

P. OVIDII NASONIS

Epistolarum Heroïdum Liber :

INTERPRETATIONE & NOTIS

ILLUSTRAVIT

D. CRISP. HELVETIUS;

JUSSU

CHRISTIANISSIMI REGIS,

AD USUM

Serenissimi DELPHINI.

ACCESSIT

INDEX locupletissimus.

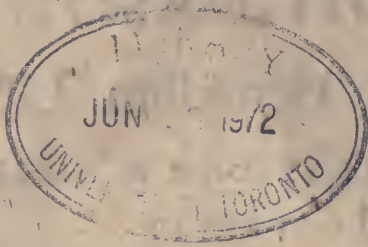
LONDINI,

Excudit C. RIVINGTON;

Impensis J. F. & C. RIVINGTON, T. LONGMAN, B. LAW,
G. G. J. & J. ROBINSON, R. BALDWIN, T. POTE, S. BLADON,
G. & T. WILKIE, C. STALKER, & W. COLLINS.

M.DCC.LXXXVIII.

1788

PA
6519
H4
1788

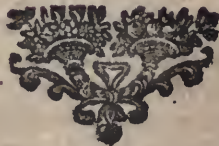
LECTORI S.

HABES, benevole lector, magni *Nasonis* maximum opus. Quanta fuerit melliflui hujus vatis excellentia, quam multæ variæque dotes, supervacaneum est dicere. In omnibus ejus operibus certat cum eruditione politissimâ ingenii felicitas mira. Licet simplici & negligenti ludat venâ, adest tamen diligentissima artis elegantia: adeo ut arduum sit dicere, utrûm artem natura, an verò naturam ars magis excoluerit. Tam aptè conveniunt & materia & verba modis, ut vel resoluta sponte in modos defluere crederes. Ars equidem & labor improbus minimè desiderantur; hæc tamen placidè obducit facilis ingenii & naturæ simplicitas. Atqui facilis hæc vena literis humanioribus usque & usque expolita, nullibi magis quàm in ipsius *Epistolis* elucet. Præstantissimum illud opus, quod *Epistolarum Hercüdum* titulo gaudet, quodque impræfentiarûm publici juris facimus, jure meritòque reliquis ejus operibus palmam præripit. Nihil hîc reperies quod Sarmaticam barbariem redoleat; nulla hîc vocum licentia reprehendenda venit. Si quis *Ovidii* nævos notare satagat, nusquam minùs quàm in ipsius *Epistolis* metam attinget. Si quis autem maximas *Nasonianæ* ingenii dotes inspexerit, has non uspiam magis splendere comperiet. Ludit quidem jocos, & elegantes agit nugas, verecundè tamen & castigato stylo. Præterea, facetum hoc & amabile dicendi genus, subtilissima & accuratissima ingenii acies nusquam non exornat; & ubique utile dulci præclarè miscetur. Ita videtur à naturâ comparatus, ut quod quisque in singulis casibus optaret loqui, loquatur. Quas aliorum nomine conscripsit *Epistolas*, tantâ cum felicitate æquè ac diligentiam exaravit, ut omnia dixerit quæ in simili casu cuiquam dicenda forent. Singula enim accuratè exquirat, non alium exprimit characterem,

L E C T O R I S.

racterem, quàm quem rerum ipsarum natura postulat; reconditos animi affectus tantâ cum ἀκριβείᾳ depingit, ut nemo sanè naturæ adyta intimiùs perspexisse videatur.

Reliquum est ut quid in hâc editione præstitum fuerit, paucis moneam. Prodiêrunt non ita pridem *Ovidii Nasonis* opera omnia in usum Serenissimi Delphini, cum interpretatione & perpetuis commentariis *Danielis Crispini Helvetii*, viri de literis humanioribus optimè meriti, cujus operam hâc in parte plurimùm approbavit literatus orbis. Sequitur enim fidelissimas *Nicolai Heinsii* emendationes, quas ex MSS. fide summâ & pari diligentîâ confirmavit: immutati textûs vulgaris aptam reddit rationem; & notis quas subjicit non solùm poëtæ sententiâ, sed ingenium & artem explicat. Ex locupletissimo illius penu hanc *Epistolarum Ovidii* editionem hausimus; quas nitidè & accuratè impressas curavimus, in Scholarum usum, & juventutis studiosæ compendium. Adjicitur insuper *Index locupletissimus* Epistolico huic operi separatim accommodata.

P. OVIDII NASONIS
HEROÏDES.

EPISTOLA I.

ARGUMENTUM.

Oris Trojano bello ob raptam à Paride Helenam, habitoque à Græcis conventu, invitatus cogitur Ulysses ad bellum proficisci: in quâ expeditione multa ad eum & designavit præclare, & gessit, ut excisæ tandem Trojæ maxima illi laus adscriberetur. Peractâ ultione, Trojâque funditus eversa, victores Græci in patriam redeuntes, spoliis hostium ditati, indignatione læsæ Minervæ, variis acti sunt procellis, ad eum ut multis obruitis, pauci post varios errores evaserint. Inter quos Ulysses (ad quem hæc epistola dirigitur) decem errans annos, peragravit varias orbis partes. Penelope igitur, ejus uxor, ignara quidem ubi hæreat, valde tamen sollicita de ejus reditu, scribit ei hæc epistolam, quâ cum prius ut redeat, monet, maximè cum & Trojâ, jam excisâ, aliisque revertis, solus nullam cunctandi causam habeat.

PENELOPE ULYSSI.

HANC tua ^b Penelope lento tibi mittit, ^c Ulysse.
Nil mihi rescribas attamen: ipse veni.
^d Troja jacet certè ^e Danaï ^f invisa puellis:

INTERPRETATIO.

*Ulysse, Penelope, tua uxor, scribit ad te | nihil mihi respondeas; sed tu ipse venias.
serò redeuntem hæc epistolam: attamen | Troja odiosa Græcis nubiis præstrata*

NOTÆ.

^a HEROÏDES] Eo nomine Ovidio appellatæ sunt suæ epistolæ, quòd ab Heroïnis, maximâ ex parte, scriptæ fingantur.

^b Penelope] Icarii Lacedæmonii filia, Penelope dicta, ut quibusdam placet, Pindari interpretem sequutis, ab ejusdem nominis avibus, quæ expositam à parentibus educaverunt; vel ut volunt alii, à telâ, derivatione Græcâ, quòd in eâ texendâ maximam laudem invenerit, cum prius *Arctæ*, id est, abjecta, aut *Amyre*, appellaretur. Castitatis eximie fuisse plerique tradunt.

^c Ulysse] Fuit Ulysses, seu Ulysseus, vel ut perspicuè scriptum vidisse se testatur clarissimus Heinsius, Ulixus, rex Ithacæ & Dulichii, filius Laërtae & Anticleæ, homo decantatæ calliditatis & versutis.

^d Troja] Urbs fuit minoris Asiæ celeberrima in tractu Occidentali, ad Septentrionem, quæ à regione ipsâ ita dicta est. Nomen ortum à Troë Rege; cum antea *Teucris* à Teucro, & *Dardania* à Dardano, *Ilium* insuper, & propriè nuncuparetur. Cæterùm versus hunc per indignationem esse efferendum arbitror, quasi dixisset Penelope, *Quando ita voluistis, Troja diruta est: At certè operæ pretium non fuit, ut eâ gratiâ, tanto cum volumine, tot hercæ à nobis discederent.*

^e Danaï] Græci dicti sunt Danaï, à Danao Argivorum rege, in Peloponneso.

^f Invisa] Propter absentiam præsertim virorum suorum.

2 EPIST. HEROIDUM

Vix & Priamus ^h tanti, totaque Troja, fuit.
 5 O utinam tunc, cum ⁱ Lacedæmona classe petebat,
 Obrutus ^k infans esset ^l adulter aquis!
^m Non ego deserto jacuissem frigida lecto,
 Nec quererer ⁿ tardos ire relicta dies:
 Nec mihi quærenti spatiosam fallere noctem,
 10 ^o Lassaret ^p viduas ^q pendula tela manus.
 Quando ego non ^r timui graviora pericula veris?
 Res est solliciti plena timoris amor.
 In te fingebam violentos Troas ituros:
 Nomine in ^s Hectoreo ^t pallida semper eram.
 15 Sive quis ^u Antilochum narrabat ab Hectore victum;

INTERPRETATIO.

est equidem: at Priamus & Troja universa
 vice fuit tacti. O utinam mœchus fuisset
 submersus aquis profundis & procelis,
 tunc cum Spartam veniebat navibus! Ego
 non cubuissem gelida in stratis à te dere-
 lictis, nec ego deserta conquereret dies lente
 procedere; nec tela ex jugo pendens fati-
 garet manus destitutas mihi volenti deci-

pere, longas noctes. Quodnam fuit tempus,
 cum ego non reformidaverim discrimina ma-
 jora tuis, in quibus reipsa versaberis? Amor
 est res plena metus anxii. Arbitrabar vio-
 lentos Trojanos, in te impetum facturos;
 expallescere ad nomen Hectoris. Seu ali-
 quis diceret Antilochum superatum ab Hec-
 tore;

NOTÆ.

^g Priamus] Rex Trojæ, quo tempore à
 Græcis evicta est. Filius fuit Laomedontis.

^h Tanti; Illud est quod Gallicè dicimus.
 Cela n'en valoit pas la peine. Angl. It was
 not worth the while.

ⁱ Lacedæmona] Accusativus, inflectione
 Græcâ. Lacedæmon verò urbs est & regio
 Peloponnesi celeberrima, à Lacedæmone,
 Jovis & Taygetes filio, sic nuncupata. Urbs
 Sparta quoque dicta est; fuitque regia Me-
 nelai.

^k Infans] Id est, profundissimis, seu pro-
 cellosis.

^l Adulter] Paris est, qui, Helenâ raptâ,
 bello Trojano causam præbuit; cujus histo-
 riam prolixè apud omnes invenias. Dedita
 nata autem est Penelope nomine proprio
 eum Paridem, aut Alexandrum appellare;
 sed præ irâ adulterum vocat per contume-
 liam.

^m Non ego] Si, scilicet, Paris aquis obru-
 tus esset; neque Helenam rapuisset.

ⁿ Tardos] Illi longa dies videtur, qui
 aliquid expectat, quemve tædet.

^o Lassaret] Non enim illa, ut tædium ex
 viri abientia minueret, præcòse falleret,
 tam diu telam texuisset.

^p Viduas] Synecdoche est partis pro toto:
 Manus viduæ positæ sunt pro Penelope vi-
 duâ.

^q Pendula] Tela enim ex jugo pendet.
 Gal. Elle est sur le métier. Angl. It is upon
 the loom.

^r Timui] Amorem suum à solitudine
 amplificat.

^s Hectoreo] Hector Trojanorum fuit for-
 tissimus, filius Priami, quem Achilles in-
 terfecit.

^t Pallida] Id est, maximè timebam. Ti-
 more enim sanguis ad præcordia retrahitur,
 unde pallor.

^u Antilochum] Fuit is filius Nestoris.
 Constat verò illum non ab Hectore, sed à
 Memnone fuisse confossum. Quare variè
 hunc locum ex Homero, aliisque emen-
 dare conantur. Ego verò cum viris doctis-
 simis, nihil necesse habeo, contra librorum
 fidem, quidquam mutare. De industriâ
 enim potuit à Poëtâ femina induci qua-
 rorundam circumstantiarum ignara, quæ per
 belli rumores vix unquam satis certò cog-
 noscuntur. Atque ex ignorantia Penelopes
 fides conciliatur, & ex perturbatione ejus
 amor describitur.

Antilochus

- Antilochus nostri x causa timoris erat.
 Sive y Menœtiaden z falsis cecidisse sub armis,
 Flebam successu a posse carere dolos.
 Sanguine b Tlepolemus c Lyciam d tepesecerat hastam;
 20 Tlepolemi letho cura novata mea est.
 Denique, quisquis erat castris jugulatus e Achivis,
 f Frigidius glacie pectus amantis erat,
 Sed bene consuluit casto g Deus æquus amori:
 Versa est in cinerem sopite Troja viro.
 25 h Argolici i rediére duces: altaris l fumant:
 m Ponitur ad patrios n barbara præda Deos.
 Grata o ferunt p nymphæ pro salvis dona maritis:

INTERPRETATIO.

Antilochus erat causa meus nostri. Seu quis memoret Patroclum telum alienis armis occubuisse, querebar fraudes posse sibi eventu destitui. Si Tlepolemus tepesecerat hastam Sarpedonis Lycii sanguine suo, sollicitudo mea redintegrata est morte Tlepolemi. Tandem quicumque erat trucidatus in castris

Græcis, cor mei amantis fiebat frigidius glacie. At Deus propitius bene proficit amori meo pudico: Troja redacta est in favillas, marito meo incolami. Du es Græci redierunt; aræ fumant; præca de barbaris appenditur Diis patriis; puellæ perian nunc a gratum animum testantia pro viris suis servatis

NOTÆ.

x *Causa*] Præ amoris impatientiâ & timore, scilicet. Solemus enim ex communi omnium metu omnia in nos derivare. Quod quidem ut naturæ & finitæ nostræ cognitionis & providentiæ, ita & infiniti erga nos ipsos amoris est vitium.

y *Menœtiaden*] Patroclus fuit Menœti filius, Achilli amicitia conjunctissimus.

z *Falsis*] Cùm Achilles, præ irâ, quod sibi Agamemnon Bentiædem rapuisset, ampliùs pugnare nollet, Patroclus se Trojanos putans territorum, ejus heroïs arma induit: verùm cùm in Hectorem incidisset, ab ipso trucidatus est. Falsa itaque dicuntur Patrocli arma, quod ejus non essent.

a *Posse*] Scilicet timebat Penelope, ne aliquando Ulysses insignis ille dolorum fabricator, in suis fraudibus interciperetur.

b *Tlepolemus*] Herculis ex Astyoche filius; quem Sarpedon rex Lyciæ interfecit.

c *Lyciam*] Id est, Sarpedonis Lycii. Lycia verò ad mare Mediterraneum, inter Pamphyliam & Cariam, jacet.

d *Tepesecerat*] Sensus est, Si quis Sarpedonis hastam in Tlepolemi sanguine calefactam narraret, metuebam ne tu, Ulysse, fortè is es, quem ille mactaret.

e *Achivis*] Græcis; ab Achaiâ regione ita dictis.

f *Frigidius*] Propter metum, qui sanguinem ad interiora retrahit.

g *Deus*] Hymenæus; aut aliquis alius.

h *Argolici*] Græci, ab Argolide Peleponnesi regione ita dicti.

i *Rediére*] Ut Menelaüs, Nestor, ex quo omnia se, per filium Telemachum, didicisse postea agnoscat Penelope. Cæterum notandum est, plerisque ducibus Græcis fatale & luctuosum bellum Trojanum fuisse, paucosque incolumes domum révertisse.

l *Fumant*] Ex sacrificiis & victimis, quæ Diis pro gratiarum actione offeruntur.

m *Ponitur*] Solebant enim veteres Lethæici arma, & hostium spolia præsertim, Diis suis in templis appendere & consecrare.

n *Barbara*] Id est, de barbaris Troja is; omnes enim, præter se, Græci barbaros vocitabant.

o *Ferunt*] Hæc omnia memora Penelope, ut Trojæ ruinâ comprobata, aliterumque Græcarum pulcherrimam lætitiâ declarata, graviolem & æquiolem suam faciat querimoniam.

p *Nymphæ*] Id est, novæ nuptiæ, vel potius juniores.

Illi victa suis Troia^a fata canunt.

⁊ Mirantur justique senes trepidæque puellæ;

30 Narrantis conjux^a pendet ab ore viri.

Atque aliquis positâ^t monstrat fera prælia mensâ;

Pingit & exiguo^u Pergama tota mero.

Hæc ibat^x Simois; hæc est^y Sigeia tellus.

Hæc steterat Priami regia celsa senis.

35 Illuc^z Æacides: illic tendebat Ulysses:

Hic^a lacer admissos terruit Hector equos.

Omnia namque tuo^b senior, te quærere^c misso,

Retulerat nato^d Nestor: at ille mihi.

INTERPRETATIO.

psi viri cantant fata Trojana superata à suis fatis. Æqui senes & puellæ timide admirantur ea quæ de bello dicuntur; uxor affixa est labiis mariti singula referentis. Nonnullus etiam offendit dura certamina super mensâ admotâ, & describit gutturâ vini totam urbem Trojam. Hæc, inquit ille,

Simois fluebat; hæc est terra Sigeia; hæc eratum fuerat palatium sublime senis Priami. Illic Achilles, illic Ulysses explicabat sua tentoria; hic Hector dilaniatus percussit terrore equos concitatos. Nestor enim senex enarrauerat omnia filio tuo, jussu te quærere, & ille mihi retulit.

NOTÆ.

q Fata] Cùm omnia ex ordine fiant fatorum, id est, decreti divini, nihil mirum, si fata pro ipsis rebus fato præstitutis sumantur, prout fit istud hoc in loco. At verò hic ordo fatorum, nescio quo quorumvis rerum concursu, apud Ethnicos, colligabatur. Hæc fuisse dicuntur Trojanorum fata, quibus inexplctis, Troja capi non posset. Vita Troili, Priami filii: hunc Achilles mactavit. Conservatio Palladii, id est, Palladis simulacri, quod in urbe Troiani habebant: ab Ulyssæ & Diomede, noctu urbem ingressis, cæsis arcibus custodibus, exportatum est. Tertio loco fuerunt Rhesi equi, qui antè non caperentur, quàm *pabula gustassent: Trojæ, Xanthumque bibissent*, ut habet Virgilius: ab iisdem Ulyssæ & Diomede abducti sunt, ut videtur postea. Ultimum fuit sepulcrum Laomedontis, quod erat in portâ Scæâ: atque illud violatum est, cùm à Trojanis ipsis diruta est porta, ut equo ligneo via aperiretur.

⁊ Mirantur] Ea, scilicet, quæ de bello referuntur.

o Pendet] Id est, *maximo cum studio auscultat.*

t Monstrat] Id est, *quasi ad oculum ostendit, deductâ vini gutturâ, ad cujusque rei situm in tabulâ designandum.*

u Pergama] Alii Trojam, alii Trojanæ arces esse voluerunt. Propriè, ut videtur, de his dicitur, quanquam & urbs per arces sæpe intelligitur.

x Simois] Fluvius, vel potiùs rivulus agri Trojani. In gen. *Simœntis*.

y Sigeia] *Campus Trojanus, à Sigæo promontorio, ubi sepultus Achilles.*

z Æacides] *Achilles. Æaci nepos,*

a Lacer] Ita omnino legendum esse, cum doctis viris, censeo; non *alacer*, ut volunt alii. Atque intelligendum istud de Hectore ab Achille circum muros Iliacos raptato, prout refert Virgilius.

b Senior] Quia tres vixit ætates.

c Misso] A Minervâ, quæ formam Mentæ, Anchiali, Taphiorum regis, filii, induerat. Telemachus enim, solâ nutrice cohsiciâ, Pylum ad Nestorem, & Spartam ad Menelaum, clam matre concessit, quod quidem nunc ab ipsâ dissimulatur.

d Nestor] Pyliorum rex, Nelei filius, vir summâ prudentiâ clarus.

- Retulit & ferro ° Rhesumque † Dolonaque cæfos :
 40 Utque sit ° hic somno proditus, ille ° dolo.
 Ausus es, ô nimiùm nimiùmque oblite tuorum,
 † Thracia nocturno tangere castra dolo ;
 Totque simul ° mactare viros, adjutus ab uno :
 † At bene cautus eras, & memor antè mei.
 45 Usque metu micuère sinus ; dum victor amicum
 Dicitus es ° Isinarius. isse per agmen equis.
 Sed mihi quid prodest vestris disiecta lacertis
 Ilion ; & ° murus ° quod fuit antè, solum :
 Si maneo, qualis Trojà durante manebam ;
 50 Virque mihi dempto sine carendus abest ?
 Diruta sunt aliis, uni mihi Pergama ° restant,

INTERPRETATIO.

Renunciavit quoque & Rhesum & Dolona ense percussos, & quomodo alter seipso, aliter fraude interceptus fuerit. Non veritus es, ô nimis, atque nimis negligens tuorum, adire castra Thracia nocturnâ fraude, & uno sustentatus jugulare conjunctim tot viros. At enim egregiè providus eras, & antea mei recordabare. Pectus meum assiduè trepi-

davit, donec dicitus es transisse victor pro castra amica veclus equis Thraciis. Verùm quid me jurat Troja diruta vestris brachiis, & terra quæ fuit murus antea ; siquidem ego permanco qualis eram, Trojà stante, & maritus meus absens est, quo nunquam frui liceat ? Arces Iliacæ jublatæ sunt pro aliis, supersunt mihi soli.

NOTÆ.

e Rhesumque] Rhesus Eionei fuit filius, rex Thraciæ : qui cùm noctu in Priami auxilium venisset, atque ad eam extra urbem pernoctare coactus esset, custodibus suis ex itinere fatigatis, & somno pressis, ab Ulyssæ & Diomede deprehensus, ab iisdem in tentoriis oppressus est. Ex quo ejus equi, candore nivali, præsertim verò pernicitate ventis comparandi, ad castra Græcorum abducti sunt.

[Dolonaque] Fuit Dolon vir Trojanus, Eumedis filius, qui pactus cum civibus suis, ut sibi in remunerationem Achillis equi darentur, post victoriam, quam animo præsumebat, speculator in castra Græcorum advenit. Verùm à Diomede, & Ulyssæ deprehensus est, qui & ipsi speculatum venerant, eaque in parte vigilias curabant. Promissa fuerat ab illis impunitas, & Trojanorum consilia aperiret, & factum de Rheso præcipuè, ut indicaret. Verùm dignâ mercede, quanquam improbè, omnibus ab Ulyssæ perceptis, jugulatus est.

g Hic] Rhesus in tentoriis dormiens. Hic pro alter positum : aliàs hic ad proximum refertur.

h Dolo] Quem Dolon adversus Græcos paraverat : neque enim verisimile est, Penelopem marito conditionem exprobraturum, quam ille admisit in se, cùm fidem Doloni datam non servavit.

i Thracia] Rhesi Thracii. Thracia verò Europæ regio est, ad maris Ægei Septentrionem : unde nomen adjectivum Thracius.

k Mactare] Non Ulysses, sed Diomedes eadem peregrinatus Rhesi, & duodecim sociorum. Verùm marito suo blanditur Penelope.

l At bene] Ironia est.

m Ismaris] Thraciis, ab Ismaro, monte Thraciæ.

n Murus] Id est, Quid mihi prodest, quòd muri Trojani solo æquati fuerint ?

o Quod] In quibusdam legitur quo, in aliis, qui, autore Heinio.

p Restant] Id est, Eodem sunt loco ac si Troja staret, nam tæ abest, quasi illa expugnanda sit.

- Incola captivo quæ bove victor ^r arat.
 Jam seges est, ubi Troja fuit, refecandaque falce;
 Luxuriat ^a Phrygio sanguine pinguis humus.
- 55 Semisepulta virum curvis feriuntur aratris
 Ossa: ruinosas occulit herba domos.
 Victor abes; nec scire mihi, quæ causa morandi,
 Aut in quo ^t lateas ferreus ^u orbe, licet.
- * Quisquis ^v ad ^y hæc ^z vertit peregrinam littora puppim,
 60 Ille mihi de te multa rogatus abit.
 Quamque tibi reddat, si te modò viderit usquam,
 Traditur huic digitis charta notata meis.
 Nos ^a Pylon, antiqui ^b Neleia Nestoris arva,
 Misimus: ^c incerta est fama remissa Pylo.
- 65 Misimus & ^d-Sparten. Sparte quoque ^e nescia veri,
 Quas habitas terras, aut ubi lentus ^f abes.
^g Utilius starent etiam nunc moenia ^h Phœbi.

INTERPRETATIO.

quos colonus victor subigit bove rapto. Jam fruges succrevissent, ubi Troja stetit, & ex demetenda falce messoria, solum secundatum sanguine Trojano ubertim producit lætos segetes; ossa semisecta virorum Troam pulsantur aratris incurvis; gramen tegit domos in ruram pronas. Victor desicereris, nec possum cognoscere quæ sit tibi ratio moræ. & cuncta ionis, aut in quâ mundi parte tu durus latites. Quicumque navem

exteram admovet ad hæc littora, ille discedit plurima à me de te interrogatus, & tabellæ signata meis digitis illi dantur, quas tibi tradat, si saltem te alicubi conspexerit. Nos misimus Pylon, in agros Neleios Nestoris; fama incerta de te remissa est nobis Pylo. Misimus quoque Spartam; sed Sparta est etiam ignara veri, quæ arva incolis, aut ubi tu tardus moraris. Muri ab Appolline extructi nunc ad-

NOTÆ.

^r Arat] Maxime augetur affectus istâ commemoratione.

^s Phrygio] Trojano: in Phrygiâ enim minore, seu Troade, stetit Troja.

^t Lateas] Suspicionem & affectum habet vox ista; quasi Penelope undequaque maritum suum quæsierit, ille verò, fortè alio amore irretitus, se se occultaverit.

^u Orbe] Orbis parte, aut regione.

^x Quisquis] Amoris anxietatem & impatientiam ulterius declarat.

^y Hæc] Nostra, scilicet, *Ita nescia*.

^z Vertit] Proprie. Nautæ enim, cum ad portum perveniunt, puppim in littus convertunt.

^a Pylon] Tres sunt in Peloponnesi parte occidua. Utra verò fuerit Nestoris, quamvis æmbugitur, plerique tamen, eam quæ jacet in medio aliarum, ad meridiem fluminis Alphæi, esse volunt.

^b Neleio] In quibus Neleus regnavit.

Voces verò istæ *Neleia arva*, per appositionem cum voce *Pylon* junguntur.

^c Incerta] Id est, *Nihil certi de te ex Nestore didicimus*.

^d Sparten] Sparta ceu Lacedæmon regio fuit Menelai; de quâ jam supra.

^e Nescii] Nescit Menelaus ubinam tu sis.

^f Abes] Scripturam hanc minus Latinam dicit Heinsius. Quamobrem non video. Pro *abes* mallet ille *agas*, quod in chartaceo esse dicit Scriverii; reposito tamen *babites*, pro *habitas*, ut in uno Mediceo extare idem testatur.

^g Utilius] Propter id, quod addit postea, *scirem ubi pugnares*, &c.

^h Phœbi] Fabula est, Phœbum seu Apollinem & Neptunum, mercede promissa Laomedonti Trojanorum regi, muros ædificavisse. Troja itaque per Appollinis muros intelligenda.

Irascor ⁱ votis heu levis ipsa meis!

^k Scirem, ubi pugnares; & tantum bella timerem:

70 Et mea cum multis ^l juncta querela foret.

Quid timeam ^m ignoro; timeo tamen omnia demens;

Et ⁿ patet in curas area lata meas.

Quæcunque æquor habet, quæcunque pericula tellus;

I am longæ causas ^o suspicor esse moræ.

75 ^p Hæc ego dum stultè meditor (quæ ^q vestra libido est)

Esse peregrino ^r captus amore potes.

^a Forsitan & narres, quàm sit tibi rustica conjux:

Quæ tantum lanas non sinat esse rudes.

^t Fallar, & hoc crimen tenues ^u vanescat in auras:

80 Neve revertendi liber abesse velis.

Me pater Icarus ^x viduo discedere lecto

^y Cogit, & immensas increpat usque moras.

INTERPRETATIO.

huc commodius pro me essent erecti: heu, ego inconsilans succenseo votis meis! Manifestum est mihi quo in loco militares, si Troja staret: & reformidarem tantum prælia; & querimonia mea esset communis cum multis, Nunc nescio quid reformidare debeam; at tamen insana cuncta reformido, & campus vastus operatus est meis solitudinibus. Conjicio omnia discrimina, quæ mare & terra habent, esse in culpâ tam longæ cunctationis.

Quando ego hæc incaute volvo animo (quæ vestra est protervia) tu potes esse irretitus amore extero. Fieri etiam potest, ut fabuleris quàm inculta sit tibi uxor, quæ modò non patitur lanas rudes esse. Utinam decipiar, & hæc criminatio in auras subtiles dissipetur; neve cupias esse foris, datâ potestate redeundi. Icarus pater meus me urget deserere lectum marito destitutum, & indefinenter arguit immoderatas tuas moras.

NOTÆ.

ⁱ *Votis*] Scilicet Penelope, priusquam Troja eversa esset, ut id brevi fieret, optabat; quò citius maritus suus domum reverteretur.

^k *Scirem*] Si etiamnum Troja staret, scilicet.

^l *Juncta*] Plurimis verò de causis magno est solatio miseriarum societas, mulierculis præsertim, plebique.

^m *Ignoro*] Postquam deleta est Troja, scilicet, nec scire possum, ubi tu sis.

ⁿ *Patet*] Id est, Innumera sunt, quæ ego pro te timeo, quæque me sollicitam faciunt.

^o *Suspikor*] Id est, Suspikor te in quodlibet discrimen incidisse.

^p *Hæc*] Dum stultè ego de te sum maximè sollicita.

^q *Vestra*] Minus invidiosum est, quàm si dixisset tua. Etiam credibilis est, quod multi factitant, ab Ulyssè quoque factum fuisse.

^r *Captus*] Ad Ulyssis amores alludit, qui cum Circe & Calypso dicitur convivisse.

^s *Forsitan*] Affectus maximè movet hæc suspicio.

^t *Fallar*] Id est, Ne sit istud, quod suspicata sum.

^u *Vanescat*] Nihil sit.

^x *Viduo*] A te derelicto. Id est, vult pater, ut alteri nubam.

^y *Cogit*] Pro jure paterno, nam patrum voluntas puellis, hæc in parte præsertim, ubi eas non habent admodum reluctantes, pro lege habetur.

Increpet usque licet: tua sum; tua dicar oportet.

Penelope conjux semper Ulyssis ero.

85 Ille tamen pietate meâ precibusque pudicis

z Frangitur, & vires temperat ipse suas.

* Dulichiu, b Samiique, & quos tulit alta c Zacynthos,

d turba, ruunt in me, luxuriosa, proci:

Inque tua e regnant, nullis prohibentibus, aulâ.

90 f Viscera nostra, tuæ dilaniantur opes.

Quid tibi z Pisandrum, Polybumque, h Medontaque i dirum,

* Eurymachique avidas l Antinoique manus,

Atque alios referam; quos omnes turpiter absens

Ipse tuo patris sanguine rebus alis?

95 m Irus egens, pecorisque n Melanthius actor edendi,

INTERPRETATIO.

Quamvis indefinenter arguat, sum tua; opus est ut ego vocer tua. Penelope semper ero uxor Ulyssis. Interim pater flebitur pietate meâ, & precibus castis; & ipse minuit vim suam. Proci Dulichii, & Samii, & quos produxit Zacynthus eminens, agmen libidine excitum, cum impetu in me concurrunt, & imperium in tuâ regiâ obtinent, nemine im-

pediente; divitiæ tuæ, præcordia nostra, dilacerantur. Quorsum tibi nomen Pisandrum, & Polybum, & crudelem Medontaque, & manus rapaces Eurymachi & Antinoi, atque alios, quos cunctos tu absens nutris, non sine tuo dedecore, bonis acquisitis sanguine tuo? Irus mendicus, & Melanthius qui agit nostros greges, ut comedantur,

NOTÆ.

z Frangitur] Flectitur, ita ut minus inflet, minusque me ad aliud conjugium compellat.

a Dulichii] Dulichium insula est una ex Echinadibus, Peloponneso ab occasu adiacens.

b Samiique] Samos vel Samus, nomen est plurium insularum. Hic verò de eâ agitur, quæ Ithacæ adjacet, Cephaloniâ communiori nomine appellatâ, ubi etiam urbs fuit Same.

c Zacynthos] Insula est juxta Cephaloniam, ad meridiem.

d turba] Proci turba, Appositio est. Hinc verò 24, inde plures, procaciter Penelopem appetiverunt: nam nihil attinet ejusmodi nugas accuratè recensere.

e Regnant] Valde est istud invidiosum, quodque Ulysses possit male urere, domumque reducere.

f Viscera] Opes Viscera, iterum Appositio. Sunt certè equidem opes viscera, quando ex naturâ intelliguntur, siquidem per eas vita quotidie recreatur.

g Pisandrum] Nonnullos invidiosissimè nominat, sedem etiam faciendam.

h Medontaque] Hic præco fuit.

i Dirum] Hunc locum nonnulli sollicitant, quòd dirus non videatur, cui ferè uni ob minora delicta Ulysses pepercit. Verùm præterquam quòd nihil necesse est dirum exponere crudelem, cum pro magno etiam à Virgilio usurpetur; fieri potest, ut hic Medon, erga Penelopem ex amore mansuetus, in alios dirus & crudelis fuerit. Vel fortè etiam ex obsceno & truculento hominis vultu, ita cum Penelope vocitavit.

k Eurymachique] Hic erat quem Penelopi Icarus destinabat. Qui verò fuerint isti nebulones, quos vocat Horatius, parum interest cognoscere.

l Antinoique] Fuit hic cum Eurymacho procus ex primoribus.

m Irus] Ithacensis mendicus, corpore vastus, sed nullis viribus, utpote quem Ulysses pugno mactavit. Pathos verò est à personæ humilitate.

n Melanthius] Fuit hic Ulyssis ovium magister, qui pinguisimas quasque in procorum epulas ad sanienam agere solebat.

Ultimus accedunt in tua damna ° pudor.
 Tres sumus imbelles numero; sine viribus uxor,
 Laërtesque senex, ° Telemachusque puer.
 Ille ° per insidias pæne est mihi nuper ademptus;
 100 Dum parat ° invictis omnibus ire Pylon.
 Dî precor hoc jubeant, ut euntibus ° ordine fatis,
 Ille meos oculos ° comprimat, ille tuos.
 Hoc faciunt custosque boüm, longævaque nutrix; °
 Tertius, immundæ ° cura fidelis haræ.
 105 ° Sed neque Laërtes, ut qui sit ° inutilis armis,
 ° Hostibus in mediis regna tenere valet.
 Telemacho ° veniet (vivat modò) fortior ætas:
 Nunc erat auxiliis illa tuenda patris.

INTERPRETATIO.

postremum dedecus, accedunt in tua damna. Tres sumus numero, bello inepti, conjux destituta viribus, Laërtes senex, & puer Telemachus. Atque ille est propemodum mihi per dolum nuper ereptus, dum conatur ire Pylon, cunctis renitentibus. Precor, ut Dî hoc velint, ut fatis secundum ordinem procedenti-

bus, ille claudat meos oculos, ille claudat tuos. Bubulcus noster, & virax nutrix tua, & tertius custos sedulus suis, idem vovent. Sed neque Laërtes, ut qui sit ineptus ad arma, potest imperium tenere inter hostes medios. Ætas præstantior advenit Telemacho (si vivat) nunc illa erat adjuvanda tutelâ patris.

NOTÆ.

o Pudor] Irus & Melantheus pudor. Apositio: Id est, qui per fortis suæ ignobilitatem maximo sunt tibi dedecori.

p Telemachusque] Filius Ulyssis.

q Per insidias] Quas molitus est Antinöus, seu proci ad Nestorem eunti Telemacho paraverunt, quasque ille Palladis ope & numine effugit.

r Invictis] Fabula est Telemachum, suavis Palladis, ivisse de patre sciscitatum, atque id illum clam habuisse, nemine præter nutricem, conscio. Igitur, vel Penelope mentita est supra, cum dixit, se misisse ad Nestorem, si de filio intellexerit: vel si id minus, per ro omnibus proci tantum erant intelligendi, qui, ne ille aliquid adversus ipsos machinaretur, reformidarent. Quod si historix fidem servatam esse supponas, per ro invictis nescientes interpretaberis, tum matrem, tum procos; quod quidem ex Telemachi voto & opinione dictum fuerit, utcumque postea proci discessum ejus suboluerint; deinde etiam eidem insidias struxerint. Verum, ut quod ego sentio, liberè dicam, non necesse arbitrò tam anxie ex Homero leges ponere Nasoni, multo minus Penelope; vel si id adeò, nihilominus de industria cre-

diderim ita attemperatam fuisse à Poëtâ Penelopes orationem, ut cum eam rem, de qua loquimur, dubiam relinquat, utcumque vel gnati pietatem Ulysses, vel uxoris diligentiam laudet: atque hinc, tum conjugiales, tum paterni majores moveantur affectus.

s Ordine] Ita ut majores natu priores è vivis tollantur.

t Comprimat] Qui erant genere proximè mortuorum claudabant oculos. Quanquam auctor est Varro, apud Nonnium, ne filii parentibus in obitu oculos sugillarent, id est, clauderent (ut Nonnius exponit) lege Mæviâ cautum fuisse.

u Cura] Id est, qui curat. Metonymia est, quæ vim maximè auget orationis.

x Sed neque] Festinat ad conclusionem Penelope.

y Inutilis] Quia senex. Imò in quibusdam legitur, Inutilis annis.

z Hostibus] Proci scilicet. Hæc voce autem Penelops fidus amor commendatur.

a Veniet] Id est, Non jam ille potest eos hostes depellere: adeoque necessarium est, ut tu, Ulyssè, venias.

Nec mihi sunt vires inimicos pellere teq̄is.

- 110 Tu citiùs venias, ^b portus & ara tuis.
Est tibi, sitque precor, natus; qui mollibus annis
In patrias artes erudiendus erat.
^c Respice Lærtē, ut jam sua lumina ^d condas:
Extremam fati ^e sustinet ille diem.

- 115 Certè ego, quæ fueram, te discedente, puella,
^f Protinus ut redeas, facta v. debor anus.

INTERPRETATIO.

Nec vires adsunt, quibus arceam hostes, à nostris ædibus; tu redeas celerius, quippe qui portus sis & altare tuis. Habes. & precor ut habeas, filium, qui erat instituendus tenerâ ætate in virtutes paternas. Vide Lærtē,

ut jam claudas suos oculos; ille trahit postremum diem fati. Ego, quæ eram adolescentula, cum profectus es, tibi haud dubiè videbor vetula, ut, cumque properes.

NOTÆ.

^b Portus] Id est, Qui nobis omnia tuta facias.
^c Respice] Vox est misericordiæ.
^d Condas] Oculos claudas, de more, ut supra.

^e Sustinet] Id est, Vix animam retinet, ut te semel adhuc videat.
^f Protinus] Id est, Indefiniter, Gal. Tout de suite, sans vous arrêter nulle part. Angl. At once, without stop or stay.

EPISTOLA II.

ARGUMENTUM.

Demophoön, Thesei & Phædræ filius, à bello Trojano in patriam rediens, maris tempestatibus in Thraciam delatus à Phyllide Lycurgi & Crustumænæ filiâ quæ tunc Thraciæ imperabat) hospitio & lecto benignè susceptus est, cum quâ aliquandiu consuevit. Auditâ deinde morte Mnesthei, qui post ejectionem Athenis patrem Thesea, imperium occupaverat, regni cupidine captus, Phyllidæ fidem dat se intra mensem rediturum, constringens ad res componendas se suas ire. Mox rescriptis navibus Athenas peiit, nec redire cogitat. Quatuor igitur exactis mensibus, Phyllis ad eum hanc epistolam scripsit, quâ suadet, uti beneficiorum memor, fidem datam non fallat: quòd si aliter fecerit, violatum armorem crudeli se morte vindicaturam minatur.

PHYLLIS DEMOPHOONTI.

HOSPITA, Demophoön, tu te ^a Rhodopeia Phyllis
Ultra promissum tempus abesse queror.
^b Cornua cùm Lunæ pleno semel orbe coissent,
Littoribus nostris anchora pacta tua est.

INTERPRETATIO.

Demophoön, ego Phyllis Thracia, tua hospita, conqueror te desiderari ultra tempus assignatum. Anchora tua promissa est à te nostris

littoribus, postquam cornua Lunæ concurrissent semel, pleno orbe;

NOTÆ.

^a Rhodopeia] Thracia, à Rhodope monte Thraciæ.
^b Cornua] Id est, post mensem, Et enim

temporibus spatio evenit, ut Luna utrumque cornu, tum decrecentis, tum crescentis, in novum orbem concurrat.

Luna

- 5 Luna ^c quater latuit ; toto quater orbe recrevit ;
^d Nec vehit ^e Actæas ^f Sithonis unda rates.
 Tempora si numeres, bene quæ numeramus amantes ;
^g Non venit ante suum nostra querela diem.
^h Spes quoque lenta fuit ; ⁱ tardè, quæ credita ^k lædunt,
 10 ^l Credimus : ^m invitâ nunc & amante ⁿ nocent.
 Sæpe ^o fui mendax pro te mihi : sæpe putavi
 Alba procellosos vela referre ^p notos.
^q Thesea de:ovi, quia te dimittere ^r nollet ;
 Nec tenuit ^s cursus forsitan ille tuos.
 15 Interdum timui, ne, dum vada tendis ad ^t Hebri,
 Merfa foret ^u canâ naufraga pûppis aquâ.
 Sæpe Deos supplex, ut tu, scelerate, valeres,
 Sum prece thuricremis devenerata focis.

INTERPRETATIO.

Interim Luna quater recessit, ea quater re-
 novata est toto orbe; nec mare Thracium
 reducit naves tuas Athenienses. Si nume-
 res dies, quos nos amantes bene numeramus,
 nostra de te querimonia non exoritur ante
 suum tempus. Spes quoque nostra longior
 fuit; sed credimus ea, quæ credita nos cru-
 ciant, & jam coacta amanti efficiunt. Sæpe
 mentita sum mihi pro te; sæpe credidi austros

procellosos reducere tua vela candida. Ma-
 sum precata Theseo, quod tibi redeundi po-
 testatem non faceret, neque ille forsitan redi-
 tum tuum prohibuit. Quandoque reformi-
 davi, te, dum pergis ad vada Hebri, navis
 tua naufragium passa, esset submersa aquâ
 albâ. Sæpe ego supplex adoravi Deos ad al-
 taria, ubi tibus crematur, & precibus petivi;
 ut tu, scelestè, prosperâ valetudine fruereris.

NOTÆ.

^c Quater] Id est, Quartus est mensis.
^d Nec vehit] Id est tu non redis. Fre-
 quentior s sunt istæ figuræ, quàm ut eas an-
 notare opus sit.
^e Actæas] Id est, Atticas, Athenienses
 Demophoontis: A Græco ἀττιν, quod
 Attica regio littoralis, & undis fracta fit.
^f Sithonis] Thracia; à vetusto nomine
 Sithon, quo appellatam fuisse Thraciam re-
 fert Gellius.
^g Non venit] Omnino: siquidem post ex-
 actum primum mensem poterat Phyllis De-
 mophoonti promissa eggerere.
^h Spes] Id est, Diu etiam speravi te ven-
 surum.
ⁱ Tardè] Sed credidit Phyllis Demo-
 phoonta deceptorem esse, qui non rediret.
 Citius istud si animo sedisset, ipsum hospiti-
 o & lecto non communicasset; vel saltem
 communicatum non dimississet.
^k Lædunt] Postquam se ludificatam esse
 non credit modò, sed certò sentit.
^l Credimus] Pessimè istud exposuerunt
 Te venturum speramus: Imò contrà Credi-
 mas te non venturum, te deceptorem esse.

^m Invita] Non libens queror, sed amur co-
 git interpretantur. Nihil ad rem. Fatetur
 Phyllis se amare, quamquam potius decep-
 torem optaret odisse, & id tantum.
ⁿ Nocent] Nocet omnino amanti, huic
 homini credidisse quem amat, cum se ab eo
 derelictam sentit.
^o Fui mendax] Multis mentita sum expo-
 nunt; adeoque nihil postea dicam. Oscitan-
 ter. Sibi mentitam hoc ipso versu Phyllis
 ait. Scilicet ipsa quælibet excogitavit, quæ
 Demophoonta remorari posse sibi persuasit.
^p Notos] Notus ventus à meridie spirans,
 iis secundus qui ex Atticâ in Thraciam na-
 vigant.
^q Thesea] Potrem tuam, quem ego credidit
 retinere te; cum redires nullus.
^r Nollet] Prout equidem tunc conjiciebam,
 adde.
^s Cursus] Tuum iter, tuam navigationem,
 optimè.
^t Hebri] Fluviu est Thraciæ.
^u Canâ] Albâ; ex agitatione, & aëris
 permixtione.

Sæpe.

- Sæpe videns ventos cœlo, pelagoque faventes,
 20 Ipsa mihi dixi; Si valet, ille venit.
 Denique fidus amor, quicquid properantibus obstat,
 x Finxit; & ad r causas ingeniosa fui.
 z At tu lentus abes: nec te jurata a reducunt
 Numina; nec nostro motus amore redis.
 25 b Demophoön, ventis & c verba & vela dedisti.
 Vela queror reditu, verba carere fide.
 Dic mihi quid feci, d nisi non sapienter amavi?
 c Crimine te potui demeruisse meo.
 Unum in me scelus est; quòd te, scelerate, recepi.
 30 Sed scelus hoc meriti pondus & instar habet.
 f Jura, fides, ubi nunc, commissaque g dextera dextræ?
 Quique erat in falso plurimus ore h Deus?
 Promissus socios ubi nunc i Hymenæus in k annos,
 Qui mihi conjugii sponsor & obses l erat?

INTERPRETATIO.

Sæpe cum cernerem ventos mari & cœlo pro-
 pitos, ego mihi dixi, Si illi bene est, redit.
 Denique fidelis meus amor excogitavit quic-
 quid remoratur festinantes: & sui callida ad
 fingendum causas tuæ retardationis. At tu
 tardus absens es: nec Diis, per quos jurasti, te
 reducunt: nec revertaris impulsus amore
 nostro. Demophoön, commissi ventis dicta
 & vela. Ego conqueror vela carere recursu,

dicta carere fide. Dic mihi quid admisi, nisi
 quidd incaute amavi? Potui te obstinatis
 flagitio meo. Unum est in me flagitium,
 quidd te excepi, scelerate; sed eo genere flagitii
 te demeruisse deberam. Ubi sunt nunc jura,
 ubi fides, & manus juncta manu, & multus
 deus qui erat in ore tuo perjuro? Ubi nunc
 Hymenæus pactus in annos nostros conjunc-
 tos, qui erat mihi sponsor & obses connubii?

NOTÆ.

x Finxit] Ad tui excusationem.

y Causas] Quibus iter tuum impeditum fuerit.

z At tu lentus] Affectus maximè movet,
 hoc in loco posita ista accusatio.

a Reducunt] Non de Diis, sed de Demo-
 phoönte queritur, qui Deorum, quos perju-
 rio violavit, iram contemnit.

b Demophoön] Si ego aliquid video, non
 tam stomachationem habet hæc denomina-
 tio, ut volunt, quam amoris intimum sen-
 sum & mollitiem exprimat.

c Verba] Verba dare ventis, est quidem
 verba in vanum fundere, uti exponunt, sed
 simpliciter & sine interpretatione, hoc in
 loco, hæc phrasis est intelligenda.

d Nisi non] Clarissimus Heinſius vel in-
 vitis libris, si non, &c. reponit. Quamob-
 rem non potui divinare: sensus enim opti-
 mus est, quem facit lectio recepta. Gallicè
 diceret, Qu'ay-jr fait, si ce n'est de vous
 avoir aimé sans aucune precaution? Angl.
 What have I done; but only loved you without
 any precaution?

e Crimine? Id est, Eâ re, quòd te amavi
 non sapienter, & sine dissentiâ, tu simplici-
 tate meâ ad servandam fidem adduci debuiffis.
 Verissimè. Nam bis quidem nequiter facit,
 qui & fallit, & fidentem fallit.

f Jura] Hospitii, connubii. Istud est quod
 Gallicè per exprobrationem dicimus. Où est
 le droit, où est la foy? &c. Angl. Where is
 your honesty, where is your faith?

g Dextera] Quæ hodieque fidei est sym-
 bolum.

h Deus] Cupido, ut volunt, vel potiùs,
 plurimus Deus omnes Deos significat, per
 quos Demophoön jurabat, quos & postea
 Phyllis recenset.

i Hymenæus] Nuptiarum Deus.

k Annos] Anni dicuntur socii, qui à con-
 jugibus in vitâ sociali, seu conjunctâ, prout
 decet exiguntur.

l Erat] Esse debuerat. Vult tantùm
 Phyllis sanctissimas & inviolabiles matri-
 monii leges, adversus Demophoönta pro-
 ferre.

35 Per mare, quod totum ventis agitur & undis ;
 Per quod sæpe iëras, per quod iturus eras :
 Perque tuum mihi jurásti (nisi ^m fictus & ille est)
 Concita qui ventis æquora mulcet, ⁿ avum :
 Per Venerem nimiúmque mihi facientia tela,
 40 Altera tela arcus, altera tela ^o faces :
^p Junonemque, toris quæ præsidet alma maritis,
 Et per ^q tædiferæ ^r mystica sacra Deæ.
 Si de tot ^s læsis sua ^t numina quisque Deorum
 Vindicet ; ^u in-pœnas non factis unus eris.
 45 ^x At laceras etiam puppes furiosa refeci :
 Ut, quâ desererem, ^y firma carina foret.
 Remigiumque dedi, quo me ^z fugiturus ^a abires.
 Heu patior telis vulnera facta ^b meis !

INTERPRETATIO.

Jurásti mihi per mare totum, quod movetur ventis & undis, per quod sæpe cucurreras, per quod volabas currere, & per tuum avum (nisi & ille est falsus) qui temperat maria turbata ventis. Jurásti per Venerem; & tela nimis ad me spectantia, per arcus tela altera, per faces tela altera; & per Junonem, quæ alma præest lætis maritalibus, & per sacra mystica

Deæ tædiferæ. Si unusquisque Deorum & tot violatis ultum eat sua numina, tu solus non poteris ferre omnes pœnas. At ego insana etiam restitui naves fractas, ut carina, quæ ego desituerem, esset tuta. Atque ego dedi remigium, quo à me discessurus proficisceris; heu fero plagas impatiens telis meis.

NOTÆ.

^m *Fictus*] Id est, Nisi tu falsò, ut multa alia mentitus es, tuum esse avum aut proavum Neptunum dicitur, vel falsò de Ibeso & Ægeò ortum prædicasti.

ⁿ *Avum*] Ægeum, quem in Deum marinum transmutatum fuisse poëtæ fabulantur, cum se in mare præcipitem dedisset: quò etiam alludere videtur Ovidius. Vel Avum, Ægei patrem, pro proavo, Neptuno scilicet, posuit, quod aliis placet.

^o *Faces*] Sagittæ, faces, tela sunt Cupidinis; non enim tantum sagittis ferire, sed etiam face incendere dicitur. Ita Ovid. postea in Metamorph. sed & eadem Veneri tribuantur.

^p *Junonemque*] Juno Saturni filia, Jovis & soror & conjux, quæ nubentibus (unde pronuba) & parturientibus (unde Lucina) præsidere dicta est.

^q *Tædiferæ*] Ceteris Eleusinæ, cujus sacra cum tædis fiebant, ad ejus rei memoriam, quòd ipsa Proserpinam filiam, à Plutone raptam, noctu etiam, accensis in Ætnâ monte tædis, toto orbe quæssisset.

^r *Mystica*] Nocturna & occulta, sacerdotibus tantum cognita, quæque quam occultissimis ceremoniis peragerentur.

^s *Læsis*] Perjurio; vix enim eo major esse possit Dei contemptus.

^t *Numina*] Per Numina varias intellige Deorum potestates; siquidem ab Ethnicis huic & illi Deo, hæc & illa attributa sunt, quibus præessent, unde & quandoque varia nomina fortiebantur.

^u *In pœnas*] Ferendas, scil. Id est, Tu pœnis obrutus nequaquam Deorum iræ sufficere poteris.

^x *At laceras*] Magnum habet dolorem hæc recordatio.

^y *Firma*] Contra maris & ventorum impetum.

^z *Fugiturus*] Invidiosè. Non fuit discessus, sed fuga.

^a *Abires*] Quanto cum dolore & affectu verbum istud extulit

^b *Meis*] Quia laceras naves refecerat, quibus Demophoon fugerit. Metaph. ab armis, quæ aliquando adversus nos ipsos præbemus.

- 40 Credidimus blandis, quorum tibi copia, verbis:
 Credidimus ^d generi, nominibusque tuis:
 Credidimus lachrymis; ^e an & hæ simulare docentur?
 Hæ quoque habent ^e artes, quaque ^f jubentur, eunt?
 Dis quoque ^h credidimus; ⁱ quò jam tot pignora nobis?
 Parte satis potui quâlibet inde capi.
 55 Nec ^k moveor, quòd te jovi portuque, locoque;
^l Debuit hoc meriti summa fuisse mei.
 Turpiter hospitium lecto cumulâsse jugali
 Pœnitet, & lateri conservasse latus.
 Quæ fuit ante ^m illam, mallem suprema fuisset
 60 Nox mihi; dum potui Phyllis honesta mori.
 Speravi ⁿ meliùs, quia me meruisse putavi;
 Quæcumque ex merito spes venit, ^o æqua venit.
 Fallere credentem non est operosa puellam
 Glòria; simplicitas digna favore fuit.

INTERPRETATIO.

Adem habuimus illecebris sermonibus, quibus abundas; credidimus stemmibus tuis, & tuis nominibus: credidimus lachrymis, an hæ instituantur ad fraudem? an hæ quoque habent dolos, & fluunt quâ imperantur? Credidimus etiam Diis. Quorsum verò jam nobis tot pignora? Potui satis quâlibet parte intercipi. Nec curo, quòd tibi profui & portu & loco; hoc debuit esse omne meum offi-

rum. Pœnitet me adiecisse hospitio lecturam, & junxisse latus lateri. Mallem fuisse ante illam, fuisse mihi ultimam, dum potui mori Phyllis pud ca. Speravi meliùs, quia credidi me me-uisse; quæcumque spes erit ex merito justa est. Non est difficile gloriâ decipere puellam fidentem; simplicitas mea fuit aigna favore.

NOTÆ.

^c Credidimus] Maximo est solatio malum pati, quod nos culpâ nostrâ non accessivimus. In eo est Phyllis, ut consilia sua approbet, illudque excuset, quòd simplicitate peccavit, in Demophoöntis perfidiam culpâ rejectâ.

^d Generi] Id est, Cùm tu Diis satis esses, ex te tantam ortum iri perfidiam non suspicabar.

^e An & hæ] Id est, An aliquis etiam potest animum ad lachrymas fidas institueret? Vult eâ re Phyllis se & suam credulitatem maxime excusare.

^f Artes] Propè idem est quod antè dixit. Gallicè diceremus, *L'artifice peut il bien aller jusque à feindre des larmes?* Angl. *Can your artifice go so far as to feign tears?*

^g Jubentur] Ita ut de causâ quâlibet lachrymas quisquam possit effundere.

^h Credidimus] Istud optime, nam sicuti numinis sui vindices, ita & videntur Diis eorum rerum sponsores, quæ, ipsis citatis, promittuntur. Quin suo modo & istud suam

locum habet, ubi de vero Deo ter opt. max. agitur.

ⁱ Quò] Innuat se plura, quàm sit opus, congerere, ut Demophoöntis perfidiam causam faciat suorum, si quæ sit, dictorum, illumque ultrâ quàm sit satis dedisse veri amoris, quibus fidendum est t. testimonia.

^k Moveor] Id est, Non illud me urit: Non ejus rei pœnitet. Nimirum potuit ex humanitatis effectu Phyllis extorrem patriâ Demophoöntem hospitio excipere.

^l Debuit] Jam ex eventu se ipsam quodammodo accuset; atque istud tantum, ut pœnitentiæ dolorem exacuat. Neque verò Phyllidis mens est suam culpam facere.

^m Illam] Quâ latus lateri conservi. Sed multus est in istâ reticentiâ & impetus & lepos.

ⁿ Meliùs] Demophoöntem scilicet sponsum fore firmum.

^o Æqua] Adeoque nec ipsa stultè aut sine ratione speravit,

65 Sum decepta tuis & p amans & scemina verbis:
 Dî faciãnt, laudis q summa sit ista tuæ:
 Inter & r Ægidas med â statuaris in urbe:
 Magnificus t titulis u stet pater antè suis.
 Cum fuerit x Scyron y lectus, torvusque z Procrustes,
 70 Et a Sinis, & tauri mstaque b formã viri;
 Et domitæ bello c Thebæ, fustique d bimembrès,
 Et pulsata nigri e regia cæca Dei:
 Hoc tua post f illum titulo signetur imago:
 Hic est, cujus amans b hospita captã dolo st.

INTERPRETATIO.

Et amanti, & femina impetrunt tua
 verba: Dû faciunt ut sit ista omnia laus tua:
 Et colloceris inter Ægei post in urbe me-
 diã; statua patris tui titulis magnifici stet
 istam. Cùm Scyron fuerit lectus, & crudelis

Procrustes, & Sinis, & forma confusa viri & mul
 & tauri & Thebæ bello subacta, & Cen-
 tauri fugati, & regia atri Dei per vim intrata,
 post illum imago tua notetur hoc elogio, Hic
 est, cujus fraude hospita amans decepta est.

NOTÆ.

p Amans] Credula res amor est, ut postea
 dicit Ovid.

q Summa] Id est, In eo posita sit omnis
 laus tua: quæ nullus est.

r Ægidas] Ægei posterus.

s Statuaris] Ex statuã repræsenteris.

t Titulis] Nominibus magnificis, & rerum
 gestarum inscriptione

u Stet] Statua patris posita sit juxta
 tuam.

x Scyron] Latro fuit insignis, circa Me-
 garam latrocinia sua exercens, quem Theseus
 interfecit.

y Lectus] In Thesei titulis, propter egregi-
 ù facti memoriam.

z Procrustes] Alius latro, quem Theseus,
 in Atticã viatoribus insidiantem, fortiter
 superavit. Hunc voluit obvios quosque
 lectum quandam conscendere coëgisse, lon-
 giores amputare solitum, breviores trahere,
 donec cum lecto æquarentur.

a Sinis] Hic in isthmo Corinthiaco allig-
 atos curvatis arboribus homines in diversa
 traherat, discernebat.

b Forma] Subtilis est Minotauri circum-
 scriptio, quem labyrinthi inclusum Theseus
 sustulit. Forma verò ejus mixta dicitur,
 quòd partim hominis, partim tauri membris
 eum produxisset mater Pasiphaë Minois
 uxor, postquam Dædali ope cum tauro con-
 cubisset. Prolixè fabulam istam apud My-
 thologos, & ejus explicationem invenias:

dum alii ad Taurum Minois ducem, alii ad
 navem, alii ad alia referunt.

c Thebæ] Plures fuerunt eo nomine urbes.
 Hic verò de Bœoticis agitur; in quibus sub-
 ruendis Thesei virtus maxime emicuit.

d Bimembrès] Centauri, Junonis vel po-
 titius nubis & Ixionis filii: quos Theseus &
 Lapithæ, quòd illi in Pirithoi nuptiis, tum
 Hippodamiæ sponsæ, tum aliis fœminis vim
 facere vellent, partim interfecerunt, partim
 fugaverunt. Bimembrès verò dicti sunt, quòd
 supernè homines, infernè equi essent. Quo-
 rum & id genus fabularum explicationem
 vide apud Mythologos, quorum verba hic
 frustra transcriberemus.

e Regia] Pictonis aula nigra, quam in
 Pirithoi gratiam, ut ei in conjugem Proser-
 pinam raperet, intravit. Quamquam istud
 in amici gratiam ausum fuisse Theseo auda-
 ciæ tantum apponendum: namque ille in
 inferis, Pirithoò à Cerbero canè intercepto,
 malè multatus est, donec ab Hercule libera-
 tus fuit.

f Illum] Patrem tuum Theseum. Gall.
 Qu'après qu'on aura vu votre pere, & tous
 ses éloges, &c. Angl. After one has seen your
 father and all his eulogies, &c.

g Hospita] In quinque libris hospite scrip-
 tum esse testatur clar. Heinsius: ut hic
 idem, quod in Helenes epistolâ, innuat.

Certus in hospitiis non est amor.
 Verùm potior est lectio altera.

- 75 ^a De tantâ rerum turbâ, factisque parentis,
¹ Sedit in ingenio ^k Cressa relicta tuo.
 Quod solum excusat, solum ^l miraris in illo,
 Hæredem patriæ, perfide, fraudis ^m agis,
 Illa (nec invideo) fruitur meliore marito ;
 80 Inque capistratis ⁿ tigribus alta sedet.
 At mea despecti fugiunt connubia Thraces,
 Quod ^o ferar externum præposuisse meis.
 Atque aliquis, *Doctas jam nunc eat*, ^p inquit, ^q Athenas :
Armiferam Thracem, qui regat, alter erit.
 85 ^r Exitus acta probat ; ^s careat successibus opto,
 Quisquis ab eventu facta ^t notanda putat.
^u At si nostra tuo spumescant æquora remo,
 Jam mihi, jam dicar consuluisse meis.
^x Sed neque consului : nec te mea regia ^y tangit,
 90 Fessaque ^z Bistoniam membra ^a lavabis aquâ.

INTERPRETATIO.

Cretenfis Ariadne deserta mansit in animo tuo, de tantâ copia rerum & gestis patris. Suspicias in illo illud unum, quod unum excusat. Perfide, te facis hæredem doli paterni. Illa (nec liveo) gaudet meliore marito, & sublimis sedet in tigribus strânatâ. At Thraces contempti aversantur meum conjugium, quia ego dicor prætulisse peregrinum meis, atque aliquis

dicet : Proficiscatur jam nunc doctas Athenas ; alter erit, qui imperet Thraciæ bellicosæ. Eventus probat facta. Cupio careat læto exitu, quicumque putat acta vituperanda ab eventu. At si maria nostra albicent tuo remo, tum dicar prospexisse mihi & meis. Sed neque prospexi, neque mea aula te movet, neque lavabis lassos artus aquâ Thraciâ.

NOTÆ.

h De tantâ] Multum habet affectum hæc criminatio, sed cuivis proficere cupienti facile erit imaginari, quæ longum esset scribere.

i Sedit] Tibi tantum placuit, & tibi imitandum sumpisti, quod ille perfidiosè fecit.

k Cressa] Ariadne, Minois filia, de quâ plenius in sequentibus.

l Miraris] Id est, Probas, imitaris, quod in se reprehendendum pater agnovit.

m Agis] Gall. Vous vous portez pour beritier. Ang. You shew yourself like his heir.

n Tigribus] Illis enim currus Bacchi trahitur, in quo Ariadne à Libero patre in conjugem assumpta, magnificè sedet, vehitur quoque.

o Ferar] Ita meliores libri, Auctore Heinso: quoniam non minùs placeat ferar.

p Inquit] Id est, Quilibet ex meis possit dicere.

q Athenas] Ad suum Demopboonta, scilicet, egregium illum, quem nobis omnibus Thracibus præposuit.

r Exitus] Verba sunt Thracum ab eventu Phyllida damnantium.

s Careat] Responso est Phyllidis, ad prævum Thracum suorum iudicium, per imprecationem in eos & indirectè proposita. Atqui eadem perversè profectò ex eventus rationes nostræ dijudicentur.

t Notanda] Judicanda & vituperanda.

u At si] Purgationem suam à contrario eventu confirmat. Dicar, inquit, bene fecisse, si tu rediveris. Phyllidis autem verba cum spe aliquâ & voto conjuncta videntur.

x Sed neque] Nam disiectus est qui modò affulserat spei radius.

y Tangit] Placuerat Heinso tanget, sed quod antè legebatur, meo quidem iudicio convenientius, tangit reposui.

z Bistoniam Thraciâ nostrâ. Lacus est Bistonius in Thraciâ.

a Lavabis] Pro veteri consuetudine, quæ etiam ex Evangelio cognoscitur. Non lavabis: Ergo neque venies.

b Illa meis oculis species abeuntis inhæret,
 Cùm premeret portus classis iura meos.
 c Ausus es amplecti; colloque intus amantis
 Oſcula per longas jungere preſſa moras:
 95 Cumque tuis lacrymâs, lacrymas d confundere noſtras:
 Quodque favet velis aura ſecunda, e queri:
 Et mihi diſcedens ſupremâ dicere voce;
 Phylli, ſave f expectes Demophoonta tuum.
 g Expectem, qui me nunquam viſurus abîſti;
 100 Expectem pelago vela negata meo?
 Et tamen expecto, redeas modò i ſerus amanti:
 Ut tua ſit ſolo k tempore lapſa fides.
 l Id i precor infelix? jam te tenet m altera conjux
 Forſitan, & nobis qui malè favit, amor.

INTERPRETATIO.

*In illa tui diſcedentis infixâ eſt meis oculis
 ſpecies abeuntis in claſſis diſſura eſt in meis portibus.
 Non auctus es me amplecti, & proſectus in
 oſcula mei amantis dare oſcula arcta per
 prolixas moras, & miſere lacrymas noſtras
 cum tuis lacrymis, & queri quid ventus eſſet
 favens velis, & mihi dicere ultimâ voce cùm
 proſiſcereris, Phylli, vide ut opperiaris*

*tuum Demophoonta. Opperiar, qui diſceſ-
 ſiſti nunquam viſurus me; opperiar vela pro-
 hibita à mari meo? Et tamen preſtolor, modò
 revertaris tardus mihi amanti; ut fides tua
 deſecerit ſolo tempore. Miſera quid roves?
 Jam alia uxor te cepit forſan, & amor, qui
 minùs fuit nobis preſtitus.*

NOTÆ.

b Illa] Se nihil amâſſe, unquam fateatur,
 qui iſtâ commemoratione non commovebitur.

c Ausus es] Ex Demophoontis perfidiæ
 contemplatione, tum blanditiarum, quibus
 diſcedentem perfidum demulcerat, recordatione,
 vehemens hæc increpatio Phyllidis naſcitur.
 Quantum verò imaginandi facultate
 valuerit Poëta, videbunt qui proſiciendi
 ſtudio, præntiam tuam illi committent:
 vel etiam qui eas leporebus deducti, iis ſeſe
 oblectare voluerint.

d Confundere] Nequiter fecit Demophoön,
 qui ſinceras & ex amoris molliæ huentes
 Phyllidis lacrymas, fictis ſuis & per dolum
 expreſſis ſletibus compenſaverit.

e Queri] Quæſi ille moræ cauſam ventorum
 vim adverſam habere maluiſſet. Phyllidis
 hæc eſt querela: An potuiſſi inter teſt
 amoris mei teſtimonia ejuſque illecebras, me
 ſimulatione tuâ deludere? Vel, quomodo ad
 nimiam & incredibilem fictionem peccatus perfidie
 conſcium potuiſſi adigere?

f Expectes] Sicuti eſt iſta Demophoontis
 vox ſuprema, & ultimus amoris conatus, ita
 & eſt ultimus perfidiæ gradus. Non enim
 tantùm torquetur animus, quando adempta

ſpes eſt, & ille ſtupet, quàm cùm inter
 ſpem & timorem attentus, undique diſ-
 trahitur, & curâ conſicitur.

g Expectem, Cum dolore & increpatione.
 Gal. *Quej' attende?* Angl. *Should I wait for?*

h Et tamen] Vide, mihi, quæſio, qui conatus,
 qui impetus, quæ lucta, priuſquam deſperem!

i Serus] Non ut ſerò redeat, petit; ſed
 quando ita neceſſe eſt, ut ſerò redeat, redeat
 ſaltem.

k Tempore] Proverbiali formâ dicimus.
 Gal. *Que je ne perde, que l'attente.* Angl.
May I loſe nothing but my waiting.

l Precor] Votum fervorem indicat, eademque
 vox iſta corripit. Ita enim ſeſe habent
 cordis noſtri cogitationes & vices. Cùm
 maxime ſerent affectus, tom facillimè placantur;
 ubi maximus eorum impetus ibidem
 ceſiſt. Exrema quæque ſcilicet recurrunt &
 ſeſe tangunt; nec metus ultra licet erumpere.

m Altera] Puellis, ſpicio familiaris. Ita &
 ſuprà Penlope. Sed prudenti nota Poëtæ;
 quomodo affectus graſſim ſtat, & ex iis
 ſingula quæque moveat. Majores fecerit
 progreſſus, qui unam epiſt. lam meam cura & diligentiâ
 in indagandâ arte meditatus fuerit,
 quam qui totum librum, ut mos eſt, legerit.

- 105 Utquē tibi ^a excidimus, nullam, puto, Phyllida nōsti.
 Hei mihi! ^o si, quæ sim Phyllis, & unde, rogas.
 Quæ tibi, Demophoön, longis ^p erroribus acto
 Threïcios portus, hospitiumque dedi.
 Cujus ^q opes auxere meæ: cui dives egenti
- 110 Munera multa dedi, multa datura fui.
 Quæ tibi subjeci latissima regna ^r Lycurgi,
 Nomine scæmineo ^a vix satis apta regi:
 Quæ patet umbrosum Rhodope glacialis ad Hæmum,
 Et ^{sacer} admittas exigit Hebrus aquas.
- 115 Cui mea virginitas avibus ^x libata ^v sinistris,
 Castaque fallaci ^z zona recincta manu.
^a Pronuba ^b Tisiphone thalamis ^c ululavit in illis,
 Et cecinit mœstum ^d devia carmen avis.

INTERPRETATIO.

Et postquam ex conspectu tuo sublata sum, nullam vcer Phyllida cognovisti. Hei mihi! si quæris quæ sim Phyllis, & cujus. Ego, Demophoön, quæ præbui tibi longis itineribus jactato portus Thracios, & hospitium. Cujus divitias meæ majores fecerunt, cui dives ego multa dona contuli, & volui multa conferre: quæ tibi subdidi latè patens imperium Lycurgi, quæ vix possunt gubernari

nomine scæmineo: quæ Rhodope gelu rigens extenditur, usque ad Hæmum umbrosam, & quæ sacer Hebrus volvit aquas concitatas. A quo mea virginitas primò decerpta est alitibus infaustis, & zona pudica detracta est manu fraudulentâ. Tisiphone pronuba ululavit in illis nostris nuptiis; & avis devia cantavit carmen lugubre.

NOTÆ.

ⁿ Excidimus] Illud est quod Gall. dicimus, *Aussi tot que vous m'eutes perdue de vue.* Angl. *As soon as you had lost sight of me.*

^o Si, quæ sim] Non major esse potest oblivio.

^p Erroribus] Verè dicuntur errores, quæ per mare perficiuntur itinera.

^q Opes] Quæ, statu in quo erant, exiguæ erant.

^r Lycurgi] Pater fuit Phyllidis, de quo Poëtæ, quod Bacchum contempisset, multa fabulantur.

^s Vix] Quia feroces & bellicosi.

^t Hæmum] Mons est Thraciæ, sicut & Rhodope, per quos regni sui amplitudinem Phyllis describit.

^u Sacer] Quia omnes fluvii sacri propter incolæ & præsidentes Deos & Nymphas.

^x Libata] Primùm violata. Matrimonii est circumscriptio.

^y Sinistris] Id est, *Auspiciis & Diis adversis.* Nihil enim veteres illi inauspicatè, vel sine Diis, suscipiebant.

^z Zona] Cingulo nova nupta præcingebatur, quod vir in lecto solvebat. Factum erat ex lanâ ovis; & sicut illa in glomos sublata, conjuncta inter se sit, sic vir suus secum cinctus vinctusque esset. Festus.

^a Pronuba] Loco Junonis nostris nuptiis præfuit.

^b Tisiphone] Furiarum una: altera est Alecto; tertia Megæra, filia Noctis & Acherontis.

^c Ululavit] Quanquam vocem hanc mediam esse docet Servius; satis constat tamen hîc lugubrem & seralem, pro nuptiali cantum significare.

^d Devia] Bubo, vel quælibet avis devia nocturna & latebris gaudens, cujus vox querula mali ominis esse censèbatur.

- Aduit • Aleſto f brevibus torquata colubris ;
 120 Suntque s ſepulcrali lumina mota face.
 Mœſta h tamen ſcopulos i frutiſcoſaque littora calco,
 Quaque patent oculis æquora lata meis.
 Sive die k laxatur humus, ſeu l frigida lucent
 Sidera ; proſpicio, quis freta m ventus agat.
 125 Et quæcunque procul venientia lintea vidi,
 Protinus illa n meos auguror eſſe Deos.
 In freta procurro, vix me retinentibus undis,
 Mobile quâ primas porrigit æquor aquas.
 Quò magis accedunt, minus & minus o utilis adſto :
 130 p Linquor, & ancillis excipienda cado.
 q Eſt ſinus adductos modicè falcatus r in arcus,
 Ultima præruptâ cornua mole s rigent.
 Hinc mini ſuppolitas immittere corpus in undas
 Mens fuit, & quoniam fallere pergis, erit.
 135 Ad tua me fluctus projectam littora t portent,
 Occurrantque oculis u intumulata tuis.

INTERPRETATIO.

Aleſto *compta brevibus ſerpentibus adſiſtit, &* *lumina admota ſunt ex tædâ funerâ. Nihilominus triſtis premo ſcopulos & littora frutiſcobus plena, & loca unde maſſa maria ærta ſunt meis oculis. Sive terra ſolvitur per diem, ſeu aëra gelida lucent, obſervo quis ventus agitet maria; & quæcumque vidi procul vela accedentia ſtatim conjicio illa eſſe meos Deos. Accurro ad mare aquis me ægrè obſidentibus, quâ mare fluidum extendit*

primas aquas. Quò magis accedunt, minus & minus firma ſum: deſicio, & cado ſuſtentanda ab ancillis. Eſt ſinus paululùm curvatus in modum arcûs contecti, ultima cornua ejus prærupta ſunt rupe arduâ. Hinc animus fuit corpus præcipitare in mare ſubjeſtum; & quoniam pergis decipere, idem erit. Undæ me ferant præcipitatum ad tua littora; & inſepulta incidam in tuos oculos.

NOTÆ.

e *Aleſto*] Altera ex feriis, ut antè diximus.

f *Brevibus*] Ideoque, ut volunt, ſævioribus.

g *Sepulcrali*] Id eſt, Pro facibus quinque ex ſpinâ albâ aut pinu in nuptiis adhiberi ſolitis, ſeriales admotæ ſunt ex rogo accenſæ, vel funeri deſtinatæ.

h *Tamen*] Id eſt, quanquam omnia ſint mihi adverſa, tamen amoris mei tantus eſt ardor, ut contra ſpem animi mei te ſemper & maximo cum labore, & non ſine furore quaram.

i *Frutiſcoſaque*] Ubi difficile eſt admodum ſuos gradus firmare. Sed operæ pretium eſt hæc omnia ſibi phantaſiæ operâ oculis repræſentare.

k *Laxatur*] Solis calore.

l *Frigida*] Id eſt, Per noctem. Amoris ſai anxietatem commendat, quæ diu noctuque ipſam ſollicitat.

m *Ventus*] Optimè amoris ſollicitudinem declarant iſtiusmodi cogitationes.

n *Meos*] Id eſt, Qui me exaudiverunt, & mihi propitii facti ſunt.

o *Utilis*] Quia te non eſſe video, vix poſſum niti pedibus.

p *Linquor*] Animi deliquium patior.

q *Eſt ſinus*] Seſe tandem ad deſperationem coactam eſſe Phyllis declarat; quod loci deſcriptione, unde ſe in mare daturam dicit, cognofcitur.

r *In arcus*] Id eſt, Ad tenſi arcûs modum curvatus: Curvatur enim arcus, cùm nervo ex rima ejus ſi ut in ſeſe adducuntur.

s *Rigent* *Alta, prærupta, dura, & ſalubrifa ſunt ad horrorem & ſtuporem.*

t *Portent* *Votum eſt.*

u *Intumulata*] Abſque ſepulturæ honore, quod Ethnicis præſertim horrendum, ſiquidem & iſtud ad Manes plucandos, vel torquendos momentum haberet.

Duritiâ ferrum ut superes, adamantaque, x teque;

Non y tibi z sic, dices, Phylli, sequendus eram.

Sæpe venenorum fitis est mihi: sæpe cruentâ

140 Trajectam gladio morte perire juvat.

Colla quoque, infidis quia se neçtenda lacertis

^a Præbuerunt, laqueis implicuisse libet.

Stat neçe ^b maturâ tenerum pensare ^c pudorem:

In neçis ^d electu parva futura mora est.

145 Inscribere meo causa ^e invidiosa sepulcro:

Aut hoc, aut simili carmine notus eris:

Phyllida Demophoön leto dedit, ^f hospes amantem:

Ille neçi z causam præbuit, ipsa manum.

INTERPRETATIO.

Quamvis durior sis ferro, & adamante, & te ipso; dices, Phylli, non ita me debebas sequi. Sæpe cupio bibere toxicum; sæpe placet transfixam ense perire morte sanguinolentâ. Etiam, quia mea colla se præbuerunt implicanda brachii perfidis, fune velo ea premere. Decevi

satisfacere nece acceleratâ tenero pudori: non diu cunctabor in electione mortis. Signaberis causa odiosa meo sepulchro: notus eris, aut hoc, aut ejusmodi titulo: Demophoön hospes tradidit morti Phyllida amantem; ille dedit causam morti, ipsa manum.

NOTÆ.

x *Teque*] Gradatione istâ vide Demophoönta ut Phyllis durissimum faciat.

y *Tibi*] Pro à te.

z *Sic*] Mortua, intumulata, undis jactata & erosa.

a *Præbuerunt*] Nonnulli habent *præbuerint*, quod non minus, imò amplius placeret.

b *Maturâ*] Decoro & magnanimo leto exponunt. Esto decorum, sed maturum mihi idem est quod *promptum, acceleratum, & opportunum.*

c *Pudorem*] Violatam à te meam pudicitiam.

d *Electu*] Inter tot mortis genera fluctuans, tandem sese ex amygdalo suspendisse dicitur; quæ arbor cum exaruisse, Demophoönis adventu revivuit.

e *Invidiosa*] Id est, *Quæ legentium invidiam & odium in te derivet.*

f *Hospes*] Hospitio à Phyllide acceptus. Passivè.

g *Causam*] Perfidia suâ.

EPISTOLA III.

ARGUMENTUM.

Postquam Græci Phrygiam attigerunt, urbes Trojæ finitimas, præcipuèque Lysto oppeditas, hostiliter aggressi populari cæperunt: inter quos Achilles, Pelei & Theidis filius, utramque Ciliciam, & Tbebanum, & Lyrnesiam invasit. Expugnato inde Cbrysesio oppido, duas egregiâ formâ virgines abduxit, Astynomen, Cbryseæ sacerdotis Smyntbei Apollinis filiam, & Hippodamiam, Briseæ natam, quæ postea à patris nominibus cognominatæ fuerunt. Cbrysen Achilles Agamemnoni concessit, Briseidæ, sibi reservatâ. Cum deinde verò Agamemnon Deorum jussu patri restitueret suo Cbrysen, ipse Achilli Briseida per vim & summam contentionem absulit. Quamobrem effervescentes Achilles abstulit sese aliquamdiu à pugando: addo ut nullius precibus ad arma contra Trojanos sumenda moveri potuerit: nec postea Briseida recipere suam voluerit, quamvis eam maximis cum donis Agamemnon esse remissurus. Briseis ergo banc ad cum epistolam mittit, quâ nimiam ejus iracundiam accusat, rogans, ut adversus Trojanos arma capiat, dum sese prius ab Agamemnone ultro oblatam reciperet.

BRISEIS

BRISEIS ACHILLI.

QUAM legis, à ^a raptâ ^b Briseïde littera venit,
Vix bene ^c barbaricâ Græca notata manu.

Quascunque aspicias, lacrymæ fecêre, lituras;
Sed tamen & lacrymæ ^d pondera vocis habent.

5 ^e Si mihi pauca queri de te dominoque viroque
Fas est; de domino pauca viroque querar.
Non, ego poscenti quòd sum citò tradita ^f regi,
Culpa tua est: quamvis ^g hoc quoque culpa tua est.

Nam simul ^h Eurybates me Talthybiusque vocârunt;

10 Eurybati data sum Talthybioque comes.

Alter in alterius jactantes lumina vultum,
ⁱ Quærebant taciti, ^k noster ubi esset amor.

Differri potui: ^l pœnæ mora grata fuisset,
Hei mihi! discedens oscula nulla dedi.

15 At lacrymas sine fine dedi, rupique capillos:
Infelix iterum sum mihi visa ^m rapi.

INTERPRETATIO.

Epistola quam legis, vix bene Græcè scripta manu barbarâ est à raptâ Hippodamiâ. Lacrymæ fecerunt omnes lituras, quas videbis; sed tamen etiam lacrymæ vim vocis habent. Si mihi licet conqueri pauca de te, & domino & marito, conquerar pauca de domino & marito. Non est culpa tua, quòd ego sum statim data regi petenti; quamvis hoc quoque est culpa tua. Nam statim atque Eurybates &

Talthybius me petiverunt, data sum comes Eurybati & Talthybio. Illi vertentes oculos, alter in vultum alterius sciscitabantur taciti, ubi noster amor esset. Potui in tempore aliud remitti; mora fuisset accepta meo dolori. Hei mihi! abiens nulla tibi obtuli suavia. At effudi lacrymas sine fine, & discepsi comam. Misera visa sum mihi iterum rapi.

NOTÆ.

a *Rapta*] Ate scilicet, ex Lyrnesso. Prima est commiseratio à fortunâ. Querimonias quidem non habet tam acres hæc epistola; neque tamen eò minor orationis apparatus.

b *Briseïde*] Seu Hippodamiâ, Briseæ filiâ.
c *Barbaricâ*] Lyrnessiæ puellæ, quæ cum sit barbara, Græca litteras non rectè novit. Tacitè imperitiâ, ne inepta videatur, excusat.

d *Pondera*] Id est, Non minùs ex lituris, quàm ex verbis meis amorem meum cognosces.

e *Si mihi*] Orationis præmonitio, sine quâ servæ, bello captæ, cuique erga dominum nullum jus erat, honesta querimonia non videbatur.

f *Regi*] Agamemnoni.

g *Hoc quoque*] Idem affirmare videtur, quod modò negavit: sed diversus est respectus. Fatetur Achillis culpam non esse quòd tradita sit regi, quia ex ipso ortum istud

non fuit: at in eo culpam esse dicit, quòd tam citò tradiderit, cum potuisset ipsa differri.

h *Eurybates*] Agamemnonis, cum Talthybio minister.

i *Quærebant*] Achillem arguit ex eo, quòd etiam ejus in tradendâ Hippodamiâ celeritatem ipsi Agamemnonis ministri mirati sint.

k *Noster*] *Vester*, vel invitis libris quamobrem reponendum, censuerit Heinus, demiror.

l *Pœnâ*] Dolori, quem ex discessu caperem.

m *Rapi*] Quæ fuit antea, quamque Heinus deturbaverat vocem, restitui, non aliâ causâ, quàm quia, sine bonâ ratione, nihil in libris mutandum esse censeo. Nulla autem videtur, ea quam reddidit, Briseïdem antè raptam fuisse se non legisse; cum, quæ ex Lyrnesso expugnata capta, est eadem & rapta dici possit. Quanquam & capi, quod ex plurimis codicibus arripuisse se testatur idem, bonum est.

- Sæpe ego decepto volui custodeⁿ reverti;
 Sed, me qui timidam prœnderet, hostis^o erat:
 Si progressa forem, caperet ne fortè, timebam,
 20 ^p Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
 Sed data sim, quia danda fui: tot noctibus absum,
 Nec repeto; cessas, ^r iraque lenta tua est.
 Ipse^o Mœnœtiades, tunc, cùm tradebar, in aurem,
Quid fles? hic parvo tempore, dixit, eris.
 25 ^t Nec repetisse parum est: pugnas, ne reddar, Achille.
^o I nunc, & cupidi nomen amantis habe.
^x Venerunt ad te^v Telamone & ^z Amyntore nati;
^o Ille gradu propior sanguinis, ille comes;
^b Lærtaque fatus: per quos comitata redirem:
 30 Auxerunt blandæ grandia^c dona preces:
 Viginti fulvos^d operoso ex ære lebetas;
 Et tripodas septem, ^e pondere & arte pares.
 Addita sunt illis auri bis quinque^f talenta:
 Bis^g sex affueti vincere semper equi.

INTERPRETATIO.

Sæpe ego volui redire custode deluso; sed
^b is erat, qui me pavidam retineret. Metuebam ne, si discesserem, forsitan abriperet, itura in donum quod quamlibet nurum Priami. Sed fuerim reddita, quia debui reddi: absum per tot noctes, nec repeto; cessas, & iraque tua tarda est. Ipse Patroclus mihi reposuit in aurem tunc cùm dabar, Quamobrem ploras? non diu hinc manebis. Parum est non repetisse; certas, Achille, ne resti uari:

Ita nunc, & retine nomen amantis desiderio flagrantis. Ad te profecti sunt geriti ex Telamone & Amyntore, ille conjucior gradu sanguinis, ille comes, & natus ex Lærtâ, quibus stipata reverterer. Mites preces cumulârunt magna numera, viginti scilicet rufos calabos ex ære elaborato, & septem tripodas æquales pondere, & arte. Adjecta sunt illis decem talenta, auri, duodecim equi soliti semper victoriâ potiri.

NOTÆ.

ⁿ Reverti] Ad te, scilicet.
^o Erat] Qui me perendere posset, supple: quod & postea dicit.
^p Quamlibet] Etiam indignissimam.
^q Sed data sim] Quasi dicat, Quamquam peccatum fuit, quod me tradideris, tam citò etiam; tamen istud meto, ut graviora attingam. Accusationem itaque habet hæc loquendi formula.
^r Iraque] Ex eo quod per vim me tibi Agamemnon præripuerit.
^s Mœnœtiades] Patroclus, Mœnœti filius.
^t Nec repetisse] Achillem arguit, quod se non modò non repetierit, sed quod insuper, cùm redderetur, restiterit. In quibusdam legitur Non repetisse.
^u I nunc] Ironia est. Gall. diceremus Vraiment te voila l'amant passionné! Angl. A passionate lover indeed!
^x Venerunt] Ut me tibi restituerent.

^y Telamone] Ajax.
^z Amyntore] Pænix, qui etiam à Peleo Achilli comes & moderator datus fuerat.
^a Ille] Ajax, fuit enim Telamon frater P lei; adeoque Achilles & Ajax patruelis.
^b Lærtâque] Ulysses, prout jam sæpe vidimus.
^c Dona] Ea sequentibus versibus ex Homero recenset.
^d Operoso] Id est, Operâ & arte multâ fabricato.
^e Pondere] Id est, In quibus ars materiae pretium exæquabat.
^f Talenta] Multiplex fuit apud varias gentes, de quo multi tractaverunt, quos si volēs, adibis. Usitatum fuit præsertim Atticum, sexaginta minarum seu librarum pondere.
^g Sex] Ita melius ex Homero, quàm, ut habent alii, his septem.

Quodque

Quodque ^b supervacuum, formâ præstante puellæ

ⁱ Lesbides, ^k eversâ corpora capta domo.

Cumque tot his (sed ^l non opus est tibi conjuge) conjux

Ex Agamemnoniis una puella ^m tribus.

Si tibi ab ⁿ Atridâ pretio redimenda fuisset,

40 Quæ dare ^o debueras, accipere illa negas.

Quâ merui culpâ fieri tibi vilis, Achille?

^p Quò levis à nobis tam citò fugit amor?

An miseros tristis fortuna ^q tenaciter urget?

Nec venit inceptis mollior aura meis?

45 Diruta Marte tuo ^r Lyrnessia mœnia vidi:

Et fueram patriæ pars ego ^s magna meæ.

Vidi ^t consortes pariter generisque necisque

Tres cecidisse: tribus, quæ mihi, mater erat.

Vidi, quantus erat, fufum tellure cruentâ,

50 Pectora jactantem sanguinolenta, ^v virum.

Tot tamen amissis te compensavimus unum:

Tu dominus, tu vir, tu mihi frater eras.

Tu mihi, ^x juratus per numina ^y matris aquosæ,

^z Utile dicebas ipse fuisse capi.

INTERPRETATIO.

Et, quod superfluum, puellæ ex Lesbo pulchritudinis eximiæ, corpora capta dono diruta, & cum tot his (sed non opus habes uxore) una ex tribus puellis Agamemnoniis, in uxorem. Recusas ea sumere, quæ exhibere debueras, si tibi redimenda fuisset pretio ab Agamemnone. Quo delicto merui fieri tibi contempta, Achille? Quò inconflans amor abiit tam citò à nobis? An fors maligna premit indefinenter infelices, nec aura lenior afflat meis ausibus? Vidi Lyrnessum

urbem eversam bello, quod gessisti; & ego fueram magna pars patriæ meæ. Vidi tres consortes pariter sanguinis & mortis occubuisse, & matrem tribus, quæ erat mihi mater. Vidi super terrâ fratrum, quantus erat, maritum meum agitantem corpus suum cruentum. Exaquavimus te unum tamen tot perditis: tu eras mihi dominus, tu maritus, tu frater. Tu ipse, juratus per numina generitricis tuæ aquosæ, dicebas mihi utile fuisse capi.

NOTÆ.

^h *Supervacuum*] Istud est ex præmaturâ Briseidis zelotypiâ.

ⁱ *Lesbides*] E Lesbo Insulâ, non longè à Trojâ, abreptæ.

^k *Eversâ*] A Græcis, Achille præsertim quo tempore Trojæ bellum indixerunt.

^l *Non opus*] Quia se eam intendit esse.

^m *Tribus*] Chrysothemis, Iphitanassa sive Iphigenia, & Laodice, tres illæ fuerunt.

ⁿ *Atridâ*] Agamemnone, Atrei filio.

^o *Debueras*] Si pretio ab Agamemnone redimi debuisset, aut potuisset.

^p *Quò*] Se eam esse innuit, quæ amantis constantiam mereatur.

^q *Tenaciter*] Ex calamitatis commemoratione, quam primus Achilles immiserat, quæque inde ipsam affligetur, commiserat.

tionem studet movere. Sumptum verò est istud ex eo quòd vulgò alia, deinde alia mala illi inferri credatur, quem semel iniqua fortuna afflavit.

^r *Lyrnessia*] Non fuit hæc Lyrnessus Ciliæ, ut male annotavit Antonius, & descripsit ejus Excerptor: sed majoris Mysiæ, contra Lesbon Insulam, in orâ Trojæ posita.

^s *Magna*] Omnino, siquidem conjux esset Minetis Lyrnessi principis, aut reguli.

^t *Consortes*] Fratres suos circumscribit, quos Achilles mactavit.

^u *Virum*] Meum, scilicet Minetem.

^x *Juratus*] Significatione activâ.

^y *Matris*] Tuæ, scilicet Thetidis.

^z *Utile*] Quia potior apud te fors mea esset, quàm cum meis.

- 55 ^a Scilicet ut, quamvis veniam ^b dotata, repellas;
 Et mecum fugias, quæ tibi ^c dantur, opes.
 Quin etiam fama est, cum crastina fulserit ^d Eos,
 Te dare nubiferis ^e linea vela ^f notis.
 Quod ^g scelus ut pavidas miseræ mihi contigit aures,
 60 ^h Sanguinis atque animi pectus inane fuit.
 Ibis, & ô miseram ⁱ cui me, violente, relinques?
 Quis mihi desertæ mite levamen erit?
 Devorèr antè, precor, subito telluris hiatu,
 Aut rutilo missi fulminis igne cremer:
 65 Quàm sine me ^k Phœbiis ^l canescant æquora remis,
 Et videam puppes ire relicta tuas.
 Si tibi jam reditusque placent, patriique penates;
 Non ego sum classi sarcina magna tuæ.
 Victorem ^m captiva sequar, non nupta maritum:
 70 ⁿ Est mihi, quæ lanas molliat, apta manus.
 Inter ^o Achaiadas longè pulcherrima matres
 In thalamos conjux ibit (eatque) tuos.

INTERPRETATIO.

Nimirum ut me rejicias, quamvis accedam dotata, & mecum recuses divitias, quæ tibi offeruntur. Quinetiam ferunt te linea vela traditurum austris nubiferis, cum dies crastinus luxerit. Quod facinus postquam ad timidam aures delatum est, mihi infelici pectus fuit sine sanguine atque animo. Discedes, & ô in felicem, apud quem me deires, violente? Quis erit dulce solatium mihi d'stituæ? Precor ut

antè absorbear celeri biatu terræ, aut adurar igne rutilo vibrati fulminis, quàm maria albescant remis Achilleis sine me, & desituta videam naves tuas discedere. Si recursus & domus patria nunc te jurant, ego non sum grave onus tuæ classi. Ego captiva sequar victorem, non nupta maritum: habeo manum idoneam ad nendum iaram. Uxor iongè formosissima inter matres Acbaides ibit (& eat) in toros tuos.

NOTÆ.

^a Scilicet] Ironicè suas cum Achille commoditates proponit; ut ejus vana promissa arguat, eumque commoveat.

^b Dotata] Sibi dotem assumit ea quæ secum ad Achillis placandam iram Agamemnon mittebat.

^c Dantur] Quamobrem eam vocem pro dentur Heinsius deturbaverit, nunquam videre potui; adeoque eam restitui.

^d Eos] Aurora. Id est, crastino die.

^e Linea] In aliis linteæ, item linteæ wella, unde welle postea profusum, quod nonnullis placet.

^f Notis] Id est, Fama est, te usque ad iratum esse ut etiam ventis maximè adversis, velis abire. Flantes enim à meridie Noti iis prostris reflant, qui ex Troade in Græciam navigant.

^g Scelus] Ut ante captam Trojam discedas,

sicut etiam Antonius exponit: Nequaquam. Per respectum ad Briseidis desiderium & amorem, vox ista intelligenda est, & id tantum.

^h Sanguinis] Uno verbo, defeci.

ⁱ Cui] Istud ex amore Briseis, quæ nunquam Agamemnonis, ut cumque ei sit tradita, sese fuisse; sed soli Achilli amorem suum reservasse, innuit. Atque ex hoc loco maximè moveri potuit Achillis misericordia.

^k Phœbiis] Achilleis: nam Achillis Phthii fuerunt.

^l Canescant] Id est, Quàm tu, sine me, abeas. Metonymia.

^m Captiva] Id est, Tanquam captiva, non tanquam uxor.

ⁿ Est] Id est, Victum lanificio quæritabo.

^o Achaiadas] Achaiæ Achillis patria, unde Achaiades puellæ, & matres.

- Digna natus p̄ socero, Jovis Æginæque q̄ nepote;
 Cuique senex r̄ Nereus s̄ profocer esse velit.
- 75 Nos humiles famulæque tuæ data pensa trahemus:
 Et minuent plenas stamina nostra colos.
 Exagitet ne me tantum tua deprecor uxor,
 Quæ in hi r̄ nescio quo non erit æqua modo.
- 80 Neve meos coram scindi patiære capillos:
 Et leviter dicas. *Hæc quæ n̄stra fuit.*
 Vel patiære licet; dum ne contempta ū relinquitur.
 Hic mihi væ miseræ concuic ossa r̄ metus.
 Quid tamen r̄ expectas? Agamemnona pœnitet iræ,
 Et jacet ante tuos Græcia r̄ mœsta pedes.
- 85 Vince animos iranque tuam, qui cætera vincis.
 a Quid lacerat Danias impiger Hæctor opes?
 Arma cape, Æacida sed me tamen ante receptâ:
 Et preme turbatos Marte favente b viros.
 Propter me mota est, propter me desinat ira:
 90 Simque ego tristitiæ causa modusque tuæ.
 Nec tibi turpe puta precibus succumbere nostris;
 Conjugis c̄ OEnides versus in arma prece est.

INTERPRETATIO.

Eat nurus digna socero, & nepote Jovis & Æginæ, & cui senex Nereus veli esse profocer. Nos abjectæ & servæ tuæ trahemus data pensa, & filia quæ nebumus minuent plenas colos. Deprecor tantum, ne tua conjux, quæ mihi non erit nescio quo modo propitia, me vexet, neve patiæris meam comam lacerari in tuo conspectu: Et dicas obiter, Hæc quæ quæ fuit nostra, vel sinas, si voles, modò ne deserat depecta. Væ, hic timer quassat ossa mihi miseræ. Quid tamen cupis? Agamem-

nona piget iræ, & Græcia tristis prostrata est ante tuos pedes. Dona mentem, & iram tuam; tu qui domas alia omnia. Quamobrem strenuus Hæctor frangit vires Græcas? Indue arma, Æaco sate, sed tamen me ante receptâ; & urge Marte secundo viros fractos. Ira est excita propter me, sedetur propter me; & ego sim cau a & finis tui doloris. Nec credo tibi esse inonestum cedere precibus: Meleager ad arma compulsus est prece uxoris.

NOTÆ.

- p Socero] Peleus.
 q Nepote] Jupiter ex Æginâ, Asopi Bæotiæ regis filia, Æacum suscepit, ex quo Peleus, Achillis pater.
 r Nereus] Thetidis pater, Achillis avus maternus, Deus marinus.
 s Profocer] Quia, pater fuit Thetidis, Pelei conjugis, quæ Thetis socrus ei fuisset, quam Achilles uxorem duxisset.
 t Nescio quo] Plus dicit ista suspicio, quam si prolixè multa cumulasset.
 u Relinquitur] Hic scilicet cum Agamemnone, procul à te.
 x Metus] Ne relinquitur.
 y Expectas] Quid tibi vis? Quid quæris? quorsum spectat ista tua ira implacabilis?
 z Mœsta] Quæ, ex quo tempore arma

posuisti, maxima damna ab hostibus Trojanis accepisti.

a Quid lacerat] Achillem ut moveat, ei blanditur; quasi ille solus Hæctorem, Trojanorum fortissimum, cuius præsertim meminit ad æmulationem totumque ad eò hostillem exercitum, possit profligare.

b Viros] Trojanos, quos faciliè in fugam verteris.

c OEnides] Meleager, OEni filius, qui, bello inter Curetes & Calydonios ob pellem apri ab ipso Atalantæ traditam, confato, cum propter conceptam, ex matris imprecationibus, iram, nec hostes manibus depellere, nec laboranti patriæ opem ferre, vellet; tandem à Cleopatrà uxore ad arma capienda compulsus est.

- * Res audita mihi, nota est tibi. ° Fratribus orba
 † Devovit nati spemque caputque parens.
 95 Bellum erat; ille † ferox positis secessit ab armis,
 Et patriæ rigidâ mente negavit opem.
 Sola virum conjux flexit: † felicior illa!
 At mea † pro nullo pondere verba cadunt.
 Nec tamen indignor; † nec me pro conjuge gessi,
 100 Sæpius in domini serva † vocata torum.
 Me quædam (memini) dominam captiva vocabat:
 Servitio, dixi, † nominis addis onus.
 Per tamen ossa † viri subito malè tecta sepulchro,
 Semper judiciis ossa verenda meis:
 105 Perque trium fortes animas, mea numina, fratrum,
 Qui bene pro patriâ cum patriâque jacent;
 Perque tuum nostrumque caput, quæ ° junximus unâ;
 Perque tuos enses, † cognita tela meis;
 Nulla † Mycenæum sociasse cubilia mecum
 110 Juro: fallentem deseruisse velis.
 Si tibi nunc dicam: Fortissime tu quoque jura,
 Nulla tibi sine me gaudia facta: † neges.

INTERPRETATIO.

Rem illam audiui, tu novisti. Mater deservita fratribus devovit spem & caput filii sui. Bellum erat: ille strenuus reliquit arma deposita, & denegavit auxilium patriæ obstinato animo. Uxor sola movit maritum. Illa beaticior! At mea verba cadunt sine ullis viribus. Nec tamen molestè fero; nec serva arcessita sæpius in lectum domini me uxorem jactavi. Quædam captiva (memini) appellabat me dominam: Servitium, dixi, aggravas nomine. Tamen juro per ossa mariti

malè sepulta sepulchro properato, per ossa semper mihi veneranda: & per strenuas animas trium fratrum, mea numina, qui bene mortui sunt pro patriâ, & cum patriâ; & per caput tuum & nostrum, quæ conferuimus, & per tuos gladios, tela cognita meis, Agamemnonem nullos lectos jugales mecum habuisse: velis me illudentem deservisse. Si jam dicam tibi. Fortissime, jura tu quoque, nullam voluptatem tibi evenisse sine me; recuses.

NOTÆ.

d Res] Historiæ Meleagri.

e Fratribus] Thestii filii, quos, cum apri caput, aut pellem, Atalantæ furripere voluissent, Meleager interfecit.

f Devovit] Multis imprecationibus Meleagrum filium, quod fratres suos obruncasset, Althæa devovit. Notiora verò sunt quæ de fatali Meleagri stipite fabulati sunt poëtæ, quam ut eorum decantatas fictiones huc opus sit transcribere.

g Ferox] Bello erat strenuus. Omnino; nam Thestii filios omnes interfecit.

h Felicior] Quam ego sum, supple. Cleopatry felicitatem miratur.

i Pro nullo pondere] Id est, Frustrâ.

k Nec me] Vim orationis perinde accipe, ac si dixisset, Nam neque, &c.

l Vocata] Id est, Quamquam fuerim vocata.

m Nominis addis onus] Servitutem aggravas. Difficilius est enim eam in majori fortunâ tolerare.

n Viri] Mei Menetis, cujus sepeliendi, in patriæ excidio, non est data opportunitas.

o Junximus] Inter oscula venera. Ita & apud Petronium.

p Cognita] Nam per ea periêrunt.

q Mycenæum] Agamemnonem, qui Mycenis in Peloponneso regnavit.

r Neges] Id est, Tu nolles jurare.

At Danaï mœrere putant, tibi ^s pleetra moventur :

Te tenet in tepido mollis ^t amica sinu.

115 Et si quis quærat, quare pugnare recuses :

^u Pugna nocet : citharæ, noxque Venusque juvant.

Tutius est jacuisse toro, tenuisse puellam,

^x Threiciam digitis increpuisse lyram :

Quàm manibus clypeos, & acutæ cuspidis hastam,

120 Et galeam pressâ sustinuisse comâ.

Sed tibi pro tutis insignia facta placebant,

Partaque bellando gloria dulcis erat.

An tantum, dum me caperes, fera bella probabas?

Cumque mea patriâ laus tua victa jacet?

125 Dî melius : validoque, precor, vibrata lacerto

Transeat Hectorum ^y Pelias hasta latus.

^z Mittite me, Danaï ; dominum legata rogabo :

Multaque ^a mandatis oscula missa feram.

Plûs ego quàm Phoenix, plûs quàm facundus Ulysses,

130 Plûs ego quàm ^b Teucri (credite) frater agam.

INTERPRETATIO.

At Græci arbitrantur te lugere. Tibi citharæ pulsantur. Tenera amica fovet te in calido gremio. Et si quis petat, quare nolis pugnare: certamen nocet; citharæ, & nox, & Venus placent. Tutius est stratum esse lecto, foviisse puellam, pulsasse lyram Threiciam digitis, quàm gestasse clypeos manibus, & hastam mucrone acuto, & cassidem capitis urgentem. At pro securis præclara factinora tibi grata erant, & gloria acquisita

bellum gerendo erat suavis. An tantum tibi placebant bella atrociora, dum me caperes, & gloria tua prostrata est superata cum meâ patriâ? Dî melius dent: & precor ut hasta Pelias intorta forti tuo brachio transfingat latus Hectorum. O Græci, mittite me; missa precabor dominum; & dabo multa oscula missa mandatis. Ego plûs faciam quàm Phoenix, plûs quàm Ulysses desertus (credite) plûs quàm frater Teucri.

NOTÆ.

^s Pleetra] Quibus pulsatur cithara. Te musica cum amicâ oblectat.

^t Amica] Diomedam Phorbantis filiam intelligit, quâcum, ademptâ Hippodamiâ, Achilles dormire consueverat.

^u Pugna] Pro Achille respondet Briseis, ut eâdem operâ ipsum accuset.

^x Threiciam] Propter Orpheum, qui in Thraciâ tantum lyrâ ab Apolline patre seu Mercurio acceptâ, valuisse traditur, ut etiam cantûs suavitate sylvas & saxa moveret.

^y Pelias] Nomen Achillis hastæ proprium, à Pelio Thessaliæ monte, unde excisa

ea dicitur; vel, ut aliis placet, à Peleo Achillis patre, qui eâ potissimum valuit. Tantæ verò fuit magnitudinis, ut Patroclus, cum cætera arma sumeret, hastam reliquerit.

^z Mittite me] Jam Danaos Hippodamia ut se ad Achillem delegent, compellat: quæ quidem confidentia non leve est amoris sui testimonium.

^a Mandatis] A vobis, Danaï, acceptis, quæ ad Achillem perferam.

^b Teucri frater] Ajax est, qui unus fuit ex legatis ad Achillem.

- e Est aliquid collum solitis tetigisse lacertis,
 d Præsentisque oculos admonuisse sui.
 Sis licet immitis, matrisque ferocior e undis;
 Ut taceam, lacrymis comminuere meis.
 135 Nunc f quoque (g sic omnes Peleus pater impleat annos,
 Sic eat auspiciis h Pyrrhus i in arma tuis)
 Respice sollicitam Briseïda, fortis Achille;
 Nec miseram lentâ ferreus ure morâ.
 Aut, si versus amor tuus est in tædia nostri;
 140 Quam sine te cogis vivere, coge mori.
 Utque facis, coges, abiit k corpusque colorque:
 Sustinet hoc animæ spes tamen una tui.
 Quâ si destituor, l repetam fratresque virumque;
 Nec tibi magnificum fœmina iussa mori.
 145 m Cur autem jubeas? stricto pete corpora ferro.
 Est mihi, qui fossô pectore sanguis eat.
 Me petat ille tuus, qui, si n Dea passa fuisset,
 Ensis in o Atridæ pectus iturus erat.

INTERPRETATIO.

Est aliquid tetigisse collum brachiis assuetis, & admonuisse oculos sui præsentis. Quamvis sis asper, & truculentior undis matris tuæ, tamen si fœream, flecteris meis lacrymis. Nunc quoque (sic Peleus pater cumulet omnes annos, sic Pyrrhus arma induat tuis auspiciis) respice anxiam Hippodamiam, fortis Achille; nec durus torque miseram longâ morâ. Vel, si amor tuus mutatus est in tædia nostri, coge mori, quam

cogis vivere sine te. Atque prout facis, coges; corpus & color mihi perit. Spes tamen una tui tuetur hoc vitæ; quâ si spoliator, revivam & fratres, & maritum; nec erit tibi gloriosum fœmina coacta mori. Cur verò cogas? Percute corpus meum nudato gladio. Habeo sanguinem, qui suat pectore transfixo. Ille tuus gladius, qui perfodisset Agamemnonis pectus, si Pallas non prohibuisset, in me convertatur.

NOTÆ.

e Est aliquid] Imò magnam habere vim fatebitur, quicumque semel amaverit.

d Præsentisque] Alii habent presentesque oculos, deinde sinum, & sinu: & suis: Unus Vaticanus præsentisque sinus: tres alii præsentisque sinus. Prior Scriverianus satis antiquus,

Præsentisque oculos admonuisse sinus.

Ubi minimâ mutatione Heinſius pro sinus, sui legit: quanquam nihil ille repugnat, ut eam, quam etiam retinimus, & plures habent codices, lectionem approbemus, dum vulgatam, quæ certè, ut ille ait, inurbana est, rejiciamus.

e Undis] Quæ nullius audiunt vota.

f Quoque] Id est, Postquam tibi & iræ tuæ consulueris, tibi que ab Agamemnone

satisfactum fuerit, consule etiam mihi miseræ.

g Sic omnes] Obtestandi modus veteribus familiaris.

h Pyrrhus] Achillis ex Deidamiâ filius, qui etiam Neoptolemus dictus est.

i In] Melius quàm ad, quod in vulgatâ lectione Heinſius notavit, majorem quia habet emphasim, animique ferocitatem probat.

k Corpusque] Id est, ejus habitudo, Gall. l'embonpoint. Ang. Good case.

l Repetam] Mortis beneficio scilicet.

m Cur autem jubeas] Cùm tu, scilicet, istud efficere possis.

n Dea] Pallas, quæ, ut Homerus scribit, Achilli, cùm stricto ense in Agamemnonem ferretur, obstitit.

o Atridæ] Agamemnonis, Atrei filii.

Ah!

P H Æ D R A H I P P O L Y T O. 29

Ah ! potiùs serves noſtram, tua p munera, vitam :

150 Quod dederas noſti victor, amica rogo.
Perdere quos meliùs poſſis, ⁊ Neptunia præbent

Pergama : ⁊ materiam cædis ab hoſte pete.

Me modò, ſive parâs ⁊ împellere remige claſſem,

Sive manes, domini jure venire jube.

I N T E R P R E T A T I O.

Ab ! potiùs tuearts noſtram vitam tua dona : peto à te amica, quod tu victor dederas mihi inimicæ. Treja Neptunia exhibet quos juſtiùs queas interimere : quære materiam necis ab

beſte. Tantummodo, ſive cupias reducere claſſem remigibus, ſive commoreris, impera pro jure domini me accedere.

N O T Æ.

p *Munera*] Quia victor illi eam adimere poterat. *Vitam munera*, Appoſitio.
q *Neptunia*] A Neptuno cum Apolline æ-

dificata : quam fabulam jam ſuprà vidimus.
r *Materiam*] Id eſt, *Quod interficias.*
s *Impellere*] *In patriam tuam redire.*

E P I S T O L A I V.

A R G U M E N T U M.

Tbejus Ægei filius, interempto Minotauro, Ariadnen Minois & Paſſiphaës filiam, quam, ob latam ſibi opem, ducturum ſe uxorem domum promiſerat, eamque, ſimul cum Phædrâ ſoree ejus, navi impoſitam abduxit. Verùm enim Bæcchi admonitu in Naxo, ſive, ut alii volunt in Chio, Ariadne relicto, Phædrâ duxit : quæ deinde, abſente Tbeſeo, in Hippolyti privigni, quem ex Hippolyte Amazone ſuſceperat, amorem exarſit. Qui, cum calibem amans vitam ſeſe venando oblectaret, nec in ejus conſuetudinem abâuci poſſet, hâc epistolâ amorem ei ſuum proſtitur.

P H Æ D R A H I P P O L Y T O.

Quâ, niſi tu dederis, caritura eſt ipſa ; ſalutem

Mittit ^a Amazonio ^b Creſſa puella viro.

Perlege ^c quodcunque eſt. Quid epistolâ lecta nocebit ?

Te quoque, in hâc aliquid, quod juvet, eſſe ^d poteſt.

I N T E R P R E T A T I O.

Phædra, puella Cretenſis, mittit Hippolyto, viro Amazonio, ſalutem, quâ ipſa non fruetur, niſi tu obtuleris. Perlege quod-

cunque eſt. Quid epistolâ lecta oberit ? Poteſt eſſe aliquid in hâc, quod proſit quoque tibi.

N O T Æ.

a *Amazonio*] Hippolyto, Hippolytes Amazonis filio.

b *Creſſa*] Phædra ; Minois Cretenſium regis filia.

c *Quodcunque eſt*] Quia Hippolyti ingenium noverat, quam fruſtrâ aliâs illexerat, cujuſque ſaſtidia experta erat, cavet Phædrâ, ne etiam epistolam ſuam legere ille dedignetur, cùm primùm quid ſibi ea velit,

ſenſerit. Neque verò immeritò maximam adhibuit cautionem in ſcribendâ epistolâ mulier impuriſſima : namque etiam ſatiùs fuerit cuivis eam non legiſſe, niſi alia omnia in eâ quærat, quàm quæ per eam quæſivit Phædra.

d *Poteſt*] Curioſitatem acuit Hippolyti, ut inter legendum ſuppoſitis dolis capiat.

His

- 5 His arcana ^e notis terrâ pelagoque feruntur :
^f Inspicit acceptas hostis ab hoste notas.
^g Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæsit
 Lingua, ter in primo ^h destitit ore sonus.
 10 Quâ licet, & ^k sequitur, pudor est miscendus amori :
 Dicere quæ puduit, scribere jussit ^l Amor.
 Quodquid Amor jussit, ^m non est contemnere tutum :
 Regnat, & in dominos jus habet ille ⁿ Deos.
 Ille mihi primò dubitanti scribere, dixit,
 Scribe; dabit victas ferreus ^o ille manus.
 15 ^p Adsit &, ut nostras avido ^q foveat igne medullas,
^r Figat sic animos in mea vota tuos.
 Non ego ^s nequitia socialia ^t fœdera rumpam :
 Fama (velim quæras) crimine nostra ^u vacat.
 Venit Amor grâvius, quò ^x ferius; urimur intus,
 20 Urimur; & ^y cæcum pectora vûlnus habent.
 Scilicet ut teneros lædunt juga prima juvencos,
 Frænaque vix patitur de grege ^z captus equus:

INTERPRETATIO

Quæ secreta sunt, portantur terrâ & mari his signis: Hostis legit litteras acceptas ab hoste. Lingua mea ter conata tecum verba facere, ter censuit inutilis, ter vox resistit in extremis labiis. Quatenus fieri potest, & juravit scribere, quæ puduit me loqui. Non est tutum spernere quicquid amor imperavit: Imperat, & ille jus habet in dominos Deos. Ille dixit mihi incertæ primò an scriberem,

Scribe ille durus porriget manus victas. Ut nam scaveat, & quemadmodum ille incubat medullis nostris igne fervido, sic vertat mentem tuam in mea desideria. Ego non solvam levitate fœdera socialia; fama nostra (opto ut inquiras) est intacta. Amor fit vehementior, quò tardior, Ardemus intus, ardemus; & cor habet profundum vulnus. Nimirum ut prima juga vulnerant juvenicos teneros, & equus de grege prebensus a grè tolerat frænas

NOTÆ.

e Notis] Litteris.
 f Inspicit] Ergo nulla potest esse ratio, cur ab epistolæ meæ lectione abstineas.
 g Ter tecum] Habet jam primò istud commiserationem, & ad favorem conciliandum aptum est.
 h Destitit] Alii resistit & censuit. Sed bene Heinſius nihil mutandum esse censuit, & exemplis probavit.
 i Quâ licet] Id est, quatenus licet, & amoris violentia patitur, cum eo verecundia jungenda est.
 k Sequitur] Conveniens est. Ita & Cicero. Optimâ verò ratione suum in scribendo consilium hoc versu approbat.
 l Amor] In alium, Amorem scilicet, culpam suam rejicit.
 m Non est] A necessitate amorem suum excusat; sed vide mihi quæso, quâ arte illud ante conetur, quàm ipsum revelet. Eâ

planè methodo noxios fervos Terentius noſter in scenam inducit.

n Deos] Qui cupidinis etiam sentiunt sagittas.

o Ille] Hippolytus, Succumbet; & quæ imperabis faciet.

p Adsit] Votum est, ut Amor sibi in demulcendo Hippolyto opem ferat.

q Foveat] Id est, Quemadmodum me amoris igne consumit Cupido, teque perdit amo.

r Figat] Sagittis te vulneratum voluntati meæ subjiciat.

s Nequitia] Id est, Libidinosâ levitate.

t Fœdera] Quæ tu mecum iniiveris, supple.

u Vacat] Impudicitiaæ nota nulla me Lacæmus infamavit.

x Serius] Id est, Astate proveciori.

y Cæcum] Occulum adeoque grave.

z Captus] Id est, Cum primum est captus de grege.

Sic malè vixque subit primos ^a rude pectus amores :

Sarcinaque hæc animo non ^b sedet apta meo.

25 ^c Ars fit, ubi ^d teneris ^e crimen condiscitur annis :

^c Quæ venit exacto tempore, pejùs amat.

Tu ^f nova servatæ capies ^g libamina famæ ;

Et pariter nostrum fiet uterque ^h nocens.

ⁱ Est aliquid, plenis pomaria ^k carpere ramis,

30 Et tenui primam deligere ungue rosam.

^l Si tamen ille prior, quo me sine crimine gessi,

Candor ab ^m insolitâ labe notandus erat ;

At bene successit, ⁿ digno quòd adurimur igni :

^o Pejus adulterio turpis adulter abest.

35 Si mihi concedat Juno ^p fratremque virumque ;

Hippolytum ^q videor præpositura Jovi.

INTERPRETATIO.

ita cor inassuetum malè & ægrè patitur primos amores ; & hoc nus non convenit animo meo. Ars succedit, cum crimen discitur à primis annis. Quæ amat cum tempore præterit, amat iniquiùs. Tu decerpes prima libamina famæ servatæ ; & uterque nostrum fiet pariter conficius. Aliquatenus jureat carpere pomaria plenis ramis, & colligere primam

rosam ungue acuto. Si tamen illa innocentia prior, quâ vixit sine crimine, erat maculanda culpâ insuetâ ; at bene cecidit, quòd ardemus præclaro amore : Mæchus sordidus, qui est quid turpius adulterio, abest. Si Juno mihi daret & fratrem, & maritum suum, videor antepositura Hippolytum Jovi.

NOTÆ.

a Rude] Quèd antea amoris stimulos nullos senserat. Sensus est, se nimium & afflictum amare.

b Sedet] Metaphora àb illis petita, qui onus grave portant, illud modò in hunc, modò in illum humerum rejiciunt.

c Ars fit] Ex quâ facilitas nascitur ad operandum, laborque minuitur.

d Crimen] Amandi scilicet.

e Quæ venit] Quæ mulier servò in amorem incidit, violentiùs, & graviori cum pœnâ amat.

f Nova] Prima.

g Libamina] Id est, Quod primùm ex famâ meâ, bucusque tam egregiè servatâ, & bacterenus involatâ, decerpit fuerit, habebis. Vel, tu primus castitatis & pudicitie famam (quam maritus non aufert) delibabis.

h Nocens] Cum neque ego, præter maritum, bacterenus quemquam amaverim ; neque tu puellam ullam attigeris ; uterque, si me redamare velis, amoris crimine pariter tenebimur.

i Est aliquid] Ad voluptatem confert.

k Carpere] Id est, Pomaria intrare, ex quibus nullum adhuc pomum collectum sit ;

& ex ramis, fructibus plenis, primum florem & fructum auferre : Ad pudicitiam istud referendum. Verùm cavè sis istæ te capiant nequitie, & improvidum à mentis puritate seducant : iis enim vivimus, quæ cum voluptate cogitamus.

l Si tamen] Secum communicat Phædra, & de eò quod antea tetigit, crimine, amore scilicet, ratiocinatur : idque seipsam consolatur, quod è re natâ haud meliùs fieri poterit ; tum inde laudando Hippolyto locum facit.

m Insolitâ] Jam antea castitatis laude sese commendavit.

n Digno] Id est, Quèd juvenem amore dignum amamus.

o Pejus] Hic est sensus, Quandoquidem necesse mihi fuit amare, & adulterium committere, bene est quòd non dignum hominem non amavi, quod pejus esset ipso adulterio.

p Fratremque] Jovem ; qui Junonis est & frater & vir.

q Videor] Id est, Credo quod præponerem Hippolytum Jovi.

Jam quoque (vix credas) ^r ignotas ^o mutor in artes:

^t Est mihi ^u per sævas impetus ire feras.

Jam mihi ^x prima Dea est, arcu ^y præsignis ^z aduncò

40 ^a Delia. ^b Judicium subsequor ipsa tuum.

In nemo ire libet, ^c pressisque in retia cervis,

Hortari celeres per juga summa canes:

Aut tremulum ^d excusso jaculum vibrare lacerto;

Aut in gramineâ ponere corpus humo.

45 Sæpe juvat ^e versare leves in pulvere currus,

Torquentem frænis ora ^f fugacis equi.

Nunc ^g feror, ut Bacchi ^h furis ⁱ Eleleides actæ,

^k Quæque sub ^l Idæo ^m tympana colle movent:

INTERPRETATIO.

Jam quoque (vix possis fidem adhibere) sum propensa ad artes ignotas antea: percipio, insequi feras crudeles. Jam Dea Delia conspectuâ arcu recurvo est mihi potissima: ego probo judicium tuum. Cupio in sylvas progredi, & cervis in casses concitatis, instigare canes veloces per ultima montium cacumina:

aut jacere tremulum jaculum brachio fortiter moto; aut sternere artus in terrâ herbosâ. Sæpe libet mihi stententi frænis ora equi fugacis agitare leves currus in pulvere. Nunc incedo ut Bacchi ministræ agitatae ejus furis, & ut illæ quæ pulsant tympana sub monte Idæo.

NOTÆ.

^r Ignotas] De venaturâ loquitur, cui delecta antea non fuerat.

^s Mutor in artes] Venustissimè, pro vehementer amo.

^t Et mihi] Quia artis est amatoris, sese ei, quem amamus, facilem & indulgentem commodare, nostrosque ex ejus moribus mores instituire; ideo Phædra sibi ad venationem, quam Hippolytus unicè amabat, propensum animum esse dicit.

^u Per sævas] Plus est quàm si dixisset in feras.

^x Prima] Quia venationem, cui & indulget Hippolytus meus, ipsa amat.

^y Præsignis] Nam etiam arcu instructa pingitur.

^z Aduncò] Enimvero in arcûs extremitate, ubi nervus alligatur, cornua apponuntur recurva, ne is inter tendendum, per eisdem extremitates exerat.

^a Delia] Diana, à Delo Insulâ, ubi, cum Apolline fratre, nata dicitur.

^b Judicium] Id est, Quandoquidem Dianam præsertim colendam tibi sumpsisti, eandem quoque in venatione sequar.

^c Pressisque] In retia abactis.

^d Excusso] Inter vibrandum, de more.

^e Versare] Curram & equos agitare & regere.

^f Fugacis] Hanc vocem, pro quâ sequacis posuerat Heinsius, revocavi.

^g Feror] Amoris impatientiâ, huc illuc, Bacchantium more, non sine furore discuro.

^h Furiis] Passim ex poetarum scriptis quis fuerit Baccharum furor facile est discernere. Ejus rei Perthem & Lycærgum testes facit Horatius, Carminum Lib. 2. Ode 19.

ⁱ Eleleides] Bacchæ, Bacchi ministræ. Bacchus enim *Elele* à vociferatione, etymologiâ Græcâ, dictus est; quòd cum strepitu & clamoribus, ejus orgia, seu furialia sacra celebrarent.

^k Quæque] Mulieres intellige, Cybeles, seu Deum matris sacra, cum G illis seu Corybantibus, ejus ministris, celebrantes.

^l Idæo] Ida mons fuit Phrygiæ, Cretæ etiam, ubi maximus fuit Cybeles cultus.

^m Tympana] Incondito tympanorum & fistularum sono, ac furiali ululatu, ut Bacchi, ita & Cybeles sacra peragebantur.

Aut

- Aut quas semideæⁿ Dryades, ° Fauniquæ bicornes,
 50 Numine contactas^p attonuere suo.
 Namque mihi^q referunt, cum se furor ille remisit,
 Omnia. Me tacitam^r conscius urit Amor.
 Forſitan hunc^s generis fato reddamus amorem;
 Et^t Venus è totâ gente tributa petat.
 55 Jupiter^v Europen (x prima est ea gentis origo)
 Dilexit, tauro^y diſſimulante Deum.
 z Paſſiphaë mater^a decepto ſubdita tauro,
 Enixa eſt utero^b crimen onuſque ſuo.
 c Perfidus^d Ægides, ducentia^e fila ſecutus,
 60 f Curva^f meæ fugit teſta^g ſororis ope.

INTERPRETATIO.

aut quas ſemideæ Dryades, & Fauni bicornes
 attonitas reddiderunt, afflatas ſuo numine.
 Namque mihi omnia dicuntur, poſſquam fu-
 ror ille ſedatus eſt. Amor conſcius conſumit
 me tacitam. Forſtè hoc amore tenemur fato
 ſtirpis; & Venus petit tributa è totâ noſtrâ

progenie. Jupiter amavit Europen (ea eſt
 prima origo gentis) tauro velante Deum.
 Paſſiphaë, mea mater, ſubjecta tauro deluſo,
 emiſit crimen & ſarcinam ex ventre ſuo. Inſi-
 dus Theſeus ſecutus fila illum regentia, ſe ex-
 tricavit domo implicitâ auxilio meæ ſororis.

NOTÆ.

n Dryades] Nymphæ ſylvarum præſides,
 eo nomine à quercu, originatione Græcâ,
 ſic dictæ.

o Fauniquæ] Faunos, Satyros. Sylvanos
 & Silenos ſape confundunt; zoſque cornu-
 tos & caprinis pedibus, agrorum & ſylva-
 rum Deos fecerunt Ethnicî.

p Attonuere] Attonitas & lymphaticas ſeu
 furioſas ſecere. Creditum eſt enim ab anti-
 quis, furore corripî eos; qui Nympham ali-
 quam vidiffent.

q Referunt] Qui me ita furentem conſpexerunt,
 ſupple.

r Conſcius] Cujus ego ſum conſcia.

s Generis fato] Gentis meæ fortunæ. Gall,
 Peut être c'eſt par quelque fatalité attachée
 à notre maiſon, que. Angl. Perhaps it is by
 a kind of ſpeciality appropriated to our houſe,
 that, &c.

t Venus] Fabula eſt, Venerem, cum Solis
 indicio, in adulterio cum Marte eſſet de-
 prehenſa, quò eam injuriam ulciſcitur,
 tantam in omne genus Solis immiſiſſe amoris
 impatientiam, ut nulla ex eo orta mul-
 lier caſtidadem ſervare potuerit.

u Europen] Fuit Europa filia Agenoris,
 quam Jupiter, rex Cretæ, navi, cujus inſig-
 ne taurus erat, ex Phœnicîâ abreptam, a-
 vexit: unde datus eſt locus fabulæ. Re-
 fertur verò iſtud ad id quod de ſui generis
 fato dixit Phædra.

x Prima] Ex Europâ enim natus eſt Mi-
 nos Phædræ pater.

y Diſſimulante] Notior eſt de Jove in tau-
 rum mutato ſabula, quàm ut hîc de eâ
 quicquam dicatur.

z Paſſiphaë] Solis filia, Minoîs uxor, Phæ-
 dræ mater, quæ Paſſiphaë tauri amore cap-
 ta, ut eo potiretur, arte Dædali, vaccæ lig-
 neæ incluſa eſt. Ex quo Minotaurum pe-
 perit, monſtrum mediâ co-poris parte homi-
 nem, reliquâ taurum referens.

a Decepto] Dædali artificio, qui ei vac-
 cam ligneam & Paſſiphaën, pro verâ vaccâ
 ſubjecit.

b Crimen] Minotaurum, criminis effectum
 & indicium.

c Perfidus] Quia fidem Ariadnæ datam
 non ſervavit, ſed eam in Naxo inſulâ reli-
 quit.

d Ægides] Theſeus, Ægei filius.

e Fila] Quomodo Theſeus ſeſe ex Laby-
 rintho extricaverit, filii ope, quod ex Ariadnâ
 acceperat, omnes mythologi explicant.

f Curva] Inextricabiles & irremediabiles
 Labyrinthi errores, & vias periphratiçè de-
 ſcribit.

g Sororis] Ariadne, quæ filium Theſeo
 dedit. Scopus verò Phædræ eſt, ſororis exem-
 plo, quæ ob Theſei amorem patrem etiam
 prodidit, illud quod ſuprà de Venere in ſu-
 am gentem vindictâ propoſuit, confirmare.

- En ego nunc, ne fortè ^h parum Minoïa credar,
 In ⁱ socias leges ^k ultimâ gentis eo.
 Hoc quoque fatale est: placuit domus ^l una duabus;
 Me tua forma capit, capta ^m parente ⁿ soror.
 65 • Theseides Theseusque duas rapuêre sorores.
 Ponite de nostrâ bina ^p tropæa domo.
 Tempore, quo vobis inita est ^q Cerealis ^r Eleusin,
^s Gnosia me ^t vellem detinisset humus.
^u Tunc mihi præcipuè (nec non tamen antè placebas)
 70 Acer in ^x extremis ossibus hæsit amor.
 Candida vestis erat, præcincti ^y flore capilli:
^z Flava ^a verecundus tinxerat ora rubor.
^b Quemque vocant ^c aliæ vultum ^d rigidumque trucemque,
 Pro rigido, Phædrâ iudice, fortis erat.
 75 ^e Sint procul à nobis iuvenes, ut scæmina, compti;
^f Fine coli modico forma virilis amat:

INTERPRETATIO.

En ego nunc, ne fortè dicar parum Minoïa, venio postrema in leges socias mei generis. Hoc quoque est fato constitutum: una domus arrisit duabus; Pulchritudo tua me tenet, soror mea correpta est patre tuo. Theseides & Theseus cepêrunt duas sorores. Erigite bina tropæa de nostrâ dômô. Vellem Creta me habuisset tempore, quo Cerealis Eleusis intrata

est vobis. Tunc (et tamen antè mihi placebas) vehemens amor sedit in meis ossibus intinis. Vestis tua erat alba, coma sertis redimita; rubor pudicus pinxerat ora flava. Et species tua, quam aliæ appellant agrestem & truculentam, pro agresti erat strenua, ex sententiâ Phædræ. Iuvenes ornati scæminarum more sint procul à nobis. Elegantia virilis vult ornari modico.

NOTÆ.

h Parum Minoïa] Id est, Ex aliâ, quam ex Minoïis gente, quæ fato amori dedita est.

i Socias] Nobis omnibus communes, ut amore teneamur.

k Ultima] De Europâ loquens dixit prima. Ergo à primâ ad ultimam, omnes ex Minoïis gente amori deditæ, ut ex amore procreatæ, fuerunt.

l Una] Tua, scilicet, Hippolyte.

m Parente] Tuo, Theseo.

n Soror] Mea Ariadne.

o Theseides] Hippolytus, Thesei filius.

p Tropæa] Monumenta vieteriæ.

q Cerealis] Ubi Cereris mystica sacra primum instituta sunt.

r Eleusin] Eleusin sive Eleusis, urbs est Atticæ, non procul ab urbe Athenis, ad occasum; ex quâ Ceres etiam cognominata.

s Gnosia] Creta insula, ubi urbs Gnosus vel Gnosus celeberrima, Minoïis regia.

t Vellem detinisset] Quia te non vidissem nec amore flagrarem.

u Tunc] Cum te in Cereris sacris vidi.

x Extremis] Intinis.

y Flore] Coronâ ex floribus. Habitum describit Phædra, quo sibi tantopere placuerat Hippolytus.

z Flava] Quæ naturaliter flava, sunt, seu alba cum minimo rubore.

a Verecundus] Verecundiam & pudorem indicans.

b Quemque] Tuum, scilicet.

c Aliæ] Puella, quæ mecum in te oculos convertunt.

d Rigidum] Gall. Rude, inhuman, & sauvage. Angl. Rude, inhuman, and savage.

e Sint procul, Id est, Non amo.

f Fine modico] Illud est quod Gall. dicimus. A certain degré; à certaine mesure. Angl. To a certain degree; to a certain measure.

Te tuus iste rigor, postique sine arte capilli,
 Et^h levis egregio pulvis in ore decet:
 Sive ferocis equi, luctantia colla^l recurvas;
 80 Exiguo flexos miror^k in orbe^l pedes.
 Seu^m lentum valido torques hastile lacerto;
ⁿ Ora ferox in se versa^o lacertus habet.
 Sive tenes^p lato venabula^q cornea ferro:
 Denique, nostra juvat lumina, quicquid agas.
 85 Tu modo^r duritiam silvis deponere jugosis:
 Non sum^s materiâ digna perire tuâ.
 Quid juvat^t incinctâ^u studia exercere Dianæ;
 Et Veneri^x numeros eripuissè suos?
 Quod caret^y alternâ requie, durable non est.
 90 ^z Hæc reparat vires, fessaque membra novat.
 Arcus (& arma tuæ tibi sunt^a imitanda Dianæ)
 Si nunquam cesses tendere, mollis erit.

INTERPRETATIO.

Tua ista severitas vultus, & coma compta sine arte, & pauculus pulvis in ore pulcherrimè te decet. Sive flectis colla repugnantia equi indomiti; miror pedes reductos in parvo circulo. Sive vibras gravem hastam potenti brachio; brachium validum habet vultum meum conversum in se: Sive tractas venabula cornea amplo ferro. Denique quicquid facias, illud

placet nostris oculis. Tu omittes tantam duritiam in sylvis montosis. Non sum digna mori causâ t. d. Quid prodest incumbere studiis Dianæ succinctæ, & sustinere Veneri vices suas? Quid destituitur quiete alternâ non est durable. Hæc reficit vires, & restituit artus lassos. Arcus (tuque debes imitari arma tuæ Dianæ) fiet latus, si nunquam desinas intendere.

NOTÆ.

g Te tuus iste rigor] Mitiùs exponendus est hîc rigor, cum dicit Phædra, Tuus iste rigor, quam supra rigidus. Gall. diceremus, Cet air de fierté que vous avez. Angl. That air of fierceness which you have.

h Lewis] Qualis est, qui per corporis exercitium ex terrâ excitatur, deinde in vestes vultumque residet: quem molles & delicatuli adolescentes, ut femine curiose vitant, viri sine affectatione abstergunt.

i Recurvas] Fræno, scilicet non sine peritiâ. Dicit Phædra sibi Hippolytum quocumque fuerit statu & habitu, placere.

k In orbe] In parvo terræ spatio; est vero periti teloris eo modo equum in gyrum dextrorsum & sinistrorsum versare.

l Pedes; Equi, scilicet, quem tu maximâ arte flectis.

m Lentum] Ponderosum interpretor, quodque ideo curvatur.

n Ora] Mea, scilicet. nam me in admirationem rapis, quicquid agas.

o Lacertus] Tuus, dum tu hastile torques.

p Lato] Id est, Latum ferrum habentia.

q Cornea] Ex Corno arbore ductâ, & ad venabula aptissimâ.

r Duritiam] Id est, Fac ut ex sylvis redeas mei amoris plenus.

s Materiâ] Causâ.

t Incinctâ] Id est, Quæ vestis sinus habet collectos, ut ad venationem sit expeditior.

u Studia] Venationem. Nam Diana venationis Dea, ejus tuit maximè studiosa.

x Numeros] Id est, Ea quæ Veneri suo loco & ordine conveniunt. Frequens est Gallicè hæc locutio.

y Alternâ] Eo nomine appellantur quæ sibi invicem succedunt.

z Hæc] Requies, scilicet, membra reficit.

a Imitanda] Id est, Oportet ut corpus & animum relaxes, sicut & arcus relaxantur, ne vis eorum assidua contentione infringatur.

Clarus erat filvis ^b Cephalus, multæque per herbam
Conciderant, illo percussente, feræ.

95 Nec tamen Auroræ malè se ^c præbebat amandum ;
Ibat ad hunc ^d sapiens à sene ^e Diva ^f viro.

Sæpe sub illicibus Venerem, ^g Cinyræque creatum,
Sustinuit positos quælibet ^h herba duos.

Arfit & ⁱ Ænides in ^k Mænaliâ Atalantâ :

100 Illa ^l feræ spoliū ^m pignus amoris habet.

ⁿ Nos quoque jam primū ^o turbâ ^p numeremur in istâ.

Si Venerem tollas, ^q rustica silva tua est.

Ipsa comes ^r veniam; nec me salebrosa ^s movebunt

Saxa, nec ^t obliquo dente timendus aper.

105 ^u Æquora bina suis oppugnant fluctibus Isthmon,

Et ^x tenuis tellus ^y audit utrumque mare.

INTERPRETATIO.

Cephalus erat celebris silvis, & multæ feræ procubuerunt in herbam, illo feriente. Neque tamen exhibebat se malè amandum Auroræ. Diva sapiens ibat à sene marito ad hunc. Sæpe quodvis gramen duos habuit Venerem & filium Cinyræ, stratos sub quercubus. Etiam Meleager perdidit amavit Atalantam Arcadicam. Illa habet exuvias apris in pig-

nus amoris. Nos quoque recenseamur jam primū in istâ copiâ amantium. Si removeas Venerem, silva tua est agrestis. Ego te comitabor; nec cautes asperæ me retinebunt, nec aper metuendus dente obliquo. Duo maria ob- strepunt Isthmo suis undis; & terra parva audit bina maria.

NOTÆ.

^b *Cephalus*] Celeberrimus ille Procris maritus, ab Aurorâ adamatus, qui etiam venator fuit.

^c *Præbebat*] Non eum dicit Auroram amasse, quod esset contra historiam; sed tantum ab ijs omnibus non fuisse aversum, quæ amorem spectant. Atque hic locus ad Phædræ, Auroræ exemplo, excusandam, erat maximè idoneus.

^d *Sapiens*] Quæ maritum senem Cephalo juveni & eleganti postposuit.

^e *Divæ*] Auroræ.

^f *Viro*] Tibbono, scilicet, Laomedontis filio, & Priami fratre.

^g *Cinyræque*] Adonis est, Cinyrâ Cypriorum rege & Myrrhæ ejus filiâ genitus, quem præsertim Venus amavit.

^h *Herba*] Id est, *Super herbâ suis amoribus indulserunt.*

ⁱ *Ænides*] *Meleager*, de quo suprâ, in Briseidis Epistolâ.

^k *Mænaliâ*] *Arcadicâ*, à Mænalo, altissimo Arcadiæ monte.

^l *Feræ*] *Apris Calydonii*, de quo etiam epistolâ tertiâ.

^m *Pignus*] Quia eo Meleagri amor comprobatus est.

ⁿ *Nos*] Tu & ego.

^o *Turbâ*] Ne tam quidem turbâ; sed ubi rerum testimonia desunt, verbis opus est sententiam suam saltem fulcire.

^p *Numeremur*] *Mutuo amore teneamur, sicut & alii, qui venatione sunt delectati.*

^q *Rustica*] *Quæ nihil habeat pulchri aut jucundi.*

^r *Veniam*] Si, scilicet, velis amare me.

^s *Movebant*] *A proposito tecum venantibus abducent.*

^t *Obliquo*] Vel quia curvus est, vel quia obliquè ab apro impingitur.

^u *Æquora*] Isthmum Corinthiacum describit.

^x *Tenuis*] Omnino, siquidem Isthmus nihil aliud est, quàm terræ exiguum, ita inter duo maria coarctatum, ut vix impediatur, ne Chersonesus insula fiat.

^y *Audit*] Id est, *Sita est inter utrumque mare.* Auaciæ est tropi, quæ rei inanimatæ, quod animatorum est, tribuit.

- z Hic tecum a Trœzena colam b Pittheïa regna :
 Jam nunc est patriâ gravior illa meâ.
 c Tempore abest, aberitque diu, d Neptunius heros :
 110 Illum e Pirithoï detinet f ora sui.
 g Præposuit Theseus (nisi si manifesta negamus)
 Pirithoïum Phædræ, Pirithoïumque tibi.
 Sola nec hæc nobis injuria venit ab illo :
 In magnis læsi rebus uterque sumus.
 115 Ossa mei h fratris i clavâ perfracta trinodi
 Sparsum humi : soror est præda k relicta feris.
 l Prima m securigeras inter virtute puellas
 Te peperit, nati digna vigore n parens.
 Si quæras, ubi sit ; o Theseus p latus ense peregit ;
 120 Nec q tanto mater pignore tuta fuit.

INTERPRETATIO.

Celebrabo hic tecum Trœzena, regna Pittheïa : Jam nunc illa jucundior est patriâ meâ. Theseus abest ab aliquo tempore, & aberit diu ; regio Pirithoï sui illum retinet. Thesei (nisi negare velimus ea, quæ aperta sunt) pluris fecit Pirithoïum, quàm Phædræ & te. Nec illa una injuria nobis est orta ab illo ; uterque sumus offensi in mog-

nis rebus. Per terram disjecit ossa mei fratris perfracta clavâ trinodi : soror est dispersa in prædam feris. Mater te genuit virtute præcipua inter Amazonas, digna virtute filii. Si petas ubi sit ; Theseus transfudit latus gladio : nec mater fuit secura tanto filio.

NOTÆ.

z Hic] Ubi tu esse & venari amas.
 a Trœzena] Trœzen seu Trœzena urbs est Argolidis in Peloponneso, ab Isthmo Corinthiaco, ad ortum.
 b Pittheï] Ubi Pittheus pater Acthræ, quam Theseus matrem habuit, regnavit.
 c Tempore] Jam ab aliquo tempore : nisi majoris opportunè, ut aliis placuit.
 d Neptunius] Theseus, cujus pater Ægeus, Ægei Neptunus.
 e Pirithoï] Quem jam suprâ Theseo amicitia conjunctissimum fuisse vidimus.
 f Ora] Regio quam Pirithoï incoluit, Thessalia, scilicet. circa Peneum amnem, ubi potentatum Ixionem Pirithoï patrem tenuisse, scribit Diodorus. Ora verò, seu regio, posita est, pro Pirithoï incolâ.
 g Præposuit] Quandoquidem nos hic reliquit, & ad Pirithoïum suum non mediè iuit, sed & ibi semper commoratur. Thesei verò injuriis, quem causatur negligentia, Hippolytum ad patris contemptum Phædra, & ad sui amorem, conatur perducere.

h Fratris] Minotauri.
 i Clavâ] Quâ, sicut & Hercules, in memoriam victoriæ, quam de latrone quodam reportavit, teli loco Theseus usus est.
 k Relicta] Jam suprâ diximus, Ariadnen in insulâ Naxo à Theseo relictam.
 l Prima] Nunc ad injurias descendit à Theseo Hippolyto illatas : Et ut major prima videatur, quæ ejus matrem affixit, eam ante omnia laudat.
 m Securigeras] Amazonas, quibus arma fuerunt præcipuè secures.
 n Parens] Hippolyte, mater tua.
 o Theseus] Alii contrâ scribunt, ab Amazone quâdam eam interfectam fuisse, cum à Thesei partibus staret, bello quod ille adversus Amazonas gessit.
 p Latus] Invidiosè vox ista posita est, & facti atrocitatem auget.
 q Tanto] Te, scilicet. Multa autem solent uxoribus condonare mariti, liberorum causâ.

At ^r nec nupta quidem, ^s tædâque accepta jugali.
^c Cur, nisi ne caperes regna paterna nothus?
 Addidit & ^a fratres ex me tibi: quos tamen omnes
 Non ego ^x tollendi causa, sed ille fuit.

125 O utinam nocitura tibi, pulcherrime rerum,
 In medio nisu ^y viscera rupta forent!
^z I nunc, i, ^a meriti lectum reverere parentis:
^b Quem fugit, & factis abdicat ille suis.

Nec, quia ^c privigno videar coitura noverca,
 130 Terruerint animos ^d nomina vana tuos.
^e Ista ^f vetus pietas, ævo moritura futuro,
^g Rustica ^h Saturno regna tenente, fuit.
ⁱ Jupiter esse piùm statuit, quodcumque juvaret:
 Et ^l fas omne facit ^k fratre marita soror.

INTERPRETATIO.

At nec fuit quidem desponsata, nec admissa face jugali. Quamobrem nisi ne spurius regna paterna consequeretur? Adjunxit etiam tibi fratres ex me; quos tamen omnes ego non fui causa educandi, sed ille. O utinam, pulcherrime rerum, præcordia tibi obfutura fracta essent in medio partu! Ito nunc, ito, & reverere torum patris meriti,

quem fugit & rejicit aëlis suis. Nec nomina vana metum incusserint tuæ menti. Quoniam videar noverca ventura ad privignum. Fuit ista antiqua pietas, dum Saturnus potiretur regno rudi: quæ periret sæculo futuro. Jupiter sanxit piùm esse, quodcumque prodesset, & Juno soror conjux Jovi fratri facit omne fas esse.

NOTÆ.

^r Nec nupta] Altera est Thæsei injuria, quod Hippolyti matrem uxorem non duxerit, ut is nothus esset, nec hæreditarium regnum adiret.

^s Tædâque] Antea, in Phyllidis epistolâ, quædam cã de re annotavimus.

^c Cur] Non duxit, scil. Hippolyten uxorem?

^a Fratres] Unum antea, Demophoonta nempe, videmus. Qui verò patres liberos suos valde amant, neque illis novercas, neque ex iis alios fratres querunt.

^x Tollendi] Educandi. Quæ verò fuerit priscorum temporum in infantibus crudelitas, quibus quidem temporibus, patres, pro libitu, recens natos, vel humo tollendos, deinde & nutriendos, vel mactandos, aut exponendos jubebant, fabulæ & historia prædicant.

^y Viscera] Hubertinus, qui certè maximam & imprimis laudabilem operam in Ovidio explanando collocavit, Phædræ sibi ipsi hoc in loco malè precatam esse, & mortem optasse, putavit. Nihilominus tamen crederem potius per viscera intelligendos esse pueros, quos in ipso partu mallet suffocasse, quam ut Hippolyto nocerent.

^z I nunc] Irrisio est. Arbitratur Phædra se plura, quam sit opus, concessisse, ut omnem patris reverentiam ex Hippolyti pectore eradicaret.

^a Meriti] Immeritum contrà intelligit.

^b Quem] Hippolytum intellige, quem fugisse & factis exheredasse Thæseum patrem Phædra contendit.

^c Privigno] Tibi, scil. Gall. *Beau fils*. Angl. *A son-in-law*.

^d Nomina] Privignus & Noverca.

^e Ista] Contemptum habet istud pronomen.

^f Vetus] Adeoque contemnenda & deponenda.

^g Rustica] In quibus neque cognitio, neque virtus, sed crassa modò rusticitas locum habuit

^h Saturno] Saturnus Cæli & Terræ filius, Jovis pater.

ⁱ Jupiter] Qui nunc, patre de folio deturbato, mundi tenet moderamina.

^k Fratre] Pro fratri, Jovi scilicet, qui Junonis frater est. Dicit, Jovem omnia in amore licita fecisse, qui Junonem sororera in uxorem acceperit.

- 135 ¹ Illa ^m coit̄ firmâ generis junctura catenâ,
 Imposuit nodos cui Venus ipsa suos.
 Nec labor est ^a celare, ^o licet; pete ^p munus ab ^a illâ;
^r Cognato poterit nomine ^a culpa-tegi.
 Viderit amplexos aliquis? laudabimur ambo.
- 140 ^t Dicar privigno fida noverca meo.
ⁿ Non tibi per tenebras duri referanda mariti.
 Janua, non custos decipiendus erit.
^x Ut tenuit domus una duos, domus una ^v tenebit.
 Oscula aperta dabas, oscula ^a aperta dabis.
- 145 ^a Tutus eris mecum, ^b laudemque merebere culpâ:
 Tu licet̄ in lecto conspiciare meo.
 Tolle moras tantum, properataque ^c scœdera ^d junge.
 Qui mihi nunc sævit, ^e sic tibi parcat Amor.

INTERPRETATIO.

Illâ fit conjunctio generis firmâ catenâ, cui Venus ipsa addidit nodos suos. Nec difficile est tegere, conceditur; postea munus ab illâ; crimen poterit velari nomine affini. Applexerit nos conjunctos aliquis? Ambo laudabimur; vocabor noverca indulgens privigno meo. Ostium mariti ferocis non erit tibi pericundum de nocte; custos non erit fallen-

bus. Quomodo domus una nos duos habuit, domus una habebit. Verebas oscula coram omnibus, feres coram omnibus. Eris securus mecum, & facies laudem tuam crimine, quamvis videaris in lecto meo. Remove tantum moras, & nocte accelerata scœdera. Sic Amor, qui mihi est crudelis, tibi sit propitius.

NOTÆ.

¹ Illa] Scopus est, omnem consanguinitatis proximitatem, præ Veneris necessitudine, aspernari; quasi hæc sola conjunctio dici mereatur. Atque id facit Phædra, ut omnem scrupulum ex Hippolyti animo, circa violandum paternum lectum, amoveat. Quod quidem cujus sit generis, nemo non videbit.

^m Coit̄] Est vera & firma, non ut imaginariæ simulatæ illæ sanguinis juncturæ. *Il faut appeller alliance. Angl. It must be called kindred.*

ⁿ Celare] Amores nostros, scilicet.

^o Licet] Facile est.

^p Munus] Celardi amores nostros, scilicet.

^q Illâ] Venere, que amorem alium pro alio ostendat. Clariùs istud postmodum dicitur.

^r Cognato] Nomine, quo cognati appellantur. Tota res manifesta fiet, duobus versibus proximè sequentibus.

^a Culpa] Amor noster.

^t Dicar] Qui nos viderit amplexos, dicit istud ex charitate & pietate, non amore impuro, procedere.

^u Non tibi] A facilitate Hippolytum nititur in sententiam suam adducere.

^x Ut tenuit] Quando aliàs mecum fuisti in domo patris tui.

^y Tenebit] Nec quicquam in eo erit suspectum.

^z Aperta] Coram omnibus.

^a Tutus] Ab omni infamiâ, scilicet.

^b Laudemque] Quia omnes, qui te videbunt, ex legitimo filii erga matrem affectu tuas blanditias venire arbitrabuntur.

^c Scœdera] Amoris improba, scilicet de quibus locuta est.

^d Junge] Veni citò & properanter; ut Amoris jungamus scœdera.

^e Sic tibi parcat] Id est, Ita tibi parcat, ut tu citò venias; vel potius, Ne tibi parcat, ut nec mihi pepercit Amor: sævitia sua te horsum adigat.

- Non ^f ego dedignor supplex humilisque precari!
 150 Heu! ^z ubi nunc fastus? altaque verba jacent?
 Et pugnare diu, nec me submittere culpæ,
^h Certa fui: certi si quid haberet Amor.
 Victa precor, genibusque tuis regalia tendo
 Brachia. Quid deceat, non videt ullus amans.
 155 ⁱ Depudit: profugusque pudor sua signa ^k relinquit.
 De, veniam ^l fastæ, ^m duraque corda doma.
ⁿ Quò mihi, quòd ^o genitor, qui possidet ^p æquora, Minos?
 Quòd veniant ^q proavi fulmina torta manu?
 Quòd sit avus, radiis frontem ^r vallatus acutis,
 160 Purpureo tepidum qui movet axe diem?
^s Nobilitas sub amore jacet. Miserere ^t priorum:
 Et, mihi si non vis parcere, parce meis.
^u Est mihi dotalis tellus ^x Jovis insula ^y Crete.
 Serviat Hippolyto regia tota meo.

INTERPRETATIO.

Ego non refugio orare supplex & humilis! Heu! ubi nunc superbia? num ulla ad- sunt verba magnifica? Et diu constitui resistere, nec me tradere crimini; si Amor haberet aliquid constituti. Victa oro, & por- rigo brachia regalia ad tua genua. Nullus amans cernit quid deceat. Depudit, & pa- dor exul deseruit sua signa. Ignosce confi- senti, & vince tuum cor durum. Quid mihi

prodest, quòd pater sit Minos, qui obtinet maria? Quòd fulmina vibrata torquantur manu proavi? Quòd avus, qui curru purpu- reo diem calidum reducit, habeat frontem cir- cumdatam radiis acutis? Nobilitas sub amore prostrata est. Miserere majorum, & ignosce meis, si nolis mihi ignoscere. Creta insula, Jovis terra, est mihi in dorem: regia tota pa- reat meo Hippolyto.

NOTÆ.

f Ego] Nunc in se ipsam reflectitur: dum- que videtur sola secum agere, eò maximè Cupidinis arcus contra Hippolytum inten- dit, amoremque non contemnendum suadet. Ego verò pronomen, magnam habet em- phasim, quasi diceret, *Ego Jovis & Solis neptis, quæ antea quosvis solebam spernere, jam supplex, &c.*

g Ubi nunc] Conqueritur, quòd omnia a- mor in ipsâ depresserit & proculcaverit.

h Certa fui] Prorsus decreveram amori re- sistere.

i Depudit] Pudorem omnem abjeci.

k Relinquit] Virtutem & bonestatem, cu- jus est custos quandoque deserit. Metaphora sumpta à militibus.

l Fastæ] Mihi, quæ amorem meum sum tibi confessa parce.

m Dura] Tua, scil. atque, ad amorem specto.

n Quòd mihi] Quid mihi prodest?

o Genitor] Sit mihi, supple.

p Æquora] Quia rex Cretæ, cujus latè imperium per mare valuit.

q Proavi] Jovis, scil. qui Phædræ ex parte matris proavus fuit, quandoquidem ipsa filia fuit Pasiphaë, Pasiphaë Solis, Jo- vem verò patrem Sol habuit. Sed ex parte patris Minois Jupiter Phædræ tantum avus fuit.

r Vallatus] Pingitur & Sol idem eo modo radiis circumdatus.

s Nobilitas] Mea, scil.

t Priorum] Majorum meorum, ne coacta dicitur tuâ turpi amoris exitu gentis decus vio- lem.

u Est mihi] Oratoriè istud discitur. Quo enim jure sola paternum regnum obtinisset.

x Jovis] Ubi & ille natus & educatus est.

y Crete] Nobilissima Mediterranci insula.

Candia.

Flecte

- 165 Fleſte ^z feros animos. Potuit ^a corrumpere ^b taurum
 Mater : eris tauro ſævior ipſe truci ?
 Per Venerem parcas oro, quæ ^c plurima mecum eſt :
^d Sic nunquam, quæ te ſpernere poſſit, ames.
 Sic tibi ^e ſecretis agilis ^f Dea ſaltibus adſit,
 170 Silvaque ^g perdendas præbeat alta feras.
 Sic faveant ^h Satyri, montanaque numina Panes :
 Et cadat adverſâ cuspide foſſus aper.
 Sic tibi dent ⁱ Nymphæ (quamvis odiſſe puellas
 Diceris) arentem quæ levet unda ſitim.
 175 Addimus hic lacrymas precibus quoque : verba precantis
 Perlegis, & lacrymas ^k finge videre meas.

INTERPRETATIO.

Frangere ferociam animi. Mater potuit movere taurum : criſne ipſe crudelior tauro feroci ? Per Venerem, quæ eſt plurima mecum, precor te, ut mihi ignoſcas : ſic nunquam diligas quæ poſſit te contemnere. Sic tibi Diana faveat in ſaltibus remotis, & ſilva excelsa exhibeat feras interficiendas. Sic adſint Satyri,

& Panes Diſ montani ; & aper tranſverberatus cadat venabulo tuo oppoſito. Sic Nymphæ (quamvis diceris odiſſe puellas) tibi aquam exhibeant, quæ ſedet ſitim ſiccam. Adjungimus quoque lacrymas his precibus : abſolvit verba orantis, cogita etiam cernere lacrymas meas.

NOTÆ.

- ^z Feros] Amori reſiſtentes.
^a Corrumpere] Ad amorem ſui perducere.
^b Taurum] Quando ipſa Patiphaë, ſeſe in vaccâ ligneâ à Dædalo fabricatâ, occultavit.
^c Plurima] Quia multùm amabat Phædra. Sed vide quomodo ex verbis fecit argumentum.
^d Sic] Obteſtandi particula : Id eſt, Perinde eveniat, ut tu ames vel non ames puellam, quæ te amet aut ſpernat, ut tu mihi perceris.
^e Secretis] Ab hominum cœtibus remotis.
^f Dea] Diana.
^g Perdendas] Interficiendas.
^h Satyri] Jam antea Satyros, Faunos,

- Panefque, Deos eſſe agreſtes & ſylvaticos diximus.
ⁱ Nymphæ] Aquarum Deæ. Hippolyto Phædra ea omnia adprecat, quæ à venatore poſſunt deſiderari.
^k Finge] Optimè iſtud ultimum addidit, nam nihil magis animum movet, quàm iſtud quod phantaſiâ repræſentatur. Fruſtrâ tamen Phædra caſtiſſimum pectus ad nequitiam conata eſt perducere. Quamobrem illum ad patrem accuſavit, quaſi de ſtupro eam appellâſſet ; ex quo factum, ut correptâ fugè, atque exterritis equis, qui ejus curram trahebant, à Phocis, quos Neptunus Theſei voto immiſit, per ſcopulos & ſaxa diſtractus, malè perièrit.

EPISTOLA V.

ARGUMENTUM.

Cùm Hecuba, Ciffi filia, & Priami uxor, gravida eſſet, ardentem ſe parere facem, quâ omnis inflammaretur Troja, ſemnavit. Territus itaque Priamus oraculum conſuluit : à quo cùm reſponſum accepiffet, filium ipſi fore, qui patriæ exitium afferret, partum, quàm primum ederet, interfici juſſit. Hecuba verò, cum puerum, qui poſtea Paris dictus eſt, peperiffet, maternâ pietate mota, paſtoribus regiis eundem elam alendum mandavit. Qui, cum jam convaleſciſſet, OEnoream Nympham adamavit, eamque, ut nonnullis placet, uxorem duxit. Sed cùm

Juno, Pallas, & Venus de pulchritudine contenderent, propter aureum pomum, in quo scriptum legebatur. Detur Pulchriori, à Jove ad Paridem arbitrum remissæ sunt: cui, cum Juno regnum, Pallas sapientiam, Venus mulierem pulcherrimam obtulisset, pro Venere sententiam tulit. Postea à patre cognitus Paris, & receptus, Sparten navigavit, Helenamque Menelai uxorem raptam abduxit Trojam. Quo intellecto, OEnone conqueritur hæc epistolâ de ejus perfidiâ, Helenamque Græcis reddat, suadet.

• OENONE PARIDI.

Perlegis? An conjux prohibet nova? perlege: non est
Ista c Mycenæa d littera facta manu.

• Pegasis Oenone, f Phrygiis celeberrima sylvis,
s Læsa queror de te, si finis ipse, meo.

5 Quis Deus opposuit nostris sua numina votis?

Ne tua permaneam, quod mihi crimen obest?

Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum est:

Quæ venit indignæ pœna, dolenda venit.

Nondum h tantus eras, cum, te contenta marito,

10 Edita de magno flumine Nympha fui.

Qui nunc l Priamides (* adsit reverentia vero)

Servus eras. Servo nubere Nympha l tuli.

Sæpe m greges inter requievimus arbore tecti,

Mistaque cum foliis præbuit herba torum.

15 Sæpe super stramen fœnoque jacentibus n alto

Defensa est humili cana • pruina casâ.

I N T E R P R E T A T I O .

Perlegisne? An recens nupta impedit? Perlege: illa epistola non est scripta manu Mycenæâ. Ego OEnone Pegasis laudatissima in sylvis Phrygiis offensa conqueror de te, qui meus es, si tu ipse concedis. Quis Deus objecit suam potestatem nostris desideriiis? Quænam culpa obicem ponit, ne semper sim tua; ferendum est leniter quicquid patiaris ex merito pœna: quæ offertur immerenti, offertur

agrè ferenda. Nondum tam magnificus eras, cum ego Nymphæ nata ex magno flumine, sui contenta te marito. Tu qui nunc filius Priami (concedatur honor veritati) eras servus. Ego Nympha sustinui nubere servo. Cubuimus sæpe inter greges, obvelati arboribus; & herba mista cum foliis fuit noster lectus. Sæpe alba pruina depulsa est à nobis prostratis super stramento & fœni metâ, depresso tugurio.

N O T Æ.

a OEnone] Nympha Cebrenis, Troadis fluvii filia, ut placet Apollodoro: vel Xanthi, ut alii volunt.

b Nova] Helena, scil. quam nuper rapuisti. Invidiosè.

c Mycenæâ] Menelai aut Agamemnonis; quorum patria Mycenæ Peloponnesi civitas.

d Littera] Quâ Helena à te repetatur; quamque aded non libenter legas.

e Pegasis] Fontana, Græca. Etymologia; & una ex Naiadibus, cum sit fluvii filia.

f Phrygiis] Jam antea diximus hanc Phrygiam, quæ minor est; Troadem esse, in quâ mons Ida, ubi Paris educatus fuit:

g Læsa] Quandoquidem aliam conjugem, Helenam, scil. tibi delegisti.

h Tantus] Tanto nomine & potentiâ. Credebatur enim Paris pastoris regii servus, non regis filius.

i Priamides] Priami filius.

k Adsit reverentia] Id est, Ignosceas, si vera narro.

l Tuli] passa sum.

m Greges] Pergit in retundendâ Paridâ superbiâ, quia se rejectam credit.

n Alto] Super fœni æervo, in fœnili.

o Pruina] Gall. Geleé blanche. Angl. Hoop frost.

- * Quis tibi monstrabat saltus venatibus aptos,
 Et tegeter catulos quâ fera rupe suos?
 Retia sæpe comes ⁊ maculis distincta tetendi;
 20 Sæpe citos egi per juga longa canes.
 Incisæ ⁊ servant à te mea nomina fagi;
 Et legor CEnone falce notata tuâ.
 Et quantum trunci, tantum mea nomina crescunt:
 Crescite, & in titulos surgite rectâ meos.
 25 Populus est (memini) fluviali consita ripâ,
 Est in quâ ⁊ nostri litera scripta memor.
 Popule, vive precor, quæ consita margine ripæ,
 Hoc in rugoso cortice carmen habes:
 Cùm Paris OEnone poterit spirare reliquâ,
 30 Ad fontem ⁊ Xanthi versa recurret aqua.
 Xanthe, retro propera; versæque recurrite lymphæ,
 ⁊ Sustinet CEnonen deseruisse Paris.
 ⁊ Illa dies ⁊ fatum miseræ mihi dixit: ab illâ
 Pessima ⁊ mutati cœpit amoris ⁊ hyems:

I N T E R P R E T A T I O .

Quis ostendebat tibi saltus commodos ad venandum, & quâ caute fera occularet suos catulos? Sæpe comes posui plagas maculis affectas. Sæpe agitavi canes celeres per extensa montium cacumina: fagi à te sculptæ retinent mea nomina; & legor OEnone signata tuo scolpro. Et mea nomina tantum augentur, quantum trunci. Crescite, & in sublimi nitimini rectâ in meam laudem. Est populus (recordor) posita ad amnis ripam, in quâ est

litera exarata memor nostri. Popule, vitula ducito, quæso, quæ posita es in extremâ ripâ; habes hoc distincton in corrugato & aspero cortice: Cùm Paris poterit vivere OEnone deserta, aqua reflexa feretur ad fontem Xanthi. Xanthe, retrorsum curre, & aquæ conversæ recurre: Paridem non pudet reliquisse OEnonen. Illa dies fatalis fuit mihi miseræ, ab illâ cœperunt gravissima mala amoris mutati:

N O T Æ.

p [Quis] Jam beneficia exprobrat.
 q [Maculis] Sunt maculæ retis foramina, Gall. *Les mailles*. Angl. *The meshes*. Hic somniavit quidam interpres: quod quidem ideo tantum admonéo, ut sibi quisque caveat, ne alienis erroribus ducatur.
 r [Servant] Mos est adolescentibus eo modo corticibus arborum, puellarum quas amant, nomina insculpere. Quanquam verò leves & nullius ponderis videantur hæc exprobrationes; attamen cùm præteritos amores & anteaactam vitam quasi ob oculos ponant, non possunt non esse magni momenti ad commovendum; ut hic etiam trunci, quos compellat OEnone, vocati respondeant.

s [Nostri memor] Propter scripturam quam in eâ de me Paris signavit.
 t [Xanthi] Fuit Xanthus fluvius agrî Trojani.
 u [Sustinet] Vim habet occultam vox ista, quasi dicat, quod incredibile est, illud fecit.
 x [Illa dies] Quâ Venus & Juno, &c. lege ea quæ sequuntur.
 y [Fatum dixit] Fuit fatalis.
 z [Mutati] Qui mihi non amplius favet: nam postea Paris aliò amores suos trântulit.
 a [Hyems] Frigus illud quod durum & molestum est, significat vulgò vox ista. Sæpe etiam pro re adversâ ponitur.

Quæ

- 35 Quâ Venus & Juno, sumptisque ^b decentior armis
 Venit in ^c arbitrium nuda Minerva tuum.
 Attoniti ^d micuère sinus, gelidusque cucurrit,
 Ut mihi ^e narrâsti, dura per ossa tremor.
 Consului (neque enim modicè terrebar) ^f anusque,
 40 ^g Longævusque senes: ^h constitit esse nefas.
ⁱ Cæsa abies, ^k sectæque traves, &, classè paratâ,
^l Cærulea ^m ceratas accipit unda rates.
 Flêsti discedens: hoc saltem parce negare.
ⁿ Præterito magis est ^b iste pudendus amor.
 45 Et flêsti, & nostros vidisti ^p flentis ocellos:
 Miscuimus lacrymas mœstus uterque suas.
 Non sic appositis vincitur vitibus ^q ulmus,
 Ut tua sunt collo brachia ^r nexa meo.

INTERPRETATIO.

quâ Venus & Juno, & Pallas magis decora armis aptatis, venit nuda ad judicium tuum. Peccus percussum trepidavit, & horror gelidus cucurrit per ossa dura, ut mihi illud dixisti. Consului (neque enim parum percellerem) & anus, & senes longævos. Certum fuit esse nefas. Pinus sunt excisæ, & traves dolatæ, &, classè excitatâ, mare cæruleum ex-

cipit naves cerâ obductas. Abiens lacrymas dedisti: noli saltem hoc diffiteri: iste amor est magis erubescendus quàm prior. Et lacrymâsti, & intuitus es ocellos nostros lacrymantem: uterque tristis confundimus lacrymas suas. Ulmus non sic confringitur vitibus juxta se positus, ut brachia tua connexa sunt collo meo.

INTERPRETATIO.

^b Decentior] Spectabilior est Pallas, Dea belli, armata, qualem describit Homerus, quàm nuda.

^c Arbitrium] Ut judicaret Paris, quænam pulchrior, cui pomum daretur.

^d Micuère] Gall. diceremus, *Jeus de grands battemens de cœur*. Angl. *My heart did beat strangely*.

^e Narrâsti] Tres Deas ad judicium venisse; promissamque tibi à Venere pulcherrimam puellam. Sed quæ molesta sunt, non exprimit.

^f Anus] Sortilegas & fatidicas, scilicet.

^g Longævus] Senes qui diu vixerunt: quos vulgus olim sortilegos, hodie veneficos statim credit.

^h Constitit esse nefas] Pro certo cognovi nefas esse. Gall. *Il se trouva qu'il y avoit de la diablerie*. Angl. *It was plain there was roguery in it*.

ⁱ Cæsa] Ex monte Idâ, quâ naves confruentur, ut in Græciam ad Helenam navigares.

^k Sectæque] Ad naves edificandas dolatæ. ^l Cærulea unda] Mare, cujus aquæ cæruleæ videntur.

^m Ceratas] Cerâ & pice oblitæ.

ⁿ Præterito] Quando me amabas.

^o Isse] Novus, quo in Helenam duceris. Per contemptum loquitur, cùm dicit isse.

^p Flentis] Mei flentis; in genitivo casu, nam accusativus si esset, longa fieret syllaba, ut annotavimus ad Sallustium. Nec constructio videri debet extraordinaria, namque eo planè modo Horatius, lib. 2. sat 4.

————— cùm mea nemo
 Scripta legat, vulgò recitare timentis.

Atque ita & Virgilius, & Cicero loquuti sunt, ut optimè annotavit clarissimus Heinsius.

^q Ulmos] Quâ arbore utebantur, præsertim in Italiâ ad fulciendas vites.

^r Nexa] Cùm discederes in Græciam iter facturus.

Ah! quoties, cùm te^vvento^a quererere teneri,
 50 Riferunt comites! ille secundus erat.
 Oscula^u dimissæ quoties repetita dedisti!
 Quàm vix sustinuit dicere lingua, Vale!
 Aura levis^y rigido pendentia lineata malo
 55 Suscitatur; & remis^z eruta canet aqua.
 Prosequor infelix oculis abeuntia vela,
 Quà licet; & lacrymis humet arena meis.
 Utque celer venias, b virides^c Nereïdas oro:
 d Scilicet ut venias in mea damna celer.
 e Votis ergo meis, f alii rediture, redisti?
 60 Hei mihi, pro dirâ^g pellice^h blanda fui;
 Aspicit immensumⁱ moles nativa^k profundum;
 Mons fuit: æquoreis illa resistit aquis.
 Hinc ego vela tuæ cognovi^l prima carinæ:
 Et mihi per fluctus impetus^m ire fuit.

INTERPRETATIO.

Ab! quoties comites riferunt, cùm querereris te retineri vento! Ille erat favens. Quoties obtulisti oscula iterata mihi relicta! Quàm ægrè lingua tua potuit dicere Vale! Ventus secundus inflat vela pendentia ex malo erecto, & aqua pulsata remis albescit. Misera oculis comiter navem tuam fugientem quantum possim; & sabulum fit mandidum meis lacrymis. Atque precor glaucas Nereïdas, ut citò

redeas. Scilicet, ut citò redeas in meam calamitatem. Tu ergo, qui rediturus eras beneficio precum mearum, redisti ad alterius utilitatem? Hei mihi supplex fui pro crudeli pellice! Moles à naturâ facta spectat mare vastissimum; mons fuit: illa stat adversus aquas marinas. Hinc ego cognovi prima lineata tuæ navis: & conata sum ad te venire per undas.

NOTÆ.

s Quererere] Indicat Œnone Paridem, quamquam ventus esset secundus, quòd esset adversus, conquestum esse; ut saltem aliqua esset excusatio aut prætextus, quo amor suus erga Œnonen, qui eum retinebat, quodammodo dissimularetur.
 t Riferunt] De futili, quam obtendebas, excusatione; cùm scirent te amore nostro teneri.
 u Dimissæ] Postquam discessisset, redibat, ut iterum oscula repeteret: quod amoris mollitiem prodit.
 x Aura] Paridis discessum exponit.
 y Rigido] Scilicet malus, seu navis arbor, G. II. Le mât. Angl. The mast, stare & erectus esse debet.
 z Suscitatur] Inflatur.
 a Eruta] Remis aqua propemodum ex profundo erui, seu trahi, videtur.
 b Virides] Quia inter herbas habitant & aquas, quæ ex riparum repercussu virides & glaucæ conspiciuntur.

c Nereïda] Nymphas, Nerei filias.
 d Scilicet] Est quasi irrisio sui ipsius, cùm jam Paridem sciat alio amore implicitum.
 e Votis] Perinde loquitur, ac si vota sua causa fuissent reditûs; ut inde majus Paridi crimen objiciat. Argutè profectò.
 f Alii] In Helenæ, scilicet, utilitatem, & commodum.
 g Pellice] Pellex est, quæ legitimæ uxoris locum nequiter occupat. Helena hîc intelligitur.
 h Blanda] Apud Deos supplex, quos votis meis pro te sollicitavi.
 i Moles natavi] Sigæum promontorium, aut quodvis aliud describit; unde Paridem Græciâ redeuntem primùm conspicata est.
 k Profundum] Mare.
 l Prima] Quod affectum declarat; quo, primi, quod alii etiam sentire possunt, cognoscimus.
 m Ire] Ut te citiùs complecterer.

- 65 Dum moror, in summâ fulsit mihi purpura prorâ.
 Pertimui: ⁿ cultus non erat ille tuus.
 Fit prior, terrasque ^o citâ ratis attingit aurâ:
 Fœmineas vidi corde tremente genas.
 Non satis ^p id fuerat (^q quid enim furiosa morabar?)
 70 Hærebat gremio turpis amica tuo.
 Tunc verò rupique sinus, & pectora ^r planxi,
 Et secui madidas ungue ^s rigente genas:
 Implevique ^t sacram querulis ululatus Iden.
 Illinc has lacrymas ^u in mea saxa tuli.
 75 Sic ^x Helene doleat, desertaque conjuge ploret;
^y Quæque prior nobis intulit, ipsa ferat,
 Nunc ^z tibi conveniunt, quæ te per ^a aperta sequantur
 Æquora, ^b legitimos destituantque viros.
 At cum pauper eras, ^c armentaue pastor agebas,
 80 Nulla, nisi Cœnone, ^d pauperis uxor erat.

INTERPRETATIO.

Dum maneo, purpura mihi splenduit in extre-
 mâ prorâ. Valde timui; ille ornatus non erat
 tuus. Navis appropinquat, & attingit terras
 veloci vento: vidi vultus fœmineos corde at-
 tonito. Id non fuerat satis (Quid enim insana
 ibi stabam?) Infamis amica sedebat in tuo sinu.
 Tum verò vestes discerpsi, & pectus percussi,
 & laceravi genas madidas unguibus.

Et implevi sacram Idam lacrymosis questibus.
 Illinc tuli meas lacrymas in meas rupes. Sic
 Helena lugeat, & fleat derelicta à marito;
 & ipsa patiatur quæ prior nobis importavit.
 Nunc ad te veniunt, quæ sequantur te per
 vastâ maria, & deserant maritos suos. At
 cum eras inops, & pastor pascebas boves, nulla
 præter OEnonen erat uxor incipis.

NOTÆ.

n Cultus] Pertimui, quòd in prorâ sedentem
 aliquem conspicarer, cujus cultus, seu vestes,
 te non esse referebant.

o Citâ] Quæ etiam citò navem ad por-
 tum perpulit.

p Id] Vidisse fœminam purpurâ ornatam;
 ex quo statim crimen tuum perspicere debui.

q Quid enim] Quam sustulerat Heinſius
 parenthesis, ad commodiorem sensum, re-
 posui.

r Planxi] Desperantium more percussi.

s Rigente] Duro.

t Sacram] Propter Cybeleam præsertim,
 ejusque ceremonias.

u In mea saxa] Ut ibi sola & mæstra jace-
 rem. Hæc est omnino dolentium & plan-
 gentium consuetudo. Primò querimoniis
 suos obvios quosque obtundunt; dein, ubi
 solatii nihil est, lassi in aliquod latibulum
 sese conjiciunt.

x Sic] Ut ego doleo. Quàm peritè natu-
 ram sequitur Ovidius.

y Quæque] Et omnia eadem mala, quæ
 ipsa prior nobis intulit.

z Tibi conveniunt] Pro tecum veniunt:

quod in aliis legitur codicibus. Ita verò
 locutum esse Ovidium exemplis probavit
 Heinſius, quæ postea videbimus. Invidiosè
 verò plurali numero utitur; ut significet
 OEnone nullam in Helenâ laudem, nullum-
 que amorem esse; sed eam commodis suis
 servire; quod mille aliæ pariter facerent.

a Aperta] Quæ non dubitent alto & pro-
 celloso mari sese committere. Scopus est
 OEnones, Helenæ fucatum amorem ani-
 mumque titulis, non personæ servientem,
 insectari. Verùm insuper ex zelotypiâ eam
 in transcurso perstringit; omniaque in ipsâ
 damnat. Gall. diceret, *Vous avez à présent
 des coureuses, qui, &c.* Angl. *You have at
 present some rambling women, that, &c.*

b Legitimos] De Helenâ tantum loquitur,
 quæ maritum Menelaum reliquit; sed, et
 modò innuimus, eam OEnone in meretricu-
 larum globum rejectit.

c Armentaue] Armentum. Gall. *Herde,*
troupeau de grosses bestes. Angl. *Herds, a
 company of great cattle.*

d Pauperis] Tui: adeoque non te Helena,
 sed fortunam tuam sequitur.

Non ego miror opes, nec me tua regia • tangit,
Nec f de tot Priami dicar ut una nurus.

Non tamen s ut Priamus Nymphæ socer esse recuset;
Aut h Hecubæ fuctim dissimulanda nurus.

85 Digna que sum, & cupio fieri l, matrona potentis;
Sunt mihi, quas possint sceptrâ decere, manus.

Nec me, fagineâ quod tecum fronde jacebam,
Despice: l purpureo sum magis apta toro.

Denique, m tutus amor meus est tibi: nulla parantur

90 Bella, nec n ultrices advehit unda rates.

• Tyndaris infestis p fugitiva reposcitur armis;
q Hâc venit in thalamos dote superba tuos.

Quæ r si sit Danaïs reddenda, vel Hecora fratrem,
Vel cum s Deiphobo t Polydamanta roga.

INTERPRETATIO.

Ego non opto divitias, nec regia tua me movet, nec ut dicar una nurus de tot Priami nurbus. Non tamen ut Priamus nolit esse socer Nymphæ, aut suarum nurus non agnoscenda Hecubæ. Et sum digna, & cupio fieri matrona regis; habeo manus quas sceptrâ possint decere. Nec me contemnas, quod tecum cubabam super raris fagineis; sum ma-

gis apta lecto purpureo. Denique meus amor est tibi securus; nulla bella à me adornantur, nec mare apporiat navis ultrices. Helena fugitiva repetitur armis infestis; hâc dote illa fastuosa it in regale tuum cubiculum. Quæ an sit restituenda Græcis, interroga vel fratrem Heclorem, vel Polydamanta cum Deiphobo.

NOTÆ.

e Tangit] Non ideo te amo, quod in patris regiâ magnificus agas.

f De tot] Plurimæ enim fuerunt Priamo, cui 44 filii ab Appollodoro numerantur, unde Virgilius l. Æneid.

Vidi Hecubam, centumque nurus.

g Ut] Vim particule ex paraphrasi intellige. Sensus est enim, Quod ego non moveor regiâ tuâ, nec magnificis titulis, causam non debet præbere, ut Priamus nolit mihi esse socer, nam Nympha sum. At restricta & contractata est oratio. Gallicè eodem propemodum modo diceremus, Ce n'est pas qu' estant nymphe, comme je suis, Priam qui refuse de m'être beau-pere. Angl. There is no reason that Priam should refuse me his daughter-in-law, being a nymph, as I am. Istud verò addidit OEnone, ne rustica, & quæ aulica & regalia ignoraret, fortè videretur.

h Hecubæ] Priami uxori. Gall. Ni que j'aye été une personne qu' Hecube put desavouer pour sa bru. Angl. Nor am I such a person, that Hecuba should refuse to be my mother-in-law.

i Matrona] Quæ cum viri in matrimonium convenit. Gall. La dame d'une maison. Angl. The mistress of the house.

k Decere] Id est, Quæ sceptrum decenter tractavero.

l Purpureo] Purpurâ ornato, quales sunt regum lecti.

m Tutus] Ex qua nihil tibi mali veniat, cum ex Helena grave bellum insimulat.

n Ultrices] Quomodo propter Helenæ raptum, tota Græcia navibus ad ulciscendam eam injuriam mare cooperuit.

o Tyndaris] Helena, Tyndari ex Lædâ filia credita, revera Jovis, si fabulæ credimus.

p Fugitiva] Illa enim clam Menelao marito, ut credere est, discessit.

q Hâc] Bello, scil. Cum stomacho irridet.

r Si sit] An sit reddenda, necne.

s Deiphobo] Fuit Deiphobus unus ex Priami filiis, idemque strenuus: qui tamen à Paride fratre in certamine superatus, cum hic pastoris adhuc servus, non Priami filius crederetur. Helenam, mortuo fratre, in uxorem accepit, quæ ipsum postea prodidit.

t Polydamanta] Fuit Polydamas unus ex Trojanis primoribus.

Quid

- 95 Quid gravis ^u Antenor, Priamus quid^{*} suadeat ipse,
 Confule; queis^x ætas longa magistra fuit.
 Turpe ^y rudimentum ^z patriæ præponere raptam.
^a Causa pudenda tua est; iusta ^b vir arma movet.
 Nec tibi, si sapias, fidam promitte ^c Laccenam,
 100 Quæ sit in amplexus ^d tam citò versa tuos.
 Ut minor ^e Atrides ^f temerati fœdera læsti
^g Clamat, & ^h externo læsus amore dolet;
 Tu quoque ⁱ clamabis. Nullâ reparabilis arte
 Læsa pudicitia est: deperit illa ⁿ semel.
 105 ^l Ardet amore tui? ^m sic & Menelaon amavit.
 Nunc jacet in ⁿ viduo ^o credulus ille toro.

INTERPRETATIO.

Pete quid severus Antenor, quid ipse Priamus censeat; pete quid censeant, quibus vita longa fuit magistra. Fœdum initium præferre raptam patriæ. Causa tua est erubescenda; maritus infert iustum bellum. Neque, si sapias, confide Helenam tibi fore fidelem, quæ sit flexa tam citò in complexus tuos.

Quæadmodum junior Atrides queritur jurâ læsti violati, & offensus amore externo indignatur; tu quoque querêris. Pudicitia temerata nullâ arte sarciri potest; illa semel deperditur. Flagrat Helena amore tui? Sic etiam dilexit Menelaum. Nunc ille simplex cubat in læsto viduo.

NOTÆ.

^u Antenor] Unus etiam ex principibus Trojanis, quem reddendæ Helenæ auctorem fuisse ipse Ovidius alicubi testatur: de quo etiam sic Horatius,

Antenor censet belli præcidere causam.

^x Longa] Etiam imperitissimos experientia sapientes facit.

^y Rudimentum] Initium. Paridem dicit OEnone, ex quo greges, & sylvas, seque reliquerit, & in patris regiam pervenerit, pessimè vitam suam instituire. Hic enim est, meo iudicio, verus sensus.

^z Patriæ] Cui, propter turpem meretriculam, grave bellum imminet.

^a Causa] Lis, quæ armis tibi cum Gracis erit contestanda.

^b Vir] Quicumque ad obtinendam suam conjugem arma movet. Adeoque & Menelaüs jure tibi bellum indicit.

^c Laccenam] Helenam; cujus maritus Menelaüs Laconiam tenuit, & Lacedæmone regnavit. A Masculino Lacon fit fœmininum Laccæna, & adjectivum, Laccenius a,

um.

^d Tam citò] Quia pari celeritate se deseret, aliumque amabit.

^e Atrides] Menelaüs Atrei filius, Agamemnone fratre natu minor.

^f Temerati] A suâ conjugè Helenâ vitiati.

^g Clamat] Graviter conqueritur.

^h Externo] Amore quo sua uxor erga te externum flagravit.

ⁱ Clamabis] Si Helenam retineas, cum ejus levitatem expertus fueris.

^k Semel] Innuit Helenam semper fore impudicam. Certè verò meditari dignum est, quod dicit OEnone.

^l Ardet] Occurrit Paridis cogitationibus, ne ille sibi blandiatur, quòd Helena jam ipsum amet.

^m Sic &] Responso est OEnones: quasi dicat, Perpetuum credis fortè Helenæ amorem futurum, quia ardet tui amore. Falleris; nam sic etiam Menelaum antea amavit; quem tamen deseruit.

ⁿ Viduo] Quem Helena deservit.

^o Credulus] Qui Helenæ amorem perpetuum fore credidit.

- Felix ^p Andromache, certo bene nupta marito!
^q Uxor ad exemplum fratris habenda fui.
 Tu levior foliis, tunc, cùm, sine pondere succi,
 110 Mobilibus ventis arida facta ^r cadunt.
 Et ^s minùs est in te quàm summâ pondus aristâ,
 Quæ ^t levis assiduis solibus usta ^u riget.
^x Hoc ^v tua (nam recolo) quondam germana canebat,
 Sic mihi ^z diffusis vaticinata comis:
 115 ^a Quid facis, OËnone? quid ^b arenæ semina mandas?
^c Non profecturis littora bubus dras.
 Graia ^d juvenca venit, quæ te, patriamque, domumque,
 Perdat; ^e Io, ^f prohibe; ^g Graia juvenca venit.
 Dum licet, ^h obscœnam ponto, Di, mergite puppim:
 120 Heu quantum Pbrgyii sanguinis illa ⁱ vehit!

INTERPRETATIO.

Beata Andromache, feliciter nupta fidei viro! Fui uxor reinenda ad exemplum fratris tui. Tu es mobilior foliis, tunc, cùm secca decidunt sine pondere humoris, à ventis fluidis. Et pondus levius est in te, quàm in extremâ aristâ, quæ levis riget, usta continuis caloribus. Soror tua (nam recolor) vaticinabatur hoc quondam, sic mihi canens

capillis sparsis: Quid agis, OËnone? Quamobrem semina spargis in sabulum? Proscindis littora bubus non profecturis. Græca junix accedit, quæ subvertat te, & patriam, & domum. Io, depelle: Græca junix venit. Di, submerge mari turpem navim, dum datur. Heu quantum illa trahit sanguinis Trojani!

NOTÆ.

^p Andromache] Eetionis filia, Hæctoris uxor. Confunduntur verò ab OËnone argumenta hoc in loco ad Paridem retrahendum: exemplum enim fratris Hæctoris exhibetur, qui, ut fortissimus, fuit etiam uxori fidiissimus. Felicitas deinde ex fido amore proponitur. Laus est in voce bene. Affectus insuper maximus in figuris, exclamatione, prosopopœiâ, &c.

^q Uxor] Paridem alloquitur, cui fratris exemplum imitandum fuisse dicit.

^r Cadunt] Meliores codices habent *volant*, teste Heinsio: quomodo & loquutus est Virgilius.

^s Minùs] Quia ille io amore suo non steterat, sed levitate & inconstantia ad Helenam animum adjecerat, istud objicit OËnone.

^t Levis assiduis] Vide quomodo singula verba levissimæ aristæ panderi, si quod fuerit, detrahant.

^u Riget] Hinc vides, quàm malè vulgò generatim hanc vocem per frigus explicent. Primò significat stare erectum, siccum & inflexibile esse.

^x Hoc] Calumitatem: quæcum nunc conflictor.

^y Tua] Cassandra, Paridis foror, quæ vaticinandi artem ab Apolline, cui se obsecuturam pollicita erat, accepit: quique ab eâ irrisus cùm munus datum, eripere non posset, effecit, ut ejus vaticiniis nulla fides haberetur.

^z Diffusis] Sparsis, vaticinantium more.

^a Quid facis] Verba sunt Cassandra, OËnonen, quòd Alexandrum fratrem amaret, increpantis.

^b Arenæ] Quæ sterilis est. Indicat OËnonen frustrâ amare.

^c Non profecturis] Quorum labor est inutilis.

^d Juvenca] Helena.

^e Io] Furentis & dolentis vatis exclamatio est.

^f Prohibe] Divinitatem compellat, quæ correpta vaticinatur, ut quæ ipsa videt, mala avertat.

^g Graia] Quàm bene Sibyllam, seu vatem reòlet hic stylus!

^h Obscœnam] Quæ turpem meretricem vehit.

ⁱ Vehit] Obscuro & prophetico stylo utitur. Vehit sanguinem, id est, Helenam vehit, cujus causâ multus sanguis Trojani profundetur.

Dixerat: ^k In cursu famulæ ^l rapuere ^m furentem.

At mihi flavescentes ⁿ diriguere comæ.

Ah nimium vates miseræ mihi vera fuisti!

Possidet en ^o saltus illa juvenca meos.

125 Sit facie quamvis ^p insignis, adultera certè est;

Deseruit ^q socios ^r hospite capta Deos.

Illam de patriâ Theseus (^s nisi nomine fallor)

Nescio quis Theseus, abstulit antè suâ.

A juvene & cupido ^t credatur reddita virgo.

130 Unde ^u hoc compererim tam bene, quæris? ^x amo.

^y Vim licet appelles, & culpam nomine veles;

Quæ ^z toties rapta est, præbuit ipsa rapi.

At manet Oenone fallenti casta marito:

Et poteris falli ^a legibus ipse tuis.

INTERPRETATIO.

Finierat: in fluxu verborum ancilla abduxerunt eam Deo attonitam. At sicut mei capilli steterunt. Ah! fuisti vates nimis certa mihi miseræ. En illa junix habet meos saltus. Quamvis sit vultu præsignis, certè est adultera; incensa hospitis amore destituit Deos nuptiales. Antea Theseus (nisi nomen imponit) nescio quis Theseus rapuit

eam ex patriâ suâ. Putetur restituta virgo ab adolescente & desiderio flagrante. Petis unde tam bene istud cognoverim; Amo. Poteris vocare violentiam, & tegere crimen nomine; ipsa dedit locum raptui, quæ toties rapta est. At Oenone persistat proba marito fraudanti: & poteris ipse decipi tuis sanctionibus.

NOTÆ.

^k In cursu] Hoc est, antequam vaticinationem suam absolvisset; dum adhuc loqueretur. *Cursum* verò dixit, ut vim spiritûs abripiens exprimeret.

^l Rapuere] Ne, scilicet, nimium, cum maximo corporis periculo, commoveretur & agigaretur. Nam quod de Priami iussu scribunt, non placet.

^m Furentem] Vaticinantem. Furere enim videntur, qui spiritu alieno abripiuntur, aut certè furunt.

ⁿ Diriguere] Ex horrore & metu futurorum steterunt.

^o Saltus] Vide, quæso, quàm lepidè alludit, & vaticinationem explicat Oenone. *Saltus*, id est, *Paridem*.

^p Insignis] Alii præsignis, quomodo & alibi loquitur ipse Ovidius. Conatur novis rationibus Oenone, *Paridem* ab *Helena* amore retahere.

^q Socios] *Conjugales*, seu *nuptiales*, Jupiter adultus, Juno periclitâ, Venus, *Suada*, *Diana* alique.

^r Hospite] *Paride*.

^s Nisi] Ex personæ decore titubantem

facit & incertam Oenonen poëta. Quamquam non fallitur tamen; nam Theseus Apollodoro & Hygino testibus, *Helenam* virgunculam adhuc rapuit; utcumque Castorj & Polluci, fratribus, integram restituerit, si fabulis credimus.

^t Credatur] Vitiatam à Theseo fuisse inveniit & invictis propè rationibus evincit. *u* Hoc] Quod de *Helenâ* dico.

^x Amo] Nullus itaque *Nasoni* litem moveat, quasi non potuerit Oenone omnia quæ dicit rescivisse; nam ut habet *Virgilius*,

Quis fallere possit amantem?

^y Vim] Quod à Theseo per vim rapta fuerit, licet dicere, & culpam verbis tegere. Ipsa voluit rapi, quandoquidem toties rapta fuit. Cæterum de sano *Diana* à Theseo sublata est *Helena*, cum sacrum faceret.

^z Toties] Invidiosè, siquidem bis tantum, rapta dicatur *Helena*; à Theseo primum, deinde *Alexandro*.

^a Legibus tuis] Quibus uteris, qui non modo conjugium nostrum violas, sed alterius conjugem rapis.

- 135 Me Satyri celeres (b sylvis ego tecta latebam)
 Quæsierunt rapido turba c protërva pede :
 Cornigerumque caput pinu præinctus acutâ
 Faunus, in d immensis quâ tumet Ida jugis.
 Me e fide conspicuus Trojæ f munitor amavit :
 140 Ille meæ spoliū virginitatis habet,
 Id quoque k luctando ; rupi tamen ungue h capillos ;
 Oraque sunt digitis i aspera facta meis.
 Nec pretium stupri gemmas aurumve poposci :
 k Turpiter ingenium munera corpus emunt.
 145 Ipse, l ratus dignam, medicas mihi m tradidit artes ;
 Admisitque meas ad sua n dona o manus.
 Quæcunque herba potens ad opem, radixque medendi
 Utilis in toto nascitur orbe, p mea est.
 Me miseram, quod amor non est medicabilis herbis !
 150 Deficior prudens artis ab arte meâ.

INTERPRETATIO.

Citi Satyri, grex luxuriosus, pede velocissimo quæsierunt me (ego delitescēbam sylvis occultata) & Faunus vincētus caput pinu acutâ me quæsiuit per vasta cœcumina, quâcunque Ida assurgit, & porrigitur. Trojæ ædificator citbarâ insignis amavit me ; ille habet spiliū meæ virginitatis, id quoque pugnandō ; scildi tamen ante ejus comam ; & facies ejus facta est scabra meis digitis. Nec petivi

gemmas vel aurum in pretium vitii. Dona emunt sordidè corpus ingenuum, ipse existimans me dignam esse, dedit mihi artes medicas, & admisit meas manus ad sua munera. Quæcunque herba vim habet ad auxilium ferendum, & radix apta ad medendum crescit in toto mundo, illa est mihi cognita. Me infelicem, quod amor non est sanabilis gramminibus ! Perita artis destituor ab arte meâ.

NOTÆ.

b Sylvis] Quam venustè, statim post nominatos Satyros, ne scrupulus incideret, hanc parenthesis subjecit !

c Proterva] Quia maximè libidinosi finguntur.

d Immensis] Ergo maximâ pudicitie curâ fugitaverat & latitaverat Œnone, quam undiquaque frustra quæsiuit velocissimum & salacissimum genus.

e Fide] Citbarâ. Quâ quidem valuisse illum præsertim dicere nihil attinet. Hic verò Synecdoche est.

f Munitor] Apollo, quem cum Neptuno Trojæ ædificatorem antea vidimus.

g Luctando] Non voluntate meâ.

h Capillos] Phœbi, scilicet.

i Aspera] Quia ipsum unguibus dilania-

vit : siquidè tamen illi credendum esse videtur.

k Turpiter] Adeoque, si Diis placet, non erit meretrix, quæ non quæstus causâ corpus suum prostituit.

l Ratus dignam] Sese Apollinis judicio commendat.

m Tradidit] Nam ille etiam medicus, & medicæ artis Deus.

n Dona] Artis medicæ peritiam, quam ille cuiuscunque vult, infundit.

o Manus] Adeoque, quod pauci medici sciunt, usum etiam didi. Gall. J'ai la science & la pratique. Angl. I understand both the speculative and the practice part.

p Meâ] Mibi cognitâ ; ut ad sananda corpora uti possim.

Ipse repertor^a opis vaccas pavisse^r Pheræas
Fertur, & è nostro saucius igne fuit.

Quod neque^s graminibus tellus foecunda creandis,
Nec Deus auxillum, tu mihi ferre potes.

155 Et potes, & merui. Dignæ miserere puellæ.

^r Non ego cum Danaïs arma cruenta fero.

Sed tua sum, tecumque fui puerilibus annis:

Et tua, quod superest temporis, esse^a precor.

INTERPRETATIO.

Ipse medicinæ inventor dicitur pavisse vaccas
Pheræas, & fuit vulneratus nostro amore.
Tu potes mihi opem præstare, quam neque
terra fertilis herbis producendis, nec Deus
potest afferre. Et potes, & digna sum: mi-

serat te puella maritæ. Ego non infero arma
sanguinolenta cum Græcis: sed sum tua, &
tecum vixi annis juvenilibus: & precor esse
tua, quod reliquum est vitæ.

NOTÆ.

p Opis] Medicinæ. Exemplo ostendit
nullâ arte amorem medicabilem esse; cum
ipse artis inventor Apollo ne quidem sibi
opem afferre potuerit.

r Pheræas] Admeti, qui Pheris in Theſ-
ſaliâ regnavit. Cæterum ad suum scopum
fabulam detorquet OEnone: non enim prop-
ter amorem, quod ea innuit magis; sed
propter Jovis iram, de cælo turbatus, quod
Cyclopa Jovis fulminum fabricatores trans-
fixisset, Admeti vaccas aut equas pascere co-
actus est.

s Graminibus] Quod neque herba, neque
Deus illis adferre posset, auxilium, id sibi
Paridem præstare posse dicit.

t Non ego] Quid facit Helena.

u Precor] Exitum Calaber poëta, ut vulgò
appellatur, aperit. Dicit enim Paridem à
Philoctete sagittâ vulneratum ad OEnonem
confugisse, ab eâque auxilium rogasse: quod
cum illa negasset, inter redeundum in Idâ
monte expirasse, ubi cum à pastoribus de
more cremaretur, OEnonem eodem secutam,
in eundem rogam se ipsam quoque præ-
cipitasse. Dictus verò Cretensis, Paridis in-
terempti cadaver ad OEnonem fuisse rela-
tum, refert, ut sepulturæ mandaretur: il-
lam autem pristini amoris recordatione, ad
primum statim cadaveris conspectum mor-
tuam concidisse, eodemque cum illo funere
sepultam fuisse.

EPISTOLA VI.

ARGUMENTUM.

Monitus oraculo Pelias Neptuni filius, mortem sibi portendi, cum quis patri sacrificanti super-
veniret nudo pede. Cui deinde annua sacra peragenti, Jason Æsonis filius, unâ cum nepote,
relieto in limo Anauri fluvii calceo occurrit. Pelias igitur, oraculi memor, Jasoni suadet,
ut in Colcho proficiscatur, ad aureum illud vellus repetendum, sperans cum nunquam reverſu-
rum incolumem, quod audivisset opus illud humanis esse viribus majus. Jason magnanimus,
expeditionem illam lubens suscepit: idôque compluribus Græciæ nobilibus evocatis, Argo
navem ex Pegaso, Theſſaliæ sinu, solvit in Lemnon delatus: ubi, cum mulieres communi
consensu viros omnes unâ nocte trucidassent, Hypsipyle, Thoantis filia, que patrem, cædis
simulatione, servaverat, imperium exercebat, Jasonem & hospitio & lecto familiarissimè
cepit. Verùm enim duobus jam exactis annis, sociis orantibus, ut promissam expeditionem
perficeret Jason, gravidam Hypsipylem relinquit, Colchosque petit. Ubi Medæ artibus dra-
cone sopito, taurisque superatis, aureum illud vellus adeptus est: ipsamque Medeam abduxit
volentem. Quamobrem Hypsipyle, prælatam sibi Medeam indignè ferens, hæc epistolâ
Jasonis reditu gratulatur, per contemptum scilicet, animoque ab alienato, & postremò ambos
divis devocet.

H Y P S I.

H Y P S I P Y L E J A S O N I.

LITTORA ^a Thessaliæ reduci ^b tetigisse carinâ
Diceris, ^c auratæ vellere dives ovis.

Gratulor incolumi, ^d quantum finis. Hoc tamen ipsa
Debueram scripto certior esse tuo.

5 Nam, ni pacta tibi ^e præter mea regna redires,
Cum cuperes; ventos non habuisse potes.

Quamlibet adverso ^f signetur epistola vento;
Hypsipyle misâ digna salute fui.

^g Cur mihi fama prior, quàm nuncia littera, venit,

10 ^h Isse sacros Marti sub juga panda ⁱ boves?

^j Seminibus jactis ^k segetes adoluisse virorum,
Inque necem dextrâ ^l non eguisse tuâ?

I N T E R P R E T A T I O.

Tu appulisse diceris navi reduci ad littora
Thessaliæ, dives ex vellere arietis aurei. Gra-
tulor tibi salvo, quantum per te licet. De eâ re
samen ego debueram esse certior epistolâ tuâ.
Nam non potes habuisse ventos secundos, ni
redires, tametsi optares, ad mea regna tibi
promissa. Quantumvis vento contrario scri-

batur epistola, ego fui digna salute misâ.
Quamobrem fama velocior quàm epistola nuncia
mihi advenit, tauros Marti dicatos, sub jugum
curvum missos fuisse? Seminibus sparsis segetes
virorum crevisses, & non opus habuisse manu tuâ
ad suam eadem?

N O T Æ.

a Thessaliæ] Patriæ tuæ.

b Tetigisse] Id est Rediisse incolumis.

c Auratæ] Decantatissimam velleris aurei
fabulam postea in Metamorphosi videbimus.

d Quantum finis] Non poterat gaudere
Hypsipyle, nec ex animo Jasoni, quod redi-
isset, gratulari, quamdiu ab ipso se spretam,
non sine causâ, crederet.

e Hoc] Quod red.êris.

f Præter] Juxta. Gall. *Aupres, par de-
vant.* Angl. *Near, by.* Vide Interpreta-
tionem: deinde perpende an non sit sensus
commodior, si intelligatur, non tam ab
Hypsipyle, Jasonem excusari, quod alii vol-
lunt, quàm subiracundè, quod ille causari
posset, concedi.

g Signetar] Viri jam iratam Hypsipylen,
quæ Jasonem non dignatur alloqui, sed ter-
tiâ personâ utitur. Ita & loquitur Sofstrata
apud Terentium, quæ præsentem virum sub
eâdem terciâ personâ arguit. Gall. diceret
eodem caractere, *Le vent tant contraire que
l'on voudra, on à bien tôt mis son nom au bas
d'une lettre.* Angl. *Let the wind be as con-*

trary as it will, one's name is quickly set to the
bottom of a letter.

h Cur] Et iracundiam indicat hæc inter-
rogatio. *Cur prius famâ quàm epistolâ tuâ
didici?*

i Isse sub juga] *A te domita fuisse.* Phar-
macum à Medæâ, quæ ipsum Jasonem ama-
bat, eâ causâ acciperat, Apollodoro auctore.
Quamquam alii aliter.

k Boves] Tauros Marti sacros, æripedes,
& naribus ignem efflantes; quibus indomitis
vellus aureum tolli non poterat.

l Seminibus] Serpentis dentes intelligit,
quos seminare Jasonem Æetes imperaverat;
ex quibus homines armati nati sunt.

m Segetes] Id est, *Multitudinem virorum.*
Ita etiam dixit Virgilius, *Segetes telorum.*

n Non eguisse] Cum Medæe monitu, la-
pidem, aut lapides, ut alii volunt, inter eos
armatos Jason projecisset, fabula est. eos in
sefe arma convertisse, & mutuis vulucris
concidisse; tametsi Apollodorus scribit à
Jasonem etiam, cum inter se dissiderent, mac-
tatos fuisse.

- o Pervigilem p spolium pecudis servasse draconem,
 Rapta tamen forti vellera q fulva manu ?
- 15 r O, ego si possem a timidè credentibus, *Ista*
Ipse mihi scripsit, dicere, t quanta forem !
 u Quid queror officium lenti cessasse mariti ?
 x Obsequium, maneo si tua, grande tuli.
 Barbara narratur venisse y venefica tecum;
- 20 In mihi promissi parte recepta tori.
 Credula res amor est. Utinam temeraria dicar
 Criminibus falsis infimulasse virum !
 Nuper ab z Hæmoniis hospes mihi Thessalus oris
 Venerat ; & tactum vix bene limen erat :
- 25 a *Æsonides*, dixi, *quid agit meus ?* b Ille c pudore
 d Hæsit in oppositâ lumina fixus humo.
 Protinus exilui ; tunicisque à pectore e ruptis,
 f *Vivit ? an*, exclamo, *me quoque fata g trabunt ?*

INTERPRETATIO.

Draconem insomnem custodiuisse ovis exuvias, vellera tamen aurca abluta forti tuâ manu ? O, si mihi liceret dicere iis, qui agrè ista credunt, Ipse mihi scripsit ista, quanta essem ! Quamobrem queror officium segnis mariti retardatum esse ? Magno fruor officio, si sum tua. Veneficam barbaram tecum serunt advectam esse admissam in partem lecti mihi promissi. Amor est res, quæ facile cre-

dit. Utinam levis dicar maritum arguisse, falsis criminibus ! Nuper mihi advena accesserat è regione Thessaliâ ; & vix bene domum ingressus erat : Quid agit meus Jason, dixi ? Ille habens oculos in terram adversam defixos, pudore conticuit. Continud me proripui, & vestibus à pectore discriptis, exclamo, Vivitne ? an fata me quoque vocant ?

NOTÆ.

o Pervigilem] Præter tauros æripides, fuit etiam draco immensæ magnitudinis, qui vellus aureum servaret, nec unquam dormiret.

p Spolium] Pellem arietis.

q Fulva] Auri color est fulvus ; adeoque vellere aurei.

r O, ego] In melioribus scriptis *Hoc ego*, legitur ; in aliis *hæc* ; quod placuit Heinio, O, ego, retinimus.

s Timidè] Id est, *Vix ea credentibus, quæ de vellere aureo à te sublato referuntur.*

t Quanta] Quam magna & felix !

u Quid queror] Corrigit quod conquesta est de officii negligentia, cum majora habeat, quibus dolendum sit.

x Obsequium] Si rem ipse spectes. Gall. *diceres, Je serai trop beureuse, si vous me voulez encore pour vôtre femme.* Angl. *I shall be too happy, if you please to let me be your wife still.* Quasi dicat, non enim esse maritum Jasonem, à quo multa officia sint

expetenda ; satis esse, si in capitalibus qualemcunq; præstet obsequii speciem.

y Venefica] Medeam intelligit, cujus veneficia notiora sunt, quam ut iis opus sit chartam inficere.

z Hæmoniis] Thessalis ; ab Æmo monte, quod Servio placuit ; vel potius, ut volunt illi, qui Servium reselant, ab Æmone rege Thessaliæ, Æmonia dicta.

a Æsonides Jason Æsonis filius.

b Ille] Hospes, icilicet.

c Pudore] Quia ea mihi dicere reformidabat, quæ tu fecisti.

d Hæsit] Tacuit.

e Ruptis] Alii *raptis*, iidemque meliores, teste Heinio.

f Vivit ?] Verba sunt Hypsipyles, hospitem de Jasonem interrogantis.

g Trabunt] Perinde loquitur, ac si dolenti sibi moriendum esset, extincto marito suo.

Vivit,

- Vivit*, ait; ^h timidumque mihi jurare cœgi.
 20 Vix mihi, ⁱ teste Deo, credita vita tua est.
^k Ut rediit animus, tua facta requirere cœpi.
^l Narrat abenipedes Martis ^m arâsse boves:
ⁿ Vipereos dentes in humum pro femine jactos,
 Et subitò natos arma tulisse viros:
 35 • Terrigenas populos, ^p civili Marte preemptos,
 Implèsse ætatis fata ^q diurna suæ.
 Devicto serpente, ^r iterum, si vivat Iason,
 Quærimus. ^s Alternant spesque timorque fidem.
 Singula dum narrat; ^t studio ^u cursuque loquendi,
 40 Detegit ingenio ^x vulnera facta tuo.

INTERPRETATIO.

Vivit, respondit ille; & cœgi illum paventem mihi illud sacramento confirmare. *Vix credidi te vivere*, Deo teste. *Ut rediit mihi animus*, cœpi de tuis factis quærere. *Narrat ille tauros Martis abenipedes terram subvertisse*, dentes draconis in terram missos pro femine, & statim ortos viros arma gestasse:

gentem terrâ genitam interfectam bello intestino, perfunctam fati diurnis vita suæ. *Quærimus denuo*, num Jason vitâ fruatur, draconis superato: spes & timor vicissim occupant fidem. *Dum narrat bospes singula*; affeetu, & fluxu sermonis aperit vulnera impacta tuo animo.

NOTÆ.

^h *Timidumque*] Cùm ideo hospitem vereri crederet Hypsipyle, quòd Jason mortuus esset. neque tamen id dicere vellet, ipsa eum hospitem sacramento dicta confirmare cœgit.

ⁱ *Teste Deo*] Id est, *Quamvis Deum in testimonii fidem sacramentò bospes citasset*. Vide verò quàm eleganter, & ad scopum appositè hæc omnia à poëtâ instectantur, & in majus effingantur.

^k *Ut rediit*] Vulgati codices, *Uque animus rediit*, quem locum quorundam librorum fide nitore suo restituit Heinſius: qui etiam plurimos locos profert, ubi ultima syllaba producitur in *rediit*, sicut & in *adiit*, *abiit*, *iniit*, &c.

^l *Narrat abenipedes*] Vetusta exemplaria, *Narrat & æripides*, alii, *narrat æripedes*, pro quibus interpolasse correctores credit Heinſius *Restulit æripides*. Ille verò, quam retinuimus lectionem, restituit *Abenipedes*, id est, *pedes ex ære habentes*, quomodo Horatius *murum abeneum* dixit; Virgilius *lucem abeneam*.

^m *Arâsse*] Postquam à Jasoni domiti essent.

ⁿ *Vipereos*] Fabulantur nonnulli, partem fuisse dentium ejus draconis, quem Cadmus interfecit.

^o *Terrigenas*] Natos ex serpentis fati dentibus armatos viros intelligit, qui ex terrâ fuerunt geniti.

^p *Civili*] Quia, ut antè diximus, isti in sese arma sua converterunt.

^q *Diurna*] Quia eodem quo nati, eodem sunt die interempti.

^r *Iterum*] Refertur ad *quærimus*. Dicit Hypsipyle, se, auditâ Jasonis de vellere aureo historiâ, de novo ab hospite petivisse, num idem ille Jason viveret.

^s *Alternant*] Dicit se Jasonis causâ modo bene sperâsse, modò malè timuisse, quamdiu hospes ejus historiam persequeretur.

^t *Studio*] Id est, *Dum bospes sigillatim & suo ordine mirabilia de te studet enarrare*, detegit, &c.

^u *Cursuque*] Quasi non datâ operâ hospes, sed orationis æstu abreptus, Jasonis erga Medeam amorem propalaverit.

^x *Vulnera*] *Medeæ amorem*.

Heu! ^y ubi pacta fides? ubi connubialia jura?

Faxque ^z sub arfuros dignior ire rogos?

Non ego sum ^a furtim tibi cognita. Pronuba ^b Juno
Adfuit, & fertis ^c tempora vincetus Hymen.

45 ^d At mihi nec Juno, nec Hymen, sed tristis ^e Erinny's
Prætulit infaustas sanguinolenta faces.

Quid mihi cum ^f Minyis? quid cum ^g Tritonide pinu?

Quid tibi cum patriâ, navita ^h Tiphy, meâ?

ⁱ Non erat hîc aries villo spectabilis aureo:

50 Nec senis ^k Æëtæ regia ^l Lemnos erat.

Certa fui primò (sed me mala fata traherant)

^m Hospita ⁿ scæmineâ pellere castra manu.

INTERPRETATIO.

Heu! ubi fides promissa; ubi jura conjugalia, & fax dignior venire sub pyras flagraturas? Ego non sum tibi juncta clanculum. Juno pronuba adsuit, & Hymen redimitus caput coronis. At neque Juno, neque Hymen, sed luctuosa Erinny's sanguine infecta prætulit mihi tristes cædas. Quod mihi negotium cum

Argonautis? Quodnam cum Argo navi? Quid tibi cum patriâ meâ, nauta Tiphy? Non erat hîc ovis conspicua vellere aureo. Nec Lemnos erat aula senis Æëtæ. Primò decrevi (sed mala fata me cogebant) exturbare castra hospita manu muliebri.

NOTÆ.

^y Ubi pacta fides] Postquam apertius, quæ de Jasonis immutato amore noverat, Hypsipyle declaravit, gravius in eum invehitur.

^z Sub arfuros] Id est, Quæ potiùs in funeribus addibenda fuisset, quàm in Nuptiis. Mos verò fuit in illis, ut qui necessitudine proximus esset, averfus, rogo, accensâ face, ignem supponeret.

^a Furtim cognita] Honestissimè quæ turpissima sunt, explicat. Id est, non tibi conjuncta fui per adulterium, aut fornicationem, sed per justum matrimonium.

^b Juno adsuit] Adeoque legitimum fuit matrimonium.

^c Tempora vincetus] Phrasis Græca Horatio familiaris, pro vinceta Tempora Labens.

^d At mihi] Dixerat Junonem nuptiis suis adfuisse, ut justum matrimonium suum faceret. Jam loquendi formulam corrigit; vultque matrimonium equidem legitimum fuisse, sed in eo Junonem non visam fuisse.

^e Erinny's] Furia. Tres fuerunt, quæ etiam Divæ & Eumenides dicuntur.

^f Minyis] Argonautis. Fuerunt illi populi Theſſaliæ, qui Jasonem in expeditionem

Colchicam sequuti sunt: quamvis aliter Hyginus.

^g Tritonide] Id est, Argo navi; à Pallade, quæ, à Tritone palude, ubi nata creditur, Tritonia dicta est. Navis verò ideo à Pallade denominata, quòd ejus consilio à Jasonem, administro, Argo, contexta fuerit.

^h Tiphy] Fuit Typhis navis gubernator. Quòd verò ita animatis & inanimatis irascitur Hypsipyle, id totum in Jasonem redundat.

ⁱ Non erat] Quasi dicat, Quamobrem huc venisti? Cum quo verò potissimum nixetur, nec quâ de causâ, nescit Hypsipyle; quòd maximum indicat dolorem.

^k Æëtæ] Fuit Æêtes, sive Æëta, Solis filius, Medæ pater, rex Colchorum.

^l Lemnos] Maris Ægæi insula, prope modum ultima ad Septentrionem, ubi Hypsipyle regnavit.

^m Hospita] Hospitum Argonautarum.

ⁿ Scæmineâ] Viros suos interfecisse Lemniades in argumento vidimus. Quòd quidem factum, quia ob factorem à Venere iratâ immisſum, ab iis spernerentur.

Lemnia-

Lemniadesque viros, ° nimum quoque, vincere norunt.

° Milite tam forti ° vita tuenda fuit.

55 Urbe ° virum ° vidi, tectoque animoque recepi :

Hic tibi bisque æstas, bisque cucurrit hyems.

Tertia messis erat ; cum tu, dare vela ° coactus,

° Implēsti lacrymis talia verba tuis :

x Abstrahor, Hypsipyle : sed (dent modò fatā recursus)

60 Vir tuus hinc abeo : vir tibi semper ero.

Quod y tamen è nobis gravidâ celatur in alvo,

z Vivat ; & ejusdem ° simus uterque parens.

b Hactenus : &, lacrymis in ° falsa cadentibus ora,

d Cætera te memini non potuisse loqui.

65 Ultimus è sociis ° sacram conscendis in Argo :

Illa volat : ventus f concava vela tenet.

I N T E R P R E T A T I O .

Lemniades sciunt etiam optimè viros quoque superare. Vita fuit defendenda tam strenuo milite. Vidi virum in urbe, excepi in ædes & in cor : hic æstas bis tibi præterit, & bis hyems. Tertia messis venerat, cum tu coactus committere vela ventis, cumulâsti talia verba lacrymis tuis : Abripior, Hypsipyle, sed (fata concedant tantum reditum) hinc

maritus tuus discedo ; semper ero tibi maritus. Interim quod absconditur è nobis in utero tuo tumido, tollatur, & simus uterque parens ejusdem. Hactenus : & lacrymis fluentibus per simulatos vultus, memini te non potuisse cætera proferre. Postremus ex sociis ascendis in sacram Argo. Illa velocissimè fugit ; ventus occupat vela concava.

N O T Æ .

o Nimum] Pro valdè, maximè : sic Terentius in Eunuch.

Os tuum impudens videre nimum vellem.

p Milite] Lemniadibus, scilicet, mulieribus.

q Vita] Quies, & vitæ jucunditas intelligenda est ; ut sæpe ea vox apud Terentium usurpatur. Neque enim Hypsipyles vitæ struxit insidias. Sed monet Heinsius in uno codice Vossiano pro diversâ lectione ripa esse, quod tamen non ob eandem rationem, ut quidem illi, mihi quoque placeret.

r Virum] Te, scilicet.

s Vidi] Heinsio vehementer friget vox ista, proque eâ scribit vidua ; quod certè, si paterentur membranæ, elegantissimum videretur ; fuerit enim maximum beneficium, quòd mœnibus receptus sit Jason, unde omnes viri deturbati fuissent.

t Coactus] Ab Hercule & aliis.

u Implēsti] Significat sine lacrymis eum non potuisse loqui.

x Abstrahor] Id est, Per vim & contra voluntatem meam abducor.

y Tamen] Quamvis discedam.

z Vivat] Ne interficiatur. Jam alicubi, nî fallor, de barbarâ pueros pidenai consuetudine, apud veteres Ethnicos receptâ, admonuimus. Sed Hypsipylem opus fuit insuper hortari, ut partum tolleret, ne si masculum enixa esset, more patrio interficeretur.

a Simus] Sitque pariter idem tuus fœtus amoris nostri pignus : nam istud est intelligendum. Videntur reipsa uterque parens unum fieri in lîbris.

b Hactenus] Id est, Eò usque pervenit oratio tua. Hæc locutus es. Non ultrâ progressus es.

c Falsa] Fictas fuisse lacrymas, & verba, & vultum, contendit Hypsipyle.

d Cætera] Quæ velle te pronunciare gestus & coratus indicabant.

e Sacram] Quia Palladis curâ fabricata fuerat ; deinde etiam propter malum, aut fabulam vocalem & fatidicam ex Dedonæâ sylvâ, indicante Minervâ, decisam.

f Concava] Cùm ventis inflantur.

- Cærule propulsæ & subducitur unda carinæ:
^h Terra tibi, nobis aspiciantur aquæ.
^l In latus omne patens turris circumspicit undas,
 70 Huc ^k feror: & lacrymis osque sinisque madent.
 Per lacrymas specto; cupidæque faventia menti
 Longiùs assueto lumina nostra vident.
^l Adde preces castas, immittaque vota ^m timori,
 Nunc quoque te salvo persolvenda mihi.
 75 Vota ego ⁿ persolvam? ^o votis Medea ^o fruetur?
 Cor dolet; atque irâ mistus ^p abundat amor.
 Dona feram templis, ^q vivum quod Iasona perdo?
 Hostia pro damnis concidat icta meis?
 Non equidem ^r secora fui; semperque crebar,
 80 Ne pater ^s Argolicâ fumeret urbe nurum.
 Argolidas timui: nocuit mihi ^t Barbara pellex.
 Non expectatâ vulnus ab hoste tuli.

INTERPRETATIO.

Cærulei fluitus subtrahuntur agitata navi: versus terram respicis, nos versus aquam. Turris ex omni parte conspicua imminet mari. Huc eo; & facies & sinus hument lacrymis. Per lacrymas aspicio; & oculi nostri faventes animo avido prospiciunt longiùs quàm soliti erant. Adde preces pudicas & vota cum metu conjuncta, quæ etiam nunc debeo exsolvere, te salvo. Ego exsolveram vota? Medea

gaudebit votis? Cordi agrè est, atque amor mistus irâ affluit. Feram munera in templa, quia amitto Iasona vivum? Hostia percussa cadat pro damnis meis? Non equidem vixi sine curâ, & semper timebam, ne pater tuus diligeret nurum ex urbe Thessalicâ. Reformidavi Thessalicas; offerit mihi pellex barbarâ. Illa est piaga ab hoste improvisâ.

NOTÆ.

g Subducitur] Quando ventis & remis navis impellitur, & velociter currit, non modò terræ, sed maris etiam undæ, adeoque mare fugere & subtrahi videtur.

h Terra] Sic solent qui abeunt & qui remanent in sese mutuo ora convertere, donec extremum vale dicere cogantur, quando per locorum distantiam omnino separantur.

i In latus] Quæ ergo editissima erat. Locum describit, undè discedentem Iasonem spectâsse dicit.

k Feror] Certè istud est ex intimo amoris sinu depromptum; & quàm lepidum est, tam est & tenerum.

l Adde] Pro add, seu addidi. Ita & ex affectu majore, vel etiam variandi causâ, loqui amamus.

m Timori] Timebat Iasoni suo Hypsipyle, quem magnis periculis sese objectare videbat.

n Persolvam] Cum maximâ indignatione istud est pronunciandum, quia dolori maximo verbis præcedentibus causa substrata est, iraque usque ad extremum repressa. Attentè, qui volet proficere, poëtæ artem indagabitur; nec verò penitebit.

o Fructur] Eorum utilitate & fructu gaudebit?

p Abundat] Istud quoque ex naturâ. Nam irâ (spiritus animales irritantur, & ad id quod agimus promptiores redduntur. Itaque ne irascatur qui amat, nisi ametur.

q Vivum perdo] In vocibus & in re est repugnantia. Atque hæc omnia ironicè & per indignationem sunt proferenda.

r Secura] De matrimonio nostro, scilicet. s Argolicâ] Thessalicâ: nam etiam Thessalia Argos Pelagiscum dicta est.

t Barbara] Medea.

Nec facie meritivse placet; sed carmine ^u movit:
 Diraque cantatâ pabula ^x falce metit.
 85 Illa reluctantem curru ^y deducere Lunam
 Nititur, tenebris ^z abdere Solis equos.
 Illa refrænât aquas, ^a obliquaque flumina sistit:
 Illa loco silvas, ^b vivaque saxa movet.
 Per ^c tumulos errat passis discincta ^d capillis,
 90 Certaue de tepidis colligit ossa rogis.
 Devovet absentes; simulacraque cerea ^e fingit,
 Et miserum tenues in ^f jecur urget acus.
 Et quæ nesciêrim ^g meliùs: malè quæritur herbis,
 Moribus & formâ conciliandus amor.
 95 Hanc potes amplecti? thalamoque relictus in uno
 Impavidus somno nocte ^h silente frui?
ⁱ Scilicet ut ^k tauros, ita te juga ferre cœgit:
 Quâque feros angues, te quoque mulcet ope,

INTERPRETATIO.

Nec illâ tibi grata est formâ vel beneficiis; sed te incantamenti pellexit: & vellit herbas noxias falce incantatâ. Illa conatur deturbare curru Lunam resistentem, & abscondere tenebris equos Solis. Illa retinet undas, & cœrcet sumina sinuosa: illa deturbat sylvas & vivas rupes loco suo. Discincta vagatur per sepulcra comâ sparsâ, & legit quædam essa de rogis calidis. Mala precatur ab-

sentibus; & transverberat imagines cereas; & desigit in miserum jecur acus exiles. Et quæ meliùs ignoraverim: amor malè captatur herbis, qui debet allici moribus & pulcritudine. Hanc non metuis fovere; & in eodem lecto destitutus potesne dormire sine metu per noctis silentium? Nimirum cœgit te jugum pati, ut cœgit tauros: & mollit te quoque eadem operâ, quâ mollit sævos serpentes.

NOTÆ.

^u Movit] Te ad sui amorem incantamenti perpulit.

^x Falce] Ex magicâ arte, quasdam herbas pro diverso usu velli, aut indici oportebat. Atque istud posterius falce æneâ ad Lunam scditatum esse ex Virgilio discimus.

^y Deducere] Id est, Prorsus venefica est Medea. Sic etiam dixit Tibullus.

^z Abdere] Id est, Solem ipsum lumine suo privare

^a Obliqua] Epitheton fluminum, quorum cursus obliquus est.

^b Vivaque] Id est, Ibi nata & magna, quæ terræ implantata videntur. Gall. Des rochers. Angl. Rocks.

^c Tumulos] Sepulcra.

^d Discincta] Ex disciplinâ magicâ hæc omnia transcripta sunt. Sed vide quàm appositè & ad scopum convenienter, quàm bene & jucundè variata oratio.

^e Figit] Ut, quemadmodum imago cerea hoc & illud vulnus acceperit, ita & ille

quem repræsentat, hoc aut illo affectu tangatur, &c. In his luserunt etiam Virgilius & Horatius; quos, si cum illis ridere voles, videbis.

^f Jecur] Quod sedem dicunt amoris, ut ita percutiatur ille, cujus est illa imago.

^g Meliùs] Multa alia pessimâ arte dicit Medeam facere, quæ à se meliùs ignorentur, quàm cognoscantur.

^h Silente] Per noctis silentium, quod ad pavorem incutiendum etiam aptum est.

ⁱ Scilicet] Vide mihi, quæso, quale sit poëtæ ingenium; in quas se induat formas; & quomodo ex quolibet efficiat quidlibet. Hypsipylen versibus proximè præcedentibus. Jasonem à Medæ amore retrahentem, induxit: nunc cùm videtur illa rationum suarum vim infringere velle; illis pondus addit, seu potiùs ex iis novum argumentum ad Medeam alienandam colligit.

^k Tauros] Quos Medæ ope Jason perdomuit.

Adde

- Adde, quòd adscribi factis ^l procerumque trisquæ
 100 ^m Se favet; & ⁿ titulo conjugis uxor obest.
 Atque aliquis ^o Pelix de partibus acta venenis
^p Imputat, & populum, qui sibi credat, habet.
^q Non hæc Æsonides, sed ^r Phasias ^s Ætine
 Aurea ^t Phryxæ terga ^u revellit ovis.
 105 Non ^x probat Alcimedè matèr tuâ; consule matrem:
 Non pater, à ^y gelido cui venit axe nurus.
 Illa sibi ^z Tanai, ^a Scythiæque paludibus udæ
 Quærat, & à patriâ ^c Phasidos usque, virum.

INTERPRETATIO.

*Adjice quòd illa se gaudet auctorem celebra-
 ri factorum tuorum, & principum Argonau-
 tarum. & conjux nocet laudibus mariti. At-
 que aliquis ex factis Pelix adscribit facta
 tua venenis, & habet plebem, quæ sibi fidem
 adbeat. Non Jason, sed Medea abstulit*

*pellem auream arietis Phryxi. Alcimedè ma-
 ter tua non laudat; consilium pete à matre:
 non laudat pater, cui advebitur nurus à polo
 glaciali. Illa exquirat sibi maritum ex Tanai
 & paludibus Scythiæ humidæ, & usque ex
 patriâ Phasidis.*

NOTÆ.

^l Procerum] Castoris, Pollucis, Herculis,
 &c.

^m Se favet] Venustè; alii se facit. Gall.
Elle prend plaisir, elle se vante. Angl. *She
 takes pleasure, she boasts.* Hactenus verò in
 odium, nunc in invidiam Hypsipyle Me-
 deam ideo conatur adducere, quòd in se tot
 heroùm gloriam derivaret.

ⁿ Titulo] Laudibus tuis detrahit.

^o Pelix de partibus] Id est, Ex iis qui
 Pelix partes sequuntur, ipsi favent, tibi que
 sunt infensi.

^p Imputat] Dicit, non virtute tuâ, sed
 Medæ venenis, omnia facta fuisse, quæ in
 expeditione Colebicâ facta sunt.

^q Non hæc] Intellige hæc verba esse cu-
 juspiam Pelix fautoris, quibus Jasonis glo-
 riam minueret.

^r Phasias] Medea, à Phaside Colchorum
 fluvio.

^s Ætine] Ætix filia; quemadmodum
 Neptunine, Nercine, Oceanine, aliaque pa-
 tronymica formantur. Sequitur verò sum
 Heinssii correctionem, quam ex veteri erasâ
 lectione, utcumque tamen apparente, deinde
 etiam Salmassii approbatione, confirmavit.

^t Phryxæ] A Phryxo, Athamantis &
 Nephelæ filio, qui Jovis, vel, ut alii volunt,
 Marti, apud Colchos arietem, quo Helle-
 spontum transfretaverat, immolavit,

^u Revellit] Bene revellit: nam arietis
 pellem, seu vellus aureum in templo Martis
 Phryxus affixit.

^x Probat] Eâ omnia, scilicet, quæ de te
 & Medæ prædicantur; aut ab hostibus tuis
 in te jactantur.

^y Gelido] Colchide, scilicet, quæ respectu
 Græciæ gelida est, utpote magis ad Septen-
 trionem inclinans. Cæterum invidiosè istud
 auxit, quomodo Gallicè diceremus. Gall.
*Du fond du Septentrion, vel. des glaces du
 Pole.* Angl. *The farthest part of the North,
 the ice of the Pole.* Nam ab axe, seu polo,
 multùm distat Colchis.

^z Tanai] Tanaïs fluvius est notissimus,
 Asiam ab Europâ determinans.

^a Scythiæque] Scythia regio est, cujus
 pars una Asiæ, altera Europæ adscribitur.
 Iracundè verò ad barbaros, & magis ad
 Septentrionem, Medeam, quæ sibi maritum
 quærat, remittit Hypsipyle.

^b A patriâ] Id est, Ex Colebidis, vel,
 Armeniæ montibus, unde ortum suum du-
 cere volunt fluvium Phasidem.

^c Phasidos] Phasis fluvius est profundis-
 simus idemque rapidissimus, per quem Ar-
 gonautæ in Colchos navigârunt. Phasidos
 verò genitivus Græcus est; Latine habet
 Phasis, vel Phasidis.

- Mobilis Æsonide, vernaque incertior aurâ,
 110 Cur tua ^d polliciti pondere ^e verba carent ?
 Vir meus hinc iêras, vir non meus inde redisti.
 Sim reducis conjux, sicut euntis eram.
 Si te nobilitas, generosaque nomina tangunt ;
 En ego ^f Minoö nata Thoante feror.
 115 ^g Bacchus avus, Bacchi conjux ^h redimita coronâ,
 Præradiat stellis ⁱ signa minora suis.
 Dos tibi ^k Lemnos erit, terra ^l ingeniosa colenti :
 Me quoque res tales inter habere potes.
^m Nunc etiam peperit. Gratulare ⁿ ambobus, Iason :
 120 ^o Dulce mihi gravidæ fecerat ^p auctor onus.
 Felix in ^q numero quoque sum ; prolemque gemellam
^r Pignora ^s Lucinâ bina favente dedi.
 Si quæris, cui sint similes : ^t cognosceris illis ;
^u Fallere non nôrunt : cætera patris habent.

I N T E R P R E T A T I O .

Inconstans Jason, & levior vento verno, quamobrem promissa tua non habent fidem ? Abiêras hinc maritus meus, redisti maritus non meus. Sim uxor reducis, sicut eram proficiscentis. Si movearis nobilitate & magnificis titulis ; en ego dicor genita Thoante Minoö. Bacchus est mihi avus. Ariadne Bacchi conjux circumdata coronâ præluceat signis minoribus stellis suis. Dos erit tibi

Lemnos, terra sæcunda cultori : potes quoque habere me inter res tam præclaras. Nunc etiam sum enixa. Gratulare nobis duobus, Jason : auctor reddiderat pondus gratum mihi gravidæ. Sum quoque fortunata in numero, & emisi binos liberos progeniem geminam, Lucinâ adjuvante. Si petis cui sint similes, cognosceris per illos. Nesciunt fraudare, habent alia omnia patris.

N O T Æ.

^d Polliciti] Alii habent pollicito, quod Heinsio magis arrisit.

^e Verba polliciti] Pro promissis. Nota bene hanc in loquendo rationem & solertiam. Quanti usûs esse potest ? Sed pauci istud intelligent, nisi aliquando operi manum admovent.

^f Minoö] Thoas enim, pater Hypsipyles, filius fuit Ariadnæ ; Ariadna verò Minoöem patrem habuit.

^g Bacchus avus] Omnino, siquidem ille Ariadnen uxorem habuit, ex quâ Thoantem suscepit, patrem Hypsipyles.

^h Redimita] Hanc fabulam supra vidimus in Phyllidis epistolâ ; sed nota quàm appositè & ex mulierculæ ingenio poëta. Hypsipylem, gloriam ex obviis quibusque captantem, inducat.

ⁱ Signa] *Alia fidera, minora & minus lucida.* Gall. *Les étoiles de moindre grandeur : les constellations moins remarquables.* Angl. *The lesser stars : constellations of less note.*

^k Lemnos] *Insula Lemnos, quæ dos est mea : tua erit, cum me uxorem duxeris.*

^l Ingeniosa] Id est, *Fœcunda, fertilis :* nam ingenium terræ etiam tribuitur.

^m Nunc etiam] *Laudat se à fœcunditate, quæ solet esse maritis grata.*

ⁿ Ambobus] *Mibi, scilicet, & tibi.*

^o Dulce] *Mirûs mihi gravis fuit, quod gravida essem, quia ex te eram.*

^p Auctor] *Jason, scilicet.*

^q Numero] *Thoantem enim, & Eunæum uno partu edidit.*

^r Pignora] Id est, *liberos ;* quia sunt illi amoris conjugalis vincula & quasi pignora.

^s Lucinâ] *Juno Lucina, quæ parturientibus aderat.*

^t Cognosceris] *Adeoque Jasoni erant simillimi.* Atque & istud, ad eum in fide & amore retinendum, conferebat.

^u Fallere] *Sicut Jason eorum pater qui matrem fœellit.*

- 125 Legatos quos penè dedi ^x pro matre ferendos:
Sed tenuit cœptas sæva ^y noverca vias.
Medeam timui: ^z plùs est Medea novercâ.
Medeæ faciunt ad scelus omne manus.
^a Spargere quæ fratris potuit laniata per agros
130 Corpora, pignoribus parceret illa meis?
Hanc tamen, ô demens Colchisque ^b ablata venenis,
Diceris Hyppipyles præposuisse toro.
Turpiter illa ^c virum cognovit adultera virgo:
Me tibi, teque mihi ^d tæda pudica dedit.
135 Prodidit ^e illa patrem: rapui ^f de cæde Thoanta.
^g Deseruit Colchos: me mea Lemnos habet.
Quid refert, scelerata piam si vincit, & ipso
^h Crimine dotata est, emeruitque virum?
Lemniadum facinus culpo, ⁱ non miror, Jason.
140 ^k Quælibet iratis ipse dat arma dolor.
Dic age, si ventis (ut ^l oportuit) actus iniquis
Intrâsses portus tuque, ^m comesque, meos;

INTERPRETATIO.

Quos ferè tradidi portandos legatos pro matre: sed crudelis noverca impedito inceptum iter. Reformidavi Medeam; plùs est Medea quam noverca. Manus Medeæ aptæ sunt ad omrem nequitiam. Quæ potuit disseminare per campos membra lacerata fratris; illa ignoscere meis liberis? Tamen, ô insane, & incantate venenis Colchicis, diceris prætulisse hanc læto Hyppipyles. Illa juvenis adultera cognovit fœdè meum maritum: sax

casta dedit me tibi, & te mihi. Illa prodidit patrem: ego subtraxi Thoanta neci. Illa reliquit Colchos: Lemnos mea tenet me. Quid interest, si scelestâ superat piam, & dotem habet crimen ipsum, & eo sibi conciliavit maritum? Damno flagitium Lemniadum puellarum, non miror, Jason. Dolor ipse ingerit quælibet arma insensis. Dic, quæso, si pulsus ventis adversis (ut decuit) tu & comes introïsses meos portus;

NOTÆ.

^x Pro matre] Id est, Ut te mihi conciliarerent.

^y Noverca] Medea, scilicet.

^z Plùs est] Id est, Major est adhuc in Medea sevitia, quàm in novercâ. Gall. Qui dit Médée, dit bien plus que marâtre. Angl. Medea is a much worse name than mother-in-law.

^a Spargere] Fabula est, Medeam, ut insequentem patrem moraretur, cum Jasonis fugam comitata esset, Absyrti, fratris sui, membra dilacerâsse, iisque viam stravisse.

^b Ablate] Jasonem innuit per veneficia mente alienatam à Medea fuisse.

^c Virum] Te, scilicet, qui meus es.

^d Tæda pudica] Legitimum conjugium; ad cujus celebrationem tædas adhibitas fuisse suprâ vidimus. Metonym. est.

^e Illa] Medea, cujus ope vellus aurcum à Jasonem sublatum.

^f De cæde] Sola enim ex omnibus Lemniadibus patrem suum servavit, cum aliæ viros omnes trucidâssent.

^g Deseruit] Ut impudicæ solent.

^h Crimine dotata] Medeam Jason abduxit, quod sui causâ patrem prodidisset. Quam lepidè verò & appositè istud arguit Hyppipyle?

ⁱ Non miror] Quod viros suos Lemniades interfecerint, se equidem dicit non approbare: veruntamen in eo nihil esse, quod dolor contemptæ uxori facilè non suggerat.

^k Quælibet] Clarissimus Heinſius malebat quamlibet: sed non ita videtur ad scopum spectare.

^l Oportuit] Dignus fuisti, cui istud eveniret.

^m Comesque] Medea, quam præ dolore & irâ non nominat.

Obviaque exiſſem ſœtu comitata gemello :

(ⁿ Hiſcere nempe tibi terra roganda fuit.)

145 Quo vultu natos, quo me, ſclerate, videres ?

Perfidiaꝝ pretio quâ necè dignus eras ?

Ipſe quidem per me tutus ſoſpesque fuiſſes :

Non quia tu dignus, ſed quia mitis ego.

° Pellicis ipſa meos implèſſem ſanguine vultus,

150 ^p Quosque veneficiis ^q abſtulit illa ſuis.

Medeæ ^r Medea forem. Quòd ^s ſi quid ab alto

Juſtus adefſt votis Jupiter ipſe meis ;

Quod gemit Hypſipyle, lecti quoque ^t ſubnuba noſtri

Mœreat, & leges ^u ſanciat ipſa ſuas.

155 Utque ego deſtituor conjux materque duorum ;

^x A totidem natis orba ſit, atque viro.

Nec malè parta diu teneat ; pejuſque relinquat.

Exulet ; & toto quærat in orbe fugam.

Quàm fratri germana fuit, miſeroque parenti

160 Filia ; tam natis, tam ſit acerba ^y viro.

I N T E R P R E T A T I O.

Et proceſſiſſem obviã cum duobus liberis : (ſcilicet tibi opus fuiſſet precari terram, ut biaret.) Quo ore potuiſſes intueri filius, quo me, ſceleſte ? Quâ morte dignus eras pro mercede perſidiaꝝ tuæ ? Tu quidem fuiſſes tutus & incolumis per me, non quia tu es dignus, ſed quia ego ſum lenis. Ego cooperuiſſem meos oculos ſanguine pellicis. & tuus quos illa abripuit veneficiis ſuis. Eſſem Medea Medeã. Quòd ſi Jupiter ipſe adefſt æquus

aliquã partè ex cœlo meis precibus ; pellex mei lecti fiat, quod Hypſipyle queritur, & ipſa firmet leges ſuas. Et quemadmodum ego uxor, & mater duorum relinquitur, illa ſibi privo a totidem liberis, atque marito. Nec diu poſſideat, quæ malè acquiſiuit, & graviori modo deſerat. Exul vivat, & quærat fugam in toto mundo. Quàm ſæva fuit ſoror fratri, & filia ſæva patri, tam ſit ſæva liberis, tam ſit ſæva marito.

N O T Æ.

n Hiſcere] Id eſt, Tanti ſcleris pudore uſque adeò ſuſſuſus fuiſſes & perturbatus, ut terræ biatu abſorptum quàm in meum conſpectum daſum te præcipitiſſis.

o Pellicis] Medeã.

p Quosque] Jaſonis.

q Abſtulit] A me auertit.

r Medeã] Id eſt, Sæviſſima.

s Si quid] Alii ſi quis. Optimè verò & venuſtè ſi quid plurimi ; quod repoſuit Heiniſius : qui idem verè eleganter redundare quòd quid aſſerit. Ita & Virgilius,

— Si quid pietas antiqua labores

Reſpicit humanos.

t Subnuba] Medeã concubina. Alii habent Succuba : quam vocem vix Latinam dicit Heiniſius.

u Sanciat] Firmet, & ratas efficiat. Id eſt, Cùm ipſa ſibi licitum credideret uxor de conjugali toro deturbare, & eã de re quaſi legem exemplo in me edito poſuerit, opto ut etiam damno ſuo legem iſtam ſanciat.

x A totidem] Voto ſuo non excidit Hypſipyle. Jaſon enim, cum Creuſam Creontiſi Corinthiorum regis filiam uxorem duceret. Medeã expulit ; quæ duos, quos ex Jaſone habuerat, filios crudeliter maſtavit. Nota vero phraſim, orbem eſſe à re aliquã. Ita & Cicero dixit in Oratione pro Flacco, Orba ab oſtimatibus concio.

y Viro] Cum Creuſã conflagràſſe Jaſonem incendio, quod Medeã in Creontiſi regiã excidit, ſcribit Hyginus. Quanquam alii aliter.

Cùm mare, cùm terras ^z consumpserit; ^a aëra tentet.

Erret inops, exspes, cæde cruenta suâ.

Hæc ego conjugio fraudata ^b Thoantias oro.

Vivite ^c devoto nuptaque virque toro.

INTERPRETATIO.

Cùm peragraverit mare & terras: experiatur aëra. Vagetur egena, sine spe, sanguinolenta suâ nece. Ego Thoantis filia expulsa conjugio

hæc imprecor. Vivite vir & uxor lecto diris damnato.

NOTÆ.

^z Consumpserit] Frustrâque in iis asyllum quaesierit. Corintho verò Medea pulsa est, postquam Jasoni Creüsâ nupsisset; deinde etiam Athenis, ab Ægeo, cui nupserrat, repudiata.

rinthio, Athenisque aufugerit Medea passim reperies. Illudque sæpius auctor noster memorat.

^b Thoantias] Hyppisyle Thoantis filia.

^c Devoto] Execrationibus & infelicitatibus per meas imprecationes referto.

^a Aëra] Quomodo draconibus vecta Co-

EPISTOLA VII.

ARGUMENTUM.

Trojâ à Græcis eversa, Æneas, Anchisæ & Veneris filius, postquam incendio penates eripisset, viginti navibus mare ingreditur. Tempestate autem jactatus, diuque circum multa littora errans, in Libyam est delatus, ubi tunc Dido, ut fingit Virgilius, Beli filia, & Sicbræi, Herculis sacerdotis uxor, Tyro profecta, fratris Pygmalionis sævitiam & avaritiam fugiens, novam urbem, Cartaginem, moliebatur, à quâ Æneas, unâ cum sociis liberaliter susceptus, amatus, in ejusdem sese interiorem consuetudinem demisit. Cùm autem Mercurii monitu, in Italiam, fatis sibi promissam, navigare pararet, Dido (ut quæ cùm maximè amans & ardens omnia momenta expenderet) animum ejus præsentiens, à navigandi proposita eum revocare studet: quo non impetrato, ut saltem differat præceptis iter, orat. Multis autem frustra admotis precibus, tandem moritura ad eum scribit, ut mortis causam præbuisset intelligat.

DIDO ÆNEÆ.

SIC, ubi ^b fata vocant, udis abjectus in herbis,
Ad ^c vada ^d Mæandri ^e concinit albus olor.

INTERPRETATIO.

Sic candidus cygnus jacens super herbâ canit ad vada Mæandri, cùm mors vocat.

NOTÆ.

^a Sic concinit] Utî ego nunc caro, supple: quod de industria à poetâ non expressum, majoris affectûs declarandi causâ. Cæterùm in quibusdam codicibus, hujus epistolæ initium faciunt versus duo sequentes:

Accipe, Dardanide, merituræ carmen Elissæ.

Quæ legis, à nobis ultima verba legis.

At illi, tamen non ita malè cohærent, meritò tamen, cùm in optimis præsertim editionibus non appareant, tanquam adultèrini rejecti sunt. Epistola verò serè tota est ex Virgilio desumpta.

^b Fata vocant] Id est, cùm mors instat. Inde tracta phrasis, quòd nihil sine factorum ordine fiat.

^c Vada] Vadum locus est aquosus, per quem tamen pedibus licet vadere. Sumitur etiam pro aquis simpliciter.

^d Mæandri] Mæander, seu, ut alii scribunt Mæandrus, fluvius est minoris Asiæ, in Ægeum mare influens, adcò sinuosus, ut sæpe videatur reverti.

^e Concinit] Morti vicinum cygnum cantare voluerunt fabularum artifices poetæ.

Nec,

Nec, quia te nostrâ sperem prece posse moveri,
Alloquor: adverso f vovimus z ista Deo.

5 Sed h merita & i famam, corpusque, k animumque pudicum
Cum malè perdiderim: perdere verba leve est.

1 Certus es ire tamen, miseramque relinquere Dido:
Atque iidem venti vela m fidemque ferent.

Certus es, Ænea, cum scedere n solvere naves:

10 Quæque tibi sint nescis, Itala regna sequi.
Nec o nova Carthago, nec te crescentia tangunt
Mœnia; nec scēpro tradita p summa tuo.

q Facta fugis; r faciēda petis. Quærenda per orbem
Altera, quærita est s altera terra tibi.

15 Ut terram invenias, quis eam tibi tradet habendam?

t Quis sua non notis arvâ tenenda dabit?

u Alter habendus amor tibi restat, & altera Dido:

Quamque x iterum y fallas, altera danda fides.

I N T E R P R E T A T I O.

Neque compello te, quod credam te posse flecti
precazione nostrâ, optavimus ista Dea aver-
so. Sed cum malè profunderim beneficia &
famam, & corpus, & animum castum, parum
est profundere verba. Decrevisti tamen abire
& deserere infelicem Didonem: atque iidem
venti raptient vela & fidem tuam. Decre-
visti, Ænea, solvere naves cum pacto: &
regna Itala petere, quæ ignoras ubi sint.
Nec nova Carthago, nec muri surgentes te

moverit; nec Summa rerum concessa tuo scē-
tro. Fugis quæ facta sunt, sequeris quæ fa-
cienda sunt. Altera tellus investiganda est
tibi per orbem, altera est inventa. Quan-
quam solum reperias, quisnam id tibi præbe-
bit possidendum? Quis dabit agros suos
possidendos hominibus incognitis? Superest
tibi alter amor habendus, & altera Dido.
Et fides altera danda, quam frangas d. n. d.

N O T Æ.

f Vovimus] Alii codicēs habent movimus:
quod quidem cur improbaverit Heinſius non
video (movere enim sæpe pro suscipere põ-
nitur) nisi quia jam eâ voce, versu proxime
precedenti, usus est poëta. Vovimus verò
ex hâc Basilcensis codicis scripturâ vovitis
effecit Heinſius.

g Ista] Ut te in mei amore retinere.

h Merita] Æneam hospitio perbenigne
acceperat, &c.

i Famam] Quia ante visum Æneam
castissima habebatur.

k Corpusque] Ab Æneâ violatum.

l Certus ire] Certus eundi. Virgil. 4.
Cæterum hæc omnia cum aliquâ admira-
tione proferenda sunt.

m Fidemque ferent] Id est, Perfidus eris.
Proverbialis locutio, nostris etiã famili-
aris, dum nullius momenti rem aliquam
exagitant. Dicunt enim. Gall. *Autant*
ex emporce le vent. Angl. *It is no more*

to be depended on than the wind; & simi-
lia.

n Solvere] Iterum in diversâ vocum signi-
ficatione lauat poëta. Solvere scēdus, est scē-
dus frangere. Solvere naves, est, eas ex portu
deducere. Id est, Decrevisti simul & pariter
matrimonium nostrum dissolvere, & abeundi
causâ, naves portu solvere.

o Nova] Quem tunc temporis Dido ædi-
ficabat.

p Summa] Id est, Quidquid erat penes me
divitiarum & potestatis.

q Facta] Carthagine conditam.

r Faciēda] Urbem quam, satis admonitus,
in Italiâ conditurum se Æneas prædicabat.

s Altera] Hæc, scilicet, quam tibi d. d. s.

t Quis] Quasi dicat, nullus.

u Alter] Quem fortasse nunq. am invenies.

x Iterum] Sicuti dotam mihi sefell. s.

y Fallas] Fallere fidem, pro fidem violare,
etiã apud Ciceronem.

- 20 ^a Quando erit, ut condas instar Carthaginis urbem,
Et videas populos altus ab arce tuos?
Omnia ut eveniant, nec te tua vota ^a morentur;
Unde tibi, quæ te ^b sic amet, uxor erit?
Uror, ut inducto ceratæ sulfure ^c tædæ:
Ut ^d pia fumosis addita thura focis.
- 25 Æneas oculis semper vigilantis inhæret:
Ænean animo noxque diesque refert.
Ille quidem malè gratus, & ad mea munera ^e surdus;
Et quo, si non sim ^f stulta, carere velim:
Non tamen Ænean, quamvis malè cogitat, odi:
- 30 Sed queror infidum, quæstaque pejus amo.
Parce, Venus, ^g nurui, durumque ^h amplectere fratrem,
ⁱ Frater Amor: castris ^k militet ille tuis.
Aut ego ^l quæ cœpi (neque enim dedignor) amare,
^m Materiam ⁿ curæ præbeat ille meæ.

INTERPRETATIO.

Quando eveniet, ut ædifices urbem instar Carthaginis; & sublimis prospicias populos tuos ab arce? Quantumvis omnia accidant, nec tua desideria te ritardent; unde conjux tibi aderit, quæ te amet, ut ego te amo? Ardeo, ut tædæ oblitæ sulphure; ut pia thura injecta altaribus fumosis. Semper Æneas observatur oculis mei experretæ: nox & dies representat Ænean animo meo. Ille quidem ingratus,

& durus ad mea dona; & quo, si non sim insana, capiam carere: non tamen odio habeo Ænean, quamvis malè animo sentit, sed querimoniam habeo de perfido, & postquam habui, magis amo. Venus, ignosce nurui, tuque, ô Amor frater, complectere crudelem fratrem: ille sequatur castra tua; aut ego sequar quæ cœpi amare (neque enim abnuo) ille det materiam amori meo.

NOTÆ.

^a Quando] Quasi dicat, nunquam, aut tardissimè.

^a Morentur] Id est, Quanquam nulla sit mora, quin omnia quæ optaveris, eveniant.

^b Sic] Ut ego te amo.

^c Tædæ] Tæda arbor est resinosis flammis luminibusque sacrorum grata, auctore Plinio.

^d Pia] Quibus erga Deos pietatem testamur.

^e Surdus] Quia illis neque movebatur, neque ab instituto itinere deterrebat.

^f Stulta] Stultus verò est, qui eo carere non vult, quem neque beneficiis, neque amore retinere potest.

^g Nurui] Id est, mihi. Æneas matrem habit Venerem: adeoque Veneris nurus fuerit, quæ illum maritum vocitaverit.

^h Amplectere] Et ad mei amorem perducere.

ⁱ Frater] Æneæ frater fuerat Amor, si quidem uterque Venere genitus.

^k Militet] Amet, & amet me. Militia enim Amoris amor est.

^l Quæ] Quem, ex melioribus codicibus correxerat Heinsius, Quæ verò, quod in aliis reperitur, reposui, quia clariorem sensum & meliorem efficit: nam & idem ille Heinsius hanc, ut videatur, sibi legem in correctionibus suis posuit.

^m Materiam] Nutrimentum & causam, Amet. Quàm acutè istud inflexerit, vide. Dicit Amori, se sponte ejus militiæ nomen dedisse, & ejus castra sequi: tantummodo ille materiâ vota sua non destituit. Quæ magis honesta esse potest oratio ad imperatorem? At Dido tamen quod maximè cupit, conficit; nam Amoris materia Æneæ amor est reciprocus.

ⁿ Curæ] Amori. Sic Virgil. de hâc ipsâ Dido loquens,

At regina gravi jam dudum saucia curâ.

Fallor;

- 35 ^o Fallor; & ^p ista mihi falsò jactatur imago.
 Matris ab ingenio ^d diffidet illè suæ.
^r Te lapis, & montes, innataque rupibus altis
^o Robora, Te sævæ progenuère feræ:
 Aut mare; quale vides agitari nunc quoque ventis:-
 40 ^t Quo tamen adversis fluctibus ire paras.
 Quo ^u fugis? obstat ^z hyems: ^y hyemis mihi gratia profita
 Aspice, ut ^z everfas concitet ^a Eurus aquas.
 Quod tibi maluerim, sine me debere procellis.
^b Justior est animo ventus & unda tuo.
 45 Non ego sum tanti (^e quamvis merearis, inique)
 Ut pereas, dum me per freta longa fugis.
 Exerces ^d pretiosa odia, & constantia magno;
 Si, dum me careas, est tibi vile mori.
 Jam venti ponent, ^e stratâque æqualiter undâ,
 50 ^f Cærulëis ^g Triton per mare ^h curret equis.

I N T E R P R E T A T I O.

Decipior; & ista cogitatio ostentatur mihi falsò. Ille non vivit ex indole matris suæ. Saxum, & montes, & robora ingenita rupibus altis; feræ crudeles produxerunt te: Aut mare, quale cernis commoveri nunc quæque ventis; quo tamen ire cupis undis contrariis. Quò fugis? Tempestas impedit: tempestatis gratia mihi serviat. Vide ut Eurus eruat aquas concitas; fac ut debeam procellis, quod

maluerim debere tibi. Ventus & fluctus est æquior tuo ingenio. Ego non sum tanti ut pereas (quamvis dignus sis, injuste) dum fugis me per vasta maria. Odiis carissimis indulges & magno venientibus; si modo me careas; leve est tibi mori. Veni brevi quiescent, & fluctibus æqualiter diffusis, Triton feretur per mare equis glaucis.

N O T Æ.

^o Fallor] Quæ Ænean in mei amorem perducì posse cogito.

^p Ista] Quæ, diesq; noctesq; mentem obambulat; cum Ænean facilem & amore victum, mihi fringo.

^q Diffidet] Quia ille durus, Venus mollis, &c.

^r Te] Ænean tanquam præsentem alloquitur. Quod quidem convenientissimè fecit; quo tempore eum phantasiæ oberrantem induxit.

^s Robora] Robur, arbor est glandifera, durissima:

^t Quo] Alii habent quâ: quod Heinsio propter ejusdem quò, versu proxime sequenti, contursum, placuit.

^u Fugis] Invidiosè.

^x Hyems] Tempestas. Ita & Horatius.

^y Hyemis gratia] Cujus vix ulla est. Ovidium vide, ut ubique ingeniosus est.

^z Everfas] Pro evertat & concitet.

^a Euris] Ventus ab ortu spirans procellulosus, & in Italiam ex Africâ navigaturus maximè contrarius.

^b Justior] Quia mihi bene merenti gratiam refert, cum te apud me retinet, quam tu, qui beneficium accepisti, non vis reddere.

^c Quamvis merearis] Perire scilicet. Sed multùm hîc variant codices. Quidam habent quòd non meditaris, quod quidem non improbandum.

^d Pretiosa] Quandoquidem, ob ea, tu ipse in periculum venis.

^e Stratâ] Cùm nullis ventis agitur aqua, inter ripas suas æquabilis continetur.

^f Cærulëis] Propter aquæ præsertim, in quâ vivunt, colorem.

^g Triton] Deus marinus, Neptuni filius, ejusdemque tubicem.

^h Curret] Id est, placabitur ætus maris. Lubentiùs enim; quiescente undâ, super aquas Diis maris exeunt.

- Tu quoque cum ventis utinam mutabilis esses !
 Et, nisi duritiâ robora vincis, eris.
 Quid, si ⁱ nesciêris, insana quid æquora possint ?
^k Expertæ toties tam ^l malè credis aquæ ?
 55 Ut pelago ^m suadente etiam ⁿ retinacula solvas,
 Multa tamen latus tristitia pontus habet.
 Nec ^o violâsse fidem tentantibus æquora prodest :
 Perfidiaæ pœnas exigit ille locus.
 Præcipuè cum læsus Amor : quia mater Amoris
 60 Nuda ^p Cytheriacis edita fertur aquis.
 Perdita ne ^q perdam timeo, noceamve nocenti ;
 Neu bibat æquoreas naufragus hostis aquas.
 Vive, precor : sic te ^r meliùs, quàm funere, perdam :
 Tu potiùs leti causâ ^s ferare mei.
 65 Finge, age, te ^t rapido (nullum sit in omine pondus)
 Turbine deprêndi : quid tibi mentis erit ?
 Protinus occurrent falsæ perjuria linguæ,
 Et ^u Phrygiâ Dido fraude ^x coacta mori.

INTERPRETATIO.

Utinam tu esses quoque mobilis cum ventis !
 Et eris, nisi durior es roboribus. Quid ? si
 ignorâsses, quid procellosa maria possent ?
 Confides mari, quod toties tam malè sensisti ?
 Tamesi etiam mari consulente moveas anchoram,
 tamen vasum mare habet multa luctuosa.
 Neque iuvat eos, qui se mari committunt,
 læsisse fidem. Ille locus repetit pœnas
 perfidiaæ : præsertim cum Amor violatus ;
 quia mater Amoris dicitur genita nuda aquis

Cytheriacis. Ego, quæ occidi, metuo ne sit
 exitio, vel obsim nocenti ; neve hostis naufragium
 passus sorbeat aquas marinas. Vive, quæso ;
 libentiùs amittam te sic, quàm morte. Tu
 potiùs dicaris causa mortis meæ. Age, pone
 te corripit turbine furenti (nulla sit vis in
 omine) quid erit tibi animi ? Statim mentera
 subibunt perjuria perfida linguæ, & Elissa ad
 mortem impulsa fraude Trojanâ.

NOTÆ.

i Nesciêris] Sic habent nonnulli codices,
 referente Heinsio. Nec remove debet
 ultima syllaba producta ; nam plurima alia
 exempla idem Heinsius congerit, ubi itidem
 producitur.

k Expertæ] Passivè : nota.

l Malè] Expertæ malè ; id est, cum tuo
 periculo : vel credis malè.

m Suadente] Tranquillo, quod ad naviga-
 tionem invitare videtur.

n Retinacula solvas] Solvas anchoram,
 d'cedas.

o Violâsse] Navigationem pergit dissua-
 dere Dido.

p Cytheriacis] Cytheræ insula est in sinu
 Laconico quò, cum primùm nata esset,
 conchâ Venus devescitur dicitur.

q Perdam] Eum naufragio timeo perdere,

quem sua voluntas perdidit, quique ad id me
 perdidit.

r Meliùs] Minori cum dolore.

s Ferare] Quàm ego tui, supple, si me
 dum fugeres, perires.

t Rapido] Quàm artificiosè quasi in peri-
 culo ipso conscientiam Æneæ sollicitat !

u Pbrygiâ] Æneæ Pbrygiæ : tui.

x Coacta] Quæcunque de Didonis &
 Æneæ dicuntur amoribus, fabulam esse
 meram, à Virgilio artificiosè intextam con-
 stat, ex eo præsertim, quòd Carthago 132
 annos tantùm ante Romam à Didone sic
 condita ; Roma verò 432 post Trojæ ex-
 cidium, quo excedit tempore Æneas vixit :
 ut sic 300 annos circiter Æneæ munificè
 poëta condonaverit.

- 70 Conjugis ante oculos deceptæ stabit imago
 Tristis, & effusis ^v sanguinolenta comis.
 Quicquid ^z id est, totum merui, ^a concedite, ^b dicas:
 Quæque cadent, ^c in te fulmina missâ putes.
 Da breve sævitæ spatium pelagique tuæque:
 Grande moræ pretium tuta futura via est.
- 75 Nec mihi parcatur: puero parcatur Iulo.
 Te satis est titulum mortis habere meæ.
 Quid puer ^f Ascanius, quid Di ^g meruere ^h Penates!
 Ignibus ereptos obruet unda Deos.
 Sed neque fers tecum; nec, quæ mihi, perfide, jactas,
 80 ^k Presserunt humeros sacra paterque tuos.
 Omnia mentiris. Nec enim tua fallere lingua
 Incipit à nobis; primaque plector ego.
 Si ^l quæras, ubi sit formosi mater Iuli:
 Occidit à duro sola relicta viro.

INTERPRETATIO.

Species uxoris delusæ stabit ante oculos mœsta, & sanguine resperisa, capillis sparvis. Quicquid id est, omne merui, dices, discedite: & credes fulmina quæ cadent esse intorta in te. Concede breve tempus furori maris, & tuo. Via tuta futura est magna merces cunctationis. Nec mihi ignoscatur, ignoscatur puero Iulo. Satis est te dici causam mortis meæ. Quid

puer Ascanius, quid Di Penates meruerunt & Aqua opprimet Deos subtractos ignibus. Sed neque Deos tecum portas; neque, perfide, pater & sacra, quæ mihi prædicas, tetigerunt humeros tuos. Profers omnia falsa, neque verò lingua tua me primam decipit, neque ego prima crucior. Si quis peccat, ubi sit mater pulchri Iuli: perit deserta sola à crudeli marito.

NOTÆ.

^v Sanguinolenta] Quæ tui causâ sibi violentas manus inieceris.

^z Id] Quod patieris mali. Quancumque fuerint mala, quæ patieris.

^a Concedite] Conscientiæ stimulis & periculi magnitudine conturbatum Ænean fingit Dido sui sanguinolentam imaginem spectraque alloqui, & à se depellere.

^b Dicas] Plurimi codices habent dices; quod quidem non improbaverim, quanquam illud alterum requirere verbum sequentem Heinſius crediderit.

^c In te] Ita verò noxios solet timida conscientia agitare: hinc Juvenalis,

Illi sunt qui trepidant, & ad omnia fulgura pallent,

Cum tonat, exanimis primò quoque murmure cæli:

Non quasi fortuitus, nec ventorum robore,

sed

træcus cadat in terras, & vindicet ignis.

^d Da breve] Id est, Discessum tuum disfer.

^e Te satis] Id est, Satis est quòd meæ mortis auctorem te facias; nec ei filium tuum debes obſistere, &c.

^f Ascanius] Æneæ filius, qui & Iulus dictus est.

^g Meruere] Quamobrem eos tempeſtati obſicias.

^h Penates] Quos dicitur Æneas Trojâ in Italiam portasse.

ⁱ Ignibus] Trojæ deſagransis.

^k Presserunt] Pius ideo à Virgilio Æneas cognominatur, quòd patrem & Deos Penates flammis eripuerit, & humeris bajulaverit. Quomodo eum pictores etiam ex Virgilio celebraverunt.

^l Quæras] Aliquis quærat. Ænean dicit Creûſam uxorem, Priami filiam, matrem Ascanii, antè reliquiſſe, & decepiſſe. Quæ quidem est quorundam ſententia. Imò ab ipſo interfectam nonnulli tradunt.

85

^m Hæc mihi narrâras : ⁿ at me movère mœrentem.

° Inde minor culpâ pœna futura meâ est.

^p Nec mihi mens dubia est, quin te tua numina damnent.

Per mare, per terras ^q septima ^r jactat ^s hyems.

Fluctibus ejectum tutâ ^t statione recepi.

90

Vixque bene audito nomine, regna dedij.

His tamen officiis utinam contenta fuisset;

Et mihi concubitus fama ^u sepulta foret!

Illâ dies ^x nocuit, quâ nos declive sub antrum

^y Cæruleus subitis compulit imber aquis.

INTERPRETATIO.

Hæc mihi referas? sed tetigerunt me sentem. Inde pœna tua futura est levior culpâ meâ. Nec dubito quin tui Dii te exagitent. Septima tempestas jactat illum per mare, per terras. Recipi tuto portu illum expulsum undis; & regna tradidi, vix bene cog-

nito ejus nomine. Utinam tamen satis mihi fuisset his beneficiis: & nulla esset mihi fama concubitus! Ille dies me perdidit, quâ imber cæruleus detrusit nos sub speluncam curvam, repentinis aquis.

NOTÆ.

^m Hæc] Quomodo Creïssam amisisses. Istud verò 2. Æneïdos, sub finem, Didoni Æneas narrat.

ⁿ At me movère] Alii movère: unde sensum extorquere conatus est Hubertinus. Sed frustra, meo quidem judicio. Quid verò dicam, vix reperio: nisi forte hæc fuerit mens Didonis, & ita Ænean alloqui voluerat: *Narraveras mihi equidem, quomodo Creïssam uxorem tuam reliquisses, unde perfidum tuum ingenium cognoscere debuisses, teque adeo longè à me propellere: at secus evenit, nam, cum in animo meo id unum insedisset, quâ ratione tibi possem predesse & placere, etiam me movit, & ad miseri ordiam perduxit, ille, ut referebas, tuus & uxoris casus.* Si quis accersitam explicationem credat, pergratum fecerit meliorem proponere. Cæterum, sine manuscriptorum sine, nisi summâ cautione, nolim quicquam mutare.

° ^o Inde] Hanc lectionem retinuerunt septem libri, auctore Heinsio; quam quidem arripui, eo præsertim inductus, quòd alii unde; alii atque, eodem propè sensu habent. Heinsius vulgatam illâ non mutavit; testatur ipse in uno codice legi; neque aliud nisi quòd aliquid latere dicit. Hunc verò locum sic expono; *Inde, id est, ex eo quòd vices tuas dolui, te deinde hospitio & lecto*

meo recepi, oratione tuâ decepta, ex eo, inquam, culpa mea evenit, ut minorem perfidie pœnam lueris.

^p Nec mihi] Confirmatio est seu ejus, quòd dixit, ulterior declaratio, Ænean perfidie erga uxorem pœnam luere.

^q Septima] Cum Virgilio facit. Dionysius verò, anno ab incensâ Trojà altero, Ænean in Italiam venisse scribit.

^r Jactat] Ænean, scilicet. Hæc verò Ellipticæ locutiones serè cum indignatione, aut aliquo majore affectu, sunt conjunctæ.

^s Hyems] Pro anno.

^t Statione] Portu, scilicet, Carthaginensi.

^u Sepulta] Nullus sciret. De hac verò famâ multa Virgil. Æneid.

^x Nocuit] Quia eo Junonis, Venerisque artificio, subire speluncam Æneas & Dido, imbribus immisissis, coacti, tum primùm concubuerunt, ut scribit Virgil. Æn. 4. Is verò, quàm nunc exponimus vocem, sic reddi:

*Ille dies primus leti, primusque malorum
Causa fuit.*

^y Cæruleus] Pro nigricante. Utroque epitheto promiscuè utitur Virgilius.

- 95 Audiēram ^a voces ; Nymphas ^a ululāsse putavi.
^b Eumenides fātis ^c signa dedēre meis.
 Exige, læse pudor, pœnas, ^d violatē, Sichæo :
 Ad quas (ine miseram !) plena pudoris eo.
 Est mihi marmoreā sacratuſ in æde ^e Sichæus ;
 100 Appositæ frondes velleraque alba tegunt.
 Hinc ego me fenſi ^f noto quater ore citari :
^g Ipse sono tenui dixit, ^h *Eliffi veni.*
ⁱ Nulla mora est ; venio. Venio tibi debita conjux :
 Sed tamen ^k admissi ^l tarda pudore mei.
 105 ^m Da veniam culpæ ; decepti ⁿ idoneus auctor.
 Invidiam noxæ detrahit ille meæ.
^o Diva parens ; seniorque ^p pater, pia sarcina nati,
 Spem mihi mansuri ritè ^s dedēre viri,
 Si fuit errandum, causas habet error honestas.
 110 Adde ^r fidem ; nulla parte ^s pigendus erit.

I N T E R P R E T A T I O .

Exceperam foras, credidi Nymphas clamasse. Furia indicium fecerunt fatiſ meis. Pudor effenſe, violatē Sichæo; repete pœnas, ad quas (me infelicem!) me deſo ſuffuſa pudore. Eſi mihi Sichæus ſacratuſ in templo marmoreo; rami admoti, & lana candida operiunt. Ego audivi me hinc vocari quater voce cogitata, ipſe Sichæus dixit voce gracili, Adeſto, Eliffa. Non moror, adjum: eo uxor tibi

debita, ſed tamen lenta pudore criminis mei. Concede veniam delicto meo; dignuſ auctor me fraudavit. Ille minuit invidiam culpæ meæ. Mater Dea, & pater ſenior, piuſ onuſ filii, fecerunt mihi ſpem mariti firmi, ut par eſt. Si fuit peccandum, error præbet cauſas honeſtas. Adjice illi fidem, nullo modo erit pigenduſ.

N O T Æ .

^a *Voces*] Pluralem numerum ex vulgata editione repoſui, quamvis ſingularem habere meliores codices Heiſius teſtetur. Ratio eſt, quòd ſicut apud Virgilium, plures etiam hic Nymphas Dido ipſa memorat.

^a *Ululaſſe*] Vox eſt mediæ ſignificationis, quam, in bonam partem accipi, dubitare non ſinit Lucanuſ, cùm dicit,

Lætis ululare triumphis.

^b *Eumenides*] *Furie*, eo nomine per antiphrāſim Græcè dicta; id eſt *malevole*.

^c *Signa*] Quæ ab illis non poſſunt eſſe niſi atra, & mortis præſagia.

^d *Violatē*] Quoniam Sichæi cineribus caſtitatem promiſerat.

^e *Sichæuſ*] Didoniſ marituſ, Herculiſ Tyri ſacerdoſ, quem Pygmeliuſ, ob divitiarum ſcientiam, interfecit. Hiſc verò per Sichæum, ejus ſtatua, quam ſummâ veneratione Dido colebat, intelligenda eſt.

^f *Noto*] *Sichæi*, ſcilicet.

^g *Ipſe*] *Sichæuſ*.

^h *Eliffa*] Nomen fuit alterum Diduſ, Eo verò illam convenientiſſimè Sichæuſ appellat.

lat, ſiquidem, ea *Dido*, ſeu viraguſ linguâ Punicâ, per glorioſam mortem dicta tantum fuit, quanquam aliter alii.

ⁱ *Nulla mora*] Seſe dicit mori paratam eſſe, ut ſit cum Sichæo.

^k *Admiſſi*] *Impudicitia criminis*.

^l *Tarda*] Tardè dicit ſe venire, quandoquidem non id ante violatam pudicitiam præſtiterit.

^m *Da veniam*] Sichæum alloquitur.

ⁿ *Idoneuſ*] *Cuique nulluſ non conſideranduſ eſſe dixiſſet*.

^o *Divuſ*] Ea obiter enumerat, quæ facti ſui invidiam poſſint minuere. Primò quidem Æneæ matrem, Venerem ſcilicet, divam eſſe.

^p *Pater*] *Anchiſeſ* ſcilicet, quem humoris ſuiſ gèſſiſſe piuſ ille Æneuſ prædicabat. Unde eum probum eſſe Dido conſpiciebat.

^q *Dedēre*] Non hoc dicit Dido, ut ſe omnino expurget; ſed tantum, ut minorem culpam fuiſſe oſtendat.

^r *Fidem*] *Quam tibi dederat Æneuſ*.

^s *Pigenduſ*] Æneuſ, an error? Poſterioruſ malim,

- † Durat in extremum, vitæque novissima nostræ
 Prosequitur fati, qui fuit antè, ⁊ tenor.
 * Occidit ⁊ internas conjux mactatus ad aras:
 Et sceleris tanti præmia ⁊ frater habet.
 115 Exul ⁊ agor; cineresque viri patriamque relinquo:
 Et feror in duras ⁊ hoste sequente vias.
 Applicor ignotis: fratricque elapsa fretoque,
 Quod tibi donavi, perfide, litus emo.
 Urbem constitui; latèque patentia fixi
 120 Mœnia, finitimis ⁊ invidiosa locis.
 Bella ⁊ tument: bellis peregrina & scœmina tentor:
 Vixque rudes portas urbis & arma paro.
 Mille prociis placui: qui me ⁊ coïrere querentes
 ⁊ Nescio quem thalamis præposuisse suis.
 125 Quid dubitas ⁊ vinciam ⁊ Gætulo tradere Iarbæ?
 Præbuerim sceleri brachia nostra tuo.
 Est etiam frater: cujus manus impia possit
 Respergi nostro, sparsa cruore viri.
 Pone Deos, & quæ tangendo sacra profanas:
 130 Non bene cœlestes impia dextra colit.

INTERPRETATIO.

Fati ratio, quæ fuit antea, manet usque ad finem, & comitatur extremam vitæ nostræ. Maritus meus, mortem obiit, jugulatus ad secreta altaria; & frater meus habet mercedem tanti facinoris. Pellor profugo, & desero cineres mariti mei, & patriam. Et premo vias asperas hoste insequente. Appellor ad littora ignota, & elapsa fratri & mari comparo litus, quod tibi dedi, perfide. Posui urbem, & statui muros latè patentem, invidiosos vicinis locis. Bella parantur, ego

scœmina & extranea impetor bellis; vixque pono crassas valvas urbis, & arma expedio. Grata sui mille prociis, qui contra me conjuraverunt, querentes me anteposuisse nescio quem suis conubis. Quid vereris me dedere ligatam Iarbæ Gætulo? Commodaverim lacertos nostris flagitio tuo. Habeo etiam fratrem, cujus manus scelestas tinta sanguine mariti mei, possit tingi nostro. Omitte Deos, & sacra quæ polluis tangendo; manus impia male colit Deos.

NOTÆ.

† Durat] Dicit Dido, infelicitates suas ab initio vitæ usque ad finem durare.

⁊ Tenor, Gall. *Le même train.* Angl. *The same course.*

* Occidit] Incipit enumerare infortunia sua.

⁊ Internas] Plerique habent in terras. Alii ad terras, &c. Coram Diis Penatibus interfectus est.

⁊ Frater] Pygmalion, qui Sichæi avunculi divitiis inhians, eum mactare non dubitavit.

⁊ Agor] Fugam verò suavitatis Sichæi imago, quæ Didoni noctu apparuit, totumque Pygmalionis facinus enarravit.

⁊ Hoste sequente] Fratre, scilicet. Durissimam autem fugere, nec locum certum ad

receptum cognoscere, hostem insequentem, eumque fratrem habere.

c Invidiosa] Quæ suâ magnitudine finitimis invidiam moverunt.

d Tument] Ab Hiarbâ Gætulo rege, ob spreum conjugium, Didoni bellum intentatum.

e Coïrere] Id est, *Adversus me conjuraverunt.*

f Nescio quem] Invidiosè.

g Vinciam] Actis est exprobatio, quasi Æneæ causâ periculis objectam, non tantum ipse non eripiat, sed magis in eâ ingratus & infidus possit injicere.

h Gætulo] Gætulia regio est in mediâ propè Africâ.

Si tu cultor eras elapsis igne futurus ;

† Pœnitet elapsos ignibus esse Deos.

Forſitan & gravidam Dido, ſcelerata, relinquo,

* Parſque tuſ lateat corpore clauiſa meo.

‡ 35 † Accedet fatiſ matris m̄ miſerabilis infans ;

Et nondum nato funeriſ auctor eris.

Cumque parente ſua frater morietur Iuli,

n̄ Pœnaque connexos auferet una duos.

o Sed jubet ire p̄ Deus. q̄ Vellem vetuiſſet adire ;

‡ 40 † Punica nec † Teucris preſſa fuiſſet humus.

Hoc duce († nempe Deo) ventis ū agitaris iniquiſ,

Et teriſ in rapido tempora longa freto.

x Pergama vix y tanto tibi erant repetenda labore,

Hectore ſi vivo quanta ſuere forent.

‡ 45 Non patrium z̄ Simoenta petiſ ; ſed † Tybridis undaſ.

Nempe, ut perveniaſ quod cupiſ, hoſpeſ eriſ.

Utque latet, vitatque tuas abſtruſa carinaſ,

b̄ Vix tibi continget terra petita ſepi.

I N T E R P R E T A T I O.

Si tu eras futurus cultor Diſ igne ereptiſ, pœnitet eoaſſe ereptiſ ignibuſ. Forte & deſerai Du'onem prægnantem, ſceleſte ; & pariſ tui celetur comprehenſa corpore meo. Infanſ miſerandua addetur fatiſ matriſ, & cauſa erit mortis nondum nato. Et frater Aſcanii morietur cum ſua matre, & unuſ dolor tollet duoaſ conjunctoſ. At Deuſ te jubet proſiſciſci Vellem prohibuiſſet me convenire, nec terra Punica fuiſſet calata à Trojanis. Hoc duce

(nempe Dei) ageris ventis adverſiſ, & perdiſ multa tempora in mari procelloſo. Vix Troja erat tibi denuo videnda tanto labore, quanquam eſſet tanta, quanta fuit Hectore ſuperſiſte. Non iſ ad pair.um Simoenta, ſed ad aquaſ Tybridis. Scilicet, quamvis appliceſ quod optuſ, advera erit. Et ut latet terra queſta, & abſcondita fugit tuaſ naveſ, vix tibi ſeni eveniet.

N O T Æ.

i Pœnitet] Quia mallent eſſe combuſti quam talem habere cultorem.

k Parſque] Sic vocat puerulum, aut ſectum in utero latentem.

l Accedet fatiſ] Cum illa miſer erit.

m Miſerabilis] Non ille eſt quem vocamus. Gall. *Miſerable*, ſed digne de compaſſion. Angl. *One that deſerveſt compaſſion*.

n Pœna] Mors.

o Sed jubet] Objeſtio eſt, quam poſſet facere Æneaſ. Ironice verò à Didone proponitur.

p Deus] Apollo, cujuſ juſſu petebat Italiaſ Æneaſ, vel Jupiter, aut nunciuſ Mercuriuſ.

q Vellem vetuiſſet] Quasi dicat, Quandoquidem tam religioſè Deorum mandata perſciſcituſ, non adire me vetuiſſet. Continuatiuſ eſt ironia.

r Punica] Cartbaginienſiſ ; à Pœniſ ſeu Phœnicibuſ, qui illuc cum Didone migraverunt, ita diſta.

s Teucris] Trojanis, à Teucro rege ſic nominatiſ.

t Nempe Deo] Ironiam abſolvit.

u Agitariſ] Quod Didoni ineptum videtur.

x Pergama] Ità appellata Trojanæ arciaſ ; quanquam per illa Troja ipſa ſæpiſſimè intelligitur.

y Tanto] Quanto condendam urbem petiſ.

z Simoenta] Simoiſ Trojanæ rivuluſ. Diſſicultateſ Æneæ ingerit Dido.

a Tybridis] Tybris fluviuſ eſt, qui agrum Romanum Romamque alluit.

b Vix tibi] Vix ſenex in Italiaſ perveniet.

- Hos potiùs populos in dotem, ^c ambage remissâ,
 150 Accipe; & advectas ^d Pygmalionis opes.
 Ilion in ^e Tyriam transfer ^f felicitiùs urbem,
 Inque loco regis scepra sacratâ tene.
 Si tibi mens avida est belli, si quærit Iulus
 Unde suo partus Marte triumphus eat;
 155 Quem superet, ne quid desit, præbebimus hostem;
 Hic pacis leges, hic locus arma capit.
 Tu modò, per matrem, ^g fraternaque tela, sagittas,
 Perque fugæ comites, ^h Dardana sacra, Deos:
 (ⁱ Sic superent quoscunq; tuâ de gente reportas,
 160 ^k Mars ferus & damni ^l sit modus ille tui.
 Ascaniusque suos feliciter impleat annos,
 Et senis Anchisæ ^m molliter ossa cubent)
 Parce precor domui, quæ se tibi tradit habendam.
 Quod crimen dicis, præter amâsse, meum?
 165 Non ego sum ⁿ Phthias, magnisque oriunda ^o Mycenis:
 Nec ^p steterunt in te virque paterque meus.

INTERPRETATIO.

Sume potiùs hos populos meos in dotem dilatione sublata, & allatas divitias Pygmalionis. Transporta felicitiùs Trojam in urbem Tyriam: & tracta tanquam rex scepra sacra. Si animus est tibi belli cupidus, si Ascanius quærit unde triumphus ducatur acquisitus virtute suâ; ne quid absit, dabimus hostem, quem vincat. Hic locus convenit pacis legibus, convenit armis. Tu tantum, precor per matrem, & sagittas, quæ tela sunt fratris Cupidinis,

& per sacra Trojana, per Deos comites fugæ (sic vivant omnes quoscunq; refers de tuâ gente, & illud bellum sit finis tui detrimenti, & Ascanius feliciter suos annos exigat: & ossa senis Anchisæ suaviter quiescant) parce domui, quæ dedit se tibi possidendam. Quod crimen dicis esse meum, præter amâsse? Ego non sum Phthias, & orta magnis Mycenis: nec maritus & pater meus adversus te bella moverunt.

NOTÆ.

^c Ambage] Quiescendo ab omnibus maris erroribus, laboribus, &c.

^d Pygmalionis] Non enim tantum Sichæi thesauros, sed & Pygmalionis opes plurimas cum magnâ nobilitatis parte secum in Africam avexit Dido.

^e Tyriam] Cartbaginem, quam sic à conditoribus denominat.

^f Felicitiùs] Quàm possis in Italiam transferre.

^g Fraterna que tela] Cupidinis, scilicet.

^h Dardana] Deos Penates. Dardana verò dicuntur à Dardano Trojano rege.

ⁱ Sic] Adjurantis est, quomodo jam antea vidimus. Id est, Sic vivant omnes, qui Trojæ incendio elapsi, tuam fortunam sequuntur, ut tu meæ domui peperceris.

^k Mars ille] Illud bellum quod in Troiam exarsit.

^l Sit modus] Post illud bellum, nullum amplius damnum patiaris.

^m Molliter] Sic Juvenalis.

Diî majorum umbris tenuem, & sine pondere terram.

ⁿ Phthias] Ex Phthiâ, urbe Thessaliæ, Achillis hostis patriâ oriunda: adeoque nec Græca, nec inimica.

^o Mycenis] Mycenæ, urbs Peloponnesi, Agamemnonis & Menelâi patria.

^p Steterunt] Alii habent steterant: sed illud maluit Heinsius, ex fide optimorum codicum: plurimæque exempla congerit, ubi pariter syllaba præteriti, plerumque longa, corripitur. Sic etiam Virgil. dixit,

Obstupui, steteruntque comæ,
 Nec steterunt; id est, Non super hostibus tuis genita, ut me fugias.

Si pudet uxoris; non nupta, sed hospita dicar.

Dum tua sit Dido, quidlibet esse ^a feret.

^r Nota mihi facta sunt Afrum frangentia littus:

170 Temporibus certis dantque negantque viam.

Cum ^a dabit aura viam, præbebis carbasa ventis.

Nunc ^r levis ejectam ^a continet ^x alga ratem.

^y Tempus ut observem, manda mihi; certius ibis:

Nec te, si cupies ipse, manere sinam.

175 Et socii requiem poscunt, laniataque classis

Postulat exiguas semirefecta moras.

Pro meritis & ^z si qua tibi debemus ultro,

^a Pro spe conjugii tempora parva peto.

Dum freta mitescunt, ^b & Amor: dum tempore & ^c usu

180 Fortiter edisco tristia posse pati.

Sin minus; est animus nobis effundere ^d vitam.

In me crudelis ^e non potes esse diu.

INTERPRETATIO.

Si pudet te me habere uxorem; non vocabor conjux, sed hospita. Msdò Dido sit tua, patietur esse quidlibet. Maria affluentia littus Afrum sunt mihi cognita. Dant & recusant iter certis temporibus. Cum ventus concedet viam, committes vela ventis. Nunc inutilis alga habet navem expulsam fluctibus. Impera mihi, ut observem tempus, navigabis tutius: nec ego concedam te cunctari, si optaveris.

Et comites petunt quietem, & classis quassata semirefecta deposcit exiguas moras. Peto parvam moram pro spe cubi, ob beneficia mea, & si qua debemus tibi ultro. Dum maria sedantur, & Amor: dum perdisco moram & usu posse ferre fortiter gravia. Sin minus, decrevimus vitam excedere. Non potes esse diu sævus in me.

NOTÆ.

^a Feret] Nunc quendam memini, qui in Nasonis versibus ordinem reprehendere fatigaret, quasi non omnia suo loco dixisset. Mirum quod, ut cæperat, ita non perrexerit. Hic verò reprehendendi amplam segetem habuisset. Quod enim? postquam contumeliis & opprobriis Ænean Dido oneravit, ejusdem illam ad pedes supplicem inducit! Ridiculum. Imò, nihil melius. Muliercularum non potuit verius exprimere leve & mobile ingenium.

^r Nota] Iterum Ænean à propositâ navigatione Dido studet revocare. Nota verò sunt quæ de Syriibus & Afro littore à scriptoribus memorantur.

^s Dabit aura] Cum per ventos propitios licebit.

^t Levis] Nullius valoris. Quanquam eâ nonnulli ad stercorendos argos utuntur: propter sal, scilicet.

^u Continet] Id est, Naves undiquaque ejectamentis maris obsessæ, quæ adversos ventos

& concitatum pelagus indicant, eas portu continendas esse admonens, & ab itinere retrahens. Ut nihil necesse sit, hic nescio quæ de algâ super undas sese efferente, & naves morante, fabulari.

^x Alga] Herba est mari innascens.

^y Tempus] Quomodo se habeat, quando erit navigationi opportunum.

^z Si qua tibi deb.] Id est, Si beneficium, quod à te peto tanti est, ut etiam merita mea omnia superet: atque ego insuper, ut illud consequar, tibi multum debere agnoscere teneat, eâ verò lege illud idem expeto.

^a Pro spe conjugii] Ejus loco.

^b Et Amor] Salmastii hæc est emendatio. Vulgata lectio sic habet, & amor dum tempore at usum.

^c Usu edisco] Consuesco.

^d Vitam] Cum sanguine.

^e Non potes] Quia seipsam interficere animo infederat.

Adspicias utinam, quæ sit scribentis imago!

Scribimus, & gremio ^f Troicus ensis adest:

185 Perque genas lacrymæ strictum labuntur in enses;

Qui jam pro lacrymis sanguine tinctus erit.

^g Quàm bene conveniunt fato tua munera nostro!

^h Instruis impensâ nostra sepulcra brevi.

Nec mea nunc primo feriuntur pectora ⁱ telo:

190 ^k Ille locus sævi ^l vulnus amoris habet.

Anna soror, soror ^m Anna, meæ ⁿ malè conscia ^o culpæ,

Jam dabis in cineres ultima ^p dona meos.

^q Nec, consumpta rogis, inscribar Elissâ Sichæi;

Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit:

195 Præbuit Æneas & causam mortis & enses.

Ipsa suâ Dido ^r concidit usa manu. *Here we ended.*

INTERPRETATIO.

Utinam videas, quæ sit species mei scribentis! Scribimus & gladius Trojanus est in sinu: & lacrymæ defluunt per molas in gladium evaginatum, qui modò loco lacrymarum madidus erit sanguine. Quàm bene coherent dona tua cum fatis nostris! Ornas sepulcra nostra modico sumptu. Nec pectus meum percutitur nunc primo telo. Ille locus retinet pla-

gam crudelis Amoris. Anna soror, soror Anna, malè conscia mei criminis, jam mittes novissima munera in cineres meos. Nec absumpta ignibus, insculpar Elissa Sichæi, hoc tamen carmen erit in marmore sepulcri: Æneas obtulit & causam necis & gladium: ipsa Dido occidit usa manu suâ.

NOTÆ.

^f Troicus] Æneæ, quem festinans omiserat.

^g Quàm bene] Exprobratio est cum Ironiâ. Hoc vult Dido; egregiè convenire, ut causam mortis quæ præberet, idem ad eam instrumentum suppeditaret.

^h Instruis] In rogam, aurum, vestes, arma, aliaque injici, sepulcra ornari, &c. moris fuisse, omnes nôrunt. Vult verò Dido eundem Æneæ gladium, & sibi venti mortis esse instrumentum; & jacenti ornamentum. Quanquam istud totum cum amarâ exprobratione est conjunctum.

ⁱ Telo] Ambiguâ voce usus est poëta, ad amoris sagittas, & Æneæ gladium respiciens.

^k Ille locus] Pectus.

^l Vulnus habet] Amat. Ita & Virgilius, in hoc negotio, de ipsâ Didone loquens,

Vulnus alit venis.

^m Anna] Soror Elissæ. Absentem verò

alloquitur; namque eam, eùm sic manum inferre vellet, Dido dimisit, ut liquet ex Virgil. 4. Æneid.

ⁿ Malè] Non sine exitio; eùm mihi prodesse nequiveris.

^o Culpæ] De amore, quo Sichæo datam fidem violaverat, loquitur.

^p Dona] Lacrymas, si voles, intellige. Id est, *Offiâ mea compones.* Hubertinus exquias; Antonius urnam, exponit. Quæ omnia eodem recidunt.

^q Nec inscribar] Quia Sichæo fida non fuerat. Mos verò erat, in mulierum epitaphiis maritorum nomen inscribere.

^r Concidit] Fabulam sequutus est Ovidius. At Trojus aliter. Dicit enim Didonem, eùm ab Hiarbâ in matrimonium peteretur, atque ad id à civibus belli metu cogeretur, tempus ad mariti placandos Manes petiisse; quo exacto, in urbis eminentiore parte pyrâ instructâ, eodémque populo convocato, eùm ad virum ire se dixisset, in ignem se præcipitasse.

EPISTOLA VIII.

ARGUMENTUM.

*Hermione, Menelai & Helenæ filia, à Tyndaro avo materno, cui domus suæ curam commendâ-
rat Menelaüs, dum ad Trojam iret, Orestis, Agamemnonis & Clytemnestræ filio desponsata est;
eandemque Menelaüs, iniicius bujus rei, Pyrrho, Achillis filio quoque promisit, qui ab excidio
Trojæ tandem reuersus Hermionem rapuit. Cum autem Pyrrhi connubium adversus animum
suum servaret, Orestis que amorem anteferet, per internuncium clam eum monet, facile sese posse
vinculis Pyrrhi exsolvi. Quod etiam consecuta est. Orestes enim, Ægysibi & matris peractâ
cæde, furore liberatus & expiatus, Pyrrhum in templo Apollinis interfecit, & Hermionem
suam recepit.*

HERMIONE ORESTÆ.

[^a ALLOQUOR Hermione nuper fratremque virumque;
Nunc^b fratrem; nomen conjugis^c alter habet.]

Pyrrhus Achillides, animosus^d imagine patris,
Inclusam^e contra jusque piæ tenet.

5 Quod potui, renui: ^f ne non invita tenerer;
^g Cætera scæminæ non valere manus.

Quid facis, ^h Æacide? ⁱ non sum sine ^k vindice, dixi:

^l Hæc tibi sub ^m domino, Pyrrhe, puella suo est.

Surdiorⁿ ille^o freto clamantem ^p nomen Orestæ

10 Traxit^q inornatis in sua tecta comis.

INTERPRETATIO.

Ego Hermione compello patruelem & mari-
sum nuper; nunc patruelem, alius habet no-
men mariti. Pyrrhus filius Achillis cordatus
exemplò patris sui tenet me clausam contra
jus & fas. Resisti quantum licuit, ne tenerer
contra voluntatem. Manus muliebres non po-

tuerunt reliqua. Quid agis, Æacide? dixi:
Non sum sine ultore, Pyrrhe, hæc est tibi
puella sub suo domino. Ille surdior mare
rapuit in suam domum me vociferantem nomen
Orestæ.

NOTÆ.

^a Alloquor] Cum ab omnibus manuscriptis
absit primum hoc distichon, meritò à quibus-
dam rejicitur. Nec ideo epistola ἀκίφαλος;
ut Micyllus voluit, relinquetur.

^b Fratrem] Patruelem. Cousin. Quomodo
loqui amabant veteres.

^c Alter] Pyrrhus, scilicet.

^d Imagine patris] Id est, Prout pater
Achilles fuerat. Unde Virgil.

Instat vi patriâ Pyrrhus.

^e Contra jusque] Non enim uxores carere
sunt concludendæ.

^f Ne] Pro ut.

^g Cætera] Abire, puta; manu libertatem
vindicare, &c.

^h Æacide] Pyrrhus est, ab Æaco Jovis

filio, proavo suo ita dictus. Fuit enim
Pyrrhus Achillis, Achilles Pelei, Peleus
Æaci filius.

ⁱ Non sum] Id est, Habeo qui me ex hæc
servitute possit liberare, & injuriam ulcisci.

^k Vindice] Vindex est, qui aliquem ex
servitute vindicat in libertatem.

^l Hæc tibi] Ego, quam injustè detines.

^m Domino] Orestæ, cui desponsata fui.

ⁿ Ille] Pyrrhus.

^o Freto] Quod precibus nullis movetur.

^p Nomen Orestæ] Multum est hîc artifi-
cium ad commovendum Orestem, quòd se
eum, quem Pyrrhus contempserit, in auxi-
lium vocasse Hermione profiteatur.

^q Inornatis] Imo lacertatis.

Quid

- Quid gravius captâ Lacedæmone serva tulissem,
 Si raperet Græias barbarâ turba * nurus †
 Parcîus † Andromachen vexavit † Achaïa * victrix;
 Cùm † Danaüs † Phrygias ureret ignis opes.
 15 At tu, cura mei si te pia tangit, Oreste,
 * Injice non timidas in † tua jurâ manus.
 An, si quis rapiat stabulis armenta reclusis,
 Arma feras † raptâ conjuge lentus eris †
 Sit † focer † exemplo, nuptæ repetitor † adeptæ:
 20 Cui pia † militiæ causâ puella fuit.
 Si focer ignavus viduâ stetit in aulâ;
 Nupta foret Paridi † mater, ut antè fuit.
 † Nec tu mille rates sinuosaque vela pararis;
 Nec † numeros Danaï militis: ipse veni.
 25 † Sic quoque eram repetenda tamen: nec turpe marito,
 Aspera pro caro bellâ tulisse toro:

INTERPRETATIO.

Quid durius passa essem servâ Lacedæmone subactâ, si turba barbarâ auferret puellas Græcas? Græcia victrix minùs afflixit Andromachen, cùm ignis Græcus consumeret opes Trojanas. At tu, Oreste, si pium desiderium mei te movet, admove manus audaces in tua jura. An, si quis abducat armenta præsepibus clausis, arma sumes? uxore ablatâ segnis eris? Socer repetitor uxoris sublatæ sit

tibi exemplo; cui puella fuit causa pia bellis. Si focer mansisset socors in aulâ derelictâ; mater mea esset nuptâ Paridi, ut antè fuit. Nec tu adornaveris millè navès, & vela concava, hæc cohortes Græci militis: veni tu ipsa. Tamen sic quoque eram repetenda: nec inonestum est marito gessisse grævia bella pro dilecto lecto.

NOTÆ.

† Lacedæmone] Patriâ meâ.
 † Nurus] Pro quibuslibet puellis.
 † Andromachen] Fuit Andromache Hectoris uxor; quàm cùm Pyrrhus forte accepisset, Heleno Priami filio cum regni parte in uxorem dedit. Verè itaque dixit Hermione Parcîus, &c.
 † Achaïa] Pro Græciâ. Per eam enim Peloponnesus quandoque, deinde ejus regio, Græcia quoque intelligitur.
 † Victrix] Cui tamen belli jure multùm licuisset.
 † Danaüs] A Danaïs, seu Græcis immixtus.
 † Phrygias] Trojanas: sita enim fuit Troja in Phrygiâ minore.
 † Injice] Verbum est juris: dicitur enim manus injicere, qui nullâ juris expectatâ auctoritate, quod suum est, vindicat.

b Tua jura] Jura quæ babes in me uxorem tuam.
 c Socer] Menelaüs, pater meus.
 d Exemplo] Qui Helenam uxorem suam manu à Paride recepit:
 e Adeptæ] A Paride raptæ.
 f Militiæ] Nemo nescit Menelaüm Græciam totam ad Helenam obtinendam armâsse.
 g Mater] Mea, Helena.
 h Nec pararis] Sicuti factum opportuit; cùm ad repetendam Helenam Græci ad Trojam navigaverint.
 i Numeros] Cohortes; milites. Gall. Il n'est point nécessaire de mettre des armées en campagne. Angl. It is not necessary to send armies into the field.
 k Sic] Navibus & militibus; si me aliter recipere non potuisses.

Quid, quòd avus nobis ¹ idem ^m Pelopœius Atreus?

Et si non esses vir mihi, ⁿ frater eras?

Vir precor uxori, frater succurre forori:

30 Instant officio nomina bina tuo.

Me tibi ^o Tyndareus, vitâ ^p gravis auctor & annis,

Tradidit: ^q arbitrium neptis habebat avus.

At pater Æacidæ promiserat inscius ^r acti.

^s Plus quoque, qui prior est ordine, possit avus.

35 Cùm tibi nubebam, nulli mea ^t tæda nocebat:

Si jungar Pyrrho, ^u tu mihi læsus eris.

^x Et pater ignoscet nostro Menelaüs amori.

^y Succubuit telis ^z præpetis ipse ^a Dei.

Quem sibi permisit, ^b genero permittet amorem.

40 Proderit exemplo mater amata suo.

^c Tu mihi, quod matri pater, es: quas egerat olim

^d Dardanius partes advena, Pyrrhus agit.

^{*} Ille licet patriis sine fine superbiat actis;

Et tu quæ referas acta parentis habes.

INTERPRETATIO.

Quid, quod nobis est idem avus Atreus filius Pelopis! Et si non esses mihi maritus, eras patruelis? Marite opem fer, quaeso, conjugii; frater sororem adjuva: duo nomina sollicitam beneficium tuum. Tyndareus, ductor gravis moribus & senectute, dedit me tibi; avus habebat potestatem in neptim. Sed pater meus nescius facti patrus erat me Pyrrbo: plus etiam possit avus, qui potior est ordine. Cùm tibi nubebam, mea fax nulli oberat: si cum

Pyrrbo copuler, tu eris mihi offensus. Et pater meus Menelaüs veniam dabit nostro amori. Ipse victus est sagittis Dei velocis. Ille permittet amorem genero, quem sibi permisit. Mater mea dilecta iurabit nos exemplo suo. Tu es mihi quod pater meus matri. Pyrrbus tuetur partes, quas peregrinus Trojanus sustinuerat olim. Quamvis ille sese efferat sine fine factis patriis, tu etiam habes facta patris, quæ possis prædicare.

N O T Æ.

1 Idem] Atreus enim pater fuit Agamemnonis, ex quo Agamemnone Orestes, & Menelaüs, ex quo Hermione.

m Pelopœius] Pelopis filius.

n Frater eras] Qui aded me liberare deberes; vides verò quamobrem fratrem vocet Orestem.

o Tyndareus] Qui fuit pater Helenæ.

p Gravis] Eum laudat Hermione, ne fortè temerè fecisse videatur, cùm neptim in matrimonium collocavit.

q Arbitrium] Quidvis de eâ poterit statuere. Gall. Il en avoit la disposition. Angl. He had the disposal of her.

r Acti] Me scil. tibi desponsatam.

s Plus quoque] Heinsius reposuerat, Plus quo, deinde possit. Potior verò visa est vulgata lectio: ut vox quoque addita sit post primam ab Hermione allatum rationem, quèd, ab inscio patre Pyrrbo promissa fuisset: de iustis, quàm ab avo, ordine prior, collocata esset, altera sit ratio. Quasi dicat, per mo-

dum objectionis, Sed pater promiserat me Pyrrbo. Deinde responderet, Verùm equidem promiserat me; at inscius acti promiserat: deinde ratio postulat, ut plus possit avus qui prior est, cuique commissa à patre fueram.

t Tæda] Pro matrimonio, ad quod tædæ adhibebantur.

u Tu mihi] Quia, scilicet, illi promissa fuerat: maximaque est injuria desponsatam uxorem alicui tollere.

x Et pater] Pergit in proferendis ad persuadendum rationibus.

y Succubuit] Amore Helenæ victus.

z Præpetis] Velocis & ad volandum expediti, celerisque.

a Dei] Cupidinis.

b Genero] Tibi.

c Tu mihi] Maritus, scilicet, qui eadem matrimonii iura, ut ille, possis vindicare.

d Dardanius] Paris. Id est, Pyrrbus est adulter profigandus.

* Ille] Pyrrbus.

- 45 e Tantalidas omnes ipsumque f regebat Achillem :
 z Hic pars militiæ ; h dux erat ille ducum.
 Tu quoque habes proavum Pelopem Pelopisque parentem :
 Si meliùs numeres, i à Jove quintus eris.
 Nec virtute cares : k arma invidiosa tulisti.
 50 Sed tu quid faceres ? l induit illa pater.
 m Materiâ vellem fortis meliore fuisses :
 n Non lecta est, operi sed o data p causa tuo.
 Hanc tamen q implèsti ; juguloque Ægypthus aperto
 Tecta cruentavit, quæ pater antè tuus.
 55 Increpat Æacides, r laudemque in crimina vertit.
 s Et tamen aspectus sustinet ille meos.
 t Rumpor ; & ora mihi pariter cum mente u tumescunt.
 Pectoraque inclusis x ignibus uſta dolent.

INTERPRETATIO.

Ille imperabat omnibus filiis Tantalii & ipsi Achilli. Hic erat pars militiæ ; ille, rex regum. Tu etiam habes proavum Pelopem, & patrem Pelopis : si bene numeres, eris quintus à Jove. Nec es expertus virtutis : gestavisti arma invidiosa : sed quid tu ageres ? pater dedit illa. Optarem fuisses strenuus causâ potiore : causa non lecta est, sed

præscripta tuo labori. Hanc tamen exbauſisti : & Ægypthus sanguine infecit domum jugulo perſoſſo, quam pater tuus antè cruentâ taverat. Pyrrhus arguit, & detorquet laudem tuam in opprobria. Et tamen ille sustinet meos vultus. Crucior & genæ turgescunt mihi pariter cum animo : & cor incensum ignibus inclusis mœret.

NOTÆ.

e Tantalidas] Agamemnon ; ita dictus à Tantalos proavo : fuit enim ille Pelopis pater ; qui Pelops Atreum, Agamemnonis patrem, genuit.

f Regebat] In bello Trojano.

g Hic] Achilles.

h Dux erat] Dux ducum, rex regum, rex maximus vulgò Agamemnon dictus est.

i à Jove] Patet ex iis quæ modò annotavimus, Jupiter enim pater fuit Tantalii.

k Arma invidiosa] Quasi dicat, Tametsi laudes tuæ non prædicentur, non ideo tamen virtute cares ; sed infeliciter arma tulisti invidiosa. Hoc dicit propter matris eandem, quam, in patris, à Clytemnestrâ occisi, vindictam, Orestes peregit. Sed studio factum atrocissimum dissimulat Hermione, & de solo Ægyptho Clytemnestræ adulterio loquitur.

l Induit] Id est, Causam præbuit interfectus pater ut induerat. Multa de eâ Tragicæ.

m Materiâ] Id est, Vellem ut in re aliâ fortunam tuam manifestâſſes.

n Non lecta est] Excusatio est ejus quòd tacitè accusavit, cum dixit vellem, &c.

Quasi dicat, Culpâ tuâ istud non evident, non enim lecta, sed data est causa facto tuo.

o Data] Cum pater tuus ab Ægyptho adultero, & Clytemnestrâ matre tuâ mactatus est.

p Causa] Ægypthum mactandum intellege, unâ cum Clytemnestrâ matre.

q Implèsti] Ægregiè perſeſti, quòd tibi demandatum est, & oraculo consultum.

r Laudem] Id est, Factum ex quo laudem merearis ; Ægypthi, scilicet, & Clytemnestræ eandem : quanquam de Clytemnestrâ matre reticet.

s Et tamen] Arbitror istud indignabundam dicere Hermionem, quasi non deberet Pyrrhus de Oreste quem ipsa amabat, coram malè dicere ; aut indignum esset quòd ei silentium ipse Orestes non imponeret.

t Rumpor] Dolere, scilicet quòd simul tuam & meam injuriam nequeam vindicare. Atque confirmat istud nostram priorem notam.

u Tumescant] Propter spiritus per iram irritatos.

x Ignibus] Iræ, scilicet

Hermione

Hermione coram ^r quicquamne objecit Orestis?

60 ^z Nec mihi sunt vires, nec ferus ensis adest.

Flere licet certè: flendo ^a diffundimus iram:

Perque sinum lacrymæ fluminis instar eunt.

^b Has solas habeo semper, semperque profundo:

Hument ^c incultæ ^d fonte perenne genæ.

65 Hoc generis ^e fato, quod nostros ^f erit in annos,

Tantalides matres apta rapina sumus.

^g Non ego fluminei refer. m ^h mendacia cygni:

Nec querar in ⁱ plumis delituisse Jovem.

^k Quà duo porrectus longè freta distinet ^l Isthmos,

INTERPRETATIO.

Exprobravitne aliquid Orestis coram Hermione? Nec polleo viribus; nec sævus gladius adest. Certè licet mihi lugere: lugendo dissipamus iram: & lacrymæ fluunt per sinum tanquam flumen. Habeo has solas semper, & semper prodigo. Maxilla neglectæ madidæ

sunt fonte jugi. Hoc fato nostræ gentis, quod pervadit in nostram ætatem, nos matres Tantalides sumus præda idonea. Ego non commemorabo fraudem cygni fluminei; nec querar Jovem latitasse in plumis. Hippodamia fuit abducta curiu externo,

NOTÆ.

^y *Quicquamne]* Alii habent *quisquamne*. Eodem verò sensus redit. Indignans queritur Hermione, quòd in præsentia suâ ausus fuerit Pýrrhus de Oreste malè dicere.

^z *Nec mihi]* Est quasi excusatio, quòd non ulta sit Orestis injuriam; quasi dicat, *Libentissimè fecissem, sed desuerunt vires, &c.*

^a *Diffundimus]* Istud est quod Gall. dicimus, *Décharger sa colère*. Angl. *To discharge one's anger*. In Puteaneo est *defundimus*: quod optimum videtur.

^h *Has solas]* Gall. optimè dicimus, *C'est la tout mon recours*. Angl. *This is all my resource*. Lacrymas habent mulieres impotentia suæ refugium, ubi iræ & vindictæ suæ dolis nequeunt consulere. Ex imbecillitate enim, & ignorantia, ut plurimi effæminati homines, injuriam non valent coquere.

^c *Incultæ]* Alludit ad terras incultas, quibus, cum ob duritiem aquam non imbibunt, nihil est magis horridum: unde Horat. Carminum, Lib. 2. Ode 9.

Non semper imbres nubibus bispidos

Munani in agros.

Atque optimè exprimit istud puellæ statum, quæ in mærore est, & omnem sui cultum negligit.

^d *Fonte]* Oculis, scilicet, unde manant lacrymæ.

^e *Fato]* Alii habent *fatum*; quod eodem redit. Fato imputat, quòd ex genere Tantalidæ puellæ rapiantur.

^f *Errat]* *Ad meam usque ætatem durat*.

^g *Non ego]* Rhetorico artificio, quod nolle se dicit, id facit. Tangit verò fabulam Leda, Hermiones aviæ maternæ, quam Jupiter in cygnum conversus vitavit; ex cujus Leda cavis Pollux & Helena, Castor & Clytemnestra nati sunt. ^e Vix verò inter Tantalidas recensetur Leda: adeoque dixit Hermionæ, *Non ego fluminei, &c.* Sed Tantalidis mater tamen, quia mater Helenæ, Tantalidis matris, quæ Helena Menelaüm Tantalò ortum virum habuit.

^h *Mendacia]* Cum se cygnum esse simularerit.

ⁱ *Plumis]* Cygni, scilicet.

^k *Quà duo]* Peloponnesum, aut Peloponnesi potiùs partem describit, ubi per vim & dolum alia rapta est Tantalidis, Hippodamia scilicet.

^l *Isthmos]* Isthmus dicitur terra inter duo maria coarctata. Hic verò de Corinthiaco sermo est. OEnomaüs enim Hippodamiæ pater, non longè ab eo in El de regnabat: atque ad Isthmum de Hippodamia certamen finitum est.

- 70 Vecta ^m peregrinis ⁿ Hippodamia rotis.
 • Castori Amyclæo & ^p Amyclæo Polluci
 • Reddita ^r Mopsopiâ • Tænaris urbe foror.
 Tænaris, ^t Idæo trans æquor ab hospite rapta,
 Argolicas pro se vertit in arma manus.
- 75 Vix quidem ^u memini; memini tamen: omnia luctus,
 Omnia solliciti ^x plena timoris erant.
 Flebat ^y avus, ^z Phœbeque soror, ^a fratresque gemelli:
 Orabat superos Leda, ^b suumque Jovem.
 Ipsa ego non longos ^c etiam nunc scissâ capillos
- 80 Clamabam, *Sine me, me sine, mater, abis?*

INTERPRETATIO.

eâ parte quâ Isthmus extensus disjungit longè duo maria. Soror Tænaris, restituta est urbe Mopsopiâ Castori Amyclæo, & Polluci Amyclæo. Tænaris, trans mare aucta ab hospite Idæo, impulit pro se ad arma manus Græcas. Equidem vix recorder, recorder tamen: omnia

erant plena mœroris, & metûs anxii. Avus lugebat, & soror Phœbe, & fratres gemini: Leda precabatur Deos, & suum Jovem. Ego ipsa sparsam habens comam adhuc non longam, clamabam, Sine me, mater, discedis sine me.

NOTÆ.

^m Peregrinis] Pelopis, Pbrygijs, qui corrupto OEnomai aurigâ Myrtillo, illum curuli certamine superavit; ex quo Hippodamiam, victoriæ præmium ab ipso OEnomao positum, reportavit. Notissimam verò fabulam nihil opus est totam referre.

ⁿ Hippodamia] OEnomai filiam hanc Tantalidem esse negat Antonius. At verò ille, quod modò in Ledâ admonuimus, non advertit. Tantalidis mater dicitur Hippodamia, quæ Pelopem Tantalidis filium habuit maritum; per quam Tantalidis proles propagata.

^o Castori] Fuit Castor Jovis, vel potiùs Tyndari filius, Pollucis & Helenæ frater.

^p Amyclæo] Ab urbe Amyclis in Peloponneso, quæ Castoris & Pollucis patria. Nota verò syllabam ultimam in vocalem definitentem ante aliam vocalem non elidi: deinde quintum hujus versûs pedem spondæum esse, non dactylum.

^q Reddita] A seôque rapta fuerat: in eo verò est Hermione, ut Tantalides matres fato rapinæ aptas exemplis probet.

^r Mopsopiâ] Attica eo nomine à Mopso, vel Mopsopo regè, ut alibi scribit Strabo, dicta est. Urbs verò Mopsopia intelligitur

Abidna; quò Helenam raptam Theseus abduxerat.

^s Tænaris soror] Helena, à Tænaro Peloponnesi promontorio ita dicta; quam alibi vocat Tænariam. Mavult enim Heinsius hanc ex Puteaneo codice retinere lectionem, ut fiat oppositio, cum terrâ Mopsopiâ, quàm ut in alijs legitur Tyndaris; quo nomine Helena à Tyndaro matris Lææ marito, dicta fuerit.

^t Idæo] Paride, ab Idâ Phrygiæ monte, in quo educatus fuit, sic appellato.

^u Memini] Matris raptus.

^x Plehâ] Cùm mater mea Helena, à Paride rapta fuit.

^y Avus] Tyndarus.

^z Phœbeque soror] Helenæ, scilicet. Hanc verò lectionem optimè ex Euripide restituit clarissimus Heinsius; eo ducente Puteaneo codice, itemque Juniano, ubi Phœbique legebatur. Cùm in alijs mendum irrepsisset febatque.

^a Fratres] Castor & Pollux.

^b Suum] A quâ amata fuerat.

^c Etiam nunc] Heinsius legi vult etiamnum. Sed perinde est si etiamnum, etiam nunc, aut etiam cum, quod in uno Farnesiano invenitur, legeris.

- Nam^d conjux aberat. ° Ne non Pelopeïa credar,
 Ecce^f Neoptolemo præda parata fui.
 † Pelides utinam vitâsset^h Apollinis arcus!
 † Damnaret nati facta proterva pater
- 85 Nec quondam placuit, nec nunc placuisset Achilli,
 Abducta viduum conjuge^k flere virum.
 Quæ mea cœlestes injuria fecit iniquos?
 Quod mihi væ miseræ fidus obesse querar?
 Parva meâ^l sine matre fui; pater arma^m ferebat;
 90 Et, duo cùm vivant, orba duobus eram.
 Non tibi blanditias primis, mea mater, in annis
 † Incerto dictas ore puella tuli.
 Non ego captavi brevibus tua colla lacertis,
 Nec gremio sedi sarcina grata tuo.
- 95 ° Non cultus tibi cura mei: nec pacta marito
 Intravi thalamos, p matre parante, novos.
 Obvia prodiëram reduci tibi; vera fatebor:
 Nec facies nobis nota parentis erat:
 Te tamen esse Helenen, quod eras pulcherrima, sensi.
- 100 Ipsa requirebas, quæ tibi nata foret.

INTERPRETATIO.

Nam maritus ejus aberat. Ne non credar Pelopeïa, ecce fui rapina adornata Pyrrho. Utinam Achilles effugisset arcus Apollinis! Pater argueret acta petulantia filii. Nec placuit olim, nec placuisset nunc Achilli, maritum desitutum lugere uxore raptâ. Quondam meum crimen readidit Deos mihi adversos! Væ miseræ! Quam stellam querar mihi nocere? Ego parva fui sine matre meâ; pater gerebat bellum: & cùm essent duo superstites eram desituta duobus. Mater mea,

ego puella non tibi paravi blanditias in primis annis prolatas ore sicubante. Ego non sum amplexa tuum collum parvis brachiis: nec quievi omni gratum sinu tuo. Non cogitasti de meo cultu; nec desponsata marito ingressa sum thalamos novos, matre meâ adornante. Obviâ procefferam tibi revertenti; censitebor verum; neque vultus matris erat nobis cognitus. Cognovi tamen te esse Helenen, quia eras formosissima. Tu ipse petebas quænam esset tibi filia.

NOTÆ.

d Conjux] Matris, scil. Menelaüs, qui, ut volunt, in Cretam iverat.

e Ne non] Nunc sese Hermione recensitis ex Pelopis gente matribus, quæ raptæ fuerant, annumerat.

f Neoptolemo] Pyrrhus, intelligitur cui cognomen istud in bello Trojano, ad cujus reliquias juvenis admodum ivit, datum est. Ita fati enim erat, Trojam, sine Æacidarum aliquo, capi non posse.

g Pelides] Achilles; Pelæi filius, Pyrrhi pater.

h Apollinis] In ejus templo, ipsius etiam ope, Achillem Paris, in calcem quâ parte tantum ille vulnus poterat accipere) adactâ sagittâ, confecit.

i Damnaret] Quia ille gravissimâ irâ in Agamemnonem, qui sibi Briseïdem rapuerat, exarsit.

k Flere] Vidimus autem de eâ re in Briseïde. At observa, quæso, quâ argutè orationem detorquet Hermione, ut Achillis exemplo, Oresten officii admo- neat.

l Sine matre] Quia illa à Paride raptâ.

m Ferebat] Adversus Trojanos.

n Incerto] Titubante, & balbutiente. Scilicet dicit caruisse voluptatibus, quibus puellæ solent gaudere, quæ inter parentum amplexus, eos quoque oblectant.

o Non cultus] Fortè autem non magis vera puellis contingit voluptas, quàm matrum sentire sollicitum amorem.

p Matre parante] Moris verò erat, ut matres, vel quæ sanguine essent conjunctissimæ, nuptas in thalamum collocarent.

- p Pars hæc r una mihi conjux bene cessit Orestes ;
 Is quoque, nî a pro se pugnet, adeptus erit.
 Pyrrhus habet raptam reduce & victore t parente :
 u Munus & hoc nobis diruta Troja dedit.
 105 x Cùm tamen altus y equis z Titan radiantibus instat,
 Perfruo infelix a liberiore malo.
 Nox ubi me thalamis ululantem & b acerba gementem
 Condidit, in mœsto procubuique toro ;
 Pro somno c lacrymis oculi funguntur obortis :
 110 Quaque licet fugio, sicut ab hoste, d virum.
 Sæpe malis stupeo ; rerumque oblita locique
 Ignarâ tetigi e Scyria membra manu.
 Utque nefas sensi ; malè corpora tacta relinquo :
 Et mihi pollutas credor habere manus.
 115 Sæpe Neoptolemi pro nomine, nomen Orestæ
 Exit : & errorem vocis, ut f omen, amo.

INTERPRETATIO.

Hæc una pars mihi pulchrè evenit Orestes maritus : Is quoque erit sublatuſ, nisi certet pro se, Pyrrhus habet me abductam patris meo. reduce & victore : & Troja eversa exhibuit nobis hoc donum. Cùm tamen Sol sublimis urget equos splendidos, ego misera minus sentio malum. Postquam nox concludit me vociferantem, & acerbè querentem, & recubui in tristi lecto, oculi induigent lacrymis profluentibus

pro somno : Et quantum possum maritum vitæ tanquam hostem. Sæpe torpeo calamitate, & oblita rerum & loci, tetigi artus Scyrios manu inficiã. Et ut cognovi nefas, desero membra malè tacta : Et mihi videor habere manus commaculatas. Sæpe nomen Orestæ profertur pro nomine Pyrrhi : & amo aberrationem vocis ut præſagium.

NOTÆ.

q Pars hæc] Enumeratis multis infelicitatibus suis, nunc dicit Hermione quâ in re felix fuerit ; quod, scilicet, Orestem maritum habuerit.

r Una] Ferè pro sola posita vox.

s Pro se] Ne adimatur mihi.

t Parente] Meo. scilicet Menelao.

u Munus] Hic multum variant eodices, sed quæ probari potuerunt proferam tantùm. Quidam habent

Et minus ab, nobis diruta Troja fuit.

Qui sensus optimus videtur : nam & eandem propè vidimus suprâ, in Pénélope, querimoniam. Et hæc erit maxima infelicitas, quod Hermionæ stent etiam quæ aliis sunt diruta.

Alii habent quam reposuimus lectionem : nam Heinsianam, quanquam bona est etiam, non retinuimus, sine librorum auctoritate. Atque ita ad Trojam stantem Heratione

alluserit, unde Paris Helenæ raptor prædicat : cùm sibi eadem eversa Troja alium, Pyrrhum scilicet, imminerit.

x Cùm tamen] Id est, Postquam dies rediit.

y Equis] Nota est de Solis equis fabula, quam etiam in Metam. videbimus.

z Titan] Sol, ex Titanibus ortus.

a Liberiore] Mitiore.

b Acerba] Pro acerbè.

c Lacrymis] Lacrymantur, cùm dormire deberent.

d Virum] Pyrrhum.

e Scyria] Pyrrhi Scyrii. Scyros verò insula est maris Mediterraniæ, in quâ regnavit Lycomedes Deidamiæ pater, ex quâ Achilles Pyrrhum suscepit.

f Omen] Quia inde illa Orestæ se aliquando conjunctam fore bene ominabatur. Nomen faciebat omen.

Per genus ^r infelix juro, generisque ^h parentem,
 Qui freta, qui terras, qui sua regna quatit;
 Per patris ossa tui, ⁱ patrum mihi; quæ ^k tibi debent,
 120 Quòd se sub tumulo fortiter ultra jacent:
 Aut ego ^l præmoriar, ^m primoque extinguar in ævo;
 Aut ego ⁿ Tantalidæ Tantalus uxor ero.

INTERPRETATIO.

Juro per genus miserum, & per patrem generis, qui temperat maria, qui terras, qui sua regna; per ossa patrum tui, patrum mihi; quæ tibi debent, quid, ultra se strenuè, qui-

escunt in seculo; aut ego ante tempus præmoriar, & spiritus præcluditur in prima ætate; aut ego Tantalus ero conjux Tantalidæ.

NOTÆ.

g Infelix] Non tantum propter Tantalidum matrum raptus, ut volunt; verum quia ex illâ domo satis habuerunt materis ad sua poemata tragici; ubi omnia cædis & sanguinis fuerunt plena. -

matris adulterum, ipsamque Clytemnestram matrem, Agamemnonis patris interfectores morte multavit.

l Præmoriar] Id est, *Ante tempus, & immatura funere.*

m Primoque] Id est, *Adolescentula.*

h Parentem] Jovem, Tantalum patrem.
i Patrum mihi] Omnino, siquidem Agamemnon, pater Orestis, frater fuit Menelai, patris Hermiones.

n Tantalidæ] *Tui*, scilicet Orestis. Votum potita est Hermione; eam enim Orestes, interfecto Pyrrho, recepit.

k Tibi debent] Orestes enim Ægisthum

EPISTOLA IX.

ARGUMENTUM.

Herculem Jupiter ex Alcmena compressu, pro Amphitryone se gerens, suscepit: quem Eurystheus, rex Mycenarum, Junonis instructus dolis, ut sic periret, ad labores arduos incitavit. Qui tamen semper victor evasit. Verum enim, cæteris monstris fortiter superatis, amoris mulierosus succubuit. Deianira, Oenei regis Calydonis filia, uxor ejus, tam illaudato Ioles amore offensa, redigit illi ad animum antiè pietas honestates, præclaræque facinora, ut ad exemplum illorum suos jam mores æstimet. Hæc autem scribenti nunciatur extrema Herculis calamitas, quam vestis Nessi Centauri, virulento sanguine tinctâ, ipsique à se missâ, conciliaverat, cui inesse vim revocandi eum ab alienis amoribus credebatur; gravissimo igitur dolore oppressa, facinus suum purgare studet; denique suspendio vitam finire cogitat.

DEIANIRA HERCULI.

GRATULOR ^a OEchaliæ titulis accedere ^b vestris:
 G ^c Victorem victæ succubuisse queror.

INTERPRETATIO.

Grator OEchaliæ annumerari vestris egiis: queror victorem à victâ victum esse.

NOTÆ.

a OEchaliæ] Tres eo nomine urbes auctores meminerunt, in Thessaliâ, Arcadiâ, & Eubæâ. Quamquam verò inter veteres, utra Euryti fuerit, de quâ nunc, ambigatur; plerique postremam intelligunt. Illam verò Hercules expugnavit, quòd sibi Iolen Eurytus pater, OEchaliæ rex, ejusque filii uxorem

promissam negarent. Ex quo satis patet, quamobrem Deianira Hercules uxor, de eodem gratuletur, & queratur.

b Vestris] Alii habent *nostris*.

c Victorem] Id est, *Te Ioles amore victum fuisse.*

- Fama ^d Pelasgiadas subito pervenit in urbes
^e Decolor, & factis ^f inficienda tuis ;
- 5 Quem nunquam ^g Juno, ^h seriesque immensa laborum
 Fregerit ; huic Iolen imposuisse jugum.
ⁱ Hoc velit ^k Eurystheus, velit hoc ^l germana Tonantis ;
 Lætaque sit vitæ labè ^m noverca tuæ.
 At non ⁿ ille velit, cui nox (si creditur) una
- 10 Non tanti, ut tantus concipere, fuit. ✓
 Plus tibi, quàm Juno, nocuit Venus. Illa premendo
^o Sustulit : hæc ^p humili sub pede colla tenet.
 Respice ^q vindicibus pacatum viribus orbem,
^r Quà latam ^s Nereus cærulæ ambit humum.
- 15 Se tibi ^t pax terræ, tibi se ^u tuta æquora debent ;
 Implèsti meritis ^x Solis utramque domum.

INTERPRETATIO.

Turpis fama & neganda factis tuis repente advolavit ad urbes Grævas, Iolen immisisse jugum illi, quem nunquam Juno. & numerus infinitus laborum protraverit. Istud cupiverit Eurystheus, istud cupiverit soror Tonantis, & noverca gavisâ fuit crimine vitæ tuæ. At non ille cupiverit, cui (si fides habetur) nec una non satis fuit, ne genereris tan-

tus. Venus absuit tibi plus quàm Juno. Illa evexit te urgendo, hæc tenet collum sub vili pede. Respice orbem terrarum pacatum viribus tuis ultricibus, quæ mare glaucum circuit vastam terram. Terra pacata, maria tuta debent se tibi : cumulasti beneficiis utramque domum Solis.

NOTÆ.

^d Pelasgiadas] Græcas. Quanquam enim Pelasgi vetustissimi Græciæ populi, à Pelasgo Jovis filio appellati, Thessaliæ parti primò, deinde Peloponneso nomen dederunt; tamen ipsi pro omnibus Græcis sæpissimè veniunt.

^e Decolor] Turpis; Metaphora ab infecto panno.

^f Inficienda] Neganda, quòd prioribus non respondeat.

^g Juno] Cujus in J vis omnes nothos incensæ suatu, infinitos labores Herculis Eurystheus quotidie imponebat.

^h Seriesque] Decantatissimos Herculis labores nihil est opus, credo, hîc commemorare: cum plurimos hæc ipsâ epistolâ visurum simus.

ⁱ Hoc velit] Ut tandem à virtute desciscas, vitæque discedas.

^k Eurystheus] Rex fuit Mycenarum cuius mandatis, variis de causis, Herculem obnoxium faciunt auctores.

^l Germana] Juno, Jovis soror.

^m Noverca] Juno eadem quæ Herculis noverca, cum sit Jovis conjux.

ⁿ Ille] Jupiter; qui tribus in unam congestis noctibus, cum Alcmenâ Amphitryonis uxore, & Herculis matre consuevit.

^o Sustulit] Omnino, siquidem per labores & præclara facta, in tantam célébritatem Hercules pervenit.

^p Humili] Qui ad deprimendum non satis potens videbatur.

^q Vindicibus] Hoc dicit, quia plurimos nefarios homines Hercules sustulerat.

^r Quæ latam] Totum orbem peragrâsse suum Herculem volunt Græci, qui illi quicquid ab omnibus (nam plures fuerunt) factum est, attribuerunt.

^s Nereus] Deus marinus, pro mari ipso postus.

^t Pax terræ] Terra à te pacata.

^u Tuta] Mgnstris & in mari insidiantibus latronibus interfectis.

^x Solis] Orientem & occidentem.

Quod te, y laturum est, cœlum prior ipse tulisti :

^z Hercule supposito sidera fulsit Atlas.

Quid nisi a notitia est misero quaesita pudori,

20 Si maculas turpi facta priora b nota ?

c Tene ferunt d geminos pressisse tenaciter angues,

Cùm tener in cunis jam Jove dignus eras ?

Cœpisti melius, quàm desinis : ultima primis

Cedunt : dissimiles hic vir & ille puer.

25 Quem non mille feræ, quem non e Sthenelæus hostis,

Non potuit Juno vincere ; vincit Amor.

f At bene nupta feror ; quia nominer Herculis uxor :

Sitque g socer, rapidis qui tonat altus equis.

h Quàm malè inæquales veniant ad aratra juvenci,

30 Tam premitur magno conjuge nupta minor.

i Non honor est, sed onus, k species læsura ferentem :

Si l quæ volēs aptè nubere, nube pari.

Vir mihi semper abest ; & conjuge m notior hospes :

n Monstraque o terribiles persequiturque feras.

I N T E R P R E T A T I O.

Tu prior cœlum fulsisti quod te feret. Atlas tulit sidera Hercule submisso. Quid partum est nisi cognitio infelici dedecori, si debonestas facta priora labe sordidâ ? Tene aiunt strenuè suffocasse geminos serpentes, cùm tenellus in curis jam eras dignus Jove. Melius inœpisti, quàm finis : ultima non respondent primis : hic vir, & ille infans sunt abhominabiles. Amor superat quem mille feræ, quem hostis Sthenelæus, nec Juno potuit vin-

cere. At dicor nupta feliciter, quia appeller uxor Herculis ; & socer sit mihi qui sonat altus equis fervidis. Nupta impar tam læditur magno marito, quàm tauri imares malè junguntur ad aratra. Non honor est, sed onus, species quæ premet gerentem : Si quæ cupies bene nubere, nube æquali. Maritus semper mihi deditur, & hospes notior est marito : Persequitur monstra, & truces fe-

N O T Æ.

y Laturum] Vult Deianira Herculem virtute in cœlum ascensurum.

z Hercule] Id est, Atlas Herculis ope cœlum sustinuit. Fictum verò istud ideo voluit, quòd Atlanti Hercules in Astrologiâ, quam ab ipso didicit, successerit.

a Notitia] Id est, Quid tibi per præclara tua facta comparasti, nisi ut nunc magis cognoscatur dedecus tuum ? Huic affine est quod dicit Marius in Jugurthâ Sallustii : Majorum gloria posteris lumen est, neque mala eorum in occulto patiuntur.

b Notâ] Maculâ, vitio.

c Tene] Quasi dicat, Fierine potuit, ut tam mollis tamque turpis evaseris ?

d Geminos] Ab iratâ Junone immisos.

e Sthenelæus] Eurystheus, Stheneli filius.

f At bene] Objectio, cum ironiâ proferenda.

g Socer] Jupiter.

h Quàm malè] Responso est ad objectionem.

i Non honor] Sententia est, cum exornatione rhetoricâ per Adnominationem figuram. Dicit magis onus quàm honorem esse, nubere majori.

k Species] Dicit, quòd nupsisse majori sit species, honor, aut dignitas illi uxori molestâ, quæ illâ videtur gaudere. Hic erò quidem graviter hallucinata est.

l Quæ] Puella, scilicet.

m Notior] Quia sæpius hospes domum quàm maritus petit.

n Monstraque] Quale fuit Hydra Lernæa, septem, novem, aut etiam amplius, secundum aliquos, capitibus horribilem ; itemque Cerberus, Cacus, &c.

o Terribiles] Puta Leonem Nemæum, Aprum Erymanthium, aliasq ; quæ in Herculis fuerunt duodecim laboribus.

- 35 Ipsa domo viduâ, votis ^p operata pudicis,
^q Torqueor; infesto ne vir ab hoste cadat.
 Inter serpentes, aprosque, avidosque leones
^r Jactor, & esuros terna per ora ^s canes.
 Me pecudum ^t fibræ, ^u simulacraque inania somni,
 40 ^x Ominaque arcanâ nocte ^y petita movent.
^z Aucupor infelix incertæ murmura famæ:
^a Spæque timor dubiâ, spesque timore cadit.
^b Mater ^c abest; ^d queriturque Deo placuisse potenti.
 Nec ^e pater Amphitrion, nec puer ^f Hyllus adest.
 45 ^g Arbiter Eurystheus iræ Junonis iniquæ
^h Sentitur nobis, iraque longa Deæ.

INTERPRETATIO.

Postquam ego dedi operam votis castis in domo desertâ, crucior me tu ne maritus intireat ab hoste salvo. Versor inter angues, & apros, & leones rapaces, & canes manducaturus per ternos rictus. Fibræ victimarum, imagines vanæ somni, & præfagia secretâ nocte quaesita me perturbant. Misera capto rumores

dubiæ famæ: & metus recedit spe incertâ, & spes metu. Mater abest: & dolet se gratam fuisse Deo potenti. Nec pater Amphitrion, nec puer Hyllus hic est. Premor Eurystheo vindice furoris Junonis insensa, & furore permanente Deæ.

NOTÆ.

p Operata] Operari significat, inter alia, rem divinam facere, sacrificare. Hic surrit, sacrificiis, & votorum, pro viri salute conceptorum, impletionem à Diis petere.

q Torqueor] Metu crucior.

r Jactor] Ex eo maximum declarat amorem Deinaira, quod omnia cogitatione pericula subeat, quæ Hercules obivit.

s Canes] Qualis fuit Cerberus, quem, Eurysthei jussu, Hercules, frustra oblatrantem, ad superos perduxit.

t Fibræ] Extæ, quæ, ut quid de te futurum sit, cognoscam, inspicio. Deorum enim voluntatem per maculatas hostias exquirebant.

u Simulacraque] Somnia.

x Ominaque arcanâ] Auguria interpretatur Hubertinus: Micyllus responsa ac vaticinia. Neutrum probat. Per omina nihil aliud intelligo quàm inanes, ex quibuslibet rebus, per noctem, conceptas cogitationes; quomodo vel ex apaci crepitu, & ejusmodi multis, portenta sibi fingere solent etiam nostra muliercula.

y Petita] Excogitata.

z Aucupor] Id est, Diligenter, nec sine religione scrutor.

a Speque] Id est, Timorem inter & spem confistor. Sed spem dubiam dicit; cujus itaque potiores non fuerunt vices.

b Mater] Alcmena.

c Abest] Trachynen enim, in exilium, ubi Deianiram uxorem reliquit. Hercules, post interfectum in convivio Oenei pincernam, concesserat. Sed de totâ hâc fabulâ omnino opus est adire Apollodorum.

d Queritur] Quandoquidem dilectissimum ex eo filium nunquam potest videre.

e Pater] Hercules, scilicet, vulgò creditur; cum Alcmenæ matris maritus esset.

f Hyllus] Hercules ex Deianirâ filius, ab Eurystheo etiam in exilium missus.

g Arbiter Eurystheus] Cujus mandatis obnoxium Hercules jam antea monuimus. Junonis verò iræ dicitur arbiter, quia pro arbitrio, quæ Junonis iram explerent, Herculi imperabat; illumque maximis laboribus damnabat.

h Sentitur] Viri enim absentia, ejus omnia in se redundabant incommoda.

Hæc mihi ferre ⁱ parum est: peregrinos addis amores:
Et mater de te quælibet esse potest.

Non ego ^k Partheniis ^l temeratam vallibus ^m Augem,

50 Nec referam partus, ⁿ Ormeni nympha, tuos.

Non tibi crimen erunt, ^o Theutrantia turba, sorores:

Quarum de populo nulla ^p relicta tibi.

^q Una, recens crimen, ^r præfertur adultera nobis:

Unde ego sum Lydo facta noverca ^s Lamo.

55 ^t Meandros, ^u toties qui terris efrat in isdem,

Qui lapsas in se sæpe retorquet aquas;

^x Vidit in Herculeo suspensa ^y monilia collo:

^z Illo, cui cælum sarcina parva fuit.

Non puduit fortes auro cohibere lacertos,

60 Et ^a solidis gemmas apposuisse toris.

INTERPRETATIO.

Leve est mihi tolerare hæc; adjicis amores extraneos, & quævis potest esse parens de te. Ego non commemorabo Augem vitiatam in vallibus Partheniis, nec partus tuos, nympha Ormeni. Sorores, turba Theutrantia, de quarum numero nulla tibi omissa, non erunt tibi flagitium. Una pellex novum probrum nobis anteponitur; ex quâ ego sum facta

noverca Lamo Lydo. Mæander, qui toties vagatur in terris isdem, qui sæpe in se reflectit aquas emissas, intuitus est armillas pendentes collo Herculeo; illo, cui cælum exiguum fuit onus. Non puduit implicare strenua brachia auro, & adjunxisse gemmas firmis nervis.

NOTÆ.

ⁱ Parum] Ironicè credo intelligendum, ut conjuncta sit aliqua exprobatio.

^x Partheniis] Arcadicis, à monte Parthenio sic appellatis.

^l Temeratam] Vitiatam.

^m Augem] Fuit Auge Alci Arcadiæ regis filia, ex quâ Telephum Hercules suscepit.

ⁿ Ormeni] Aftydamiam intelligit, Ormeni regis filiam, quam cum Hercules dari sibi in conjugem petivisset, pater renuit, sciens eum habere Deianiram. Quare indignatus Hercules regi bellum intulit, captâque urbe, & rege interfecto, Aftydamiam captam vitiauit, atque ex eâ Ctesippum genuit. *Diodor. lib. 5.*

^o Theutrantia] De quinquaginta Thespii, Erechthei Atheniensis regi filii, natabus, quas, ut nonnullis placet, unâ nocte Hercules vitiauit, intelligi voluit. Quamobrem verò Theutrantia turba dicantur, Antonius à Theutrantio Atticæ oppido, ubi pictura visebatur admiranda, quomodo hæc ab Hercule gesta essent, testatur.

^p Relicta] *Intacta*, scilicet i quanquam unam excipit Pausanias in Bæoticis.

^p Una] De Omphale Lydorum reginâ intelligendum: cui quâ serviliter sese Hercules subjecerit, neque Terentianum Thrasionem latuit.

^r Præfertur] Anteponitur.

^s Lamo] Fuit hic Lamo Herculis ex Omphale filius, cui quidem Deianira noverca fuerit.

^e Mæandros] Vulgati habent *Mæander*. Fluvius est Lydiam à Cariâ determinans.

^u Toties] Hoc dicit, quia, sicut jam antè, nî fallor, annotavimus, ita flexuosus est, ut in se videatur recurrere. Ex quo factum, ut omnes obliquitates, & vasa consilia, Mæandros veteres appellaverint.

^x Vidit] Fluvio, quod ejus accolis, tribuit.

^y Monilia] Non tantum muliebrem cultum quandoque Hercules apud Omphalena sumpsit, sed insuper nevit, &c.

^z Illo] Alii habent *Collo*.

^a Solidis] Id est, *Fortibus & nervosis musculis & lacertis*. Herculis mollitiem arguit.

- Nempe ^b sub his animam, ^c pestis Nemeæa lacertis
 Edidit: ^d unde humerus tegmina ^e lævus habet.
^f Ausus es hirsutos ^g mitrâ redimire capillos;
 Aptior Herculeæ populus ^h alba comæ.
 65 Nec te ⁱ Mæoniâ, lascivæ more puellæ;
 Incingi zonâ, dedecuisse ^k putat?
 Non tibi succurrit ^l crudi ^m Diomedis imago,
 Efferus humanâ qui dape pavit equas?
 Si te vidisset cultu ⁿ Busiris in isto;
 70 Huic victor victo nempe ^o pudendus eras.
^p Detrahat ^q Antæus duro redimicula collo;
 Ne pigeat molli succubuisse viro.

INTERPRETATIO.

Scilicet perniciēs Nemeæa, ex quâ tunc bu-
 zocrus sinister habet tegumentum, efflavit a-
 nimam sub bis brachiis. Potuisti coercere com-
 am bispidam mitrâ. Populus alba magis
 idonea capillis Herculis. Nec credo tibi
 turpe fuisse cingi cingulo more puellæ luxu-

riantis? Non tibi obversata est species feri
 Diomedis, qui crudelis aluit equas cibis bu-
 manis? Si Busiris te aspexisset in isto orna-
 tu; nimirum victor eras erubescendus huic
 victo. Antæus deripiat armillas forti collo;
 doleat victum fuisse à viro effeminato.

NOTÆ.

^b Sub his] Ita ornatis. Herculem irri-
 det, qui turpissimè molli & lascivo habi-
 u brachia sua ornaverit, aut potius onerave-
 rit.

^c Pestis Nem.] Leo, quem in Nemeæâ
 sylvâ Hercules interfecit.

^d Unde] Illius leonis pellem postea Her-
 cules pro fruto & thorace gestavit.

^e Lævus] Nam dexterum exertum & de-
 tectum habere oportuit, ut esset ad pug-
 nam & ictus expeditior.

^f Ausus es] Hoc dicit præsertim, quia
 maximè ridiculum erat hirsutis & im-
 pexis capillis muliebrem ornamentum appo-
 nere.

^g Mitrâ] Servio teste nomen est barba-
 rum, quo capitis quoddam ornamentum,
 aut pileus incurvus, de quo phylæx depen-
 derent, intelligitur; cuius, apud Lydiæ &
 Phrygiæ mulieres, aut quosdam etiam effæ-
 minatos viros, usus erat.

^h Alba] Ex quâ sibi coronam fecisse fer-
 tur Hercules, cum ad inferos Cerberum
 petiturus, descenderet: unde illi sacra
 arbor fuit. Alia est autem arbor populus
 nigra.

ⁱ Mæoniâ] Omphales Mæoniæ, seu Ly-
 diæ.

^k Putat] Heinsius malebat *putas*, quod
 etiam in quibusdam codicibus reperitur.

^l Crudi Feri & inbymani.

^m Diomedis] Hunc crudelissimum fabu-
 lantur Thraciæ tyranum qui equos suos
 hospitum pascere carnibus; quem victum
 iisdem equis Hercules in pabulum dedit.

ⁿ Busiris] Hunc etiam Ægypti tyran-
 num, hospites immolare solitum, Hercules
 mactavit.

^o Pudendus] Id est, illum à te vinci pu-
 duisset.

^p Detrahat] Id est, *Detrahere* cupiat.
 Nota hanc figuram; alibi usum suum ha-
 bere poterit. De præterito, tanquam de
 futuro loquitur; utque Herculem arguat
 Deianira, Antæum ex mortuis excitat.

^q Antæus] Gigas fuit terræ, vel ut alii
 dicunt, Neptuni filius, qui hospites secum
 luctari cogebat, & occidebat. Hunc etiam
 Hercules sublimen, & à terrâ, ex quâ sem-
 per novas vires habebat, abstractum, neca-
 vit.

Inter ^r Ioniacas ^s calathum ^t tenuisse puellas

Dicetis; & dominæ pertimuisse minas.

75 Non ^a fugis, ^x Alcide, victricem ^y mille laborum

^z Rasilibus calathis imposuisse manum?

^a Crassaque robusto deducis pollice fila,

^b Æquaque ^c formosæ pensa rependis heræ?

Ah-quoties, digitis dum torques stamina duris,

80 ^d Prævalidæ fusos comminuere manus &

[^e Crederis, infelix, scuticæ tremefactus ^f habenis,

Ante pedes dominæ pertimuisse minas.]

^g Eximiis pompis præconia summa triumphi,

Factaque narrabas ^h dissimulanda tibi.

85 ⁱ Scilicet immanes elisis faucibus hydros

Infantem ^k cunis involuisse manum?

INTERPRETATIO.

Perbiberis tractasse quasillum inter puellas Ioniacas, & reformidasse minas dominæ. Non pœnitet, Alcide, admovisse manum victricem mille laborum quasillis expolitis? Et trabis fila rudia forti pollice, & reddis pensa æqua pulchræ dominæ? Ab quoties, dum premis stamina firmis digitis, manus æquo

fortiores fregerunt fusos! Miser, diceris exterritus loris flagri extimuisse minas ante pedes dominæ. Commemorabas maximas tuas laudes præclaris pompis triumphi, & facinora tibi tacenda. Ne-pe manum puerilem in cunabulis pressisse serpentes ingentes gulis attritis?

NOTÆ.

^r Ioniacas] *Omphales*, scil. nam Ionia Lydiæ aded conjuncta, ut vix limitibus disjungatur. Quamquam plurimi codices habent *Mænias*: sed jam præcessit.

^s Calathum] Calathus vasculum est vimineum, lanis, floribus, & ejusmodi reponendis aptum.

^t Tenuisse] Id est, *Cum puellis, peristromatibus conficiendis incubuisse*. Gall. *D'avoir eu vos corbeilles, & vos petits paniers: De vous être amusé à faire de la tapisserie*. Angl. *To have had your baskets, and your little bampers: To have amused yourself with making tapestry*.

^u Fugis] *Pudet*; quod in aliis legitur.

^x Alcide] Cognomen est Herculis, ab Alcæo avo; vel, ut alii volunt, ab *ἀλκῆ* robore.

^y Mille] Duodecim præcipuè ab Eurytheo imperati memorantur: quamquam alii plurimi fuerunt.

^z Rasilibus] *Politis*.

^a Crassaque] Quod fili est vitium; nam tenue laudatur. Herculi exprobat Deianira, quòd fila trahat; quæ etiam trahere nesciat.

^b Æquaque] Id est, *Quod tibi pensum*

tali pondere datum est, eodem, cum Omphalæ ancillis, & dominæ, postquam netum est, reddis.

^c Formosæ] Heinsius, quod in uno est codice, *inallet famosæ*: quia verisimile non sit, Deianiræ laudatam esse à formâ. pelli-cem.

^d Prævalidæ] Herculem irridet, quòd fusos fregerit.

^e Crederis] Hoc distichon adulterinum esse opinatur Heinsius, quia neque in Putæano codice, nisi in margine, apparet: atque eadem fere suprâ habentur. Nolim tamen eradere.

^f Habenis] *Loris*.

^g Eximiis] Heinsio & hoc distichon, quod neque in Putæano codice legitur, suspectum est. Alludit verò pœta ad pompam triumphorum; ut, eo quo erat habitu, ad pedes dominæ projectus, ridiculus magis Hercules videatur.

^h Dissimulanda] Quia quòd illis major erat Hercules eò inceptior videbantur.

ⁱ Scilicet] Ea refert Deianira, quæ Herculem apud Omphalen prædicasse fingit.

^k Cunis] Alii habent *caudis*. Alii

Infantem nudâ dilacerasse manu.

- Ut ^l Tegeæus aper cupressifero ^m Erymantho
Incubet, & vasto pondere ⁿ lædat humum?
Non tibi ^o Threiciis ^p affixa penatibus ora,
90 Non hominum pingues cæde tacentur equæ?
Prodigiumque ^q triplex, armenti dives Iberi
Geryones; quamvis ^r in tribus unus erat?
Inque canes totidem ^d trunco digestus ab uno
Cerberus, implicitis ^t angue minante comis?
95 ^u Quæque redundabat foetundo vulnere serpens
Fertilis, & damnis dives ab ipsa suis?
^x Quique inter lævumque latus lævumque lacertum
Prægrave compressâ fauce pependit onus?
^y Et malè confisum pedibus formæque bimembri
100 Pulsam Thessalicis agmen equestre jugis?
Hæc tu ^z Sidonio potes insignitus amictu
Dicere? non cultu lingua retenta filei?

INTERPRETATIO.

Quomoda aper Tegeus incubat Erymantho cupressifero, & premat terram ingenti onere? Non à te præte mittuntur capita Appensa postibus Thraciis, non equæ opimæ sanguine hominum: Nec portentum triplex, Geryon abundans armentis Iberis; quamvis unus erat in tribus? Nec Cerberus dvoisus in totidem canes ab uno corpore, pilis involutis serpentibus, qui minabantur intentantibus? Nec hydra scæ-

cunda, quæ renascebatur plagâ fertili, ipsa opulenta etiam ex suis dispendiis? Nec qui inter sinistrum latus & sinistrum brachium fuit onus ponderosissimum gutture eliso? Nec turma equestris malè nixa pedibus & figurâ bimembri, prostrigata ex montibus Thessalicis? Tu potes hæc referre decoratus vestitu Sidonio? Lingua non tacet repressa ornatu?

NOTÆ.

^l Tegeæus] Arcadicus, à Tegeâ, vel, ut poëtæ scribunt. Tegezâ, Arcadiæ urbè. Hunc verò aprum vivum ad Eurystheum pertraxit Hercules.

^m Erymantho] Erymanthus mons Arcadiæ.

ⁿ Lædat] Alii pulset.

^o Threiciis] Diomedis, quem Hercules mactavit.

^p Affixa] Eorum hospitem, quos equis devorandos Diomedes apponebat, ora & capita postibus affigebat.

^q Triplex] De Geryone, Hispaniæ, vel potius insularum Gadium rege, agitur: quem, ob triplicem exercitum, tresque filios, insulas etiam ternas, triplicem, tergeminum, tricorporeni poëtæ fabulati sunt. Quanquam alia etiam alii. Hoc verò devictò boves, quibus ille erat ditissimus, Hercules in Italiam egit.

^r In tribus unus] Justinus tres fratres con-

^s Trunco] Cerberi, scilicet corpore.

^t Angue] Imò anguibus; centum enim habuisse dicitur.

^u Quæque] Hydram Lernæam significat septem, novem, quinquaginta, centum, etiam, ut nonnullis placet, capitibus terribilem; quorum uno amputato, duo alia renascebantur. Quam Iolæi, ignem ad cæsa capita apponentis, operâ, Hercules sustulit.

^x Quique] Antæus est, quem ne terræ matris auxilium sentiret, Hercules, sinistro brachio sublatum, dextrâ suffocavit.

^y Et malè] De Centauris agitur, ideo à poëtis supernâ parte viris, infernâ equis fictis, quòd primi equo Thessali illi pugnare cæperint. Illos verò partim cædit, partim fugavit Herules, quòd ad mirabilem vini, quod Phulus Centaurus exhibebat, odorem, occurrentes, impetum fecissent.

^z Sidonio] Purpureo. Laudatissima verò erat Sidonia purpura.

- Se quoque Nympha tuis ornavit ^a Iardanis armis,
 Et tulit è capto ^b nota tropæa viro.
- 105 ^c I nunc tolle animos, & fortia gesta recense.
 Quòd tu non effès jure, vir illa fuit.
 Quà tantò minor es, quantò te, maxime rerum,
 Quàm quos vicisti, vincere majus erat.
 Illi ^d procedit rerum mensura tuarum.
- 110 Cede ^e bonis: hæres laudis amica tuæ.
 Pro pudor! hirsuti costas exuta leonis,
 Aspera texerunt vellera ^f molle latus.
 Falleris, & nescis: non sunt spolia ista leonis,
 Sed tua; tuque ^g feri victor es, illa tui.
- 115 Fœmina ^h tela tulit Lernæis atra venenis,
 Ferre gravem lanâ vix satîs apta colum:
 Instruxitque manum clavâ domitrice ferarum:
 Vidit & in speculo ⁱ conjugis arma sui.
^k Hæc tamen audiêram: licuit non credere famæ.
- 120 En' venit ad sensus ^l mollis ab aure dolor.
^m Ante meos oculos abducitur advena ⁿ pellex:
 Nec mihi, quæ patior, dissimulare licet.

INTERPRETATIO.

Puella etiam Iardanis se instruxit tuis armis, & reportavit nota tropæa ex viro victo. Ito jam, effert animos, & facta nobilia commemorata. Illa fuit vir, quia tu non eras merito. Quâ tantò es inferior, summe rerum, quantò præstantius erat superare te, quàm quos superasti. Illi prodest mensura factorum tuorum. Cede bonis: amica est hæres gloriæ tuæ. Pro pudor! pellis hirsuta decepta lateribus leonis horridi velavit latus effœminatam. Erras & ignoras; istæ exu-

viæ non sunt leonis, sed tuæ; & tu es victor feræ, illa tui. Mulier, vix satîs idonea ad gerendum colum lanâ plenam, gestavit sagittas infectas toxicis Lernæis, & armavit dextram clavâ victrice ferarum, & intaita est arma sponsi sui in speculo. Hæc tamen acceperam: potui non habere fidem famæ. Ecce levis dolor ad sensus penetrat ab aure. Adultera peregrina perducitur ante meos oculos: nec possum occultare quæ susero.

NOTÆ.

^a Iardanis] Omphale à patre eo nomine appellata: quæ vicissim & clavâ, & cætero Herculis cultu ornari voluit.

^b Nota] Alii habent bina; ut de amore Herculis, & de ejus spoliis tropæa posuerit Omphale.

^c I nunc] Increpatio est per irrisionem.

^d Procedet] Illi omnium à gestarum rerum laude gloriâque vertitur magni ude.

^e Bonis] Laude omni quandoquidem te majorem invenisti.

^f Melle] Omphales.

^g Feri] Leonis.

^h Tela] Herculis, quæ ille Lernææ hy-

dræ sanguine seu veneno infecit, unde pestifera fuerunt.

ⁱ Conjugis] Herculis.

^k Hæc tamen] Innuit se non ita, iis omnibus, quæ tantum per famam cognoverat, malè affectam fuisse, quia fortè vera non essent.

^l Mollis] Minor: quia non ita certa sunt, quæ auribus percipiuntur.

^m Ante meos] Istud verò dicit gravissimum: nam postea oculis credetur.

ⁿ Pellex] Iole, Eurÿti OEchaligæ regis filia, quam ultimam Hercules amavit.

Non finis • averti ? mediam captiva per urbem
Invitis oculis aspicienda venit.

125 Nec venit incultis captarum more capillis,
Fortunam vultus fassa tegendo suos.

Ingreditur latè lato spectabilis auro :

Qualiter ^p in Phrygiâ tu quoque cultus eras.

Dat vultum populo sublime ^q sub Hercule victo :

130 ^r OEchaliâ vivo stare parente putes.

Forfitan &, pulsâ ^s Ætolide Deïanirâ,

Nomine deposito pellicis, uxor erit :

^t Eurytidosque Ioles, atque infani Alcidaæ

Turpia ^u famosus corpora junget Hymen.

135 Mens ^x fugit admonitu, frigusque perambulat artus,

Et jacet in gremio languida facta manus.

Me quoque cum multis, sed me ^y sine crimine amâsti :

Ne pigeat, pugnae ^z bis tibi causa fui.

^a Cornua flens legit ripis ^b Acheloüs in udis,

140 ^c Truncaque limosâ ^d tempora merfit aquâ.

INTERPRETATIO.

Non pateris me succedere ? Captiva adducitur spectanda oculis renuentibus per urbem mediam. Nec accedit comâ inornatâ more captivarum, agnoscens fortunam, velandâ suam faciem. Intrat latè insignis auro multo : quomodo tu quoque eras ornatus in Phrygiâ. Superbè exhibet faciem populo sub Hercule superato : credideris OEchaliâ manere patre superstitè. Foritè etiam nomine adulteræ omissò, erit conjux, Deïanirâ Ætolide repu-

diatâ. Hymen infamis copulabit corpora impudica Ioles Eurytidos & dementis Alcidaæ. Animus horret recordatione, & tremor discurret per membra, & manus torpens jacet in sinu. Amâsti me quoque cum multis, sed amâsti me sine flagitio : ne doleat, bis tibi causa sui certaminis. Acheloüs lacrymans sustulit cornua in ripis humidis, & condidit tempora mutilata aquâ lutulentâ.

NOTÆ.

o Averti] A me amoveri.

p In Phrygiâ] Apud Omphalen.

q Sub Hercule] Id est, Hercule victo ita volente.

r OEchaliâ] Id est, Quilibet crederet Iolen triumphare ; non patrem mortuum, patriamque subversam esse.

s Ætolide] Ætolia regis filia.

t Eurytidosque] Ioles, Euryti filia.

u Famosus] Turpi conjugio infamatus.

x Fugit admonitu] Recordatione horret, & propemodum à me recedit.

y Sine crimine] Quia legitima fuit uxor.

z Bis] Primum cum Achelœo, deinde cum Neso Centauro.

a Cornua] Alterum tantum Hercules perfragit.

b Acheloüs] Filius fuit Oceani & Terræ vel, ut alii volunt, Thetidis ; cui concesserat mater, ut cum adversario pugnans quam vellet formam indueret. Cum Hercule itaque, propter Deïaniram congressus, primò serpentis, deinde sub tauri formâ latuit ; victusque tandem in Achelœum flumen sese abdidit. Cujus fabulæ expositionem prolixè apud omnes mythologos reperies ; de quâ etiam in Metamorph. aliquid postea dicemus.

c Truncaque] Dextero cornu abscisso.

d Tempora] Non tempora modò, aut caput, sed se totum in fluvium præcipitavit. Minus verò ejusmodi figuras, quibus assecti sumus, nihil est opus indicare.

- *Semivir occubuit in letifero ^f Eveno
 Nessus; & infecit sanguis equinus aquas.
 Sed quid ego hæc refero? scribenti nuncia venit
 Fama, virum & tunicæ tabe perire meæ.
 145 Hei mihi! quid feci? ^h quò me furor egit amantem?
 Impia quid dubitas Deianira mori?
 An tuus in mediâ conjux lacerabitur ^l OEtâ?
 Tu sceleris tanti causa superstes eris?
^k Si quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
 150 Credar; conjugii mors mihi pignus erit.
 Tu quoque ^l cognosces in me, Meleagre, sororem.
^m Impia quid dubitas Deianira mori?
 Heu ⁿ devota domus! folio sedet ^o Agrios alto:
^p OEnea desertum nuda senecta premit.
 155 Exulat ignotis ^q Tydeus germanus in oris.
^r Alter fatali vivus in igne fuit.

INTERPRETATIO.

Nessus semivir cecidit in Eveno mortifero, & cruor equinus tinxit aquas. Sed quamobrem hæc recordor? Fama nuncia venit serbenti maritum interire veneno tunicæ meæ. Hei mihi! quid egi? quò impetus abstulit amantem? Scelestâ Deianira, quamobrem cunctaris obire? An tuus maritus diceretur in mediâ OEtâ? Tu causa tanti flagitii vivus? Si habeo adhuc aliquid admitti, cur dicar

conjux Herculis, obitus erit mihi pignus conubii. Meleagre, agnosces tu etiam in me sororem. Scelestâ Deianira, quid cunctaris mori? Heu domus infelix! Agrius premit solum excelsum: senecta spoliata urget OEnea desertum. Tydeus frater profugus latet in orbe incognito. Alter vivus fuit in igne fatali.

NOTÆ.

^e Semivir] Centaurus Nessus, qui Deianira, quam transvehebat, vim facere aggressus, ab Hercule sagittâ transfixus est.

^f Eveno] Evenus fluvius est Ætolicæ

^g Tunicæ tabe] Cruore Lernæi serpentis & Centauri Nessi infectæ. Hæc est verisimilissima fabula, cum se morientem videret Nessus, ut mortem ulcisceretur, Deianiram ad se vocat, dicitque, si philtum, quo nullam præter se mulierem attingat Hercules, velit habere, ejus tunicam sanguine, quæ ex vulnere, per sagittam suebat, intingere properet. Credula mulier, clam Hercule quod erat mandatum perficit: deinde, cum ejus amores cogitasset, tunicam illam sacrificatorio per Lycham famulum misit: Quam non prius ille induit, quam tabe consumptus, & in furorem actus, tandem in pyram sese conjicere coactus est.

^h Quò me] Queritur, quò marito causam mortis præbuerit.

ⁱ OEtâ] In eo Thessaliæ monte, oraculi

monitu, constructa est pyra, in quam Hercoles ascendit, & mortalitatem reliquit.

^k Si quid] Id est, Si quid dignum laude supra.

^l Cognosces] Quia, sicut tu propter Atalantam conjugem, ego propter Herculem oppetam.

^m Impia] Versus intercalaris dicitur, qui sæpe interponitur.

ⁿ Devota] Exilio destinata.

^o Agrios] Frater OEneï, qui post hujus dissipatam domum regnum invasit, quod nunc desit Deianira.

^p OEnea] Accusativus Græcus.

^q Tydeus] Hic, patruo, vel ut Hyginus scribit, fratre Menalippo interfecto, ad Argivorum regem Adrastum profugit, cujus filiam Deïphylen uxorem duxit.

^r Alter] Meleager est, quem, projecto in ignem, à matre Althæâ, fatali stipite, quocum ipsius vitam Parcæ colligaverant, instinctino simul igne consumptum poëtæ voluerunt.

* Exegit

- * Exegit ferrum sua per præcordia mater :
 Impia quid dubitas Deïanira mori ?
 † Deprecor hoc unum, per jura facerrima lecti ;
 160 Ne videar ^u fatis insidiata tuis.
 Nessus, ut est ^x avidum ^y percussus ^z arundine pectus,
 Hic, dixit, ^a vires sanguis amoris habet.
 Illita Nessæo misi tibi texta veneno.
 Impia quid dubitas Deïanira mori ?
 165 ^b Jamque vale, seniorque pater, germanaque Gorge,
 Et ^c patria, & patriæ ^d frater adempte tuæ.
 Et tu lux oculis hodierna novissima nostris,
 Virque (sed ô ^e possis !) & puer Hylle, vale.

INTERPRETATIO.

Mater transfixit sua viscera gladio. Impia Deïanira, quamobrem differs mori? Hoc unum precibus amolior, per jura sacratissima tui: ne credar struxisse insidias fati tuis. Nessus postquam fuit vulneratus pectus cupidum sagittâ, Hic cruor, inquit, habet vim amatoriam. Misi tibi vestem infectam tabo

Nessæo. Impia Deïanira quamobrem cunctaris obire? Jamque vale & pater provectior, & soror Gorge, & patria, & frater sublata patriæ suæ. Et tu dies hodierna ultima oculis nostris, & marite (sed ô possis!) & puer Hylle, vale.

NOTÆ.

^s Exegit] Sese ipsa gladio, pœnitentiâ interfecti filii, vel, ut Diodorus scribit, laqueo percussit.

^t Deprecor] A me averti, quod fecisse ne credideris.

^u Fatibus] Mortem tibi intentasse ne videar. Alii habent *ibalamis*: ut sit sensus, Deïaniram non eò tunicam misisse, ut pellicem unâ cum Hercule tolleretur.

^x Avidum] Nimio amore insanum.

^y Percussus pectus] Phrasis Græca.

^z Arundine] Sagittâ.

^a Vires] Id est, Ad amandum potest impellere. Ovidius Metamorph. 9. *Velut irritamen amoris.*

^b Jamque vale] Laqueo parato, suos salutatur.

^c Patria] Calydon.

^d Frater] Tydeus.

^e Possis] Valere, scilicet.

EPISTOLA X.

ARGUMENTUM.

Minos Jovis & Europæ filius, Cretensis rex, ob Androgeum filium ab Atheniensibus dolose occisum, illos tandem post acris bella cœgit, ut sibi pœnas penderent, & quidem quotannis pueros septem, & totidem virgines mitterent, ut Minotauro, quem arte Dædali Pasiphaë ex tauro genuerat, dum ejus maritus Minos cum Atheniensibus bellum gereret, devorandi traderentur. Cùm verò fors Theseo contigisset, ab Ariadne eductus est, quoniam pacto, interfecto Minotauro, ex Labyrinthis ambagibus egredere-tur, Errabunda regens tenui vestigia filo, ut ait Catullus. Theseus autem Cretâ cum Ariadne & Phædrâ discedens, in Naxos insulam delatus est: ubi à Baccho monitus, ut Ariadnem relinqueret. Qui dei voce percussus, altissimo somno sopitam reliquit. Illa expergescens hanc epistolam scripsit, in quâ crudelitatem Thesei aut duritiam

duritiem accusans; immemorem beneficiorum eum appellat; post multas querelas rogat, ut conversâ nave redeat.

ARIADNE THESEO.

MITIUS inveni, quàm te, genus omne ferarum:
Credita non ulli, quàm tibi, pejù eram.

Quæ legis, ex illo, Theseu, tibi litore mitto,
Unde tuam sine me vela tulêre ratem.

5 In quo me somnusque meus malè prodidit, & tu
c Per facinus somnis insidiate meis.

d Tempus erat, e vitreâ quo primùm terra pruinâ
Spargitur, & tectæ fronde queruntur aves

f Incertum vigilans, à somno languida, novi

10 g Thesea prênsumas semisupina manus.

Nullus erat: referoque manus, iterumque retento,
Perque torum moveo brachia: nullus erat.

Excusêre metus somnum: conterrita surgo:
Membraque sunt viduo præcipitata toro.

15 h Protinus adductis sonuerunt pectora palmis!

Utque erat è somno i turbida, rapta coma est.

Luna fuit: spectro, si quid, nisi littorâ, cernam.

Quod videant oculi, nîl nisi littus, habent.

Nunc hùc, nunc illùc, & k utrôque sine ordine curro:

20 Alta puellares l tardat arena pedes.

INTERPRETATIO.

Experta sum omne genus ferarum lenius quàm te; non infelicius cuiquam poteram committi, quàm tibi. Mitto tibi quæ legis, Theseu, ex illo littore, ex quo vela abripuerunt tuam navem. In quo & somnus meus me malè perdidit, & tu insidiate per flagitium somnis meis. Tempus erat, quo bumus tegitur pruinâ vitreâ, & aves ramis velatæ conqueruntur. Vix experreata torpens à somno, semisupina movi manus amplexuras Theseum. Non aderat, & refero manus, & ite-

rum quærto, & agito lacertos per lectum. Nullus erat. Timor perturbavit somnum: tremefacta erigor: & artus sunt dejecti lecto destituito. Statim mea pectora sonum reddiderunt manibus impacitis: & capilli, ut erant confusi è somno, sunt dilanioti. Luna fulsit: aspicio si quid videam, præter littora. Oculi nihil inveniunt, quod aspiciant, nisi litus. Nunc hùc, nunc illùc, & utrôque feror sine ratione. Arena cumulata remoratur pedes virgineos.

NOTÆ.

a Ariadne] Minoïs filia.

b Theseo] Fuit Theseus Ægei, regis Atheniensis, filius.

c Per facinus] Alii habent *prob facinus!*

d Tempus erat] Vide an non cum stomacho sit istud legendum.

e Vitreâ] Vitro similis. Autumnale tempus describit.

f Incertum vigilans] Id est, nescio, an vigilarem.

g Thesea] Accusat. Græcus.

h Protinus] Id est, *Pectus* ex dolore & admiratione percussit.

i Turbida] Incompta.

k Utrôque] Sursum, deorsum; dextrorsum, sinistrorsum; rursam, prorùm; hùc & illùc.

l Tardat] Difficile est omnino in-arenâ, nisi madida sit, ambulare.

- Interea toto clamanti littore, THESEU,
^m Reddebant nomen concava saxa tuum:
 Et quoties ego te, toties locus ipse vocabat.
 Ipse locus miseræ ferre volebat opem.
- 25 Mons fuit; apparent frutices in vertice rari:
ⁿ Nunc scopulus raucis pendet adesus aquis.
 Ascendo; vires animus dabat: atque ita latè
 Æquora prospectu metior alta meo.
- 30 Inde ego (nam ventis quoque sum crudelibus usa)
 Vidi præcipiti carbasa tenta noto.
 Aut vidi; aut etiam, cùm me vidisse putarem,
 Frigidior glaciè semanimisque fui.
 Nec languere diu patitur dolor; excitor illo,
 Excitor, & summâ Thesea voce voco.
- 35 Quò fugis? exclamo: scelerate, revertere, Theseu.
 Fleete ratem: ° numerum non habet illa suum.
 Hæc ego: quod voci deerat, p plangore replebam,
 Verbera cum verbis mista fuère meis.
 Si non audires, ut saltem cernere posses,
 40 Jactatæ latè signa dedère manus.
 Candidaque imposui longæ q velamina virgæ,
 Scilicet oblitus admonitura mei.
 Jamque oculis ereptus eras: tum denique fleui.
 ° Torpuerant molles antè dolore s genæ.

INTERPRETATIO.

Interea rupes cavæ referabant nomen tuum mihi vociferanti toto littore THESEU: Et quoties ego te, te toties ipse locus citabat. Ipse locus volebat auxilium præbere infelici. Mons extitit; frutices pauci cernuntur in cacumine: scopulus autem cavatus aquis obstreperantibus imminet. Ascensu suspero, animus sufficiebat vires: atque ita latè lustro meo prospectu profunda maria. Inde ego aspexi vela inflata austro rapido (nam afflata sum quoque sævis ventis.) Vel aspexi, vel etiam, cùm arbitrarer me aspexisse, fui frigidior glaciè Et semiviva. Nec

dolor finit diu torpere: illo excutor, excutior; contentissimâ voce inclamo Theseum. Quò prorumpis? vociferor: redi, scelestè Theseu. Converte navem: illa non habet suum numerum. Hæc ego, planctu compensabam, quod voci deerat. Ictus conjuncti fuerunt cum meis verbis. Manus multum concussæ fecerunt indicia; ut saltem posses intueri, si non audires. Et vestem albam aptavi peritica, commensaturam nempe vos mei oblitus. Jamque eras adeptus oculis: tum denique infectus prorupi. Oculi tængri priùs stupuerant dolore.

NOTÆ.

^m Reddebant] Quæ adèò Theseo ipso mitiora erant.

ⁿ Nunc] Pro autem; quomodo, non sine lepore, utuntur aliquando boni auctores. Quanquam nonnulli codices habent Hic; Alii hinc; Vossianus Huic.

° Numerum] Quia illa aberat.

^p Plangore] Pectus graviter percutienda.

^q Velamina] Quodvis linteum intellige.

^r Torpuerunt] Cùm antea tota in clamando & plangendo fuisset Ariadnè, evidenti ratione flere non poterat.

^s Genæ] Palpebræ; nam pro iis etiã sumuntur. Per eas verò oculos intellige.

Quid

- 45 Quid potius facerent, quàm me mea lumina fierent,
 Postquam ^t desierant vela videre tua?
 Aut ego diffusis erravi sola capillis;
 Qualis ab ^u Ogygio concita ^x Baccha ^y Deo:
 Aut mare prospiciens in saxo ^z frigida sedi:
- 50 Quàmque lapis ^a sedes, tam lapis ipsa fui.
 Sæpe torum repeto, qui nos acceperat ambos;
 Sed non acceptos exhibiturus erat.
^b Et tua, quàm possum, pro te vestigia tango;
 Strataque, quæ membris intepuere tuis.
- 55 Incumbo, lacrymisque toro ^c manante profusis,
 Pressimus, exclamo, te duo; redde duos.
 Venimus huc ambo: cur non discedimus ambo?
 Perfide, pars nostri, lectule, major ubi est?
 Quid faciam? quò sola ferar? vacat inf la cultu.
- 60 Non hominum video, non ego facta boum.
 Omne latus terræ cingit mare. Navita nusquam:
 Nulla per ^d ambiguas puppis itura vias.
 Finge dari comitesque mihi, ventosque, ratemque;
 Quid sequar? accessus terra paterna negat:
- 65 ^e Ut rate felici pacata per æquora labar;
 Temperet ut ventos ^f Æolus; exul ero.

INTERPRETATIO.

Quid prius agerent oculi mei, quàm me luge-
 rent, postquam desierant cernere carbasa
 tua? Aut ego sum vagata sola comâ sparsâ,
 qualis Baccha acta à Deo Ogygio: aut pro-
 spectans mare, gelida sedi in rupe; & ipsa
 tam sui saxum, quàm sedile fuit saxum.
 Sæpe ad lectum redeo, qui acceperat nos am-
 bos, sed non erat redditurus acceptos. Et
 tango quantum possum tua vestigia pro te:
 & vestes quæ calefactæ fuerant artubus tuis.
 Innitor, & lacrymis effusis, lecto rorante,
 vociferor, duo tibi incubuimus: restitue

duos. Ambo huc accessimus, cur non ambo
 abimus? Torule infide, ubi est pars potior
 nostri? Quid agam? Quò eam sola? Inculta
 est insula. Ego non intueor labores hominum
 non intueor boum. A quor circumdat omnem
 oram terræ. Nullibi nauta: nulla navis
 cursura per vias incertas. Pone contingere
 mihi & comites, & auras, & navem: quid
 incipiam? Solum paternum negat aditus.
 Quanquam curram naue fortunatâ per maria
 placida; quanquam Æolus molliat ventos, pro-
 fuga ero.

NOTÆ.

^t Desierant] Alii habent desieram; quòd
 Heinio placuit.
^u Ogygio] Thebano: ab Ogyge Thebano-
 rum rege.
^x Baccha] Jam antea muliercularum,
 Bacchi furore correptarum, insaniam vidi-
 mus.
^y Deo] Baccho; à matre Semele, Cadmi
 Thebarum conditoris filiâ, Thebano dicto.
^z Frigida] Ex dolore; deinde etiam saxi
 frigiditate.

^a Sedes] Cui infidebam.
^b Et tua] Vice, quæso, quàm lepide,
 quantoque cum affectu, hæc poeta scripserit.
 Ipse tibi relictus, aut sexum mutâsse videaris,
 si illius insistere vestigiis non refermidaveris.
^c Manante] Id est, Rivulo ex lacrymis per
 lectum currente.
^d Ambiguas] Qualis est omnis in mari.
 Neminem dicit illac transiurum.
^e Ut] Quamvis.
^f Æolus] Ventorum Deus.

- * Non ego te, Crete, ^h centum digesta per urbes,
 Aspiciam, puerō ⁱ cognita terra Jovi.
 Nam pater, & tellus ^k iusto regnata parenti,
 70 Proditā sunt factō nomina ^l cara meo.
 Cūm tibi, ne ^m victor tecto morere ⁿ recurvo,
 Quæ regerent passus, pro duce filā dedi.
 Cūm mihi dicebas, Per ego ipsa pericula juro,
 Te fore. dum nostrūm vivet uterque, meam.
 75 Vivimus: & non sum, Theseu, tua: ^o si modō vivis,
 Fœmina, perjuri fraude ^p sepulta viri.
 Me quæ quæ, quā ^q fratrem, ^r mactāsiles, improbe, clavā.
 Effet, quam dederas, morte ^s soluta fides.
 Nunc ego non tantūm, quæ sum passura, recordor?
 80 Sed quæcunque potest ulla relicta pati.
 Occurrunt animo pereundi mille ^t figuræ:
 Morsque minus pœnæ, quā mora mortis, habet.
 Jam jam venturos aut hęc, aut suspicor illęc,
 Qui lanient avido viscera dente, lupos.
 85 Forsitan & fulvos tellus alat ista leones:
 Quis scit, an hęc sœvas tigrides insula habet?

INTERPRETATIO.

Ego te non video, Crete, divisa per centum
 oppida, terra visa Jovi puero. Nam pater
 & terra dominata æquo patri, nomina di-
 lecta prodita sunt meo facinore: cūm tibi ex-
 hibui filā pro direttore, quæ modum fecerent
 tuis gressibus, ne victor interires in domo
 perplexa. Cūm mihi dicebas, Ego juro per
 ipsa discrimina te futuram meam, quamdiu
 uterque nostrūm vitā fruetur. Vitā frūimur,
 & non sum tua, Theseu: si saltē vitā
 frueris, o puella prodita dolo mariti perjuri.
 Me quoque interfecisses, perfide, clavā, quā

fratrem. Fides quam voveras esset liberata
 morte. Nunc ego non tantūm cogito quæ
 sum latura; sed quæcunque ulla desitura
 potest experiri. Mille modi pereundi animo
 obversantur: & mors habet minus supplicii
 quā dilatio mortis. Mentem subit lupos
 jam jam accessuros aut hęc, aut illęc, qui
 discerpant præcordia dente famelico. For-
 sitan ista terra nutriat etiam leones fulvos.
 Cui perspectum, an hęc insula alat crudeles
 tigrides?

NOTÆ.

g Non ego] Maximum affectum habet
 hæc recordatio.

h Centum] Hæc fama de centum Crete
 urbibus, ex Homero invaluit; quam verum
 fuisse, non facillè crediderim, nisi etiam v. cos
 annumeraveris.

i Cognita] Quia ibi nutritus fuit.

k Iusto] Quamobrem apud inferos iudex.

l Cara] Pater & Patria nomina cara
 sunt.

m Victor] Superato Minotauro. Alii
 habent victus.

n Recurvo] Labyrinthi periphrasis.

o Si modō vivis] Hæc habet correctio
 multam emphasim; magnumque affectum.
 p Sepulta] Prorsus Perdita. Ita & Te-
 rentius alicubi.

q Fratrem] Minotaurum.

r Mactāsiles] Decet utinam. Uinam me
 interfecisses.

s Soluta] Quia tantūm, dum uterque vi-
 veret, fidem suam dederat Theseus. Inge-
 niosum verò est istud; quasi tantum nefas
 ille patriverit, ut interfectā conjuge fidem
 servasse videretur.

t Figuræ] Mortis genera.

Et freta dicuntur magnas ^u expellere ^x phocas.

Quid vetat & ^y gladios per latus ire meum?

Tantum ne religer durâ captiva catenâ;

90 Neve traham servâ grandia pensa manu,
Cui pater est Minos, cui mater ^a filia Phœbi:

Quôdque magis memini, quæ tibi pacta fui.

Si mare, si terras, porrectaque littoꝝa vidi;

Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.

95 Cœlum ^a restabat; timeo ^b simulacra Deorum.

Destituor rapidis præda cibusque feris.

Sive colunt habitantque viri, diffidimus illis.

Externos didici ^c læsa timere viros.

Viveret ^d Androgeos utinam: nec facta luisses

100 Impia ^e funeribus, ^f Cecropi terra, tuis!

Nec tua mactâisset ^g nodoso stipite Theseu,

Ardua ^h parte virum dextera, parte bovem!

Nec tibi, quæ réditus monstrarent, fila dedissem,

Fila per adductas sæpe recepta manus!

105 Non equidem miror, si stat victoria tecum,

Strataque Cretæam bellua tinxit humum.

I N T E R P R E T A T I O .

Maria etiam perhibentur immittere ingentes vitulos. Quid obstat enses etiam adigi per latus meum? Tantum ne capta constringar sævis vinculis; neve servâ manu pensa ingentia diducam, ego cui Minos est pater, cui filia Phœbi mater; & quod amplius recorder, quæ tibi promissa fui. Si aspexi mare, si terras & vasta littoꝝa; terræ mihi intentant multa, aquæ multa. Cœlum supererat. Meo imagines Deorum. Deserer in rapinam & escam feris furentibus. Seu viri ceiebrant,

& excolunt banc terram, eos suspicimus Decepta, docta sum metuere viros p regrinos. Utinam Androgeos superstes esset: nec extolviſſes facinora impia tuorum cædibus, terra Cecropi: nec manus tua in altum sublata, Theseu, interfecisset clavâ nodosâ, virum semi-bovem, bovem semivirum! Nec tibi præbuissem fila, quæ ostenderent regressus; fila relicta per manus sæpe admotas! Non equidem stupeo, si victoria tecum permanet, & bellua humi afflicta inficit solum Cretæum.

N O T Æ.

^u Expellere] In sicum mittere. In terrâ verò vivere, spirare, præ aliis etiam omnibus animalibus gravissimo somno dormire phocæ dicuntur, auctore Plinio.

^x Phocas] Vitulos marinos.

^y Gladios] Cujusvis advenæ.

^a Filia Phœbi] Pasiphaë. Vult maximè indignum videri, si ipsa regis filia, aliisque gaudens titulis, servire cogatur.

^b Restabat] Quod contra me non esset.

^c Simulacra] Figuras, in quas illi se dicuntur mutare.

^d Læsa] A Theseo hospite, qui Cretæ mihi imposuit, neque hic reliquit.

^e Androgeos] De quo in argumento. Longè verò, mulierum mor-, malorum suorum causam repetit Ariadne.

^f Funeribus] Puerorum & puellarum septem; quod annuum erat Atheniensem, erga Minoem, tributum, Minotauro tradendum.

^g Cecropi] Attica, à Cecrope Atheniensem rege. Ille verò est vocativus Græcus, à formâ patronymicâ Cecropis, idos.

^h Nodoso stipite] Clavâ, quâ utebatur Theseus.

ⁱ Parte virum] Minotaurum.

- Non poterant figi præcordia ferrea ⁱ cornu :
^k Ut te non tegeres, pectore tutus eras.
 Illic tu filices; illic adamanta tulisti :
 110 Illic qui filices Thesea vincat habes.
 Crudeles ^l somni, quid me tenuistis inertem ?
^m At semel æternâ nocte premenda fui.
 Vos quoque, crudeles venti nimiùmque parati ;
ⁿ Flaminaque in lacrymas officiosa meas.
 115 Dextera Crudelis, quæ me fratremque necavit :
 Et data poscenti ^o nomen inane fides.
 In me jurârunt somnus ventusque fidesque :
 Prodita sum causis una puella tribus.
^p Ergo ego nec lacrymas matris moritura ^q videbo :
 120 Nec, mea qui digitis lumina condat, erit ?
 Spiritus infelix ^r peregrinas ibit in auras :
 Nec positos artus unget amica manus ?
^s Ossa superstabant volucres inhumata marinæ ?
 Hæc sunt ^t officiiis digna sepulcra meis ?
 125 ^u Ibis Cecropios portus : patriæque receptus
 Cùm steteris urbis celsus in arce tuæ ;
 Et bene narraris letum taurique virique,
 Sæctaque per dubias ^x saxea tecta vias ;

INTERPRETATIO.

Dura tua viscera non poterant fodi cornu : quanquam te non defendisse, eras securus pectore. Tu gestasti illic saxa, illic gestasti adamanta: habes illic Theseum, qui durior sit saxis. Somni crudeles, cur me ignavam retinivistis? Imò semel obruenda fui nocte æternâ. Vos quoque sævi venti, & nimis expediti; & flatus obsequiosi in meos fletus. Manus sæva quæ occidit me & germanum: & fides obstricta mihi petenti nomen vanum. Somnus & ventus & fides conjuraverunt in

me. Una puella perdita sum tribus causis. Ego peritura, neque aspiciam fletus matris, nec dabitur qui claudat oculos meos digitis? anima misera feretur in aërem ignotum: nec manus amica condat membra composita? Aves maritimæ insistent ossibus meis insensibilibus? Hæc sepulcra sunt digna obsequiis meis? Tanges portus Cecropios: & redux in patriam cum sublimis confiteris in arce urbis tuæ, & bene retuleris mortem & tauri & viri, & domum lapideam divisam per vias ambiguas;

NOTÆ.

ⁱ Cornu] Minotauri.
^k Ut] Quamvis.
^l Somni] In somnum invehitur, quo tenta est, dum Theseus abiret.
^m At] Correctio est ingeniosa: quasi dicat; Imò in æternum debuissim dormire.
ⁿ Flamina] Venorum flatus.
^o Nomen inane] Fides, si non fervetur, est profectò nomen inane.
^p Ergo] Concludentis non est hoc loco particula, sed indignantis. Ingemiscit, & ingeminat Ariadne, quòd in illâ insulâ sola

fit moritura.
^q Videbo] Quod alicujus esset solatii.
^r Peregrinas] Hic volunt arguti quidam videri; at alieno loco, uti quidem videtur puellari enim simplicitate & mollitie istud arbitror ab Ariadne dictum.
^s Ossa] Dicit, se avibus laniatum iri.
^t Officiis] Erga te, Theseu. Ironia est, cum exprobratione.
^u Ibis] Et istud cum maximo affectu, & invidiâ est conjunctum.
^x Saxea] Labyrinthum.

- Me quoque narrato solâ tellure relictam.
 130 y Non ego sum titulis furripienda tuis.
 z Nec pater est Ægeus; nec tu a Pittheïdos Æthræ
 Filius: auctores saxa fretumque tui.
 b Di facerent, ut me summâ de puppe videres!
 c Movisset vultus mœsta figura tuos.
 135 Nunc quoque non oculis, sed, quâ potes, aspice mente
 Hærentem scopulo, quam vaga pulsat aqua.
 Aspice demissos lugentis in ore capillos;
 Et tunicas lacrymis, sicut ab imbre, graves,
 Corpus, ut impulsiæ segetes Aquilonibus, d horret:
 140 Literaque e articulo pressa tremente labat.
 Non te per meritum, quoniam f malè cessit, g adoro,
 Debita fit h factô gratia nulla meo:
 Sed nec pœna quidem: si non ego causa salutis,
 Non tamen est, cur sis tu mihi causa necis.
 145 Has tibi, plangendo lugubria pectora, lassas,
 Infelix tendo trans freta longa manus.
 Hos tibi, i qui superant, ostendo mœsta capillos.
 Per lacrymas oro, quas tua k facta movent:
 l Flecte ratem, Theseu; versoque relabere vento.
 150 Si priùs occidero; tu tamen ossa m feres.

INTERPRETATIO.

refer me quoque destitutam in terrâ desertâ. Ego non sum dissimulanda tuis elogiis. Nec pater est Ægeus, nec tu filius Æibræ Pittheïdos. Scopuli & mare sunt tui parentes. Utinam Dii præstarent, ut me aspiceres de suprêmâ puppe! tristis species hexisset suos oculos. Nunc etiam intueri non oculis, sed animo, quo tibi licet, stantem scopulo, cuius qua incerta obstrepit. Cerne comam sparsam per vultus marentis; & vestes ponderosas lacrymis, tanquam à pluvîâ. Corpus fremit ut segetes alicæ Borcæ: & litera

signata digito trepidante vacillat. Non te precor per beneficium, quandoquidem malè cessit: gratia nulla fit debita officio meo. Sed nec malum quidem: si ego non tui causa salutis, non est tamen, cur tu sis mihi causa mortis. Misera porrigo tibi trans vasta maria manus defessas tundendo mœsta pectora. Tristis exhibeo hos capillos, qui supersunt. Rogo per lacrymas, quas tua facinora eliciunt, converte navem, Theseu; & revertere, vento mutato. Si priùs occubero, tu tamen colliges ossa.

NOTÆ.

- y Non ego] Vehemens est Ironia.
 z Nec pater] Jam apertè indignationem prodit.
 a Pittheïdos] Pittheus Æthræ pater fuit.
 b Di facerent] Utinam adde: deinde scilicet pro facerent intellige.
 c Movisset] Certè, nam ipsa ejus verba movent.
 d Horret] Frigore, timore, dolore.
 e Articulo] Digito.
 f Malè cessit] Malè enim beneficia in Theseum ingratum collocaverat.
 g Adoro] Refertur verbum istud ad se-

quens, versu epistolæ penultimo, flecte. Flecte ratem, &c.

h Facto] Beneficio, quo te ex labyrinthi erroribus extraxi.

i Qui superant] Nam cæteros avulsi.

k Facta] Crudelia, felicit; qui solam destituit. Sed vis quædam latet in voce tua.

l Flecte] Ad me converte.

m Feres] Alii habent leges. Illa verò non perit, ut videtur metuere, fuit enim postea Bacchi uxor, & translata in cælum, ut jam supra vidimus. Quanquam alia fabulantur alii.

EPISTOLA XI.

ARGUMENTUM.

Macareus & Canace. Æoli regis ventorum filii, cum turpiter se amarent, & consanguinitatis prætextu culpam tegentes concumberent, Canace filium peperit; quem cum clam à regiâ per nutricem emitteret, ut aleretur, infelix infans suo vagitu se avo prodidit. Qui filiorum incensus scelere, non cum infan-tem jussit canibus exponi: & per satellitem Canacæ gladium misit, quo illa pro meritis uteretur. Se interficisse creditur, sed priusquam moreretur, Macareo, qui jam in templum Apollinis Deipbici confugerat, hæc epistolâ cajum suum narravit, orans, ut expositi infantis ossa legat, & unâ cum suis urnâ componat.

CANACE MACAREO.

- S**^a qua tamen ^c cæcis errabunt scripta lituris,
^d Oblitus à dominæ cæde libellus erit.
 Dextra tenet calamus; strictum tenet altera ferrum:
 E jacet in gremio charta ^e soluta meo.
 5 Hæc est ^f Æolidos fratri scribentis imago:
^g Sic videor duro posse placere patri.
 Ipse necis cuperem nostræ spectator adesset;
^h Auctorisque oculis exigeretur ⁱ opus.
 Ut ferus est, multoque suis truculentior Euris,
 10 ^k Spectaret siccis vulnera nostra ^l genis.
^m Scilicet est aliquid cum sævis vivere ventis:
 Ingenio ⁿ populi convenit ille sui.

INTERPRETATIO.

Si tamen aliqua scripta depravata erunt obscuris lituris, libellus erit deletus à necē dominæ. Dextra movet stylum, altera habet gladium nudatum, & charta est explicata in sinu meo. Hæc est species Æolidos scribentis fratri: sic videor placere posse patri sævo.

Optarem ipse adsharet testis mortis nostræ, & opus perficeretur in conspectu auctoris. Ut sævus est, & multo terribilior suis Euris, vidisset plagas nostras oculis aridis. Nempe est aliquid vitam agere cum ventis asperis: ille respondet ingenio populi sui.

NOTÆ.

a Si qua tamen] Propter istud tamen putaverunt nonnulli interpolatores sequentes duos versus huic epistolæ initium facere:

Æolis Æolidæ, quam non habet ipsa salutem Mittit, & armatâ verba notata manu.

Frustrâ verò illi: nam, ut Æoli filiam sic morientem decebat, principio abrupto usa est Canace; ita ut sensus, non verba supplenda sint. Quis verò sensus fuerit, spuerii illi duo versus declarant.

b Qua] Si qua epistolæ meæ partes.

c Cæcis] Quæ vix legi possint,

d Oblitus] Id est, In culpâ erit cædes dominæ, quæd epistola lituris oblita.

e Soluta] Explicata.

f Æolidos] De seipsâ Canace, Æoli filiâ, loquitur.

g Sic] Ense ad meam necem parato. Patris arguit crudelitatem.

h Auctoris] Patris, scil. qui ensẽ, quo se ipsi interficeret, per satellitem miserat.

i Opus] Cædes mea.

k Spectaret] Alii habent spectasset.

l Genis] Oculis: ut supra in Ariadne.

m Scilicet] Reddit rationem cur sævus sit pater. Sed latet quædam indignatio & Ironia.

n Populi] Venti.

- Ille ° Noto p Zephyroque, & q Sithonio Aquiloni
Imperat, & r pennis, s Eure proterve, tuis.
- 15 Impetat, (heu!) ventis: t tumidæ non u imperat iræ:
x Possidet & vitiis regna minora suis.
- Quid juvat y admotam per z avorum nomina cœlo
Inter cognatos posse referre Jovem?
- Num minùs infestum funebria munera a ferrum
20 Fœmineâ teneo, non mea tela, manu?
- O utinam, Macareu, quæ nos commisit in unum,
Ven flet b leto serior hora meo!
- Cur unquam plùs me, frater, quàm frater amâsti?
Et tibi, non debet quod soror esse, fui?
- 25 Ipsa quoque c incalui: qualemque audire solebam,
d Nescio quem sensi corde tepente e Deum.
- f Fugerat ore color: macies g adduxerat artus:
Sumebant minimos ora h coacta cibos.

INTERPRETATIO.

Ille imperium tenet in Austrum, & Favonium, & Boream Tbracem, & pennas tuas, Subsolane procox. Heu! temperat ventos; non temperat iram ferventem. Et habet regna minora suis vitis. Quid prodest sublatam cœli per nomina avorum posse annumerare Jovem inter cor, arguineos? Anne minùs tracto fœmineâ dextrâ gladium odiosum, dona funesta, arma tibi non apta? O utinam, Macareu,

bora quæ nos cœgit in unum, advenisset tardior morte meâ! Quamobrem frater amâsti me unquam plùs quam frater? Et tibi fui, quod germana non debet esse? Ipsa quoque sum incensa, & sum experta nescio quem Deum pectore tepido, qualem consueveram audire. Color excefferat facie: macies contraxerat membra: ora invito capiebant minimum alimentum.

NOTÆ.

- o Noto] Vento à meridie flanti.
p Zephyroque] Ab occasu.
q Sithonio] Tbreicio, à Sithone monte Thraciæ quæ Græciæ & Italiæ respectu ad Septentrionem vergit: unde Aquilo seu Boreas flatus emittit.
r Pennis] Alati enim leves venti finguntur.
s Eure] Plat Euris ab ortu.
t Tumidæ] Quæ aded ventis furentibus est sævior.
u Imperat] Jam apertè Canaces dolor crumpit.
x Possidet] Ventos, quibus imperat, pater asperitate & sævitio superat.
y Admotam cœlo] Vide, quæso, quomodo granditatem rebus per verba pœta tr buat. Solemus nos dicere Gallicè. *Il est descendu de la race des Dieux.* Angl. *He is descended of the race of the Gods,* & familia. Veriùs loquimur, at tanta non est dignitas.
z Avorum] Jam videtur vox ista in numero plurali rei dignitatem, ut versui nu-

merum, addere; quod contrà est, nam quò propior Jovem pœta Canacem posuisset, eò majorem fecisset. Potuit autem, siquidem, ut quibusdam placitum, Jupiter pater fuit Æoli. At, ne quid temerè in pœtam scrip- sisse videar, sciendum, quòd obscurum valde, & parum cognitum sit genus Æoli, diversissimaque de eo scripserint mythologi. Ex quo pœtæ opus fuerit fortè longâ avorum & atavorum serie, non modò à maternâ, sed & paternâ parte, ut Canacen usque ad Jovem attolleret.

- a Ferrum] Gladium, quem pater misit.
b Leto serior] Id est, Nunquam venisset, quæ leti causa.
c Incalui] Amore incensa fui.
d Nescio quem] Qui antè incognitus fuerat.
e Deum] Cupidinem.
f Fugerat] Pallent enim amantes.
g Adduxerat] Contraxerat, corrugaverat, attenuaverat.
h Coacta] Amore; qui cibi tollit appetentiam.

Nec

- Nec somni faciles, & nox erat ⁱ annua nobis :
 30 Et gemitum nullo læsa dolore dabam.
 Nec cur hæc facerem, poteram mihi reddere causam:
 Nec nôram, quid amans esset: at illud eram.
 Prima malum nutrix animo præsensit anili:
 Prima mihi nutrix, *Æoli*, dixit, *amas*.
 35 Erubui, gremioque pudor ^k dejecit ocellos.
 Hæc satis ⁱ in tacitâ signa fatentis erant.
 Jamque ^m tumescebant vitiatî pondera ventris;
 Ægraque ^u furtivum membra gravabat ^o onus.
 Quas mihi non herbas, quæ non medicamina nutrix
 40 Attulit, ^p audaci ^q supposuitque manu?
 Ut penitens nostris (hoc te celavimus ^r unum)
 Visceribus crescens excuteretur onus.
 Ah! nimium vivax admotis restitit infans
^s Artibus; & tectus tutus ab ^t hoste fuit.
 45 Jam novies erat orta ^u soror pulcherrima Phœbi;
 Denaque luciferos Luna movebat equos.
 Nescia quæ faceret subitos mihi causa dolores,
 Et rudis ad partus, & nova miles eram.
 Nec tenui vocem. *Quid, ait, tua crimina prodis?*
 50 Oraque clamantis conscia pressit anus.

INTERPRETATIO.

Nec somni leves, & nox erat nobis longissima: & gemitum nullo dolore pressa. Nec poteram mihi indicare causam, cur hæc agerem: nec cognoveram, quid esset amans, at illud eram. Nutrix prima subodorata. est malum mente anili; nutrix prima mihi dixit, Æoli, amas. Pudore suffusa sum, & pudor demisit oculos in sinum. Hæc indicia in silente erant consistentis. Jamque onera uteri temerati turgescebant, & sarcina secreta impediabat artus morbidos. Quas herbas, quæ medicamenta non mihi exhibuit nutrix, & subjecit manu temerariâ ut pon-

duis adolescens prorsus dejiceretur nostris præcordiis? (tibi occultavimus hoc unum) Ah! factus nimium vivax, fuit firmus adversus medicamina adhibita, & fuit defensus & securus ab hoste. Jam soror formosissima Phœbi erat renovata novies, & luna decima agebat equos luciferos. Ignorabam quæ mihi esset causa dolorum subitanorum, & eram imperita ad partus, & miles novitia. Nec compeisci vocem. Quamobrem, anus inquit, tua profers flagitia? Et particeps flagitii obstruxit ora exclamantis.

NOTÆ.

ⁱ *Annua*] Nox una, præ tædio & amoris impatientiâ, annus videbatur.

^k *Dejecit*] Pudoris proprium.

^l *In tacitâ*] Id est, Licet tacere, hæc satis indicabant me amorem meum confiteri.

^m *Tumescebant*] Ventremque ad eum tumidum efficiebant.

ⁿ *Furtivum*] Furto, stuproque conceptum.

^o *Onus*] Puer, quem utero gestabat.

^p *Audaci*] Ut quæ facinus admittebat.

^q *Supposuitque*] Utero ad excutiendum factum apposuit.

^r *Unum*] Refertur ad hoc.

^s *Artibus*] Medicaminibus.

^t *Hoste*] Anu, scilicet quæ illum medicinis quæsitivis interficere.

^u *Soror*] Luna; nonus mensis lunæ prætenierat.

Quid

Quid *faciam infelix? gemitus dolor edere cogit:

Sed timor, & nutrix, & pudor ipse, vetant.

Continuò gemitus, elapsaque verba ^a reprèndo:

Et cogor lacrymas combibere ipsa meas.

55 Mors erat ante oculos; & opem ^z Lucina ^a negabat:

Et grave, si morerer, ^b mors quoque crimen erat.

Cùm superincumbens, ^c scissâ tunicâque comâque,

^d Pressâ refovisisti pectora nostra ^e tuis.

Et mihi *Vive, soror, soror ô carissima, dixisti,*

60 *Vive; nec unius corpore perde ^f duos.*

Spes bona det vires: fratri nam nupta futura es.

Illius, es ^g de quò mater, ^h & uxor eris.

Mortua (crede mihi) tamen ad tua verba revixi:

Et positum est uteri crimèn onusque mei.

65 ^h Quid tibi grataris? mediâ ⁱ sedet Æolus aulâ:

Crimina sunt oculis surripienda patris.

* Frugibus infantem, ramisque albensis olivæ,

Et levibus ^l vittis sedula celat anus:

Fictaque sacra facit, ^m dicitque præcantia verba:

70 ⁿ Dat populus sacris, dat pater ipse, viam.

INTERPRETATIO.

Quid agam misera: Dolor subigit gemere; sed metus, & nutrix, & ipse pudor prohibent. Protinus reprimo gemitus & voces quæ exciderant: & cogor ipsa absorbere meas lacrymas. Mors erat præ oculis; & Lucina recusabat auxilium; & obitus erat etiam scelus atrox, si fatoungerer. Cum super scissis vestibus & capillis laniatis recalescisti nostra pectora fosa tuis. Et mihi dixisti, Vive, soror, ô soror dilectissima, vive: nec interfice duos corpore unius. Bona spes suf-

ficiat vires: nam futura es uxor fratris. Eris conjux illius, de quo es mater. Defuncta (crede mihi) tamen excitata sum ad tua verba: & crimen & pondus alvi meæ est depositum. Quamobrem tibi gratularis? Æolus regnat mediâ aulâ. Flagitia sunt subtrahenda oculis patris. Anus diligens occultat infantem frugibus & frondibus olivæ canentis, & fasciis levibus; & operatur sacris simulatis, & profert verba orantia. Populus cedit viâ sacris, ipse pater cedit.

NOTÆ.

x *Faciam*] Pro *facerem*.
 y *Reprèndo*] *Reprimo*.
 z *Lucina*] *Juno*; quæ parturientibus adesse solet.
 a *Negabat*] *Factum emittere non poteram*.
 b *Mors quoque*] Quia crimine accelerata.
 c *Scissâ*] Ex dolore, quòd sororem ita laborantem videret.
 d *Pressâ*] *Doloribus*, scil.
 e *Tuis*] Dixit ipsam superincubuisse. Solemus enim, quos amamus, in dolorum & mortis angustiis, benevolentia & amoris testificandi causâ, solandi etiam, amplecti.
 f *Duos*] *Te & filium*.
 g *De quo*] *Cujus factò*. De seipso Macareus loquitur.

h *Quid tibi*] Scipsam alloquitur; quæ, tanquam de bono aliquo, de partu suo visâ est loqui; cùm perniciis ab Æoli crudelitate imminerat.
 i *Sedet*] *Qui otiosè omnia circumspicit, omnibusque providet*.
 k *Frugibus*] Mola salsa: quâ in sacrificiis utebantur. Ut infantem auferret, simulavit anus se, quæ ad rem sacram faciendam requisita essent, portare.
 l *Vittis*] *Fasciis*, quibus victimæ coronabantur.
 m *Dicitque præcantia*] Hymnos & supplicationes.
 n *Dat*] Id est, *Omnes loco, & viâ cedunt, nec quisquam anui affert impedimentam*.

Jam prope ° limen erat : patrias p vagitus ad aures
Venit, & indicio proditur a ille suo.

Eripit infantem, r mentitaque sacra revelat
Æolus : insanâ regia voce sonat.

75 Ut mare a fit tremulum, tenui cùm t stringitur aurâ ;
Ut quatitur u tepido x fraxina virga Noto ;

Sic mea y vibrari pallentia membra videres.
Quassus ab imposito corpore lectus erat.

z Irruit ; & nostrum vulgat clamore a pudorem ;
80 Et vix à misero continet ore manus.

Ipsa nihil, præter lacrymas, pudibunda profudi :
Torpuerat gelido lingua retenta metu.

Jamque dari parvum canibusque avibusque nepotem
Jusserat ; in solis destituique locis.

85 Vagitus dedit ille miser : sensisse putares :
Quâque suum poterat voce rogabat avum.

Quid mihi tunc animi credas, germane, fuisse ;
(Nam potes ex animo colligere ipse tuo)

Cùm mea me coram sylvas b inimicus in altas
90 c Viscera montanis ferret edenda lupis ?

d Exiêrat thalamo : tunc demum pectora plangi
Contigit, inque meas unguibus ire genas.

INTERPRETATIO.

Jam ad limen pervenerat : vagitus penetra-
vit ad patris aures, & ille detegitur indicio
suo. Æolus corripit infantem, & detegit sa-
cra fœta : regia personat voce boante. Quem
admodum mare tremit, cùm raditur vento
levi, quemadmodum virgultum fraxineum pul-
satur Austro calido, sic cerneris meos artus
pallidos tremere. Cubile concutiebatur à su-
perstrato corpore. Pater irrumpit & propalat
clamore nostrum dedecus : & vix absinet ma-
nus à facie infelici. Ego pudore suffusa nihil
nisi lacrymas emisi : lingua stupuerat repressa

timore frigido. Jamque imperaverat tene-
rum nepotem projici canibus & avibus, & re-
linqui in locis desertis. Ille infelix edidit va-
gitus, credes intellexisse : & orabat avum
suum verbis quibus poterat. Quid putes, fra-
ter, fuisse tunc mihi animi (nam pates ipse
inferre ex ingenio tuo) cùm in meo conspectu
deferret præcordia mea in excelsas sylvas de-
voranda à lupis montanis ? Excesserat cubi-
culo : tunc denique concessum tundi pectora, &
immittere unguis in meas genas.

NOTÆ.

o Limen] Ad regie portam pervenerat,
quâ egrederetur.

p Vagitus] Pueruli clamor.

q Ille] Infans.

r Mentita] Infantem ipsum, quem sacra
esse anus simulaverat.

s Fit tremulum] Fremit & crispatur cùm
primulum vento agitur.

t Stringitur] Leviter percutitur, & car-
rugatur.

u Tepido] Quia spirat à meridie.

x Fraxina] Cujus folia tenuia & oblonga
facile commoventur. Fraxina verò positum
pro fraxinea.

y Vibrari] Moveri, tremere.

z Irruit] In meum cubiculum intrat.

a Pudorem] Dedecus, infamiam.

b Inimicus] Quivis ejus patris satelles,
qui infantem in sylvas & loca sola deferret.

c Viscera] Filium meum.

d Exiêrat] Pater, scilicet.

- Interea patrius vultu mœrente satelles
 Venit, & indignos edidit ore sonos :
- 95 ^c *Æolus hunc ensem mittit tibi, tradidit ^f ensem:*
Et jubet ex ^g merito scire ^h quid iste velit.
 Scimus: & utemur violento fortiter ense :
 Pectoribus ⁱ condam dona paterna meis.
 His mea muneribus, genitor, connubia donas ?
- 100 Hâc tuâ dote, pater, filia dives erit ?
 Tolle procul, decepte, faces, ^k Hymenæe, maritas :
 Et fuge ^l turbato tecta ^m nefanda pede.
 Ferte ⁿ faces in me, quas fertis, ^o Erinnyes ^p atræ :
 Ut meus ex ^q isto luceat igne rogus.
- 105 Nubite ^r felices ^s Parca ^t meliore sorores ;
 Admissi memores sed tamen este mei.
^u Quid puer admisit ^x tam paucis editus horis ?
 Quo læsit factò, vix bene natus. avum ?
^y Si potuit meruisse necem meruisse putetur.
- 110 ^z Ah miser admissio plectitur ille meo !

INTERPRETATIO.

Interea minister patrius accedit vultu tristi,
 & emisit ore horrendas voces; Æolus mit-
 tit tibi hunc gladium, porrexit gladium:
 & imperat nôsse ex merito quid iste signifi-
 cet. Novimus, & utemur intrepidè servo
 gladio: abdam munera paterna meo corde.
 Muneraris, pater, bis donis meum conjugum?
 Filia tua, pater, erit opulenta hâc dote. Hy-
 menæe eluse, procul summove tædas nuptiales:

& vi a domum scel. flam pede exterito. Fu-
 ria nigra. in me concutite faces, quas geri-
 ts, ut rogus meus arceatur ex isto igne.
 Sorores atræ, nubite fato lætiore, sed tamen
 meminere mei facinoris. Quid puer patra-
 vi natus antè tam paucas horas? Quo faci-
 nore offendi avum, vix bene editus? Si potuit
 meruisse mortem. credatur meruisse. Ab ille
 in felix punitur ob factum meum?

NOTÆ.

^c *Æolus*] Verba sunt satellitis Æoli.
^f *Tradidit ensem*] Verba Canaces.
^g *Merito*] Per crimen, incestum scilicet.
^h *Quid iste velit*] *Quid cum isto gladio tibi*
faciendum.
ⁱ *Condam*] *Me eo interficiam.*
^k *Hymenæe*] Deus nuptiarum præses.
^l *Turbato*] *Celeri & præcipiti.* Metonymia
 est antecedentis pro consequente.
^m *Nefanda*] *Propter meum incestum.*
ⁿ *Faces*] Nuptiis adhiberi solitas, ut an-
 tea vidimus.
^o *Erinnyes*] Furis, malefactorum ul-
 tices Deæ.
^p *Atræ*] Quia infernales.
^q *Isto*] *Infernali, ex vestris facibus arcesso.*

^r *Felices*] Id est, *Feliciter.*
^s *Parca*] Ex parcarum seu fatorum ordine
 omnia fieri Ethnici etiam crediderunt. Tres
 autem fuerunt Parcæ, Clotho, Lachesis,
 Atropos.
^t *Meliore*] *Magis propitia.*
^u *Quid puer*] Postquam de se statuit, ad
 infantem revertitur Canace, ejusque causâ
 patrem arguit.
^x *Tam paucis horis*] Id est, *Ante pauca*
las horas. Gall. *Il y a si peu de tems.* Angl.
The time is so short.
^y *Si potuit*] Permissione hâc insontem
 puerum esse ostendit. Nec fortiter negat
 hæc figura, & commiserationem movet.
^z *Ab*] *Commiserantis.*

- Nate, dolor matris, rapidarum præda ferarum,
 (Hei mihi!) ^a natali dilacerate tuo:
 Nate, parum fausti miserabile ^b pignus amoris;
 Hæc tibi prima dies, hæc tibi summa fuit.
- 115 Non mihi te licuit lacrymis perfundere ^c iustis:
 In tua ^d non tonsas ferre sepulchra comas.
 Non ^e superincubui: non oscula frigida carpsi.
 Diripiunt avidæ viscera nostra feræ.
- Ipsa quoque infantes ^f cum vulnere prosequar umbras;
 120 ^g Nec mater fuero dicta, nec orba diu.
 Tu tamen, ô frustra miseræ ^h sperate sorori,
ⁱ Sparsa precor nati collige membra ^j tui:
 Et refer ad matrem, socioque impone sepulcro:
 Urnaque nos habeat, quamlibet arcta, duos.
- 125 Vive memor nostri, lacrymasque in vulnere funde:
 Neve ^k reformida corpus amantis amans.
^l Tu (rogo) ^m projectæ nimium mandata sororis
ⁿ Perfer: mandatis ^o perfruar ipsa patris.

INTERPRETATIO.

Fili, dolor matris, rapina ferarum avidarum, (Hei mihi) discepte tuo die natali: fili, pignus flebile amoris infelicis; hæc fuit tibi prima lux, hæc tibi fuit ultima. Non mihi fuit concessum te irrorare iustis lacrymis, non immittere in tuos rogos capillos defectos. Non me superimmisi: non juxpsi oscula gelida: feræ rapidæ dilaniant nostra præcordia. Ipsa quoque comitabor umbras infantes cum vul-

nere: nec dicta fuero diu mater, nec orba. Tu tamen, ô incassum sperate infelici sorori, collige artus diffitos filii tui; & eos reporta ad matrem, & immitte tumulo communi; & urna quantumvis parva capiat nos duos. Vive memor nostri, & effunde lacrymas in plagam; neve meue amans corpus amantis. Tu (quæso) perferce jussa sororis nimium infelicis: ipsa exequar imperata patris.

NOTÆ.

^a Natali] Die, scilicet.

^b Pignus amoris] Hinc liberi pignora simpliciter dicuntur.

^c Iustis] Quæ, cum justa mortuo perfolvuntur, in exequiis effunduntur.

^d Non tonsas] Hubertinus has duas voces conjunctim legit. Non bene, credo. Optime Mycillus non refert ad licuit; deinde tonsas simpliciter intelligit comas; quas, funerali more etiam tondere, & in rogam; aut sepulchrum mittere, in gravi funere mulieres solebant.

^e Superincubui] Parentes enim, ex affectu, matres præsentim, cadavera etiam liberorum, solent amplecti & osculari.

^f Cum vulnere] Id est, Per vulnus quod

mibi gladio infigam.

^g Nec mater] Quia mortuus est filius, & ipse jamque moriar.

^h Sperate] In matrimonium, scilicet.

ⁱ Sparsa] A canibus & lupis hæc illæ distraita.

^k Reformida] Quamquam ipsa mortuum cadaver exhorruisset.

^l Tu, rogo] Totum hoc distichon à manu secundâ in Puteaneo codice, optime interpolatorum esse, & elegantiam Ovidianam indignum, censuit clarissimus Heinsius

^m Projectæ] Infelicis & abiectæ.

ⁿ Perfer] Perferre.

^o Perfruar] Quod imperavit pater efficiari.

EPISTOLA XII.

ARGUMENTUM.

Jason, cum primum Colchum attigit, à Medea, Ætæ Colchorum regis & Hecates filia, natus est, & amatus: interpositoque conjugii sponsione, illum edocuit, quonam pacto ad optatam perveniret prædam. Aureo igitur vellere rapto, clam cum Medea fugam arripuit. Quos cum insequeretur Ætæ, illa Absyrti fratris, quem se, um ducebat, occisi membra dispersit: ut ita patrem ossa filii legentem moraretur. Et sic incolumes in Thessaliam tandem devenerunt: ubi Jasonem Jasonis patrem, annis jam decrepitum, ad viridem ætatem reduxit. Jason dein Medeam repudiavit: & Creüsam, Creontis regis Corinthiorum filiam, uxorem assumpsit. Furibunda igitur Medea ad Jasonem scripsit, ingratum ejus animum accusat, præsentemque ulionem, nisi recipiatur, interminatur.

MEDEA JASONI.

A tibi ^b Colchorum (memini) ^c regina ^d vacavi;
^e Ars mea, cum peteres, ut tibi ferret ^f opem.
 Tunc, quæ ^h dispensant mortalia ⁱ fila, ^k sorores
 Debuerant fusos ^l evoluisse meos.
 5 Tunc potui Medea mori ^m bene. Quicquid ab illo
 Produxi vitæ tempore, ⁿ pœna fuit.
 Hei mihi! cur unquam juvenilibus ^o acta læcertis
^p Phryxeam petiit ^q Pelias ^r arbor ovem?

INTERPRETATIO.

At (memini) ego regina Colchorum tibi operam præstiti, cum regeres, ut ars mea tibi auxilium præberet. Tunc sorores, quæ dividunt fila mortalia, debuerant exhaurisse fusos meos. Tunc potui Medea bene fato fungi

[Quicquid protraxi vitæ ab illo tempore fuit supplicium. Hei mihi! quamobrem navis Pelias impulsâ brachiis juvenilibus expetivit velus Phryxæum.

NOTÆ.

a At] Admirantis est simul & indignantis, Principio verò utitur abrupto, ubi multa subintelligenda sunt, majoris affectûs declarandi causâ.
 b Colchorum] Colchi populi sunt Ponti Euxini, ab ortu æcolæ.
 c Regina] Quippe Ætæ Colchorum regis filia.
 d Vacavi] Operam præstiti, inservivi.
 e Ars] Magica. Veneficiis verò Medea notissima.
 f Opem] In tollendo vellere aureo, omnibusque, quibus septum erat illud incæptum, superandis difficultatibus.
 g Tunc] Cum primam opem meam petiisti.
 h Dispensant] Cuique vitæ modum & mensuram assignant.
 i Fila] Tres Parcas fatale exercere lanificium, earumque primam stamen ducere, al-

teram fusum versare, tertiam filum abrumperere, ex fabulis notissimum. Quamquam variè hæc omnia fingunt poetæ.
 k Sorores] Parcæ.
 l Evoluisse] Id est, Vitæ meæ finem impulsisse.
 m Bene] Quia felix & honesta ad illud tempus fueram.
 n Pœna] Nam per criminum omnia generata, curasque & dolores, vitam traduxi.
 o Ætæ] Impulsâ.
 p Phryxæam] Vellus aureum, quod Marti Phryxus appendit.
 q Pelias] Thessalica; à Pelio monte Thessaliæ, ubi decitæ arbores, ex quibus Argo navis fabricata est. Mulebri verò more marum suorum causam Medea longè repetit.
 r Arbor] Pro navi, quâ in Colchos vecti sunt Argonautæ.

- Cur unquam Colchi^a Magnetida vidimus Argo;
 10 t Turbaque^u Phasiacam Graia^x bibistis aquam?
 Cur mihi^y plus æquo^z flavi placuere capilli;
 Et decor, &^a linguæ gratia ficta tuæ?
 Aut (semel in nostras quoniam^b nova puppis arenas
 Venerat, audaces attuleratque viros)
 15 Iffet^c anhelatos non^d præmedicatus in ignes
 e Immemor^f Æsonides, s oraque adunca bouum.
 b Semina jecisset; totidem sensisset &ⁱ hostes,
 k Ut caderet cultu cultor ab ipse suo.
 Quantum perfidiæ tecum, scelerate, perisset!
 20 Dempta forent capiti quàm mala multa meo!
 Est aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas.
 l Hæc fruar: hæc de te gaudia sola feram.
 m Jussusⁿ inexpertam Colchos advertete puppim,
 Intrasti patriæ regna o beata meæ.

INTERPRETATIO.

Cur unquam Colchi aspeximus Argo Magnetida; & agmen Græcum potæstis aquam Phasiacam? Quamobrem coma flava, & forma, & lepos simulatus linguæ tuæ arriserunt mihi plus justo? Aut (quandoquidem nova navis semel appulerat nostris littoribus, & advexerat viros temerarios) ingratus Æsonides descendisset nullis medicamentis præmunitus in ignes efflatus, & ora recurva bouum. Spar-

fisset semina; & expertus esset totidem hostes, ut ipse agricola interiret ab agriculturâ suâ. Quantum perfidiæ tecum interisset, scelestè! quàm multa mala subtracta essent meo capiti! Est aliqua suavitas objicere beneficium immemori. Hæc gaudebo; consequar de te banc solam voluptatem. Coactus Colchos dirigere rudem navem, subiisti regna felicia patriæ meæ.

NOTÆ.

s Magnetida] Thessalicam; à Magnetisâ regiunculâ Thessaliæ, in quâ mons Pelius; nisi quòd verius illam huic conterminam dixeris.

t Turba] Argonautæ.

u Phasiacam] Colchicam; à Phasi, Colchorum fluvio.

x Bibistis] Id est, Cur venistis? Vim majorem habet interrogatio, quàm si dixisset simpliciter, se optare, ut nunquam Argonautæ Colchos vidissent.

y Plus æquo] Ut tui causâ patrem perdidim, aliaque multa patrauerim.

z Flavi] Qui etiam nunc sunt in pretio; Gall. blond, & Angl. fair.

a Linguæ] Dicit, Jasonem mellita verba, orationemque bene comptam, dolo malo, ut ipsam caperet, quæsiuisse: non ex animo, nec verâ gratiâ locutum esse.

b Nova] Cui similes nunquam viderant. Quanquam Ovidius, aliique, primam Argo navem fuisse voluerunt.

c Anhelatos] Ex taurorum Abenipedum naribus emisses.

d Præmedicatus] Venenis Medea Jasonem instruxerat, ne in subigendis tauris ab ipsis læderetur. De quibus omnibus suprâ in Hyppipyle.

e Immemor] Beneficiorum à me acceptorum, scil. Ingratum.

f Æsonides] Jason, Æsonis, Thessaliæ regis filius.

g Ora adunca] Propter cornua.

h Semina] Dentes serpentis.

i Hostes] Qui ex jectis seminibus nati sunt.

k Ut caderet] Ut Jason, qui tanquam agricola dentes serpentis in terram misisset, ab hostibus armatis, qui ex illo semine nascerentur, interficeretur.

l Hæc] Exprobrandi, scil. beneficiæ.

m Jussus] A Peliâ patruo.

n Inexpertam] Navis tribuit, quod nautis referendum.

o Beata] Ditia.

- 25 Hoc illuc Medea fui, ^p nova nupta quod ^q hinc est.
 Quam pater est illi, tam mihi dives erat.
 Hic ^r Ephyren ^s bimarem; ^t Scythiã ^u tenus ^x ille ^y nivosa
 Omne tenet, ^z Ponti quã plaga læva jacet.
 Accipit hospitio ^a juvenes Æt̃ a Pelasgos,
 30 Et ^b premitis pictos corpora Graia toros.
 Tunc ego te vidi: tunc cœpi scire quid esses.
 Illa fuit mentis prima ruina meæ.
 Ut vidi, ut peti! ^c nec notis ignibus arsi:
^d Ardet ut ad magnos pinea tæda Deos.
 35 Et formosus eras, & me mea ^e fata trahebant:
^f Abstulerant ^g oculi lumina nostra tui.
 Perfide, ^h sensisti: quis enim bene celat amorem?
ⁱ Eminent indicio prædita flamma suo.
 Dicitur interea tibi ^k lex; ut ^l dura ferorum
 40 Infolito premeres ^m vomere colla boûm.

INTERPRETATIO.

Ego Medea illuc id fui, quod nova nupta est hic. Pater erat mihi tam opulentus, quam pater est illi. Hic imperium habet in Ephyren bimarem; ille in omnem partem Scythiæ nivalis, quã regio sinistra Ponti porrigitur. Ætã excipit hospitio juvenes Pelasgos; & vos, Græci, discumbitis lectis pictis. Tum ego te aspexi, tunc primùm cognovi quid esses: illa prima fuit pernicietas animi mei. Ut aspexi,

ut interii! nec incensa sum flammis cognitis: Incensa sum tanquam tæda pinea flagrat ad magnos Deos. Et pulcher eras, & fata mea me cogebant. Oculi tui rapuerant nostros oculos. Perfide, advertisti: quis enim bene tegit amorem? Flamma apparet manifestata suo indicio. Interea conditio tibi proponitur, ut urgeres fortes cervices boûm ferocium vomere inassuetu.

NOTÆ.

^p Nova nupta] Creûsa; de quã in argumento.
^q Hic] Creon, Creûsæ pater.
^r Ephyren] Corinthus est, cui primo illud nomen datum.
^s Bimarem] Quæ est inter duo maria.
^t Scythiã] Alii habent Scythiæ, latus ille nivosa. De Scythis jam antea diximus, qui populi fuerunt Asiæ, itemque Europæ.
^u Tenus] Id est, Usque ad Scythiam.
^x Ille] Pater meus.
^y Nivosa] Frigida; quia multùm ad Septentrionem vergit.
^z Ponti] Maris Euxini.
^a Juvenes] Argonautas, Græcos.
^b Premitis] Discumbitis in lectis, tapetibus ornatis.
^c Nec notis] Id est, Maximis: nisi fortè indicat tantùm, se antea non amatè.

^d Ardet] Arsi, ut tæda ardet.
^e Fata trahebant] Dicit se, & Jasonis elegantiam, & tato suo ad ipsum amandum computsam fuisse.
^f Abstulerant] Id est, Nisi te, nihil amplius videre poteram. Quod maximum est indicium amoris.
^g Oculi] In illis verò vis multa est ad provocandum amorem.
^h Sensisti] Me amore teneri.
ⁱ Eminent] Apparet.
^k Lex] Quã vellus aureum tollendum erat.
^l Dura] Ferocia, minùsque jugo assueta.
^m Vomere] Non equidem vomere, sed jugo premuntur colla boûm; nisi quoddam jugo aratrum, cujus vomer pars est, alligatur.

- [^a Martis erant tauri plūs, quā n per cornua, sævi;
Quorum terribilis ^o spiritus ignis erat.]
Æ e ^p pedes f lidi, prætentaque naribus æra:
Nigra per afflatus hæc quoque facta suos.
45 ^a Semina præterea ^r p populos genitura juberis
Spargere ^s devota lata per arva manu,
^t Qui peterent ^u secum natis tua corpora telis.
^v Illa est agricolæ ^x messis iniqua suo.
^y Lumina custodis succumbere nescia somno
50 Ulimus est aliqua ^z decipere arte labor.
^a Dixerat Æetes. ^b Mœsti consurgitis omnes:
Mentiaque purpureos ^c deserit alta toros.
^d Quam tibi nunc ^e longè regnum dotale Creüsæ,
Et focer, & ^f magni nata Creontis erant?
55 Tristis abis. ^g Oculis abeuntem prosequor udis:
Et dixit tenui murmure lingua, *Vale.*
Ut positum tetigi thalamo malè ^h saucia lectum;
^k Acta est per lacrymas nox mihi, quanta fuit.

INTERPRETATIO.

Tauri erant Martis magis terribiles quàm per cornua, quorum status erat flamma formidabilis. Pedes duri are, & æra inducta naribus; hæc quoque facta atra per balitus suos. Imp raris insuper jacere manu confectatâ per varios agros semina emissura populos, qui inueberentur in tua membra jaculis secum ortis. Illa messis parum favet suo cultori. Labor postremus est fallere aliquo dolo oculos custodis fugientes superari à som-

no. Absolverat Æetes. Omnes prorumpitis: & mensa sublimis destituit lectos purpureos. Quam procul tibi erant tunc & regnum dotale Creüsæ & filia magni Creontis & Mæstus recedis. Comitor discedentem oculis humidis: & lingua dixit levi murmure, Vale. Postquam malè vulnerata pressi torum admotum cubiculo; nox, quàm longa fuit, est mihi præterita per stetus.

NOTÆ.

[Martis] Hoc distichon Hæinsio Ovidianæ venæ esse non videtur. Videtur equidem: quomodo tamen ex textu tolli possit, non vident.

[^o Spiritus] Halitus. Ore flammam emittebant.

[^p Pedes] Ungula, scilicet.

[^q Semina] Dentis serpentis.

[^r Populos] Homines armatos. De quibus in Hypolyte.

[^s Devota] Quæ se huic fato devoverat. Ita optimè Hubertinus. Quo sensu devoti dicuntur, qui se non medios hostes, vel ineluctabilem cæsum præcipitant.

[^t Qui peterent] Qui in te irruerent.

[^u Secum natis] Armati illi ex terrâ prodisse videntur.

[^x Messis] Segetem intellige.

[^y Lumina custodis] Oculos draconis perwigilis: quæ vellus aureum custodisbat.

[^z Decipere] Dopire, puta.

[^a Dixerat] Omnia proposuerat, quæ prius absolvenda essent, quàm vellus aureum avelleres.

[^b Mæsti] Quod impossibilia crederent quæ imperabantur.

[^c Deserit] Remota est mensa, postquam Argonautæ surrexissent.

[^d Quam tibi] Quàm vero appositè jam istud internectit!

[^e Longè] De iis minimè cogitabas.

[^f Magni] Ex Jasonis ingenio loquitur, Gall. Je crois qu' alors la grandeur de votre beau pere ne vous occupoit guerres l'esprit. Angl. I thought that at that time the grandeur of your father-in-law did not much run in your mind.

[^g Oculis] Egregiè amorem suum declarat.

[^h Malè] In perniciem meam.

[ⁱ Saucia] Amore incensa.

[^k Acta] Per totam noctem lacrymavi.

- Ante oculos ¹ taurique meos, segetesque nefandæ;
 60 Ante meos oculos pervigil anguis erat.
 Hinc amor, hinc timor est: ipsum ^m timor auget amorem.
ⁿ Manè erat, & thalamo chara recepta soror;
 Disjectamque comas averſaque in ora ^o jacentem
 Invenit, & lacrymis omnia plena meis.
 65 ^p Orat opem ^q Minyis: petit altera; & ^{*} altera habebit.
^r Æsonio juveni, quod rogat illa, damus.
^s Est nemus & ^t piceis & frondibus ^u ilicis atrum:
 Vix illuc radiis solis adire licet.
 Sunt in eo, fuerantque diu, ^x delubra Dianæ:
 70 Aurea barbaricâ stat ^y Dea facta manu.
^z Nescio an exciderint mecum loca. Venimus illuc.
 Orsus es infido sic prior ore loqui:
 Jus tibi & arbitrium nostræ Fortuna salutis
 Tradidit: inque tuâ vitæque morsque manu.
 75 ^a Perdere posse sat est, si quem juvet ipsa potestas.
 Sed tibi servatus gloria major ero.

INTERPRETATIO.

Et tauri & segetes infandæ oculis obſervabantur: draco pervigil erat præ oculis meis. Ex unâ parte est amor, ex alterâ metus: amor crescit ipſo metu. Manè erat, & dilecta soror admissa in cubiculum me comperit & sparsam capillos, & cubantem in faciem averſam, & omnia redundantia lacrymis meis. Rogat auxilium Minyis. Altera rogat, & altera habebit. Concedimus quod illa petit juveni Æsonio. Est nemus obscurum & piceis, & ramis ilicis: vix con-

ceditur radiis solis illuc intrare. Stant in eo, & diu steterant templa Dianæ: Dea aurea erecta est facta manu barbaricâ. Haud scio an locorum oblitus fueris sicuti mei. Illuc accessimus: sic primus cœpisti loqui ore perfido: Fortuna tibi obtulit jus & potestatem nostræ salutis, & vitæ & mors est in tuâ manu. Abunde est posse opprimere, si quis deleſtetur ipsâ potestate. Sed liberatus, ero tibi laus major.

NOTÆ.

1 Taurique] A quibus tibi metuebam.
 m Timor auget] Verissimum, & diligenter notandum. Sese invicem acuunt & augent affectus: imò inter se commutantur.
 n Manè erat] Postquam matutinum tempus advenisset, Chalciope soror mea cubiculum meum intravit.
 o Jacentem in ora] Cubantem in faciem, ut mos est dolentibus.
 p Orat] Quia naufragos ejus liberos, nudosque & inopes, Jason adjuverat; ut testert Hyginus.
 q Minyis] Argonautis: quorum dux Jason ex Iolcho oriundus; quò, ex Orchomeno quod & Mineum dictum, coloni deducti.
 * Altera habebit] Creûsa, scilicet.

r Æsonio] Jasoni Æsonis filio.
 s Est nemus] Locum, ubi cum Medea Jason collocutus est, describit.
 t Piceis] Picea arbor est, ex quâ resina defluit.
 u Ilicis] Ilex arbor est glandifera, durissima.
 x Delubra] Tempa, Dianæ dedicata.
 y Dea] Diana.
 z Nescio an] Id est, Nescio an locorum sicuti mei oblitus fueris. Affectum vero novet hæc commemoratio & dubitatio.
 a Perdere] Id est, Si quis potestate deleſtatur, ei satis esse debet, quòd possit nocere aut perdere; nocere autem revera non debet.

Per mala nostra precor, quorum potes esse levamen ;

Per ^b genus & numen cuncta videntis ^c avi ;

Per ^d triplicis vultus ^e arcanaque sacra Dianæ :

80

Et si fortè alios gens habet ista Deos :

O virgo, miserere mei ; miserere meorum !

Effice me meritis tempus in omne tuum.

Quòd ^f si fortè virum non dedignare ^g Pelasgum,

(Sed mihi tam faciles unde ^h meosque Deos ?)

85

Spiritus antè meus tenues ⁱ vanescat in auras,

Quàm thalamo, nisi tu, nupta sit ulla meo.

^k Conscia sit Juno, ^l sacris præfecta maritis ;

Et ^m Dea, marmoreâ cujus in æde fumus.

Hæc animum (& ⁿ quota pars hæc sunt ?) movêre ^o puellæ

90

Simplicis ; & dextræ dextera juncta meæ.

^p Vidi etiam lacrymas : ^q an pars est fraudis in illis ?

* Sic citò sum verbis capta puella tuis.

INTERPRETATIO.

Oro per mala nostra, quorum potes esse solatium, per genus & potestatem avi omnia intuentis ; per faciem & sacra mystica Dianæ triplicis ; & si fortè hæc natio agnoscit alios Deos ; o virgo movearis commiseratione erga meos ! Devincto me tibi in omne tempus officiis. Quòd si fortè non aspernaris virum Pelasgum (sed unde sperem Deos tam benignos mihi & faventes ?) Anima mea priùs

discerpatur in aëra subtilem, quàm uxor ulla, nisi tu, subeat meum cubiculum. Juno præposita sacris jugalibus sit testis ; & Dea, in cujus delubro marmoreo stamus. Hæc (& quantiula pars hæc sunt ?) tetigerunt mentem puellæ credulæ ; & manus commissæ meæ manui. Aspexi etiam lacrymas ; an pars doli invenitur in illis ? sic puella sum statim decepta verbis tuis.

NOTÆ.

^b Genus] Tuum, scilicet.

^c Avi] Solis. Ætæta enim Medæ pater, illius fuit filius.

^d Triplicis] Quam lunam in cælis, Dianam in terris, Proserpinam apud inferos poëta fabulati sunt : itana etiam triplici capite, equino, humano, canino, fecerunt.

^e Arcana] Mystica nocturnaque.

^f Si fortè] Non audet nunc sperare, se non contemptum iri Jasoni, qui postea Medeam speravit.

^g Pelasgum] Me Græcum. Fuerunt enim Pelasgi Græciæ populi.

^h Meos] Mibi propitios. Quamobrem sperem Deos mihi usque ad eò propitios, ut efficiant me à te non contemni ?

ⁱ Vanescat] In nihilum redigatur.

^k Conscia] Quæ mihi læsi sui numinis pœnas infligat, si pejeravero.

^l Sacris maritis] Solemnitatibus nuptialibus.

^m Dea] Diana.

ⁿ Quota pars] Dicit, se paucula referre eorum omnium, quæ Jason promiserat.

^o Puellæ] Ipsiùs Medæ, scilicet.

^p Vidi etiam] Dicit etiam Jasonem lacrymas effudisse.

^q An pars est] Istud est quod de lacrymis dixit poëta in Phyllide :

— An & hæc simulare docentur ?

Hæc quoque habent artes, quæque jubentur eunt ?

* Sic] Cùm jurasses ; dextram dextræ junxisses : lacrymas addidisses.

- * Jungis & æripedes * inadusto corpore tauros,
 Et solidam † jusso vomere findis humum.
- 95 Arva venenatis pro semine dentibus implet:
 Nascitur, & gladios scutaque miles habet.
- ‡ Ipsa ego, quæ dederam medicamina, * pallida sedi;
 Cùm vidi † subitos arma tenere viros.
- Donec ‡ terrigenæ (facinus miserabile) fratres
- 100 Inter se ‡ strictas conseruere manus.
- Pervigil ecce draco squamis crepitantibus horrens
 Sibilat; & † torto pectore verrit humum.
- * Dotis opes ubi tunc? ubi tunc tibi regia conjux?
 Quique maris gemini destinet † Isthmos aquas?
- 105 Illa ego, quæ tibi sum nunc † denique barbara facta,
 Nunc tibi sum pauper, nunc tibi visa † nocens;
- ‡ Flammea † subdixi medicato lumina somno:
 Et tibi, quæ raperes, velleri † tuta dedi.
- ‡ Proditus est genitor; regnum patriamque reliqui:
- 110 † Munus in exilio quodlibet esse tuli.

I N T E R P R E T A T I O .

Et jungis tauros æripedes corpore igni in-
 iactis, & findis terram duram vomere impe-
 rato. Spargis agros dentibus venenatis pro
 semine: miles erumpit, & gerit enses & cly-
 peos. Ego ipsa, quæ obtuleram medicamenta,
 expallui; cùm aspexi viros repentinos trac-
 tare arma, usquedum fratres terrâ sati (fac-
 tum febile) in sese invicem converterunt ma-
 nus expromptas. Ecce serpens pervigil bur-
 ridus squamis strepantibus edit sibilis, & ab-

stergit terram sinuoso pectore. Ubi tum di-
 vitia dotis? Ubi tum tibi uxor regalis?
 Et Isthmus qui dividit aquas maris duplicis?
 Illa ego quæ sum tibi nunc denique facta bar-
 bara, nunc sum tibi visa egena, nunc tibi
 visa venefica; subdixi oculos igneo somno me-
 dicamine inducto, & traieci tibi velleri se-
 curè tollenda. Pater est prodius, deservi reg-
 num & patriam; & existimavi bonum omne
 esse in exilio.

N O T Æ .

* Jungis] Jugo subjicis. Narrat Medea,
 quomodo à se impetrato auxilio, quæcun-
 que pater Æetes imperavisset, Jason perfec-
 erit.

s Inadusto] Referunt ad tauros: malim
 ego ad Jasonem, ut intelligatur Medæ ope
 ipsum spiritu terribiles illos tauros incolumem
 subegisse.

† Jusso vomere] Id est, Jussus terram du-
 ram findis.

u Ipsa ego] Quanto magis alii timere de-
 buissent, tu præsertim, si absque medicamine
 in certamen venisses.

y Pallida] Ex timore oritur pallor.

z Terrigenæ] Militis ex terrâ geniti.

a Strictas] Strictis ensibus, in pugnam ex-
 peditas.

b Torto] Obliquè & sinuosè sese agitando
 serpentes prorrepunt.

c Dotis] Quam ex Creüsâ tuâ nunc speras.
 d Isthmos] Corinthiacum intellige, qui
 maris utrimque illum alluentis aquas reti-
 net, & dividit.

e Denique barb.] Jasoni exprobrat, quòd
 se barbaram appellet, postquam alio amo-
 rem suum, beneficiorum oblitus, transtule-
 rit.

f Nocens] Venefica.

g Flammea] Fiammam & ignem jaculan-
 tia.

h Subdixi] Soporivi, uno verbo.

i Tuta] Id est, Quæ tuto raperes.

k Proditus] A me.

l Munus in exilio] Id est, Exulare tecum
 mihi omnium bonorum loco esse duxi.

Virginitas facta est peregrini præda latronis :

Optima cum carâ^m matre relicta soror.

^a At non te fugiens sine me, germane, reliqui.

° Deficit hoc uno litera nostra loco.

115 ^p Quod facere ausa mea est, non audet scribere dextra.

^q Sic ego, ^r sed tecum, dilaceranda fui.

Nec tamen ^s extimui (^t quid enim post ^u illa timerem ?)

Credere me pelago ^x fœmina, jamque nocens.

^y Numen ubi est ? ubi Dî ? meritas ^z subeamus in alto,

120 Tu ^a fraudis pœnas, ^b credulitatis ego.

^c Compressos utinam ^d Symplegades elisissent.

Nostraque ^e adhærent ossibus ossa tuis !

INTERPRETATIO.

Virginitas facta est rapina externi prædonis; optima soror destituta est cum matre dilectissimâ. At, frater, abiens non te deserui. Epistola nostra manca est hoc uno loco. Manus non audet consignare quod sustinuit patrare. Ego sic fui dilanianda, sed tecum. Nec tamen sum verita (quid enim vereretur

post illa ?) puella etiam scelerata committere me mari. Ubi est numen ? Ubi Dii ? Afficiamur suppliciiis meritis in mari, tu doli, ego simplicitatis. Utinam Symplegades oppressissent constrictos, & ossa nostra conjungerentur ossibus tuis !

NOTÆ.

^m *Matre*] Hypseam eam vocant nonnulli, pleriquè Idyam.

ⁿ *At non te*] Fratris Absyrti vices dolet; quem, ut insequentem patrem remoraretur fugiens Medea laceravit; membraque ejus, quæ ille colligeret, huc illuc per-viam dispersit.

^o *Deficit*] Quia, ex omnibus quæ pro te feci, hoc unum est, quod scribere non audeo. Loquitur de fratris lacerati morte.

^p *Quod facere*] De fratris laceratione iterum loquitur.

^q *Sic*] Ut frater à me discerptus est.

^r *Sed tecum*] Quia etiam meruisti.

^s *Extimui*] Ex conscientiæ stimulis, quæ fontibus vindictam furiasque objicit.

^t *Quid enim*] Ne jocum ex verbis malè captâsse Naso videatur, Medæ totam sententiam sic accipe. *Quoniam nunc non audeam scribere, quæ ipsa patravi; non verita sum tamen antea mari me credere: nam quid, non ausa esset, quæ potuist ea omnia, quæ in patrem & fratrem peccavi, admittere ?* Sè fatetur antea inconsultè at veluti

per dementia, aut rabie quâdam divexitam, omnia fecisse.

ⁿ *Illam*] Patrem proditum, fratrem laniatum.

^x *Fœmina*] A naturâ timidior.

^y *Numen*] Deorum potestas, quâ fontes puniremur.

^z *Subeamus*] De præterito attentè cogitans, ut de presenti loquitur. Id est, *Cur non in profundum ultrici Deorum irâ projecti fuimus ?*

^a *Fraudis*] In me.

^b *Credulitatis*] Quæ tibi perfido crediderim. Verius dixisset crudelitatis; nisi metri ratio repugnaret.

^c *Compressos*] Quia procul visentibus juncti videbantur scopuli Symplegades, ideo eos disjungi, dein concurrere poetæ fabulati sunt. Hinc vides quamobrem dixit Medea, *compressos*.

^d *Symplegades*] Cyaneæ etiam dictæ sunt duæ insulæ, vel potius scopuli in Bosphoro Thraciæ, aut verius in Ponti Euxini ostio.

^e *Adhærent*] Postquam collisa simul & confracta fuissent.

Aut nos Scylla ^f rapax ^g canibus misisset edendos!

^h Debit ingratis Scylla nocere viris.

125 ⁱ Quæque vomit fluctus totidem, totidemque resorbet,

Nos quoque ^k Trinacriæ supposuisset aquæ.

Sospes ad ^l Hæmonias victorque reverteris urbes:

Ponitur ad patrios aurea ^m lana Deos.

ⁿ Quid referam Pelix natus ^o pietate nocentes,

130 ^p Cæsaque virgineâ membra paterna manu?

^q Ut culpent alii, tibi me laudare necesse est:

Pro quo sum toties esse coacta nocens.

Aufus es ô (justo defunt sua verba dolori)

Aufus es, ^r Æsoniâ, dicere, cede domo.

135 Iussa domo cessi, natis comitata duobus;

Et, qui me sequitur semper, amore tui.

INTERPRETATIO.

Aut Scylla vorax nos tradidisset devorandos canibus! Scylla debuit obesse viris ingratis. Et quæ reddit undas totidem, & totidem resorbet, nos quoque submersisset aquâ Siculâ. Voti compos rediis incolumis ad urbes Hæmonias: velius aureum appenditur Diis patriis. Quid commemorem filias Pelix scelestas pietate, & artus paternos discretos manu puel-

lari? Quamvis alii me vituperent, cogaris me probare, tu, cujus causâ toties coacta sum esse noxia. Potuisti ô verba sua distituunt justum dolorem potuisti dicere, Amollire te domo Æloniâ. Coacta excessi domo, stipata filiis duobus, & amore tui, qui nunquam me derelinquit.

NOTÆ.

^f Rapax] Quæ naves attrahit.

^g Canibus] Poëtæ Scyllam scopulum infernâ parte canum & luporum capita habuisse, propter aquæ fremitum undarumque æstum, fabulati sunt. Adeoque dixit poëta nosse misisset.

^h Debit] Quia ipsa etiam in numero amantium fuit Scylla Phorci filia. Indignata autem Circe, quod illa mutuo Glauci amore teneretur, quæ Glaucum ipsum perditè amabat, fontem, in quo lavare puella consueverat, noxiis herbis infecit. Cujus re ignara Scylla, de more fontem ingressa, ubi advertit inferiorem sui corporis partem in caninos rictus esse mutatam, amissæ dolore formæ exhorrescens, se in vicinum mare præcipitem jecit; ubi in scopulum naufragiis infamem versa est. Quamquam verò hæc potissimum à poëtis Scylla intelligitur, quæ in scopulum versa sit; istam tamen Ovidius cum Scyllâ aliâ, Nisi filiâ, quæ Minoi, à quo contempta est postea, patriam patremque, amore incensa prodidit, alicubi Naso confudit. Atque hinc meliùs cognoscitur, quamobrem Medea dicat, Debit ingratis Scylla nocere viris; quippe hæc, cum se à Minoë spretam vidisset, doloris impa-

tiatissima, non sine causâ ingratis infensa existimetur.

ⁱ Quæque vomit] Charybdis vorago intelligitur, quam dicit Sallustius uni r'â forbere, eaque circum litus Tau omni tanum egerere. Ne quis verò mire ut quamobrem Scyllam Charybdimque Medea meminerit, sciendum est, quod illic etiam Jason, immisâ ab irato Jove, propter Abiyrti necem, temp' stite, delatus sit.

^k Trinacriæ] Siciliæ, quæ sic à Græcis dicta propter figuram. Antea autem nomen Scyllam & Charybdim in mari Siculo esse.

^l Hæmonias] Thesalicæ, ab Hæmo monte quo à Thraciâ dividitur, ita dictas.

^m Lana; Velus aureum.

ⁿ Quid referam] Aliud in Jasonem Medea commemorat beneficium, quæ Pelian ipsius filiarum manibus, post cetera se eum ad juvenilem ætatem restructuram, jugulavit.

^o Pietate] Patri enim juvenilem ætatem non mortem, adferre arbitrabantur.

^p Casa] Patrem verò illæ Medæ hortatu disiecuerunt.

^q Ut] Quamvis.

^r Æsoniâ] Patris mei Æsonis.

Ut subitò nostras Hymen^s cantatus ad aures

Venit, & accenso^t lampades igne micant,

^u Tibiaque^x effundit socialia carmina vobis,

140 At mihi^v funestâ flebiliora tubâ;

Pertimui; nec adhuc^z tantum scelus esse putabam:

Sed tamen in toto pectore^a frigus erat.

^b Turba ruunt; &, Hymen, clamant: Hymenæe, ^c frequentant.

Quò propior vox hæc, ^d hóc mihi pejùs erat.

145 ^e Diversi flebant ^f servi, lacrymasque tegebant.

Quis vellet tanti nuncius esse mali?

Me quoque, quicquid erat, potiùs^g nescire juvabat:

^h Sed tanquam scirem, mens mea tristis erat.

Cùm minor è^l pueris, ^k jussus, ^l studioque videndi,

150 Constitit ad^m geminæ limina prima^u foris:

Hic mihi, Mater, abi; ^o pompam pater, inquit, Iason

Ducit; ^q ^r adjunctos^q aureus urget equos.

INTERPRETATIO.

Ut repente Hymen celebratus penetravit ad aures nostras; & faces fulgent igne excitato & tibia vobis expromit carmina nuptialia, at mihi lugubriora tubâ lugubri; exterrita sum nec arbitrabar adhuc tantum esse flagitium: sed tamen error hærebatur in toto pectore Turba prorumpunt, & vociferantur, Hymen, Hymenæe ingeminant. Quò hic sonus vicinior, eò mihi erat tristius. Servi dis-

jecti lacrymabantur, & celabant lacrymas. Quis cuperet esse index tanti mali? Proderat me quoque ignorare potiùs quicquid erat: sed animus meus mæstus erat quasi cognovissim. Cùm junior è pueris, missus, & desiderio inspiciendi, substitit ad prima limina portæ dupliis: Hic mihi, Mater, excede, ait, pater Iason vehit pompam, & splendidus instat equis jugatis.

NOTÆ.

^s Cantatus] Cantibus celebratus.

^t Lampades] Faces, in nuptiis Iasonis & Creüsæ adhibitæ.

^u Tibiaque] Vel ex Terentii fabulis, tibia nuptiis abhiberi solitas esse, clarum est.

^x Effundit] Ad tibiam carmen nuptiale cantabatur.

^y Funestâ] Funeribus admodum solitâ.

^z Tantum] Ut, me spectâ, aliam uxorem duceres.

^a Frigus] Timor, ex quo frigus.

^b Turba ruunt] Pergunt in describendis Iasonis cum Creüsâ nuptiis.

^c Frequentant] Ingeminant, iterum atque iterum, de more, invocant.

^d Hóc] Tantò.

^e Diversi] Id est, Hic, illic. Gall. Les uns d'un côté, les autres d'un autre. Angl. Some on one side, and some on the other. Ita & loquitur Sallustius alicubi in Jugurthâ.

^f Servi] Mei, scilicet, quòd me desertam viderent.

^g Nescire juvabat] Omne enim, quod est interea tempus, priusquam id rescitum lucro est, ut habet Comicus.

^h Sed Tanquam] Sic & Terentius in Heaut.

Nescio quid profectò mihi animus præ-

sagit mali.

ⁱ Pueris] Mermerum & Phereten Iasonis

& Medæe filios vocat Apollodorus.

^k Jussus] Jussu meo, scilicet.

^l Studioque] Pueri enim nova omnia videre cupiunt.

^m Geminæ] Gall. à deux battans. Angl.

The cutes, or great gates.

ⁿ Foris] Genitivus singularis. In usu verò est tantum numerus pluralis.

^o Pompam] Apparatum nuptialem.

^p Adjunctos] Currui junctos.

^q Aureus] Aureis vestibus ornatus.

Protinus

Protinus abscissâ planxi mea pectora veste :

Tuta nec à digitis ora fuere meis.

155 Ire animus mediæ suadebat in r agmina turbæ,

s Sertaque compositis demere rapta t comis.

Vix me continui, quin sic u laniata capillos

Clamarem, x Meus est, y injiceremque manus.

Læse pater, z gaude: Colchi gaudete relictî.

160 a Inferias umbræ b fratris habete mei.

c Deseror (amissis regno patriâque domoque)

Conjuge, qui nobis omnia solus erat.

d Serpentes igitur potui, taurosque furentes;

Unum non potui perdomuisse virum?

165 Quæque feros pepuli doctis medicatibus ignes,

Non valeo e flammam effugere ipsa meas?

Ipsi me f cantus, herbæque g artesque relinquunt?

Nîl h Dea, nîl Hecates sacra potentis agunt?

Non mihi grata Dies: noctes vigilantur amaræ:

170 Nec tener in misero pectore somnus adest.

Quæ me non possum, potui sopire draconem.

Utilior cuivis, quàm mihi, i cura mea est.

INTERPRETATIO.

Statim percussi mea pectora, amictu laniato: nec vulnus fuerunt securi à meis unguibus. Mens impellebat ruere in agmina mediæ turbæ, & auferre corollas dereptas capillis comptis. Vix me repressi, quin sic scissa comam, exclamarem, Meus est: & immitterem manus. Pater offense, lætator: Colchi deserti lætamini: umbræ fratris mei habete inferias. Regno, & patriâ & domo perditis, destituitur marito, qui unicus erat nobis omnia. Ergo mihi licuit vincere & angues & tauros sævos,

non potui superasse unum virum? Et ego quæ repressi ignes sævos expertis medicaminibus, ipsa non possum vitare ignes meos? Incantationes ipsæ, & herbæ, & artes destitunt me? Dea nihil præstat, sacra Proserpinæ potentis nihil præstant? Lux mihi displicet: noctes acerbæ pervigiles ducuntur, nec somnus mollis subito meum infelix pectus. Ego quæ potui soporem inducere serpenti mihi non possum. Ars mea est opportunior cuivis, quàm mihi.

NOTÆ.

r Agmina] Multitudinem, quæ te, sponsamque tuam comitabatur.

s Sertaque] Coronas.

t Comis] Sponsæ tuæ, scil.

u Laniata capillos] Meos, scil. Gall.

Qu'ecbevelée, comme j'étois. Angl. In my torn hair, as I was.

x Meus est] Jason, scil.

y Injiceremque manus] Ut meum assererem & vindicarem. De manu injectione jam aliquid vidimus suprâ in Oreste.

z Gaude] Quia nunc gravissimas perfidiæ meæ poenas luo.

a Inferias] Sunt inferiæ sacra ad mor-

tuorum placandos Manes: quæ ex inimicorum morte & suppliciiis erant gratissima.

b Fratris] Abserti, de quo antea.

c Deseror] Quomodo plectatur enarrat.

d Serpentes] Quàm bene, & appositè in malorum suorum haret contemplatione, & exulceratione.

e Flammam] Amoris.

f Cantus] Incantationes.

g Artesque] Magicæ, scilicet.

h Dea] Diana, quæ & Proserpina, seu Hecate.

i Cura] In magicâ arte diligentia.

Quos

- Quos ego servavi, pellex amplectitur artus :
 Et nostri fructus illa laboris habet.
- 175 Forsitan &, stultæ dum te * jactare maritæ
 Quæris, & injustis auribus ¹ apta loqui,
^m In faciem moreque meos ⁿ nova crimina fingas.
 Rideat, & vitis ^o læta sit illa ^p meis.
- ^q Rideat, & ^r Tyrio jaceat ^s sublimis in ostro,
 180 Flebit : & ardores ^t vincet adusta meos.
 Dum ferrum flammæque aderunt, ^u succusque veneni ;
 Hostis Medææ nullus inultus erit.
- ^x Quod si fortè preces ^y præcordia ferrea tangunt ;
 Nunc animis audi verba ^z minora meis.
- 185 Tam tibi sum supplex, quàm tu mihi sæpe fuisti :
 Nec moror ante tuos procubuisse pedes.
 Si tibi sum vilis ; communes respice natos.
 Sæviet in ^a partus dira noverca meos.
 Et ^b nimiùm similes tibi sunt : & ^c imagine tangor :
 190 Et, quoties video, lumina nostra ^d madent.

INTERPRETATIO.

Adultera complectitur membra, quæ ego vindicavi : & illa gaudet præmiis nostri laboris. Fortè etiam, dum studes te esse apud imperitiam conjugem, & proferre idonea auribus iniquis, commiseris inaudita probra in vultus & mores meos : illa rideat, & gaudeat meis probris : rideat, & superba incubat purpura Tyriæ. Ejulabit & cremata superabit meos æstus. Dum ferrum & ignes suppetent, & humor veneni ; nullus hostis Medææ

erit impunitus. Quod si forsitan preces moveat dura tua viscera ; nunc ausculta voce inferiores meis cogitationibus. Tam sum tibi demissa, quàm tu fuisti mihi sæpe ; nec abnuo prostratam fuisse ante tuos pedes. Si sum tibi contemnenda ; intueri filios communes. Noverca crudelis rabiem exercet in natos meos. Et sunt tibi prorsus similes ; & moveor similitudine : & quoties intueor, oculi nostri bumescunt.

NOTÆ.

k *Jactare*] Gall. *Vous faire valoir.*
 Angl. *To set yourself off.*
 l *Apta*] *Quæ placeant.*
 m *In faciem*] *Quid non sim pulchra.*
 n *Nova*] *Inaudita, maxima.*
 o *Læta*] *Puellarum more, quæ aliarum vitis delectantur, quod inde minus gratas eas fore sciunt suis amantibus.*
 p *Meis*] *Quæ mihi affingis.*
 q *Rideat*] *Concessio est per indignationem.*
 r *Tyrio*] *Laudatissima fuit Tyria purpura, sine ostro.*
 s *Sublimis*] *Magnifica & superba, in folio sedens.*
 t *Vincet*] *Magis ardebit. Quod postea perfecit, hunc Medæa minuitur, quæ in regiam ignem, in quâ Creûsa cremata est, immisit.*

u *Succusque veneni*] *Venenum.*
 x *Quod si*] *Jam ad preces convertitur ; si fortè Jasonem flectere queat.*
 y *Præcordia*] *Tua, scilicet Jasonis.*
 z *Minora*] *Quæ non respondeat superbiæ & iræ meæ. Hinc summus magister Horatius Lib. de Arte Poëtica,*
Sit Medæa ferax, invictaque.
 a *Partus*] *Liberos nostros communes.*
 b *Nimiùm*] *Provalde ; eoque sensu etiam apud Terentium legitur.*
 c *Imagine tangor*] *Moveor : non preces nudas, ut vides, Medæa protulit : sunt enim quæ dicit amoris plena, & ad persuadendum maximè accommodata.*
 d *Madent*] *Rigantur lacrymis.*

- Per superos oro, per avitæ^e lumina flammæ,
 Per^f meritum, & natos^g pignora nostra duos:
 Redde^h torum: pro quo tot resⁱ insana reliqui.
^k Adde fidem dictis: auxiliumque^l refer.
- 195 Non ego te imploro contra taurosque virosque;
 Utque tuâ serpens victa^m quiescat ope.
 Te peto, quem merui, quem nobisⁿ ipse dedisti;
 Cum quo sum pariter facta parente parens.
 Dos ubi sit, quæris? campo^o numeravimus illo,
 200 Qui tibi laturo vellus arandus erat.
 Aureus ille aries villo spectabilis aureo,
 Dos mea: quam, dicam si tibi, Redde;^p neges.
 Dos mea, tu sospes: dos est mea, ^q Graia juventus.
 I nunc, ^r Sisyphias, improbe, ^s confer opes.
- 205 Quòd vivis; quòd habes^t nuptam focerumque potentem,
 Hoc ipsum, ingratus quòd potes esse, meum est.
 Quos equidem^u actutum! sed quid prædicere pœnam
 Attinet? ingentes^x parturit irâ minas.
 Quò feret ira, ^y sequar. Facti fortasse^z pigebit;
 210 Et piget infido consuluisse viro.

INTERPRETATIO.

Precor per Deos, per radios solis aviti, per beneficia & duos filios pignora nostra, restitue lectum, cujus gratiâ amens tot res deserui. Præbe fidem dictis tuis; & opem præstavi vicissim. Ego non te oro adversus boves & viros; & ut draco superatus operâ tuâ sepia- tur. Te posco, quem merui, quem ipse tradidisti nobis; cum quo parente sum pariter facta parens. Petis ubi sit dos? exhibuimus illo agro, qui erat findendus tibi rapturo vellus aureum. Ille aries aureus infig-

nis lanâ aureâ, est dqs, mea quam si dicam tibi, Restitue, recuses. Dos mea, tu incolu- mis: juventus Græca est dos meæ. I nunc, pessime, compara divitias Sisyphias cum meis. Quid vitâ frueris, quòd habes maritam & focerum opibus præcellentem; hoc ipsum quòd potes esse ingratus, est meum. Quos equidem confestim! sed quorsum anie indicare supplicium? Ira concipit maximas minas. Faciam quod ira suadebit. Fortè pœnitebit facinoris, pœnitet etiam favisse viro perfido.

NOTÆ.

- e Lumina] Per radios, lucemque Solis avi mei.
 f Meritum] Meritum, scil.
 g Pignora] Liberi sunt matrimonii & amoris pignora.
 h Torum] Quem mihi demis, Creüsæ tradis. Id est, Matrimonium nostrum firma.
 i Insana] Amore demens.
 k Adde fidem] Præstando quod pollicitus es.
 l Refer] Sicut tibi auxilium tuli, parem gratiam referas.
 m Quiescat] Dormiat.
 n Ipse] Id est, Sponte suâ, ultro.
 o Numeravimus] Beneficia maxima à se

- accepisse Jasonem, dotis loco, indicat.
 p Neges] Nolis mihi dare.
 q Graia] A me tecum servata.
 r Sisyphias] Creontis, Sisyphi filii.
 s Confer] Cum meis compara.
 t Nuptam] Creüsam.
 u Actutum] Subauditur puniam, vel ali- quid ejusmodi. Simile est illud Virgillii, Quos ego — sed motos, &c.
 x Parturit] Cogitat & emitters conatur.
 y Sequar] Faciam quod ira suadebit.
 z Pigebit] Me, scil. Ad terrorem in- cutiendum hæc sunt maximè idonea: sed & ad deterrendum locus est aptissimus.

^a Viderit

- Viderit ista Deus, qui nunc mea pectora versat,
Nescio quid certè mens inea ^b majus agit.

INTERPRETATIO.

Deus istis consuluerit, qui nunc cor meum agit: profectò mens mea nescio quid majus movet.

NOTÆ.

^a *Viderit*] Gall. dicimus, *Il en arrivera ce qu'il plaira à Dieu.* Angl. *The success shall be what God pleases.* At cum furore hæc sunt pronuncianda.

^b *Majus*] *Maximum, & antea inauditum.* Illa verò ex Jasonis liberos suos mactavit,

regiam ubi Creusa perit, venenis quibusdam accendit, deinde Thebas ad Herculem servandorum Jasonis promissorum sponsores profugit. Quà de re plurima, diversissima etiam poetæ.

EPISTOLA XI.

ARGUMENTUM.

Protesilaüs, Iphicli filius, ad Trojam quadraginta navibus (ut ait Homerus) navigans, cum cæteris Græcis Aulide, portu Bœotiæ, ob tempestatem clausus est. Quod cum intellexisset Laodamia Acasti ex Laodameâ filia, ejus uxor, sincerè maritum amans, multis somniis perterrita, hæc epistolam ad eum scripsit: quâ suadet, ut oraculi memor, à belli periculis abstineat. Datum enim Græcis fuerat responsum, eum, qui primus ex clâsse in terrâ Trojanorum descendisset, periurum. At Protesilaüs magnanimus, primus descendit, & ab Heclore occisus est.

LAODAMIA PROTESILAO.

MITTIT, & optat amans, quò mittitur, ire, salutem,
• Hæmonis Hæmonio Laodamia viro.

^b Aulide te fama est vento retinente morari.

Ah! me ^c cùm fugeres, ^d hic ubi ventus erat?

5 Tum freta debuerant vestris obsistere remis:

Illud erat sævis ^e utile tempus aquis.

Oscula plura viro, ^f mandataque plura dedissem;

Et sunt quæ volui dicere plura tibi.

INTERPRETATIO.

Laodamia Hæmonis amans mittit salutem marito Hæmonio, & eam cupit pervenire, quò mittitur. Rumor est te manere in Aulide vento obstante. Ah! ubinam erat hic ventus, cùm à me discederes? Tum maria de-

buerant adversus vestros remos niti. Illud tempus erat aprum aquis furentibus. Pluribus suavis & pluribus mandatis maritum cumulissem: & sunt plura, quæ volui tibi dicere.

NOTÆ.

^a *Hæmonis*] *Tbeffalica, ab Æmo monte.*

^b *Aulide*] *Aulis, oppidum & portus Bœotiæ, ubi Dianæ irâ, ob cervam ab inscio Agamemnone interceptam, Græci Trojam navigaturi, tempestate, donec ille filiam Iphigeniam immolaret, retenti sunt.*

^c *Cùm fugeres*] *Istud ex desiderio dictum, & affectu: non enim fugit Protesilaüs.*

^d *Hic*] *Qui te apud me retinisset.*

^e *Utile*] *Quia te mihi servasset.*

^f *Mandataque*] *Hortata esset ampliùs, ut sibi prospiceret, &c.*

Raptus

- Raptus es hinc ꝑ præceps: &, qui tua vela vocaret,
 10 Quem cuperint nautæ, ^h non ego, ventus erat.
 Ventus erat nautis aptus, non aptus amanti.
 Solvor ab amplexu, Protesilaë, tuo;
 Linguaque mandantis verba ^l imperfecta relinquit.
 Vix illud potui dicere triste, Vale.
 15 ^k Incubuit ^l Boreas, abreptaque vela tetendit;
 Jamque meus longè Protesilaüs erat.
 Dum potui spectare virum, spectare juvabat:
 Sumque ^m tuos oculos usque secuta meis.
 Ut te non poteram, poteram tua vela videre:
 20 Vela diu vultus detinuerè meos.
 At postquam nec te, nec vela fugacia vidi:
 Et quod spectarem, nîl, nisi pontus, erat;
 Lux quoque tecum ⁿ abiit, ^o tenebris exanguis obortis
^p Succiduo ^q dicor procubuisse genu.
 25 Vix focer Iphiclus, vix me ^r grandævus Acastus,
 Vix ^s mater gelidâ mœsta refecit aquâ.
 Officium fecère pium, sed ^t inutile nobis.
 Indignor miseræ non licuisse mori.
 Ut rediit animus, pariter redière dolores;
 30 Pectora legitimus casta momordit amor.

INTERPRETATIO.

Ablatus es hinc festinus; & ventus sibat qui ciceret tua vela; quem nautæ expeterent non ego. Ventus erat favens nautis, non amanti. Disjungor ab amplexu tuo, Protesilaë; & lingua admonentis destituit voces incompletas. Vix potui proferre mœstum illud, Vale. Aquilo irruit, & inflavit carbasa correpta. Jamque meus Protesilaüs erat longè. Dum potui aspicerè maritum, proderat aspicerè: & sum prosequuta tuos oculos meis. Cùm te non possem, poteram tua vela cernere: vela

diu retinuerunt oculos meos. At postquam neque aspexi te, neque vela fugentia, & nihil erat quod aspicerem, nisi mare, lumen quoque tecum excessit, caligine inducâ perbibere exanguis cecidisse, genu vacillante. Vix focer Iphiclus, vix Acastus senex, vix mater tristis me restituit aquâ frigidâ. Præstiterunt officium pium, sed nobis ineptum. Doleo non licuisse infelici obire. Postquam animus rediit, dolores pariter redierunt, amor pudicus corda casta constrinxit.

NOTÆ.

g Præceps] Festinus.
 h Non ego] Quia vento secundo Protesilao erat discedendum.
 i Imperfecta] Non potui, quæ dicere volebam, absolvère.
 k. Incubuit] Constantèr flavit.
 l Boreas] Qui ventus ab axe spirans primo, Protesilao à Molossis, Thessaliæque orâ occidentali, ad Aulidem Trojamque navigaturo, secundus fuit.
 m Tuos oculos] Id est, Cùm tu oculos ad me converteres, ego etiam ad te assiduè re-

spiciebam.
 n Abiit] Ex meis oculis, scil.
 o Tenebris] Inducâ ante oculos caligine. Quod iis solet accedere, qui animi patiuntur deliquitum.
 p Succiduo] Debili, & ad cadendum pronò.
 q Dicor] Nam ipsa quid egerim nescio.
 r Grandævus] Senex, pater meus
 s Mater] Mea.
 t Inutile] Quia meliùs fuisset mori, quàm tantis de te curis vexari.

Nec mihi peñtendos cura est præbere capillos:

Nec libet auratâ corpora veste tegi.

Ut quas ^a pampineâ tetigisse ^x Bicorniger hastâ

Creditur, huc illuc, quò furor egit, eo.

35 Conveniunt matres ^y Phylleïdes, & mihi clamant,
Indue regales, Laodamia, sinus.

^z Scilicet ipse geram saturatâs ^a murice vestes,

Bella sub ^b Iliacis mœnibus ^c ille gerat?

Ipsa ^d comas peñtar, galeâ caput ille prematur?

40 Ipsa novas vestes: dura vir arma ferat?

^e Quâ possum, ^f squalore tuos imitata labores

Dicar: & hæc belli tempora tristis agam.

Dum Pari Priamide, ^g damno formose tuorum,

^h Tam sis hostis iners, quàm malus ⁱ hospes eras.

45 Aut te ^k Tænariæ faciem ^l culpâsse maritæ,

Aut illi vellem displicuisse tuam.

Tu, mihi pro raptâ nimium, Menelaë, laboras,

Hei mihi, quàm ^m multis flebilis ultor eris!

INTERPRETATIO.

Nec volo tradere comam ornandam: nec placet corpora velari amictu aurato. Incedo huc illuc, quò tulit impetus, ut quas Bicorniger existimatur perculisse hastâ pampineâ. Matronæ Phylleïdes confluunt & mihi clamant; Laodamia, sume vestes regias. Scilicet ipsa indueam vestimenta bis tineta murice, ille bella moveat sub muris Trojanis? Ipsa orner capillos; illi urgeatur caput casside? Ipsa geram

amictus splendidos; vir gerat arma aspera? Dicar imitata tuos labores sordibus, quantum queo: & mæsta ducam hæc belli spatia. Pari, dux Priamide, speciose detrimento tuorum, tam sis hostis ignavus, quàm eras hospes infidus. Vel cuperem te vituperâsse vultus uxoris Tænariæ: vel tuos illi minùs placuisse. Tu, Menelaë, qui es nimium anxius pro sublatâ, hei mihi, quantum eris vindex luctuosus multis!

NOTÆ.

^u Pampineâ] Thyrsus intelligit; quod fuit telum, seu gestamen aut sceptrum Bacchi, vel hasta pampinis hederisque obducta, quo qui tacti essent, furore, pro quo etiam quandoque Thyrsus sumitur, corripiebantur.

^x Bicorniger] Bacchus est, cui cornua propter vini effectus poetæ affixerunt.

^y Phylleïdes] Theſſalica; à Phyllo Theſſaliæ urbe. Alii habent Phylacides: quod minùs Heinsio placuit: quia plerumquè à poetâ geminato *l*, producitur.

^z Scilicet] Responſio est Laodamiæ, ad id quod suadebant matronæ, ut vestes indueret pretiosas: dicitque illud non decere, quamdiu maritus suus periclitaretur.

^a Murice] Murex piscis est, cujus sanguine tinguntur lanæ. Dibapham verò vocabant purpuram bis tinetam, & murice saturatam, quæ erat prætiôsissima.

^b Iliacis] Trojanis. Illium enim Trojana

est civitas, ab Ilo rege, à quo ampliata fuit sic dicta.

^c Ille] Proteſilauſ.

^d Comas peñtar] Elegans Græcismus: quanquam alii habent peñtam.

^e Quâ possum] Quantum possum. Alii habent, quo, squalore scilicet.

^f Squalore] Sorde & torporis neglectu.

^g Damno] Nam illius causâ patria eversa est.

^h Tam sis] Ne Proteſilao meo noceas.

ⁱ Hospes] Cùm apud Menelaum esses, cujus perfidiosè uxorem clam subduxisti.

^k Tænariæ] Helenæ; à Tænaro Laconia; unde ea orta est, promontorio.

^l Culpâsse] Quod si fecisset, neque Helenam amâſſet; neque rapuiſſet, neque inde ortum bellum eſſet; neque Proteſilauſ abiſſet.

^m Multis flebilis] Quia multi hæc tuâ ultione peribunt.

Di. precor, à nobis ⁿ omen removete finistrum :
 50 Et sua ^o det ^p reduci vir meus arma Jovi.
 Sed timeo : quotiesque subit miserabile bellum,
 More-nivis lacrymæ sole ^a madentis eunt.
 Ilion & ^r Tenedos, ^s Simoisque & Xanthus & ^t Ide,
 Nomina sunt ipso penè ⁿ timenda sono.
 55 Nec ^x rapere ausurus, nisi se defendere possit,
^y Hospes erat : vires noverat ille suas.
 Venerat (ut fama est) multo spectabilis auro,
 Qui que suo Phrygiæ ^z corpore ferret opes.
 Classe virisque ^a potens, per quæ fera bella geruntur,
 60 Et sequitur regni pars ^b quotacunque sui.
^c His ego te ^d victam, ^e consors ^f Ledæa ^g gemellis,
 Suspitor : ^h hæc ⁱ Danaïs posse nocere puto.
 Hæctora ^k nescio quem timeo. Paris ^l Hæctora dixit
 Ferrea sanguineâ bella movere manu.

INTERPRETATIO.

Diis, oro avertite à nobis malum presagium ;
 & maritus meus suspendat arma sua Jovi re-
 duci. Sed metuo, & quoties in mentem
 venit bellum lamentabile, ea rymæ fluunt in
 modum nivis sole liquefcentis. Ilion, &
 Tenedos, & Simois, & Xanthus, & Ide
 sunt nomina ferè metuen a ipso sono. Nec
 hospes conatus esset Helenam a ducere, nisi
 possit se tueri : ille cognoverat suas opes
 Accesserat (ut fama fertur) insignis multo

auro; & qui gestaret corpore suo divitias
 Phrygiæ. Potens classe, & viris, per quæ
 bella jara administrantur : & quotacunque
 pars regni sui eum comitatur. Ego conjicio
 te à consensu Ledæa geminis, superatam
 fuisse istis : arbitror hæc posse efficere Græ-
 cis. Reframis nescio quem Hectorem. Pa-
 ris dixit Hectorem gerere fera bella manu cru-
 entâ.

NOTÆ.

n Omen] Ominosum videbatur, quòd mul-
 tis flebilem Menelaum dixisset : non enim de
 nihilo, sed propter maritorum mortem fle-
 turas matronas Græcis intelligendum est :
 adeoque addidit Laodamia, Di precor, &c.
 o Det] De more appendat, & sacra faciat.
 p Reduci] Reductori, conservatori.
 q Madentis] Humescentis & liquefcentis.
 r Tenedos] Insula in Trojæ conspectu.
 s Simoisque & Xanthus] Sunt agri Tro-
 jani rivuli.
 t Ide] Ide, seu Ida, mons Phrygiæ.
 u Timenda] Timidæ, scil. & delicatulæ
 puellæ; quæ sibi, extra domum attonita
 omnia fingit aspera.
 x Rapere] Helenam, scilicet.
 y Hospes] Paris.
 z Corpore] Ex quo, illum, qui vidisset
 tam magnificè ornatum, quàm dives esset
 Phrygia, poterat judicare.

a Potens] Supple, Paris venerat.
 b Quotacunque] Id est, Minima sequitur.
 Unde conjicere licet, quantis sit Paris ille in-
 firmus viribus.
 c His] Magnifico Paridis ornatu, viri-
 busque.
 d Victam] Ad illum amandum inducendam.
 e Consors] Soror.
 f Ledæa] Ledæ matre orta.
 g Gemellis] Castori & Polluci, qui gemini
 fuerunt, non eodem ovo, ut malè annotave-
 runt, sed eodem partu editi.
 h Hæc] Vires & divitiæ.
 i Danaïs] Græcis, à Danao Argivorum
 rege.
 k Nescio quem] Fortissimum intelligit,
 atque hæc, ex puellæ ingenio, itemque de-
 coro, timorem auget dubitatio.
 l Hæctora] Accusat. Græcorum more.
 Fuit verò Hector Priami filius.

Hæctora,

- 65 Hec̄tōra, quisquis is est, si sum tibi cara, cavetō.
 Signatum memori pectore ^m nomen habe.
 Hunc ubi vitāris, alios vitare memento :
 Et multos illīc ⁿ Hec̄tōras esse puta.
 Et facito dicas, quoties pugnare parabis,
 70 *Parcere me jussit Laodamia ° sibi.*
 Si cadere ^p Argolico fas est sub milite Trojam ;
 Te quoque non ullum vulnūs habente cadat.
 Pugnet, & adversos tendat ^q Menelaüs in hostes :
^r Ut rapiat Paridi, quam Paris antè sibi.
 75 Irruat ; & ^s causā quem vincit, vincat & armis.
 Hostibus è mediis nupta petendā viro est.
 Causa tua est ^t dispar. Tu tantū vivere ⁿ pugna,
 Inque pios dominæ posse redire sinus.
 Parcite, ^x Dardanidæ, de tot (prec̄or) hostibus uni.
 80 Ne meus ex ^y illo corpore sanguis eat.
^z Non est, quem deceat nuđo concurrere ferro,
 Sævaque in oppositos pectora ferrē viros.
^a Fortius ille potest, multo quum pugnat amore :
 Bella gerant alii ; Protefilaüs amet.

INTERPRETATIO.

Vitato Hec̄tōrem, quisquis is est, si sum tibi dilecta. Gere nomen illud notatum mente memori. Ubi effugeris hunc, cogites effugere alios : & crede multos Hec̄tōras illīc esse. Et cura ut dicas, quoties te instrues ad pugnā, Laodamia mihi imperavit sibi indulgere. Si fas est Trojam ruere sub milite Argolico ; ruat te quoque nullā plagā impedito, Menelaüs certet, & eat in hostes oppositos, ut auferat Paridi, quam Paris antè sibi abstulit. Ir-

rumpat : & superet armis, quem superat causā. Uxor potēda est viro è mediis hostibus. Causa tua est dissimilis : tu certa tantū vivere, & posse reverti in pium gremium dominæ. Dardanidæ, ignoscite (quæso) uri de tot hostibus. Ne meus sanguis fluat ex illo corpore. Non est cui sit decorum configere stricto gladio, & agere ferocia pectora in viros adversos. Ille potest generosius, cum certat multo amore. Alii bella moveant : Protefilaüs amet.

NOTÆ.

m *Nomen babe*] Ut semper ab illo caveas.
 n *Hec̄tōras*] Id est, Multos à quibus caveas, viros fortissimos.

o *Sibi*] Indicat se, ex amore, non nisi in Protefilao vivere.

p *Argolico*] Græco; ab Argo, quæ duplex fuit Græcorum civitas; seu Argolide, eorum provinciā.

q *Menelaüs*] Cujus uxoris causā bellum incēptum.

r *Ut rapiat*] Heinſius hunc versum cum sequenti à Puteaneo & Lovaniensi codice abesse testatur.

s *Causā quem vincit*] Potior Menelaï, cui rapta conjux, causa fuit, quā Paridis, qui illam rapuerat.

t *Dispar*] Nam domi uxorem tuam habes :

unde non tibi pugnandum ut illam habeas; sed ut vivas.

u *Pugna*] Prorsus Protefilao adversus seipsum pugnare opus fuisset, ne tam acriter in hostes, animi primo impetu victus, irrueret.

x *Dardanidæ*] Trojanos, non sine maximo affectu, tanquam præsentēs essent, compellat. Illos verò à Dardano suo rege eo nomine appellatos antea diximus.

y *Illo*] Mariti mei Protefilai, in quo ego vivo.

z *Non est*] Supple maritus meus.

a *Fortius*] Suum dicit Protefiläum melius Cupidinis, quā Martis castra sequi : quod quidem ex Laodomæ votis intelligendum; quæ illum ab hostibus Trojanis in hostium numero non cupit receñseri.

Nunc

- 85 ^b Nunc fateor : volui ^c revocare ; animusque ^d ferebat :
 Substitit auspicii lingua ^e timore mali.
 Cùm foribus velles ad Trojam exire paternis,
 Pes tuus offento limine ^f signa dedit.
 Ut vidi, ingemui ; tacitoque in pectore dixi :
- 90 *Signa & reverjuri sint precor ista viri.*
 Hæc tibi nunc refero, ne sis ^h animosus in armis :
 Fac meus ⁱ in ventos hic timor omnis eat.
 Sors quoque ^k nescio quem ^l fato designat iniquo,
 Qui primus Danaûm ^m Troada tangat humum.
- 95 Infelix, quæ prima virum lugebit ademptum !
 Dî faciant, ⁿ ne tu strenuus esse velis !
 Inter mille rates tua sit ^o millesima puppis,
 Jamque ^p fatigatas ultima verfet aquas
 Hoc quoque præmoneo : de nave novissimus exi.
- 100 Non est, quo properes, ^q terra paterna tibi.
 Cùm ^r venies, ^s remoque move veloque ^t carinam ;
 Inque tuo celerem littore siste gradum.

INTERPRETATIO.

Nunc agnosco ; volui te retrahere ; & mens suadebat. Lingua retenta est metu mali ominis. Cùm velles excedere limine paterno ad Trojam pes tuus omina fecit limine percusso. Ut aspexi, ingemui ; & dixi in pectore secreto : Oro ista sint indicia mariti reditori. Nunc hæc tibi narro, ne sis audax in armis : fac hic omnis metus vanescat in auras. Sors etiam destinat nescio quem morti injustæ, qui primus

Danaûm attingat solum Trojanum. Miseræ quæ prima flevit maritum sublatum ! Dî præsent, ne tu velis esse generosus ! Inter mille naves tua sit navis millesima, & postrema eruat undas lassas. Hoc quoque ante hortor ; prodis ultimus e nave. Nolum non est tibi patrium, quò felines. Cùm reverteris, impelle navem r. mo & velo, & fige pedem velocem in tuo littore.

NOTÆ.

^b Nunc fateor] Quod antea non sum ausa dicere, ne malè ominari viderer, illud jam moneo.
^c Revocare] Impedire, ne ad bellum Troæ irem.
^d Ferebat] Cupiebat.
^e Timore] Timens ne malè ominari viderer : quod jam dixi.
^f Signa] Auguria, omina, præfagia.
^g Reverjuri] Malum erat ome. ita castitâsse ; quod satis indicavit : at ne quidem vult illud effari.
^h Animosus] Audax, qui in omne discrimen irruas.
ⁱ In ventos] De nibilo me invaserit ; vanusque sit.

^k Nescio quem] Fuit ille ipse Protefilaüs.
^l Fato] Morti.
^m Troada] Troas vocatur regio Trojana : ex quâ patronymicum masculinum. Tros, Trois ; & feminin. Troas, Troadis.
ⁿ Ne tu strenuus, id est, Ne tu primus pereas : sed vocibus abinet ominosis.
^o Millesima] Ultima, quæ terram attingat.
^p Fatigatis] Aliorum remis agitata.
^q Terra paterna] Ubi ab amicis excipiaris, sed inimica.
^r Venies] Reverteris in patriam.
^s Remo, O. yssinè redi.
^t Carinam] Navem. Pars postea sit prototo ; est enim carina navis pars ima.

- Sive latet ^a Phœbus, seu terris altior extat,
 Tu mihi lucē dolor, tu mihi nocte, venis.
105. Noctē tamen, quā luce, magis. Nox ^x grata puellis,
 Quarum suppositus colla ^y lacertus habet.
^z Aucupor in lecto mendaces ^a cælibe somnos.
 Dum careo veris, gaudia falsa juvant.
 Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?
100. Cur venit à verbis multa querela tuis?
^b Excitior somno; ^c simulacraque noctis adoro.
 Nulla caret ^d fumo Theſſalis ara meo.
 Thura ^e damus, lacrymamque sup̄er; ^f quā sparsa relucet,
 Ut solet aduſo surgere flamma mero.
115. ^g Quando ego, te reducem cupidis amplexa lacertis,
 Languida lætitiā ^h solvar ab ipsa meā?
 Quando erit, ut lecto mecum bene junctus in uno
 Militiæ referas splendida facta tuæ?
 Quæ mihi dum referes; quamvis audire iuvabit,
120. Multa tamen capies oscula, multa dabis.
 Semper ^l in his ^k aptè narrantia verba ^l resistunt.
^m Promptior est ⁿ dulci lingua referre morā.

INTERPRETATIO.

Sive sol absconditur, seu sublimior terris eminet; tu mihi occurris dolor de die, tu mihi dolor de nocte. De nocte tamen magis quàm de die; nox suavis puellis, quarum cervicem brachium subjectum amplectitur. Capto somnos fallaces in lecto viduo. Gaudia ficta profunt, dum desistitur veris. Sed quamobrem tua species nobis sistitur pallida? Quamobrem multa querimonia oritur ex verbis tuis? Somno excitior; & veneror imagines noctis. Nullum altare Theſſalicum desistitur fumo meo. Ex-

bibemus thura & lacrymas super ea, quibus irrigata, flamma micat, ut solet crumpere vincto instillato. Quando ego, complexa te reducem ulnis avidis, deliquium patiar ipsa deficiens meo gaudio? Quando erit, ut bene mecum compositus in uno toro narres strenua facta militiæ tuæ? Quæ dum mihi narrabis; quamvis gratum erit auscultare; tamen multa sumes oscula, offeres multa. Voces quæ aliquid referunt semper commodè in his hærent. Lingua est paratior narrare suavi morā.

NOTÆ.

u Phœbus] Sive sol. Dicit se diu noctuque de Proteſſilo anxiam esse.

x Grata] Adeoque ingrata, cum maritus abest.

y Lacertus] Meriti, scil.

z Aucupor] Studeo læta de te somniare.

a Cælibe] Viri desituro.

b Excitior] Subito excitior. Gall. Je m'excille en sursaut. Angl. I start out of my sleep.

c Simulacraque noctis] Nocturnas umbras, quæ in somnos tuam imaginem mihi repræsentant.

d Fumo] Id est, Sacrificiis.

e Damus] Focis injicimus.

f Quā] In aliis est, quæ sparsa reducent; sic verò referendum ad thura, non ad flammam.

g Quando] Affectum auget interrogatio, cum exclamatione.

h Soloar] Nimio gaudio etiam animi deliquium patimur.

i In his] Osculis.

k Apud] Cum jucunditate & voluptate.

l Resistunt] Abrumpuntur.

m Promptior] Paratior.

n Dulci] Quam secerunt oscula.

Sed cùm Troja ° subit. subeunt ventique fretumque;
Spes bona sollicito victa timore cadit.

125 Hoc quoque, quod venti p prohibent exire carinas,
Me movet: invitis ire paratis aquis.

Quis velit in patriam vento prohibente reverti?
A patriâ pelago vela vetante oatis.

Ipse q suam non præbet iter Neptunus ad urbem:

130 ° Quò ruitis, vestras quisque redite domos.

Quò ruitis, Danaï! ventos audite vetantes,
Non subiti casûs, ° numinis ista mora est.

Quid pèitur tanto, nisi turpis adultera, bello?
Dum licet, ° Inachizæ u vertite vela rates.

135 x Sed quid ego revoco hæc? omen revocantis abesto,
Blanda que compositas aura y securdet aquas.

° Troasin invideo, quæ si lacrymosa suorum
a Funera conspicient, b nec procul hostis erit;

INTERPRETATIO.

Sed cùm Troja occurrit, occurrunt etiam venti & mare; spes bona superata metu anxio dilabitur. Hoc quoque me percellit, quoddam auræ obstant, ne naves discedant. Instuistis discedere aquis revertentibus. Quis cupiat redire in patriam vento obstante. Panditis vela à patriâ mari prohibente. Neptunus ipse non dat viam ad urbem suam. Quò prorumpitis? Quisquis repetite vestras domos. Quò prorump-

pitis, Danaï? auscultate auris prohibentibus. Ista retardatio est Dei, non casus repentini. Quid quæritur tanto bello, nisi infamis adultera? Naves Inachizæ flebilitate carbasa, dum datur. Sed quid ego hæc repeto? Augurium repetentis abesto, & lenis aura faveat aquis quietis. Emulor Trojanis, quæ si intuebuntur flebiles cædes suorum, nec hostis erit longè.

NOTÆ.

o Subit] In mentem recurrit. Sic Gall. dicimus, Mais quand j'y songe. Angl. But when I think on it.

p Prohibent] Illud suprâ vidimus.

q Suam] Quia, cum Apolline, Trojæ mœnia ædificaverat.

r Quò ruitis] Vim habet maximam & affectum hæc iteratio. Tantum non inconsideratos & insanos vocat Danaos.

s Numinis] Neptuni Dei; cui non possitis resistere.

t Inachizæ] Argivæ seu Græcæ; à præco Argivorum rege Inacho.

u Vertite vela] Addeque in patriam revertimini.

x Sed quid ego] Mirè hîc variant libri veteres, quorum nonnulli,

Sed quid ego revocans? revocantis nomen abesto.

Longum esset omnia referre. Heinſius putat scribendum.

Sed quid ego hæc revoco, revocantis omen abesto.

Sensus verò apertissimus est. Malum omen ex voto & revocatione suâ Laodamia metuens, correptione utitur; conceditque, ut Græci ad Trojâ ire pergant.

y Secundet] Navigationi vestræ faventes efficiat.

z Troasin] Troas invideo habebat Puteolanus: unde Salmastius, rō in genitive, feliciter, teste Gronovio. Troasin invideo, tertio casu Græco plurali, reponebat. Quod ut approbet Heinſius, quæſita ex Propertio similia loca citat. Nihil verò adersus tantos viros ausim ferre: quin quæm hanc fateor correctionem mihi non arridere. Acculativus equidem solus vulgè cum verbo invideo non ita constituitur: at nolim ideo affirmare Ovidium non ita scripsisse.

a Funera] Cædes.

b Nec procul Unde sequitur, quòd suos maritos saepe videbunt uxores Trojanæ: nam istud intelligendum; ne beneficii loco, quod pessimum est, arripuisse Laodamia videatur.

- Ipsa suis manibus forti nova nupta marito
 140 Imponet galeam, ^c barbaraque arma dabit.
 • Arma dabit: dumque arma dabit, simul oscula sumet,
 Hoc genus officii dulce duobus erit.
 • Producetque virum; dabit & mandata reverti:
 Et dicet, *Referas ista^f face arma Jovi.*
- 145 Ille, ferens dominæ mandata recentia secum,
 Pugnabit cautè, respicietque domum.
 Exuet hæc reduci clypeum, galeamque resolvet,
 Excipietque suò pectora lassâ sinu.
 • Nos sumus ^h incertæ: nos anxius omnia cogit,
 150 Quæ possunt fieri, facta putare, timor.
 Dum tamen arma geres ⁱ diverso miles in orbe,
 Quæ referat vultus, est mihi ^k cera, tuos.
 Illi blanditias, illi tibi debita verba
 Dicimus: amplexus accipit illa meos.
- 155 Crede mihi; ^l plus est, quàm quod videatur, imago:
 Adde ^m sonum ceræ; Protefilaüs erit.
 Hanc specto, teneoque sinu pro conjuge vero:
 Et tanquam possit verba referre, ⁿ queror.

INTERPRETATIO.

Nova nupta ipsa aptabit cassidem manibus suis strenuo marito, & exhibebit arma barbara. Exhibebit arma: & dum arma exhibebit, simul capiet oscula. Hoc genus officii erit suave ambobus. Et detinebit maritum, & admonet redire: & dicet, Vide ut reportes ista arma Jovi. Ille secum portans iusta nova demine, certabit arma ab uxore tradita vim majorem habeant: quod fortè suo modo verum est.

bis: metus sollicitus subigit credere astra temnia, quæ possunt evenire. Dum tamen arma tractabis, miles in terris remotis, est mihi cera, quæ exhibeat faciem tuam. Loquimur illi blanditias, loquimur illi verba tibi debita; illa fruitor meis amplexibus. Fidem mihi habeto, plus est effigies quàm quod videatur, Adjice vocem imagini, erit Protefilaüs. Hanc intueor, & teneo gremio pro vero marito; & conqueror quasi possit voces reddere.

NOTÆ.

^c Barbaraque] Epitheton vagum. Arma intellige simpliciter: quamvis barbara vocavit, quia barbarorum Trojanorum.

^d Arma dabit] Repetit quòd Trojanis mulieribus invidet, quasi arma ab uxore tradita vim majorem habeant: quod fortè suo modo verum est.

^e Producetque] Retardabit: ne tam citò in pericula veniat.

^f Face] Fac Imperativus antiquorum more.

^g Nos] Mulieres Græcæ, quæ tam longè à maritis distat sumus.

^h Incertæ] Quid agant, scil. mariti nostris quid sperandum sit, &c.

ⁱ Diverso] In terris longè remotis: in Asia, ubi Troja fuit.

^k Cera] Ex quâ Protefilaüi imago ficta erat.

^l Plus est] Ex maximo erga Protefilaüum amore, dicit, se majore in ejus deosculandâ imagine, voluptate frui, quàm cuiquam videretur.

^m Sonum] Vocem.

ⁿ Queror] Apud illam imaginem, scil. tanquam mihi respondere possit.

Per reditus, corpusque tuum, mea numina, juro
 160 Perque ° pares animi conjugiique faces :
 Perque, quod ut videam canis p albere capillis,
 Quod tecum possis ipse referre, caput ;
 Me tibi q venturam comitem, quocumque vocaris :
 Sive (r quod heu timeo !) sive superstes eris.
 165 Ultima mandato claudetur epistola parvo ;
 Si tibi cura mei, fit tibi cura tui.

I N T E R P R E T A T I O.

Juro per regressus, & corpus tuum, mea numina ; & per faces simul animi & conjugii ;
 & per caput quod ipse possis tecum reportare, ut videam canere albâ comâ ; me accessuram | tibi comitem quocumque jufferis ; sive (quod heu timeo !) sive eris superstes. Infima iitera finietur parvo monito : Curam geras tui, si me amas.

N O T Æ.

o Parces animi] Quæ me tibi pariter animo morituris.
 & corpore conjunxerunt. | r Quod heu timeo] Id est, Sive interficiaris. Cavet autem vocibus uti ominosis.
 p Albere] Senescere. Metonymia est.
 q Venturam] Etiam morituram ; si ipse sis.

E P I S T O L A X I V.

A R G U M E N T U M.

Danaüs, Beli prisici filius, ex pluribus conjugibus quinquaginta filias suscepit : quas, cum Ægyptus ejus frater, cui totidem erant filii, rogasset sibi nurus ; Danaüs oraculi responso conperto, se manibus generi moriturum, volens periculum evitare, confensis navibus, Argos venit. Indignatur Ægyptus, quod spretus esset, filiosque cum exercitu ad illum oppugnandum mittit, hâc lege ut non nisi interempto Danao ad se redirent, aut filiarum connubia inissent. Ille autem obsidione coactus, filias se daturum spondidit. Sed puellæ, accepto à patre gladio, ut jussum erat, primâ nocte, cum vino lætitiæque calentes juvenes arctissimo somno essent sopiti, unaquæque suum jugulavit : Hypermnestrâ exceptâ, quæ Lino, quem Eusebius Lynceum appellat, marito suo pepercit, suavitæque, ut ad patrem Ægyptum, detesto facinore, quam primùm fugeret. Sed cum pater Danaüs ab omnibus perfectum facinus intellexisset, præterquam ab Hypermnestrâ, eam crudelissimè vinetam in carcerem compegit. Quare maritum hâc epistolâ rogat, ut vel opem ferat, vel, si mori contingat, sepulturæ honore non careat. Sed à Lino tandem, Danao trucidato, fuit liberata.

H Y P E R M N E S T R A L Y N C E O.

M I T T I T Hypermnestra de tot modo b fratribus uni :
 Cætera nuptarum crimine c turba jacet.

I N T E R P R E T A T I O.

Hypermnestra scribit uni de tot modo fratribus : cæteri perierunt flagitio uxorum.

N O T Æ.

a Mittit] Epistolam, scilicet.
 b Fratribus] Patruelibus Hypermnestræ. | c Turba] Fratres tui, à sororibus meis interfecti.

Clausa domo teneor, gravibusque coercita vinclis.

Est mihi supplicii causa, fuisse d' piam.

5 Quod manus extinuit e jugulo dimittere ferrum,

Sum tea. Laudarer, f si scelus ausa forem.

Esse ream præstat, quam sic placuisse parenti.

Non piget immunes cædis habere manus.

Me pater igne licet, e quem non violavimus, urat;

10 Quæque aderant h sacris, i tendat in ora faces:

Aut illo jugulet, quem k non bene tradidit, ense;

Ut quæ non cecidit vir nece, nupta cadam:

Non tamen ut dicant morientia, Pœnitet, l ora,

Efficiet: m non sum, quam piget esse piam.

15 n Pœniteat sceleris Danaum sævasque sorores.

o Hic solet eventus facta nefanda sequi.

Cor pavet p admonitu q temeræ sanguine noctis;

Et subitus r dextræ præpedit ossa tremor.

o Quam t tu cæde putes fungi potuisse u maritâ,

20 Scribere de factâ x non sibi cæde timet.

INTERPRETATIO.

Detineor domo conclusa, & conficta porde-
rosis canis Est mihi causa pœnæ, fuisse
piam. Arguor quod dextra verita est exi-
gere enses per fauces tuas; celebreris, si
audax fuisset ad flagitium. Satius est ream
argui, quam sic gratam fuisse patri. Non
pœnitet habere manus insontes, homicidii.
Quamvis pater me incendat igne, quam non
temeravimus, & immittat in faciem tædus,
quæ aderant sacris, aut mactet gladio,
quem male exhibuit, quamvis eâ morte oc-

cumbam, quæ maritus non occubuit, non ta-
men adiget, ut ora occumbentia proferant,
Pœnitet: non sum quam pigeat esse piam.
Pigeat Danaum & sorores crudelis flagitii.
Hic eventus solet comitari facta facinorosa.
Cor trepidat recordatione noctis pollutæ cru-
ore, & repentinus horror occupa: ossa dextræ.
Quam tu credas potuisse perpetrare cadem ma-
riti, metuit scribere de cæde à se non pa-
tratâ.

NOTÆ.

d Piam] Erga te, quem servavi.

e Jugulo] Tuo, scil. Quia nolui te inter-
ficere.

f Si scelus] Si te perfidiosè mactâssem, à
patre laudarer.

g Quem] Faciura nuptialium ignem in-
telligi; quem, quia matrimonii fidem, inter-
fecto marito, non læferat Hypermnestra, se
non violâsse dicit.

h Sacris] Nuptialibus, scil.

i Tendat] In orâ immittat.

k Non bene] Quandoquidem ad interfici-
endum maritum dederat.

l Ora] Mea, scil. Non faciet pater meus,
ut, quod te non mactaverim, me pœnitere pro-
piceat.

m Non sum] Heinshus legebat non es ut
sefe alloquatur Hypermnestra.

n Pœniteat] Propter mactatos Lyncei
fratres.

o Hic eventus] Pœnitere, scil.

p Admonitu] Id est, Quando meminî, seu
recoror: recordatione cum mentem subij cogi-
tatio.

q Temeræ] Pollutæ, maculatæ, sædatæ,
infestæ.

r Dextræ] Quæ nuper mactando tibi, nunc
scribo.

s Quam] Dextram, scil.

t Tu putes] Pro aliquis putes.

u Maritâ] Alii habent mariti.

x Non sibi] Non à se.

Sed tamen ^y experiar. ^z Modò facta ^a crepuscùla terris;

^b Ultima pars lucis, primaque noctis erat:

Ducimur ^c Inachides magni sub tecta ^d Pelasgi:

Et focer ^e armatas accipit æde nurus.

25 Undique collucens ^f præcinctæ lampades auro.

Dantur in ^g invitos ^h impia thura focos.

Vulgus, *Hymen, Hymenæe*, vocant: ⁱ fugit ille vocantes.

Ipsa ^k Jovis conjux ^l cessit ab urbe ^m suâ.

Ecce mero ⁿ dubii, comitum clamore ^o frequentes,

30 Flore novo ^p madidas impediende comas,

In ^q thalamos læti, thalamos sua busta ^r feruntur;

^a Strataque corporibus ^t funere digna premunt.

Jamque cibo vinoque ^u graves somnoque jacebant;

Securumque quies ^x alta per Argos erat.

INTERPRETATIO.

*Sed tamen tentabo. Modò crepuscula adven-
nerant terris; erat pars novissima diei, erat
& prima noctis: Inachides deducimur domum
magni Pelasgi, & focer in tecta admittit
nurus armis instruitas. Lucernæ auro deco-
ratae fulgent undique. Thura impia mittun-
tur in aras illa respuentes. Vulgus invocans
Hymen, Hymenæe; ille fugit invocantes.*

*Ipsa Jovis uxor discessit ab urbe suâ. Ecce
vino labentes celebrati circumfusorum comitum
vociferatione, flore recenti capillos unctos re-
dimente, festivè eunt in cubicula, cubicula
sua regos, & corporibus incumbunt lectis dig-
nis funere. Jamque pressi cibo & vino &
somnia jacebant; & profundus sepe babebat
Argos quietum.*

NOTÆ.

^y *Experiar*] Conabor tibi, quo pacto fra-
trum peracta sit cædes, perscribere.

^z *Modò factò*] Optimè totius facti seriem,
à tempore facti initio; narrare occipit.

^a *Crepuscula*] Quid sit crepusculum se-
quenti versu dicit: sed aliud est etiam ma-
tutinum.

^b *Ultima*] Heinsius quosdam sequutus co-
dices legit,

Ultima pars noctis, primaque lucis erat.

Sed vulgata lectio potior videtur, quippe
quæ ad ritus matrimoniales servandos est
magis accommodata: nam sub noctem sponsa
domum sponsi deducebatur.

^c *Inachides*] *Inachi proneptes*. Ille enim
Io genuit, quæ ex Jove Epaphum; Epaphus
Belum, ex quo, ut in argumento vidimus,
Ægyptus, Danaüsque quinquaginta puella-
rum pater, orti sunt.

^d *Pelasgi*] Qui olim Argis regnaverant.

^e *Armatas*] Pugionibus à patre datis in-
struitas.

^f *Præcinctæ*] *Auro ornatae & circumdatae*.

^g *Invitos*] Diis enim seralia connubia,
nec sacrificia placere poterant. Foci pro diis
positi.

^h *Impia*] Quæ ab impiis offeruntur.

ⁱ *Fugit*] Non enim vult lætus nuptiarum
Deus infautis connubiis adesse.

^k *Jovis conjux*] Juno jugalis pronubaque,
quæ connubiis adesse solet.

^l *Cessit*] Ne improbum conjugium vide-
ret.

^m *Suâ*] Illi enim sacrum Argos, ubi
præcipuè colebatur.

ⁿ *Dubii*] Sponfos intelligit vino captos,
& titubantes.

^o *Frequentes*] *Comitibus lætis & strepenti-
bus stipati*.

^p *Madidas*] *Unguentis delibutas*. Gall.
Parfumeés.

^q *Thalamos busta*] Appositio. Thalami,
busta, seu *sepulera* eorum dicuntur, quòd
ibi essent illi jugulandi.

^r *Feruntur*] *Eunt*.

^s *Strata premunt*] *Facient in lectis, vesti-
mentis linteisque stratis*.

^t *Funere digna*] Dicit lætos funcribus
magis quàm nuptiis convenire,

^u *Graves*] *Gravati & oppressi*.

^x *Alta quies*] Omnibus profundo somno
sopitis.

- 35 Circum me gemitus y morientium audire videbar :
Et z tamen audibam, a quoddamque verebar, erat.
Sanguis b abibit; mentemque c calor corpusque relinquit :
Inde d novo jacui frigida facta toro.
Ut leni e Zephyro fragiles vibrantur aristæ ;
- 40 Frigida f populeas ut quatit aura comas ;
Aut sic, aut etiam tremui magis ; ipse jacebas :
Quæque tibi dederam vini, g soporis erant.
Excussere metum violenti iussa parentis.
Erigor ; & capio tela tremente manu.
- 45 Non ego falsa loquor ; ter acutum sustulit enssem,
Ter h malè sublato recidit ense manus.
[ⁱ Admoui jugulo : sine me tibi vera fateri ;
Admoui jugulo, tela paterna tuo.]
Sed k timor & pietas crudelibus obstitit ausis :
- 50 Castaque mandatum dextra refugit opus.

INTERPRETATIO.

Videbar audire circum me gemitus morientium : & tamen audiebam & erat quod metuebam. Sanguis recedit, & calor desinit animum & corpus : & jacui gelida facta in novo lecto. Quemadmodum fragiles aristæ concutiuntur placido Favonio : quemadmodum ventus frigidus concutit frondes populeas : aut sic, aut etiam amplius trepidavi ; tu jacebas : & vina quæ tibi exhibueram, erant

soporifera. Mandata sævi patris expulorunt timorem. Surgo & sumo enssem manu trepidante. Ego non preferam ficta : manus ter sustulit gladium acuminatum, ter recidit gladio malè sublato. Admoui faucibus ; concede me tibi vera confiteri, admoui faucibus tuis enssem paternum. Sed metus & pietas prohibuit sæva cæpta, & manus pudica abnuvit opus iustum.

NOTÆ.

y Morientium] Fratrum tuorum, scil.
z Tamen] Pro omnino : sed nota vim occultam istius voculæ ; quæ efficitur, ut Hypermnestra, præ metu & rei atrocitate, ita turbata videatur, ut ne illa possit satis suis auribus credere ; sed ; audiatne revera morientium gemitus, an verò id tantum ex imaginatione credat, dubia hæreat.

a Quoddamque verebar] Ne patrules interficerentur.

b Abibit] In intimas corporis partes, in præcordia, ipsumque adde cor, ut solet ex metu, relabitur.

c Calor] Siquidem sanguis ad præcordia ex metu fugit, calor cum eo pariter recedit.

d Novo] Qui fuit novæ nuptæ.

e Zephyro] Ventus est Zephyrus ab occasu spirans. Favonius Latinis dicitur.

f Populeas comas] Frondes populi arboris.

g Soporis] Quæ soporem inducerent. Suc-

cum aliquem soporiferum vino immixtum fuisse innuit.

h Malè] Nec audaciâ, nec, quibus par erat, viribus. Vel malè, id est, non justè aversus maritum. Prior vera videtur expositio.

i Admoui] Alii habent,

Ac rursus monitis, iussuque coacta parentis. Alii aliter. Heinſius expungendum totum hoc disſichon patat ; utpote à sciolo confectum, qui superiora cum sequentibus non coherere arbitrabatur. Quæ quidem optimè coherere dicit ille idem Heinſius, si pro Sed, proximo versu Et reponas. Nullus certè dubito quin spurii sunt illi.

k Timor] Qui omnibus à naturâ est insitus, qui malè faciunt ; maximè cum criminum assuetudine conscientiæ stimulus non elanguit : quanquam aliàs inutiles, strenuæ sunt ad malè faciendum plurimæ muliercæ.

Purpureos

- Purpureos laniata ¹ sinus, laniata capillos,
 Exiguo dixi talia verba ^m sono;
 Sævus, Hypermnestra, pater est tibi; iussa parentis
 Effice: germanis sit comes ⁿ iste suis.
 55 ° Fœmina sum & virgo, naturâ mitis & annis.
 Non ^p faciunt ^q molles ad fera tela manus.
 ° Quin age, dumque ^s jacet, ^t fortes imitare sorores.
 Credibile est cæsis ^u omnibus esse viros.
 ° Si manus hæc aliquam posset committere cædem;
 60 Morte foret ^v dominæ sanguinolenta suæ.
 ° Quo meruere necem ^a patruelia regna tenendo,
 Quæ tamen ^b externis danda forent generis?
 ° Finge viros meruisse mori: quid fecimus ipsæ?
 ° Quo mihi commisso non licet esse piæ?
 65 ° Quid mihi cum ferro? ^c quò bellica tela puellæ?
 Aptior est digitis lana coluque meis.

INTERPRETATIO.

Scissa amictus purpureos, scissa comam, protuli talia verba voce demissa: Hypermnestra, parentem habes crudelem. Perhæc mandata patris: iste sit socius suis fratribus. Fœmina sum & virgo, mollis naturâ & ætate. Manus teneræ non sunt aptæ ad sæva arma. Quin age, & dum jacet, æmulator strenuus sorores. Credibile est maritus esse interfectos ab omnibus. Si hæc dextra

posset patrare aliquam cædem, cruenta esset nece dominæ iuxta. Quâ re illi digni sunt morte possidentio regna patruelia, quæ tamen essent tradenda generis peregrinis? Pone viros dignos esse interire: quid nos commeruimus? Quo facinore non licet mihi esse piæ? Quid mihi cum ense? Quorsum militaria tela virgini? Lana & colus est magis idonea digitis meis.

NOTÆ.

- l Sinus] Vestes meas.
 m Sono] Voce demissâ.
 n Iste] Lynceus maritus meus.
 o Fœmina sum] Ostendit nunc, quod maritum non possit interficere, rationibus à sexu & ætate petitis.
 p Faciunt] Aptæ sunt.
 q Molles] Quales sunt muliebres.
 r Quin age] Jam muliebri more mutat consilium, vel potius mutans ad illud mutandum sese hortatur.
 s Jacet] Maritus, scilicet.
 t Fortes] Imò furiosæ, quæ suos maritos trucidaverunt: quamobrem etiam à poetis infame illud genus ad inferos detrusum.
 u Omnibus] Pro ab omnibus. Ita sæpe & eleganter loquuntur poetæ, Horatius præsertim.
 x Si manus] Nunc consilium de interficiendo marito respuit.
 y Dominæ] Mei ipsius, quæ me potius

- ipsa quàm maritum interficerem.
 z Quo] Quâ re? quo crimine? Nullum dicit esse in patruelibus crimen, ad quos, ex suo cum Danaï filiabus conjugio, jure ejus regnum perveniat, cum hæredibus masculis ille careret.
 a Patruelia] Quæ hæreditario jure ad patruelles suas obvenirent; quæque per suum cum illis conjugium sua ferent.
 b Externis] Qui ex suâ gente non essent: quibus suis aliis hominibus.
 c Finge] Pone. Gall. Supposez. Angl. Suppose.
 d Quo commisso] Propter quod peccatum?
 e Quid mihi] Quamobrem in manus meas gladium pater posuit?
 f Quo] Fine, scilicet. Sciebat, equidem esse ea ad interficiendos patruelles, quorsum verò spectaret illa cædes nesciebat, aut nescire simulabat.

z Hæc

- g Hæc ego: dumque queror, lacrymæ^h sua verba sequuntur,
Deque meis oculis in tua membra cadunt.
Dumⁱ petis amplexus, sopitaque brachia^k jactas;
70 Penè manus telo sauciâ facta tua est.
Jamque patrem, famulosque patris, lucemque timebam.
Expulerunt somnos hæc mea dicta tuos;
Surge age, ^l Belide, de tot modò fratribus^m unus:
Nox tibi, nî properas, istaⁿ perennis erit.
75 Territus exurgis: fugit omnis^o inertia somni.
Aspicias in timidâ^p fortia tela manu.
Quærenti^q causam, Dum nox finit, effuge, dixi.
Dum nox atra finit, tu fugis: ipsâ moror.
Manè^r erat: & Danaüs generos ex cæde jacentes
80 Dinumerat; ^s summæ criminis unus abes.
Fert^t malè^u cognatæ jacturam mortis in uno;
Et queritur^x facti sanguinis esse parum.
Abstrahor à patris pedibus; ^z raptamque capillis
(Hæc meruit^a pietas præmia) carcer habet.

INTERPRETATIO.

Hæc ego; & dum conqueror, lacrymæ subsequuntur sua verba, & fluunt in tuos artus de meis oculis. Dum quæris me complecti, & digitas lacertos sopitos; manus tua est propemodum vulnerata gladio. Jamque metuebam patrem & ministros patris, & diem. Hæc mea verba excusserunt somnos tuos: Surge age, Belide, solus de tot modò fratribus: Ista nox erit tibi perpetua, nisi festinas. Tremefactus exuteris: omnis segnities somni dilabitur: cernis tela valida in manu

pavidâ. Dixi tibi seiscitanti causam. Pro rumpe, dum nox concedit. Dum nox obscura facit copiam, tu abis: ego remaneo. Manè erat: & Danaüs enumerat generos prostratos ex nece: solus desideraris summæ flagitii. Iniquè patitur damnum mortis consanguineæ in uno; & queritur esse parum sanguinis effusi. Abripior à pedibus paternis; & vincula (pietas meruit banc mercedem) tenent ablata comâ.

NOTÆ.

g Hæc ego] *Depressâ voce dixi, supple. h Sua verba*] Id est] *Quæ ejusmodi querimoniam & lacrymis competerent.*
i Petis amplexus] *Inter dormiendum vis me amplecti.*
k Jactas] *In somnis moves.*
l Belide] *Beli nepos. Ille verò est vocativus Græcorum more, à nominativo Belides.*
m Unus] *Solus.*
n Perennis] *Per annos omnes duratura: æterna.*
o Inertia] *Illam intelligit pigritiam, quâ non bene experrecti teneri solent.*
p Fortia] *Id est, Quæ solent esse fortium virorum.*
q Causam] *Quamobrem telum manibus haberem.*

r Erat] *Pertinet istud ad sequentem narrationem.*

s Summæ] *Ex omni numero, tu solus deceras, qui non esses conjugis sociique crimine maciatus.*

t Malè] *Iniquè. Danaüm dicit iratum ideo, quòd unus ex suis consanguineis morti esset ereptus.*

u Cognatæ] *Consanguineæ. Id est, Pro morte unius consanguinei.*

x Facti] *Sparsi, effusi.*

y Abstrahor] *Scilicet ad patris pedes, delicti veniam petens procubuerat. Quanquam alii codices habent manibus; alii laribus.*

z Raptamque] *Quæ in carcerem capillis præcrassa fuit.*

a Pietas] *Erga te. Ironicè, adversus patrem, loquitur.*

Scilicet

- 85 ^b Scilicet ex ^c illo, Junonia permanet ira ;
 Quo ^d bos ex homine est, ex bove facta Dea.
 At ^e satis est pœnæ teneram ^f mugisse puellam :
 z Nec ^h modo formosam posse placere Jovi.
 Adstitit in ripa ⁱ liquidi ^k nova vacca parentis,
 90 Cornuaque in patriis ^l non sua vidit aquis :
 Conatoque ^m queri mugitus edidit ore :
 Territaque est formâ, territa voce suâ.
 Quid ⁿ furis, infelix ? quid te miraris ^o in umbrâ ?
 Quid ^p numeras factos ad nova membra pedes ?
 95 ^q Illa Jovis magni ^r pellex metuenda forori,
 Fronde ^s levas nimiâ ^t cespitibusque famem.
 Fonte bibis, spectasque tuam stupefacta figuram :
 Et te ne feriant, quæ geris, ^u arma times.

INTERPRETATIO.

Nempe ira Junonia perstat ex illo tempore, quo vacca facta est famina, & ex vaccâ Dea. At satis est supplicii mallem puellam mugisse: nec jam pulchram posse gratam esse Jovi. Nova juvenca consiuit in ripâ patris fluvii, & apexit cornua aliena in aquis paternis; & mugitus emisit ore nixu conqueri: & tremefacta est figurâ suâ, tremefacta est

sono. Quamobrem iras, misera? Quamobrem te stupes in umbrâ? Quamobrem dinumeras pedes accommodatos ad novos artus? Illa aduiter timenda forori excelsi Jovis, sedas foliis & herbis nimiam famem. Fonte potas, & mirabunda aspicias tuam formam: & metuis arma, quæ gestas, ne te asperant.

NOTÆ.

^b Scilicet] Tantam domûs suæ & patrum calamitatem, muliebri more, altius repetit; ab irâ Junonis, teil. propter Jovis cum Io vaccâ consuetudinem.

^c Illo] Tempore, scilicet.

^d Bos] Id est ab Jove in vaccam mutata, de quâ postea in Metamorphosi videbimus. Suprà ex eâ Danaum Ægyptumque per avos suos ortos esse diximus: adedque jam notandum est tantum, quod pellici illi ab Jun. ne immisso estro per turorem maximâ orbis terrarum parte pererratâ, tandem in Ægyptum delata sit; ubi pristinam formam postquam Jovis auxilio recuperâisset, ab Ægyptiis pro Deâ est habita, vocataque Isis.

^e Satis est pœnæ] Io supplicio satis magno à Junone afflictâ est; jamque ejus posteris deberet parcere.

^f Mugisse] In vaccam mutatam esse. Ab ipso Jove in vaccam mutata est Io, ne suum cum illâ adulterium ab interveniente Junone cognosceretur.

^g Nec posse placere] Propter vaccæ formam: quanquam nec ipse Jupiter, quamlibet satiandi turpissimi amoris causâ, inducere dedignatus est.

^h Modò formosam] Pulcherrima fuit Io, antequam vaccæ formam indueret.

ⁱ Liquidi] Inacbi, fluvii Peioponnefi.

^k Nova] Non à longo tempore ex puellâ facta.

^l Non sua] Non enim cornua hominum, sed brutorum sunt.

^m Querim] De suâ transmutatione, & infortunio.

ⁿ Furis] Oestro percita Io, hûc illuc furens à poëtis erasse fingitur. Quamobrem illud fecerit, ejus calamitatis, Junonisque iræ describendæ causâ, Hespermeitæ quærit.

^o In umbrâ] Cuius tuam umbram vides.

^p Numeras] Quia quatuor erant, hoc petit. Commiserationem verò habent ejusmodi compellationes.

^q Illa] Tu, Io, antè pellex illa, quam Juno ob formam metueret, jam, &c.

^r Pellex] Ita vocatur Io, quæ Junonem ex Jovis mariti lecto pelliciendo, si vim vocis spectes, pelleret.

^s Levas] Minuis; sedas. Non verò sine commiseratione hæc profrenda.

^t Cespitibusque] Herbis. Propriè verò est cespes, herba cum terrâ revulsâ.

^u Arma] Cornua.

Quæque

- Quæque modò, ut possis etiam Jove digna videri,
 100 Dives eras; nudâ nuda recumbis humo.
 Per mare, per terras, ^x cognataque flumina curris.
^y Dat mare, dant amnes, dat tibi terra viam.
 Quæ tibi causa fugæ? quid, Io, fræta longa pererras?
 Non poteris ^z vultus effugere ipsa tuos.
 105 ^a Inachi, quò properas? ^b eadem sequerisque fugisque.
 Tu tibi dux comiti: tu comes ipsa duci.
^c Per septem ^d Nilus ^e portus emissus in æquor
 Exiit ^f infanæ ^g pellicis ^h ora bovi.
ⁱ Ultima ^k quid referam, ^l quorum mihi cana senectus
 110 Auctor? dant anni quod querar, ecce, mei.
 Bella pater patruusque ^m gerunt: regnoque domoque
 Pellimur: ejectos ⁿ ultimus orbis habet,

INTERPRETATIO.

Et quæ modò eras opulenta, ut possis, etiam videri digna Jove: jaces nuda in terrâ nudâ. Erras per mare, per terras, & flumina consanguinea. Mare præbet tibi iter, flumina præbent, terra præbet. Quæ tibi causa fugæ? Quamobrem, Io, discurras, per vasta maria? Non ipsa poteris vitare tuam faciem. Inachi, quò festinas? Eadem insequeris & fugis. Tu dux tibi comiti, tu ipsa

comes duci. Nilus erumpens in mare per septem ostia detraxit faciem pellicis vaccæ furenti. Quamobrem commemorem remotissimam, quorum senectus cana est mihi auctor? Ecce mea ætas suppeditat quod conquerar. Pater & patruus bella exercent: ejicimur regno & domo: remotissimæ regiones tenent expulsos.

NOTÆ.

^x Cognata] Propter patrem fluvium.
^y Dat mare] Hujus est versûs, qui superioris, idem sensus: verba differunt.

^z Vultus] Bovillos, scil.

^a Inachi] Vocativus Græcus patronimici fæminini. Id est, filia Inachi.

^b Eadem sequerisque] Id est, Cùm ipsa vacca sis, fugiendo vaccam, eandem sequeris; nec fugienas, vaccam esse defines.

^c Per septem] Dicit eam in Ægypti figuram bovis deposuisse.

^d Nilus] Fluvius est Ægypti maximus, in mare per septem ostia influens: quamquam plura alii memorant.

^e Portus] Ostia Nili portus appellat: bene quidem, ejusque ratio aperta.

^f Infanæ] Oestro, & Junonis iræ furentis.

^g Pellicis] Quæ fuerat Junonis pellex, dum formam hominis obtineret.

^h Ora] Omnemque aded fermam.

ⁱ Ultima] Remota, & antiqua.

^k Quid referam] Vel contra librorum auctoritatem refero reponendum esse censet clarissimus Heinsius. Quamobrem non vi-

deo: Sensum enim optimum illa alia lectio efficit: ut innuat Hypermnestra plura à se de Io posse referri, quibus ejus pœnarum atrocitatem, Junonisque erga suam domum sævitiam auget; nisi amplam querendi materiam de novo haberet. Atque egregiè illud ad Hypermnestræ scopum pertinet. Fortè dicat aliquis, At omnia de Io memoraverat Hyperm. Ne omnia quidem: illud etiam si esset: tamen ex Rhetoricâ arte, sic loqui, ubi rem augere est opus, sæpe solemus.

^l Quorum cana senectus auctor] Id est, Quæ à senibus didici.

^m Gerunt] Quas vidit ipsa calamitates narrare incipit.

ⁿ Ultimus] Peloponnesus est, quò aufugisse Danaüm in argumento vidimus. Ultimus vero dicitur, vel ex puellæ ingenio, pro remotissimo; vel, quia eâ parte orbis terrarum terminus est, cùm mari cingatur: quâ ratione etiam Britanniam alterum orbem dixerunt.

- Ille ferox solus folio sceptroque potitur :
 Cum p̄ senē nos inopi turba vagamur inops.
- 115 De fratrum populo pars q̄ exiguissima r̄ restas.
 Quique dati leto, s̄ quæque dedere, fleo.
 Nam mihi quot fratres, totidem t̄ periēre sorores,
 Accipiat lacrymas ū utraque turba meas.
 En ego, x̄ quōd vivis, pœnæ crucianda reserovor.
- 120 ȳ Quid fiat fonti, cūm z̄ rea laudis agar ?
 Et consanguineæ quondam ā, centesima turbæ
 Infelix, b̄ uno fratre manente, cadam ?
 At tu, si qua c̄ piæ, Lynceu, tibi cura sororis,
 d̄ Quæque tibi tribui munera, ē dignus habes ;
- 125 Vel fer opem, vel dede neci, defunctaque vitā
 Corpora f̄ furtivis insuper adde, rogis.
 Et sepeli lacrymis perfusa fidelibus ossa :
 Scriptaque sint s̄ titulo nostra sepulcra brevi :
 Exul Hypermnestra h̄ pretium pietatis iniquum,
- 130 Quam mortem fratri depulit, ipsa tulit.

INTERPRETATIO.

Ille ferociens solus occupat solum & sceptrum : nos turba egena, erramus cum senē egeno. Superas pars minima de turbā fratrum. Lugeo illos qui morti traditi sunt, & quæ tradiderunt. Nam quot fratres mihi amissi, t̄ videm sorores amissa. Uterque populus habent meas lacrymas. Ecce ego torquenda desinor supplicio, quia vivis. Quā pœnā multetur conscia, cūm ejus arcessor quod laudandum ? & misera, olim centesima po-

puli cognati, moriar, uno fratre superstitē ? At tu, Lynceu, si qua tibi cura piæ patruelis, & non immeritus frui donis, quæ tibi exhibui ; vel auxilium præbe, vel trade mortis : & insuper impore rogis secretis artus jacentes. Et conde ossa delibuta lacrymis fidelibus : & noster tumultus sit signatus brevi elogio : Hypermnestra profuga mercedem in justam reportavit pietatis necem, quam à fratre summovit.

NOTÆ.

o Ille] Patruus Ægyptus.
 p Senē] Danao patre nostro.
 q̄ Exiguissima] Quippe solus superstes, cæteris ab ux̄oribus interfectis.
 r Restas] Lynceum alloquitur, cui aliam suam calamitatem memorat.
 s Quæque] Quia misera, quæ tantum facinus pe petrauerant, quibus Hypermnestræ carendum erat.
 t Periēre sorores] Quæ cum illis non est, quia perditæ illæ, quæ nocentes, & pœna sua illas attinget.
 u Utraque] Patruelium & sororum.
 x Quōd vivis] Quia te non jugulavi.
 y Quid fiat] Quasi dicat, multū crudelius. Patris crudelitatem arguit. Alii codices habent fiet, fierot.

z Rea laudis] Cūm de eo accuser, quō laudem mereor.

a Centesima] Omnino. Fuerunt enim quinquaginta Danaī filiz, totidemque Ægypti filii, patruelis, qui omnes centesimum numerum implent.

b Uno fratre] Solo Lynceo superstitē.

c Piæ] Quæ te servavit.

d Quæque] Vitam, scilicet.

e Dignus babes] Mereris. Si mereris vitam, quam tibi dedi.

f Furtivis] Quos, si non ausus fueris, aut non potueris palam, furtim & occultè excitaveris.

g Titulo] Epigrammate sequenti.

h Pretium mortem] Apposito. Id est, Mortem in pretium.

Scribere

Scribere plura libet : sed pondere læssa catenæ
Est manus ; & vires subtrahit ipse ¹ timor.

INTERPRETATIO.

Vellem plura scribere, sed manus est defessa onere catenæ ; & ipse timor aufert vires.

NOTÆ.

i Timor] *Ne pater, aut ab eo aliquis, scribenti interveniat.*

EPISTOLA XV.

ARGUMENTUM.

Tradunt scriptores, duas hoc nomine Sappho extitisse: quarum altera Eresia, pœtria percelebris, quæ Tarquinii Prienci tempore claruit: quæ etiam plestrum prima advenit: altera Mytilenæa, longè junior, quæ psalteria & meretrix fuit. Ælianus libr. 12. scribit, pulcherrimum mortalium omnium Phaonem fuisse, in cujus amorem omnes mulieres Lesbicæ exarserint: præ cæteris verè impatientissimè atque ardentissimè eum esse à Sappho adamatum. Cùm verò Phaon in Siciliam fortè discessisset, Sappho amoris ignibus incensa, & plarè ardens, se ab illo sperni timens, statuit etiam: capitis periculo furorem lenire, præcipitato in mare corpore, ex Leucate Epini promontorio. Sed antequam illuc accederet, per inconstantiam muliebrem tentans quod desperaverat, hæc epistola eum advocare studuit: faciens absentem invidiam suæ conditionis & calamitatis, quem omnibus incommodis miserabilem ostendit. Denique omnes misericordiæ angulos percurrit; nec quidquam, quod movere possit, prætermittit.

SAPPHO PHAONI.

ECQUID, ut inspecta est ^c studiosæ littera dextræ,
Protinus est oculis cognita nostra tuis?
An, nisi ^d legisses auctoris nomina Sapphus,
Hoc breve nescires unde movetur ^e opus?

INTERPRETATIO.

*An non postquam visum est signum manus | An, nisi legisses nomina Sapphus auctoris, ig-
sedula, statim nostrum est agnitum oculis tuis? | norares à quo hoc breve opus.*

NOTÆ.

a *Epistola*] In nullis Heroïdum Ovidianarum exemplaribus, nisi recentissimis, apparere hanc epistolam testatur clarissimus Heinsius, qui eam insuper in calcem operis rejectam dicit. Quòd fortè non sine causâ factum fuit, cùm sit omnium pulcherrima.

b *Equid*] Interrogatio hæc Ironiam habet, & affectum auget: ut hinc Sapphus dolorem intelligas; quæ se usque addo à Phaone neglectam saltem simulat, ut ma-

num ne quidem suam, nisi addito nomine, ab ipso putet cognitum iri.

c *Studiosæ littera*] *A manu accuratâ & doctâ scripta.*

d *Legisses*] *Annon, nisi inscriptum vidisses, Sappho Phaoni, unde esset epistola, nescivisses?*

e *Opus*] *Epistolam suam intelligit, cui nomen suum, de more, præhæret.*

Forstian

- 5 Forsitan & quare mea sint ^f alterna & requiras
Carmina; ^h cūm lyricis sim magis apta modis.
^a Flendus amor meus est: elegeia ^k flebile carmen.
Non ^l facit ad lacrymas ^m barbitos ulla meas.
Uror, ut, ⁿ indomitis ignem ^o exercentibus Euris,
10 Fertilis accensis messibus. ^p ardet ager.
Arva Phaon ^q celebrat ^r diversa ^s Typhoidos ^t Ætnæ.
Me ^u calor Ætnæo non minor igne coquit. -
^x Nec mihi, ^y dispositis ^z quæ jungam carmina nervis,
Proveniunt; vacuæ ^a carmina mentis opus.
15 ^b Nec me ^c Pyrrhiades ^d Methymniadesve puellæ,
Nec me ^e Lesbiodum cætera turba ^f juvant.

I N T E R P R E T A T I O.

Fortè etiam petas, quare mei versus sint alterni, cūm sim magis parata ad numeros lyricos. Amor meus est legendus: elegeia carmen lugubre. Nulla cithara apta est meis lacrymis. Ardeo, ut campus fertilis flagret messibus inflammatis. Euris furentibus excitantibus ignem. Phaon incolit agros diffi-

tos Ætnæ Typhoidos: ardor non levior flammâ Ætnæâ me torret. Nec mihi profuunt carmina, quæ accommodem chordis oncinatis; carmina iunt opus animi tranquilli. Nec Pyrrhiades aut Methymniades puellæ, mihi gratæ sunt, nec populus reliquus Lesbiodum mihi gratus est.

N O T Æ.

^f Alterna] Qualia sunt Elegiaca, quæ alternis vicibus hexametris & pentametris constant.

^g Requiras] Postquam quæsiêris cujus sit epistola, forsân & velis scire quamobrem, &c.

^h Cūm lyricis] Cūm magis solem carmina, quæ ad lyram cantentur, componere. Hoc verò dicit, quia in lyricis Sappho maximè claruit, à quâ etiam Sapphicum carmen, cujus ea inventrix fuit, appellatum est.

ⁱ Flendus] Rationem reddit quamobrem elegos scripserit.

^k Flebile] Rebus, quæ sctum moveant scribendis aptum.

^l Facit] Convenit. Apta est.

^m Barbitos] Instrumentum est musicum citharæ seu lyræ proximum, quod multis chordis fuisse inquit Theocritus. Hic verò, per barbiton, carmina ad barbitos cantari solita intelligenda sunt.

ⁿ Indomitis] Vehementibus.

^o Exercentibus] Huc illuc jactantibus; urgentibus, & excitantibus.

^p Ardet] Ardere solet.

^q Celebrat] Pro incolit, frequentat: Sed vox illa dignitatem habet.

^r Diversa] Remota, & hinc procul posita.

^s Typhoidos] Sub quo Typhonem seu Typhæum gigantem fulmine itum Jupiter cœruit.

^t Ætnæ] Ætna mons Siciliæ, ignibus quos evomit notissimus.

^u Calor] Amoris, nempte.

^x Nec mihi] Id est, Jam nimio amore turbida, ad serus deducendus sum inutilis.

^y Dispositis] Scilicet suo quoque loco, pro ratione gravis aut acuti soni, nervi seu chordæ instrumentis musicis accommodantur.

^z Quæ jungam] Lyrica; quæ simul voce & citharâ cantentur.

^a Carmina opus] Appositio. Carmina dicit ab otiosâ mente provenire.

^b Nec me] Dicit se puellarum, quibus ad pangendos versus olim incitabatur, jam nullâ moveri.

^c Pyrrhiades] Musæ; à Pyrrhâ & Pyrrhæâ seu Thessaliâ sic dictæ: enimvero à locis quæ incoluerunt, poëtæ solent illas appellare. Sed malim per Pyrrhiades, Pyrrhæ, Lesbiz urbis, puellas, quàm musas, intelligere: quanquam Domitio aliter visum, cujus hic certè in quærendis allegoriis odiosa visa est nimia diligentia.

^d Methymniadesve] A Methymnâ Lesbi insulæ urbe celebri.

^e Lesbiodum] Puellarum in Lesbo insulâ commemorantium.

^f Juvant] Ad versus pangendos incitant; si tamen probanda sit Domitii expositio. Vel non juvant, id est, non curat.

Vilis ^g Anactore, ^h vilis mihi candida Cydno :

Non oculis grata est Atthis, ut antè, meis.

ⁱ Atque aliarum ^k centum, quas non sine crimine amavi.

20 ^l Improbe, multarum ^m quod fuit, unus habes.

ⁿ Est in te ^o facies, ^p sunt apti lusibus anni.

O facies oculis insidiosa meis !

Sume ^q fidem & ^r pharetram ; ^s fies manifestus Apollo.

Accedant capiti cornua ; Bacchus eris.

25 ^t Et Phœbus ^u Daphnen, & ^x Gnosida Bacchus amavit ;

^y Nec nôrat lyricos illa vel illa modos.

At mihi ^z Pegasides ^a blandissima carmina dictant :

Jam canitur toto nomen in orbe meum.

INTERPRETATIO.

Anactore mibi nullius pretii, nec mibi cordi est. formosa Cydno. Atthis non est accepta meis oculis, ut antè. Atque aliarum centum, quas non amavi sine flagitio, viles sunt. Proterve, solus tenes quod fuit multarum. Est in te forma, ætas est apta deliciis. O forma insidiosa oculis meis ! Cape citharam

& pharetram, eris verè Apollo. Cornua addantur capiti, eris Bacchus. Et Apollo amavit Daphnen, & Bacchus Gnosida. Nec illa vel illa sciebat numeros lyricos. At Pegasides suggerunt mibi carmina mollissima. Jam nomen meum celebratur per omnes terras.

N O T Æ.

^g Anactore] Una fuit ex iis quas Sappho impudicè amavit. Nisi tamen, quod Telesippam & Megaram. pro Anactore & Cydno apud Sutam postas invenies.

^h Vilis] Non puro, postquam tui amore correpta sum.

ⁱ Atque aliarum] Viles sunt, scilicet.

^k Centum] Numerus certus pro incerto.

^l Improbe] Bene pro avido, neque etiam re immodicè contento, improbum fumi, optimè annotavit Domitius. Attamen hæc locum non habet hæc significatio, sed simpliciter per improbum malus est intelligendus.

^m Quod fuit] Amor, quem in multas dispensaveram.

ⁿ Est in te] Jam suum amasium laudat.

^o Facies] Pro pulchritudine & elegantia.

^p Sunt apti] Id est, Juvenis est.

^q Fidem] Citharam. Synecdoche est, pars pro toto, chorda pro toto instrumento ponitur.

^r Pharetram] Gall. Le carquois. *Æt.*

^s The quiver. Fuerunt verò cithara & pharetra Apollinis, qui musicâ & sagittis claruit, duo insignia.

^t Fies manifestus] Id est, Tam elegans es, ut nullus te cum Apolline comparare diffiteatur.

^u Et Phœbus] Jam Phaonem ad amorem sui, rationibus ab exemplo petitis, Sappho perducere nititur.

^x Daphnen] Daphnes Penei fluvii filiarum in laurum mutatae historiam postea in Metamorphosi videbimus.

^y Gnosida] Id est, Ariadnen, Minois filiam, qui Cretam insulam tenuit, ubi Gnosus civitas.

^z Nec nôrat] Se dicit Daphne & Ariadne, quòd neutra versus pangere docta fuisset, præstantiorem.

^a Pegasides] Musæ, Græcâ etymologiâ, ab Heliconis fonte clarissimo, quem sætu unguis Pegasus alatus equus aperuisse fingitur, sic dicitur.

^b Blandissima] Suavissima. Carminum verò suavitate præcipuè Sappho commendatur.

- 30 ^b Nec plūs ^c Alcæus, ^d confors patriæque ^e lyræque,
 Laudis habet; quamvis grandius ille sonet.
^f Si mihi ^g difficilis formam natura negavit;
 Ingenio formæ damna ^h rependo meæ.
 Sum ⁱ brevis: at nomen, quod terras impleat omnes,
 Est mihi: mensuram nominis ^k ipsa fero.
 35 ^l Candida si non sum; placuit ^l Cepheia Perseo
 Andromede, ^m patriæ fusca colore suæ.
 Et ⁿ variis albæ junguntur sæpe columbæ;
 Et niger ^o viridi turtur amatur ave.
 Si, nisi quæ ^p facie poterit te digna videri,
 40 ^q Nulla futura tua est; nulla futura tua est.
 At, ^r me cùm legeres, etiam formosa videbar:
^s Unam jurabas usque decere loqui.
 Cantabam; memini (meminerunt omnia amantes)
 Oscula cantanti tu mihi ^t rapta dabas.
 45 ^u Hæc quoque laudabas: omnique à parte placebam:
 Sed tum præcipuè, cùm fit amoris opus.

INTERPRETATIO.

Nec Alcæus socius patriæ & lyræ consecutus est majorem gloriam, quamvis ille cantet sublimius. Si natura iniqua mihi non tribuit pulchritudinem; compenso dispendia pulchritudinis meæ ingenio. Sum parva: at fama est mihi, quæ feratur per omnes terras; ipsa fero vastitatem meæ gloriæ. Si non sum alba, Andromede Cepheia grata fuit Perseo, nigra colore patriæ suæ. Columbæ etiam candidæ sæpe copulantur cum versicoloribus; & turtur

atque diligitur ab alite viridi. Si nulla futura est tua, nisi quæ poterit videri te digna pulchritudine, nulla futura est tua. At cùm legeres meæ opuscula, videbar etiam pulchra: sine sine jurabas mihi soli decorum esse loqui. Cantabam; recorder (amantes omnia recordantur) tu oscula capiebas canentis. Probabas hæc etiam; & grata eram ab omni parte: sed tum præsertim, cùm tentatur negotium amoris.

NOTÆ.

^b Nec plūs] Quia scuti ille granditate laudem consecutus est, ita ego suavitate.

^c Alcæus] Poëta fuit Mitylenæus seu Lesbios, cui, propter granditatem & elocutionis sublimitatem, aureum plectrum veteres attribuerunt.

^d Confors] Eiusdem patriæ: nam uterque patriam habuit Lesbos.

^e Lyræque confors] Qui ejusdem generis varmina lyræ aptanda, sicut & ego, scripsit.

^f Si mihi difficilis] Quod firmissimum causari potuisset Phaon, formæ vitium, scilicet, ipsa Sappho diluere conatur.

^g Difficilis] Iniqua & maligna.

^h Rependo] Compensō.

ⁱ Brevis] Parva natura.

^k Ipsa fero] Adequæ magna sum.

^l Cepheia] Andromede est, Cephei Æthiopiùm regis filia, à Perseo liberata & amata.

^m Patriæ] Scilicet Æthiopia, solis ardoribus exusta, candidos non gignit homines.

ⁿ Variis] Colorum varietate distinctis.

^o Viridi ave] Psittaco. De hoc pitarorum amore Plinius: de quo etiam postea aliquid ab ipso Nasone habebimus.

^p Facie] Pulchritudine.

^q Nulla] Puella, scilicet. Prior verò hæc negatio conditioni annexa est: posterior absolutè & affirmando intelligenda est. Gall. Si vous n'en voulez point qui ne vous paroisse digne de vous par sa beauté, vous n'en aurez point du tout. Angl. If you have no woman but such as shall appear worthy of you in point of beauty, you never will have any.

^r Me] Meos versus.

^s Unam; Me] Me solam sine sine jurabas decere loqui.

^t Rapta dabas] Partim raptimque osculabar.

^u Hæc] Oscula rapta. Multa vixit est hinc non suavitas modò, sed lascivia.

- Tunc te plùs solito lascivia nostra juvabat,
 Crebraque mobilitas, aptaque verba joco;
 Quisque, ubi jam amborum fuerat confusa voluptas,
 50 Plurimus in lassò corpore languor erat.
 Nunc tibi x Sicelides veniunt, nova præda, puellæ.
 y Quid mihi cum Lesbò? Sicelis esse volo.
 z At z vos b erronem tellure remittite nostrum
 c Nisiades matres, Nisiadesque nurus.
 55 Neu vos decipiant blandæ d mendacia linguæ,
 e Quæ dicit vobis, dixerat ante mihi.
 Tu quoque quæ montes celebras, f Erycina, z Sicanos,
 (Nam h tua sum) vati consule, Diva, tuæ.
 i An gravis k inceptum peragit Fortuna tenorem,
 60 Et manet in cursu semper acerba suo?
 Sex mihi l natales iêrant; cùm m lecta parentis
 n Ante diem lacrymas ossa bibère meas.

INTERPRETATIO.

Tunc luxuria nostra tibi placebat plùs solito :
 & frequens mobilitas, & verba idonea iustibus;
 & languor multus qui erat in corpore defesso,
 postquam gaudia amborum fuerant commixta.
 Nunc Sicelides puellæ accedunt tibi, nova rapina.
 Quid mihi cum Lesbò? Cupio esse Sicula.
 At vos, matronæ Nisiades & nurus Nisiades,
 remittite terrâ vestrâ vagum no-

strum. Neve doli mitis linguæ vos fallant,
 mihi antè dixerat quæ dicit vobis. Tu quoque,
 Dea Erycina, quæ frequentas colles Siculos,
 fave vati tuæ (nam tua sum.) An fortuna
 adversa absolvit tenorem inceptum, & crudelis
 perstat semper in suo processu? Sex anni mihi
 præterierant, cùm ossa patris collecta ante tem-
 pus hauserunt meas lacrymas.

NOTÆ.

x Sicelides] Siculæ. Phaoni exprobrat,
 quòd veteris amoris oblitus, ad puellas Sicu-
 las animum adjecerit.

y Quid mihi] Patriam, ut in Siciliam,
 ubi suus est Phaon, concedat, cupit Sappho
 deserere.

z At vos] Corrigit votum, meliùsque
 judicat, si à Siculis suis sibi remittatur
 Phaon.

a Vos] Clarissimus Heinsius putat vestra
 legendum.

b Erronem] Phaonem; qui relictâ patriâ,
 in alienis regionibus errat.

c Nisiades] Megarensis intellige; quæ à
 Niso, quî Megaris in Siciliâ, non procul à
 Syracusis regnavit, illud nomen habuerunt.

d Mendacia] Quæcunque Phaon, ut vos
 ad sui amorem pelliciat, proferre poterit.

e Quæ dicit] Quæ vobis ille nunc pro-
 mittit, eadem & mihi antè pollicitus erat,

fidem, constantiam, &c. & tamen me desi-
 tit.

f Erycina] Venus est; quæ ab Eryce
 Siciliæ monte, ubi matri Veneri templum
 Æneas constituit, illud nomen sortita est.

g Sicanos] Siculos; à Sicano rege sic
 dictos.

h Tua sum] Omnino, siquidem amans
 amatoria scripserat.

i An gravis] Fatorum iniquitatem &
 pertinaciam hâc interrogatione arguit.

k Inceptum peragit] Ut mihi antebac, ita
 porro infesta erit.

l Natales] Anni intelliguntur: quibus An-
 gulis natalis dies celebrabatur.

m Lecta] Ossa, cineresque mortuorum,
 quos cremare olim solebant, postquam rogi
 flamma subsedisset, colligebantur.

n Ante diem] Patrem dicit funere im-
 maturo abisse.

- Arfit ° inops ^p frater victus meretricis amore ;
 Mistaque cum turpi damna pudore tulit.
- 65 Factus inops agili ^q peragit freta cærulea remo ;
 Quasque ^r malè amisit, nunc malè quærit opes.
 Me quoque, quod ^{*} monui bene multa fideliter, odit.
 ° Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.
 Et tanquam desint, quæ me sine fine fatigent,
- 70 Accumulat curas ^t filia parva meas.
 Ultima tu nostris accedis causa querelis.
 ° Non agitur vento nostra carina ^x suo.
 Ecce, jacent collo sparsi ^v sine lege capilli :
 Nec premit ^z articulos lucidâ gemma meos.
- 75 Veste tegor vili : nullum est in crinibus aurum :
 Non ^a Arabo noster rore capillus olet.
 ° Cui colar infelix, aut cui placuisse laborem ?
 Ille mei cultus unicus ^c auctor abest.
 Molle meum ^d levibus cor est violabile telis :
- 80 Et semper causa est, cur ego semper amem.
 Sive ita nascenti legem dixere ^e sorores :
 ° Nec data sunt vitæ ^g fila severa meæ ;

INTERPRETATIO.

Frater egenus incensus est superatus amore scortis ;
 & passus est dispendia junctâ cum infamiâ.
 Egenus factus percurrit maria glauca remo
 celeri ; & nunc malè captat divitias, quas
 malè perdidit. Me etiam odio persequitur,
 quia plurima fideliter admonui. Facilitas &
 ingenuitas mihi hoc attulit, hoc pia lingua.
 Et, tanquam absint quæ me indefinenter ur-
 geant, parva filia auget meam sollicitudinem.
 Tu advenis causa postrema nostris querimonis.
 Nostra navis non impellitur vento suo. Ecce

coma diffusa recumbit collo sine ordine : hec
 gemma micans circumdat meos digitos. Inducit
 amictu minimi pretii ; nullum aurum est in ca-
 pillis ; - coma nostra non fragrat rore Arabo.
 Cui orner misera, aut cui cupiam placuisse !
 Ille solus causa mei ornatus abest. Cor meum
 tenerum est obnoxium telis mollibus : & est
 semper causa, cur ego semper amem. Seu
 sorores sic posuerunt legem nascenti ; nec fila
 dura sunt tradita vitæ meæ ;

NOTÆ.

o Inops] Meretricis Rhodopes causâ, bo-
 nis omnibus dilapidatis.
 p Frater] Cbaraxus. Larychus & Euri-
 gius duo alii fuerunt.
 q Peragit] Piraticam, amissis, bonis, ex-
 ercuit.
 r Malè] Turpiter & per infamiam.
 * Monui] Imò fratrem multis carmini-
 bus laceravit.
 s Hoc] Fratris odium.
 t Filia] Cleïs nomine ; quam ex Ceryclâ
 aut Cercolâ viro peperisse Sappho auctor est
 Suidas.
 u Non agitur] Metaphorâ à nautis petitâ
 se infelicem esse dicit.
 x Suo] Propitio.
 y Sine lege] Incompti sine ordine.

z Articulus] Digitis annulum nullum orna-
 tus causâ habeo.
 a Arabo rore] Myrrham, aut quemlibet
 odorem intellige. Ex Arabiâ verò plurimos
 asportari non opus est indicare.
 b Cui] In cujus gratiam.
 c Auctor] Phaon, scilicet. cui ut placeret,
 sese Sappho ornabat.
 d Levibus] Qualia Amoris esse decet.
 e Sorores] Parcæ ; quas antea cuique
 vitam & sortem assignare vidimus.
 f Nec] Contra librorum fidem vocem istam
 pro & reposuit clar. Heinsius. Quæ lectio,
 qualemcunque ex aliâ sensum eruere satagas,
 meliorem & elegantiorum efficit.
 g Fila] Per fila, quæcunque ad vitam
 spectant intellige.

- Sive abeunt studia in mores, ^h artesque magistras;
 Ingenium nobis molle ⁱ Thalia facit.
- 85 Quid mirum, ^k primæ si me ^l lanuginis ætas
^m Abstulit, atque ⁿ anni, quos vir amare potest?
 ° Hunc ne pro ^p Cephalo raperes, ^q Aurora, timebam,
 Et faceres: sed te ^r prima rapina tenet.
 Hunc si conspiciat, quæ conspici omnia, ^s Phœbe;
- 90 ^t Jussus erit somnos continuare Phaon.
 Hunc Venus in cœlum curru vexisset ^u eburno;
 Sed vidit & ^x Marti posse placere suo.
 y O nec adhuc juvenis, nec jam puer; utilis ætas!
 O decus, atque ævi gloria magna tui!
- 95 Huc ades: inque sinus, formose, relabere nostros.
 Non ut ames oro, ^z verum ut amare finas.
 Scribimus, & lacrymis oculi rorantur obortis.
 Aspice, quàm sit in hoc ^a multa litura loco!

INTERPRETATIO.

Sive studia concedunt in consuetudinem & in artes magistras; Thalia nobis dat ingenium tenerum. Quid mirum si ætas primæ lanuginis me abripuit, & anni quos vir potest amare? Aurora, metuebam ne hunc tolleres pro Cephalo. Et tolleres: sed prima præda te retinet. Si Phœbe, quæ videt omnia; hunc videat, Phaon coactus erit prorogare somnos. Venus transfulisset hunc in cœlum curru eburneo; verum

scit eum posse etiam gratum esse suo Marti. O nec adhuc juvenis, nec jam puer, ætas idonea! O honor, & gloria magna tui sæculi! Huc redi, & pulcher redi in gremium nostrum. Non precor ut ames, verum ut concedas amare. Scribimus, & oculi irrigantur lacrymis prorumpentibus. Vide quàm multa litura sit in hoc loco!

NOTÆ.

h Artesque magistras] Omnino scribendum esse magistræ clarissimus Heinsius censebat: attamen re accuratius pensatâ sensum propè eundem esse, nec, sine manuscriptorum auctoritate, lectionem mutandam esse, contendere me posse arbitror. Utrobique enim significaverit Sappho, ex studio, & ad rem aliquam propensione, deinde & artibus, formari mores; quibus difficile sit resistere. Illa verò de artibus amatoriiis præcipuè hoc in loco intelligit.

i Thalia] Novem Musarum una est, quam à cantûs amenitate & lasciviâ sic dictam volunt. Hic verò per illam studium intellige poëtices, & rerum delectabilium.

k Primæ languinis ætas] Id est, Juvenilis.

l Lanuginis] Lanugo vocantur primi & teneri pili, quales adolescentium genis cernuntur. Gall. *Du poil foillet*. Angl. *Downy hair*.

m Abstulit] In amores ille tam ab omni re aliâ avertit.

n Anni] Id est, Si amoribus eo tempore indulsi, cum poteram amari.

o Hunc] Phaonem.

p Cephalo] Hunc Aurora amavit; cujus fabulam prolixè in Metamorph. videbimus. q Aurora] Vocativi est casus: illam enim compellat Sappho. Quo artificio Phaonem suum elegantissimum fingit.

r Prima] Cephalus, quem rapuisse Auroram finxerunt poëtæ.

s Phœbe] Luna. Phœbi soror.

t Jussus] Ad Endymionis pastoris fabulam alludit; quem perpetuo somno à Jove damnatum Luna dicitur amâsse.

u Eburno] Lunæ argenteum, Veneri eburneum curram poëtæ tribuerunt.

x Marti] Martis cum Venere adulterium vel pueris notum. Dicit Sappho, quòd nisi Venus suis cum Marte amoribus detineretur, Phaonem sibi præripere.

y O nec] Phaonis sui ætatem aliaque bona, furore amoris correpta Sappho miratur.

z Verum ut] Durum hoc est. Heinsio visum: adeoque legeret *Me sed*.

a Multa] Quem fecerunt lacrymæ.

- Si tam certus eras hinc ire, ^b modestiùs iſſes ;
 100 Et modò dixiſſes, ^c *Lesbi puella, vale.*
 Non tecum lacrymas, non oſcula ^d ſumma tulifti.
 Denique ^e non timui, ^f quod dolitura fui,
 Nil de te mecum eſt, niſi tantùm ^g injuria : nec te
^h Admonuit, quod tu pignus amantis habes.
 105 ⁱ Non mandata dedi : neque enim mandata dediſſem
 Ulla, niſi, ut nolles immemor, eſſe mei.
^k Per tibi, ^l qui nunquam longè diſcedat, Amorem,
 Perque ^m novem juro, numina noſtra, Deas !
 Cùm mihi nescio quis, *Fugiunt tua ⁿ gaudia*, dixit ;
 110 Nec me flere diu, ^o nec potuiſſe loqui.
 Et lacrymæ deerant oculis, & lingua palato :
 Aſtrictum gelido ^p frigore pectus erat.
 Poſtquam ſe dolor ^q invenit ; nec pectora plangi,
 Nec puduit ſciſſis exululare comis :
 115 Non aliter, quàm ſi gnati pia mater adempti
 Portet ad inſtructos corpus ^r inane rogos.

INTERPRETATIO.

Si tam bene conſtitueras hinc diſcedere, leniùs diſceſſiſſes ; & ſaltem dixiſſes ; Vale, puella Lesbi. Non portáſti tecum lacrymas, non ſua-
 via ultima. Denique non metui, quod fui ſe-
 tura. Nihil eſt mecum de te, niſi tantùm
 injuſtitia : nec te coarguit, quod tu habes pignus
 amantis. Non juſſis inſtruxi : neque verò
 juſſis ullis inſtruxiſſem, niſi ut non obliuiſce-
 reris mei. Juro tibi per Cupidinem, qui
 nunquam procul abeat, & per novem Deas

noſtra numina ! cùm nescio quis mihi dixit,
 Exceſſit tua voluptas, me diu nec lugere
 potuiſſe, nec verbum proferre, Et lacrymæ
 deſtituebant oculos, & lingua palatum. Peſtus
 erat oppreſſum gelido frigore. Poſtquam dolor
 ſe comperit, nec puduit pectora percuti nec
 aſſiſſim ejulare capillis laniatis : non aliter
 feci quàm ſi pia mater ferat ad rogos congeſtos
 corpus vacuum filii erepti.

NOTÆ.

^b Modestiùs iſſes] Ruſticitatem accuſat,
 quòd diſcedens, ne amantem quidem ſaluta-
 verit.

^c Lesbi puella] Hæc erat appellatio, ſine
 omni amoris indicio.

^d Summa] Ultima.

^e Non timui] Nulla verò hinc à Phaone
 injuria, verba ſi ſpectes : at metonymicè
 per non timere diſceſſum, intelligendum eſt de
 eo Phaonem non monuiſſe.

^f Quod dolitura] Diſceſſam.

^g Injuria] Quòd ſcil. me deſeruiſti. Nam
 ad concubitum referre non placet.

^h Admonuit] Admoneat alii. Cauſam
 oſtendit, inquit Domitius, quare munera
 diſcedentibus amicis dari, accipique ſoleant,
 ut, ſcilicet, ſint monumenta amici abſentis,
 cujus repræſentent memoriam. Malim ego
 ita intelligere. Nec pignora quæ habes mei
 amoris, te admonuerunt, ut ſaltem diſcedens
 valediceres. Si tamen legas admoneat, Do-
 mitii ſavebis interpretationi.

ⁱ Non mandata dedi] Sicuti mos eſt valedi-
 centibus.

^k Per tibi qui nunquam longè diſcedat]
 Alii habent Per, tibi qui nunquam longè diſ-
 cedat, Amorem, ſenſu, ut vides diverſio.

^l Qui nunquam longè diſcedat] Quamvis tu
 diſceſſeris, per amorem præſens es.

^m Novem] Musas.

ⁿ Gaudia] Phaon, ſcil. quem gaudia ſua
 amatorie dicit.

^o Nec potuiſſe] Muti ſunt, ſcilicet, af-
 ſectus violenti.

^p Frigore] Sanguine, ſcilicet, per dolo-
 rem ad præcordia retracto.

^q Invenit] Alii imminuit, eodem ſenſu,
 ſed illud præcedit : poſtquam enim remiſe-
 runt dolores, qui naturam opprimebant, ipſa
 ſenſus & vires revocat, & invenit. Gall. Les
 ſens ſe rappellent. Angl. The ſenſes recollect
 themſelves.

^r Inane] Ex quo anima evolavit.

- Gaudet, & è nostro ^a crescit mœrore Charaxus
 Frater; & ante oculos ^t itque reditque meos.
 Utque ^u pudenda mei videatur causa doloris;
 120 ^z *Quid dolet hæc? certè filia ^y vivit*, ait.
^z Non veniunt in idem pudor atque amor: ^a omne videbat
 Vulgus; eram lacero pectus ^b aperta sinu.
 Tu mihi cura, Phaon: te somnia nostra ^c reducunt?
 Somnia formoso ^d candidiora die.
 125 ^o Illïc te invenio; quanquam regionibus absis,
 Sed ^f non longa satis gaudia somnus habet.
 Sæpe tuos nostrâ cervice onerare lacertos,
 Sæpe tuæ videor supposuisse meos.
 Blandior interdum, ^g verisque simillima verba
 130 Eloquentior; & ^h vigilant sensibus ora meis.
 Oscula cognosco, quæ tu committere linguæ,
 Aptaque consuêras accipere, apta dare.
 Ulteriora pudet narrare: sed omnia fiunt:
 Et juyat, & sine te non libet esse mihi.

INTERPRETATIO.

Frater Charaxus lætatur, & augetur ex nostro
 iustu; & meam & remeant ante vultus meos.
 Et ut causa meæ mœstitiæ videatur erubescen-
 da; Quomobrem hæc luget? inquit: certè
 filia vivit. Pudor & amor non conveniunt:
 vulgus omne cernebat; nudaveram pectus a-
 mihi laniato. Tu, Phaon, mihi cura; somnia
 nostra, somnia splendidiora pulchro die te re-
 quæbunt. Illïc te reperio; quanquam sis terris

diffinitus. Sed somnus non habet voluptatem satis
 prolixam. Sæpe videor premere brachia tua
 nostro collo, sæpe submississe mea tuo. Nonnun-
 quam mulceo, & profero voces simillimas veris.
 Et ora mea sunt experrecta sensibus meis. Ag-
 nosco suavia, quæ solitus eras concedere linguæ,
 & sumere jucunda, & offerre jucunda. Erub-
 besco referre cætera, sed omnia fiunt: & pro-
 dest & mihi non placet esse sine te.

NOTÆ.

^s Crescit] Hanc figuram Gallicè retinui-
 mus, cùm ita aliquem ex alienis malis ex-
 ultantem interrogamus, *êtes vous bien plus
 gras?* Angl. *Are you much the fatter for
 it?*

^t Itque reditque] Ejusmodi verò itiones
 sunt quasi insultationes: atque, ut metuant
 qui in mœrore degunt luctus suos inimicos
 testes habere, ita alii qui sunt insensibiles
 præsentia suâ dolorem refricare & augere
 amant.

^u Pudenda] *Quid te amem.*

^x *Quid dolet hæc?*] Verba sunt Charaxi
 forem objurgantis. *Quomobrem hæc luget?*

^y *Vivit*] Adeoque luctus causam hanc non
 habet. Ex quo pronum erat aliam & veram
 suspicari.

^z *Non veniunt*] Ratio est ejus quod sequi-
 tur. Pudorem dicit & amorem non eadem

curare, adeoque se pudoris, quæ amori in-
 dulisset, rationem non habuisse. Ovidius
 alibi,

— *Quid deceat non videt ullus amans.*

^a *Omne*] *Populus tametsi me videret, negli-
 gebam tamen, & coram illo lacero eram pectore.*

^b *Aperta*] *Præ dolore, ob tuum discessum.*

^c *Reducunt*] *Reducem fingunt.*

^d *Candidiora*] *Quæ tuam speciem mihi ex-
 bibent.*

^e *Illïc*] *In somniis.*

^f *Non longa*] *Quia experrectis evanescent.*

^g *Verisque*] *Id est, iis quæ à vigilantibus
 profertur.*

^h *Vigilant sensibus*] *Id est, Os linguæque
 experrecta est, & prompta ad exprimendum ea,
 quæ animo percipit & sentit.*

- 135 At cùm se ¹ Titan ostendit, & omnia secum ;
 Tam citò me somnos destituisse ² queror.
 Antra nemusque peto ; tanquam nemus antraque profint.
 Conscia deliciis illa fuère tuis.
 Illuc mentis inops, ut quam furialis ¹ Erichtho
- 140 Impulit, in collo crine ^m jacente, ⁿ feror.
 Antra vident oculi ^o scabro ^p pendentia toso,
 Quæ mihi ^q Mygdonii ^r marmoris instar erant.
 Invenio sylvam, quæ sæpe cubilia nobis
 Præbuit, & multâ textit opaca ^s comâ :
- 145 At non invenio dominum sylvæque meumque :
 Vile solum locus est : ^t dos erat ille loci.
 Agnovi ^u pressas noti mihi cespitis herbas :
 De nostro curvum pondere gramen erat.
 Incubui ; tetigique locum, quâ parte fuisti.
- 150 ^x Grata prius lacrymas combibit herba meas.
 Quin etiam rami ^y positis lugere videntur
 Frondibus : & ^z nullæ ^a dulcè queruntur aves.

INTERPRETATIO.

At cùm Titan se profert, & omnia secum, doleo somnos me dereliquisse tam citò. Me confero in specus, & silvas, tanquam silvæ & specus juvent. Illi fuerunt testes tuorum gaudiorum. Illic irrumpo amens, comâ sparsâ per cervices, ut quam Erichtho furibunda perculit. Oculi aspiciunt specus arcuatas toso aspero, quæ mihi erant pro Mygdonio marmore : reperio sylvam, quæ sæpe suppeditavit nobis lætos, & obscura nos velavit multis

frondibus : at non reperio dominum & sylvæ & meum. Locus est terra aspernanda. Ille eras præstantia loci. Agnovi herbas proculcatas cespitis mihi cogniti : herba erat trita de nostro pondere. Incubui, & tetigi locum, quâ parte fuisti. Herba antè jucunda absorbet meas lacrymas. Quin etiam rami videntur dolere foliis amissis, & nullæ aves suavisiter conqueruntur.

NOTÆ.

i Titan] Sol, ex Titanibus ortus.
 k Queror] Voluisset nempe diutiùs Phaonem suum in somnis amplecti.
 l Erichtho] Veneficiis famosa fuit Thesfala mulier, cujus nomen hîc pro quâlibet veneficâ positum.
 m Jacente] Sparso, furentium more.
 n Feror] Huc illuc discurro.
 o Scabro] Gall. *raboteux*. Angl. *rugged*.
 p Pendentia] Abrupto, & à naturâ cavato toso facta.
 q Mygdonii] Phrygium intellige, quod pretiosissimum fuit : nam Mygdonia Phrygiæ est contermina, aut pars ejus, si Stephano credimus.
 r Marmoris] Quamdiu mecum eras, scilicet.
 s Comâ] Arborum frondibus.

t Dos eras] Phaon nec pretium dabat loco.

u Pressas] Ubi Phaon & Sappho probucubuerant, ibi herba erat proculcata. Affectus verò movent ejusmodi locorum commemorationes.

x Grata] Nunc verò ingrata, cùm tu absis.
 y Positis] Ingeniosè admodum luctus sui arbores, anni tempestate folia cæteroquin dimittentes, participes facit, ut suum augent. Illæ enim viriditate suâ spoliatæ, solitudinem, frigus, mæstitiamque inducere videntur.

z Nullæ queruntur] Adeoque maximus luctus, maximi enim doloris signum est silentium.

a Dulcè] Et verò etiam sua in cantu lugubri suavitas.

Sola virum ^b non ulta piè mœstissima ^c mater
^d Concinit ^e Ismarium ^f Daulias ales ^g Ityn.

155 ^h Ales Ityn, Sappho desertos cantat amores.
ⁱ Haëtenus; ut ^k mediâ cætera nocte silent.

Est nitidus, vitroque magis perlucidus omni,
 Fons sacer; hunc multi numen habere putant.

Quem supra ramos expandit aquatica ^l lotos,

160 ^m Una nemus: tenero cespice terra vires.

Hic ego cum lassos posuissem fletibus artus,

Constitit ante oculos ⁿ Naias una meos.

Constitit, & dixit, Quoniam ^o non ignibus æquis
 Ureris, ^p Ambracias terra ^q petenda tibi.

165 ^r Phœbus ab excelso, quantum patet, aspicit æquor:

^s Actiacum populi ^t Leucadiumque vocant.

INTERPRETATIO.

Solâ avis Daulias mater tristissima impie ulta maritum, cantat Ityn Tbracium. Avis celebrat Ityn, Sappho amores desertos. Haëtenus, reliqua tacent ut mediâ nocte. Fons est sacer limpido, splendidior omni vitro; multi arbitratur hunc habere Deum. Supra quem lotos aquatica, quæ sola sylvam efficit, porrigit ramos. Humum virescit molli cespice. Cum

ego huc visissem membra defessa l. Tibus, Naias una adstitit ante vultus meos. Adstitit, & dixit, Quandoquidem non inflammata es ignibus mitibus, tellus Ambracias tibi est ad eunda. Phœbus spectat, è sublimi, mare, quantum porrigitur. Populi appellant Actiacum & Leucadium.

NOTÆ.

^b Non piè] Quia in eo ulciscendo filium Ityn patri epulandum apposuit. Quâ de re postea in Metamorph.

^c Mater] Progne est, Terei uxor, cujus fabulam vide in Metamorph. Philomelam verò sororem in lusciniam mutatam fuisse trita est fabula; sed hic cum quibusdam aliis facit Ovid. qui Prognem dicit.

^d Concinit] Filii fata queritur.

^e Ismarium] Tbracium; ab Ismaro monte Thraciæ. Pater enim Tereus rex fuit Thraciæ.

^f Daulias ales] Luscinia avis, in quam mutata fingitur Progne. Quanquam, ut dixi, plerique, ipse etiam alibi poeta noster Philomelam in lusciniam. Prognem in hirundinem mutatam esse dicit. Vocatur verò Daulias à Dauliâ Phocidis urbe, ubi etiam Tereum imperium tenuisse scribit Thucydides.

^g Ityn] Fuit Itys Terei ex Progne filius, quem ipsa, quòd Philomelæ forori vim intulisset, patri comedendum apposuit.

^h Ales] Progne in lusciniam mutata.

ⁱ Haëtenus] Dixerat, nullæ queruntur aves; deinde tamen querelarum & luctûs confortem sibi fecerat Prognem, seu lusciniam;

nunc omnino præter suam & lusciniæ vocem, aliam nullam in sylvâ audiri negat.

^k Mediâ] Quo tempore omnia silent & quiescunt.

^l Lotos] Arbor est in Africâ, cujus fructu qui vescuntur, lotophagi dicti sunt. Tantæ autem dicitur esse fructus ille suavitatis, ut vix illinc abduci possint, qui eum semel gustaverunt: patriæque oblivionem inducat.

^m Una nemus] Appositio. Dicit unam arborem, ramorum suorum vestitate, nemus efficere.

ⁿ Naias] Sunt Naiades fontium Nymphæ.

^o Non æquis] Omnino, siquidem à Phaone relicta esset.

^p Ambracias] Alii habent Ambracia. Acarnaniam intellige, ad Ambracium sinum positam; in quâ urbs fuit Actium, quæ templum Apollini seu Phœbo sacrum habuit.

^q Petenda] Quamobrem dicitur postea.

^r Phœbus] Templum illi dicatur.

^s Actiacum] Ab Actio oppido.

^t Leucadiumque] A Leucade, nunc vicina insula: quam olim Acarnaniæ adhæsisse, unanque simul cum illâ peninsulam seu Cheronesum fecisse scripsit Strabo.

Hinc

Hinc se ^a Deucalion Pyrrhæ succensus amore

Misit, & illæso corpore preffit aquas.

Nec mora: ^x versus amor ^y ^{*} tetigit ^z lentissima Pyrrhæ

170 Pectora: Deucalion ^a igne levatus erat.

^b Hanc legem locus ille tenet, pete protinus altam

Leucada; nec saxo ^c desiluisse time.

Ut monuit; cum voce ^d abiit: ego frigida surgo;

Nec gravidæ lacrymas continuere genæ.

175 Ibimus, ô Nympha, monstrataque saxa petemus.

Sit procul infano victus amore ^e timor.

^f Quicquid erit, melius quam nunc erit: ^g aura subito:

Et mea ^h non magnum corpora pondus habent.

Tu quoque, mollis Amor, ⁱ pennas suppone cadenti:

180 Ne sim Leucadiæ mortua ^k crimen aquæ.

^l Inde ^m chelyn Phæbo, ⁿ communia munera ^o ponam:

Et sub eâ versus unus & alter erunt.

INTERPRETATIO.

Deucalion flagrans amore Pyrrhæ se hinc præcipitem dedit, & impulit aquas corpore inoffenso. Et statim, amor mutatus movit frigidissimum cor Pyrrhæ; Deucalion erat sanatus ardore. Ille locus habet hanc conditionem, adi sublimis Leucada sine morâ, nec reformida te misisse ex scopulo. Postquam hortata est, excessit cum voce; ego frigida erigo; nec palpebræ turgidæ cobibuerunt

lacrymas. Proficiscemur, ô Nympha, & adibimus scopulos indicatos. Metus recedat superatus amore furioso. Quicquid erit, erit jucundius quam nunc: aura subito: & mea corpora non sunt multum gravia. Tu etiam, tener Cupido, submitte pennas ruenti: ne defuncta sim probrum aquæ Leucadiæ. Inde appendam Phæbo citharam, munera communia: & versus unus & alter inscribentur sub eâ.

NOTÆ.

^u Deucalion] Promethei fuit filius; à quo & Pyrrhâ uxore post diluvium reparatum dicitur genus humanum.

^x Versus] Mutatus: à Deucalione in Pyrrham conversus.

^y Tetigit] Ad amandum impulit.

^{*} Tetigit lentissima Pyrrhæ] Naugerius habet, fugit lentissima meris.

^z Lentissima] Tardè ad amorem inclinantia, non amantia. Convitium est amatotium.

^a Ione] Amore.

^b Hanc legem] Ut qui ex illâ petrâ in mare sese immitteret, amoris flammâ levaretur.

^c Desiluisse] In mare se dedisse.

^d Abiit] Naias, scilicet.

^e Timor] Se de saxo deiciendi.

ⁱ Quicquid erit] Mortem sibi non vult ominari: sed eam tamen præsentem calamitate minus molestam dicit.

^g Aura subito] Jam, quasi sese in mare

mittere vellet, auram, quæ corpus sustineat, appellat, ut subeat.

^h Non magnum] Adeoque me facile poteris sustinere.

ⁱ Pennas] Mos fuit, ut in Apollinis Actiæ sacrificio, fontem aliquem ex speculâ deicerent, avertendæ numinis iræ gratiâ; quem tamen pennis instruebant, multiisque naviculis excipere conabantur, ut postea servatum extra patrios fines mitterent. Ad illud jam alludit Sappho.

^k Crimen] Id est, invidiæ & infamiæ causa.

^l Inde] Postquam ex aquâ prodierim.

^m Chelyn] Per testudinem, seu Græcorum Chelyn, citharam intellige, ex testudine animali primo à Mercurio fabricatam.

ⁿ Communia] Fuit verò cithara, quam suam facit Sappho, quòd versus lyricos ad eam cantandos componeret, etiam Apollinis ejus inventoris proprium gestamen.

^o Ponam] Appendam; sacra faciam.

- 184 ^p Grata lyram posui tibi, Phœbe, pœtria Sappho :
 Convenit illa mihi, convenit illa tibi.
- 185 ^q Cur tamen Aëtiacas miseram me mittis ad oras,
 Cùm profugum possis ipse referre pedem ?
 Tu mihi Leucadiâ potes esse salubrior undâ ;
 Et formâ & meritis tu mihi Phœbus eris.
 An potes, ô scopulis undâque ferocior illâ,
- 190 ^r Si moriar, ^s titulum mortis habere meæ ?
 At quantò meliùs jungi mea pectora tecum,
 Quàm poterant faxis præcipitanda dari !
^t Hæc sunt illa, Phaon, quæ tu laudare solebas ;
 Visaque sunt toties ingeniosa tibi.
- 195 ^u Nunc vellem ^v facunda forent : ^w dolor artibus obstat ;
 Ingeniumque meis ^x substitit omne malis.
 Non mihi ^y respondent veteres in carmina vires :
^z Pleetra dolore tacent : muta dolore lyra est.
^a Lesbides ^b æquoræ, nupturaque nuptaque proles ;
- 200 ^c Lesbides, ^d Æoliâ nomina ^e dicta lyrâ.

I N T E R P R E T A T I O.

Sappho vates memor tibi suspendi lyram, Phœbe: illa mihi apta est, illa tibi apta est. Cur tamen me ablegas in littora Aëtiaca, eùm ipse possis retroagere pedem exulem? Tu mihi plus potes esse salutaris quàm aqua Leucadiâ: tu eris mihi Phœbus & pulebri- tudine & beneficiis. An potes, ô scævior faxis & aquâ illâ, dici causa meæ mortis, si peream? At quantò meliùs mea pectora poterant copulari tecum, quàm tradi dejicien-

da, ex scopulis? Hæc sunt illa, Phaon, quæ tu consueveras probare; & sunt visa tibi to- ties solertia. Nunc vellem deserta essent: mœ- ror officit ingenio; & omne acumen obtusum meis malis. Antiquæ vires non mihi suffi- ciunt in carmina. Pleetra silent lætæ: lyra muta est lætæ. Lesbides marinæ, progenies nuptura & nupta; Lesbides, nomina celebratæ lyrâ Æoliâ.

N O T Æ.

^p Grata] Quodd tuo numine sim servata, grato animo recolens.

^q Cur tamen] Jam Phaonem Sappho al- loquitur.

^r Titulum] Adeoque mortis meæ causa esse.

^s Hæc] Carmina.

^t Facunda] Ut reditum persuaderent.

^u Dolor] Dolorem dicit non finire ut ar- tificiosa pangat carmina.

^x Substitit] Verè equidem necessitatem omnium inventorum matrem esse dicunt: at certè non omnis necessitas est inventrix. Necessitati sua est lex etiam & necessitas, ne certas quasdam metas transgrediatur, quas ultra adèd non acuit ingenium, ut contra illud retundat atque hebetet.

^y Respondent] Non mihi præsto sunt. Ele- gantissimè verò hîc illa est vox posita.

^z Pleetra] Plectrum instrumentum est, quo chordæ fidesve pulsantur.

^a Lesbides] Quas docuit & amavit puellas Sappho compellat. Hujus verò vocis repeti- tione non modò usus est Ovidius majoris affectûs declarandi, sed etiam Sapphûs, cui hæc figura fuit familiaris, imitandi causâ.

^b Æquoræ] Quia insulares.

^c Æoliâ] Id est, Lyra Sapphûs Æoliæ, seu Lesbæ: fuit enim Lesbos Æoliæ, Asiæ minoris regiunculæ, imò Æolicarum ferme urbium metropolis, ut scribit Strabo: unde & Æolicam linguam originem sortitam esse auctor est Dionysius.

^d Dicta] Celebratæ.

Lesbides,

Lesbides, ° infamem quæ me fecistis amatae;

f Definite ad citharas turba venire meas.

z Abtulit omne Phaon, quod vobis antè placebat
(Me miseram! dixi quàm modò penè, meus!)

205 h Efficite ut redeat: vates quoque vestra redibit.

Ingenio vires ille dat, ille rapit.

i Ecquid ego precibus? k pectusne agreste movetur?

An l riget? & m Zephyri verba n caduca ° ferunt?

p Qui mea verba ferunt, vellem tua vela referrent.

210 p Hoc te, si saperès, lente decebat opus.

Sive r redis, puppique tuæ s votiva parantur

Munera; quid laceras pectora nostra morâ?

Solve ratem: Venus t orta mari, u mare præstet eunti.

Aura dabit cursum; tu modò solve ratem.

215 Ipse gubernabit residens in puppe Cupidò:

Ipse dabit tenerâ vela x legetque manu.

Sive juvat longè fugissè y Pelasgida Sappho;

(Non z tamen invenies, cur ego digna fugâ.)

INTERPRETATIO.

Lesbides dilectæ, quæ me præstitisti infamem, omittite accedere turba ad meas lyras. Phaon (Me infelicem! quàm propemodum modò dixi, meus!) avexit omne quod vobis antea arridebat. Perficite ut revertatur, vates quoque vestra revertetur. Ille præbet vires ingenio, illo aufert. Ecquid promoveo precibus? Anne cor durum tangitur? An obfirmatur? & Zephyri rapiunt verba inania? Optarem ut qui abripiunt mea verba, reducerent tua vela.

Hoc opus, si saperes, tarde te decebat. Sen reverti cogitas, & dona votiva apparantur tuæ navi! quamobrem mactas nostra pectora cunctatione! Tolle anchoras: Venus procreata mari, præbeat mare venienti. Ventus præstabit reditus; tu tantùm tolle anchoras. Ipse Cupido sedens in puppi reget: ipse pandet & colliget vela molli manu. Sive placet longè effugissè Sappho Pelasgida; non tamen comperies, quamobrem ego digna fugâ.

NOTÆ.

e *Infamem quæ*] Concubinas intelligit.

f *Definitè*] Quamobrem dicit versu sequenti.

g *Abtulit*] Scilicet neque versu facere, neque eos lyra sociare, absente Phaone suo, amabat.

h *Efficite*] Puellas easdem quas modò appellat.

i *Ecquid ego*] Scripti plerique *Hæc quid ego*, vel *Ecquid ego*; unus *Hæc ego quid?* Heinſius legit *Sed quid ego hæc?* prout sæpe noster aliique locuti sunt. Quæ quidem lectio mihi placeret.

k *Pectus*] Phaonis, scil.

l *Riget*] Duritiem suam servat,

m *Zephyri*] *Venti*. Spirat verò Zephyrus ab occasu æquinoctiali.

n *Caduca*] *Mea*, scil. quæ Phaonis animum non possint mollire.

p *Ferunt*] *Inutilia sunt*,

q *Qui mea*] Non frustra ferunt vela, qui venti frustra ferunt verba.

q *Hoc opus*] *Reditus*.

r *Redis*] *De reditu cogitas*.

s *Votiva*] *Quæ navi salvâ, teque reduce persolvantur*.

t *Orta mari*] *Ex ejus spumâ formatam voluerunt poetæ*.

u *Mare*] *Alii habent, mare præstet amanti; quod Heinſio placuit; non mihi*.

x *Leget*] *Contrahet*.

y *Pelasgida*] *Græcam, Lesbamque*: per universam enim Græciam vagos errâsse Pelasgos, nomenque suum plurimis dedisse auctor est Strabo, Hesiodum, Homerumque secutus.

z *Non tamen*] *Parentesim, quam hinc deturbaverat Heinſius, huc revocandam judicavi*.

^a O saltem miseræ crudelis epistola dicat :
220 Ut mihi ^b Leucadiæ fata petantur aquæ.

INTERPRETATIO.

O saltem epistola dura dicat miseræ : ut fata mihi quærantur aquæ Leucadiæ.

NOTÆ.

^a *O saltem*] Alii *hoc saltem*, eodem propè sensu : sed illud ex scriptis, cl. Heinsii testimonio, proculdubio est præferendum. Postremum verò hoc distichon, quod attinet, vix est ut pro legitimo agnoscat idem Heinsius : nec satis assequi, quid sibi velit, fatetur. Cur ita crediderit vir clarissimus certè non video : imo, absque hoc disticho epistolæ clausulam suam deesse, mihi qui-

dem videtur. Sensus profectò apertus est, *Si, inquit, velis longè à me fugere, moneas saltem, hoc huic malo remedium in aquis Leucadii quæram.*

^b *Leucadiæ fata*] Id est, *Quæ per eas aquas absolvuntur.* in eas verò se immisisset Sappho auctor est Strabo : quod quidem mihi loco est fabulæ.

EPISTOLA XVI.

ARGUMENTUM.

Paris, qui alio nomine Alexander dictus est, ob Helenam sibi à Venere promissam, navigat Lacedæmona : ubi à Menelao honorificè acceptus est. Menelaüs, ad procurandam ab Atreo relictam hæreditatem, in Cretam proficiscitur : atque interea, dum alias res agit, Helenam suam committit Paridi, seriòque bonum hunc illi hospitem commendat. Paris amator, banc oblatam sibi opportunitatem minimè negligendam ratus, omnibus modis Helenam sollicitat, eidemque hæc epistolâ artificiosè amoris sui æstum significat, ab omnibus modis sese commendans virtutibus, quibus laudari amatores solent. Et, quia muliebrem esse sexum fragilem noverat, formæque gloriâ duci, nihil prætermittit Paris, quo conciliare sibi Helenes animum possit, maritumque in contemptum ejus adducit. Suadet ergo fugam, quam faciliè veri se Trojanis viribus posse confirmat.

PARIS HELENÆ.

HANC tibi ^a Priamides mitto, ^b Ledæa, salutem ;
Quæ tribui solâ te mihi dante potest.

^c Eloquar ? an ^d flammæ non est opus indice notæ ;
Et plus, quàm vellem, jam meus ^e extat amor ?

INTERPRETATIO.

Ego Priamides mitto tibi, ô filia Ledæ, hanc salutem, quæ potest mihi advenire te solâ præbente. Dicamne ? An non est opus indice flammæ cognitæ, & amor jam plus apparet quàm cuperem ?

NOTÆ.

^a *Priamides*] *Filius Priami.*

^b *Ledæa*] *Helena, filia Ledæ.*

^c *Eloquar*] *Anne opus est verbis tibi amorem meum patefacere ? Deliberatione verò*

utitur, ut paulatim, utpote in turpi causâ, subdola obrepat oratio.

^d *Flammæ*] *Amori jam tibi cognito.*

^e *Extat*] *Apertus, cognitus est.*

Ille

- 5 Ille quidem malim lateat; dum tempora dentur
 Lætitiã mistos ^f non habitura metus.
 Sed malè diffimulo: quis enim celaverit ^g ignem,
 Lumine qui semper proditur ipse suo?
 Si tamen expectas, vocem quoque ^h rebus ut addam;
 10 ⁱ Uror: habes animi nuncia verba mei.
 Parce, precor, ^k fasso, nec vultu cætera ^l duro
 Perlege, sed formæ ^m conveniente tuæ.
ⁿ Jamdudum gratum est, quòd epistola nostra ^o recepta
 Spem facit, ^p hoc recipi me quoque posse modo.
 15 ^q Quæ rata sint, nec ^r te frustra promiserit, opto,
^s Hoc mihi quæ suavit ^t mater Amoris iter.
 Namque ego divino monitu, ^u ne nescia pecces,
 Advehor: & cœpto non leve numen adest.

INTERPRETATIO.

Malim equidem ille tegatur, donec tempora concedantur non habitura timores conjunctos gaudio. Sed malè fingo: quis enim occultaverit ignem, qui ipse semper detegitur splendore suo? Si tamen cupis ut verba quoque rebus adjiciam, ardeo: babes voces indices meæ mentis. Ignosce, quæso, confitenti; nec perlege reliqua vultu severo sed digno tuæ

pulchritudinis. Jamdudum juvat, quòd tera nostra accepta spem fovet, me quoque posse accipi hoc modo. Quæ certa sint percipio, nec mater Cupidinis quæ me ad hoc iter compulsi, te incausum pollicita sit. Namque, ne ignorans impingas, ego advenio hortatu divino, & numen non parvum favet ausibus.

NOTÆ.

^f Non habitura] Postquam cognovero me tibi non esse ingratum, teque uno & eodem amore temeri: si mudò tanta me manet delectatio.

^g Ignem] Egregia amoris cum igne comparatio.

^h Rebus] Quidus satis superque amorem meum prodidi.

ⁱ Uror] Amore ardeo.

^k Fasso] Mibi qui confessus sum amorem meum.

^l Duro] Difficili; irato, infenso.

^m Conveniente] Leni, facili.

ⁿ Jamdudum] Gall. Il y a long tems.

Angl. Long ago. Temporis habet rationem hæc vocula: at nonnunquam rerum de quibus agitur connexum, & consequentiæ necessitatem notat. Quæ vis vocis & significatio meliùs sentitur quàm exprimitur. Locus est in Terentii Eunucho, ex quo maximè quid ego velim cognosci possit. Ibi, de meretriculâ, sic ad Thrasionem loquitur Gnatho,

Quando illud, quod tu das, expectat atque amat,

Jamdudum amat te: jam illi facilè sit quod debeat.

Jamdudum in nostro Ovidii loco sic resolvat, Statim mihi & valde gratum fuit; mibique gratulatus sum: jamque gratum est, quòd apertè & statim gratum fuit.

^o Recepta] Metri causâ eâ voce usus est: cujus loco dicimus accepta.

^p Hoc] Quo epistola recepta.

^q Quæ] Ab Helenâ recipi, scilicet; lætum amoris exitum habere, &c.

^r Te] Helenam Paridi Venus promiserat, cum pro suâ pulchritudine judicium in monte Idâ tulisset.

^s Hoc] Quod tui videndæ & obtinendæ causâ in Græciam suscepi.

^t Mater amoris] Venus.

^u Ne nescia pecces] Sic intellige: Ne pecces, si nesciveris me divino instinctu, quidquid in hæc re conor, incipere.

- Præmia magna quidem, ^x sed non indebita, posco,
 20 Pollicita est thalamo te ^y Cytherea meo.
 Hâc duce ^z Sigæo ^a dubias à littore ^b feci
 Longa ^c Pherecleâ per freta puppe vias.
 Illa dedit faciles zuras, ventosque secundos.
 In mare nimirum jus habet orta mari.
 25 ^d Perftet: &, ut pelagi; sic ^e pectoris adjuvet æstum:
^f Deferat in portus & mea ^g vota suos.
^h Attulimus flammâs, non hîc invenimus, illas.
 Hæ mihi tam longæ causâ fuere viæ.
 Nam neque tristis ⁱ hyems, neque nos huc appulit error:
 30 ^k Tænaris est classis terra ^l petita meæ.
^m Nec me crede fretum merces portante carinâ
 Findere: ⁿ quas habeo, Dî tueantur, opes.
 Nec venio Graias veluti spectator ad urbes.
 Oppida sunt regnî divitiora mei.
 35 Te peto; quam lecto pepigit Venus ^o aurea nostro.
 Te priùs optavi, quàm mihi nota fores.

INTERPRETATIO.

Peto equidem magnam mercedem, sed non indebitam. Cytherea promisit te cubiculo meo. Hâc duce iter feci incertum ab orâ Sigæâ, per vasta maria navî Pherecleâ. Illa præbuit auras lenes, & ventos faventes. Scilicet mari procreata, habet potestatem in mare. Permaneat: & sic mulceat impetum cordis, ut nullit impetum maris: & perducatur in portus suos mea optata. Adveximus illos ignes, non hîc reperimus. Illi fuerunt mihi

causa tam prolixî itineris. Nam neque sævæ tempestas, neque error nos huc applicuit. Tellus Tænaris est quæsitâ meâ classis. Nec arbitrare me fulcare maria navî ferente mercimonia: Dî servent divitias, quas possideo. Nec advebor tanquam spectator ad urbes Græcas: urbes mei regnî sunt splendidiore. Te quero; quam formosa Venus pollicita est nostro toro. Te antè expetivi, quàm mihi esses cognita.

NOTÆ.

^x Non indebita] Quia à Venere promissa, quo tempore maxima in ejus gratiam, à Junone & Minervâ, Paris contempfit.

^y Cytherea] Venus, à Cytheris insulâ inter Cretam & Peloponnesum, quò primùm è mari emergens appulisse dicitur, ita dicta.

^z Sigæo] Trojano, à Sigæo promontorio.

^a Dubias] Scilicet in mari via non est trita.

^b Feci] Dubiam à Trojâ in Græciam navigationem suscepi.

^c Pherecleâ] Eo nomine, à Phereclo fabricatore appellata est navis, quæ Alexandrum vexit, quod ex Homero liquet.

^d Perftet] Ut mihi bacenus, ita porrò faciat Venns.

^e Pectoris æstum] Amorem.

^f Deferat] Ad optatum exitum vasa mea perducatur.

^g Vota] Quæ erant ut Helenâ potiretur.

^h Attulimus] Se dicit Trojæ, antè visam Helenam, ejus amore arsisse.

ⁱ Hyems] Tempestas. Ita & loquitur Horatius, itemque Virgilius.

^k Tænaris] Laconia; à Tenaro promontorio.

^l Petita] Id est, Deditâ operâ, propter te in hanc regionem iter direxi.

^m Nec me] Neque etiam credas me, faciendæ mercaturæ causâ, per maria currere.

ⁿ Quas habeo] Quasi dicat, Nil mihi est opus, ut siam dives, maris pericula subire: jam sunt amplissimæ, si modo Dî servaverint, opes paratæ.

^o Aurea] Formosa, magnifica, munifica, &c.

Antè tuos animo vidi, quàm p lumine, vultus :

Prima fuit vultûs nuncia fama tui.

[^a Nec tamen est mirum, ^r si, sicut oporteat, arcu
Missilibus telis eminus, ictus amo.

Sic placuit fati : quæ ne ^s convellere tentes,
^t Accipe cum verâ dicta relata fide.

Matris adhuc utero, partu remorante, tenebar :

Jam gravidus justo pondere venter erat.

45 Illa sibi ingentem visa est sub imagine somni

Flammiferam pleno reddere ventre facem.

Territa confurgit ; metuendaque ^u noctis ^x opacæ

Visa seni Priamo, ^r vatibus ille, refert.

Arsuram ^z Paridis vates canit Ilion ^a igni.

50 ^b Pectoris, ut nunc est, fax fuit illa mei.

^c Forma vigorque animi, quamvis de plebe videbar ;
Indicium ^d tectæ nobilitatis erant.

INTERPRETATIO.

Intuitus sum prius tuam faciem mente, quàm oculis ; fama fuit prima nuncia tuæ formæ. Nec tamen est mirum, si, ut par est, sagittis procul arcu emissis, vulneratus amo. Sic fata voluerunt ; quæ ne studeas infringere, accipe verba prolata cum certâ fide. Eram adhuc in matris utero, partu cunctante ; jam venter sumescebat justo onere. Illa visa est sibi sub specie somni emittere utero gravido tædam

maximam inflammatam. Tremefacta erigitur, & narrat Priamo seni somnia reformidanda noctis obscuræ, ille enarrat aruspiciibus. Aruspex respondet, Trojam flagranturam flammâ Paridis. Illa fuit fax pectoris mei, ut nunc est. Species, & vis animi, quamvis videbar de plebe, erant signum nobilitatis absconditæ.

NOTÆ.

p Lumine] Oculis.

q Nec tamen] Ab hoc versu 39 ad 143, ex omnibus scriptis codicibus centum & quatuor versus absunt, quos tanquam nothos non immeritò, neque hâc unâ causâ rejciendos, plerique rejecerunt. Quamobrem eamulo, discriminis causâ, inclusimus.

r Si, sicut oporteat, arcu] Hæc sana non esse putat clariss. Heinsius ; legitque sicut oportuit actum. Nihil mutavero. Sensus verò est, nihil mirum esse, si Cupidinis arcu & telis, eminus, sicuti missilibus oporteat ictus, amet,

s Convellere] Irrita facere.

t Accipe] Id est, Audi quæ mibi dicta sunt, tibi que cum verâ fide referò. Digressio est, quâ causam & amoris sui originem est expositurus.

u Noctis] Id est, Quæ per noctem in somnis viderat.

x Opacæ] Obscuræ.

y Vatibus] Ut somni sensum scrutarentur, illudque interpretarentur.

z Paridis] Prolepsis est ; nondum enim nomen illud habebat, qui ne quidem natus erat.

a Igni] Quem patriæ ex suo amore, bello ideo iter Græcos Trojanosque concitato, intulit.

b Pectoris] Id est, Amorem, quo uror, fax illa significabat. Vatum conjectionem invertit, ut de amore suo tantum facem illam interpretetur.

c Forma vigorque] Hoc distichon post hujus epistolæ versum nonagesimum, rejicit clar. Heinsius. Quam merito hoc loco alienum dixerit, nullus, credo, non videbit.

d Tectæ] Sub passeris habitu latens.

- Est locus in mediæ nemorosæ vallibus ° Idæ
 f Devius, & piceis ilicibusque frequens :
- 55 Qui nec ovis placidæ, nec amantis saxa capellæ,
 Nec patulo tardæ carpitur ore bovis.
 Hinc ego ° Dardaniæ muros excelsaque testæ,
 Et freta prospiciens, arbore nixus eram.
 Ecce pedum pulsu visa est mihi terra moveri.
- 60 Vera loquar, h veri vix habitura fidem.
 Constitit ante oculos, actus velocibus alis,
 Atlantis magni 1 Pleïonesque * nepos.
 Fas vidisse fuit ; fas fit mihi visa referre :
 Inque Dei digitis 1 aurea virga fuit.
- 65 Tresque simul Divæ, Venus, & cum Pallade Juno
 Graminibus teneros imposuere pedes.
 Obstupui ; gelidusque comas erexerat horror.
 Cùm mihi, Pone metum, nuncius m ales ait.
 n Arbitr es formæ : certamina ° siste Dearum ;
 p Vincere quæ formâ digna sit una q duas.
- 70 Neve recusarem, r verbis Jovis imperat : & se
 Protinus ætheriâ tollit in astra viâ.

INTERPRETATIO.

Est locus devius in vallibus frondosis mediæ Idæ, & constitus piceis & ilicibus, qui neque tondetur ore mitis ovis, nec capræ sectantis rupes, nec patulo ore lentæ vaccæ. Ego hinc prospiciens mœnia, & domus sublimes Trojæ, & maria, fultus eram arbore. Ecce tellus visus est mihi agitari iectu pedum : dicam vera, vix consecutura fidem veri. Nepos magni Atlantis & Pleïones impulsus alis celeribus substitit ante oculos. Fas mihi fuit spectasse ; fas fit spectata enarrare :

& baculus aureus fuit in manibus Dei. Et tres Deæ simul, Venus, & Juno cum Pallade verbis immiserunt molles pedes. Dirigui, & horror frigidus arrexit capillos. Cùm alatus nuncius mihi dixit, Depone timorem. Judex es pulchritudinis : finem impone libitibus Dearum ; ut sit digna superare duas pulchritudine. Et nec abnuerem, jubet nomine Jovis, & statim evabitur in cælum viâ ætheriâ.

NOTÆ.

e Idæ] Ida, mons fuit Phrygiæ, in quo Paris educatus fuit.

f Devius] Ad omni viâ tritâ remotus.

g Dardaniæ] Improprîè pro Trojâ urbe, regionem posuit.

h Veri] Hanc vocem pro vero, ut verum fortè sine necessitate supposuit Heinsius.

i Pleïonesque] Fuit Pleïone Nymphâ Oceani & Tethyos filia, uxor Atlantis, Maiæ mater, ex quâ Maiâ Jupiter Mercurium suscepit.

k Nepos] Mercurius, ut pater ex proximè præcedente notâ.

l Aurea virga] Caduceum, Mercurii ges-

tamen, Gall. Son caduce. Angl. Mercury's wand.

m Ales] Mercurius, talaribus instructus, itemque galero, & virgâ pariter alatis.

n Arbitr] Paridis de trium Dearum formâ, ut pulchriori Discordiæ pomum traderetur, judicium notius est, quàm ut opus sit prolixam eâ de re fabulam huc transcribere.

o Siste] Paridis judicio standum statuerat Jupiter.

p Vincere] Pronuncia supple.

q Duas] Deas scilicet.

r Verbis] Mercurius Jovis nomine imperat, ut dicerem utra Dearum esset pulchrior.

Mens mea convaluit, subitoque ^a audacia venit;
Nec timui vultu ^t quamque notare meo.

75 ^u Vincere erant omnes dignæ: iudexque verebar
Non omnes ^x causam vincere posse suam.

Sed tamen ex illis jam tunc magis una placebat:
Hanc esse ^v ut scires, unde moveretur amor.

Tantaque ^{*} vincendi cura est; ingentibus ardent
80 ^u Judicium donis ^z sollicitare meum.

Regna ^a Jovis conjux, virtutem ^b filia ^c jaëtat.

Ipse ^d potens dubito, ^e fortis an esse vellm.

Dulcè Venus ^f risit, *Nec te, Pari, munera tangant;*
Utraque suspensi ^g plena timoris, ait.

85 ^h *Nos dabimus quod ames: ^g pulchræ ^l filia Ledæ*

^k *Ibit in amplexus pulchrior ipsa, tuos.*

Dixit; & ^l ex æquo donis formæque probatâ,

Victorem cælo retulit illa pedem.

INTERPRETATIO.

Animus meus confirmatus est, & derepentè confidentia orta est: nec exparvi unamquamque spectare oculis meis. Omnes merebantur superare, & arbiter pavebam non omnes posse tenere suam causam. Sed tamen una ex illis jam tunc magis placebat; ut cognosceres hanc esse, à quâ amor ingeneratur. Et tantum est desiderium superandi; flagrant corrumpere meum iudicium præmiis maximis. Uxor Jovis

prædicat regna, filia virtutem. Ipse nescio, cupiamne esse opulentus, an virtute præditus. Venus suaviter arisit, Nec te, inquit, moveant dona, Pari; utramque sunt plena metûs solliciti. Nos exhibebimus quod diligas; & filia formosæ Ledæ; ipsa formosior, veniet in complexus tuos. Dixit; & illa, muneribus, & pulchritudine pariter approbatâ, retulit pedem victorem cælo.

NOTÆ.

^s *Audacia*] Ut Dearum litem cognosceret, deque eâ sententiam ferret.

^t *Quamque notare*] Nudas verò vidisse ead fingitur apud Lucianum.

^u *Vincere*] Quia pulcherrima erat quælibet.

^x *Causam*] Vincere causam Latinum non esse annotavit Heinsius; quaniquam tenere causam bene dicatur.

^y *Ut scires*] Ut faciliè esset scire.

^z *Vincendi cura est*] Dicit Deas maximè cupivisse singulas, ut pro suâ pulchritudine Paris iudicaret.

^x *Sollicitare*] Imò corrumpere.

^a *Jovis conjux*] Juno.

^b *Filia*] Pallas seu Minerva.

^c *Jaëtat*] Quæ Paridi esset data, si pro se iudicaret, certatim ostentabat Dearum quælibet.

^d *Potens*] Ex reginè à Junone promissâ scilicet.

^e *Fortis*] Ex virtute quam Pallas offerebat.
^f *Risit*] Appositè, & ex Veneris ingenio & more istud.

^g *Plena*] Dicit Junonè & Palladis munera ea esse, quæ sine assiduo metu non possint retineri.

^h *Nos dabimus*] Egregiè verò Venus, quæ semper grata adveniens; mox tamen pectus totum curis, timoribus, & omni morore implet.

ⁱ *Filia Ledæ*] Helenâ, Jovis & Ledæ filia,
^k *Ibit*] Id est, *Illam tibi tradam.*

^l *Ex æquo donis*] Hujus loci sensus est, Paridem donis, Helenâ scilicet à Venerè promissâ, contentum fuisse; eundemque Veneris pulchritudinem approbasse Junonè que & Palladi prætulisse.

Interea (credo, = versis ad prospera fatis)

- 90 Regius agnoscor per ^a rata signa puer.
 Læta ^c domus nato ^d per tempora longa recepto;
 Addit & ad festos ^e hunc quoque Troja diem.
 Utque ego te cupio, sic me cupit ^f e puellæ;
^g Multarum votum sēla tenere potes.
- 95 Nec tantum regum natæ petière ducumque:
 Sed ^h Nymphis etiam curaque ⁱ amorque fui.
 At mihi cūstatarū subeunt fastidia, postquam
 Coniugii spes est, ^k Tyndari, facta tui.
 Te vigilans oculis, animo te nocte ^l videbam,
- 100 Lumina cūm placido victa sopore jacent.
 Quid facies præsens, quæ nondum visa placebas?
 Ardebam; quamvis hic procul ^m ignis erat.
 Nec potui ⁿ debere mihi spem longius istam,
^o Cæruleā petereū quin ^p mea vota viā.

INTERPRETATIO.

Interea (credo, fati si xis ad lætiora cog-
 noscor filii regis per indicia certa Regia
 festiva, sēla recuperato per productio tem-
 pora, Troja numerat, quoque & hunc diem
 sortatus. Et ut ego te expecto, sic puellæ me
 expectaverat; sēla potes frui potius multa-
 rum. Nec solammodo filia Regum & Dynas-
 tarum me cupiverat; sed sui quoque cura
 & amor Nymphis. At contemptus omnium

mentem occupavit, Tyndari, postquam spes est
 indulta tui connubii. Experrectus intuebar
 te oculis; te nocte intuebar mente, cūm oculi
 superati jucundo somno jacent. Quid præsta-
 bis præsens, quæ nondum aspecta placebas?
 Fiagrabam, quamvis hæc flamma longè erat.
 Nec potui dissimere diutius spe istā, quin quære-
 rem mea desideria viā glaucā.

NOTÆ.

m Versis] Fata verò ad versa fuerant, cūm
 regia domo ejectus inter pastores tenuissimā
 fortunā e incaretur; atque adeo nūc versa
 sunt, cūm ad patris regiam reducitur.

n Rata] Crepundia, scil. aliaque certa
 signa.

o Domus] Priami regiam intellige.

p Per] Pro pot.

q Hunc] Illam quo receptus fuit.

r Multarum votum] Me, scil.

s Nymphis] De Oenone supra multa vi-
 didimas. Cæteram sua omnia egregiè, more
 amantium, extollit.

t Amorque fui] Post hunc versum Pala-
 tinus & veteres editiones addunt,

Quas super Oenonen facies mutarer in or-
 bena.

Nec priamo est ad te dignior ulla nu-
 rus.

Quos Ovidianos esse versus non dubito. Sed
 prior est mendosissimus, ac proinde uterque
 à nuperis editionibus jussus exulare, nī fal-
 lor; idque pessimo exemplo. Posteriori le-
 gendum est *A te*. Noster alibi.

*A veneris facie non est prior ulla, tuā-
 que*. Heinsius.

u Tyndari] Helena, Tyndari filia, ut
 vulgò credebatur. Vocativi casus.

x Videbam] Videri credebam, aut finge-
 bam.

y Ignis] Helenam suum ignem vocat.
 Ita & Terentianus ille Parmeno ad domi-
 num de Thaidè meretriculā, *Accede ad ig-
 nem hunc*.

z Debere spem istam longius] Id est, Spem
 mei amoris longius differre.

a Cæruleā] Per mare cæruleum.

b Mea vota] Te Helenam, quam mihi ex-
 optabam,

- 105 Troia cæduntur Phrygiâ pineta securi;
 Quæque erat æquoreis utilis arbor aquis:
 Ardua proceris spoliantur c Gargara sylvis;
 Innumerasque mihi longa dat Ida trabes:
 Fundatura citas flectuntur robora naves:
- 110 Texitur & costis d panda carinâ suis.
 Addimus e antennas, & vela sequentia malos;
 Accipit & pictos puppis f adunca b Deos.
 Quâ tamen ipse vehor, comitata Cupidine parvo;
 h Sponsor conjugii stat Dea picta sui.
- 115 Imposita est factæ postquam manus ultima classi:
 Protinus i Ægæis ire k lubebat aquis.
 Et l pater & m genetrix inhihent mea vota rogando;
 Propositumque piâ voce morantur iter.
 Et soror n effusis, ut erat, o Cassandra capillis,
- 120 Cùm p vellent nostræ jam dare vela rates;
 Quò ruis? exclamat: referes q incendia tecum;
 Quanta per has nescis flamma petatur r aquas.
 Vera fuit vates; dictos invenimus ignes:
 Et ferus in molli pectore flagrat s amor.

INTERPRETATIO.

Pineta Trojana absconduntur securi Phrygiâ, & arbor quæ erat apta aquis marinis: Gargara excelsa viduantur excelsis arboribus; & vasta Ida mihi præbet trabes sine numero. Incurvantur robora fundamenta datura navibus celeribus: & curva carina construitur suis lateribus. Adjicimus antennas, & vela concomitantia malos: & puppis curva sumit Deos pictos. Dea tamen sponsor connubii, stipata parvo Cupidine erigitur picta navi, quâ ipse feror. Postquam manus novissima

admota est structæ classis, statim volebam vehi aquis Ægæis. Et pater & mater morantur mea desideria orando & retardant iter incæptum voce piâ. Et soror Cassandra, ut erat comâ sparsâ, cum nostræ naves jam vellent pandere vela; Quò ruis? exclamat; revehes tecum, incendia; ignoras quantis ignis quæratut per has aquas. Vera fuit fatidica, reperimus flammâs prædictas, & amor sævus ardet in tenero pectore.

NOTÆ.

c Gargara] Mons & oppidum Troadis, in summitate montis Idæ.
 d Panda] Curva.
 e Antennas] Antenna lignum est illud malo transversum, cui vela alligantur.
 f Adunca] Curva.
 g Deos] Ex eo quòd ita Deos aliaque insignia in puppi locarent, multus fabulæ locus datus est.
 h Sponsor] Venus est.
 i Ægæis] Scilicet mare Ægæum Græciam Trojâ dividit.
 k Lubebat] Pro hac voce quam clariss. Heinsius substituit, præcæ editiones jubebat aut jubebat habent. Atque Micyllus intel-

ligit Paridem à fatiis justum fuisse.
 l Pater] Priamus.
 m Genetrix] Hecuba.
 n Effusis] Furentium, dolentium, & vaticinantium more.
 o Cassandra] Paridis soror, quæ in concubitus mercedem vaticinandi facultatem ab Apolline acceperat.
 p Vellent] Inanimatis tribuit navibus quòd animatorum est, quod Paridis fuit.
 q Incendia] Fuit verò Helênæ raptus incendii Trojani causa.
 r Aquas] Per mare Ægæum.
 s Amor] Aliorsùm Cassandræ sororis vaticinia detorquet.

- 125 Portubus egredior; ventisque ferentibus usus
 Applicor in terras, ^t Oebali Nympha, tuas.
 Excipit hospitio vir me tuus: hoc quoque factum
 Non sine consilio numinibusque Deum.
 Ille quidem ostendit. quidquid ^u Lacedæmone totâ
- 130 Ostendi dignum conspicuumque fuit.
 Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,
 Lumina, nîl aliud, quo caperentur, erat.
 Ut vidi, obstupui; præcordiaque intima sensi
 Attonitus curis ^x intumuisse novis.
- 135 His similes vultus, quantum reminiscor, habebat,
^y Venit in arbitrium cum ^z Cytherea meum.
 Si tu venisses pariter certamen in ^a illud;
^b In dubium Veneris ^c palma futura fuit.
^d Magna quidem de te rumor præconia fecit,
- 140 Nullaque de facie nescia terra tuâ est.
 Nec tibi par usquam ^e Phrygiâ, ^f nec solis ab ortu
 Inter formosâs altera nomen habet.
 Credis & hoc nobis? ^g minor est tua gloria vero:
 Famaque de formâ pœnè ^h maligna tuâ est.

INTERPRETATIO.

Solos è portibus; & potius ventis secundis appello ad tua littora, Nympha Oebali. Maurius tuus me accipit hospitio: hoc quoque factum non sine voluntate & numinibus Deorum. Ille quidem monstrat quicquid dignum monstrari, & insigne fuit totâ Lacedæmone. Sed nîl aliud erat mihi desideranti aspicere pulchritudinem celebratam, quo oculi detinerentur. Ut aspexi, stupefactus bæsi; & percussus, ulcima viscera expertus sum torsisse novis curis. Cùm Cytherea descendit in meum

judicium, habebat, quantum recordor, faciem huic parem. Si tu accessisses pariter in illam pugnam; palma Veneris ventura fuit in discrimen. Fama equidem magnis laudibus te celebravit, & nulla pars orbis est ignara formæ tuæ: nec tibi usquam similis in Phrygiâ, nec altera ab ortu Solis, famam consecuta est inter pulchras. Fidem etiam nobis adhibes in hæc re? Laus tua est minor vero, & fama de pulchritudine tuâ propemodum invida.

NOTÆ.

^t Oebali] Helena est sic ab avo Oebalo, Tyndari patre, cognominata.

^u Lacedæmone] In celebri illâ Peloponnesi urbe regnavit Menelaüs, Helenæ maritus.

^x Intumuisse] Libri habent intonuisse: quod, non sine causâ Heinſius, alii que alienum huic loco judicârunt. Porro idem Heinſius mallet indoluisse.

^y Venit in arbitrium] Loquitur de famigerato illo de tribus Deabus judicio.

^z Cytherea] Venus, ob ante dictam rationem.

^a Illud] Quod Deas inter de pulchritudine fuit.

^b In dubium] Ita & Terentius dixit, me

esse in tantum bonorem. Sed usitatus est sextus casus in locis ejusmodi.

^c Palma] Notum eam arborem victoriæ fuisse indicium; non immeritò, siquidem curvata validius in sublime nitatur. Ergo dicit Paris, quod Veneri certa non fuisset de pulchritudine victoria, si quarta ad judicium accessisset Helena.

^d Magna] Multum equidem tuam formam fama celebravit.

^e Phrygiâ] Pro in Phrygiâ.

^f Nec solis] Id est, Tibi non est similis.

^g Minor est] Minus, quàm digna est, laudatur tua forma.

^h Maligna] Quæ parè bene prædicat.

- 145 Plus ⁱ hinc invenio, quàm quod promiserit illa :
 * Et tua materiâ gloria victa suâ est.
 Ergo ^l arsit meritò, qui noverat omnia, Theseus !
 Et visa es tanto digna rapina viro :
 More tuæ gentis ^m nitidâ dum nuda ⁿ palæstrâ
 150 Ludis, & es nudis scœmina mista viris.
 Quòd rapuit, laudo : miror, quòd reddidit unquam.
 Tam bona constanter præda tenenda fuit.
 Antè recessisset caput ^o hoc cervice cruentâ,
 Quàm tu de thalamis abstraherere meis.
 155 Te-ne manus unquam nostræ dimittere vellent ?
 Te-ne meo paterer vivus abire sinu ?
 Si reddenda fores, ^p aliquid tamen antè tulissem :
 Nec Venus, ^q ex toto nostra fuisset iners.
 Vel mihi virginitas esset libata ; ^r vel illud,
 160 Quod poterat salvâ virginitate rapi.
 Da modò te ; quæ sit Paridi constantia, nosces.
 * Flammâ rogi flammæ finiet ^t una meas.
 Præposui regnis ego te ; quæ maxima ⁿ quondam
 Pollicita est nobis nupta sororque Jovis.
 165 * Dumque tuo possem circumdare brachia collo,
 Contempta est virtus, Pallade dante, mihi.

I N T E R P R E T A T I O.

Plus hinc reperio, quàm quod illa pollicita sit :
 & laus tua est superata causâ suâ. Ergo
 Theseus, qui omnia perspicit, jure inflammat
 est ; & visa es præda digna tanto viro ; dum
 nuda ludis more tuæ gentis in palæstrâ unctâ,
 & puella es immixta viris nudis. Probo quòd
 abstulisti, stupeo quòd restituit unquam : tam
 bona rapina fuit firmiter retinenda. Caput
 hoc prius detractum esset collo sanguinolento,
 quàm tu avelleris de meis cubiculis. Manusne
 nostræ vellent unquam te remittere ? Virumne

sintram te excedere gremio meo ? Si esses resti-
 tuenda, tamen aliquid prius consecutus essem ;
 nec Venus nostra fuisset omnino ignava. Vel
 virginitas mihi esset directa, vel illud, quod
 poterat decerpi integrâ virginitate. Trade te
 modò ; cognosces quæ sit firmitas Paridi. Solus
 ignis rogi finem imponet ignibus meis. Ego te
 anteposui regnis, quæ maxima & uxor & soror
 Jovis nobis olim promisit. Et dummodo possem
 amplecti collum tuum lacertis, virtus spreta est,
 Pallade eam mihi exhibente.

N O T Æ.

i Hic] Cùm video te.
 k Et tua] Id est, Et gloria tua ex pul-
 chritudine minor est, quàm materia & pulchri-
 tudo ipsa.
 l Arsit] Tui amore correptus est : quâ de re
 in præcedentibus epistolis.
 m Nitidâ] Unctâ.
 n Palæstrâ] Gall. La lute. Angl. The
 wrestling-ring. Ad illud verò studium se
 maximè adjugebant Laconici.
 o Hoc] Meum.

p Aliquid tamen] Non te intactam, ut
 Theseus, remissem.
 q Ex toto] Penisus.
 r Vel illud quod] Oscula, puta.
 s Flamma regi] Postquam mortuus fuero.
 t Una] Sola.
 u Quondam] Cùm de pulchritudine inter
 Deas judicavit.
 x Dumque] Modò, ut. Gall. Pourvu que.
 Angl. Provided that.

Nec piget; aut unquam stultè ⁊ legisse videbor;

Permanet in ⁊ voto mens mea firma suo.

Spem modò ne nostram fieri patiare ⁊ caducam,

170 Te precor, ô tanto digna labore peti.

Non ego conjugium generosæ ⁊ degener opto.

Nec mea (crede mihi) turpiter uxor eris.

⁊ Pliada; ⁊ si quæras, in nostrâ gentē Jovemque

Invenies: ⁊ medios ut taceamus avos.

175 Sceptra parens Asiæ, quâ nulla beatior ⁊ orâ,

⁊ Finibus immensis vix obeunda tenet.

Innumeras urbes atque ⁊ auræ tecta videbis:

Quæque suos dicas templa decere Deos.

⁊ Iliôn aspicias, firmataque turribus altis

180 Mœnia, ⁊ Phœbeæ structa ⁊ canore lyræ.

Quid tibi de turba narrem ⁊ numeroque virorum?

Vix populum tellus sustinet ⁊ illa suum.

INTERPRETATIO.

Nec pœnitet, aut unquam videbor ineptè elegisse: animus meus perstat constans in desiderio tuo. Te oro tantum, ne spem nostram finas esse inanem, ô merita quæri tanto labore. Ego non sum ignobilis, qui cupiam connubium nobilis: nec, crede mihi, eris inbonestè uxor mea. Si exquiras, reperies Pleiadem, ⁊ Jovem in nostris stemmatibus; ut prætereamus avos medios. Pater tractat sceptra Asiæ,

quâ regione nulla opulentior, vix ambiendâ immensis finibus. Cernes optida sine numero, ⁊ domus magnificas: ⁊ aedes quas fateuris decere Deos suos. Cernes Iliôn, ⁊ muros suffultos excelsis turribus, positos ad sonum lyræ Phœbeæ. Quid tibi commemorem de populo ⁊ copiâ virorum? Vix illa terra fert suos incolas.

NOTÆ.

y Legisse] Elegisse; Cum te potius quàm Junonis aut Palladis dona elegerim, nunquam stultè elegisse videbor.

z Voto suo] Ut te conjugem habeam.

a Caducam] Vanam.

b Degener] Ignobilis. Aliàs degener est qui à majorum virtute descivit.

c Pliada] Alii habent Pleiada. Hic verò Electra intelligitur, ex septem Pleiadibus Atlantis ⁊ Pleiones filiabus, una, ex quâ Jupiter Dardanum, qui, ut habet Virgil.

Dardanus Iliacæ primus pater urbis ⁊ auctor.

Ex quo, adeoque per Erichthonium, Troêm, Ilium, Laomedontem, Priamum, Paris genus ducebat.

d Si quæras] Si in natales meos inquiras.

e Medios] Qui modò recensiti reges fuerunt.

f Orâ] Pro regione posita est.

g Finibus] Propter immensa spatia, ⁊ longè remotos fines vix peragranda.

h Auræ] Auro ornata; adeoque magnifica.

i Iliôn] Urbem, Trojæ caput: nam Troja regio est, quæ etiam pro urbe ipsâ ponitur.

k Phœbeæ] Jam supra Phœbum, seu Apollinem, cum Neptuno, Trojanæ urbis conditorem vidimus.

l Canore] Dicuntur ad Apollinis cantum saxa in opus exiliisse: cujus fabulæ accommodationem passim apud mythologos reperies.

m Numeroque virorum] Quibus, scilicet imperium nostram Asiaticum suffultum est.

n Illa] Asiatica, seu Trojana.

- Occurrent denso tibi Troades agmine matres :
 p Nec capient Phrygias atria nostra nurus.
- 185 O quoties dices, Quam pauper & Achæia nostra est!
 Una domus r quasvis urbis habebit opes.
 Nec mihi fas fuerit Sparten contemnere vestram,
 In quâ tu nata es, terra beata mihi est.
- Parca sed est Sparte : tu cultu divite digna es.
- 190 Ad r talem formam u non facit iste locus.
 Hanc faciem largis sine fine x paratibus uti,
 Deliciisque decet y luxuriare novis.
 Cùm videas cultum nostrâ de gente virorum;
 z Qualem Dardanidas credis habere nurus?
- 195 Da modò te a facilem : nec dedignare maritum,
 Rure b Therapnæo nata puella, c Phrygem.
 Phryx erat & nostro genitus de sanguine, d qui nunc
 Cùm Dis potandas nectare miscet aquas.
 Phryx erat Auroræ e conjux, tamen abstulit illum
- 200 Extremum noctis f quæ Dea finit iter.

INTERPRETATIO.

Matrona Troades tibi obviam procedent spisso agmine; nec atria nostra continebunt nurus Phrygias. O quoties dices, Quam misera est nostra Achæia! unica domus fruetur omnibus divitiis urbis. Nec mihi fas fuerit spernere vestram Sparten. Tellus in quâ nata es, est mihi felix. Sed Sparte est frugalis: tu mereris ornatum splendidum. Iste locus non aptus est ad ejusmodi pulchritudinem: hoc decet vulgus semper uti multis ornatus, & affluere

novis deliciis. Cùm aspicias ornatum virorum de nostrâ natione; qualem arbitraris puellas Dardanidas habere? Præbe te tantumluentem: nec aspernare maritum Phrygem, puella nata rure Therapnæo. Qui nunc cum Divis miscet nectare aquas bibendas. erat Phrygius, & procreatus de nostro sanguine. Marius auroræ erat Phrygius, tamen Dea quæ terminat viam ultimam noctis, illum rapuit.

NOTÆ.

o Occurrent] Honoris gratiâ.
 p Nec capiens] Cùm in regiam ad te excipiendum concurrent.
 q Achæia] Peloponnesus est. Alibi pro Graciâ sumitur.
 r Quasvis] In unâ domo, quamcunque in nostrâ regione delegeris, unius Græcæ urbis opes invenire sicbit.
 s Parca] Ex institutis Lycurgi, dixit aliquis. Quasi verò ex illius institutis, qui mortuo Paride. & post ejus mortem longo interjecto tempore, in lucem prodierit. Parca fuit Sparte, quia nec divites, adeoque nec sumptuosi Lacedæmonii, sicut Asiatici seu Troiani, qui suâ luxuriâ famosi facti sunt.
 t Talem] Qualis est tua, ô Helena.
 u Non facit] Non respondet. Indignus est iste locus, qui te talem habuit.

x Paratibus] Ornatus, cultibus.
 y Luxuriare] Abundare, affluere.
 z Qualem] Multò pulchriorum, & splendidiorem.
 a Facilem] Exorabilem.
 b Therapnæo] Locrico; sunt enim Therapnæ agri Laconici non longè à Spartâ, ad flumen Eurotan.
 c Phrygem] Paridem intellige, qui Trojanus, adeoque Phryx fuit.
 d Qui nunc] Ganymedem intelligit, qui Trois, Trojanorum regis filius, à Jove, in aquilam transmutato, raptus est; cui in deliciis, & pincernæ loco fuit.
 e Conjux] Tithonus est. Laomedontis filius. Præmiquè frater.
 f Quæ Dea] Aurora, scilicet; quæ noctem finit, diem inchoat.

Phryx etiam & Anchises : ^h volucrum cui ^l mater amorum
Gaudet in Idæis concubuisse jugis.

Nec, puto, * collatis formâ Menelaüs & annis,
Judice te, nobis antefendus erit.

205 Non dabimus certè ^l socerum ^m tibi, clara fugantem
Lumina, qui trepidos ⁿ à dape vertat ^o equos,

¶ Nec pater est Priamo soceri de cæde cruentus ;
Et qui ^q Myrtoas ^r crimine signet aquas.

Nec ^s proavo ^t Stygiâ nostrâ captantur in undâ

210 Poma, nec in mediis quæritur humor aquis.

Quid tamen hoc refert, si te tenet ⁿ ortus ab illis ?

Cogitur huic domui Jupiter esse * focer,

Heu facinûs ! totis indignus noctibus ille

Te tenet ; amplexu perfuiturque tuo.

INTERPRETATIO.

Anchises etiam erat Phrygius ; cum quo mater amorum alatorum amat latus conseruisse in collibus Idæis. Nec arbitror, Menelaüs, specie & ætate comparatis, nobis esse præponendus, te judice. Non exhibebimus certè tibi socerum in fugam vertentem clarum Solem ; qui avertat equos territos à convivio. Nec pater est Priamo sanguinolentus de nece soceri, & qui

notet flagitio aquas Myrtoas. Nec poma expiuntur à proavo nostro in fluctibus Stygiis, nec aqua desideratur in mediis aquis. Quid tamen hoc interest, si illis satus te habet ? Jupiter tenetur esse focer huic familie. Heu nefas ! ille indignus te tenet totis noctibus, & usque gaudet tuo amplexu.

NOTÆ.

g *Anchises*] Filius fuit Capys, adæque ex stirpe regiâ Æneæ pater.

h *Volucrum*] Quippe finguntur alati.

i *Mater amorum*] Venus est, quæ cum Anchise in monte Idâ concubuisse, deinde Æneam peperisse, fingitur.

k *Collatis*] *Formâ & annis veis cum formâ & annis Menelaï comparatis, Menelaüs, credo, non erit nobis præferendus.*

l *Socerum*] *Qualis est Atreus, Menelaï pater, supple.*

m *Tibi clara*] *Qui te cogat oculos avertere. Ad Atrei, Menelaï patris factum alludit ; qui, ut violati à Thyeste fratre tori sui injuriam ulcisceretur, ejus proprios ejus filios epulandos apposuit. Cujus facinoræ horrore Sol retrocessisse dicitur.*

n *A dape* Nefariâ, scilicet qualis fuit illa Atrei.

o *Equos*] Equis vehi Solis currum apud Poëtâ vulgatum est, Adæque *vertete equos, est r. trocædere.*

p *Nec pater*] *Sicuti Atreo Menelaï patri est pater Pelops, qui, ut Hippodamiâ potiretur, Oenomaüm ejus patrem interfecit.*

Itud verò contra Menelaüm Paris commemorat.

q *Myrtoas*] Mare Myrtoum, quod pars est Ægæi, à Myrtilo Oenomaï aurigâ quem in illud Pelops præcipitavit, quidam dictum esse volunt, quos quidem Paridi servendi causâ hîc sequitur Ovidius.

r *Crimine*] In eo fuit Pelopis crimen, quòd Myrtilum bene meritum, & cujus operâ Oenomaüm Hippodamiæ patrem curuli certamine vicerat, in mare præcipitaverit.

s *Proavo*] Sicuti Tantalus Pelopis patri, supple : cujus apud inferos supplicium Menelao pronepoti objicitur. Fingitur verò ille aquis tantùm non submersus fugientia flumina captare, quæ ad extinguendam sitim attingere non liceat ; pomisque circumstantibus inhære, quæ comprehendere nequeat. Quâ de re Poëtæ ferunt multa.

t *Stygiâ*] Styx inferorum fluvius esse dicitur, per quem Diis jurare soliti.

u *Ortus*] Menelaüs, scilicet.

* *Socer*] Omnino, si Menelao Helena Jovis filia nupta mansisset, ipsius Menelaï Jupiter focer fuisset.

- 215 ^x At mihi conspiceris positâ vix denique mensâ ;
 Multaque, quæ lædant, hoc quoque ^y tempus habet.
 Hostibus eveniant convivia talia nostris,
 Experior p. sito qualia sæpe mero.
- ^z Pœnitet hospitiî, cùm, me spectante, lacertos
 200 Imposuit collo ^a rusticus iste tuo.
- ^b Rumpor, & invideo (^c quid enim tamen omnia narrem?)
 Membra superjectâ cùm tua veste fovet.
 Oscula. cùm verò coràm ^d non dura daretis ;
 Ante oculos ^e posui pocula sumpta meos.
- 225 Lumina demitto, cùm te tenet, arctiùs ille :
^f Crescit & invito lentus in ore cibus.
 Sæpe dedi gemitus : & te, lasciva, ^g notavi
 In gemitu risum non tenuisse meo.
- Sæpe mero volui ^h flammam compescere : at illa
 230 Crevit ; & ebrietas ⁱ ignis in igne fuit.
 Multaque ne videam, ^k versâ cervice recumbo :
 Sed ^l revocas oculos protinus ipsa meos.
 Quid faciam dubito ; dolor est meus illa videre ;
 Sed dolor à facie major abesse tuâ.
- 235 Quâ licet & possum, luctor celare furorem :
 Sed tamen apparet dissimulatus amor.

INTERPRETATIO.

At ægrè à me spectaris tandem mensâ admotâ : Et hoc quoque tempus habet plurima quæ offendunt. Epulæ qualibus admitto sæpe vin: apposito, admoveantur tales hostibus nostris. Piget hospitiî, cùm me intuentem ille agrestis admovet brachia collo tuo. Crucior, & æmulus (quid enim tamen omnia referam?) cùm calefacit artus tuos tunicis superstratis. Cùm verò præberetis in meo conspectu suavia mollia, tenui pocula capta ante oculos meos. Dejecio oculos, cùm ille te urget plusculum: & cibus gravis crescit

in ore nauseante. Sæpe duxi suspiria; & observavi, proterva, te non repressisse risum in suspirio meo. Sæpe volui coercere ignem vino: at ille auctus est, ebrietas fuit ignis in igne. Et ne aspiciam multa, decumbo collo reflexo. Sed tu statim retrahis meos oculos. Incertus sum quid agam: piget illa vernere, sed major est dolor recedere à vultu tuo. Quatenus licet & possum, conor occultare mentis impetum, sed tamen amor teâus coneritur.

NOTÆ.

^x *At mihi]* Queritur quodd tantùm, vixque etiam tempore cœnæ Helenam videre possit.

^y *Tempus]* Quo cœna sumitur, scilicet.

^z *Pœnitet hospitiî]* Id est, Nollem hospitium mihi cum Menelao esse.

^a *Rusticus iste]* Menelaüs.

^b *Rumpor]* Diferucior.

^c *Quid enim]* Alii quid nunc. Alii aliter.

^d *Non dura]* Mollia & lasciva.

^e *Posui]* Ne videret, scilicet.

^f *Crescit]* Videtur crescere, quia præ dolore comedere non possum.

^g *Notavi]* Adverti.

^h *Flammam]* Amorem.

ⁱ *Ignis]* Vini calor amoris flammam acuebat.

^k *Versâ cervicæ]* Id est, Cervicæ & capite in aliam partem verso, discumbo.

^l *Revocas]* Id est, Facit forma tua, ut statim oculos ad te convertam.

Nec

Nec tibi verba scimus : ^m sentis mea vulnera, sentis :

Atque utinam soli sint ea nota tibi !

Ah quoties lacrymis venientibus ⁿ ora reflexi,

240 Ne causam fletus quæreret ^o ille mei !

Ah quoties ^p aliquem narraui potus amorem,

Ad vultus ^q referens singula verba tuos !

^r Indiciumque mei ficto sub nomine feci.

^s Ille ego, si nescis, verus amator eram.

245 Quin etiam, ut possem verbis ^t petulantius uti,

Non semel ebrietas est simulata mihi.

^u Proditæ sunt (memini) tunicæ tua pectora laxâ,

Atque oculis aditum nuda dedere meis ;

Pectora vel puris nivibus, vel lacte, tuamque

250 Complexo matrem candidiora ^x Jove.

Dum stupeo visis (nam pocula fortè tenebam)

^y Tortilis è digitis excidit ansa meis.

Oscula si natæ dederas ; ego protinus illa

Hermiones tenero lætus ab ore tuli.

255 Et ^z modò cantabam ^a veteres ^b resupinus amores :

Et modò per nutum ^c signa tegenda dabam.

INTERPRETATIO.

Nec tibi imponimus ; sentis meas plagas, sentis. Atque utinam illæ sint tibi soli perspectæ ! Ab quoties detorsi faciem lacrymis erumpentibus, ne ille peteret causam mei luctus ! Ab quoties potus commentus sum aliquem amorem, affingens singulas voces ad oculos tuos ! Et me declaravi sub nomine commenticio. Ego ille eram verus amator, si ignoras. Quin etiam, ut possem pro acius verba profundere, ebrietas non est mihi semel ficta. Aperta sunt (recordor) tua

pectora veste laxatâ, & nuda præbuerunt accessum meis oculis, pectora splendidiora vel nivibus intaminatis, vel lacte, & Jove complexo tuam matrem. Dum stupidus hæreo aspectis (nam fortè trahebam pocula, ansa flexuosa elapsa est meis digitis. Si oscula præbueras filia, ego, statim gaudens illa sumpsi ab ore molli Hermiones. Et modò resupinus celebrabam veteres amores : & modò exhibebam per nutum indicia occultanda.

NOTÆ.

^m Sentis mea vulnera] Scis certè me tui amore teneri.

ⁿ Ora reflexi]. Faciem aliò converti, ne lacrymas videret Menelaüs.

^o Ille] Menelaüs, cujus invidiosè nomen reticuit.

^p Aliquem] Puteanus & alii nonnulli habent juvenum. Se dicit aliorum exposuisse amores, ut suum aperiret.

^q Referens] Ut intelligeres me propter te, & tui amore incensum ea omnia dicere.

^r Indiciumque] Me amare indicavi.

^s Ille] Cujus tibi amorem enarrabam.

^t Petulantius] Alii habent petulantibus ; quod magis placeret.

^u Proditæ] Aperta, patefacta.

^x Jove] Cygni verò, naturâ candidissimâ formam indutus, Lædam Helenæ matrem Jupiter vitavit.

^y Tortilis] Anfas habebant in poculis intortas & implicatas.

^z Modò] Interdum.

^a Veteres] Veterum, qui anoribus inclauerunt.

^b Resupinus] Tanquam nimio merito correptus fuisset.

^c Signa tegenda] Signa, quibus amorem meum tibi declarabam, celanda omnibus, præsertim verò Menelao marito.

Et comitum ^d primas Clymenen ^e Æthramque tuarum

^f Ausus cum blandis nuper ^g adire sōnis.

Quæ mihi non aliud, ^h quàm formidare, locutæ,

260 Orantis medias ⁱ deseruere preces.

^k Di facerent, magni pretium certaminis esses;

Teque suo victor posset habere toro.

^l Ut tulit ^m Hippomenes schœneida ⁿ præmia cursûs,

Venit ut in ^o Phrygios Hippodamia sinus;

265 Ut ferus ^p Alcides ^q Acheloiâ cornua fregit,

Dum petit amplexus, Deianira, tuos;

Nostra per has leges ^r audacia fortiter issit:

Teque mei scires esse laboris ^t opus.

Nunc mihi nil superest, nisi te, formosa, precari;

270 Amplectique tuos, si patiare, pedes.

INTERPRETATIO.

Ausus sum etiam nuper colloqui tuaribus verbis, Clymenen & Æthram primas comitum. Quæ mihi non aliud respondentes, quàm se timere, destituerunt medias preces rogantis. Di annuerent esses præmium gravis pugne, & victor posset te fovere suo lecto. Quemadmodum Hippomenes repertavit Schœneida præmium cursûs; quemadmodum Hippodamia

ivit in gremium Phrygium; quemadmodum servus Alcides elisit cornua cheloni, dum cupit tuos complexus, Deianira; nostra fortitudo sirenuè certasset bis conditionibus: & nosces te esse præmium mei laboris. Nunc nihil mihi est reliquum; ô pulchra, nisi te orare, & complecti tuos pedes, si sinas.

NOTÆ.

d Primas] Præcipuas & intimas.
 e Æthramque] Hanc Thesei matrem fuisse scribit Hubertinus, quod tamen temporum ratio non finit. Addeoque hæc ab illâ Thesei matre atia est.
 f Ausus cum] Alii habent Ausus sum.
 g Adire] Ut sibi in suis amoribus epem ferrent.
 h Quàm formidare, locutæ] Quæ, cum nihil mihi respondiissent, nisi quia cicerent se timere.
 i Deseruere] Adeoque noluerunt ejus preces auscultare; multò minus illi obtemperare. Sed alii habent destituere.
 k Di facerent] Utinam supple.
 l Ut tulit] Quorundam sumit exempla, qui pro suis amoribus certarunt, quos fortiter se esse dicit imitaturum.
 m Hippomenes] Hic fuit Macarei, vel, ut alii scribunt, Megarei filius, qui Atalantam Schœni filiam, à Venere adjutus, quæ illi tria poma ex Hesperidum hortis

dedit, quorum pulchritudine puellæ cursum impedit, cursu superâsse traditur. Quæ de re postea in Metamorph.
 n Præmia] Ipsam Atalantam, quæ se eâ lege in viri manus venturam spolionderat, si à quopiam cursu vinceretur.
 o Phrygios] Peiopsis Phrygiæ, qui Oenomaum Hippodamiæ patrem curuli certamine superavit.
 p Alcides] Hercules est, à robore Græcâ etymologiâ sic dictus, ἀλκὴ enim robur est. Vel ab Alcæo avo, ut placet Herodoto.
 q Acheloiâ] Acheloi fluvii, qui cum Hercule pro Deianirâ tibi promissâ pugnavit, à quo altero cornu in certamine multatus est.
 r Per has leges] Ut pariter victori, tu, Helena, in matrimonium cederes.
 s Audacia fortiter] Volcanus codex habet fortior: quæ cl. Heinsio, mihi quoque placet. Alii victoria pro audacia.
 t Opus] Victoriæ meæ præmium.

O decus, ô^a præfens x geminorum gloria fratrum;
O Jove digna viro, nî Jove nata fores!

Aut ego y Sigeos repetam te conjuge portus:

Aut ego z Tænariâ contegar exul homo.

275 Hon mea sunt a summâ leviter b districta sagittâ

Pectora: descendit c vulnus ad ossa meum.

Hoc mihi (nam d repeto) fore ut à e cœlesti sagittâ

Figar, erat verax vaticinata f soror.

g Parce h datum fatis, Helene, contemnere amorem:

280 i Sic habeas faciles in tuâ vota Deos.

k Multa quidem l subeunt: sed coram ut plura loquamur,

Excipe me lecto nocte silente tuo.

An m pudet, & metuis Venerem temerare maritam,

n Castaque legitimi fallere jura toi?

285 Ah nimum simplex, Helene, nè rustica dicam,

o Hanc faciem culpâ posse carere putas!

Aut faciem mutes, aut sis non dura, p necesse est.

q Lis est cum formâ magna pudicitia.

INTERPRETATIO.

O bonos, ô gloria certa fratrum gemellorum!
ê digna Jove marito, nisi esses Jove procreata!
Aut ego revebar in portus Sigeos, te uxore;
aut ego extorris sepeliar in terrâ Tænariâ.
Mea pectora non sunt leviter vulnerata extremâ sagittâ:
plaga mea porrigitur ad ossa.
Soror verò prædixerat hoc mihi (nam recordor) futurum ut confoderer à cœlesti sagittâ.
Noli, Helene, spernere amorem immixtum fatis: sic fruaris Diis

propitiis tuis desideriis. Multa quidem succurrunt: sed, ut plura proferamus in conspectu, excipe me toro tuo nocte tacitâ. An pudet, & times violare Venerem conjugalem? & ludificare jura pudica læsi legitimi? Ah nimum rudis, Helene, ne dicam stupida, credis talem formam posse carere crimine! aut oportet immutes vultus, aut sis non crudelis. Gravis est discordia castitatis cum pulchritudine.

NOTÆ.

u Præfens] Magnum, certumque. Hanc vocem nota; vim habet. & dignitatem.

x Geminorum] Castoris & Pollucis.

y Sigeos] Trojanos; à Sigeo promontorio.

z Tænariâ] Laconicâ, à Tænaro promont.

a Summâ] Id est, Sagittæ tantum parte extremâ.

b Districta] Vulnerata; sed vulnus leve indicat per se vox ista: quod notandum. Gall. Ce n'est pas une petite égratignure. Angl. It is not a slight scratch.

c Vulnas] Amor.

d Repeto] Recolo multi ex scriptis. Id est, In memoriam reduci.

e Cœleste] Pro cœlesti antiquè metri necessitate.

f Soror] Cassandra, de quâ supra.

g Parce] Noli.

h Datum] Clar. Heinſius vellet ratum.

Pro amorè à fati necessitate arguit.

i Sic] Ita invenias Deos ad ea quæ optaveris exorabiles, ut mihi nunc auscultaveris.

k Multa] Quæ tibi scribi, supple.

l Subeunt] In mentem veniunt.

m Pudet] Me toro tuo excipere, scil.

n Castaque legit.] Maritalem Venerem hic versus interpretatur, An pudicitiam maritalem violare metuis?

o Hanc] Tuam, tam pulchram.

p Necesse est] Malè verò cessit pulchritudini, & necessariò cum impudicitia conjuncta sit.

q Lis est] — Rara est adèc concordia formæ atque pudicitia.

- Jupiter his gaudet, gaudet Venus, aurea r furcis.
 290 ^a Hæc tibi nempe patrem furta dedere Jovem,
^c Vix fieri, ^u si sunt vires in semine avorum,
^x Et Jovis & Ledaë filia, casta potes.
 Casta tamen tum sis, cum te mea Troja tenebit:
 Et tua sim, quæso, ^y crimina solus ego.
 295 Nunc ea peccemus, quæ ^z corrigit ^a hora jugalis: •
^b Si modò promisit non mihi vana Venus.
 Sed tibi & hoc suadet ^c rebus, non voce, maritus:
 Neve sui furcis hospitis obstet, ^{abest}.
^d Non habuit tempus, quo ^e Cressia regna videret,
 300 Aptius, ^f ò mirà calliditate virum!
 Ivit, & ^g Idæi mando tibi, dixit iturus,
 Curam ^h pro nobis hospitis, uxor, agas.
 Negligis absentis (testor) mandata mariti:
 Cura tibi non est hospitis ulla tui.
 305 ⁱ Huncce tu speres hominem ^k sine pectore ^l dotes
 Possè fati formæ, Tyndari, nôsse tuæ?

INTERPRETATIO.

Jupiter lætatur adulteriis. Venus splendida illis lætatur. Nempe hæc adulteria tibi fecerunt Jovem patrem. Filia Jovis & Ledaë vix potes fieri pudica si sit aliqua potestas in semine avorum. Pudica sis tamen cum, cum Troja te habeat: & ego solus precor sim tua flagitia. Nunc ea delinquamus, quæ hora conjugialis emendet: si saltem Venus non est mihi pollicita inania. Sed & maritus tibi est hujus auctor factus, non

verbis: & ne prohibeat adulteria sui hospitibus, peregrè est. Non habuit tempus commodius, quo adiret regna Cretensia; & virum egregià astutia! Discessit, & profecturus dixit, Conjux, tibi præcipio curam geras hospitibus Idæi pro nobis. Contentis (juro) jussa viri absentis: nulla est tibi cura tui hospitibus. Anne tu speres hunc hominem insulsus posse fati cognoscere pretium formæ tuæ?

NOTÆ.

r Furtis] Adulteriis.
 s Hæc] Jupiter verò furtivo cum Lædâ concubitu Helenam genuit.
 t Vix fieri] Scilicet, ut fortes creantur fortibus & bonis, ita plerumquè ex corvi malo ovo malus corvus nascitur.
 u Si sunt] Atque sunt certè ut plurimùm, etiam quod ad mores attinet.
 x Et Jovis & Ledaë] Utriusque adulterio.
 y Crimina solus] Cum nemine præterea pecces.
 z Corrigit] Faciet legitima, aut saltem refarciat. Duo habent corrigit: quod cl. Heinsius retinuit.
 a Hora jugalis] Pro matrimonio.
 b Si modò] Id est, Si saltem uxor esse mea debeas, sicuti à Venere mihi est præ-

missum: nec me illa deceperit.
 c Rebus] Quandoquidem, me hic tecum relicto, discesseris.
 d Non habuit] Menelaüm irridet, qui tali formâ conjugem secum reliquerit.
 e Cressia] Creta: Insula.
 f ò mirâ] Irrisio est Menelâi.
 g Idæi] Paridis; ab Idâ monte Phrygiæ sic dicti.
 h Pro nobis] Loco nostro.
 i Huncce] Menelaüm eum esse negat hominem, quâ Helenæ pulchritudinem satis nôverit æstimare.
 k Sine pectore] Sine sapientiâ. Ita & Horatius loquutus est de Tibullo; Tu non corpus eras sine pectore.
 l Dotes] Excellentiam, & pretium.

- Falleris; ^m ignorat: nec, si bona magna putaret
 Quæ tenet, externo crederet illa viro.
ⁿ Ut te nec mea vox, nec te meus incitet ardor;
 310 Cogimur ^o ipsius commoditate frui.
 Aut erimus stulti, ^p sic ut superemus & ipsum,
 Si tam securum tempus abibit ^q iners.
 Pæne suis ad te manibus deducit ^r amantem.
 Utere non vafri simplicitate viri.
 315 Sola jaces viduo tam longâ nocte cubili;
 In viduo jaceo solus & ipse toro.
 Te mihi, meque tibi communia gaudia jungant.
 Candidior medio nox erit ^s illa die.
 Tunc ego jurabo quævis tibi nomina; meque
 320 Adstringam ^t verbis in sacra ^u jura tuis.
 Tunc ego, ^x si non est fallax fiducia nostrî,
 Efficiam præsens, ut mea regna petas.
 Si pudet; & meiuis, ne me videre secuta;
 Ipse reus sine te criminis hujus ^y agar.
 325 ^z Nam sequar ^a Ægidæ factum, ^b fratrumque tuorum;
 Exemplo tangi non ^c propiore potes.
 Te rapuit Theseus: geminas ^d Leucippidas illi:
 Quartus in exemplis enumerabor ego.

INTERPRETATIO.

Hallucinaris; nescit: nec si crederet magna bona esse quæ possidet, illa committeret vero peregrino. Quamvis te nec mea verba, nec te meus amor urgeat, cogimur, uti facilitate ipsius. Aut erimus stulti, ita ut etiam ipsum vincamus, si opportunitas tam tuta prætereat inutilis. Peraucit propemodum amantem ad te manibus suis. Utere imperitiâ mariti simplicis. Sola decumbis leÛo destituta nocte tam prolixâ: ipse etiam solus decumbo in leÛo viduo. Voluptas communis copulet te mihi & me tibi. Illa nox erit

splendidior medio die. Tunc ego jurabo tibi quovis Deos, & me obligabo vocibus tuis in jura sacra. Tunc ego, si fiducia nostrî non est mendax, præsens præstabo ut adeas nostra regna. Si pudet: & times ne videaris secuta me; ipse constituar reus hujus flagitii sine te. Nam imitabor admissum Ægidæ, & fratrum tuorum. Non potes moveri exemplo propiore. Theseus te abstulit; illi duas Leucippidas; ego quartus recensebor in exemplis.

NOTÆ.

^m Ignorat] Quod sit formæ tuæ pretium, scilicet.

ⁿ Ut] Quamvis.

^o Ipsius] Gronovianus absentis commoditate viri.

^p Sic ut] Aded ut ipso Menelao simus stultiores.

^q Iners] Sine amoris affectu.

^r Amantem] Me, scilicet.

^s Illa] Quâ jungemur, scilicet.

^t Verbis tuis] Jurando secundum eam quam præscripsis formulam.

^u Jura] Matrimonii, scilicet quod nunquam dissolvam.

^x Si non est] Nisi forte majora quàm possum exequi animo præsumo.

^y Agar] Alii ero. Id est, Volo hujus facti culpam omnem in me transferri.

^z Nam] Dicit se Helenam à se raptam fuisse velle fateri.

^a Ægidæ] Thèsei, Ægei filii, qui te rapuit.

^b Fratrum] Castoris & Pollucis.

^c Propiore] Sunt verò fratres inter se maximè propinqui.

^d Leucippidas] Leucippi filias. Phœben & Elaïram quâ de te postea plenius in Fæstis.

- Troïa^e classis adest, armis instructa virisque:
 330 Jam^f facient celeres remus & aura vias.
 Ibis Dardanias ingens regina per urbes;
 Teque novam credet vulgus adesse Deam.
 Quaque^s ferēs gressus, h^a adolebunt^t cinnama flammæ,
 Cæsaque^k sanguineam victima^l planget humum.
 335 Dona pater fratresque, & cum genetrice sorores,
 m Iliadesque omnes, totaque Troja, dabunt.
 Hei mihi! pars à me vix dicitur ullaⁿ futuri.
 Plura ferēs, quàm quæ litera nostra refert.
 Nec tu^o rapta time, ne nos fera bella sequantur;
 340 Congitet & vires Græcia magna suas.
 p Tot prius abductis, q^u equæ repetita per arma est?
 Crede mihi, r^{es} vanos res habet ista metus.
 Nomine ceperunt Aquilonis^s Erechthida Thraces:
 Et tuta à bello^t Bistonis ora fuit.

INTERPRETATIO.

Classis Trojana munita armis & viris, hic est: Remus & ventus jam præstabunt iter expeditum. Incedes superba regina per oppida Trojana: & vulgus arbitrabitur te adesse novam Deam. Et quæ pedes movebis, immittent cinnamoma in ignem: & victima maciata percutiet terrorem cruentam. Pater & fratres & sorores cum matre, & omnes Iliades, totaque Troja præbebunt munera. Hei mihi! vix pars ulla futuri narratur à

me. Pluribus cumulaberis, quàm quæ epistola nostra commemorat. Nec tu abrepta metue, ne sæva bella nos persequantur; & magna Græcia commoveat opes suas. Tot arte ablati, equæ revocata est per arma? Fidem mihi adhibe; res ista habet timores inanes. Thraces abstulerunt Erechthida nomine Boreæ: & regio Thracia fuit secura à bello.

NOTÆ.

- e Classis] Adeoque facilis discessus.
 f Facient celeres] Id est, Facient ut celeriter viam conficiamus.
 g Ferēs gressus] Ibis.
 h Adolebunt] In tuum honorem, tanquam Deæ cremabunt.
 i Cinnama] Cinnamum & Cinnamomum frutex est, cujus corticis usus est etiam apud nos vulgaris. Gall. *De la canelle*. Angl. *The spice called cinnamon*. Hic verò pro quovis odorem posito est.
 k Sanguineam] Postquam victimæ sanguis eam toraverit, scilicet.
 l Planget] Percutiet, cum in terram cadet.
 m Iliadesque] Mulieres Trojanæ.
 n Futuri] Id est, Bonorum & commodita-

- tum, quæ tibi Trojæ tempore futuro evenient.
 o Rapta] Si rapta, vel, postquam, rapta fueris.
 p Tot] Puellis, scilicet antehac raptis.
 q Equæ repetita] Id est, Nulla repetita est.
 r Vanos res] Id est, De nibilo & sine causâ istud metueris.
 s Erechthida] Orithyiam. Erechthei Atheniensium regis filiam; quam cum Aquilo seu Boreas bonâ gratiâ non posset impetrare, vi rapuit. Atque ex eâ Zethen & Calaim suscepit, qui Argonautæ Harpyas fugaverunt.
 t Bistonis] Thracia; à Bistonide palude, vel Bistonidâ urbe, vel, qui eam condidit, Bistonis Martis filio.

- 345 ^a Phasida puppe novâ vexit ^x Pagasæus Iason :
^{*} Læsa nec est Colchâ Thessala terra manu.
 Te quoque qui rapuit, rapuit ^y Minoida, Theseus :
 Nulla tamen Minos ^z Cretas ad arma vocat.
 Terror ^a in his ipso major solet esse periclo :
- 350 Quæque timere ^b libet, pertimuisse pudet :
^c Finge tamen, si vis, ingens consurgere bellum :
 Et mihi sunt vires : & mea tela nocent.
 Nec minor est Asiæ, quàm vestræ copia terræ ;
 Illa viris dives, dives abundat equis.
- 335 Nec plûs ^d Atrides animi Menelaüs habebit,
 Quàm Paris ; aut armis anteferendus erit.
 Pæne puer cæsis ^e abducta armenta recepi
 Hostibus : & ^f causam nominis inde tuli.
 Pæne puer vario juvenes certamine vici :
- 360 In quibus ^g Ilioneus, ^h Deiphobusque fuit.
 Neve putes, non me nisi cominus esse timendum :
ⁱ Figitur in jussu nostra sagitta loco.

INTERPRETATIO.

Iason Pagasæus abduxit Phasida navi novâ : nec terra Thessala vexata est manu Colchâ. Theseus qui te abstulit, abstulit Minoida : Minos tamen nullos Cretas ciet ad arma. Trepidatio in his solet esse major ipso discrimine : Et pudet reformidasse quæ libet reformidare. Pone tamen, si vis, bellum grave excitari : Et mihi vires suppetunt ; & mea arma efficiunt. Nec minores sunt opes Asiæ quàm terræ vestræ : illa opulenta viris, opu-

lenta abundat equis, Nec Menelaüs Atrides habebit plus audaciæ, quàm Paris, aut præferendus erit bello. Propemodum puer recuperavi armenta abacta, hostibus prostrigatis ; & inde habui causam nominis. Propemodum puer superavi juvenes diversâ pugna : inter quos Deiphobus & Ilioneus. Et ne credas me non esse reformidandum nisi ex propinquo, sagitta nostra tangit locum appetitum.

NOTÆ.

^u Phasida] Medeam ; à Phasi Colchorum fluvio celeberrimo sic dictam.

^x Pagasæus] Thessalicus, à Pagasi Thessaliæ urbe, juxta quam Argo navis ædificata est, à quâ etiam propinquus sinus unde Iason navem solvit, Pagasæus dictus est.

^{*} Læsa nec] Nec quisquam ex Colchis propter Medeam raptam adversus Thessalos bellum movet.

^y Minoida] Ariadnen, Minois filiam.

^z Cretas] Qui in Græciam Ariadnen receptum navigent, supple.

^a In his] Cùm rapta est aliqua puella.

^b Libet] Et pudet timuisse, quæ volumus timore, quanquam timenda non essent. Stul-

tum & ex ineptâ libidine esse metum illum innuit.

^c Finge] Pone. Gall. Supposez. Angl. Suppose.

^d Atrides] Atræi filius.

^e Abducta] A latronibus, dum ille in Idâ monte inter pastores ageret.

^f Causam nominis] Ille verò Græcâ etymologiâ Alexander ἀπὸ τοῦ ἀνδρός. Id est, à viro, & ἀλέγω, auxilior, dictus est.

^g Ilioneus] Vir fuit Irojanus, fortissimus, Phorbantis filius, Æneæ comes.

^h Deiphobusque] Paridis frater bellicosissimus.

ⁱ Figitur] Sese sagittandi peritiâ commendat.

- Num potes hæc ^k illi primæ dare facta ^l juventæ?
 Instruere Atriden num potes ^m arte meâ?
 365 Omnia si dederis; nunquid ⁿ dabis Hectora fratrem?
 Unus is innumeri militis ^o instar habet.
 Quid valeam, nescis: & te mea tobora ^p fallunt:
 Ignoras cui sis nupta futura viro.
 Aut igitur nullo belli repetere tumultu;
 370 Aut cedent ^q Marti ^r Dorica castra meo.
 Nec tamen indignè pro tantâ sumere ferrum
 Conjuge: certamen præmia magna movent:
 Tu quoque, si ^s de te ^t totus contenderit orbis;
^u Nomen ab æternâ posteritate ferēs.
 375 Spe ^x modò non timidâ, Dis ^y hinc egressâ securidis;
 Exige ^z cum plenâ mûnera ^a pacta fide.

I N T E R P R E T A T I O.

Anne potes illi tribuere hæc facinora primæ
 juventutis? Anne potes adornare Atriden
 peritiâ meâ? Quamvis omnia tribueris, num-
 quid tribues fratrem Hectorem? Is habet præ-
 stantiam militis innumeri. Ignoras quanti sis,
 & meâ vires te latent. Nescis cui viro sis
 futura conjux. Vel igitur nullo belli motu re-
 uocaberis; aut exercitus Græci vincuntur à

Marte meo. Nec tamen ægrè feram ferrum
 corripere pro tantâ uxore: magna mûnera pug-
 nam cient. Tu quoque, si uniuersus orbis cer-
 tauerit propter te, consequeris famam ab æternâ
 posteritate. Tantum hinc profecta Dis propi-
 tiis, spe baud incertâ repose promissa præmia
 cum certâ fide.

N O T Æ.

k Illi] Menelao.
 l Juventæ] Meâ, scilicet.
 m Arte] Ad omne certamen peritiâ.
 n Dabis Hectora] Id est, Tam strenuum
 ut frater est.
 o Instar] Similitudinem notate hanc vo-
 cem dicunt Grammatice; at, nî fallor, præ-
 stantiam & dignitatem insuper habet: quod
 quidem hæc etiam suum locum inuenit:
 p Fallunt] Quæ sint ignoras.
 q Marti] Viruti & viribus bellicis, Mars
 enim Deus belli.
 r Dorica] Græca: Pars pro totis

e De te] Propter te; nam eam vim habet
 quoque præpositio de, exemplaque sunt ob-
 uia.
 t Totus] Europam & Asiam intellige, quæ
 Helenæ causâ bello decenniali collisæ sunt;
 u Nomen] Gloriam. Credere est enim
 pulcherrimam fuisse ob quam tantæ motæ
 lites.
 x Modo] Tantummodo.
 y Hinc] Ex Menelai domo.
 z Cum fide] Non dubitans quin omnia præ-
 stem.
 a Pacta] Tibi à me promissâ.

E P I S T O L A XVII.

A R G U M E N T U M.

Helenæ, lectâ Paridis epistolâ, quasi offensa, primùm oburgat eum. Deinde, ut pudorem
 tuteur, Paridis suasionem infringere conatur; ita tamen, ne omnino illius amorem negligere
 videatur. Et sic aperit ostendit muliebrem ingenium varium esse, atque mutabile: juxta
 illud Ouidii in Arte amandi: Forstan & primò veniet tibi litera trîstis, Quæque rogat,
 æ se sollicitare velis. Quod rogat illa, timet: quod non rogat, optat ut infes,

Postremò, Paridis voluptatem expletura, ut beneficiæ, ita tuius visum est, si quid sit, non literis mandare, sed per Clymenem & Ætiram, socias fidissimas agere. Idque cum fecissent, rebus compositis, una Trojam abiierunt. Muti hanc epistolam non esse Ovidii contendunt, sed Sabini.

HELENA PARIDI.

NUNC oculos-tua cum violârit epistola nostros:
 Non rescribendi gloria visa^a levis.
 Ausus es hospitii^c temeratis advena^d sacris
 Legitimam nuptæ sollicitare fidem?
 5 Scilicet^e idcirco ventosa per æquora vectum
 Excepit portu^f Tænaris ora suo?
 Nec tibi^g divorſa quamvis è gente venires,
 Oppositas habuit regia nostra fores;
 Effet ut^h officiiⁱ merces^j injuria tanti?
 10 Qui^k sic intrabas, hospes an hostis eras?
 Nec dubito, quin hæc, cum sit tam justa, vocetur
 Rustica, iudicio, nostra querela tuo.
 Rustica sim sanè: dum non oblita pudoris:
 Daturque^o tenor vitæ sit sine labe meæ.

INTERPRETATIO.

Postquam tuæ literæ læserunt oculos nostros, gloria non respondendi visa est parva. Ausus es hospes, violatis sacris hospitii, labefactare fidem legitimam maritæ? Nempe eâ causâ regio Tænaris accepit portu suo te adductum per maria procellosa? Nec palatium nostrum habuit valvas tibi clausas, quanquam accederes

è natione peregrinâ, ut injus sita esset præmiun-
 ranti beneficii? Qui sic ingrediebaris, erasne
 hospes an hostis? Nec dubito quin hæc queri-
 monia, cum sit tam justa; dicatur inepta judi-
 cio tuo. Sim profectò inepta, modo non im-
 memor pudiciæ: & modò ordo meæ vitæ sit
 sine maculâ.

NOTÆ.

Pateaneus margini adscriptos habet hos
 versus initio epistolæ,

Si mihi quæ legi, Pari non legisse liceret,
 Servarem numeros, sicut & antè, probæ.

a Non] Duplex potest esse sensus, qui
 tamen propè eodem redeat, prout voculam
 istam non ad rescribendi, vel ad levis retu-
 lerie.

b Levis] Parva.

c Temeratis] Violatis. Enimvero hospiti-
 ii jura violat, qui hospitii uxorem adulterio
 corrumpere nititur.

d Sacris] Scilicet, Jovi & diis hospita-
 tibus sacra fiebant, in hospitii sanciendo
 fœdere.

e Scilicet] Ironiæ apta etiam vocula.

f Idcirco] Ut me corrumperes.

g Tænaris] Laconica; à Tænaro pro-
 montorio, de quo jam sepe.

h Diversâ] Remotâ, & quæ aliis moribus
 vivit. Barbarorum verò nomine alios omnes
 Græci contemnebant. Hospites Spartani
 præsertim odio habebant.

i Oppositas] Clausas. Regiâ non exclusus es.
 k Officii] Communicati hospitii.

l Injuria] In adulterium sollicitationem
 intellige, quam beneficii mercedem Helena
 arguit.

m Sic] Cum desiderio me abducendi.

n Dum] Dummodo. Gall. Pourveu que
 Angl. Provided that.

o Tenor] Seriem, continuationem, & cur-
 sum notat vox ista. Gall. Le cours de la vie.

Angl. The course of my life.

- 15 ^b Si non est ^a ficto vultus mihi tristis in ore;
Nec sedeo ^t duris ^s torva ^t superciliis;
Fama tamen clara est: & adhuc sine crimine ^d lusi:
Et ^x laudem de me nullus adalter habet.
Quò magis admiror, quæ sit fiducia ^r cœpto;
- 20 Spemque tori dederit quæ tibi causa mei.
^z An, quia vim nobis ^a Neptunius attulit heros,
Rapta semel, videor bis quoque digna rapi?
^t Crimen erat nostrum, si ^c delinita fuisset.
Cum sim rapta, meum quid ^d nisi nolle fuit?
- 25 Non tamen è ^e facto fructum tulit ille ^t petitum:
Excepto rediit passa timore nihil.
Oscula ^s luctanti tantummodo pauca protervus
Abstulit: ulterius nil habet ille mei.
^b Quæ tua nequitia est, non ^t his contenta fuisset:
Dii melius! ^k similis non fuit ille tul.
- 30 Reddidit ^t intactam; minuitque modestia crimen:
Et juvenem ^m facti ⁿ pœnituisse patet.

INTERPRETATIO.

Si species mihi non est severa in ore simulato; nec sum terribilis sævis superciliis; fama tamen est illustris, & jocata sum adhuc sine flagitio: & nullus strupator habet gloriam de me. Quo magis stupeo, quæ sit fiducia auso; & quæ causa tibi præbuerit spem læti mei. An, quia heros Neptunius nobis vim fecit, abducta semel, videor quoque digna bis abduci? Nostrum erat flagitium, si pellecta fuisset. Dum sim

ablata, quid fuit meum nisi nolle? Ille tamen non consecutus est ex cœpto præmium quæ situm reverteri nihil passa, si metum tollas. Tantum procax rapuit renitentia pauca suavia: ille nihil habet mei amplius. Quæ tua est protervia, non fuisset contenta bis. Dii melius! ille tibi par non fuit. Restituit illibatam, & modestia leviozem fecit ejus culpam. & manifestum est juvenem pœnituisse facinoris.

NOTÆ.

^p Si non est] Ad id quod primum ex vultus hilaritate conjici potest, Helena respondet. Testaturque se, quamvis festivam, castam tamen esse.

^q Ficto] Major non est profectò earum puellarum virtus, quæ tristitiam & severitatem nescio quam ridiculam affectant.

^r Duris] Quæ inexorabilem severitatem prædicent.

^s Torva] Terribilis.

^t Superciliis] In quibus præsertim severitatis & superbiæ sedes.

^u Lusi] Verbum amatorium. Alii habent vixi.

^x Laudem] Id est, De me non potest sese jactare.

^y Cæpto] Tuo, scilicet qui me corrumpere querat.

^z An, quia] Tota hæc Helenæ ratio persuadere magis, quam dissuadere videtur.

^a Neptunus] Theseus, Neptuni nepos.

^b Crimen] Culpa.

^c Delinita] Thesei blanditiis capta, & ad ejus amorem perducta.

^d Nisi nolle] Per vim à Theseo se dicit abductam.

^e Facto] Raptu.

^f Petitum] Desideratum.

^g Luctanti] Mibi, scilicet quæ ipsi resistebam.

^h Quæ tua nequitia] Gall. dicimus, Meubant comme vous êtes. Angl. Wicked as thou art.

ⁱ His] Osculis.

^k Similis] Ita ut tu es protervus & libidiniosus.

^l Intactam] Non vitiatam. Quanquam non defuerunt qui aliter senserint.

^m Facti] Raptus.

ⁿ Pœnituisse patet] Omnino, siquidem intactam sponte reddidisset: at verò vi magnâ repetentibus fratribus reddita est.

- Thesæa ° pœnituit, Paris ut succederet illi ;
 p Ne quando nomen non sit in ore meum ?
 35 * Nec tamen irascor (quis enim succenset amanti ?)
 Si modò, quem r præfers, non simulatur amor.
 * Hoc quoque enim dubito : non quòd c fiducia desit,
 Aut mea sit facies non bene nota mihi ;
 Sed quia credulitas damno solet esse puellis ;
 40 * Verbaque dicuntur vestra carere fide.
 * At peccant aliæ ; matronaque rara pudica est :
 r Quid prohibet raris nomen inesse meum ?
 Nam mea quòd z visa est tibi mater idonea, cujus
 Exemplo facti me quoque posse putes ;
 45 Matris in a admissò b falsà sub imagine lusæ
 c Error inest : plumâ tectus adulter erat.
 * Nil ego, si peccem, possim nescisse : nec ullus
 Error, qui facti crimen obumbret, erit.
 Illa e bene erravit, vitiumque f auctore s redemit :
 50 Felix in culpâ h quo Jove dicar ego ?

INTERPRETATIO.

Pœnituit Thesæam, ut Paris ille substitueretur, ne aliquando nomen meum non teratur ore hominum ? Nec tamen succenso (quis enim succenset amanti ?) si modò amor quem indicas non fingitur. Nam de hoc etiam incerta sum : non quòd, confidentia abest, aut mea forma non sit mihi perspecta : sed quia facilitas solet esse detrimento puellis, & vestra verba dicuntur esse absque fide. At aliæ delinquant, & matronæ

pauca sunt castæ. Quid obstat nomen meum esse inter paucas ? Nam quòd mater mea tibi visa est apta, cujus exemplo credas me posse quoque moveri : error est in factò matris deceptæ sub fictâ specie ; supràtor erat velatus pennis. Ego, si delinquam, nihil possim ignorasse, nec ullus error erit, qui velet probrum admisi. Illa bene erravit, & compensavit stuprum auctore. Quo ego Jove beata vocer in crimine ?

NOTÆ.

o Pœnituit] Interrogativè & quâdam cum indignatione legendum.

p Ne quando] Id est, Ut semper sinistris nominum rumoribus differar.

q Nec tamen] Ecce, antea paciscentem verius quàm resistentem Helenam, jam statim sese more muliebri prodentem.

r Præfers] Indicis & prædicas.

s Hoc quoque] Ego quoque dubito, ne fortè amorem simules.

-t Fiducia desit] Id est, Non quod de formâ meâ dissidam.

u Verbaque dicuntur] Fidelem baud ferme mulieri invenias virum. Terent.

x At peccant] Quamvis fideles non sint viri, tamen, quasi essent, puellæ peccant. Objectio est, quasi ex parte Paridis : dixerat verò illè, Lis est cum formâ magna pudicitia.

y Quia prohibet] Responso est Hælenæ

ad objectionem. Quid prohibet, inquit, me inter paucas pudicas recenseri ?

-z Visa est] Dixerat verò Paris, Hæc tibi nempe patrem furta dedere Jovem.

a Admissò] Aduiterio.

b Falsâ] Cygni, scilicet.

c Error] Cygnum enim esse eum credidit, qui fuit Jupiter.

d Nil ego] Adeoque non pudicitia securitatem, sed impudicitia latibulum quaerit : qualis ingenii plurimas inveneris mulieres. e Bene] Feliciter. Sed vocis ambiguitas orationi subservit.

f Auctore] Jove. Nullum dicit fuisse Ledaë crimen, quod ei è Jove vitium oblatum fuerit.

g Redemit] Compensavit.

h Quo Jove] Id est, Nullo. Paridem Jovem esse, quo crimen suum compensetur, negat Helena.

Quòd

- Quod k genus & proavos, & regia nomina jactas :
 Clara satis domus l hæc nobilitate suâ.
 Jupiter m ut soceri n proavus taceatur, & omne
 Tantalidæ Pelopis o Tyndareique decus ;
 55 Dat mihi Leda Jovem cycno decepta parentem ;
 Quæ falsam gremio credula fovit avem.
 p I nunc, & Phrygiæ latè primordia gentis,
 Cumque suo Priamum Laomedonte refer.
 Quos ego q suspicio ; sed, qui tibi gloria magna est,
 60 r Quintus, is à nostro nomine s primus erit.
 t Sceptra tuæ quamvis rear esse potentia Trojæ,
 Non tamen u hæc illis esse minora puto.
 x Si jam divitiis locus hic numeroque virorum
 Vincitur : at certè barbara terra tua est.
 65 Munera tanta quidem promittit epistola y dives,
 Ut possint ipsas illa movere Deas.
 Sed si jam fines vellem transire pudoris :
 z Tu melior culpæ causa futurus eras.

I N T E R P R E T A T I O.

Quæ prædicat gentem & proavos & nomina regia : hæc domus satis est illustris suâ nobilitate. Quamvis Jupiter proavus seceri præmittatur, & omnis bonos Pelopis Tantalidæ, & Tyndarei ; Leda delusa cycno, quæ simplex calefacit sinu avem fictam, facit mihi Jovem patrem. I nunc & prolixè commemorata initia generis Phrygiæ, & Priamum cum suo Laomedonte. Quos ego venero : sed quintus, qui

tibi est, magna gloria, is erit primus à nostro nomine. Quamquam arbitrer sceptra tuæ Trojæ esse valida, non tamen credo hæc esse inferiora illis. Tamest hic locus superetur opibus & numero virorum, at profectò terra tua est barbara. Literæ tuæ magnificæ equidem pollicentur tanta dona, ut illa valeant tangere ipsas Deas. Sed si maximè cuperem transgredi limites honestatis, tu futurus eras potior causa peccati.

N O T Æ.

i Quod] Gall. Quant à cè que. Angl. As to that which.
 k Genus] Extrahit.
 l Hæc] Mea.
 m Ut] Quamvis.
 n Proavus] Vide supra.
 o Tyndareique] Fuit Tyndareus Ledæ maritus, dictusque adeò Helenæ pater.
 p I nunc] Quasi dicat, frustra genus tuum jactas.
 q Suspicio] Venero.
 r Quintus] De Jove loquitur. Miror verò Hubertinum, qui quidem optimè ex Mythologis Paridis genealogiam scripsit, ejusque genus à Priamo, Laomedonte, Ilo, Troë, Erichthonio, Dardano, Jove repetit ; hunc verò, qui septimus est, quintum facit. Credendum est itaque, vel locum hunc corruptum est ; vel aliter quàm solet Nasonem Paridis avos recensuisse ; vel denique, de industriâ errantem feminam induisse.

s Primus] Quia pater. Eò verò optimè majorem suam facit dignitatem Helena, quò minus à Jove distat : Ut maximè nostrorum quorundam stultorum homuncionum demirer ineptiam, qui quò plùs à majoribus suis ætate & virtute sunt remoti, eò sibi majorem partem credunt nobilitatem. Egregiè verò, siquidem minus ab illis remotissimis istorum socordiz lumen affulget. Virtus est, scilicet, minus pravum videri !

t Sceptra] Ad id respondet quod dixerat Paris, Sceptra parens Asiæ, &c.

u Hæc] Nostra.

x Si jam] Paridi concedit quidem ejus Asiam Græciâ opulentiorē, sed barbaram esse dicit.

y Dives] Quæ divitias pollicetur.

z Tu melior] Tuâ elegantia magis flecteris, quàm divitiis. Jam diu victa est, quæ sic loquitur.

- Aut ego perpetuò famam sine labe tenebo ;
 70 Aut ego te potiùs quàm tua dona sequar.
 Utque ea non sperno : sic acceptissima ^a semper
 Munera sunt, ^b auctor quæ pretiosa facit.
^c Plus multò est quòd amas ; quòd sum tibi causa laboris ;
 Quòd per tam ^d longas ^e spes tua venit aquas.
 75 ^f Illa quoque apposità quæ ^g nunc facis, ^h improbe, mensâ,
 (Quamvis ⁱ experiar dissimulare) noto.
 Cùm modò me spectas oculis, lascive, ^k protervis ;
 Quos vix ^l instantes lumina nostra ferunt :
 Et modò suspiras : modò pocula proxima nobis
 80 Sumis ; ^m quâque bibi, tu quoque parte bibis.
 Ah quoties ⁿ digitis, quoties ego tecta notavi
 Signa supercilio ^o pæne loquente dari !
 Et sæpe extimui, ne vir meus illa videret :
 Non satis oculis erubuique notis.

INTERPRETATIO.

Nel ego tuebor semper nomen sine maculò, vel ego potiùs te sequar quàm tua munera. Et ut ea non contemno ; sic dona sunt semper gratissima, quæ auctor reddidit pretiosa. Amplius est multò quòd amas ; quòd sum tibi causa laboris ; quòd spes tua accedit per tam vastâ maria. Adverto etiã illâ quæ nunc, proterve, agis, mensâ admotò, quamvis coner dissimulare. Cùm modò me aspicias oculis pro-

cacibus, luxuriose ; quæ urgentes vix oculi nostri tolerant : Et modò gemis, modo capis pocula proxima nobis, Et tu quoque bibis parte quâ bibi. Ah quoties adverti notis occultas exhiberi digitis, quoties supercilio propemodum Et loquente, sæpe pertimui ne maritus meus illa cerperet ; Et erubui signis non satis tectis.

NOTÆ.

^a Semper] Gortorphanus quondam, pro quandoque, nonnunquam ; quòd clar. Heinio, non sine causâ, elegans visum est.

^b Auctor quæ] Terent. de meretriculâ in Eunuchò,

— *Læta est, non tam ipso quidem*

Dono, quàm abs te datum esse ; id verò serò triumphat.

^c Plus multò] *Ut me in tui amorem pellicias, scil.*

^d Longas] Scilicet à Trojâ ad Peloponnesum, non est brevis via.

^e Spes tuæ] *Tu me abducere sperans. Menonim.*

^f Illa] *Quæ versibus sequentibus recenset.*

^g Nunc] *Vide qua sensu hâc voce utatur,*

de re præteritâ quidem loquens, sed præientem quam facit.

^h Improbe] *Non hîc nefarium, aut sceleratum exposueris ; sed procacem, audacem, assiduum.*

ⁱ Experiar dissimulare] *Id est, Coner simulare me non intelligere.*

^k Protervis] *Petulantibus, procacibus, & lascivis.*

^l Instantes] *Nimirum quid velint declarantes, & quasi potentes.*

^m Quâque] *Quâ parte.*

ⁿ Digitis] *Manu etiã amoris sui signa Paris dederat.*

^o Pæne loquente] *Maxima est in oculis animi declaratio.*

^p Non satis occultis] *Quia signis illis ipse etiã Menelaüs Paris amoris, imò & Helenæ culpam, cognoscere potuisset.*

- 85 Sæpe vel exiguo, ^q vel longo murmure dixi,
 Nil pudet ^r hunc. * Nec vox hæc mea falsa fuit.
 † Orbe quoque in mensæ ^u legi sub nomine nostro,
 Quod deducta mero litera fecit, A M O.
 Credere me tamen ^x hoc oculo ^y renuente negavi.
- 90 Hei mihi! jam didici ^r sic quoque posse loqui.
 His ego blanditiis, si ^a peccatura fuisset
 Flecterer: his poterant pectora nostra capi.
 † Est quoque (confiteor) facies tibi rara: potestque
 Velle sub amplexus ire puella tuos.
- 95 Altera ^c vel potius felix sine crimine fiat,
 Quam cadat ^d externo noster amore pudor.
 Disce ^e meo exemplo, formosis posse carere;
 Est ^f virtus placitis abstinuisse bonis.
 Quam multos credas juvenes optare, ^g quod optas,
- 100 † Qui sapiant ^h oculos an ⁱ Paris unus habes?

INTERPRETATIO.

Sæpe dixi, vel tenui, vel protrahito murmure, nihil pudet hunc, Nec hæc mea verba fuerunt falsa. Legi etiam in ambitu mensæ sub nomine nostro, A M O, quod litera exarata vino fecit. Negavi tamen me bis fidem habere oculo abnuente. Hei mihi! jam docta sum posse quoque sic loqui. Ego moverer bis blandimentis, si fuisset lapsura: pectora nostra poterant bis asliniri. Est quoque tibi,

agnosco, species præstans: & puella potest velle venire in complexus tuos. Vel altera fiat potius beata sine culpâ, quam noster pudor recidat amore peregrino. Disce meo exemplo posse vivere sine pulchris. Est virtus sibi temperasse à bonis placitis. Quam multos juvenes arbitreris cupere, quod cupis, qui sibi temperat? An solus Paris habes oculos?

NOTÆ.

q Vel longo] Quod est quodammodo admirantis & subrafcensis.

r Hunc] Paridem.

s Nec vix] Quia pudore carebat Paris.

t Orbe mensæ] In mensâ rotundâ.

u Legi sub nomine] Postquam Helenæ nomen vino Paris scripisset, hanc nomini vocem supposuit Amo; ut intelligeret Helena se ab illo amari.

x Hoc] Me à te amari.

y Renuente] Nusu tibi respondente, & negante.

z Sic] Oculorum nutu.

a Peccatura] Si conjugii voluisset fidem fallere.

b Est quoque] Respondet ad id quod dixit Paris, Nec puto collatus formâ Menelaüs, &c.

c Vel] Quantam vim habet hoc in loco

hæc vocula, quamque prodit bene occultum Helenæ amorem?

d Externo] Viri extranei, qui maritus non est.

e Meo exemplo] Quæ licet non habeam maritum pulchrum, tamen eo sum contenta, ut exponit Hubertinus. Quod minimè placet. Tacite indicat Helena se Paridis amore captam esse, cui per virtutem resistat.

f Virtus] Maxima quidem, ut vix detur major, ex quo solebat illud Epicæti summi Philosophi, Sustine & Abstine.

g Quod optas] Ejus concubitus, scilicet.

h Qui sapiant] A me abstineant. Sapientia verò non angustos admodum posuit fines, cui vota impura sint licita.

i Paris unus] Unus Vaticanus, Pari solus. Plurimis suam dicit esse cognitam pulchritudinem.

- Non tu plus cernis : sed plus temerarius audes :
 Nec tibi plus cordis, sed magis ^k oris adest.
 Tunc ego te vellem celeri venisse carinā,
 Cūm mea virginitas mille petita procis.
- 105 Si te vidissem, ^l primus de mille fuisses :
 Judicio veniam vir dabit ipse meo.
 Ad possessa venis ^m præceptaque gaudia serus :
 Spes tua lenta fuit ; quod petis, alter habet.
ⁿ Ut tamen optarem fieri tibi Troia conjux,
- 110 ^o Invitam sic me nec Menelaüs habet.
 Desine ^p molle, precor, verbis ^q convellere pectus :
 Neve mihi, quam te dicis amare, ^r noce.
 Sed sine, quam tribuit sortem Fortuna, ^s tueri :
 Nec spoliū nostrī turpe pudoris habe.
- 115 ^t At Venus hoc pacta est : & in altæ vallibus Idæ
 Tres tibi se nudas exhibuere Deæ :
 Unaque cūm regnum, belli daret altera laudem ;
^u Tyndaridos conjux, ^x tertia dixit, eris.
 Credere vix equidem cœlestia corpora possum
- 120 Arbitrio formam supposuisse tuo.

INTERPRETATIO.

Tu non amplius visu polles, sed temerarius amplius audes. Nec tibi plus inest animi, sed plus linguæ. Ego vellem te tunc accessisse veloci navē, cūm mea virginitas quaesita est mille procis. Si te aspexissem, fuisses primus de mille. Ipse maritus ignoscet meo iudicio. Accedis tardus ad voluptatem occupatam & correptam. Spes tuā fuit tarda; alter possidet quod cupis. Quamvis tamen cuperem fieri tibi uxor Trojana, Menelaüs nec me ita retinet coactam. Omitte, quæso, la-

befactare verbis cor tenerum: neve mihi obest quam præsteris te amare. Sed patere me servare conditionem quam Fortuna exhibuit, nec refer indecorum spoliū nostræ pudicitie. At Venus hoc pollicita est, & tres Deæ ostenderunt se tibi sine vestibus in vallibus Idæ excelso, & cūm una polliceretur imperium, altera gloriam belli, tertia dixit, Fies maritus filie Tyndari. Vix equidem possum credere corpora cœlestia permisisse pulchritudinem iudicio tuo.

NOTÆ.

k Oris] Inverecundia. Alii habent, sed magis oris inest.

l Primus] Scilicet, ne quis ex procis offenderetur, si cui pater Helenam responderet; consenserunt omnes, ut, quem vellet, cui reliqui auxilio essent, ipsa eligeret.

m Præceptaque] Antè occupata.

n Ut] Quamquam.

o Invitam] Dicit se nec malè nec contra animi desiderium cum Menelao esse.

p Molle] Ad amandum pronum.

q Convellere] Commovere, labefactare, ab

officio desistere, in tui amorem pellicere.

r Noce] In crimen & dedecus me impellendo.

s Tueri] Ut castè cum Menelao vivam.

t At Venus] Respondet ad id quod dixerat Paris, Pollicita est tibi ut te Cytheræ meo.

u Tyndaridos] Helenæ. Vides Parisiæ epistolam: quæ huic vicem præstet commentarii.

x Tertia] Venus, scilicet,

7 Utque sit ^z hoc verum; certè ^a pars altera ficta est,

^b Judicii pretium quâ data dicor ego.

Non est tanta mihi fiducia ^c corporis, ^d ut me
Maxima, teste Deâ, dona fuisse putem.

125 Contenta est oculis hominum mea forma probari:

Laudatrix Venus est invidiosa mihi.

Sed nihil ^e inficior: faveo quoque laudibus istis:

Nam mea vox quare, ^f quod cupit, esse neget?

Nec tu ^g succense ^h nimium mihi ⁱ creditus ægrè:

130 Tarda solet magnis rebus inesse fides.

Prima mea est igitur Veneri placuisse voluptas:

Proxima, ^k me visam præmia summa tibi:

Nec te Palladios, nec te Junonis honores

Auditis Helenæ præposuisse ^l bonis.

135 Ergo ego ^m sum virtus? ego sum tibi ⁿ nobile regnum?

Ferrea sim, si non ^o hoc ego pectus amem.

^p Ferrea, crede mihi, non sum: ^q sed amare repugno

illum, quem fieri vix puto posse meum.

INTERPRETATIO.

Et quamvis hoc sit verum, certè pars altera est falsa quâ ego dicor facta merces judicii. Non mihi tanta est confidentia corporis, ut credam me fuisse maxima munera Deæ in judicio. Meæ pulchritudini satis est laudari oculis hominum. Venus approbatrix est mihi invidiosa. Sed nihil nego, probo etiam ista præconia. Nam quamobrem meus sermo inficietur esse quod optat? Nec tu vix credicus nimium mihi irascaris. Fides lenta solet tri-

bui magnis rebus. Ergo prima gaudia sunt placuisse Veneri: altera, me visam tibi maxima munera: nec se prætulisse honores Palladios, nec te prætulisse honores Junonis bonis auditis Helenæ. Ergo ego sum tibi virtus? Ego sum splendidum regnum? Inhumana forem, si ego non diligam hunc tuum animum. Crede mihi, non sum inhumana; sed refugio illum diligere, quem arbitror vix posse fieri meum.

NOTÆ.

y Utque] Quamvis.
z Hoc] Quod de formâ Dearum judicaverit.

a Paris altera] Eorum quæ dicis, scil.

b Judicii] Quo Veneri palmam tulisti.

c Corporis] Quod ad pulchritudinem spectat, intellige.

d Ut me] Vide ut magis de formâ quàm de pudicitia sollicita sit, utque victam se tradat potius, quàm ab adultero tueatur.

e Inficior] Alii infirmo.

f Quod cupit] Elie pulchram, scil.

g Succense] Irascere. Enimvero istud etiam curaverit mulier pudica!

h Nimium mihi] Ex Paridis personâ loquitur, cum ipsum nimis ægrè creditum dicit,

quasi is ideo queri possit, quod sibi Helenæ non crederet.

i Creditus] De iis intellige, quæ de Helenâ prædicasse Venerem, Paris dicebat.

k Me visam] Me putatam & judicatam esse.

l Bonis] Pulchritudine, scil.

m Sum virtus] Hoc dicit, quia se virtutis à Pallade promissæ loco, Paris elegerat.

n Nobile regnum] Id est, Regni à Junone promissi loco.

o Hoc] Tuum, tale.

p Ferrea] Dura, inhumana, quæ amare nesciam.

q Sed] Illud verò sed nihil est. Atque etiam vix subdit.

- * Quid * bibulum curvo profcindere littus aratro,
 † Spemque sequi coner, quam ^a locus ipse neget ?
 140 Sum rudis ad Veneris furtum : nullâque fidelem
 (Dî mihi sunt testes) ^x lusimus artē virum.
 † Nunc quoque, quod ^a tacito mando mea verba libello,
 Fungitur officio litera nostra ^a novo.
 145 ^b Felices, quibus ^c usus adest ! ego nescia rerum
^d Difficilem culpæ suspicor esse viam.
 Ipse ^e malo metus est : ^f jam nunc confundor, & ^g omnes
 In nostris oculos vultribus esse reor.
 Nec reor hoc falsò : sensi mala murmura vulgi :
 150 Et ^h quasdam voces retulit ⁱ Æthra mihi.
 At tu dissimula : nisi si ^k desistere mavis.
 Sed cur desistas ? dissimulare potes.
 Lude, sed occultè ; ^l major, non maxima nobis
 Est data libertas, quòd Menelaüs abest.
 155 Ille quidem procul est, ita re cogente profectus :
 Magna fuit subitæ justaque ^m causa viæ :

INTERPRETATIO.

Quamobrem tentem findere littus bibulum ad-
 uerco vomere, & spem fovere, quam ipse lo-
 cus prohibeat ? Sum imperita ad furtum
 Veneris : & (Dî mihi sunt testes) nullâ
 fraude decipimus maritum fidum. Nunc et-
 iam quòd committo mea verba libello se-
 creto ; epistola nostra facit officium insoli-
 tum. Beatæ quibus experientia adest : ego
 imperita conjicio iter ad crimen esse aspe-
 ram. Ipse timor est oreri ! jam nunc turbata

sum & puto omnes oculos hæverè in nostrâ fa-
 cie. Neque hoc falsò reputo. Experta sum
 sinistros rumores vulgi : & Æthra renunci-
 avit mihi quædam verba. At tu dissimula,
 nisi si præoptas desinere. Sed quamobrem de-
 sinas ? potes dissimulare. Ludito, sed clam :
 licentia major, non maxima est nobis indulta,
 quòd Menelaüs procul est. Ille quidem abest,
 digressus re ita urgente : Magna & justa causa
 fuit repentino itineri :

NOTÆ.

r Quid bibulum] Per similitudinem osten-
 dit sibi Paradisi amori non esse frustrâ indul-
 gendum.

s Bibulum] Nimirum littus arenosum sta-
 tim aquam omnem ebibit, & sterile est.

t Spemque] Velim ex semente lætam messem
 sperare, quam locus ipse deneget. Sese à Pa-
 rside amari fingit non credere.

u Locus] Littus arenosum & sterile.

x Lusimus] Decipimus.

y Nunc quoque] Ad alium se antea un-
 quam scripsisse negat.

z Tacito] Secreto.

a Novo] Insolito.

b Felices] Suspirans istud dicit proba mu-
 lier.

c Usus] Experientia, exercitatio.

d Difficilem] Adeoque maximè cavendum
 in principio, ne peccemus.

e Malo est] Mibi nocet ; molestus est.

f Jam nunc] Antequam peccavero ; quid
 postea esset ?

g Omnes] Qui fraudem & peccatum meum
 arguant.

h Quasdam voces] Populi, scil. de amore
 nostro obmurmurantis.

i Æthra] Helenæ altera comes.

k Desistere] Amore supersedere.

l Major] Quàm si adestet maritus, intel-
 lige : at non omnis tamen data est. Dixerat
 Paris, Sed tibi & hoc suadet rebus, non voce
 maritus ; ad hoc respondet Helena.

m Causa] Ea fuit, ut dividerentur in
 Crætâ Atræi bona.

Aut mihi ⁿ sic visum est. Ego, cum dubitaret an iret,
Quamprimum, dixi, fac rediturus eas.

o Omine lætatus * dedit oscula: *Resque, domusque,*
 160 *Et tibi sit curæ* ^p *Troicus hospes, ait,*

q Vix tenui risum; quem dum compercere luctor,
 Nil illi potui dicere, præter, ^r *Erit.*

Vela quidem ^s Creten ventis dedit ille secundis:
 Sed tu non ideo cuncta licere puta.

165 Sic meus hinc vir abest, ut me custodiat absens.
 An nescis longas regibus esse manus?

Fama quoque ^t est oneri; nam quò constantius ore
 Laudamur vestro, justius ^u ille timet.

Quæ ^x iuvat, ^y ut nunc est, eadem mihi gloria ^z damno est:
 170 Et melius famæ ^a verba dedisse foret.

Nec, quòd ^b abest, hic me tecum mirare relictam:
 Moribus & vitæ credidit ille meæ.

c De facie metuit, ^d vitæ confidit: & illum
 Securum probitas, forma timere fatit.

INTERPRETATIO.

Aur sic mihi visum est. Ego, cum incertus es-
set, an proficisceretur, Fac, inquam, discedas
mox reverturus, Gaudens præfagin me de-
osculatus est: & inquit, Et res, & domus, &
hospes Trojanus sit tibi curæ. Vix repressi
risum; quem dum conor cõterere, nibi potui
illi dicere, præter, Erit. Ille quidem expan-
dit carbasia Creten ventis propitiis. Sed tu
ne credas ideo omnia esse concessa. Maritus
meus ita hinc abest, us absens me servet.

An ignoras manus longas esse regibus? Fama
quoque gravis est; nam quò certius celebra-
mur ore vestro, ille metuit justius. Gloria
quæ prædest, ut nunc est, eadem mihi est de-
trimento. Et aptius esset sefellisse famam.
Nec, quia procul est maritus, miseris me hic
tecum desertam: ille confusus est moribus & vitæ
meæ. Timet de formâ, vitæ credit; & in-
tegritatis præstat illum tutum, pulchritudo cogit
metuere.

NOTÆ.

n Sic] Ut Menelaüs in Cretam proficisceretur, causam esse justam. Quippe justam fingebat adultera, quæ discedere maritum cupiebat.

o Omine] Illo nempe, quòd dixisset Helena, *Quamprimum rediturus eas.*

* Dedit] Mibi, scil.

p Troicus] Paris.

q Vix tenui] Quia ovem lupo concredere Menelaüm sciebat.

r Erit] Curæ, scil. domus, & res, & Troicus hospes.

s Creten] Id est, Ut in Creten iret.

t Est oneri; Me retinet, ne omnia quæ lupens peccarem, audiam.

u Ille] Menelaüs, addeque maritus qui libet.

x Iuvat] Quia mihi amorem tuum conciliavit. y Ut nunc est] Maxima, ex pulchritudinis laude.

z Damno] Quia per eandem ex pulchritudine laudem & gloriam minus latere & peccare licet. Nihil enim ad rem dixisse videntur commentatores.

a Verba dedisse] Ut nesciret famâ tantopere viris placere Helenam.

b Abest] Menelaüs, supple.

c De facie] Quia pulchra sum, ne quis mihi insidietur, metuit.

d Vitæ] Quam antea pudicè egi. Quamquam ratiocinatio hæc, Casta fuit, ergo erit, cautione egent; vixque possit certò scire quisquam, quantumvis fuerint castæ non paucæ, hæcne an illa talis sit.

• Tempora

- 175 ^e Tempora ne pereant ^f ultro data ^g præcipis; utque
Simplicis utamur commoditate viri.
^h Et libet, & timeo: ⁱ nec adhuc exacta voluntas
Est satis; in dubio pectora nostra labant.
Et vir abest nobis; & tu sine conjuge dormis:
- 180 ^k Inque vicem tua me, te mea forma capit;
^l Et longæ noctes; & jam sermone ^m coimus:
Et tu (ⁿ me miseram!) blandus; & una domus.
Et peream, si non invitant omnia culpam:
Nescio quo tardor sed tamen ipsa metu.
- 185 Quod ^o malè persuades, utinam ^p bene cogere possis:
Vi mea rusticitas excutienda fuit.
^q Utilis interdum est ipsis injuria passis:
Sic certè felix esse coacta velim.
Dum novus est, ^r potiùs cæpto pugnemus amori:
- 190 Flamma recens parvâ sparsa resedit aquâ.
Certus in hospitibus non est amor; ^s errat, ut ipsi:
Cumque nihil speres firmius esse, ^t fuit.

INTERPRETATIO.

Suades ne opportunitas sponte exhibita dilabatur, & ut utamur facilitate creduli mariti. Et cupio, & metuo, nec voluntas est adhuc satis explorata: corda vestra in incerto fluctuant. Et morius nobis est absens & tu cubas sine uxore, & tua species vicissim me movet, & mea te; & noctes proluxæ, & jam verbis conjuncti fuimus; & tu (me infelicem!) comis, & una domus. Et inteream, si omnia non pelliciant ad crimen. Sed tamen ipsa detineor nescio

quo timore. Utinam queas bene cogere quod malè persuades, mea morositas per vim fuit prestiganda. Nonnunquam injustitia grata est ipsis injustitiâ affectis. Sic profectò per vim cupiam esse beata. Dum tener est, certamus potiùs adversus nascentem amorem: flamma nova disjecta, oppressa est pauculâ aquâ. Amor non est firmus in hospitibus: vagatur sicut & ipsi; & cum credas nihil esse certius, fuit.

NOTÆ.

^e Tempora] Imò per illa amori indulgemus.

^f Ultro] Cùm vir meus excefferit.

^g Præcipis] Suades.

^h Et libet, &] Pudica mulier.

ⁱ Nec adhuc] Tutò ut peccaret sollicita erat.

^k Inque vicem] Vicissim, tu me, ego te.

^l Et longæ] Rationes enumerat, quibus in Paradisi vota trahebatur.

^m Coimus] Coniungimur. Nescio quos gradus enumerant, Videre, Colloqui, Tangere, &c.

ⁿ Me miseram] Istud dicit quæ contra rationis & pudicitix leges sese sentit abripi.

^o Malè] Non bonè.

^p Bene] Ut mihi bonè sit excusatiò. Illud verò unum plerumquè quærent, non aliud.

^q Utilis] Quia & per injuriam sese excusant. Jam verò, cùm totam propemodum Ovidii artem in hâc epistolâ videam, mirari eos sùbit, qui politissimum ejus opus ab alio ingenio ortum esse putent.

^r Potiùs] Ecce muliebrem mobilitatem; quâ etiam ad inflammandos viros utuntur.

^s Errat] Amor hospitum erro & levis est ut ipsi hospites, quibus certa non est sedes. Gall. Leur amour est volage. Angl. Their love is vagrant.

^t Fuit] Argutè, ut intelligatur nullum esse amorem. Alii tamen codices habent fugit.

- Hypsipyle testis, testis * Minoia virgo est;
 In non exhibitis utraque ⁊ quæsta ⁊ toris.
 195 Tu quoque dilectam multos, infide, per annos
 Diceris Oenonen destituisse tuam.
 Nec tamen ipse negas; & nobis omnia de te
 Quærerere, si nescis, maxima cura fuit.
 Adde quodd, ut cupias constans in amore manere,
 200 Non potes; ⁊ expediunt jam tua vela Phryges.
 Dum loqueris mecum, dum noxa sperata ^b paratur,
 Qui ferat in patriam jam tibi ^c ventus erit.
^d Curfibus in mediis ^e novitatis plena relinques
 Gaudia: cum ventis noster abibit amor.
 205 An ^f sequar, ut suades; ^g laudataque Pergama visam;
 Pronurus & magni Laomedontis ero?
 Non ita contemno ^h volucris præconia Famæ,
ⁱ Ut probris terras impleat illa meis.
 Quid de me Sparte poterit, quid Achæia tota,
 210 Quid gentes Asiæ, quid tua Troja loqui?

INTERPRETATIO.

Hypsipyle est testis, virgo Minoia est testis, utraque conquesta in lætis non datis. Tu quoque perfide peribiberis deseruisse tuam Oenonen amatam per multos annos. Nec tamen ipse diffiteris; & si ignoras, maxima cura fuit nobis omnia de te percontari. Adjice quod, quamvis desideres esse firmus in amore, non potes. Phryges jam adornant tua vela. Dum mecum sermocinaris, dum nox expectata apparatur, jam tibi aura venies, quæ

te vebat in patriam. Destitues delicias plenas jucunditatis in mediis progressibus: noster amor excedet cum ventis. An me tibi dedam comitem, ut pellicis; & petam Pergama celebrata; & ero pronurus magni Laomedontis? Non ita sperno laudes celeris famæ, ut illa adimpleat orbem meo dedecore. Quid Sparte poterit dicere de me, quid tota Achæia, quid populi Asiæ, quid tua Troja?

NOTÆ.

- *Hypsipyle*] *A Jasonis relicta.*
 x *Minoia*] *Ariadne Minois filia.*
 y *Quæsta*] *Correctio est clariss. Heinssii.*
 Vulgati codices habent *juncta*; alii *lusa*;
 2 alii *parata, vieta, juxta, juncta, ducta, justa.*
 z *Toris*] *Per torum fide.n conjugalem intellige.*
 a *Expediunt*] *Qui discedant, scilicet, teque secum revebant.*
 b *Paratur*] *Pro parabitur; sed major est vis, & melius res ipsa per tempus præfens declaratur.*
 c *Ventus*] *Quo secundo; hortantibus tuis proficisceris; neque, tametsi nolles, destituere cogeris.*

- *d Curfibus*] *Amoris voluptatibus. Metaphora ab aurigis.*
 e *Novitatis*] *Adeoque maxima, & jucundissima, quia non bene cognita, vixque delibata.*
 f *Sequar*] *Te, scil. Ad ea incommoda pergit, quæ sequentur, si cum Paridi aufugere malit.*
 g *Laudataque*] *A te, scil.*
 h *Volucris*] *Cujus alæ pernices, uti quidem eam sinxerunt poetæ, Virgilius præsertim in illâ suâ magnificâ Famæ descriptione.*
 i *Ut probris*] *Id est, Ut ea admittam, quibus me jure possit fama probris ornare, & infamem probare.*

- Quid Priamus de me, Priami quid ^k sentiet uxor;
 Totque tui fratres, Dardanidesque nurus?
 Tu quoque, quî poteris tibi me sperare fidelem?
 Et non exemplis ^l anxius ^m esse tuis?
- 215 Quicumque Iliacos intraverit advena portus,
 Is tibi solliciti ⁿ causa timoris erit.
 Ipse mihi quoties iratus, *Adultera*, dices!
 Oblitus ^o nostro crimen inesse tuum.
 Delicti fies idem reprehensor & auctor.
- 220 Terra, precor, vultus obruat p̄ antè meos.
 q̄ At fruar Iliacis opibus, cultuque beato:
 Dona que promissis uberiora feram.
 Purpura nempe mihi, pretiosaque texta dabuntur:
 Congestoque auri pondere dives ero.
- 225 Da veniam ^r fallæ; non sunt tua munera tanti.
 Nescio quo tellus me tenet ^s ista modo.
 Quis mihi, si lædar, Phrygiis succurrat in oris?
 Unde petam fratres, unde parentis opem?
 Omnia Medæ fallax promisit Iason:
- 230 Pulsa est ^t Æsoniâ num minùs illa domo?

INTERPRETATIO.

Quid cogitabit Priamus de me, quid conjux Priami; & tot tui fratres, & nurus Trojanæ? Tu quoque, quomodo poteris sperare me tibi fidelem, & non esse sollicitus tuis exemplis? Quicumque peregrinus subiêrit portus Iliacos, is erit tibi causa metûs anxii. Quoties ipse infensus, mihi dices, Adultera! immemor flagitium tuum esse in nostro. Idem fies censor & auctor peccati. Tellus, oro, prius defodiat faciem meam. At gaudebo divitiis Iliacis, & ornatu splendido; & con-

sequar munera majora pollicitis. Nimirum exhibebuntur mihi purpura, & splendida vestimenta, & ero opulenta pondere cumularo auri. Ignosce confidenti, tua dona non sunt tanti. Nescio quomodo ista terra me retinet. Quis mihi opem ferat in terris Phrygiis, si offendar? Unde arcessam fratres, unde auxilium patris? Iason mendax omnia pollicitus est Medæ: num illa minùs est ejecta domo Æsoniâ?

NOTÆ.

^k Sentiet] Sentiat sex libri: unus habet censeat.

^l Anxius] Quis verò sibi fidelem credat mulierem, quam ipse perfidiam docet?

^m Tuis] Qui me à Menelao marito non dubitas abstrahere.

ⁿ Causa timoris] Quia eo, quo tu huc impulisti, animo, eodem illum advenire credes.

^o Nostro crimen] Te uno & eodem crimine maculam reum esse.

^p Antè] Quam, intellige tu reprehendas meam delictum. Nam illud tantum metuit adultera, utcumque dissimulet.

^q At fruar] Iitid pollicitus erat Paris.

^r Fallæ] Mibi ingenue confidenti, tua munera tanti non esse, ut hinc discedam.

^s Ista] Laconica; solum patrium; cujus dulcedine capi cunctos alicubi canit Poëta.

^t Æsoniâ] Doms Æsonis, qui fuit Jasonis pater.

• Non erat Æetes, ad quem despecta rediret :

Non x Ipsea parens, Chalciopeque soror.

Tale nihil timeo : y sed nec Medea timebat :

z Fallitur augurio spes bona sæpe suo.

235 Omnibus invénies, quæ nunc jactantur in a alto,
Navibus b à portu lene fuisse fretum.

Fax quoque me terret : quam se peperisse cruentam
Ante diem partûs est tua visa parens.

Et vatam timeo monitus : quos igne Pelasgo

240 Ilion arsuram præmonuisse ferunt.

Utque favet c Cytherea tibi, quia d vicit, habetque

Parta per arbitrium e bina tropæa tuum ;

Sic f illas vereor : quæ, g si tua gloria vera est,

Judice te causam non tenuère duæ.

245 Nec dubito, quin, te si prosequar, arma parentur.

Ibi: per gladios (hei mihi) noster amor.

Non fera Centauris indicere bella coëgit

h Atracis i Hæmonios Hippodamia viros ?

INTERPRETATIO.

Non erat Æetes, ad quem spreta revertere-
tur: non mater Ipsea & soror Chalciope.
Nihil tale metuo, sed nec Medea metuebat.
Spes bona sæpe decipitur omine suo. Com-
peries mare fuisse mite à portu omnibus navi-
bus, quæ nunc agitantur in aperto mari.
Fax quoque, quam sanguinolentam mater vi-
sa est partu emisisse ante diem puerperii, mihi
errorem incutit. Et meo responsa vatam,
quæ aiunt prædixisse Trojam flagratam ig-

ne Pelasgo. Et quemadmodum Cytherea tibi
est æqua, quia superior discessit, & consecuta
est duræ tropæa per judicium tuum; sic timeo
illas, quæ duæ, si honor tuus non est fictus,
causâ exciderunt te arbitro. Nec dubito, quin,
si te comiter, arma commoveantur. Hei mihi!
noster amor fereur per enses. An Hippodamia
Atracis adegit viros Hæmonios denunciare sævæ
bella Centauris?

NOTÆ.

u Non erat] Erat quidem; sed ad quem
accedere auderet Medea, non erat: quan-
quam accessisse, imò ipsum regno pulsum
restituisse eam scripsit Apollodoros.

x Ipsea] Hic maxime variant codices:
unde corruptum locum esse licet conjicere;
eo præsertim, quòd nullus, quòd quidem
sciam, illo nomine hanc Medæe matrem
appellaverit. Reponendum itaque, ex He-
siodo, Apollonio, Apollodoro, Hygino, I-
dyæ: quæ est communis opinio; tametsi
aliam nonnulli meminerunt.

y Sed nec] Argutè profectò. Exemplo
nihil metuentis Medæe, si posse destitui
dicit Helena.

z Fallitur] Non ea eveniunt quæ bene spe-
ravimus; contra sæpe cedunt malè omina.

a Alto] In mari, procul à terris.

b A portu] Hæc comparatione innuit, non
esse statim primæ rerum speciei credendum.

c Cytherea] Venus.

d Vicit] Per te, qui ipsi pulchritudinis pal-
mam detulisti.

e Bina] De Junone & Pallade.

f Illas] Junonem & Palladem.

g Si sua] Si verum est quod ad tuam glo-
riam dicis, te, de pulchritudine, Dearum licet
diremissæ.

h Atracis] Atracis, seu Atracia Thessaliæ
urbe oriunda, nisi fortè Atracia pro The-
saliâ generatim posita. Nam quod Anto-
nius Atracis fluvii Hippodamiam filiam facit,
nullibi potui reperire.

i Hæmonios] Thessalos: Pirithoûm scilicet,
Thestem, Herculem, Lapithas; qui,
ut vidimus in Phyllide, Centauros, in Hip-
podamiæ & Pirithoû nuptiis, mulieribus
vim parantes partim interfecerunt, partim
fugaverunt.

- Tu fore tam justâ lentum Menelaon in irâ,
 250 Et geminos ^k fratres, Tyndareumque putas?
 Quòd bene te jactas, & fortia facta recensens;
 A verbis facies diffidet ^l ista suis.
 Apta magis Veneri, quàm sint tua corpora Marti:
 Bella gerant fortes: tu, Pari, semper ama.
 255 Hectora, quem laudas, pro te pugnare jubeto:
^m Militia est operis altera digna tuis.
ⁿ His ego, si ^o saperem, pauloque audacior essem,
 Uterer; utetur, si qua puella sapit.
 Aut ego deposito ^p faciam fortasse pudore;
 260 Et dabo ^q conjunctas ^r tempore victa manus.
 Quod petis, ut furtim præsentem plura loquamur;
^s Scimus quid captes, colloquiumque voces.
 Sed nimium properas; & adhuc tua messis ^t in herbâ est.
 Hæc mora ^u sit voto forsan amica tuo.
 265 ^x Hactenus ^y arcanum furtivæ conscia mentis
 Littera jam lassò pollice ^z sistat opus.
 Cætera per socias Clymenen Æthramque loquamur;
 Quæ mihi sunt comites ^a consiliumque duæ.

INTERPRETATIO.

Tu arbitraris Menelaum, & fratres gemellos & Tyndareum futurum tardum in vindictâ tam justâ? Quòd magnificè te effers, & enumeras strenua facinora; iste vultus dissentit à suis vocibus. Tua corpora sint magis idonea Veneri, quàm Marti. Strenui sequantur arma, tu, Pari, semper ama. Hæc Hector, quem celebras, pro te certet; altera militia est digna tuis laboribus. Ego, si saperem, & essem paulò cordatior uterer his: utetur puella, si qua sapit. Aut ego fortasse

utar pudore profligato, & aliquando superata porrigam manus connexas. Quod postulas, ut in conspectu quàm plura fabulemur, novimus quid quæras, & vocites colloquium. Sed nimium festinas, & tua messis est adduc in herbâ. Forsitan hæc dilatio sit grata tuo desiderio. Hactenus epistola parviceps animi jecti modum faciat operi furtivo pollice jam desesso. Aperiamus reliqua per socias Clymenen & Æthram, quæ duæ sunt mihi comites & consilium.

NOTÆ.

^k Fratres] Meos, Castorem & Pollucem.
^l Ista] Quæ amorem, non bellum, pre se fert.
^m Militia] Amoris scil. Enimvero Militia
 omnis amans, & habet sua castrâ Cupido.
ⁿ His] Operis, scil.
^o Saperem] Si mihi & voluptati meæ con-
 sulerem, remque meam facere vellem.
^p Faciam] Tuis bonis, & in amoribus, tuâ
 operâ utar. Sed unus & alter codex venustè
 habent sapiam.
^q Conjunctas] Quales eorum solent esse,
 qui sese dedunt & submitunt.
^r Tempore] Aliquando, tandem.
^s Scimus] Difficile non fuit, cum dixerit
 Paris.

Excipe me læto, nocte silente, tuo.
^t In herbâ] Adeoque tempus ejus remo-
 tum. Metaphoræ verò sensus apertus est.
^u Sit] Pro erit. Vides muliebri ingenium,
 & quàm bene Ovidio perspectum fuerit.
^x Hactenus conscia] Cui hactenus mentis
 meæ secreta commisi. Hæc omnia ex Amandi
 arte.
^y Arcanum opus] Secreta scribendi offi-
 cium.
^z Sistat] Finiat.
^a Consiliumque] Quibus aded omnia licet
 tutò concedere. Scilicet, ut multa alia,
 per internuncios meliùs geruntur res istæ.

EPISTOLA XVIII.

ARGUMENTUM.

Hellepontiacum mare septem tantum stadiis Europam ab Asia dividit. Sestos in Europa, Heras patria, & Abydos in Asia, ex qua fuit Leander, adversa urbes sunt. Cum autem Leander Abydenus Sestiam puellam Hero miserè deperiret, per Hellepontum noctu ad eam natare consueverat. Sed maris tempestate interclusus, jam præteritis septem diebus, ad amicum Hero, per audacem nautam eam tempestate Seston navigantem, hanc epistolam misit in qua primam amorem suum firmum & stabilem esse ostendit. Deinde præterit, quod natandi facultas ob ferventissimum maris æstum ei sit ablata. Demum verò pollicetur se brevi venturum: & præterit mare non fuerit tranquillum, se tamen periculis potius vitam suam commissurum, quam illius jucundissimo conspectu atque colloquio cariturum.

LEANDER HERONI.

MITTIT ^b Abydenus; quam ^c mallet ferre; salutem;
^a Si cadat ira maris, ^e Sesta puella, tibi.
 Si mihi Di ^f faciles & sunt in amore ^g secundi,
^b Invitis oculis hæc mea verba leges.
 5 Sed non sunt faciles: nam cur mea vota morentur;
ⁱ Currere me ^k notâ nec patientur aquâ?
^l Ipsa vides cælum pice ^m nigrius; & freta ventis
 Turbida; perque cavas vix adeunda rates.
 Unus, & hic audax, à quo tibi litera nostra
 10 Redditur, è portu navita movit iter.

INTERPRETATIO.

Puella Sesta, Abydenus mittit tibi salutem, quam præcipere ferre, si impetus maris remitteret. Si Di sint mihi benigni & propitii in amore, leges hæc mea verba oculis reluctatibus. Sed non sunt benigni: nam

cur desineant mea vota; nec finant me natare aquâ assuetâ? Ipsa cernis cælum obscurum pice, & maria turbata ventis; & vix tangendâ navibus. Unus nauta, & hic audax, à quo epistola nostra tibi exhibetur; solvit è portu.

NOTÆ.

^b Abydenus] Leander, ex Abydo urbe.
^c Mallet] Malit melius ad verbum sequens cadat responderet.

^d Si cadat] Si fluctus maris, seu tempestas sedata fuerit.

^e Sesta] Mallet clar. Heinsius Sestis, sicut alibi Lesbii, si per antiquos libros liceret. Non immeritò certè; nam aliud hujusce formationis nomen haud facile invenias. Statio Hero Sestias dicitur, quam Sestiam etiam analogicè dixeris. Cæterum in Puteaneo codice, manu recentiore legebatur hæc distichon, cujus loco excerpta Doussæ.

Quam cuperem solitas; Hero, tibi ferre petundus.

Accipe Leandri; dum venit ipse, in unum.

^f Faciles] Exorabiles & propitii.

^g Secundi] Faventes.

^h Invitis] Ita ut, quod opto, maluerit me quam epistolam videre.

ⁱ Currere] Natare.

^k Nota] Assuetâ.

^l Ipsa vides] Vide verò quam aptè Poëta omnia connectit, & facile ad singula descendit.

^m Nigrius] Scilicet aquis tempestate turbatis nigricat mare.

- Ascensurus eram: nisi quòd, cùm vincula proræ
 Solveret, ^a speculis omnis ^o Abydos erat.
- ^p Non poteram celare meos, velut antè, parentes:
 Quemque tegi volumus, non latuisset amor.
- 15 Protinus hæc scribens, *felix, i, litera*, dixi:
Jam tibi formosam porriget q illa manum.
Forſitan admotis etiam tangere labellis;
Rumpere dum ^r niveo ^s vincula dente volet.
- 20 Talibus exiguò dictis mihi murmure verbis,
 Cætera ^t cum chartâ dextra locuta mea est.
^u Ah quantò malle, quàm scriberet, ^x illa nataret;
 Meque per affluetas sedula ferret aquas!
- Aptior illa quidem placido ^v dare verbera ponto:
 Est tamen & sensûs apta ministra mei.
- 25 ^z Septima nox agitur, spatium mihi longius anno,
^a Sollicitum ^b raucis ^c ut mare ^d fervet aquis.
^e His ego si ^f vidi mulcentem pectora somnum
 Noctibus: ^g infani ^h sit mora longa freti.
- Rupe sedens aliquâ speculo tua littora tristis:
 30 Et quò non possum corpore, mente feror.

INTERPRETATIO.

Ingressurus eram nisi quòd cùm revelleret funes proræ, tota Abydos erat in speculis. Non poteram dissimulare meis parentibus amorem, ut antea, & quem volumus celari, non occultatus esset. Statim hæc scribens; Proficiscere, dixi, beata epistola: illa jam tibi præbebit pulchram manum; fortè etiam tangèris labiis adductis, dum cupiet solvere linum dente candido. Talibus verbis à me prolatis parvo murmure, manus mea protulit reliqua cum chartâ. Ab quantò malle illa

maria agigaret, quàm pingeret, & diligenter me portaret per aquas solitas! Illa quidem magis idonea est percutere mare tranquillum. Est tamen etiam idonea ministra animi mei. Nox septima currit, tempus mihi prolixius anno, postquam mare turbidum æsuat aquis sonantibus. Si ego somno delinitus fui his noctibus, longâ morâ mare sævum æsuat. Mæstus insipientis saxo aliquo prospicio tua littora; & vebor animo quo non possum corpore.

NOTÆ.

n In speculis] In locis editioribus, unde discedentem navem prospicerent.
 o Abydos] Pro Abydenis.
 p Non poteram] Navem, inquit, non ascendendi; quia, ascendendo, amorem nostrum, ut antea, non poteram celare meos parentes.
 q Illa] Hero, amica mea.
 r Niveo] Nivis instar albo.
 s Vincula] Linum, quo constringebantur tabellæ.
 t Cum chartâ] Id est, Scripsi.
 u Ab] Alii Ar.

x Illa] Manus mea.
 y Dare verbera] Natate.
 z Septima nox, spatium] Appositius.
 a Sollicitum] Commotum.
 b Raucis] Frementibus.
 c Ut] A quo tempore. Optime.
 d Fervet] Æsuat.
 e His] Septem, [scil. noctibus.
 f Vidi somnum] Dormivi.
 g Infani] Æsuantis & furentis.
 h Sit mora] Ita ut te videre non possim.

- 1 Lumina quin etiam summâ ^k vigilantia turre,
 Aut videt, aut ^l acies nostra videre putat.
 Ter mihi deposita est in siccâ vestis arenâ,
 Ter grave tentavi carpere nudus iter.
 35 Obstetit inceptis tumidum ^m juvenilibus æquor :
 Merfit & adversis ⁿ ora natantis aquis.
 At tu de rapidis ^o immansuetissime ventis,
 Quid mecum ^p certâ praelia mente geris ?
 In me, si nescis, Borea, non æquora, sævis.
 40 ^q Quid faceres, esset nî tibi notus amor ?
 Tam gelidus ^t cùm sis, non te tamen, improbe, quondam
 Ignibus ^s Actæis incaluisse negas.
^c Gaudia rapturo si quis tibi ^u claudere vellet
 Aërios aditus ; quo paterere modo ?
 45 Parce, precor ; ^x facilemque move moderatiùs auram ;
 Imperet ^y Hippotades ^z sic tibi triste nihil.
^a Vana peto, precibusque meis ^b obmurmurat ipse :
 Quasque ^c quatit, nullâ parte ^d coërcet aquas.

INTERPRETATIO:

Quin etiam oculi nostri cernunt, aut arbitrantur cernere, faces accensas in fastigio turris. Amictus ter mihi demissus est in aridâ arenâ, ter nudus conatus sum ingredi molestam viam. Mare instatum cohibuit ausa juvenilia : & obruit vultus natantis undis oppositis. At tu immitissime de ventis furentibus, quamobrem moves certamina mecum animo obfirmato ? Furis in me, Aquilo, si ignoras, non adversus aquora. Quid age-

tes, nisi amor esset tibi cogitatus ? Cùm sit tam frigidus, proterve, non tamen differit te flagrasse olim ignibus Actæis. Si quis cuperet denegare accessus aërios tibi capturo gaudia ; quomodo ferres ? Ignosce, quaeso, & age leniùs auram placidam. Sic Hippotades nihil te jubeat, quod grave sit : frustra precor, & ipse obstreperit meis petitionibus : & nullo modo mulcet aquas, quas commovet :

NOTÆ.

i Lumina] Facem intelligit, quam in summâ turte Hero accendebat, ut ad ejus lucem Leander natatum dirigeret.

k Vigilantia] Accensa.

l Acies] Oculorum scilicet acies, Oculi : m Juvenilibus] Ineptum profectò & juvenile sicut inceptum : attamen audax intellige.

n Ora natantis] Mea.

o Immansuetissime] Boream compellans ; convenientissimo nomine appellat : est enim vehementissimus.

p Certâ] Obsinatâ, Jam per septem dies & noctes maria turbabat.

q Quid faceres] Quasi dicat, multò magis scævires.

r Cùm] Puteaneus habet quoddam ; deinde num pro non ; ut hæc per interrogationem legantur.

s Actæis] Arbeniensibus. Orithyæ Erechthei filix quam amasse Borean supra vidimus.

t Gaudia] Ex amore, scilicet.

u Claudere] Ut ne ad amicam ire posses.

x Facilem] Mobilem ; levem.

y Hippotades] Æolus ventorum Deus ; Hippotæ, ex Egestâ, Segesthâ, aut Acesthâ, ejus filiâ, nepos.

z Sic] Adjurantis : Ita nihil tibi imperet Æolus, neve illi displiceat, ut jam moderatiùs auram moveas.

a Vana] Non vana quidem, sed in vanum, frustra.

b Obmurmurat] Contrâ murmurat :

c Quatit] Concitat, turbat, commovet.

d Coërcet] Mulcet, placat.

Nunc daret ^e audaces utinam mihi ^f Dædalus alas!

50

^g Icarium quamvis hîc propè littus adest.

Quicquid erit, patiar: liceat modò corpus in auras

Tollere; quod ^h dubiâ sæpe pendit aquâ.

Interea, dum ⁱ cuncta negant ventique fretumque,

Mente ^k agito furti tempora prima mei.

55

Nox erat incipiens (namque est meminisse voluptas)

Cùm ^l foribus patriis egrediebar amans.

Nec mora: deposito pariter cum veste timore,

Jaclabam liquido brachia ^l lenta mari.

Luna ferè ^m tremulum præbebat lumen eunti,

60

Ut comes in nostras officiosa vias.

Hanc ego ⁿ suspiciens, *Faveas, Dea candida, dixi;*

Et ^o subeant animo ^p Latmia saxa tuo.

^q *Non sinat Endymion te pectoris esse severi:*

Fleete, precor, ^r vultus ad mea furta tuos.

65

^s *Tu, Dea, mortalem cælo delapsa petebas:*

Vera loqui liceat: quam sequor, ipsa ^t Dea est.

INTERPRETATIO.

Utinam Dædalus nunc mihi exhiberet alas temerarias! quanquam littus Icarium hîc propè est. Quicquid erit, feram: detur modò efferre in aërem corpus, quod sæpe fluctuavit aquâ incertiâ. Interea dum venti & mare recusant omnia, animo revolve prima tempora mei furti. Nox erat ingruens (namque voluptati est recordari) cum amans discebam domo paternâ. Nec mora, metu pariter cum amictu, ablato, agebam mobilia

brachia per mare fluidum. Luna tanquam comes obsequiosa propemodum lumen mobilis exhibebat in nostrum iter natanti. Ego hanc venerans, Benigna sis, dixi, Dea splendida, & rupes Latmiæ obversentur menti tuæ. Endymion non patiaturo esse cordis duri. Convertite, quæso, faciem tuam ad mea furta. Tu, Dea, devecta cælo quærebam mortalem. Fas sit vera dicere; quam peto, ipsa est Dea.

NOTÆ.

e *Audaces*] Non alæ, sed homo audax est, qui pennis sibi non datis utitur.

f *Dædalus*] Qui tibi & Icario filio fabricatis alis, de nois iram effugit.

g *Icarium*] Dicitur est ab Icaro, qui contra patris iussu cum aliis volâisset, cerâ, quâ pennæ continebantur, liquefactâ, in maris Ægei partem illam decidit, quæ ab ipso nomen obtinuit. Quòd verò istud Leander meminuit, perinde est ac si dixisset, *Quamvis periculosissimum esse aëra tentare, me admoneat propinquum littus Icarium.*

h *Dubiâ*] Cuiusque accò non iatis tutò vitari Leander crederet.

i *Cunctis*] Vostibus habet vota.

k *Agito*, Id est, *Animo cernia, quæ primo nostro congressu aëta sunt, recolo.*

l *Lenta*] *Molita, natatu flexibilia; quæque remorum motu lentari & flacti possenti.*

m *Tremulum*] *Propter aquæ motum.*

n *Suspiciens*] *Hanc Lunam venerans.*

o *Subeant*] *Ut inde quid sit amor recordans, mihi amanti faveas.*

p *Latmia*] *Montis Latmi, in Cariâ, ubi cum Endymione Luna concubuisse dicitur.*

q *Non sinat*] *Quasi dicat, Quemadmodum votis tuis & amoris faventem cupis habere Endymionem: ita tu aliorum, meo presertim anori indulgeas.*

r *Vultus*] *Diceret ad aliud Fleete cor; sed ad Lunam argutè (verbi fleete sensu nonnihil diverso) vultus, dixit: quia nimirum ejus lumine opus habebat.*

s *Tu Dea*] *Rationem addit, cur sibi favore Luna debeat, argumento à minori desumpto.*

t *Dea*] *Cujus pulchritudo, aliaque, cum Dearum pulchritudine comparari possint.*

*Neve referam mores cœlesti pectore dignos ;
Forma nisi in veras non cadit illa Deas.
A Veneris facie non est ^a prior ulla, tuâque :*

70 *Neve meis credus vocibus, ipsa vides.
Quantò, cum fulges radiis argentea puris,
Concedunt ^x flammis sidera cuncta tuis ;
Tantò formosiss formosior omnibus illa est :
Si dubitas, ^y cœcum, ^z Cynthia, lumen habes.*

75 *Hæc ego, vel certè non his diversa, locutus
Per mihi ^a cedentes nocte ferebar aquas.
Unda ^b repercussæ radiabat imagine Lunæ,
Et nitor in ^c tacitâ nocte ^d diurnus erat :
Nullaque vox, nostras nullum veniebat ad aures,*

80 *Præter dimotæ corpore murmur aquæ.
• Alcyones solæ memores Ceycis amati
Nescio quid visæ sunt mihi ^f dulce queri.
Jamque fatigatis ^g humero sub utroque lacertis,
Fortiter in summas erigor altus aquas.*

85 *Ut procul aspexi ^h lumen. ⁱ Meus ignis ^k in illo est.
Illa meum, dixi, littora ^l lumen habent.*

INTERPRETATIO.

Neve commemorem mores dignos pectore cœlesti ; illa pulchritudo non datur nisi veris Deabus. Post voltus Veneris, & tuos, nulli sunt splendidiore. Neve fidem adhibeas meis verbis, ipsa cernis. Quantò omnes ignes cœlestes vincuntur tuis ignibus, cum candida splendet radiis nitidis ; tantò illa est pulchrior omnibus pulchris. Si dubitas, Cynthia, habes aciem obtusam. Ego hæc fatuus, vel certè non bis aliena, vebebar nocte per aquas mihi transitum præbentes.

Aqua fulgebat specie luna repercussæ, & splendor diurnus erat in nocte sœvienti : & nullus sonus, nullus strepitus illabebatur in aures nostras, nisi aquæ impulsæ. Solæ Alcyones non oblita Ceycis dilecti sunt mihi visæ queri nescio quid juarve. Et jam brachiis defessis sub utroque humero, sublimis strenuè efferor in supremas aquas. Ut longè vidi lumen. Meus ignis est in illo, dixi, illa littora tenent lumen meum.

NOTÆ.

^u Prior] Pulchritudine, scil.

^x Flammis] Lumini.

^y Cœcum lumen habes] Cacutis, cæca es.

^z Cynthia] Diana; à Cynthia Deli monte.

^a Cedentes] Aqua, nimirum solidis corporibus non negat transitum.

^b Repercussæ] Gall. *Refléchie*. Angl. *Reflected*. Lumen dicitur repercuti, cum ab aliquâ corporis soliditate remittitur.

^c Tacitâ] Cujus nec silentium, nec per Lunam irradiatio, ventis, aut strepitu aquarum turbabatur. Sed vide, quæso, quam artificiosè animo expatietur noster auctor : quàmque bene jucundissimis rebus narrationem suam ornet.

^d Diurnus] *Nox ut dies clara erat.*

^e Alcyones] Aves sunt ab, Alcyone, Ceycis uxore, in eam avem mutatâ, sic d. Græc.; quas cum nidificant, tranquillum æquor dicunt habere. Sed de totâ hæc tabulâ videbimus postea in Metamorphou.

^f Dulce] Id est, *Voce, ut lugubri, dulci tamen & juavi.*

^g Humero] Ibi verò & in humerorum brachiorumque committurâ, ex navigationis labore, dolor primum sentitur.

^h Lumen] Ex face, quæ in turri accensa erat.

ⁱ Meus ignis] Amor.

^k In illo] Propter amicam. scil.

^l Lumen] Amicam intelligit.

Et subito lassas vires rediere lacertis :

Visæque, quàm fuerat, ^m mollior unda mihi.

Frigora ne possim gelidi sentire ⁿ profundi,

90 Qui calet in cupido pectore, præstat amor.

Quò magis accedo, propriaeque littora fiunt ;

Quòque ^o minùs restat, plùs libet ire mihi.

Cùm verò possim cerni quoque ; protinus addis

Speſtatricem animos, ut valeamque facis.

95 Tunc etiã nando dominæ placuisse laboro,

Atque oculis ^p facto brachia nostra tuis.

Te tua vix prohibet nutrix descendere in ^q altum ;

Hoc quoque enim vidi : nec mihi verba dabas.

Nec tamen effecit, quamvis retinebat ^r euntem,

100 Ne fieret primâ pes tuus udus aquâ.

Excipis amplexu, feliciaque oscula jungis :

Oscula (Di magni!) trans mare digna peti.

Eque tuis demptos humeris mihi tradis amictus ;

Et madidam siccas æquoris ^s imbre comam.

105 Cætera nox, & nos, & turris conscia novit,

Quodque mihi ^t lumen per vada monstrat iter.

Nec magis illius numerari gaudia noctis,

Helleſpontiaci quàm maris ^u alga potest.

Quò brevius spatium nobis ad furta dabatur,

110 Hòc magis est cautum, ne foret illud iners,

INTERPRETATIO.

Et statim vires recurrerunt in brachia de-
fessa; & aqua visa facilius, quàm fue-
rat. Amor qui viget in pectore avido effi-
cit ne possim tangi frigoribus maris frigidi.
Quò magis appropinquo, & littora fiunt vi-
ciniora, & quò minùs superest, plùs mihi
libet natare. Cùm verò possim quoque videri,
statim speſtatricem auges animos, & causa es
ut valeam. Tunc etiã conor gratum esse
Dominæ natando, & miveo lacertos nostros
tuis oculis. Nutrix tua vix te arcet in mare
currere. Vidi enim hoc quoque; nec mihi
imponerebas. Nec tamen consecuta est, quam-

vis reprimebat currentem, ac pes tuus fe-
ret humidus primâ aquâ. Accipis complexu, &
connectis beata suavia: suavia (Di magni?)
digna peti trans mare. Et porrigis mihi
vestes detractas humeris tuis: & compri-
mis capillos humidos rore maris. Nox &
nos, & turris testis, & lumen, quod mihi
ostendit viam per maria, scit reliqua. Nec
magis deliciae illius noctis possunt numerari,
quam alga æquoris Helleſpontiaci. Quò tem-
pus brevius nobis concedebatur ad furta, cùm
magis est provisum, ne illud esset inutile.

NOTÆ.

^m Mollior] Quæ faciliùs cederet.

ⁿ Profundi] Maris.

^o Minùs] Spatii, scil. ad ripam usque.

^p Facto] Cum arte per ostentationem mo-
re.

^q Altum] Mare.

^r Euntem] Te.

^s Imbre] Aqua; quomodo & Virgilius lo-
cutus est.

^t Lumen] Fax, de quâ jam sæpe.

^u Alga] Herba est quædam nullius ferè
usûs, maris ejectionum.

Jamque,

- Jamque, x fugaturâ y Tithoni conjuge noctem,
Prævius Auroræ z Lucifer ortus erat.
Oscula congerimus properata sine ordine raptim,
Et querimur a parvas noctibus esse moras.
- 115 Atque ita, b cunctatus monitum nutricis amaræ,
Frigida desertâ litora turre peto.
Digredimur stentes: repetoque ego c virginis æquor,
Respiciens dominam, dum licet, usque meam.
Si qua fides vero est; veniens huc esse natator;
- 120 Cùm redeo, videor naufragus esse mihi.
Hoc quoque d si credas; ad te via e prona videtur:
A te cùm redeo, clivus f inertis aquæ.
Invitus repeto patriam: quis credere possit?
Invitus certè z nunc moror urbe meâ.
- 125 Hei mihi; cur animo juncti secernimur undis?
Unaque mens, tellus non habet una duos?
Vel tua me Sestos, vel te mea sumat Abydos:
Tam tua terra mihi, quàm tibi nostra placet.
Cur ego h confundor, quoties confunditur æquor?
130 Cur mihi causa i levis ventus x obesse potest?

INTERPRETATIO.

Jamque, uxore Tithoni profligaturâ noctem, Lucifer præcursor Auroræ lucebat. Cumulamus raptim suavia accelerata sine ordine, & querimus exigua spatia dari noctibus. Atque ita moratus admonitus nutricis severæ, vado ad littorâ gelida, turre derelictâ. Disjungimur lugentes, & ego inco mare virginis respiciens indefinenter meam Dominam, dum datur. Si qua est fides vero, mihi videor huc accedens esse natator, cùm revertor, videor esse naufragus. Hoc quoque si credas, iter videtur declivè ad te:

cùm revertor à te, videtur collis aquæ immobilis. Nolens revertor in patriam: quis possit credere? Nunc certè nolens maneo in urbe meâ. Hei mihi! quamobrem connexi mente, sejungimur aquis? Animus quoque unus habet duos, terra non habet? Vel Sestos tua me capiat, vel mea Abydos te: tua tellus tam mihi arridet, quàm tibi nostra. Quamobrem ego perturbor, quoties mare perturbatur? Quamobrem ventus, levis causa, potest mihi nocere?

NOTÆ.

x Fugaturâ] Id est, Cum Aurora noctis umbras discutere deberet. Matutinum tempus circumscribit.

y Tithoni conjuge] Aurorâ.

z Lucifer] Stella est errans, quam Venerem quoque appellamus, quæ quia ortum Solis præcedit, Phosphorus & Lucifer; quia ejusdem occasum sequitur, Hesperus nominatur.

a Parvas] Noctes breves esse.

b Cunctatus] Quid hoc in loco significet vox ista, res ipsa declarat. De discessu Leandrum admonerat nutrix; ille interim manebat. Gellius dixit tolerare & cunctari dolores.

c Virginis æquor] Hellepontum, ab Helle puellâ in illud mare delapsâ ita dictum.

d Si credas] Fortè vix credas. Hein-fius.

e Prona] Declivis, facilis, minimèque aded laboriosa.

f Inertis] Concreta, crassa, obstantis, in-via, & natatu difficilis.

g Nunc] Cùm ad te præsertim nare non possum.

h Confundor] Turbor; quòd ad amicam difficile iter fore cognoscam.

i Levis] In vocis ambiguitate ludit.

k Obesse] Cùm cælum & in iria turbat.

- Jam nostros ^l curvi nôrunt delphines amores:
 Ignotum nec me ^m piscibus esse reor.
 Jam ⁿ patet attritus solitarum limes aquarum;
 Non aliter, multâ quàm via pressa rotâ.
 ¶ 135 Quòd mihi non esset, nisi ^o sic iter, antè querebar:
 At nunc per ventos ^p hoc quoque deesse queror.
 Fluctibus immodicis ^q Athamantidos æquora ^r canent,
 Vixque manet portu tuta carinâ suo.
 Hoc mare, cùm primum de ^e virgine nomina mersâ,
 ¶ 140 Quæ tenet, est nactum, tale fuisse puto.
 Et satis amissâ locus hic infamis ab Helle est:
 † Utque mihi parcat, ^u crimine nomen habet.
 ‡ Invideo Phryxo; quem per freta tristia tutum
 Aurea lanigerò vellere vexit ovis.
 ¶ 145 Nec tamen officium pecoris ^v navisve requiro:
 Dummodo, quas ^z findam corpore, dentur aquæ.
 † Arte egeo nullâ: fiat modò copia nandi,
 Idem navigium, navita, ^b vector, ero.

INTERPRETATIO.

Delphines pandi jam cognoscunt meos amores: & arbitror me nec incognitum esse piscibus. Jam callis aquarum consuetarum conspiciunt notatus, non aliter quàm iter tritum frequenti rotâ. Dolebam antea, quòd via mihi non daretur nisi sic: at nunc doleo hanc quoque denegari per ventos. Maria Athamantidos albicant vastis undis, & navis vix stat secura in portu suo. Arbitror hoc mare tale fuisse, cùm primum invenit

nomina quæ habet de puellâ obrutâ. Et hic locus est satis infamatus ab Helle perditâ; & quantumvis mihi ignoscat, habet nomen culpâ. Æmulor Phryxo; quem securum aries aureus vellere lanifero portavit per maria luctuosa. Nec tamen expeo servitium pecoris seu navis, dummodo aquæ præbeantur, quas sulcem corpore. Nullâ arte opus habeo, modo præbeatur locus natandi, idem erq; navis, navita, vector.

NOTÆ.

^l Curvi] Repando quoque dorso illi pinguntur.
^m Piscibus] Aliis, scil. qui homines, ut delphini, non amant.
ⁿ Patet] Hyperbole.
^o Sic] Per natatum. Alii habent sic iterare.
^p Hoc] Cùm per ventorum furorem maria sulcare nequeam.
^q Athamantidos æquora] Hellepontus: fuit enim Athamas Helles pater, ipsaque adeo Athamatis.
^r Canent] Albescunt ex spumâ.
^s Virgine] Helle; quæ, accepto à patre ariete aureo, cum Phryxo fratre novercales infidias fugiens, in mare quod trajiciendum fuit, periculi magnitudine perterrita, decidit:

quod & ab eâ nomen accepit Hellepontus.
^t Utque] Quantumvis.
^u Crimen nomen] Alii nomine crimen; quod nec invenustum.
^x Invideo] Quia ille, quantumvis tristitia fuerint, maria tamen potuit transnatare.
^y Navisque] Tacite explicat quid fuerit decantatus ille aries, navis, scil. cujus ille insigne fuit.
^z Findam] Findere pessim.
^a Arte] Nauticâ, scil. Multùm hic variant codices: at quam cum vulgatis retinimus, lectionem, potior est.
^b Vector] Patet ex textu, per vectorem eum intelligi oportere qui vehit: quantum & pro eo qui vehit idem no ter auctor usurpavit in Fallis.

- Nec ^c sequar aut ^d Helicen, aut, quâ ^e Tyros utitur, ^f Arcton:
 150 ^g Publica non curat sidera noster amor.
^h Andromedan alius spectet, claramve ⁱ Coronam,
 Quæque micat gelido ^k Parrhasi ^l Urfa polo.
 At mihi, quas ^m Perseus & cum ⁿ Jove ^o Liber amarunt,
 Indicium dubiæ ^p non placet esse viæ.
 155 Est aliud lumen multò mihi certius istis;
 Non erit in tenebris quo duce noster amor.
^q Hoc ego dum spectem, Colchos, & in ultima Ponti,
 Quâque viam tecit ^r Thessala pinus, eam:
 Et juvenem possim superare ^s Palæmona nando,
 160 Miraque quem subitò reddidit herba ^t Deum.

INTERPRETATIO.

Nec aspiciam aut Helicen, aut Arcton, quâ Tyros utitur: noster amor non curat sidera quæ sunt omnium. Alius intueatur Andromedan, seu lucidam Coronam, & uriam quæ Parrhasi, fulget axe gelido. - At mihi non placet, quas Perseus, & Liber cum Jove dilexerunt, esse duces itineris incerti. Est mihi

aliud lumen multò certius istis; quo duce noster amor non verabitur in caligine. Modò illud despiciam, proficiscar Colchos, & in remotissima Ponti, & quâ navis Thessalia aperuit iter: & possim vincere juvenem Palæmona nando, & quem herba admirabilis protinus effecit Deum.

NOTÆ.

^c Sequar] Illius intuitu & observatione iter meum dirigam.

^d Helicen] Quod nullâ arte egere se dixit, explicat. Notum est verò sideribus iter suum nautas dirigere. Helicen quod attinet, Urfa est major, signum seu sidus Septentrionale, quod & Septentrio dicitur; in quod sidus Callisto Lycaonis filia à Jove mutata est, postquam Junonis, aut Dianæ irâ, Ursæ formam induisset.

^e Tyros] Pro nautis Tyriis & Phœnicibus, Syriæ, ad Mediterraneum, incolis.

^f Arcton] Urfa est minor, sidus etiam Septentrionale, alio nomine *Cynosura* dictum: quo potissimum utebantur Tyrii & Phœnices propter Thaletem natione Phœnicem, qui huic *Arctos* nomen primus & ab illo aliis imposuerunt.

^g Publica non curat] Sed apicæ lumine tanquam *Cynosura* ducitur.

^h Andromedan] Hanc Cephei filiam Persei que conjugem, Minervæ beneficio, & Persei gratiâ inter tædera collocatam fuisse poëtæ noverunt: quam observant dicuntur nautæ Egyptii.

ⁱ Coronam] Sidus ex Ariadnæ coronâ in cælum à Libero patre translata: quam securos esse Cretenses quosdam volunt.

^k Parrhasi] *Arcadia*, nam *Arcadiæ* pars

est *Parrhasia*; ubi & urbs fuit eo nomine, mons quoque *Parrhasus*.

^l Urfa] Major scilicet quæ Callisto est *Arcadia*, *Lycaonis*, *Arcadiæ* regis, filia.

^m Perseus] *Andromedan*, quam à ceto liberavit, amavit.

ⁿ Jove] *Callistonem* vitiavit.

^o Liber] *Ariadnen* *Bacchus* uxorem habuit, de cujus coronâ mentionem fecit *Ovidius*.

^p Non placet] A se solo amatam amicam suam itineris vult habere directricem. Atque hæc sunt & elegantissima, & ex intimo naturæ sinu deprompta.

^q Hoc ego] *Argonautarum* tangit expeditionem; cui parem, duce amicâ, posse suscipere se profitetur.

^r Thessala] *Jasonis* & *Argonautarum* navis.

^s Palæmona] Hic, *Melicertes* etiam dictus, *Athamantis* fuit filius, in Deum marinum mutatus: cujus fabulam postea in *Metam.* videbimus.

^t Deum] *Glaucus* est, piscator, qui degustatâ quâdam herbâ, ad cujus contactum pisces in ripâ positos, subitò collectis viribus, & aquam exilive viderat, ipse in mare ite precipitavit, Deusque factus est.

- Sæpe per assiduos languent mihi brachia motus,
 Vixque per immensas fessa trahuntur aquas.
 His ego cùm dixi, *Pretium non vile laboris,*
Jam dominæ vobis colla tenenda dabo.
- 165 Protinus illa valent, atque ad sua præmia tendunt;
 Ut celer ^u Eleo carcere missus equus.
 Ipse meos igitur ^x seruo, ^y quibus uror, amores:
 Teque, magis cælo digna puella, sequor.
 Digna quidem cælo, sed adhuc tellure morare:
 170 Aut dic ad superos & mihi quâ sit iter.
^z Hic es, ^a & exiguum misero contingis amanti:
^b Cùmque meâ fiunt turbida mente freta.
 Quid mihi, quòd lato non separor æquore, prodest;
 Num minùs hoc nobis tam brevis obstat aqua?
- 175 An malim ^c dubito, toto procul orbe remotus
^d Cum dominâ longè spem quoque habere meâ.
 Quòd propius nunc es, ^e flammâ propiore caleasco:
 Et res non semper, ^f spes mihi semper adest.

I N T E R P R E T A T I O.

Sæpe lacerti mihi sunt debiles ^e per agitationes continuas, & vix lassè moventur per vasta æquora. Cùm ego illis dixi, Jam exhibebo vobis præmium non leve laboris, colla amplectanda Dominæ; illi statim fiunt validi, atque adnituntur ad suam mercedem; ut equus emissus carceribus Eleis. Ergo ego incueor amores meos, quibus ardeo; & te aspicio, puella magis digna cælo. Digna es quidem cælo, sed mane adhuc in terrâ; aut

doce quâ viâ sit mihi etiam ad Divos. Hic es; & minimum conjungeris infelici amanti; & maria commoventur cum mente meâ. Quid me juvat, quòd non disjungor vasto mari? Num minùs èd tam arcta aqua nobis officit? Nescio an malim, longè distitus toto orbe habere quoque spem procul cum dominâ meâ. Quòd propius nunc es, ardeo igne propiore: & res non semper mihi præsens est, spes est semper.

N O T Æ.

^u Eleo] In Elide juxta Pisam, in Peloponneso, celebrari solitos fuisse ludos Olympicos nemo nescit. Carceres verò erant in Circo, locus unde equi ad cursum emitterentur: adeoque quid sit *carcer Eleus*, clarum est.

^x Seruo] Tanquam sidera *obseruo*; quibus *cursum meos dirigam*.

^y Quibus uror] Quique aded ignes sunt, & sidera.

^z Hic] In terris, non in cælo.

^a Et exiguum] Et, quamvis remota non sis, modicè tamen & rarè es cum amante. Dolens & querens istud dicit.

^b Cùmque] Dixisset si per carminis leges licuisset, *Cum fretis turbatur mens mea*.

^c Dubito] Quia tantâ impatientiâ non teneretur, si remotior amica esset; uti quidem postmodum indicat.

^d Cùm dominâ longè] Nimirum, si domina, spes quoque longè esset.

^e Flammâ propiore] Ardentiore, & impatientiore amore: quæ causa est, ut dixi, cur, num ab amicâ remotior esse mallet, dubitaret; nam quòd majus desiderium, èd gravior privatio. Hic verò aliquantulùm immoratum esse non pigebit, credo, virum philosophum, postquam cognoverit motus etiam animi violentissimos privatione quoque posse sedari, salutemque in desperatione inveniri: usque aded verum est, quod alicubi legisse videor, in orbem omnia in orbem recurrere, ubi extrema quæque sese contingant: ut maximus etiam dolor, maximæ etiam Epicureorum voluptati, indolentiæ dico, sit proximus. Quamquam prolixiori disquisitione hæc omnia opus habent.

^f Spes] Quæ est desiderii aculeus, sine quo statim elanguescit. Quis enim, nisi stultus & excors est adolescentulus aut fœmina, in eo hæreat, quòd planè esse non potest?

- Penè manu, quod amo (tanta est vicinia,) tango;
 180 Sæpe sed (heu!) lacrymas ^a hoc mihi penè movet.
^b Velle ^l quid est aliud ^k fugientia prèndere poma,
^l Spemque suo refugi fluminis ore sequi?
 Ergo ego te nunquam, nisi ^m cum volet ⁿ unda, tenebo?
 Et me felicem ^o nulla videbit ^p hyems?
 185 Cùmque minùs firmum nîl sit, quàm ventus & unda,
 In ventis & aquâ spes mea semper erit?
^q Æstas adhuc tamen est: ^r quid cum mihi ^s læserit æquor
^t Plias & ^u Arctophylax ^x Oleniumque pecus?

INTERPRETATIO.

Tango propemodum manu (tanta est propin-
 quitas) quod amo; sed heu! hoc propemo-
 dum sæpe mihi ciet lacrymas. Quid est aliud
 captare poma elubentia, & petere ore suo
 spem fluvii dilabentis? Ergo ego nunquam
 te amplectiar, nisi cum fluctibus libebit, &

nulla tempestas me afficiet beatum? Et cum
 nihil sit minùs constans quàm ventus & aqua,
 spes mea semper erit in ventis & aquâ? At-
 tamen æstus est abduc: quod erit cum Plias
 & Arctophylax & pecus Olenium turbaverit
 mihi mare?

NOTÆ.

g Hoc penè] Quod penè tango. Gall. Ce
 presque est ce qui me facbe. Angl. That which
 is near me, puts me in pain. Illud est quod
 dixi, quò major est spes, majus est desiderium;
 nec sæpe tantus est ex objecti priva-
 tione dolor, si ejus tantum valorem confide-
 res, quàm ex eo, quòd maximè illud sperans
 & expectans perdidit: quia, scilicet, tum
 maximè spiritus sunt in maximo motu. At-
 que hinc est, quòd plerumquè, quietis sen-
 sibus, quid nos turbare poterit, attoniti
 miramur; quanquam cauti & philosopho-
 rum præceptis imbuti, in eundem toties non
 incidimus errorem.

h Velle] Tantali pœnæ hoc suum deside-
 rium comparat, cum & ipse mediis aquis,
 ut videtur, id est, prope in amicæ sinu, eâ
 non possit potiri.

i Quid est aliud] Perinde ac si dicat, Idem
 est.

k Fugientia] De Tantalo alicubi noster
 Ovidius,

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia
 captat.

Et Seneca in Hercule furente,

In anne mediò saucibus siccis senex
 Scèlatur undas, abluit menium senex;
 Fidemque cum jam sæpe decepto dedit,
 Perit unda in ore; poma destituunt famem.

Alia plurima poëtæ; sive ut avaros infec-
 tentur; sive ut alia ingenii Humani mala
 arguant.

l Spemque] Id est, ex spe suâ, fugientia
 flumina captare, ut loquitur Horatius.

m Cum volet unda] Allusio ad Tantali
 fugientia flumina.

n Unda] Mare, cum tranquillum erit.

o Nulla videbit] Id est, Per eam mihi non
 licebit.

p Hyems] Tempestas, aut maris æstus, &
 turbatio.

q Æstas] Æstatis tempus, quo placidius
 est mare.

r Quid cum] Multò minùs ad amicam ire
 licebit.

s Læserit] Turbaverit.

t Plias] Pleiades, Atlantis ex Pleione
 nymphâ filix, in cælum translata sidus faci-
 ciunt, quòd ortu & occasu pluvias & tem-
 pestates ciere vulgò dicitur.

u Arctophylax] Stella est, quæ & Bootes
 dicitur, Ursæ majori quali comes & custos
 addita.

x Olenium] Capram intellige, cum hædis,
 si voles, quas cum matre in cælum, ob lac-
 tis ab ipsâ præbiti beneficium, Jupiter in
 cælum transtulit, sidusque, si credere fas est,
 fecit pluviale & procellosum. Dicta verò est
 capta Olenia ab Oleno Bœtiæ civitate, ubi
 nutrita fuit; vel ab Oleno quodam Vulcani
 filio, Ægæ & Ælices nympharum patre,
 quæ Jovis nutrices fuerunt. Sed Hyginum
 vide; unde fabularum istarum confusionem
 cognoscere licebit, nisi mavis sapienter con-
 temnere.

- Aut ego y non novi, quàm sit temerarius; aut me
 190 In freta non cautus z tunc quoque mittet Amor.
 Neve putes id me, a quod abest, promittere b tempus,
 c Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
 Sit tumidum paucis etiam nunc noctibus æquor:
 Ire per invitas experiemur aquas.
 195 Aut mihi continget felix audacia salvo:
 Aut mors solliciti finis amoris erit.
 d Optabo tamen, ut partes expellar in e illas;
 Et f teneant portus naufraga v membra tuos.
 Flebis enim, tactuque meum dignabere corpus:
 200 Et, *Mortis*, dices, *huic ego*, h *causa fui*.
 Scilicet interitûs offenderis i omine nostri:
 Literaque invisâ est hâc mea parte tibi.
 Desino; parce k queri. Sed & ut mare finiat iram,
 Accedant, quæso fac tua vota meis.
 205 l Pace m brevi nobis opus est: dum transferor istò:
 Cùm tua contigero littora, perstet hyems.

INTERPRETATIO.

Aut ego nescio quantum amor sit inconsultus, aut ille imprudens me quoque tum in mare propellet. Et ne credas me polliceri illud tempus, quia remotum est: exhibebo tibi pignora non remota promissi. Mare fit nunc inflatum aliquot adhuc noctibus, tentabimus transire per aquas reluctantes. Aut erit læta audacia mihi incolumi; aut interitus erit finis amoris anxii. Cupiam tamen ut ejiciat in illa littora; & artus naufragium possi-

subeant portus tuos. Nam lugebis, & cobonestabis meos artus tactu, & dices, Ego fui huic causa obitûs. Nimirum læderis præfatio nostræ mortis: & epistola mea est tibi odiosa hoc loco. Omitto; noli conqueri. Sed etiam, fac, oro, tuæ preces jungantur meis, ut æquor deponat furorem. Opus est nobis exiguâ tranquillitate, donec illuc transvebor: tempestas duret postquam pervenero ad tua littora.

NOTÆ.

y *Non novi*] Diceremus Gallicè. *Ou il faudra que j'oublie bien jusques ou va la temerité de l'amour, ou, &c.* Angl. *Either I must have forgot how far the rashness of love will carry a man, or, &c.* Quod loquendi genus potest quandoque aliquam parere obscuritatem. Sensus est hoc in loco, velle Leandrum, nisi temerarium esse amorem oblitus fuerit, atque adeò temerarius esse ipse desiêrit, procelloso mari sese per hyemem committere.

z *Tunc*] Sideribus concito mari.

a *Quod abest*] Plurimi nimirum remoto periculo strenui videntur.

b *Tempus*] *Vel me potius illo tempore.*

c *Pignora*] Innuit se, quanquam turbato mari, ad amicitiam brevi venturum.

d *Optabo tamen*] Unus Patavinus habet, *Et tamen optabo ut*; quod, rejectâ tamen particula *ut*, probat Heinsius. Dicit Leander, si moriendum fuerit, se optaturum, ut fluctibus ad amicæ ripam deferatur.

e *Illas*] *Amicæ.*

f *Teneant*] *Ad eos perveniant.*

g *Membra*] *Mea, scilicet.*

h *Causa*] *Quia propter mei amorem tam turbidum mare est ausus ingredi.*

i *Omine*] Ille verò tempestate jactatus in aquis perisse dicitur.

k *Queri*] *Quod mihi malè videar ominari.*

l *Pace*] *Maris tranquillitate.*

m *Brevi*] *Quia longa non est via, & bene nota.*

Illic est aptum nostræ^a navale^o carinæ :

Et melius nullâ stat mea puppis^p aquâ.

Illic me^q claudat Boreas, ubi dulce morari.

210   ^r Tunc piger ad nandum, tunc ego^a cautus ero.

^c Nec faciam^a surdis^x convitia fluctibus ulla :

^y Triste nataturo nec querar esse fretum.

Me pariter venti teneant, pariterque^z lacerti :

    Per causas istic impediaturque duas.

225 Cùm patietur hyems, ^a remis ego corporis^b utar :

    Lumen^c in aspectu tu modò semper habe.

Interea pro me pernoctet epistola tecum ;

    Quam precor ut minimâ prosequar ipse morâ.

INTERPRETATIO.

Illic est idoneum navale nostræ navi: & mea puppis nullâ aquâ manet tranquillius. Aquilo me illic cõbibeat, ubi est jucundum manere. Tunc ego ero segnis ad natandum, ego tunc ero prudens. Nec probra ulla obijciam surdis undis: nec dolebo mare esse asperum nataturo. Venti me pariter morentur,

& pariter brachia tua; & istic detinear per duas causas. Cùm tempestas finet, ego utar remis corporis. Tu modò pone semper lumen in prospectu. Interea litteræ pernoctent tecum pro me, quas opto, ut ipsæ subsequar minimo spatio.

NOTÆ.

n Navale] Locus est ubi stare possunt naves, adversus tempestatem.

o Carinæ] Seipsum navi comparat.

p Aquâ] Amicæ sinum intelligit.

q Claudat] Id est, Flatibus suis ita totum commovet mare, ut redire nequeam, sed cum amicâ manere cogar.

r Tunc] Cum per venti violentiam apud amicam manere coactus fuero.

s Cautus] Qui me furentibus undis concredere nolero.

t Nec faciam] Imò votis ullis nequidem iratum mare placare studuerit, qui per ejus iram ad amicam detineatur.

u Surdis] Quasi meas preces non audiant, intellige.

x Convitia] Innuit Leander iratis fluctibus se, quoniam ad amicam iter præcluderent, convitia fecisse plurima.

y Triste] Adversum.

z Lacerti] Mei, scilicet. Se cupit, ut voluntate propriâ, ita & maris irâ, seu ventis, ad amicam retineri.

a Remis] Brachiis, scilicet. & pedibus. Ad te nabo.

b Utar] Ut ad te eam, scilicet.

c In aspectu] In turris, scilicet. ut eo lumine natatum possim dirigere.

EPISTOLA XIX.

ARGUMENTUM.

Hero, acceptâ Leandri epistolâ, respondet: id agens, ut se ardentè redamare significet, & ad mutuos amplexus amatorem vocat. Desidiam verò interdum accusat; ut ostendat, quàm sincero & continuo amore semper eum amet. Aliquando mari irasitur. Nonnunquam timet, ne Leander aliò suum animum transfulerit. Verùm, statim amoris suspicionem in amantium consuetudinem, qui omnia timent, rejicit & conjecturam minuit. Demum suadet, ut non nisi tranquillo freto se committat.

HEROLEANDRO.

QUAM mihi misisti verbis, Leandre, salutem,
 Ut possim missam ^a rebus habere; veni.
 Longa mora est nobis ^b omnis, quæ gaudia differt:
 Da veniam ^c fassæ; non patienter amo.
 5 Urimur igne pari: sed sum tibi ^d viribus impar:
 Fortius ingenium suspicor esse viris.
 Ut corpus teneris ita mens infirma puellis:
 Deficiam, parvi temporis adde moram.
 Vos, modò venando, modò rus ^e geniale colendo,
 10 ^f Ponitis in variâ tempora longa morâ.
 Aut fora vos retinent, aut ^g unctæ dona palæstræ;
 Flestitis aut fræno colla ^h sequacis equi.
 Nunc volucrem laqueo, nunc piscem ducitis hamo.
 Diluitur ⁱ posito serior ^k hora. mero.

INTERPRETATIO.

Ut mihi liceat per res salute frui, quâ me impertitus es verbis, Leandre, adesto. Omne spatium quod remoratur voluptatem, est nobis prolixum. Ignosce consentienti: amo sollicitè. Ardemus flammâ æquali, sed sum tibi minor fortitudine. Arbitror animum esse validiorem viris. Ut corpus est imbecille mollibus puellis, ita est animus. Differ exi-

quo tempore, linquar animo. Vos interdum venando, interdum colendo agrum amœnum collocatis tempora prolixa in diversâ morâ. Vel fora vos morantur, vel munera nitidæ palæstræ, vel subigitis fræno cervicem equi docilis. Interdum capius avem reti, interdum piscem hamo: hora vespertina delinitur vino admoto.

NOTÆ.

^a Rebus] Efectu.
^b Omnis] Etiam brevissima.
^c Fassæ] Mibi amoris impatientiam consentienti.
^d Viribus] Animi robore, ad resistendum amori.
^e Geniale] Amœnum & lætum, naturæ, enim & voluptatis Deus est Genius.
^f Ponitis] Pergit in reddendis rationibus,

quamobrem minus sint viri impatientes.
^g Unctæ] Oleo sese perfundere solitos esse athletas tritum est. Inde unctæ dicuntur palæstræ.
^h Sequacis] Fræno parentis.
ⁱ Posito] Prompto & apposito.
^k Hora] Id est, viri etiam sub noctem vino sese oblectant.

- 15 ¹ His mihi ^m submotæ, vel si minùs acriter ⁿ urar,
 Quod faciam, superest, præter amare, nihil.
 Quod superest facio: teque ô mea sola voluptas,
 Plùs quoque, ° quàm reddi quod mihi possit, amo.
 Aut ego cum carâ de te nutrice fufurro;
- 20 Quæque tuum miror causa moretur iter:
 Aut mare prospiciens, odioſo concita vento,
 Corripio verbis æquora penè ^p tuis:
 Aut ubi sævitix paulùm gravis unda remisit;
 Poſſe quidem, ſed te nolle venire, queror.
- 25 Dumque queror; lacrymæ per amantia lumina manant;
 Pollice quas tremulo conſcia ficcat anus.
 Sæpe tui ſpecto ſi ſint in littore paſſus:
 Impoſitas ^q tanquam ſeruet arena ^r notas.
 Utque rogem de te, & ſcribam tibi, ſi quis Abydo
- 30 Venerit, aut quæro, ſi quis Abydon eat.
 Quid referam, quoties dem veſtibus oſcula, quas tu
 Hellespontiacâ ponis iturus aquâ?
 Sic ubi lux acta eſt, & ° noctis amior hora
 Exhibuit pulſo ^t ſidera clara die;
- 35 Protinus in ſummo ^u vigilantia lumina teſto
 Ponimus, alluetæ ſigna notamque viæ.

INTERPRETATIO.

Nilil reſtat quod agam, mihi prohibetæ iſtis rebus, quamvis etiam minùs vehementer arderem, præter amare. Ago quod conceditur, & te amo, ô meum unicum ſuavium, plùs etiam quàm quod mihi queat retribuiri. Aut ego ſubmiſſè de te loquor cum dilectâ nutrice, & ſtupeo quæ cauſa diſtineat tuum diſceſſum. Aut proſpectans æquor arguo propemodum tuis vocibus maria turbata vento invidioſo: aut, ubi ſuictus odioſi parum de aſperitate depoſuerunt, conqueror te poſſe quidem ſed nolle accedere. Et dum queror, lacrymæ fluunt oculis amore correptis, quas anus conſcia

abſtergit pollice tremente. Sæpe exquiro num conſpiciantur tua veſtigia in littore: quaſi ſabulum retineat ſigna impreſſa: & ut interrogem de te, exquiro num aliquis acceſſerit Abydo, ut ſcribam tibi, aut num aliquis eat Abydon. Quid memorem quoties deoſculer amicus, quos tu deponis nataturus mari Hellespontiacâ? Sic ubi dies præteriit, & hora gratior noctis prodidit fulgentia ſidera, die exacto, ſtatim admovemus facem pervigilem in ſaſtigiio teſti, indicium & notam itineris ſælitii.

NOTÆ.

¹ His] Venatione, agriculturâ, aucupio, piſcatu, &c.

^m Submotæ] Id eſt, Quæ illis negotiis & ſtudiis non poſſum detineri. Alii habent ſubmeris.

ⁿ Urar] Amore, ſcil.

^o Quam reddi] Venuſtè: plùs amare ſe dicit, quàm poſſit amari.

^p Tuis] Quibus verbis maris æſtum accu-

ſaſti iſſdem propè de eo queror.

^q Tanquam ſeruet] Quod tamen non facit. Sed ab amantibus, cupientibus, timentibus, ſperantibus, omni denique perturbatis affectu, quælibet finguntur, & creduntur.

^r Notas] Hic veſtigia intelliguntur.

^s Noctis amior hora] Nox.

^t Sidera] Lunam, &c.

^u Vigilantia] Accenſa.

z Tortaque

- * Tortaque versato ducentes flamina fuso
 y Fœmineâ tardas z fallimus arte moras.
 Quid loquar interea tam longo tempore, quæris?
 40 Nîl, nisi Leandri nomen, in ore meo est.
 a Jamne putes exisse domo b mea gaudia, nutrix?
 An vigilant c omnes? & a timet ille suos?
 Jamne suis humeris illum deponere vestes;
 c Pallade jam pingui tingere membra putes?
 45 Annuit f illa g ferè: non nostra quòd oscula curet,
 Sed h movet obrepens somnus i anile caput.
 Postque moræ minimum, Jam certè k navigat, inquam;
 Lentaque l dimotis brachia jaçtat aquis.
 Paucaque cùm m tactâ n perfecit flamina terrâ.
 50 An possis medio o quærimus esse freto.
 Et modò prospicimus; timidâ modò voce precamur,
 Ut tibi det faciles utilis aura vias.
 Auribus p interdum voces captamus, & omnem
 Adventûs strepitum credimus esse tui.

INTERPRETATIO.

Et trabentes fila intorta fuso versato, decipimus studio muliebri longa tempora. Petis quid dicam interea tam prolixo spatio? Nihil nisi nomen Leandri est in ore meo. Jamne credas voluptatem meam domo prodidisse nutrix? An omnes sunt experrecti? & ille metuit suos? Jamne credas illum exuere amictus suos humeris; & jam ungere artus pingui olivo? Illa ut plurimum annuit; non quòd moveatur nostris suavis;

sed somnus subiens agitat caput anile. Et post exiguum spatium, Jam certè natat, dico; & movet lacertos flexiles aquis depulsis. Et postquam pauca fila traxi terrâ percussâ petimus an possis esse medio aquare. Et modò prospiciamus, modò oramus voce pavida, ut ventus propitius tibi præbeat iter expeditum. Nonnunquam aucupamur sonos auribus, & arbitramur omnem susurrum esse tuû accessûs.

NOTÆ.

x Tortaque] Nentes uno verbo.
 y Fœmineâ] Nere enim proprium est fœminarum.
 z Fallimus moras] Tædium ex tuâ morâ minuimus.
 a Jamne putes] Verba Herûs ad nutricem.
 b Mea gaudia] Leandrum, scil.
 c Omnes] Sui scil. aut Abydeni, qui Leandri discessum impediunt.
 d Timet] Ne sint discessûs oculati testes.
 e Pallade] Oleo; cujus usum prima Pallas, seu Minerva homines docuisse dicitur. Eo autem ungebantur natatores, ne aquarum frigiditate nervi rigescerent, atque eorum potius facilius motus esset.
 f Illa] Nutrix.
 g Ferè] Pro ferè semper: ut alibi.
 h Movet] Dormitantis verò caput annuenti modo simili movetur.

i Anile] Nutricis.
 k Navigat] Leander meus, scil. Verba sunt quæ ad anum dixisse se prædicat Hero.

l Dimotis] Scilicet inter natandum aquâ hinc inde quodammodo dimovetur.

m Tactâ] Clar. Heinsius tractâ reponendum censet, deinde ex uno aut altero codice pro terrâ reponit tela, quod illi maximè, eò, præsertim, uti quidem videtur, arrisit, quòd satis, ut ille ait, quid tactâ terrâ sibi velit, non sit assecutus. Quamquam verò argutè vir clarissimus, locum tamen non necesse habeam sollicitare. Quippe notum est fila trahentibus fœminis propemodum necessarium esse, ut filo producto, terram tangent prius fuso, quam illud evolvant.

n Perfeci flamina] Novi fila.

o Quærimus] Ex nutrice, scil.

p Interdum] Puteanus incertas.

- 55 Sic ubi q̄ deceptæ pars est mihi maxima noctis
Acta; subit furtim lumina fessa sopor.
Forſitan invitus, mecum tamen, † improbe, dormis:
Et quanquam non vis ipſe venire, venis.
Nam modò te videor propè jam ſpectare natantem,
60 Brachia nunc humeris humida ferre meis:
Nunc dare, quæ ſoleo, madidis velamina membris;
Pectora nunc juncto † noſtra ſovere ſinu.
Multaque præterea, linguæ reticenda modèſtæ;
Quæ feciſſe juvat, facta referre pudet.
65 † Me miſeram! brevis eſt hæc & non vera voluptas;
Nam tu cum ſomno ſemper abire ſoles.
Firmiùs ô cupidi tandem coëamus amantes:
Nec careant verà gaudia noſtra fide.
Cur ego tot viduas exegi frigida noctes?
70 Cur toties à me, lente natator, abes?
Eſt mare (confiteor) nondum tractabile nanti:
Noctè ſed hæſternâ lenior aura fuit.
Cur ea præterita eſt? cur non † ventura timebas?
Tam bona cur periit, nec tibi rapta via eſt?
75 * Protinus ut ſimilis detur tibi copia curſûs;
Hòc melior certè, quò prior, † illa fuit.

INTERPRETATIO.

Sic poſtquam pars maxima noctis deceptæ eſt mihi præterita, ſomnus ſenſim in oculos laſſos irrepit. Forſitan coactus, cubas tamen mecum, proterve: & quamvis ipſe non capias accedere, accedis. Nam modò videor a picere te jam propè nantem; modò admove-
re udes lacertos meis humeris. Modò porrigere amictus, quos ſum aſſucta porrigere artibus humidis & modò caleſcere pectora noſtra gremio admoto. Et multa inſuper prætermittenda linguâ beneſtâ; quæ prædeſt feciſſe; cum acta ſunt, pudet narrare. Hei mihi! hæc gaudia ſunt breviter & minis ſin-

cera. Nam tu ſoles ſemper recedere cum ſopore. O conjungamur denique certius avidi amantes: nec voluptas noſtra ſit ſine certâ fide. Quamobrem ego gelida tranſegi tot noctes deſertas? Quamobrem toties ſejurgeris à me, tarde natator? Equor nondum eſt moderate natanti: ſed ventus fuit placidior nocte hæſternâ. Quamobrem ea eſſluxit? Quamobrem non reformidabas futura? Quamobrem iter tam facile tibi ſubtractum nec correptum eſt? Quamvis continuò par tibi concedatur facultas natandi, illa fuit præſertim eò commodior, quò prior.

NOTÆ.

q̄ Deceptæ] Decipere noctem eſt, aliquid agendo, tædium ejus levare. Vide tamen annon fatiùs ſit vocem iſtam ad puellam ipſam referre, quæ decepta ſit, & fruſtrâ amantem expectaverit.

r Improbe] Contumelia amatoria.

s Noſtra] Quidam habent veſtra, quòd placuit clar. Heinfio.

s Me miſeram] Diſtichon hoc ſuſpectum habet idem Heinfius.

u Ventura] Ventum, ſcil. & tempeſtatem.

* Protinus ut] Quamvis ſtatim, & ſine morâ tibi detur, ut ad me venire poſſis.

y Illa] Prior topia. Priorem ad ſe veniendi oportunitatem eo meliorem fuiſſe dicit, quòd prior fuerit:

- z At citò mutata est jactati forma profundi :
 a Tempore, cùm properas, sæpe minore venis.
 Hic, puto, b deprênsus c nil, quòd querereris, haberes ;
 80 Meque tibi amplexo nulla noceret hyems.
 Certè ego d tum ventos audirem e lenta sonantes,
 Et nunquam placidas esse precarer aquas.
 Quid tamen evenit, cur sis metuentior undæ ?
 f Contemptumque priùs, nunc vereatè, fretum !
 85 Nam s memini, cùm te sævum veniente minaxque
 Non minùs, aut multò non minùs æquor erat :
 Cùm tibi clamabam, Sic tu h temerarius esto,
 Ne miseræ virtus sit tua flenda mihi.
 Unde novus timor i hic ? quòque illa audacia fugit ?
 90 Magnus ubi est spretis k ille natator aquis ?
 Sis tamen l hoc potiùs, quàm m quod priùs esse solebas :
 Et facias placidum per mare tutus iter.
 Dum modò sis idem : dum sic, ut scribis, amemur :
 Flammaque o non fiat frigidus illa cinis.

INTERPRETATIO.

At brevi conversa est facies maris turbati : sæpe, cùm festinas, accedis tempore breviorè. Hic correptus, nihil credo contingeret, quamobrem doleres, & nulla tempestas obsesset tibi me complexo. Certè ego tum auscultarem secura ventos obstrepentes, & nunquam crarem æquora esse tranquilla. Quid tamen accidit, quamobrem sis timidior fluctuum ? Et nunc expavesceas mare spretum antea ! Nam recordor cùm te accedente fretum non minùs erat, aut non multò minùs asperum &

periculosum : cùm tibi inculcabam, Sic tu esto audax, ne virtus tua sit lugenda mihi infelici. Unde hic metus subitus ? Et quæ illa confidentia recessit ? Ubi est ille peritus natator contemptis undis ? Sis tamen potiùs hoc, quàm quod consueveras esse antea & securus viam ingrediaris per æquor tranquillum. Dummodo sis idem, dummodo ita diligamur, ut scribis, & ille ignis non fiat cinis gelidus.

NOTÆ.

z At citò] Obiectio est & excusatio ex parte Leandri : quasi dicat Hero, Tu moræ causam facis non bene sedatum mare, veritus ne intra breve tempus intumesceret.

a Tempore] Responsio est Herus : quasi dicat, Utcunque maris tumorem reformidares, cùm tamen paululum de irâ suâ remitteret, poteras venire ; nam sæpe tempore minore fretum tranas.

b Deprênsus] Propriè & optimè deprehendi dicuntur nautæ tempestate oppressi.

c Nil] Nihil equidem, cùm Leander ipse ventis ad amicam retineri in epistolâ suâ optaverit.

d Tum] Cùm me amplexus fueris.

e Lenta] Minimè sollicita, & quieta. Alia habent læta.

f Contemptumque] Vide quantus eâ de re ipse Leander in epistolâ suâ fuerit.

g Memini cùm te veniente] Memini ejus temporis, quo, cùm ad me venires.

h Temerarius] Qui ad me, obstantibus ventis, magno cum periculo venis.

i Hic] Cùm jam non audeas venire.

k Ille] Leander, qui ad me adversantibus undis venire solitus erat.

l Hoc] Timidus.

m Quod priùs] Audax.

n Flamma] Amor.

o Non fiat] Non prorsus extinguatur.

- 95 Non ego tam ventos timeo mea vota morantes,
 Quam ^p similis vento ne tuus ^q erret amor :
^r Ne non sim tanti, ^s superentque pericula causam ;
 Et videar merces esse labore minor.
 Interdum metuo, ^t patriâ ne lædar ; & impar
 100 ^u Ducar Abydeno ^x Thressia puella ^y toro.
 Ferre tamen possum patientiùs omnia ; quàm si
^z Otia nescio quâ pellice captus agas.
 In tua si veniant alieni colla lacerti ;
 Sitque novus nostri finis amoris amor :
 105 Ah potiùs peream, quàm ^a crimine vulnerer isto :
^b Fataque sint culpâ nostra priora tuâ !
 Nec quia ^c venturi dederis mihi signa doloris,
 Hæc loquor, aut ^d famâ sollicitata novâ.
 Omnia sed vereor (quis enim securus amavit ?)
 110 Cogit & absentes plura timere ^e locus.
 Felices illas, sua quas ^f præsentia nôsse
 Crimina vera ^g jubet, falsa timere vetat !

INTERPRETATIO.

Ego non tam metuo auras, obstantes meis desideriiis, quàm ne amor tuus par auræ vage-
 tur ; ne non tanti ducar, & discrimina vin-
 cant causam, & videar esse præmium leviùs
 eperâ. Nonnunquam timeo ne mihi noceat
 patriâ, & puella Thracia credat indigna
 læto Abydeno. Possum tamen pati toleran-
 tiùs quælibet, quàm si mereris correptus
 nescio quâ pellice. Si aliena brachia amplec-
 tantur tuum collum, & novus amor fit finis

nostri amoris : Ab priùs inteream quàm læ-
 dar isto flagitio ; & mors nostra prævertat
 tuum crimen ! Neque hæc dico, quòd mihi
 præbueris indiciâ futuri doloris, vel inductâ
 rumore novo. Sed omnia paveo (quis enim
 quietus amavit ?) Et locus subigit absentes
 plura metuere. Beatas illas, quas sua præ-
 sentia cogit cognoscere veras culpas, prohibet
 metuere vanas !

NOTÆ.

p Similis] vento] Levis & inconstans, scil.
 q Erret] Ad alium transferatur.
 r Ne non sim tanti] Suppl. metuo, aut ti-
 meo. Gall. Je crains que vous ne pensiez que
 je n'en vauis pas la peine. Angl. I am afraid
 lest you should think I am not worth your pains.
 s Superentque] Id est, Tanta tibi videantur
 pericula, ut mei causâ ea nolis adire.
 t Patriâ ne lædar] Mibi damno sit patriâ
 tuâ ignobilior.
 u Ducar] Alii dicar.
 x Thressia] Hæc est Puteanei lectio, quam
 optimam censuit clar. Heinsius qui insu-
 per Thracias mulieres despectas fuisse, ex-
 emplo Themistoclis, Timothei, aliorumq;
 quibus Thressæ matres objectæ sunt, mul-

tis denique probat. Alii codices habent
 Sesta ; quæ fortè vera est lectio.
 y Toro] Alii habent viro.
 z Otia agas] Cesses ; mereris.
 a Crimine] Si aliquam aliâ amaveris.
 b Fataque] Mors.
 c Venturi dederis] Id est, Mibi ullo modo
 quicquam patefeceris, ex quo manere me dolorem
 hunc conjecerim.
 d Famâ sollicitata] Id est, Quòd famâ aut
 nuncio ullo, sinistra de amore tuo audiverim.
 e Locus] Remotus, scil. aut loci distantis.
 f Præsentia] Siqua sint tamen.
 g Jubet] Nô, jubeat, cogit certè præsen-
 tia cognoscere quæ coràm fiunt.

- Nos tam ^b vana movet, quàm ¹ facta injuria fallit:
 Incitat & ² morsus error ¹ uterque pares.
- 115 O utinam venias! aut ut ventusve paterve,
 Causaque sit ^m certæ scemina nulla moræ!
 Quòd si ⁿ quam scierò; moriar (mihî crede) dolendo:
 ° Jamdudum ^p peccas, si mea ^q fata petis.
 Sed neque peccabis, frustra^{que} ego terreor ^r istis:
- 120 Quòque minùs venias, invida ^s pugnat hyems,
 Me miseram! quanto planguntur littora fluctu!
 Et latet ^c obscurá condita nube dies!
 Forfitan ad pontum ^u mater pia venerit Helles,
 ° Merfaq^{ue} ^v roratis ^z nata fleatur aquis:
- 125 An ^a mare ab invisò ^b privignæ nomine dictum
 Vexat in æquoream versa ^c noverca Deam?
 Non favet, ^d ut nunc est, teneris ^e locus iste puellis.
 Hâc Helle periit; hâc ego lædor aquâ.
 At tibi ^f flammaram memori, Neptune, tuarum,
- 130 Nullus erat ventis impediendus amor:

INTERPRETATIO.

Offensa falsa tam nos cruciat, quàm oblata
 latet: & utraque ignorantia ciet æquales
 cruciatus. O utinam accedas! aut vel aura,
 vel pater, nisi puella sit causa longæ cuncta-
 tionis! Quòd si aliquam cognovero; obibo
 (mihî crede) dolore. Jam diu delinquis, si
 quaris meam mortem. Sed neque delinques,
 & ego falsò moveor istis: & tempestas æmula
 obstat quòd minùs accedas. Me infelicem!
 quantis undis littora pulsantur! dies quoque

absconditur tectus nube atrâ! forfitan mater
 pia Helles descenderit ad mare, & filia sub-
 mersa lugeatur aquis effusis; an noverca mu-
 tata in Deam marinam percellit æquor cogno-
 minatum ab odioso nomine privignæ? Iste lo-
 cus qualis nunc est, non est propitius mollibus
 puellis. Helle hâc aquâ interiit, ego hâc soli-
 citor. At, Neptune, nullus amor erat tibi
 prohibendus recordanti ignes tuos.

NOTÆ.

h Vana] Id est, quæ non facta sed ficta
 est.

i Facta] Siqua facta sit tamen, supple.

k Morsus] Animi curas doloresque.

l Uterque] Cùm tibi crimina falsa affin-
 go, deinde quæ vera sunt, cùm nescire me
 cogito.

m Certæ] Alii habent tantæ quod propè
 idem est, quoad sensum, nisi quòd illud ma-
 jorem significat impatientiam.

n Quam] Fœminam, scil. quæ te à me
 avellat.

o Jamdudum] Valde vel jamdiu exponunt.
 Hæc est vis vocis, ut rei certam & explo-
 ratam veritatem notet.

p Peccas] Me occidis.

q Fata petis] Mortem quaris.

r Istis] Suspicionibus.

s Pugnat Hyems] Obstat tempestas.

t Obscurâ] Quàm obscurâ.

u Mater pia] Nephelè est, quam fortè
 tempestatem ciere dicit Hero.

x Merfaq^{ue}] De submersâ Helle nota fa-
 bula, quam etiam antè vidimus.

y Roratis] Instar roris effusis: allusio est
 ad nubem quæ Græcè Nephelè dicitur; ex
 quâ ros aut pluvia decidit.

z Nata] Helle.

a Mare] Hellepontum.

b Privignæ] Helles.

c Noverca] Ino est, Athamantis altera
 uxor, adeoque Helles noverca; quæ in
 Leucothean seu Matutam, Deam marinam,
 transmutata est.

d Ut nunc est] Ita tumidus.

e Locus iste] Hellepontus.

f Flammaram] Amorum.

- * Si neque ^b Amymone, nec laudatissima formâ
 Criminis est ¹ Tyro fabula vana tui,
 * Lucidaque ¹ Alcyone, ^m Circeque, & Alymone nata,
 Et ⁿ nondum nexis angue Medusa comis,
 135 Flavaque ^o Laodice, cœloque recepta * Celano,
 Et quarum memini ^p nomina lecta mihi.
 Has certè pluresque canunt, Neptune, poetæ
 Molle latus lateri composuisse tuo.
 Cur igitur toties vires expertus amoris,
 140 Affluetum nobis ^q turbine claudis iter.

INTERPRETATIO.

Si neque *Amymone*, nec *Tyro*, celeberrima pulchritudine est fabula inanis tui vitii, & splendida *Alcyone*, & *Circe*, & *Alymonis* filia, & *Medusa* capillis nondum implicitis serpentibus, & *flava* *Laodice*, & *Celano* reposta cœlo,

& quarum recordor nomina lecta à me. Certè poetæ prædicant has & plures cœseruisse tenerum latus lateri tuo. Quamobrem ergo toties vim passus amari, obstruis nobis viam solitam tempestate?

NOTÆ.

g Si neque] Id est, Siquidem verum est te amasse hanc, illam, &c.

h Amymone] Una fuit ex Danaï filiabus à Neptune compressa; ex quâ Nauplium suscepit, patrem Palamedis.

i Tyro] Fuit hæc Salmoni filia, quæ ex Neptune, Enipei fluvii formam, induto, Pelian Neleumque uno partu edidit.

k Lucida] Quippe in cælum translata; quâ re ab aliis ejusdem nominis distinguitur.

l Alcyone] Fuit una ex Pleiadibus, Atlantidis filia; ex quâ etiam Neptunus filios duos, & filiam unam suscepit.

m Circeque & Aymone] Non expediunt se ex hoc loco interpretes, qui haud dubiè mendosissimus est. Monstra lesionum in vetustis codicibus apparent. Pro *Circe* plerique *Cryce*, *Cericeque*, *Cryceque*. Pro *Alymone* scripta *Avenone*, *Aveone*, *Arreone*, *Aneone*, *Anonone*, *Amcone*, *Amimone*, *Amione*, *Auzone*, *Amimone*, *Alcine*, *Auetione*, *Annione*, *Amintone*, *Alienone*, *Avione*, *Antione*, *Amione*, *Antheone*, *Asteone*, *Antbonæ*, & quid non? sed ita ut plerique *Aveone*, aut *Aneone* agnoscant. Putesanus *Cericeque* & *Aveone* nata. Scripti Cod. *Calyceque* *Ecatheone* nata. Hyginus fabulâ 107. ubi Neptuni filios recenset, *Cygnus* ex *Calyce*, *Hecatonis* filiâ ubi *Hecateonis* videtur referribendum. Scholiaſtes Theocrit. Idyll. 16. Κῶκρον λέγει τὴν Ποσειδάωνος καὶ Κῆκκος; vel ut alie cautiones habent Καύκος. Lego Κα-

λύκος. Addit autem *Hecateone* nata, ut ab alterâ *Calyce*, *Endymionis* matre, filiâ *Æoli* distinguat. Certè *Cygni* matrem, quocumque modo appellatam nomine hîc intelligi ab *Ovivo* non est dubium. Si quis meliora protulerit, is *Musa* singulari beneficio demerebitur. *Hicinus*.

n Nondum nexis] *Medusæ* crines, quorum pulchritudine præter im ipsa Neptune placuerat, *Pallas* indignata, quæd in templo sibi dicato ille fugientem attecuisse et compreflisset, in serpentes cœvertit.

o *Laodice*] Plures eo nomine memorantur, interque eas *Priami* una, alia *Agamemnonis*, tertia *Cygni* filia. Fuit & eo nomine *nympha*, *Apis* & *Niobes* mater, itemque alia. Quam verò Neptunus amaverit non liquet, nisi fortè *Laodicen* *Priami*.

* *Celano*] Hæc est è *Pleiadibus* una, *Alcyones* soror, quam etiam amasse Neptunum, testatur *Apollodorus*. Antea verò vidimus *Pleïadas* cælo receptas fidus efficere; quod *Laio* *Vergilius* appellant.

p Nomina] Nomina sunt profectò & ea quidem fabulosa; ut nimia in his disquisitionibus videatur criticorum diligentia.

q Turbine] Turbo ventus est validissimus & vorticosus. Ad quæ non tam sic ventus, cui propriè non imperat Neptuneus, quam ejus affectum, maris nil commotio est intelligenda. Duo scripti habent *turbidè*.

Parce, ferox, latoque mari ⁊ tua prælia misce:

Seducit terras hæc ⁊ brevis unda ⁊ duas.

Te decet aut magnas magnum jactare carinas;

Aut etiam totis classibus esse trucem.

145 Turpe Deo pelagi, juvenem terrere natantem:

Gloriaque est ⁊ stagno quolibet ista minor.

Nobilis ⁊ ille quidem est, & clarus origine: sed ⁊ non

A tibi ⁊ suspecto ducit Ulyssæ genus.

Da veniam, servaque duos: natat ⁊ ille; sed isdem

150 Corpus Leandri, spes mea, pendet aquis.

⁊ Sternuit & lumen: posito nam scribimus illo:

Sternuit: & nobis prospera signa dedit.

Ecce merum nutrix ⁊ faustos instillat in ignes:

Crasque erimus plures, inquit, & ipsa bibit.

155 Effice nos, plures ⁊ evicta per æquora ⁊ lapsus,

O penitus toto corde recepte mihi.

⁊ In tua castra redi, socii desertor amoris.

Ponuntur ⁊ medio cur mea membra toro?

Quòd timeas, non est: ⁊ auso Venus ipsa favebit:

160 ⁊ Sternet & æquoreas ⁊ æquore nata vias.

INTERPRETATIO.

Ignosce, sæve, & exerce tua certamina in vasto æquore. Hæc aqua quæ separat duas terras est exigua. Tibi ingenti pulebrum est aut agitare ingentes naves; aut etiam esse terribilem totis classibus. Indecorum est Deo maris, pavorem incutere adolescenti nanti, & laus ista est inferior quovis stagno. Ille equidem est generosus, & stirpe generosa, sed non repetit originem ab Ulyssæ tibi in viso. Ignosce, & duos salvos præstato: ille natat; sed corpus Leandri, & spes mea natat in iis-

dem aquis. Lucerna etiam strepuit, nam scribimus illâ admirâ. Strepsit, & nobis facit læta omina. Ecce nutrix inmittit vinum in flammis felices; & ait, Cras erimus plures, & ipsa potat. Fac nos plures esse progressus per maria superata, & prorsus invictæ mihi toto animo. Revertere in tua castra, desertor socii amoris. Quamobrem mei artus collocantur in medio lecto? Non est quòd reformides; ipsa Venus juvabit audentem; & orta mari muniet iter marinum.

NOTÆ.

r *Tua prælia*] Undas tuas alias aliis impinge.

s *Brevis*] Quæ aded ea est, ubi sua prælia Neptunus non bene miscere possit.

t *Duas*] Europam & Asiam.

u *Stagno*] Id est, *Gloria quam in qualibet turbando stagno, aut parvâ aquâ possit habere.*

x *Ille*] Leander.

y *Non ducit*] Adedque illi insensus esse non debes.

z *Suspecto*] Alii Neptuno suspectum volunt fuisse Ulyssæ propter Palamedem nepotem, qui ejus infidiis perit; alii propter Polyphemum filium, ab eodem Ulyssæ,

etiam cum patris contemptu, excæcatum.

a *Ille*] Quasi dicat, *Solus quidem.*

b *Sternuit*] *Strepsitum ad jernutantis modum edidit.*

c *Faustos*] *Fausta significantes.*

d *Evicta*] *Tuis læceris superate.*

e *Lapsus*] Id est, *Progressus.*

f *In tua castra*] *Ad me, scilicet. Metaphora à militibus.*

g *Medio*] *Quòd non fieret, si tu adesses.*

h *Auso*] *Tibi, scilicet.*

i *Sternet*] *Componet; placabit.*

k *Æquore nata*] *Ex Maris spumâ orta dicitur.*

Ire libet medias ipsi mihi sæpe per undas :

Sed solet hoc maribus tutius esse fretum.

¹ Nam cur, hoc vœtis ^m Phryxo Phryxique ⁿ sorore,

Sola ^o dedit vastis fœmina nomen aquis ?

165 Forsitan ad reditum metuas ne tempora desint,

Aut ^p gemini ne queas ferre laboris onus.

At nos ^q diversi medium coëamus in æquor :

Obviaque in summis oscula demus aquis :

Atque ita quisque suas iterum redeamus ad urbes.

170 Exiguum, sed plùs quàm nihil, ^v illud erit.

Vel pudor hic utinam, qui nos clam cogit amare,

Vel timidus famæ ^s cedere vellet amor !

Nunc ^t malè res junctæ ^a calor & reverentia ^x pugnant :

Quid sequar ^v in dubio est : hæc decet ; ille juvat.

175 ^z Ut semel intravit Colchos ^a Pagasæus Iason,

Impositam celeri ^b Phasida puppe tulit.

Ut semel ^c Idæus Lacedæmona venit adulter ;

Cum ^d prædâ redit protinus ille suâ.

INTERPRETATIO.

Sæpe mihi ipsi fert animus vadere per aquas medias ; sed hoc mare consuevit esse tutius masculis. Nam quamobrem Phryxo & germana Phryxi actis hoc freto, sola puella imposuit nomen profundis aquis ? Fortè timeas tempus ut detur ad regressum, aut non valeas tolerare molestiam duplicis laboris. At nos dissiti conveniamus in medium mare, & suaviter præbeamus concurrentia in extremis aquis. Atque ita unusquisque revertamur iterum ad suas sedes. Illud erit minimum,

sed amplius quàm nihil. Utinam vel hic pudor qui nos subigit furtim amari, vel amor pavidus vellet concedere famæ ! Nunc amor & pudor res malè collate certant. In incerto est quid agam & hic est decorus, ille utilis. Postquam Iason Pagasæus inivit Colchos, auerxit Phasida injectam in navem velocem. Postquam adulter Idæus semel accessit Lacedæmona, ille statim reversus est cum rapinâ suâ.

NOTÆ.

¹ Nam cur] Exemplo probat mare de quo loquebatur puellis minùs favere.

^m Phryxo] Athamantis & Nephelæ fuit filius, qui consensu aurei velleris ariete, Pontum, cum sorore, transfretare aggressus est.

ⁿ Sorore] Helle.

^o Dedit] Ab ipsâ verò Hellepontus dictus est.

^p Gemini] Veniendi, & abeundi, scil.

^q Diversi] Qui in diversis mundi partibus commoramur.

^r Illud] In medium æquor colisse, ibique oscula dedisse.

^s Cedere] Ita ut pudor amori, amor omnia famæ permitteret. Amori per pudorem, famæ per amorem omnia licerent : amor, à pudore concessa famæ traderet ; pudor, quæ amor

faceret, non curaret. Amor, quæ famæ vulgaret, contemneret : nosque aded securi nostro palam gauderemus amore.

^t Malè] Voluptatis nostræ dispendio.

^v Amor] Amor.

^x Pugnant] Quia dissuadet pudor, quod amor imperat.

^y In dubio est] Dum pudor & amor pugnant, utri obsequar dubito.

^z Ut] Postquam. Innuvit Hero, se à Leandro, ut à Iatone Medea, abduci velle.

^a Pagasæus] Thessalicus, ab urbe Thessaliæ Pagalis.

^b Phasida] Medeam, à Phaside Colchorum fluvio.

^c Idæus] Paris, de quo supra.

^d Prædâ] Helena.

- Tu, quàm sæpe petis quod amas, tam sæpe relinquis
 180 Et quoties ° grave fit puppibus ire, natas.
 f Sic tamen, ô juvenis tumidarum victor aquarum,
 Sic facito spernas, ut vereare, fretum.
 Arte laboratæ merguntur ab æquore puppes:
 Tu tua plus remis brachia posse putes?
 185 Quod cupis, hoc nautæ & metuunt, Leandre, natate,
 h Exitus hic fractis puppibus esse solet.
 Me miseram! † cupio non persuadere, quod hortor:
 Sisque, precor, monitis fortior ipse meis.
 Dummodo k pervenias, excussaque sæpe per undas,
 190 Injicias humeris brachia lassâ meis.
 Sed inihî, cœruleas quoties obvertor ad undas,
 Nescio quæ pavidum † frigora pectus habent.
 Nec minùs hesternæ m confundor imagine noctis,
 Quamvis est sacris n illa piata meis.
 195 ° Namque sub auroram, jam p dormitante lucernâ,
 (Somnia quo cerni tempore q vera solent)
 Stamina de digitis cecidêre sopore remissis:
 Collaque pulvino nostra ferenda dedi.
 Hic ego ventofas nantem delphina per undas
 200 Cernere non dubiâ sum mihi visa fide.

INTERPRETATIO.

Tu tam sæpe desideris quod amas, quàm sæpe
 invisis: & quoties durum est navibus pro-
 gredi, notas. Vide tamen ô juvenis dominor
 aquarum turbatarum, ita contemnas mare,
 ut timeas. Naves artificiosè constructæ ob-
 ruuntur mari: credasne tuos lacertos ampliùs
 valere quàm remos? Quod optas natate,
 Leandre, nautæ hoc timeant. Hæc fors con-
 suevit esse navibus elisis. Me infelicem!
 opto, non efficere quod moneo: & oro ipse
 fis animosior meis præceptis. Dummodo per-
 stringas, & immittas humeris meis lacertos de-

fectos sæpe agitates per aquas. Sed quoties
 converto oculos ad aquas glaucas, nescio quæ
 frigora meum occupant cor trepidum. Nec mi-
 nùs turbor simulacris noctis besternæ, quan-
 quam illa sunt piata meis sacris. Namque sub
 auroram, lampade jam extinctâ (quo tempore
 somnia certa solent videri) fila exciderunt di-
 gitis laxatis somno: & præbui nostras cervices
 sustinendas pulvino. Hic ego sum mihi visa
 fide baud incertâ aspicere delphicum natantem
 per aquas ventis agitatas.

NOTÆ.

e Grave] Id est, Navibus periculofum.
 f Sic] Repetitione movet affectum.
 g Metuunt] Quia tantùm post naufragi-
 um natatu maria conantur trajicere.
 h Exitus hic] Enimvero navibus fractis,
 perturbatum mare natate coguntur.
 i Cupio] Quia, per amoris impatientiam,
 Leandrum, etiam turbato mari, vellet ve-
 nire.

k Pervenias] Ad me, scilicet.

† Frigora] Ex metu.

m Confundor] Somnio turbor,

n Illa] Imago, scilicet, noctis, aut somnium;
 non nox, ut existimavit Hubertinus. Sole-
 bant verò, ut somniis prænunciata mala
 averterent, Diis sacra facere.

o Namque] Somnium enarrare instituit.
 p Dormitante] Id est, propemodum de-
 ficiente; quemadmodum, consumpto oleo,
 evenire solet.

q Vera] Vera significantia; quæ tamen
 quatenus vera non ineptè videri possint,
 longum esset definire,

Quem,

Quem, postquam bibulis illisit fluctus arenis,
Unda simul r miserum vitæque deseruit.

Quicquid id est, timeo: nec tu mea somnia ride:

Nec, nisi tranquillo brachia crede mari.

205 Si tibi non parcis, dilectæ parce puellæ:

Quæ nunquam, nisi te sospite, sospes erit.

Spes tamen est fractis vicinæ pacis a in undis.

Tum placidas tuto pectore finde vias.

Interea, nanti quoniam freta pervia non sunt,

210 Leniat invisas litera missa moras.

INTERPRETATIO.

Quem, postquam unda affixit bibulo sabulo, aqua & vita simul desituit infelicem. Quidquid id est, metuo: nec tu contemne mea somnia: nec committe lacertos nisi mari quieto. Si tibi non indulges, indulge amatæ puellæ, quæ nunquam erit incolumis nisi te iucolumi.

Spes tamen datur quietis mox futuræ in fluctibus aliquatenus sedatis. Tum scinde iter quietum securo pectore. Interea, quandoquidem maria non sunt aperta natanti, epistola transmissæ mulceat moras odiosas.

NOTÆ.

r Miserum] Delphinum, scil. quo Leander repræsentatur.

s In undis fractis] Id est, quæ jam non ita intumescunt. Nisi in per ex malueris

exponere, deinde per fractis violenter agitata undas intellexeris; ut tantam perturbationem necessariò consequi debeat tranquillitas.

EPISTOLA XX.

ARGUMENTUM.

Profectus ad sacra Dianæ Acontius, quæ in Delo, insulâ maris Ægæi, omnium Cycladum clarissimâ, frequenti virginum conventu celebrabantur, in amorem Cydippes, puellæ nobilis, adolescens exarsit. Sed cum illam ob generis imparitatem non auderet sollicitare, novam commentus fraudem, in pulcherrimo pomo scripsit duos hosce versus: Juro tibi sanè per mystica sacra Dianæ, Me tibi venturam comitem, sponsamque futuram, atque illud ad pedes puellæ projecit: quæ fraudis inscia cum imprudens legeret, paciscitur cum Acontio. Nam, quæ ante Deos in templo Delicæ Dianæ dicerentur, rata esse, lex erat. Cum autem pauld post pater, hujusce rei inscius, illam alii deponderet, subita febri correpta est. Quare hæc epistolâ Acontius conatur eidem persuadere, hunc verbum à Dianâ immissum esse: propterea quòd non impleret, quæ Deâ præsentè promississet.

ACONTIUS CYDIPPÆ:

PONE metum: c nihil hîc iterum jurabis amanti.
Promissam satis est te semel esse mihi.

INTERPRETATIO.

Mitte timorem: nihil hîc denuo jurabis amanti. Sufficit te mihi esse sponsam semel.

m. NOTÆ.

a Acontius] Juvenis fuit ex insulâ Cæâ, in mari Ægæo.

b Pone metum] Ne verearis hanc meam epistolam legere, quasi aliquam juramenti for-

mulam contineret.

c Nihil hîc jurabis] Ut antea fecisti in templo Dianæ, ubi contra animi tui propositum fidem mihi tuam obstrinxisti.

Perlege:

- Perlege: discedat ^d sic corpore ^e læguor ab ^f isto,
 Qui meus est, ^g ullâ parte dolente, dolor.
- 5 Quid pudor ^h ora subit? nam, sicut in æde Dianæ,
 Suspicio ingenuas erubuisse genas.
 Conjugium pactamque fidem, non crimina, posco:
ⁱ Debitus ut conjux, non ut adulter, amo.
 Verba ^k licèt repetas, quæ ^l demptus ab arbore sætus
- 10 Pertulit ad castas, me jaciente; manus;
 Invenies illi ^m id te spondere, quod opto,
ⁿ Te potiùs, virgo, * quàm meminisse Deam.
 Nunc quoquæ ^o idem timeo: sed ^p idem tamen acriùs illud
 Assumpsit vires; auctaque ^q flamma ^r morâ est.
- 15 Quique fuit nunquam parvus, nunc tempore longo,
 Et ^s spe, quam dederas tu mihi, crevit amor.
 Spem mihi tu dederas: meus hic tibi credidit ardor;
 Non potes ^t hoc factum teste negare Deâ.
 Adfuit, & præsens, ut ^u erat, tua verba notavit:
- 20 Et visa est motâ dicta probâsse comâ.

INTERPRETATIO.

Perlege: sic morbus tuus, qui est meus dolor, aliquo membro tuo afflicto, abeat ab isto tuo corpore. Quamobrem rubor irrepit in vultum? Nam conficio genas verecundas rubore suffusas fuisse, sicut in templo Diana. Peto connubium & fidem promissam, non flagitia: amo ut conjux legitimus, non ut adulter. Quamvis denuo proferas voces, quas fructus captus, ab arbore pertulit ad tuas manus pudicas, me mittente, ibi comperies te illud polliceri, quod cupio te, virgo, potiùs recor-

dari quàm Deam. Nunc etiam metuo idem, sed tamen illud idem vehementiùs collegis vires, & ignis crevit tempore. Et amor qui nunquam fuit levis, nunc auctus est prolixâ morâ, & spe quam tu mihi feceras. Tu mihi spem feceras: hic meus amor tibi fidem adhibuit. Non tibi licet inficiari hoc actum esse Deâ consciâ. Interfuit, & ut aderat, observavit tuas voces: & visa est prolata approbâsse capillis agitatatis.

NOTÆ.

d Sic] Ut tu legeris, scil. De isto genere jam sæpe vidimus.

e Languor] Febris.

f Isto] Tuos.

g Ullâ parte dolente] Id est, Si aliquâ tui parte ægrotaveris. Dicit se, ægrotante dominâ, pariter ægrotare.

h Ora] Alii habent ante.

i Debitus] Ex pacto legitimus, modoque debito, & honesto; ut sponfus.

k Licèt] Licitum est.

l Demptus ab arbore sætus] Pomum in quâ versus, de quibus in argumento, Acontius scripserat.

m Id te spondere] Matrimonium, scil.

n Te potiùs] Ut, scil. promissa servas, ubique nugas.

* Quàm meminisse Deam] Quia ab eâ immisissam febrem auctum iri metueret.

o Idem] Ne, scil. amoris meo nolis respondere.

p Idem tamen] Istud non videntur omnino exposuisse quidam, quos vidi, interpretes. Referendum istud idem ad opto. Votum & desiderium suum, ut ejus quod pollicita erat matrimonii recordaretur Cydippe, adeoque amorem suum sumpsisse vires, atque crevisse testatur Acontius.

q Flamma] Amor.

r Morâ] Tempore.

s Spe] Ea vero fovet amorem, qui desperatione sæpius extinguitur.

t Hoc factum] Matrimonii sponsonem intellige.

u Erat] Erant in Puteano & Patavino legitur: quod optimo sensu ad verba refertur, quæ inficia pronunciavit Cydippe, qualia erant intellexit Diana.

Deceptam

Deceptam dicas nostrâ te fraude licebit :

Dum fraudis nostræ causa feratur amor.

Fraus mea quid petiit, nisi ut tibi jungerer uni?

Id me, quod quereris, conciliare potest.

25 y Non ego^z naturâ, nec sum tam callidus usu :

Solertem tu me, (crede) puella, ^a facis.

Te mihi compositis (b si quid tamen egimus) à me

Adstrinxit verbis ingeniosus Amor.

Dictatis ab eo feci^c sponsalia verbis :

30 d Consultoque fui juris amore vâfer.

Sit fraus huic nomen factô ; dicarque dolosus,

(^e Si tamen est, quod ames velle tenere, dolus.)

f En iterum scribo, mittoque rogantia verba.

Altera fraus hæc est : quodque queraris, habes.

35 Si noceo quod amo ; fateor, sine fine nocebo ;

Teque petam : caveas tu licet ipsa peti.

Per gladios alii placitas rapuere puellas :

Scripta mihi cautè litera crimen erit ?

INTERPRETATIO.

Tibi dabitur dicere te delusam fuisse nostro dolo, modò amor dicatur causa doli nostri, Quid quæsitivus meus dolus, nisi ut tibi soli connerer? Illud quod arguis potest me tibi adjungere. Ego non sum tam versutus naturâ, nec experienciâ : tu, (crede) puella, me facis ingeniosum. Amor solus colligavit te mihi verbis à me constructis (si quid tamen præstitimus.) Scripsi sponsalia vocibus ab eo suggestis, & fui juris peritus amore interro-

gato. Dolus sit nomen huic facinori, & dicar fraudulentus (si tamen fraus est velle possidere quod ames.) Ecce denuò scribo, & mitto verba precantia. Hic est alter dolus, & habes quod expostules. Si officio quia amo; confiteor, semper officiam, & te requiram, quamvis tu ipsa fugias requiri. Alii abstulerunt amatas puellas per enses; epistola à me callidè exarata erit flagitium?

NOTÆ.

x Id me] Distichon hoc valde mendosum, aut Ovidianæ venæ non esse censuit clar. Heinsius: quod tamen ita commodissimè exponi posse arbitror. Id nempe, tibi jungi quod tibi querimonie causam præbuisse putas, id ipsum est quod potest nos conciliare. More suo in ambiguo ludit Ovidius. Enimvero per matrimonium conjunguntur corpore & conciliantur, qui fortè animo sunt valde alieni.

y Non ego] Amorem, non se, fraudis auctorem facit.

z Naturâ] Versutus dicitur, cujus per naturam mens celeriter versatur; callidus vero, cujus, tanquam manus operis, sic animus usu concauit.

a Facies] Quasi dicat, non sum.

b Si quid] Versuum, quibus Cydippen deperat, auctorem vult videri Amorem.

c Sponsalia] Versus illos intelligit, quibus futurarum nuptiarum repromissio, quam fecerit Cydippe, continebatur. Gall. Les fiançailles. Angl. A contract of marriage.

d Consultoque] Jurisperito Amore interrogato, qui me nuptiarum solemnia verba docuit, vâfer fui.

e Si tamen] Acutus est ubique Ovidius. Hic Acontii fraudem falsâ definitione diluere nititur.

f En iterum] Vide quàm ingeniosè priorem in scribendo super pomo Acontii fraudem cum posteriori epistolæ scriptione confundat; atque utrobique idem crimen quasi ex Cydippe personâ supponat; ut ex eo quod in posteriori nullum videatur, tacitè in priori nullum esse concludatur.

- Dî faciant & possim plures imponere ^h nodos !
 40 Ut tua sit nullâ libera parte fides.
 Mille doli restant: clivo ⁱ sudamus in imò:
 Ardor inexpertum ^k nîl finet esse meus.
 Sit dubium, possisne capi; ^l captabere certè:
^m Exitus in Dîs est: ⁿ sed capiêre tamen.
 45 ° Ut partem effugias, non omnia ^p retia falles:
 Quæ tibi, quàm credis, plura tetendit Amor.
 Si non proficiant artes, veniemus ad arma;
 Inque ^q tui cupido rapta ferêre sinu.
 Non sum, qui soleam Paridis reprehendere factum:
 50 Nec quenquam, qui, ^r vir possit ut esse, ^s fuit.
 Nos quoque: sed taceo. Mors hujus pœna rapinæ
^u Ut sit, erit, quàm te non habuisse, ^x minor.
 Aut esses formosa minùs, peterere modestè:
 Audaces ^z facie cogimur esse tuâ.
 55 Tu facis ^a hoc, oculique tui; quibus ignea cedunt
 Sydera; qui flammæ causa fuêre meâ.

INTERPRETATIO.

Utinam per Deos mihi liceat te pluribus nodis implicare! ut tua fides nullo modo sit soluta, Mille fraudes superjunt; hævemus in collis aditu. Amor meus nihil patietur intentatum. Incertum sit an possis capi; certè captaberis. Eventus est penes Deos: sed tamen capieris. Quamvis evites partem, non tamen eludes omnes casses, quos amor tibi posuit plures, quàm reris. Si doli non profint, recurremus ad arma, & correpta abdu-

ceris in gremio tui avido. Non sum qui consueverim carpere admissum Paridis; nec ullum, qui fuit, vir ut possit esse. Nos quoque te rapiemus: sed silentio premo. Quamvis interitus sit merces tujus raptus, minùs erit gravis, quàm te caruisse. Vel esses minùs pulchra, poscereris modestè: cogimur esse temerarii formâ tuâ. Tu hoc præstas, & tui oculi, quibus astra radiantia sunt inferiora, qui fuerunt mei ardoris.

NOTÆ.

g Possim plures] Plures possim tibi ponere nodos. Moreti codex venustè. Heirsius.

h Nodos] Ad fidem tuam astringendam. Unum posuerat, cum dolo Cydippen ad jurandum induxerat.

i Sudamus] Quasi diceret, in primo limine ineptè subsistit; jam progrediar, aliaque tentabo.

k Nîl finet] Donec votis meis, teque potiar.

l Captabere] Captare est conari accipere. Gall. Tâcher de prendre & d'avoir. Angl. To try to get and enjoy.

m Exitus in Dîs est] Penes Deos est, qui qualem daturi sint finem, ignoro.

n Sed capiêre] Est quasi ejus, quod dixit, correctio, exitum in Dîs esse, ut ipsi Amoris impetu minores esse videantur.

o Ut Quamvis.

p Retia] Metaphora à venatoribus sumpta

in manus suas venturam tandem Cydippen dicit Acontius.

q Tui cupido] Alii meo cupido; multo mei cupido; Heirsius legit meo cupidî.

r Vir possit ut esse] Quis verò damnaverit eum, qui vir esse cupiat? At verò alius sensus est: atque is daminari debet, qui vir & fortis & audax est, ut per vim maritus cujusquam fiat puellæ.

s Fuit] Vir scil. fortis, &c.

t Nos quoque] Deest verbum; sed intelligitur Acontium quoque virum sese præbere velle, Cydippenque rapturum.

u Ut] Quamquam.

x Minor] Pœna scil.

y Aut] Quantum est in hâc oratione impetus! Vel ex istâ voculâ intelligitur.

z Facie] Pulchritudine.

a Hoc] Ut simus audaces, &c.

Hoc flavi faciunt crines, & eburnea cervix;

^b Quæque precor veniant in mea colla manus:

Et decor, & vultus ^c sine ruficitate pudentes:

60 Et, ^d Thetidi quales vix rear esse pedes.

Cætera si possem laudare, beatior essem;

Nec dubito, totum quin sibi par sit opus.

Hæc ego compulsus, non est mirabile, formâ,

Si ^e pignus volui vocis habere tuæ.

65 Denique, ^f dum captam tu te cogare fateri,

Insidiis esto ^g capta puella meis.

Invidiam patiar: passio ^h sua præmia dentur.

Cur suis à tanto crimine fructus abest?

ⁱ Hefioneu ^k Telamon, Briseïda cepit Achilles:

70 Utraque victorem victa secuta suum.

^l Quamlibet accuses, & sis irata licebit;

Iratâ liceat dum mihi posse frui:

Idem, qui facimus, factam ^m tenuabimus iram:

Copia ⁿ placandi sit modo parva tui.

75 Ante tuos flentem liceat consistere vultus:

Et liceat lacrymis addere verba suis.

INTERPRETATIO.

Capilli flavi hoc præstant, & collum candidum; & manus quæ ero implicent mea colla; & gratia, & facies pudica sine asperitate; & pedes, quales ægrè credam habere Thetidem. Si liceret celebrare reliqua, essem felicior: nec sum incertus, quin totum opus sit sibi simile. Non est novum, si ego permotus hæc tuâ pulchritudine expectivi habere pignus tuæ vocis. Denique dummodo tu inducaris agnoscere te correptam, est puella correpta dolis meis. Feram odium: merces sua

concedatur ferenti. Quamobrem tantum scelus suâ caret utilitate? Telamon rapuit Hefionea, Achilles Briseïda, utraque superata conitata est suum victorem. Licebit quantumvis arguas, & sis infensa, modò mihi liceat gaudere infensâ. Nos iidem qui movemus iram, minuemus iram, modò concedatur exigua facultas tui mulcendæ. Concedatur lacrymantem stare coram tuis oculis, & detur adhibere voces suis lacrymis.

NOTÆ.

^b Quæque] Plurimi quasque.

^c Sine ruficitate] Ineptus est etiam & rusticus quidam pudor.

^d Thetidi] Cujus tamen candidissimi fuerunt pedes; nam ab Homero ἀγυρόνεζα dicitur. Fuit autem Thetis Nerei filia, Achillis mater.

^e Pignus] Matrimonii sponsonem in poemo scriptam.

^f Dum] Modò ut. Gall. Pourvuë que. Angl. Provided that.

^g Capta] Vide quàm ingeniosè in vocum ambiguitate ludat; facilè captam, seu deceptam, se fateretur Cydippe, non ita captam seu obligatam, ut Acontio nubere teneretur.

^h Sua præmia dentur] Mibi nugas.

ⁱ Hefionea] Laomedontis fuit filia, Telamoni in Trojæ expugnatione ideo data, quòd Pergama primus conscendisset.

^k Telamon] Æaci fuit filius, Herculis in expugnatione Trojæ socius, unus etiam ex Argonautis.

^l Quamlibet] Quantumvis, quantumlibet. Gall. Plaignez vous de moi tant qu'il vous plaira. Angl. Complain of me as much as you please.

^m Tenuabimus] Minuemus. Gall. Nous vous appaiserons. Angl. We will pacify you.

ⁿ Placandi] Meliores cum Puteaneo placandi. Rectè. Alterum placandæ Latinè vix dicitur. Heinsius. Optimè.

Utque

Utque solent famuli, cùm verbera sæva verentur,
Tendere submissas ad tua crura manus.

80 ° Ignoras tua jura ; P voca : cur arguor absens ?
Jamdudum dominæ more venire jube.

Ipsa meos scindas licet imperiosa capillos,
Oraque sint digitis livida facta tuis ;
Omnia perpetiar : tantùm fortasse timebo,
Corpore lædatur ne manus ista meo.

85 Sed neque a compedibus, nec me compesce catenis :
Servabor firmo vincetus amore tui.

Cùm bene te, quantumque volet, satiaverit ira ;
Ipsa tibi dices, *Quàm patienter amat !*

90 Ipsa tibi dices, ut videris omnia r ferre ;
Tam bene qui servit, serviat iste mihi.

Nunc reus infelix absens agor : & mea, cùm sit
Optima, non ullo causa tuente, perit.

• Hoc quoque, t quod jus est, u fit scriptum injuria nostrum,
x Quod de me solo y nempe queraris, habes.

95 z Non meruit a falli mecum quoque b Delia ; si non
Vis mihi promissum reddere redde Deæ.

INTERPRETATIO.

Et ut solent servi, cùm timent flagra rigida, porrigere manus victas ad tuos pedes. Ne scis tua jura : arcesse, quamobrem absens accuser ? Impera accedere more jamdiu dominæ. Quamvis tu aspera lanies meos crines, & facies sit facta fusca tuis digitis, perferam omnia, solummodo metuam, ne fortè manus tua violeetur mea corpore. Sed nec me coërceas compedibus, neque vinculis ; custodiar constrictus valido amore tui. Postquam ira se bene expleverit, & quantum libuerit, ipsa tibi dices,

Quàm toleranter amat ! Postquam adverte- ris me omnia pati, ipsa tibi dices, Iste qui tam bene servit, mihi serviat. Nunc miser absens arguor, & quamvis causa mea sit justissima, profigatur nemine eam defendente. Hoc quoque scriptum nostrum, quod est ejus, sit injustitia, nimirum habes quod queraris de me solo. Delia non digna est decipi quoque mecum : si nolis mihi præstare pollicitum, præstato Deæ.

N O T Æ.

o Ignoras] Se servum esse significat.
p Voca] Quia non debes damnare nisi, citatâ parte, explicat bonus aliqui commentator. Non bene, meo quidem judicio, ut sequentia satis demonstrant. Sed sensus est, Non jure tuo in servum uteris, quæ absentem accusas, cùm ipsum vocare, præsentemque malè multare liceat.
q Compedibus] Quibus retinentur fugitivi servi.
r Ferre] Me, scil.
s Hoc quoque] Variant equidem hoc in loco codices : plerique tamen cùm in sensum bonum conspiciunt, quamobrem totum hoc distichon, adulterinum crediderit clar. Heinsius, planè non video.

t Quod jus est] Nempe ille etiam est in culpâ, qui, alterius jussu, malè aliquid facit.
u Sit scriptum] Illud scriptum nostrum in pmo sit injuria in te.
x Quod de me solo] Istud non intellexit Antonius, nec exposuit Hubertinus : Ironiè pronuntiandum esse arbitror, ut intelligat Acontius, non de se, sed de Amore esse querendum.
y Nempe] Ironiæ vox maximè apta.
z Non meruit] Jam serò ad rem venit.
a Falli] Falluntur, aut falli dicuntur Diî, cum ea quæ iis testibus, promittimus, postea non præstamus.
b Delia] Diana ; à Delo insulâ, ubi nata, & culta dicitur.

Adfuit ;

Adfuit: & vidit, cū tu ^c decepta ^d rubebas:

Et ^e vocem memori condidit aure tuam.

Omina ^f re ^g careant; nihil est violentius ^h illā,

100 Cū sua, ⁱ quod nolim, numina læsa videt.

[^k Testis erit ^l Calydonis aper: ^m nam scimus, ut illo

Sit magis in ⁿ natum sæva reperta parens.]

Testis & ^o Actæon, quondam fera, creditus ^p illis,

Ipse dedit leto cum quibus antè feras.

105 Quæque superba ^p parens, saxo per corpus oborto,

Nunc quoque ^r Mygdoniâ flebilis adstat humo.

Hei mihi, Cydippe! timeo tibi dicere verum;

Ne videar ^s causâ falsa monere meâ:

Dicendum tamen est: ^t hoc est (mihi crede) quod ægra

110 Ipso nubendi tempore sæpe jaces.

Consultit ipsa tibi; neu sis perjura laborat:

Et salvam ^u salvâ te cupit esse fide.

INTERPRETATIO.

Adfuit, & aspexit, cū tu delusa erubescibas, & servavit aure memori verba tua. Præfagia sint sine effectu; nihil est impetuosis illâ, quando, quod nolim, cernit sua numina spreta. Aper Calydonius erit testis: nam novimus quomodo mater sit inventa crudelior in filium, quàm ille. Testis etiam Actæon, elim fera habitus illis canibus, cum quibus ipse prius feras morti tradidit. Testis quo-

que mater arrogans, quæ petrâ per corpus subortâ, nunc etiam miserabilis manet terrâ Mygdoniâ. Hei mihi Cydippe! vereor tibi verum proferre, ne videar vana commemorâsse commodo meo. Attamen proferendum est: hoc est (mihi crede) quod sæpe ægrota decumbis ipso nubendi tempore. Illa tibi cavet, & operam dat, ne sis perjura & cupit te esse incolumentam fide intemeratâ,

NOTÆ.

c Decepta] Verbis in pomo scriptis capta.
d Rubebas] Quod conficiæ mentis, quocumque tandem modo, signum est.

e Vocem] Cū te futuram uxorem meam jurasti.

f Re] Effectu.

g Careant] Quasi dicat, Nihil tibi à Dianâ malè eveniat.

h Illâ] Dianâ.

i Quod nolim] Sibi nempe Cydippen sponsam cupiebat.

k Testis erit] Barbarum & insulsum hoc distichon, iudicio suo, ex scholio quopiam constatum esse putat Heinsius.

l Calidonis aper] Hunc, irâ Dianæ ab Oeneo in sacrificiis, neglectæ, regionis vastandæ causâ immissum, antè vidimus.

m Nam scimus] Quidam codices habent, sit servus: quod, miror cur non assumpserit Heinsius, cū versûs insultatam, quam dixerit maximam, tollat.

n Natum] Meleagrum; de quo in Deianirâ.

o Actæon] De eo in cervum irâ Dianæ mutatum, & à canibus suis laceratum postea in Metam. videbimus.

p Illis] Canibus vel sociis: quod ex sequenti versu intelligitur.

q Parens] Niobe est. Tantali filia, quæ, cū ex Amphione plurimos genuisset liberos, sese fecunditate Latonæ præponere non dubitavit: quamobrem, interfectis omnibus liberis, ipsa, Deæ irâ, in saxum transformata est. Quâ de re fusiùs in Metamorph.

r Mygdoniâ] Regio est minoris Asiæ, ubi mons Sipylus, quem frequentâsse Nioben videbimus postea in Metamorph.

s Causâ meâ] In meum commodum.

t Hoc est] Id est, Dianæ perjurio violatæ numine evenit.

u Salvâ] Perjuria non violata.

- Inde fit, ut, quoties existere perfida tentas,
Peccatum toties corrigat illa tuum.
- 115 Parce ^x movere feros animosæ virginis arcus,
Mitis adhuc fieri, si patiare, potest.
- Parce, precor, ^y teneros corrumpere febribus artus :
Servedur facies ista fruenda mihi.
- Serventur vultus ad nostrā ^z incendia nati :
- 120 Quique subest niveo lætus in ore ^a rubor.
Hostibus è si quis, ne fias nostrā, repugnat.
^b Sic fit, ut ^c invalidā te solet esse mihi.
- Torqueor ex æquo, vel te ^d nubente vel ægrā ;
Dicere nec possum, quod ^e minùs ipse velim.
- 125 ^f Maceror interdum, quod sim tibi causa dolendi :
Teque meā lædi calliditate puto.
- In caput hæc nostrum dominæ perjurā quæso
Eveniant : pœnā tuta sit illa meā.
- Ne tamen ignorem, quid agas ; ad ^g limina crebrò
- 130 Anxius huc illuc dissimulanter eo.
Subsequor ancillam furtim famulumve, requirens
Profuerint somni quid tibi, quidve cibi.
- Me miserum ! quod non medicorum ^h iussa ministro,
Effingoque manus, infideoque toro.
- 135 Et rursus miserum ! quod, me procul inde remoto,
Quem minimè vellem, forsitan ^k alter adest.

I N T E R P R E T A T I O.

Inde critur, ut quoties conaris esse infida, illa toties arguit crimen tuum. Noli concutere sævos arcus virginis generosæ. Potest adhuc fieri lenis, si velis. Noli, quæso, perdere membra mollia febribus : isti vultus custodiantur mihi possidendi. Custodiatur facies facta ad nostros ardores ; ^a rubor vivus qui subest in vultu candido. Si aliquis ex hostibus meis obnititur, ne fias nostrā ; sic fit, ut consuevi esse te ægotā. Crucior pariter vel te nubente, vel te invalidā : nec possum ipse, dicere quid minùs cupiam. Crucior nonnunquam quod sim tibi causa morbi ;

^b credo affligi meā versutiā. Hæc, ore, perjurā dominæ cadant in nostrum caput, illa fit securā meo supplicio. Ne tamen nesciam quis sit tuus status, sæpius sollicitus huc illuc occultè accedo ad tuas fores. Seorsus occultè famulam vel servum petens quantum te somni, vel quantum cibi juverint. Me infelicem ! quod non porrigo quæ medici imperaverunt, ^c demulceo manus, ^d lectum premo. Et iterum infelicem : quod, me procul inde repulso, alius fortè adest, quem minimè cuperem.

N O T Æ.

^x Movere] In te convertere.
^y Teneros] Tuos scil.
^z Incendia] Amorem.
^a Rubor] Febri verò sincerus color cor-
rumpitur.
^b Sic] Pessimè scil. se ex febrī Cydippes
magno affici dolore innuit.
^c Invalidā te] Te ægotante.
^d Nubente] Alii quàm mihi, scil.

^e Minùs] Vel alii nugas, vel ægrotes.
^f Maceror] Doleo.
^g Limina] Tua scil.
^h Iussa] Medicinæ scil. & remedia.
ⁱ Effingoque] Id est, demulceo, leviterque,
tergeo : quo sensu poëta noster alibi, item-
que Virgilius & Cicero usurpaverunt.
^k Alter] Sponsus scil.

- Ille manus istas & fingit, & affidet ægræ,
 † Invisus Superis, cum Superisque mihi.
 Dumque suo tentat salientem pollice venam;
 140 Candida^m per causam brachia sæpe tenet:
 Contrectatque sinus; & forsitan oscula jungit:
 Officio merces plenior ista suo est.
 † Quis tibi permisit nostras^o præcidere messes?
 † Ad sepem alterius quis tibi^q fecit iter?
 145 Iste sinus meus est: mea turpiter oscula sumis:
 A mihi promisso corpore tolle manus.
 Improbe, tolle manus; quam tangis, nostra futura est:
 Postmodo si facias istud, adulter eris:
 Elige de^r vacuis, quam non sibi vindicet alter.
 150 Si nescis, dominum res habet^a ista suum.
 Nec mihi credideris: recitetur^t formula pacti:
 Neu falsam dicas esse; faceⁿ ipsa legat.
 Alterius thalamo, tibi nos, tibi dicimus, exi;
 Quid facis hîc? exi, non vacat^x iste torus.
 155 Nam quod habes & tu^r humani verba altera^z pacti;
 Non erit idcirco par tua causa meæ.

INTERPRETATIO.

Ille odiosus Divis & mihi cum Divis demulcet manus istas, & affidet ægotanti. Et dum scrutatur pollice suo venam micantem; sæpe tractat lacertos niveos per causam; & tangit pectus; & fortè figit suavia. Istud præmium est majus officio suo. Quis tibi concessit decerpere nostras messes? Quis tibi viam struxit ad sepem alterius? Istud pectus meum est; impudicè, carpis mea suavia. Remove manus à corpore mihi sponso. Remove manus, proterve; quam tangis ventura est nostra. Si

postmodo istud agas, eris adulter. Elige de liberis, quam alter non suam asserat. Si ignoras, res ista habet dominum suum. Nec mihi fidem addideris, pronuncietur formula conventi. Et ne dicas fuisse deceptam, fac ipsa legat. Nos tibi, tibi dicimus, egredere, cubiculo alterius. Quid hîc agis? Egredere, iste lectus non est vacuus. Nam quòd tu etiam habes verba alia conventi, tua causa non erit ideo æqualis meæ.

NOTÆ.

† Invisus Superis] Dianæ præsertim, quòd ille contra fidem à te datam, matrimonio tibi jungi postulat.

^m Per causam] Id est, Specie tentandi venam. Gall. Sous le pretexte de vous tâter le pouls. Angl. Under pretence of feeling your pulse.

ⁿ Quis tibi] Rivalem alloquitur.
^o Præcidere] Quidam præcerpere, vulgati decerpere, alii aliter.

^p Ad sepem] Alii ad spem: minùs bene.
^q Fecit iter] Ut ejus audeas messem demerere. Negant & increpant ejusmodi interrogationes,

^r Vacuis] De iis puellis, quas sponsus nullus sibi devinxerit: nullus occupaverit.

^s Ista] Cydippe.

^t Formulâ] Versus, scilicet: de quibus in argumento.

^u Ipsa] Ut, scilicet; Acontio fidem suam de novo obstringat.

^x Iste] Dominæ meæ Cydippes; qui meus est.

^y Humani] Quòd non testibus, aut approbantibus Diis, amò aversâ Dianâ præsertim, intercessit.

^x Patris] A patre infæcio desponsatam Cydippen in argumento vidimus.

- ^a Hæc mihi se pepigit : pater hanc tibi, ^b primus ab illâ :
Sed propior certè, quàm pater, ipsa sibi est.
Promisit pater hanc : hæc ^c adjuravit amanti.
- 160 Ille homines, hæc est ^d testificata Deam.
^e Hic metuit mendax, timet ^f hæc perjura vocari :
Num dubites, hic sit major, an ille metus ?
Denique, ut amborum conferre pericula possis,
Respice ad eventus : hæc ^g cubat ; ille valet.
- 165 Nos quoque dissimili ^h certamina mente subimus :
Nec spes par nobis, nec timor ⁱ æquus adest.
Tu ^k petis ex tuto : gravior mihi morte ^l repulsa est ;
Idque ego jam, quod tu ^m forsan amabis, amo.
Si tibi justitiæ, si recti cura fuisset ;
- 170 Cedere debueras ⁿ ignibus ipsa meis.
Nunc quoniam ferus hic pro causâ pugnat iniquâ :
^o Ad quid, Cydippe, litera nostra redit ?
Hic facit ut jaceas, & sis suspecta Dianæ :
Hunc tu, si sapias, limen adire vetes.
- 175 ^p Hoc faciente subis tam sæva pericula vitæ :
Atque utinam pro te, qui movet illa, cadat !

INTERPRETATIO.

Hæc se devinxit mihi: pater alter ab illâ, tibi hanc promisit. Sed profectò ipsa sibi est propinquior, quàm pater. Pater pepigit hanc; hæc juravit amanti. Ille testes addidit homines, hæc Deam. Hic timet dici fallax, hæc metuit appellari perjura. Anne sis incertus, hic an ille timor sit major? Denique ut possis comparare discrimina amborum, converte animum ad exitus: hæc jacet; ille firmâ utitur valetudine. Nos quoque pugnam animus dispari animo; nec spes nobis est æqualis, nec metus similis. Tu ambis securè,

repudiatio est mihi molestior interitu. Et ego jam diligo, quod tu fortè diliges. Si te æqui, si justî amor tenuisset, tu ipse debueras cedere meis amoribus. Nunc quandoquidem hic inhumanus certat pro causâ injustâ, quæ spectat, Cydippe, nostra epistola? Hic causa est, ut ægrotes, & sis invisa Dianæ. Si sapias, tu prohibeas hunc accedere ad fores. Dum facis, inis tom crudelia discrimina vitæ. Atque utinam ille pro te occumbat, qui illorum causa est.

NOTÆ.

- ^a Hæc] Cydippe.
^b Primus] Non dicit primus omnino, sed primus ab illâ.
^c Adjuravit] Pro valde aut omnino juravit: quod multò ampliùs est quàm promittere
^d Testificata] In testimonium vocavit. Quo sensu etiam simpliciter utimur testari.
^e Hic] Cydippes pater.
^f Hæc] Cydippe.
^g Cubat]. Febri lecto affixa.
^h Certamina] Ad obtinendam Cydippen.
ⁱ Equus] Par; equalis,

- ^k Petis ex tuto] Quod hoc tibi velit ex opposito intelligitur: quasi dicat, Nihil mali tibi ex repulsâ imminet.
^l Repulsa] Matrimonialis scil.
^m Forsan amabis] Adeoque forsan non amabit.
ⁿ Ignibus] Amoribus.
^o Ad quid] Quasi dicat, Vides quo spectet tua epistola; vides me tibi bene consulere, qui te ex injustis manibus eripiam.
^p Hoc faciente] Illi meo rivali ad te veniente, & conjugum tuum petente.

- Quem si reppūeris, nec quem Dea damnat, ^q amāris;
 Et tu continuò, certè ego salvus ero.
 Siste metum, virgo: ^r stabili potiere salutē;
 180 Fac modò polliciti conscia templa ^s colas:
 Nec bove mactato cœlestia numina gaudent;
 Sed, quæ præstanda est ^t & sine teste, fide:
 Ut valeant aliæ, ferrum patiantur & ignes:
 Fert aliis tristem succus amarus opem.
 185 Nil opus est istis; tantum perjuria vita:
 Teque simul serva, meque, datamque fidem:
 Præteritæ veniam dabit ignorantia culpæ:
^u Exciderint animo fœdera læta tuo.
^x Admonita es modò voce meâ, modò * cassibus istis;
 190 Quos quoties tentas ^y fallere, ^z ferre soles.
 His quoque vitatis, ^a in partu nempe rogabis,
 Ut tibi luciferas offerat illa manus.

INTERPRETATIO.

Quem si rejeceris, nec amaveris quem Dea improbat; & tu statim, ego certè sorsus ero. Depone timorem, puella; frueris firmâ valetudine. Fac tantum frequentes ædes conscias promissi. Nec numina cœlestia lætantur bove immolato; sed fide, quæ etiam est exsolvenda sine arbitris. Aliæ subeant ferrum & ignes, ut valetudini restituantur: succus amarulentus subministrat aliis ingratum auxilium. Nihil

opus est istis; tantum fuge perjuriam; & te simul libera, & me, & fidem obligatam. Inscitia excusabit peccatum præteritum: fœdera læta elapsa fuerint memoriâ tuâ. Admonita es modò verbis meis, modò istis retribus: quæ quoties conaris effugere, soles gestare. His etiam delusis, nimirum in partu orabis, ut illa tibi præbeat manus luciferas.

NOTÆ.

^q Amaris] Amaveris.
^r Stabili] Firmâ.
^s Colas] Ad templa Cydippen suam remittit, ut locus etiam ipsam moveat, & ad fidem exsolvendam hortetur.
^t Et sine teste] Quamquam nulli testes adfuissent.
^u Exciderint] Ferè quasi dicat, Ponatur (ut ignorantiam excuseris) animo excidisse fœdera. Sciebat Acontius ea non excidisse, sed, ut Cydippæ faciliorem ad pœnitentiam, deinde ad veniam, viam sterneret, ultro excidisse ea fœdera concedit; vel potius eam excusationem suggerit.
^x Admonita es] Adeoque ignorantiam excusari non poteris.
^y Cassibus] Alii habent cassibus. Cassibus verò alibi noster, atque Tibullus, in rebus

amatoris usi sunt. Hic per casses morbus intelligitur, quo à visandâ fide Cydippen Diana absterrebat.
^y Fallere] Effugere. Quomodo verò febriem effugerit, aut effugere conaretur Cydippe, quæ de eâ ne quidem cogitabat, multum diuque frustra cogitavi: tandem tamen animum subisti, metonymicè per tentare fallere, fallere simpliciter, per fallere negligere, aut non cogitare, esse intelligendum.
^z Ferre] Nimirum in febriem incidebat Cydippe, quoties incogitans alii quam Acontio nubere studebat.
^a In partu] Quia parturientibus Diana; Lucina, seu Lucifera (ut in duobus nummis argenteis, cum emblemate Dianæ tædam gerentis, habere se testator clar. Heinſius) adesse, fœtumque in lucem educere, dicitur;

- ^b Audiet; &, repetens quæ sint audita, requirer
Ipsa, tibi de quo conjugæ partus eat.
- 195 ^c Promittes votum; ^d scit te promittere falsò.
Jurabis: scit te fallere ^e posse Deos.
Non agitur de me: curâ ^f majore laboro;
Anxia sunt vitæ pectora nostra tuæ.
Cur modò te, ^g dubiam pavidi flevère parentes,
- 200 Ignoras ^h culpæ quos facis esse tuæ?
Et cur ignorent? matri licet omnia narres;
Nil tua, Cydippe, facta ⁱ ruboris habent.
Ordine fac referas, ut sis mihi cognita primùm,
Sacra ^k pharetratæ dum facis ^l ipsa Deæ.
- 205 Ut, te conspectâ, subito (^m si fortè notasti)
Restiterim fixis in tua membra ⁿ genis:
Ut, te dum nimium miror (nota certa ^o furoris)
Deciderint humero pallia lapsa meo.
^p Postmodo ^q nescio quâ venisse ^r volubile malum,
- 210 Verba ferens ^s doctis infidiosa ^t notis.

INTERPRETATIO

Auscultabit; & revocans in memoriam quæ fuerint audita, ipsa interrogabit de quo marito hic tibi sit partus. Pacifceris votum novit te pacifci inaniter: jurabis; novit te posse de ipse Deos. Non agitur de me; ang. r solitudine majore: noster animus est sollicitus de vitâ tuâ. Quamobrem parentes timidi quos reddis nescios tui criminis modò te luxerunt salutis incertam? Et quamobrem nesciant? Licet omnia referas matri. Admissa tua,

Cydippe, nihil habent pudendum. Fac commemorare ordine, quomodo primùm deveneris in meam notitiam, dum ipsa das operam sacris Deæ pharetratæ: quomodo te visâ protinus (si fortè advertisti) hæserim vultu defixis in tuos artus: quomodo, dum te nimium suspicio (certum indicium amoris) pallia delapsa humero meo defluserint. Postmodo nescio quâ pomum rotundum ad te devolutum esse, verba continens dolosa callidis signis.

NOTÆ.

^b Audiet] Cùm ejus opem imploraveris, scil. dixeris, ut illa altera Terentii, Juno Lucina, fer opem; serva me, obsecro.

^c Promittes votum] Mos eorum antiquissimus, qui à Diis aliquid impetrare student. Cæterùm cum aliquo contemptu legenda sunt hæc verba, ut etiam vocis sono frustrâ vota promissuram esse Cydippen, intelligatur.

^d Scit] Quia antè teste eâ te mihi nupturam juraveras, quod tamen non præstitisti.

^e Posse] Gall. Que vous êtes capable de vouloir tromper les Dieux. . Angl. That you are capable of attempting to deceive the Gods.

^f Major] Quia, propter Dianæ iram, de te sum maximè sollicitus.

^g Dubiam] In mortis discrimine, ex febris, positam.

^h Culpæ] De perjurio, eoque violatâ Dianâ intelligit.

ⁱ Ruboris] Pudoris, ut habent alii. Id est,

nihil habent facta tua, quamobrem pudendum sit. ^k Pharetratæ] Arcu & sagittis, adeoque pharetrâ instructam fuisse venatricem Deam, notum est.

^l Ipsa] Otiosè hoc in loco positam hanc vocem animadvertit clar. Heinsius, proque ex æde, quam, literarum cognatione, omisam credit, restituit.

^m Si fortè notasti] Nisi hæc esset parentthesis, judicio suo poëta non consulisset. ⁿ Genis] Oculis. De quâ voce antea.

^o Furoris] Amoris.

^p Postmodo] Fac referas, supple.

^q Nescio quâ] Parte templi, scil.

^r Volubile] Nimirum volubile est rotundum pomum seu malum.

^s Doctis] Callidè scriptis. Sed contra omnium membranarum fidem doctis legendum esse contendit clar. Heinsius.

^t Notis] Versus intelligit, de quibus jam sæpe.

- Quod quia sit lectum sanctâ præsentē Dianâ,
 Esse tuam vindictam numine teste fidem.
 Ne tamen ignoret, quæ sit sententia scripto;
 Lecta tibi quondam nunc quoque verba ^a refer.
- 215 Nube, precor, ^y dicet, cui te hanc numma jungunt:
 Quem fore jurasti, sit gener ille mihi.
 Quisquis is est, placeat; quoniam placet antè Dianæ.
 ▪ Talis erit mater; * si modò mater erit.
 Sed tamen inquit, qui sim qualisque, jubeto:
- 220 Inveniet vobis contulisse Deam.
 Insula ^a Coryciis quondam celeberrima Nymphis
 Cingitur Ægæo nomine ^b Cea mari.
 Illa mihi patria est: nec ^c si generosa probaris
 Nomina, despectus arguor ortus avis.
- 225 Sunt & opes nobis: sunt & sine crimine mores:
^d Amplius utque nihil, me tibi jungit amor.
^e Appeteres talem vel non jurata maritum:
^f Juratæ vel non talis habendus erat.
^g Hæc tibi me in somnis jaculatrix scribere ^h Phœbe;
- 230 Hæc tibi me vigilans scribere jussit Amor.
 Et quibus ⁱ alterius mihi jam nocuere sagittæ:
^k Alterius noceant ne tibi tela, cave.

INTERPRETATIO.

Quod quia sit lectum sacrâ Dianâ adstante, tuam fidem esse obligatam Deâ teste. Ne tamen nescias quæ sit significatio scripto; repere nunc quoque verba olim à se lecta. Nube, quæso, inquit, cui boni Dii te adducunt; ille sit mihi gener, quem jurasti futurum. Quisquis ille est, gratus sit, quandoquidem fuit antè Dianæ. Talis erit mater si saltem erit mater. Sed tamen moneto, exquiras qui sim & qualis; comperet Deam vobis jâvisse. Insula nomine Cea, olim nobilissima Nymphis Coryciis clauditur

maris Ægæo. Illa est mihi patria; nec, si laudaveris nomina nebula, dicor satus avis contemptus. Sunt etiam nobis à viciis: sunt etiam mores sine probro: & quævis nihil esset amplius, amor me tibi connectit. Non jurata arian cuperes talem maritum, talis erat possidendus etiam a non juratâ. Phœbe venatrix mihi imperavit per jomina hæc tibi scribere: Amor expectatus mihi imperavit tibi hæc scribere: è quibus tela alterius jam mihi observant; vide ne jacula alterius tibi officiant.

NOTÆ.

y Quod] Pomum, scil.
 x Refer] Ut eo iterum astringeretur ejus fides, verba jubet referre.
 y Dicit] Mater tua, scil.
 z Talis] Id est, quæ talia dicet.
 * Si modò mater erit] Si verò & materno erga te affectu fuerit.
 a Coryciis; Musæ intelliguntur à Coryco Parnassi (itemque Cilicis antro, sic dicitur.
 b Cea] Cea, seu Ceos, insula est maris Ægæi, juxta Eubœam.

c Si generosa] Id est, si à generosis parentibus ortum ducere, in honore ponas.
 d Amplius utque nihil] Id est, ut nihil magis me tibi jungat vel jungere possit.
 e Appeteres. Appetere actus res.
 f Juratæ vel non] Vel non juratæ.
 g Hæc] Quæ in epistulâ meâ leguntur.
 h Phœbe] Diana, Phœbi soror, venatrix, adeoque jaculatrix Dea.
 i Alterius] Amoris, scil.
 k Alterius] Dianæ, si eam perjurio violaveris.

- 1 Juncta salus nostra est : miserere meique tuique.
 Quid dubitas unam ferre duobus opem ?
- 235 Quod si contigerit, cum jam data ^m signa sonabunt,
^a Tinctaque votivo sanguine ^o Delos erit :
 Aurea ponetur ^p mali felicitis imago,
^q Causaque versiculis scripta ^r duobus erit :
 Effigie pomi testatur Acontius hujus,
- 240 ^s Quæ fuerint in eo scripta, fuisse rata.
 Longior ^t infirmum ne lasset epistola corpus,
^u Clausaque consueto sit ^x tibi sine, vale.

INTERPRETATIO.

Salus nostra est connexa ; miserere & mei, & tui. Quamobrem cunctarum unum præbere auxilium duobus ? Quod si evenerit, cum jam data signa audientur, & Delos erit imbuta sanguine votivo, effigies aurea appendetur pomi

salutatis, & causa erit exarata duobus versiculis ; Acontius proficitur imagine hujus pomi, confirmata fuisse quæ fuerint exarata in eo. Ne literæ prolixiores fatigent corpus debile, & sint tibi absolutæ sine solito, vale.

NOTÆ.

1 Juncta] Quam ingeniosè,
 m Signa] Tibiis, aliisque instrumentis musicis in sacrificiis utebantur.

n Tinctaque] Id est, Quando in Delo Dianæ festa sacrificiis celebrabuntur.

o Delos] Ægæi maris insula, ubi nata & culta Diana.

p Mali] Pomi. Ludit verò in vocibus poëta.

q Causa] Cyr, scil. Deæ appendatur pomi imago.

r Duobus] Qui sequuntur : quosque ad eò diverso charactere excudendos curavi.

s Quæ fuerit] Sponsonem scil. matrimoniam.

t Infirmum] Tuum scil.

u Clausaque] Epistolæ hæc voce vale claudere consueverant.

x Tibi] Alii habent sibi ; atque illa altera lectio est à clar. Heinlio.

EPISTOLA XXI.

ARGUMENTUM.

Cum intellexit Cydippe, banc sibi febrem Dianæ indignatione contigisse, in Acontii vota contra paternam voluntatem concedere moluit, quam diutius torqueri. In primis respondet, se non ausam fuisse mentem suam clarè exprimere : ne ut in pomo, iterum juraret. Deinde narrando quomodo insidiosum illud pomum acceperit, in ipsius Acontium invehitur.

CYDIPPE ACONTIO.

PERTIMUI, scriptumque tuum ^a sine murmure legi :
 Juraret ne quos inscisa lingua Deos.
 Et puto ^b captâsses iterum : nisi, ut ipse fateris,
 Promissam scires me satis esse semel.

INTERPRETATIO.

Expavi, & tacitè legi tuam epistolam ; ne credo, insidiatus esses, nisi, ut ipse agnoscis, lingua imprudens juraret aliquos Deos. Et, scires satis esse semel sponsam.

NOTÆ.

a Sine murmure] Ne iterum inscisa voto aliquo sese obstringeret.

b Captâsses] Me iterum decipere tentâsses.

Nec

- Nec lectura fui : sed, si tibi ^e dura fuisset,
 Aucta foret sævæ forsitan ira Deæ.
^d Omnia cùm faciam, cùm dem pia thura Dianæ;
 Illa tamen justâ plûs tibi parte favet.
^e Utque cupis credi, memori te vindicat irâ.
 10 Talis in ^f Hippolyte vix fuit illa suo.
 At ^g meliùs virgo favisset virginis annis;
^h Quos vereor paucos ne velit esse mihi.
 * Languor enim causis non apparentibus hæret:
 Adjuvor & nullâ ⁱ fessa medentis ope.
 15 Quàm tibi nunc gracilem vix hæc rescribere, quàmque
 Pallida vix cubito membra ^k levare putas?
 Huc timor accedit, ne quis nisi conscia nutrix
^l Colloquii nobis sentiat esse vices.
 Ante fores sedet hæc : quid agamque rogantibus ^m intus;
 20 Ut possim tutò scribere, *Dormit*, ait.
 Mox ubi secreti longi causa optima somnus
 Credibilis tardâ definit esse morâ,

INTERPRETATIO.

Nec valui legere: sed si tibi sæva fuisset, fortè ira crudelis Deæ crevisset. Quamvis omnia præstem, quamvis thura pia exhibeam Dianæ, illa tamen plûs æquo tibi induiget. Et, sicuti optas tibi fidem haberi, te vindicat irâ memori. Illa vix talis fuit erga suum Hippolytum. At virgo justius indulgisset ætati virginis, quam timeo ne cupiat tibi esse brevem. Morbus enim permanet: causis incognitis. Et exhausta nullo medici auxilio refi-

cior. Quantum macilentam arbitraris me nunc tibi hæc rescribere, quantumque ægrè sustinere artus pallentes cubito? His adde metum, ne quis nisi nutrix conscia cognoscat nobis esse vices colloquii: Hæc stat ante januam; & ut possim securè scribere, dicit presentibus quid faciam intus, stertit. Mox ubi somnus causa optima proxi secreti cessat esse verisimilis longo spatio,

NOTÆ.

c *Dura*] Quæ epistolam tuam legere dedignata essem.

* *Languor*] Febris.

d *Omnia*] Sacra, scilicet in honorem Dianæ.

i *Fessa*] Defecta viribus, & vi morbi exhausta.

e *Utque cupis credi*] Itâ verò illè prædicaverat, & in epistolâ suâ scripserat.

k *Levare*] Solent nimirum, qui morbo aut languore aliquo, caput præfertim, aut corpus non valent erigere, illud cubito sustentare.

f *Hippolyto*] Fuit ille Thesei & Hippolytes Amazonis filius, ob eximiam castitatem Dianæ carus: cujus historiam passim, postea etiam apud Ovidium reperies.

l *Colloquii nobis*] Me tibi vicissim rescribere.

g *Meliùs*] Justius; cùm ipsa virgo sit, sicut & ego virgo sum.

m *Intus*] Ex constitutione Heinshenâ est vox ista, cujus loco alii inter exhibebant: rogabant inter, pro interrogabant: unde hoc versus sollicitare, atque Ovidio abrogare, aggressi sunt nonnulli: cùm eâ figurâ-vam Tmesin vocant, hæc in voce præfertim, & in fine versûs usum esse poëtam, qui oratione planâ & æquabili gaudet, non sit verisimile.

h *Quos vereor*] Codices omnes, præter unum aut alterum, quia post hunc versum deficiunt, ideo plurimi, sequentes versus Ovidii esse negant: quæ ratio quanquam fatiis firma non videtur, attamen cùm Ovidianæ elegantiz, non satis respondeat tota epistola, suo non caret pondere.

- Jamque venire videt quos non admittere durum est;
 Excreat : & fictâ dat mihi signa notâ ;
- 25 Sicut eram, properans verba imperfecta relinquo ;
 Et tegitur trepido litera ^a cauta finu.
 Inde meos digitos iterum repetita fatigat ;
 Quantus sit nobis, aspicias ipse, labor.
- ° Quâ peream, ^p si dignus eras, ut vera loquamur ;
- 30 Sed melior iusto, quàmque mereris, ^q ego.
 Ergo te propter toties incerta salutis
 † Commentis pœnas doque dedique tuis ?
 Hæc nobis formæ te laudatore superbæ
 Contingit merces ? & placuisse nocet ?
- 35 Si tibi deformis, quod mallet, visa fuisset ;
 Culpatum nullâ corpus egeret ope.
 Nunc laudata gemo : nunc me certamine ^a vestro
 Proditis ; & proprio vulneror ipsa † bono.
- Dum neque tu cedis, nec se putat ille secundum ;
- 40 Tu votis obstas illius, ille tuis.
 Ipsa, velut navis, jactor ; quam ^a certus in altum
 Propellit Boreas, ^x æstus & unda refert.
 Cùmque ^y dies caris optata parentibus instat,
 Immodicus pariter corporis ardor inest :

INTERPRETATIO.

Et jam cernit accedere, quos difficile est non intermittere ; expuit ; & mihi facit indicia signo simulato ; festinans, sicut eram, desero verba nondum absoluta : & epistola teeta absconditur gremio timido. Inde repetita iterum lassat meos digitos. Ipse cernis quantus sit nobis labor. Quâ epistolâ inteream, si, ut iudulgentior æquus, & quàm dignus es. Ergo toties dubia salutis propter te exsolvo, & exsolvi pœnas tuis figmentis ? Hoc nobis obvencit præmium pulcherritudinis eximia, te ap-

probante ; & officit gratam fuisse ? Si, quod mallet, visa tibi fuisset turpis ; corpus vituperatum nullo opus haberet auxilio. Nunc celebrata affligor ; nunc me perditis vestra pugnâ ; & ipsa lador proprio bono. Dum nec tu cedis, nec illo se credit inferiorem, tu officis desideris illius, ille tuis : ego agitor, tanquam navis, quam asper Boreas rapit in apertum mare, æstus & unda repellit. Et cùm dies expetita dilectis parentibus adest, calor sæpiens corporis inest pariter ;

NOTÆ.

^a Cautâ] Quæ cautè & secreto scripta est.

° Quâ] Epistolâ. scil. Scripti habent Quæ.

^p Si dignus eras] Si mereris.

^q Ego] Hanc vocem ex Naugerio reposuit Heinshus. Alii habent ero : quod certè non displicet.

† Commentis] Dolis. De scripturâ in pomo intelligit, cujus sensum saltem in superioris epistolæ argumento vidimus,

^s Vestro] De Acontio & ejus rivali loquitur ; quamquam ille tantùm erat in culpâ.

† Bona] Forma scil.

^u Certus] Vehemens.

^x Æstus & unda] Id est, unda æstuosa, unda quæ est æstus. Gall. *Le flux de la mer*. Angl. *The tide*. Hæc etiam figurâ quæ per duo unum significat, usus est Virgilius, cùm dixit, *molemque & montes in super altos*.

^y Dies] Quâ fieri debent nuptiæ.

- 45 Et mihi conjugii tempus crudelis ad ipsum
^z Persephone nostras pulsat acerba fores.
 Jam pudet: & timeo, quamvis mihi conscia non sim,
^a Offensos videar ne meruisse Deos.
 Accidere ^b hoc aliquis casu contendit: & alter
- 50 Acceptum Superis hunc negat esse virum.
 Neve nihil credas in te quoque dicere famam,
 Facta beneficiis pars putat ista tuis,
 Causa latet: mala nostrâ patent: ^c vos pace movetis.
 Aspera submotâ praelia: plector ego,
- 55 ^d Dicam nunc, solitoque tibi me ^e decipe more:
 Quid facies odio, sic ubi amore noces?
 Si lædis, quod amas, hostem ^f sapienter amabis.
 Me, precor, ut ferves, perdere ^g velle velis.
 Aut tibi jam ^h nulla est speratæ cura puellæ,
- 60 Quam ferus indignâ tabe petire finis:
 Aut Dea si frustra pro me tibi sæva rogatur,
 Quid mihi te jactas? gratia nulla tua est.

INTERPRETATIO.

Et sub ipsum tempus sævi connubii aspera Proserpina mihi concutit nostram januam. Jam erubescio, & quamvis mihi non sim conscia, metuo ne videar meruisse Deos in-
 festos. Aliquis affirmat hoc evenire fortuito; & alius negat hunc virum esse gratum Deis. Et ne arbitreris famam nihil quoque jacere in te, quidam arbitrantur ista parata benefi-
 ciiis tuis. Causa occultatur: damna nostra apparent: vos pace profligatâ miscetis dura

certamina; ego punior. Jam dicam, & me falle more tui conjuncto: quid agas odio, cum ita officias amore? Si malo officis quod amas, amabis hostem utiliter. Oro ut me velis perimere, ut incolumem præstes. Aut nulla est jam tibi cura puellæ speratæ, quam pateris, crudelis, irerere tabe immeritâ; aut si Dea crudelis frustra à te colitur pro me, quid te mihi prædicus? Gratia tua est nulla.

NOTÆ.

^z Persephone] Proserpina est, Plutonis conjux, inferorum domina ac regina, Jovis & Cereris filia; de quâ Tibullus,

At mihi Persephone nigram denunciat bo-
 ram;

unde hic noster Ovidii locus intelligitur.

^a Offensos videar] Sensus patet; sed est phrasî insolens.

^b Hoc] Quod ita in ipso nuptiarum puncto egrotet.

^c Vos pace] Isthoc propemodum sensu dixit Horat. Quiaquid delirant reges, plectantur Acbivi.

^d Dicam nunc] Heinſius legit I jam nunc: quo revera sensus melior, minusque intusca-
 lus efficitur. Quid si legas? Dic jam nunc.

^e Decipe] Ita ut ex iis, quæ in te sunt contraria consequantur effecto; ex amore quæ sunt odii, ex odio quæ sunt amoris.

^f Sapienter] Quid hæc vox hoc in loco significet, ex opposito intelligitur.

^g Velle velis] Locum manifestè corrup-
 tum arbitratur cl. Heinſius; vultque vo-
 velle perperam, ex velis proxime sequenti,
 inculcatum, cum ultimas duas syllabas in
 prætere librarius geminare neglexisset: le-
 git verò ille perdere, dure velis.

^h Nulla] Erat tamen Acontii in engra-
 tia, quod, quomodo Dam placaret Cydippe,
 indicaverat. Sed ex materiâ subjectâ tan-
 tum intelligenda est ista negatio.

- Elige quid ⁱ fingas; ^k non vis placare Dianam;
 Immemor es nostri: non potes; illa tui est.
 65 Vel nunquam mallet, vel non mihi tempore ⁱ in illo
 Esset in Ægæis cognita Delos aquis.
 Tunc mea ^m difficili deducta est æquore navis;
 Et fuit ad cœptas hora ⁿ sinistra vias.
 Quo pede processi! quo me pede ^o limine movi!
 70 ^p Picta citæ tetigi quo pede texta ratis!
 Bis tamen adverso redierunt ^q carbasa vento.
 Mentior ah demens! ille ^r secundus erat.
 Ille secundus erat, qui me referebat euntem;
 Quique parum felix impediēbat iter.
 75 Atque utinam constans contra mea vela fuisset!
 Sed stultum est venti de levitate queri.
 Mota ^s loci famâ properabam visere Delon;
 Et facere ^t ignavâ puppe videbar iter.
 Quàm sæpe, ut tardis, feci convitia remis;
 80 Questaque sum vento lintea parca dari!
 Et jam transieram ⁿ Myconon, jam Tenon, & Andron:
 Inque meis oculis ^x candida Delos erat!

INTERPRETATIO.

Discipe quid ponas; non vis delinire Dianam; nostri oblitus es; nequis, illa est tui oblita. Vel mallet nunquam mihi Delos esset cognita in mari Ægæo, vel non esset cognita illo tempore. Tunc mea navis soluta est mari infausto; & hora fuit inauspicata ad iter propositum. Quo pede sum progressa! quo pede limine discessi! Quo pede pressi fabricam pictam navis velucris! Vela tamen bis retroacta vento restante. Ab mentior insana! Ille erat propitius. Ille erat

propitius, qui revebebat me proficiscentem: & qui prohibebat iter insussum. Atque utinam firmus fuisset adversus mea vela! Sed ineptum est conqueri de inconstantiâ venti. Ille tamen celebritate loci festinabam invisere Delon; & videbar iter facere lentâ navi. Quàm sæpe increpui remos tanquam lentos; & sum questaque vela exigua tradi vento! Et jam præterieram Myconon, jam Tenon, & Andron; & Delos splendida erat in conspectu.

NOTÆ.

ⁱ *Fingas*] Non tantum argumento, quod Dilemma vocant, Acontium urget Cydippe, quo argumenti genere, utrumvis eligat adversarius, utrobique premitur; sed insuper ex duobus argumenti membris, quod causæ suæ faveat, non posse assumere eum dicit.

^k *Non vis placere*] Hæc est Cydippes argumentatio, *Aut non vis, aut non potes placare Dianam; prius si dicas; ergo immemor es nostri, nec nos curas; posterius si fingas; ergo Diana est tui immemor, nec te curat.*

^l *In illo*] Quo tibi, verbis in pomo scriptis, fidem meam obstrinxi.

^m *Difficili*] Infausto.

ⁿ *Sinistra*] Inauspicata & infelix.

^o *Limine*] Domo. Habent verò hæc, cum

admiratione conjunctæ interrogationis, & dolore, & detestationem.

^p *Picta texta ratis*] Pro navem pictam.

^q *Carbasa*] Vela, totaque aded navis.

^r *Secundus*] Quia malum, quod in insulâ Delo Cydippæ evenire debuit, avertebat.

^s *Loci fama*] Apollinis & Dianæ natalibus, & oraculis præsertim fuit celebris Delos insula; quæ, cum antè erratica fuisset, & sub aquis latuisset, repente Latonæ locum ad pariendum quærenti sese ostendit.

^t *Ignavâ*] Lentè procedente.

^u *Myconon*] Myconos una est Cycladum, in mari Ægæo: Tenos est alia, itemque Andros.

^x *Candida*] ἄσλος; manifestum & clarum significat.

Quam

Quam procul ut vidi, *Quid me fugis, insula, dixi?*

Laberis in magno numquid, ut antè, mari?

85 Institeram terræ, cùm jam propè luce peractâ

^y Demere purpureis Sol juga vellet equis:

^z Quos idem solitòs postquam revocavit ad ortus,

Comuntur nostræ matre jubente comæ.

Ipsa dedit gemmas digitis, & crinibus aurum:

90 Et vestes humeris induit ipsa meis.

Protinus egressæ, Superis, quibus insula sacra est,

Flava salutatis thura merumque damus.

Dumque parens aras votivo sanguine tingit,

Festaque fumosis ingerit ^a exta focis;

95 Sedula me nutræ alias quoque ducit in ^b ædes,

Erramusque vago^o per loca sacra pede.

Et modò porticibus spatior, modò ^c munera regum

Miror: & in cunctis stantia ^d signa locis.

Miror & innumeris structam ^e de cornibus aram,

100 ^f Et de quâ pariens arbore nixa Dea est.

Et quæ præterea (neque enim meminive libetve,

Quidquid ibi vidi, dicere) Delos habet.

Forſitan hæc spectans, à te spectabar, Aconti;

Visaque simplicitas est mea posse capi.

INTERPRETATIO.

Quam ut procul aspexi, Quamobrem inquam, me vitas, insula? Nunquid fluctuas vasto mari, ut antea? Imposita eram terræ, cùm, jam propè die finito, Sol vellet detrahere juga equis purpureis: quos postquam sol idem reduxit ad ritus consuetos, capilli nostri ornantur matre imperante. Ipsa apposuit gemmas digitis, & aurum capillis, & ipsa admovit vestimenta humeris meis. Continuo profectæ exhibemus flava thura & vinum Diis salutatis, quibus insula est dicata. Et cum mater imbuat altaria sanguine votivo, & im-

mittit viscera festa aris famosis, nutritrix diligens me ducit quoque in alia templa, & vagamur pede erroneo, per sacra loca. Et modò deambulo porticibus, modò suspicio dona regum, & statuas positas in omnibus locis. Stupeo etiam altare positum de cornibus innumeris, & de arbore quâ Dea partum emittens fulta est. Et quæ insuper (neque enim aut recorder. aut placet referre quidquid ibi sum intuita) Delos habet. Fortè hæc inspiciens à te aspiciebar, Aconti; & mea simplicitas visa est posse falli.

NOTÆ.

y *Demere*] Periphrasis est vespertini temporis.

z *Quos idem*] Id est, *Postero die.*

a *Extâ*] Eo nomine, pluralis numeri tantùm appellantur viscera maximè extantia aut apparentia. Gall. *Les entrailles.* Angl. *The entrails.*

b *Ædes*] Sacras, scil. ut patet.

c *Munera*] Quæ in honorem numinum

apposita erant.

d *Signa*] *Statuas.*

e *De cornibus*] De hæc apud Callimachum in hymno Apollinis, quàm Apollo ipse confiruisse dicitur, cornua ex venatione Dianâ suppeditante.

f *Et de quâ*] Oleæ seu palmæ innixam parentem Latonam 6 Metam. docet noster poëta.

- 105 In templum redeo & gradibus sublime Dianæ:
^h Tutior hoc equis debuit esse locus?
 Mittitur ante pedes malum cum carmine ⁱ tali:
 Hei mihi juravi nunc quoque pæne tibi.
 Sustulit hoc nutrix, mirataque, Perlege, dixit:
- 110 ^k Insidias legi, magne pœta, tuas.
^l Nomine conjugii dicto, confusa pudore
 Sensi me totis erubuisse genis:
^m Luminaque in gremio veluti defixa tenebam;
 Lumina propositi facta ⁿ ministra tui.
- 115 Improbe, quid gaudes? aut quæ tibi gloria parta est?
 Quidve vir elusâ virgine laudis habes?
 Non ego confiteram sumptâ ^o peltata securi,
 Qualis in Iliaco ^p Penthesilea solo.
^q Nullus Amazonio cælatus balteus auro,
- 120 Sicut ab Hippolyte præda relata tibi est.
^r Verba, quid exultas, tua si mihi verba dederunt;
 Sumque parum prudens capta puella dolis?

INTERPRETATIO.

Revertor in templum Dianæ gradibus excelsum: quoniam locus debuit esse hoc tutior? Pomum jacitur ante pedes cum tali carmine. Hei mihi! nunc quoque propemodum tibi juravi. Nutrix hoc sustulit, & stupens, perlege, inquit. Fraudis tuas legi, pœta egregie. Nomine conjugii prolato, pudore turbata, adverti me erubuisse totis genis: & tenebam oculos quasi immotos in sinu; oculos factos sumulos tui incepti. Præterve, quid

lætaris? Aut quænam laus tibi est comparata? Quidve vir reportos gloriæ puellâ deceptâ? Ego non accesseram peltâ instructa, securi corruptâ, qualis Penthesilea in terrâ Iliacâ. Nullum balteum pictum auro Amazonio reportatum est tibi spoliū tanquam ab Hippolyte. Quid triumphas, si verba tua me fecerunt; & puella parum cauta sum decepta tuis fraudibus?

NOTÆ.

^g Gradibus] Dis enim superis in locis excelis templa ponebantur.

^h Tutior] Acontium arguit, qui sibi in templo insidiatus fuerit.

ⁱ Tali] Græcum carmen quale fuerit nemo hæctenus tradidit.

^k Insidias] Heinsio suspectus est hic versus: quamobrem non dixit; sed apparet falsus.

^l Nomine conjugii] Hæc vides Acontii non fuisse duos illos versus, quod in superioris epistolæ argumento vidimus.

^m Lumina] Oculos.

ⁿ Ministra] Operam suam in legendis Acontii versibus præbuerant.

^o Peltat.] Peltâ armata. Fuit verò pelta scutum quo peculiariter Amazones utebantur.

^p Penthesilea] Regina fuit Amazonum, securis inventrix: quam in bello Trojano Achilles occidit.

^q Nullus] Sensus est, Acontio prædam nullam à Cydippe expectandam, qualem ab Hippolyte Amazone Hercules reportavit. Desumptum est istud ex hujus Herois historiâ, cui Eurystheus, ut sibi Amazonis illius balteum afferret, imperavit.

^r Verba] Dare verba alicui significat etiam fallere. Dissimulatâ ferè eâ ambiguitate lucit pœta.

- Cydippen pomum, pomum • Schœneïda cepit :
 Tu nunc ^t Hippomenes scilicet alter eris.
- 125 At fuerat meliùs (si te ^u puer iste tenebat,
 Quem tu nescio quas dicis habere faces)
 More bonis solito spem ^x non corrumpere fraude :
 Exoranda tibi, non ^y capienda fui.
- Cur, cùm me peteres, ^z ea non profitenda putabas,
 130 Propter quæ nobis ipse petendus eras ?
 Cogere cur, potiùs, quàm persuadere volebas,
 Si poteram auditâ conditione capi ?
 Quid tibi nunc prodest ^a jurandi formula juris,
 Linguaque præsentem testificata Deam ?
- 135 Quæ jurat mens est : nîl conjuravimus illâ ;
 Illa fidem dictis addere sola potest.
 Consilium prudensque animi sententia jurat,
 Et nisi judicii vincula nulla valent.
 Si tibi conjugium volui promittere nostrum ;
- 140 Exige polliciti debita jura tóri :
 Sed si nîl dedimus, præter sine pectore vocem ;
 Verba suis frustrà viribus orba tenes.
 Non ego juravi : legi jurantia verba ;
 Vir mihi non isto more ^c legendus eras.

INTERPRETATIO.

Pomum fefellit Cydippen, pomum fefellit Schœneïda. Nimiram tu jam eris alter Hippomenes. At fuerat meliùs (si iste puer, quem tu ais gerere nescio quas tædas, te urgebat) ritu banis familiari, non temerare spem dolis Fui tibi precibus consequendo, non fallendo. Quomobrem cùm me ambires, non credebas ea confidenda, propter quæ ipse eras nobis ambiendus? Quomobrem malebas vim facere quàm persuadere, si poteram polliceri cognitâ conditione? Cujus nunc est tibi uti-

litaris formula sacramenti, & lingua testata Deam præsentem? Animus est qui jurat; nihil juravimus cum illo. Ille solus potest facere fidem prolatis. Consilium & conscia sententia mentis juras, & nulla vincula nisi voluntatis sunt firma. Si volui tibi polliceri nostrum connubium; repete jura debita lætè promissi: sed si nihil exhibuimus, nisi sonum sine voluntate, frustrà habes voces destitutas suo valore. Ego non juravi; legi verba jurantia. Non eras mihi vir legendus isto modo.

NOTÆ.

^a Schœneïda] Atalantam Schœnei filiam; de quâ in Metamorph.

^t Hippomenes] Hic fuit, cujus dolo, aureis pomis currenti projectis, Atalanta tandem victa est.

^u Puer] Cupido; quam ignorare se virgo fingit.

^x Non corrumpere] Sed potiùs apertè ambire, & sibi sponsam petere.

^y Capienda] Froude circumveniendâ.

^z Ea non profitenda] Genus, puta, divitiar,

aliarum ejusmodi, quæ ambientes proci solent prætere.

^a Jurantia] Formula juris jurandi. Gall. *Le serment conçu dans les propres termes du droit.* Angl. *An oath conceived in proper terms of law.*

^b Et nisi judicii] Id est, & nullus, nisi qui attendit, & judicio suo utitur, sacramento alligatur.

^c Legendus] Et legendus, Ludus verborum.

- 145 ^a Decipe sic alias : succedat epistola pomo.
 Si valet hoc ; ^e magnas divitis aufer opes.
 Fac jurent reges sua se tibi regna duros ;
 Sitque tuum, toto quicquid in orbe placet.
 Major es hac ipsâ multò (mihî crede) Dianâ,
 150 Si tua tam ^f præsens litera numen habet.
 Cùm tamen ^g hæc dixi, cùm me tibi ^h firma negavi,
 Cùm bene promissi causa ⁱ peracta mei est ;
 Confiteor, timeo sævæ ^k Latoïdos iram :
 Et corpus lædi suspicor ^l inde meum.
 155 Nam quare, quoties ^m socialia sacra parantur,
 Nupturæ toties languida membra cadunt ?
 Ter mihi jam veniens positas Hymenæus ad aras
 Fugit ; & è thalami limine ⁿ terga dedit.
 Vixque manu ^o pigrâ toties ^p insusa ^q resurgunt
 160 ^r Lumina : ^s vix moto corripit igne faces.
 Sæpe coronatis stillant unguenta capillis,
 Et ^t trahitur multo splendida ^u palla ^x croco.

INTERPRETATIO.

Sic falle alias ; epistola sequatur pomum. Si hoc est firmum, tolle magnas divitias locupletis. Fac reges jurent se tibi tradituros sua regna, & tuum fiat quicquid arridet in toto mundo. Multò major es (mibi crede) hac ipsâ Dianâ, si tuum scriptum habet numen tam certum. Postquam tamen hæc dixi, postquam constanter me tibi recusavi, postquam causa promissi mei est bene perorata ; fateor, metuo iram crudelis Latoïdos, & suspicor meum cor-

pus inde affigi. Nam quamobrem quoties sacra conjugalia adornantur, toties artus tabidi languent nupturæ ? Jam ter Hymenæus accedens ad altaria mibi admota recessit, & vertit terga è limine cubiculi. Et lumina toties insillata manu segni ægrè accenduntur, vix lædas capit igne concusso. Sæpe odores fluunt comâ redimitâ, & palla fulgens multo croco trahitur.

NOTÆ.

d Decipe] Ab absurdo, Acontii dolum arguit.

e Magnas] Eodem deo divitias extorque. Ineptam, ut videtur, Acontii rationem irridet. At verò in superioris epistolæ argumento legem vidimus, quâ Cydippes ratiocinatio tollitur.

f Præsens] Certum & propitium.

g Hæc] Ea omnia intellige, quæ, ut Acontii dolum eluderet, dixit Cydippe.

h Firma] Pro firmiter.

i Peracta] Gall. *Achévéé d'être ploidé.* Angl. *Fully pleaded.*

k Latoïdos] Dianæ, Latonæ filiz. Patronymicum est Græcum, à Ἀντὼ Latona, in *n* de more mutato.

l Inde] A Dianæ irâ.

m Socialia] Nuptiarum.

n Terga dedit] Abiit. Nuptiæ interruptæ sunt.

o Pigrâ] Lassâ, accendendo.

p Insusa] Oleum nempe infunditur lampadibus.

q Resurgunt] Accenduntur.

r Lumina] Faces nuptiales.

s Vix moto] Hypallage. pro vix motis & addibitis facibus, corripit ignem.

t Trahitur] Et longâ cyclade verrit bammum. Propert.

u Palla] Vestis est propriè muliebris exterior, quâ palam utebantur.

x Croco] Lutei coloris esse crocum, atque eo colore, non modò nubentium flammæum, seu capitis tegumentum, sed alia quoque nuptiis dicata vestimenta fuisse alii observaverunt.

Cùm

- Cùm tetigit limen, lacrymas mortisque timorem
 Cernit; & à cultu multa y remota suo.
- 165 Projicit ipse suas z deductâ fronte coronas,
 Spiffaque de a nitidis tergit b amoma comis.
 Et pudet in tristi lætum confurgere turbâ;
 Quique erat in pallâ, transit in ora c rubor.
 At mihi (væ miseræ) torrentur febribus artus:
- 170 Et d gravius justo pallia pondus habent.
 Nostraque plorantes video super ora parentes:
 Et, face pro thalami, fax mihi mortis adest.
 Parce laboranti, pictâ e Dea f læta pharetrâ;
 Daque salutiferam jam mihi g fratris opem.
- 175 Turpe tibi est, h illum causas depellere leti;
 Te contrâ l titulum mortis habere meæ.
 Numquid, in umbroso cùm velles fonte lavari,
 Imprudens k vultus ad tua labra tuli?
 l Præteriine tuas de tot cœlestibus aras?
- 180 Atque tua est nostrâ * sprete parente parens?
 Nil ego peccavi, nisi quod m perjuriam legi;
 Inque parum fausto carmine docta fui.

INTERPRETATIO.

Cùm Hymenæus pervenit ad limen, videt lacrymas & metum leti, & multa aliena ab ornatu suo. Ipse derisit fronte contractâ sua ferta. & abstergit densa amoma de unctis capillis. Et festivum pudet exultare in mœstâ turbâ: & rubor qui erat in pallâ transmittitur in vultum. At (væ miseræ!), membra mihi astuant febribus: & pallia sunt æquo graviora. Et video parentes stentes super nostram faciem; & tædâ leti mihi adest pro tædâ nuptiarum.

Ignosce ægrotanti, Dea gaudens pharetrâ decorâ; & mihi jam præbe auxilium salutiferum fratris. Indecorum est tibi, illum removere causas mortis; te contrâ esse causam mei obitus, Anne cùm velles abluî in fonte opaco, inscia converteri oculos ad tua balnea? Omisne altaria tua de tot cœlestibus? Anne & mater tua, contempta est à nostrâ matre? Ego nihil admisi, nisi quod legi perjuriam, & fui perita in carmine infelici.

NOTÆ.

y Remota] Enimvero cum lacrymis aut timore Hymenæus à nubentibus puellis non solet excipi.

z Deductâ] Contractâ; unde tristitia seu mœstia cognoscitur.

a Nitidis] Unguento delibutis.

b Amoma] Pro quovis unguento. Est verò amomum exoticus frutex, antiquis in odoribus pretiosus, ex cujus floribus Hymenæi corollæ.

c Rubor] Aliquid ex rubeo habet croceus color.

d Gravius] Propter debilitatem ex febrî.

e Dea] Diana.

f Læta Pharetrâ] Pharetrata.

g Fratris] Apollinis, qui medicæ præest.

h Illum] Apollinem, fratrem tuum.

i Titulum mortis habere] Causam esse mortis meæ.

k Vultus] Immeritam se à Dianâ plecti queritur Cydippe; quæ nec ipsam nudam, sicut Actæon viderit, nec alio modo in ipsam peccaverit.

l Præteriine] Istud fecit Oeneus Calydoniæ rex, in cuius rei vindictam Diana

— Oeneos ultorem sprete per agros

Misit aprum; —

ut ipse loquitur Ovidius.

m Spreta] Alludit ad fabulam Niobes cujus omnis proles, quòd ea sese Latonæ præ ferre non dabitasset, Apollinis & Dianæ sagittis, confecta est.

n Perjuriam] Versus, qui perjurio locum præ buerunt.

- n Tu quoque pro nobis, si non ° mentiris amorem,
 Thura p feras: profint, quæ nocuere, manus.
 185 Cur, quæ succenset, quod adhuc tibi pacta puella
 Non tua sit, q fieri ne tua possit, agit?
 Omnia de vivâ tibi sunt speranda; t quid aufert
 Sæva mihi vitam, spem tibi Diva mei?
 Nec tu credideris illum, cui destinor uxor,
 190 Ægra superpositâ membra fovere manu.
 Affidet ille quidem, quantum permittitur ipsi:
 Sed ° meminit nostrum virginis esse torum.
 Jam quoque nescio quid de me sensisse videtur;
 Nam lacrymæ causâ sæpe latente cadunt.
 195 Et minus audacter blanditur, & oscula * rara
 Accipit, & timido me vocat ore suam.
 Nec miror sensisse, notis cum prodar apertis:
 In t dextrum versor, cum venit ille, latus.
 Nec loquar, & tecto simulatur u lumine somnus;
 200 x Captantem tactus rejicioque manum.
 gemit, & tacito suspirat pectore: y meque
 z Offensam, quamvis non mereatur, habet.
 Hei mihi, quod gaudes, & te juvat ista a voluptas!
 Hei mihi, quod sensus sum tibi falsa meos!

INTERPRETATIO.

Tu quoque, si non simulas amorem, adole-
 eburâ pro nobis: manus quæ obsuerunt ju-
 vent. Quamobrem illa quæ irascitur, quod
 puella tibi promissa non sit tua, efficit ne tua
 queat fieri? Omnia sunt tibi expectanda de
 vivente; quamobrem Dea crudelis tellit mihi
 vitam, tibi spem mei? Nec tu arbitratus fue-
 ris illum, cui conjux addicor, calefacere ar-
 eus morbidos manu admotâ. Ille quidem assi-
 det, quantum ipsi conceditur: sed recordatur
 nostrum lectum esse virginis. Videtur jam quo-
 que nescio quid oscisse de me; nam lacrymæ

sæpe illi desuunt causâ occultâ. Et minus
 liberè me delinit, & sumit rara suavia, &
 me dicit suam ore pavido. Nec miror eum
 oscisse, cum indicer signis manifestis. Quan-
 do ille accedit, me avertit in dextrum latus.
 Nec loquor, & somnus fingitur clausis oculis;
 & repello manum quærentem me tangere. Ge-
 mit, & suspirat pectore secreto, & me inve-
 nit offensam, quamvis immeritus. Me mise-
 ram, quod lætaris, & istud gaudium tibi præ-
 desst! Me miseram, quod tibi aperui mea co-
 gitata!

NOTÆ.

n Tu quoque] Jam ad Acontium sese con-
 vertit Cydippe.

o Mentiris] Simulas quem non sentis amo-
 rem.

p Feras] Ad Dianæ altaria, scil. quæ mihi
 fiat propitia.

q Fieri ne] Videlicet Acontio non potu-
 isset nubere mortua Cydippe.

r Quid] Propter quid? Cur?

s Meminit] Illibatam omnino virginitatem
 esse testatur.

* Rara accipit] Accipiebat tamen: quod
 durum Acontio.

t Dextrum] Alii habent lævum, sensu eo-
 dem, nam utrumlibet assumas, pari modo
 Cydippen à sponso sese avertisse intelligitur.
 u Lamine] Oculis.

x Captantem tactus] Volentem me tangere.

y Meque] Imò me quod. Heinsius.

z Offensam] Imò offensam; quod ex illo
 intelligitur.

a Voluptas] Heinsius corrigit simulas.

- b Si mihi lingua foret; tu nostrâ justius orâ
 Qui mihi tendebas retia, dignus eras.
 Scribis, ut invalidum liceat tibi visere corpus;
 Es procul à nobis: c & tamen inde nocēs.
 205 Mirabar, quare tibi homen Acontius esset:
 Quod faciat longè vulnus d acumen habes.
 Certè ego convalui nondum de vulnere tali;
 Ut jaculo, scriptis eminus icta tuis.
 Quid tamen huc venias? an ne ut miserabile corpus,
 210 Ingenii videas e bina f tropæa tui?
 Concidimus macie; color est sine sanguine, qualem
 In pomo g refero mente fuisse tuo.
 Candida nec misto h sublucent ora rubore,
 Forma i novi talis marmoris esse solet.
 215 Argenti color est inter convivia talis,
 Quod tactum gelidæ frigore pallet aquæ.
 Si me nunc videas, visam prius esse negabis:
 k Arte nec est, dices, ista prehenda meâ:
 l Promissique fidem, ne sim tibi juncta, remittes;
 220 Et cupies illud non meminisse Deam.
 Forsitan & facies, jurem ut contraria rursus:
 Quæque legam, mittes altera verba mihi.
 Sed tamen aspiceres vellem, prout ipse rogabas,
 Et discas sponsæ languida membra tuæ.

INTERPRETATIO.

Si liceret mihi dicere; tu qui mihi ponebas
 laqueos, potius creberis nostram iram. Scri-
 bis, ut tibi concedatur invisere corpus infirmum.
 Longè es à nobis, & tamen inde officis. Stupe-
 bebam quomobrem nomen tibi esset Acontius:
 habes aciem quæ plagam impingat è longinquo.
 Certè ego nondum valetudini sum restituta ex
 tali plagâ, vulnerata ex longinquo tuis litteris
 tanquam jaculo. Quomobrem tamen huc acce-
 das? An ne ut aspicias corpus sibile bina trop-
 pæa tui ingenii? Penitus languescimus macie,
 color est exsanguis, & pallidus, qualem recor-

dor fuisse in pomo tuo. Nec facies niveâ splen-
 det suffuso rubore. Species nuper polito marmo-
 ris consuevit esse talis. Color argenti inter epu-
 las, quod pallet madefactum frigore aquæ geli-
 dæ, est talis. Si me nunc aspicias, negabis an-
 tea fuisse aspectam; nec, dices ista est ambi-nda
 meis dolis: & remittes fidem polliciti, ne sim
 tibi connexa: & optabis Deam non recordari
 illius. Forsitan etiam officias ut rursus jurem
 opposita, & mihi mittas alia verba quæ legam.
 Sed tamen optarem videres, sicuti ipse orabas,
 & cognosceres artus infirmos tuæ sponsæ.

NOTÆ.

b Si mihi lingua foret] Locus corruptus.
 Si me digna forem argutè elegantissimus
 Gronovius. At Heinsius: Annon tamen sic
 possemus exponere, Si mihi lingua foret, id
 est, Si mihi decere liceret.

c Et tamen inde] Quasi dicat: Cur patiar
 ut propius accedas?

d Acumen] Cuspide[m]. Quasi dicat Tu re-
 vera es jaculum. Alludit ad nominis signi-
 ficationem, à xéλιον enim jaculum est la-
 tinè.

e Bina] Prius, cum ipsam versibus in

pomo scriptis sefellit: posterius, cum in
 eandem Dianæ iram excitavit.

f Tropæa] Signa sunt victoriæ, & hostis
 profligati, ab hostium conversatione & fugâ
 græcè sic dicta.

g Refero mente] Animo repeto, in memo-
 riam revoco.

h Sublucent] Optimè expressit.

i Novi] Non à longo tempore seclis, aut
 politis. Album verò marmor intelligitur.

k Arte] Dolis.

l Promiss] Matrimoniale[m] sponsonem.

Q

m Durius

^m Durius & ferro cùm sit tibi pectus, Aconti;

Tu veniam ⁿ nostris vocibus ipse petas.

Ne tamen ignores, ope quâ revalescere possim:

Quæritur à ^o Delphis fata canente Deo.

225 ^p ^{Is} quoque ^r nescio quam nunc, ^o ut vaga fama susurrat,

^t Neglectam queritur ⁿ testis habere fidem.

^x Hoc Deus & ^y vates, hoc & mea ^z carmina dicunt,

^a At defunt voto ^b carmina nulla tuo.

Unde tibi favor hic? nisi quòd nova fortè reperta est,

230 Quæ ^c capiat magnos littera lecta Deos.

^d Teque tenente Deos, numen sequor ipsa Deorum:

Doque libens victas in tua vota manus.

Fassaque sum matri deceptæ fœdera linguæ,

Lumina fixa tenens plena pudoris humo.

235 Cætera cûra tua est; ^e plûs hoc quoque virgine factum,

Non timuit tecum quòd mea charta loqui,

Jam satis invalidos calamo lassavimus artus;

Et manus officium longiûs ægra negat.

Quid, nisi quòd cupiò me jam conjungere tecum,

240 Restat? & ascribat littera nostra, Vale.

INTERPRETATIO.

Quamvis cor geras immitius etiam ferro, Aconti, tu ipse peteres veniam nostro nomine. Ne tamen nescias, quo auxilio possim valetudini restitui, exquiritur à Deo prædicente fata Delphis. Ille quoque nunc, ut incerta fama murmurat, queritur nescio quam negligere fidem testis. Deus & vates, & mea carmina hoc prædicent. Ab! nulla carmina destituunt tua vota. Unde tibi hæc gratia? nisi quòd forsitan novum scriptum inventum, quod lectum implicet magnos Deos. Te habente etiam Deos,

ipsa consequor numen Deorum, & sponte tradò manus superatas in tuâ desideria. Et aperui matri fœdera linguæ ludificatæ, desigens in terram oculos pudore suffusos. Reliqua cura est tua: hoc quoque factum ultra quàm deceat virginem, quòd mea charta non metuit tecum sermonem habere. Jam satis fatigavimus stylo membra infirma, & manus morbida recusat prolixius servitium. Quid superest, nisi quòd opto me jam tecum copulare? & nostra epistola adjiciat, Vale.

NOTÆ.

^m Durius & ferro cùm] Putat ab auctore scriptum fuisse clar. Heinsius Durius ut ferro jam. Quidam pro cùm, si, exhibent; quod idem Heinsius non adnotavit.

ⁿ Nostris vocibus] Adeoque & nomine.

^o Delphis] Delphi, urbs Phocidis ad Parnassum montem, Apollinis oraculo celebris.

^p Is] Apollo. Versum verò hunc cum tribus sequentibus, quos ut inexplicabiles aliis discutiendos remisit Micyllus, alii relinquunt, ita explicare conabor, ut aliorum etiam judicio meam quoque explicationem lubentissimè subjiciam.

^q Quoque] Sicut & Diana.

^r Nescio quam] Puellam seil.

^s Ut vaga fama] Dixerat nescio quam, quæ tamen eam se esse sciebat; adeoque ne mendaciter argueretur, si ex se loqui videretur, ut vaga fama susurrat, addidit.

^t Neglectam habere] Negligere. Terent. in

Eunucho, quæ nos, nostramque adolescentiam habent despiciatam.

^u Testis] Apollo, perjuri Cydippes, unà cum sore Dianâ conficius. Sensus itaque totius Distichi hic est, Is quoque Apollo testis queritur nescio quam puellam (ut quidem fama loquitur) habere fidem neglectam.

^x Hoc] Neglectam esse fidem.

^y Vates] Acontius scilicet.

^z Carmina] Latenter indicat versus suos incertâ manu aut etiam stylo scriptos neglectam Dianam arguere, quæ morbum immiserit.

^a At] Lego Ab!

^b Carmina nulla] Ludit in vocis homonymia, quæ in cantationem, vaticinium, & versus significat: atq; his omnibus usus est Acontius.

^c Copiat] Sicuti capta sum.

^d Teque tenente] Quandoquidem Deos ipsos etiam tenes propitios, & sis uteris.

^e Plûs hoc] Ultra quàm virginem deceat.

I N D E X

VOCABULORUM omnium, quæ in NASONIS
EPISTOLIS leguntur.

*Numerus primus paginam; secundus, tertius, aliique,
ubi occurrerint, versum indicant.*

A					
A,	21. 1 23.	4 84. 10 88. 2	abeunt 148. 1	abulit 50. 8 63.	
	8 31. 3	92. 7, 10 93. 18	abeuntem 114. 15	8 148. 4 155. 3	
	34. 5	99. 4 103. 10	abeuntia 45. 7	167. 17 179. 14	
	36. 4	106. 16 108. 8	abeuntis 17. 1	absum 22. 5	
	43. 5 50. 9 54.	111. 5 117. 10	abi 120. 15	abundat 58. 10 176.	
	15 60. 8, 9, 10	125. 4 130. 14	abit 174. 6 189.	10	
	63. 14 69. 14,	135. 8 125. 13	12	Abydeno 211. 5	
	16 80. 4 97. 9	164. 17 168. 11	abjectos 64. 5	Abydenus 193. 1	
	104. 2 108. 10	170. 18 177. 12	abies 34. 7	Abydos 207. 15	
	118. 14 121. 2	200. 11 212. 13	abit 28. 11 125.	Abydon 207. 16	
	127. 1 130. 8	216. 5 218. 1,	15 153. 7	Abydos 194. 2 199.	
	131. 6 138. 17	7 219. 9 226.	abire 165. 12 209.	17	
	145. 10, 17 158.	1 236. 16	12	Acastus 125. 17	
	3 168. 6 169.	abdere 59. 4	abires 13. 13	accedant 144. 8	
	20 172. 7 175.	abdicat 38. 8	abis 82. 11 114.	204. 16	
	9, 16 181. 10.	abducta 83. 6 176.	15	accedere 85. 7	
	191. 6 192. 4	13	abit 17. 9	accidet 73. 5	
	193. 9 197. 3	abductis 175. 13	abit 6. 9 136. 3	accedis 147. 9	
	199. 12 209. 16	abeo 57. 8	abreptaque 125. 6	accedit 231. 13	
	219. 7, 8 221.	aberat 83. 1	abscissâ 121. 1	accedo 198. 5	
12 225. 10 235.	aberitque 37. 3	absens 8. 11 187.	accidunt 19. 11		
21 239. 2 241.	abes 6. 6, 15 12.	9 222. 3	accensis 143. 6		
4 242. 4	5 138. 14 209.	absentes 59. 9 211.	accenso 120. 2		
ab 2. 12 4. 3 5.	16	16	acceperat 99. 7		
5 16. 12 23. 5	abesse 7. 13 10.	absentis 173. 15	accepta 31. 1		
26. 3 29. 4 30.	10 169. 20	absis 150. 9	acceptas 30. 2		
2 31. 10 37. 7	abest 5. 12 37. 2	abstinuisse 183. 14	acceptissima 182. 3		
39. 3 43. 17	87. 17 88. 9 147.	abstrahere 165.	acceptos 99. 8		
51. 16 54. 11	16 173. 10 186.	10	acceptum 233. 6		
58. 16 63. 9	16 187. 9 188.	abstrahor 57. 7 138.	accessus 9. 9		
66. 2 67. 2 82.	5 204. 3 221.	17	accidere 233. 5		
	12	abstrusa 73. 17	accipe 74. 2 139.		
	Abesto 131. 13	abstulerant 113. 12	6		

Q. accipere

I N D E X

- accipere 23. 6 | 156.
 16
 accipias 141. 6
 accipit 44. 8 | 113.
 5 | 132. 16 | 135.
 4 | 163. 8 | 240.
 14
 accumulāt 147. 8
 accusēs 221. 15
 acer 34. 10
 acerba 63. 18 | 84.
 7 | 146. 14 | 233.
 2
 Achais 78. 3 | 167.
 3 | 189. 17
 Achaisas 24. 17
 Acheloia 171. 9
 Achelous 92. 17
 Achille 22. 9 | 23.
 7 | 28. 7
 Achillem 80. 1
 Achilles 221. 13
 Achilli 83. 5
 Achillides 77. 3
 Achivis 3. 6
 acies 195. 2
 Acontis 235. 22 | 242.
 1
 Acontius 236. 7 | 242.
 5
 Acrisius 155. 23
 acriter 207. 1
 acius 218. 11
 acta 16. 11 | 60.
 3 | 79. 18 | 111.
 7 | 114. 18 | 207.
 19 | 209. 2
 Actæ 32. 11
 Actæas 11. 2
 Actæis 195. 12
 Actæon 223. 7
 acti 79. 7
 Actiacas 154. 3
 Actiacum 152. 14
 Actis 79. 17
 acto 18. 3
 actor 8. 13
 actus 62. 17 | 160.
 9
 actutum 123. 17
 acumen 241. 6
 acus 59. 10
 acutâ 51. 3
 acutæ 27. 7
 acutus 40. 11
 acutum 13. 6
- Ad 3. 11 | 6. 8 | 11.
 11 | 12. 4 | 18. 9
 22. 4, 11 | 36. 4
 43. 14 | 49. 2
 51. 12, 13 | 62. 4
 64. 16 | 66. 9 | 71.
 4 | 72. 3 | 87. 13
 93. 18 | 106. 20
 107. 13 | 108. 1
 110. 13 | 113. 10
 119. 5, 6 | 120. 1,
 14 | 129. 3 | 131.
 7 | 137. 6 | 139.
 10 | 143. 4 | 148.
 18 | 154. 3 | 155.
 2 | 158. 15 | 162.
 1, 4 | 167. 8 | 170.
 6 | 172. 6 | 174.
 7 | 176. 4 | 184.
 7 | 186. 3 | 191. 1
 196. 16 | 197. 13
 168. 23 | 199. 11
 202. 5, 10 | 205.
 4 | 212. 11 | 215.
 5, 9 | 216. 13
 218. 8 | 220. 9
 222. 2 | 224. 7,
 17 | 225. 1 | 226.
 8, 16 | 233. 1 | 234.
 6 | 235. 5 | 238.
 13 | 239. 16
- adamanta 102. 3
 adamantaque 20.
 1
 adamante 148. 6
 adam 157. 5
 adde 58. 7 | 61. 1
 71. 16 | 123. 4
 132. 18 | 141. 14
 189. 7 | 206. 8
 addere 221. 20 | 237.
 14
 addidit 38. 5
 addimus 41. 11 | 163.
 7
 addis 26. 10 | 89.
 1 | 198. 7
 addit 162. 4
 addita 22. 17 | 66.
 6
 adducit 93. 19
 adductas 10. 18
 adductis 97. 15
 adductos 19. 23
 adduxerat 105. 15
 adduxit 225. 23
- ademptæ 78. 9
 adempte 99. 10
 adempti 149. 17
 ademptum 129. 11
 ademptus 9. 4 | 84.
 2
 aded 24. 16
 aderant 134. 8
 aderint 122. 9
 ades 148. 13
 adesse 175. 4
 adesset 104. 7
 adest 63. 10 | 76. 2
 81. 2 | 88. 10 | 121.
 18 | 157. 14 | 175.
 1 | 184. 2 | 186. 7
 196. 2 | 202. 18
 224. 24 | 226. 10
 239. 10
 adesus 98. 6
 adeuunda 193. 8
 adfuit 19. 1 | 56.
 4 | 218. 17 | 223.
 1
 adfuso 130. 12
 adhererent 181.
 12
 adhuc 95. 9 | 120.
 5 | 148. 11 | 159. 7
 179. 3 | 192. 15
 202. 9 | 203. 9
 224. 4 | 240. 3
 adijciuntque 237.
 14
 adire 73. 9 | 115.
 10 | 171. 2 | 226.
 18
 aditum 170. 12
 aditus 195. 14
 adjunctos 120. 16
 adjuravit 226. 3
 adjutus 5. 5
 adjuvet 157. 8
 admiror 179. 5
 admisit 109. 15
 admistitque 51. 12
 admissi 71. 10 | 109.
 14
 admisso 109. 18
 108. 13
 admisso 4. 9
 admittar 205. 3
 admittere 232. 1
 admonita 227. 13
 admonitu 94. 13
 134. 15
- admonitura 98. 22
 admonuisse 28. 2
 admonuit 149. 6
 admotam 105. 5
 admotis 106. 15
 194. 7
 admotumque 221.
 9
 admovi 136. 13
 14
 adolebunt 175. 5
 adoleffe 53. 11
 adore 103. 13 | 130.
 9
 adscribi 69. 1
 adit 30. 11 | 47. 5
 42. 11
 adspicias 76. 1
 adstat 223. 10
 adstruit 239. 5
 adstringam 174.
 14
 adstrinxit 219. 8
 advehit 47. 10
 advena 93. 19 | 178.
 3 | 190. 5
 adventus 208. 18
 adversa 41. 8
 adversi 67. 6 | 195.
 6
 adverso 53. 7 | 65.
 2 | 234. 9
 adversos 128. 9
 adulter 2. 3 | 31.
 12 | 179. 4 | 180.
 14 | 215. 7 | 218.
 6 | 225. 12
 adultera 50. 5 | 62.
 9 | 89. 7 | 131. 11
 190. 7
 adulterio 31. 12
 adunca 112. 8 | 163.
 8
 adunco 32. 3
 adurimur 31. 11
 adusta 122. 8
 Æcidæ 25. 15
 Æcidæ 79. 7
 Æcidæ 77. 7
 Æcides 4. 8 | 80.
 11
 æde 71. 5 | 116.
 12 | 135. 4 | 218.
 3 | 235. 13
 Æta 113. 5
 Ætæa 56. 10

VOCABULORUM.

Æetes 159. 11 191.	æquoris 198. 18	agili 147. 3	alga 75. 6 193.
1	æquoris 3. 8 216.	agilis 41. 5	22
Ætine 60. 5	10	agis 16. 4	aliæ 34. 13 144.
Ægeis 163. 12	ænum 200. 9	agit 54. 13 79.	3 180. 9 227. 7
Ægeus 229. 12	ære 64. 1	16 124. 2 240.	alias 235. 23 238.
Ægeus 103. 2	æra 114. 3	4	1
Ægidæ 174. 19	ærane 117. 1	agitari 67. 5	alieni 211. 9
Ægidas 15. 3	ære 22. 15	agitaris 73. 11	alii 45. 11 119. 9
Ægides 33. 11	ære 114. 3	agi-atyr 13. 1	128. 20 219. 18
Æginæque 25. 1	ærios 195. 14	agito 196. 6	alii 5. 13 227. 8
ægra 224. 13 240.	æripedes 117. 1	agitur 147. 10 194.	alios 8. 11 116. 4
8 241. 18	Æta 239. 16	15 228. 5	128. 3
ægrâ 224. 11	Ætonia 119. 12	agmen 5. 8 92.	aliqua 112. 13 194.
ægraque 106. 10	190. 20	14	19
ægræ 225. 1	Ætonide 61. 1	agmina 121. 3	aliquâ 114. 10
ægrè 185. 9	Ætonides 54. 13	agmine 167. 1	aliquam 137. 9
Ægyptus 80. 9	60. 5 112. 8	agnoscor 167. 2	aliquem 170. 5
Ællo 101. 1	æstas 57. 4	agnovi 151. 13	aliquid 28. 1 29.
Æneæ 65. 7	æstum 158. 7	ago 155. 7	10 31. 7 104.
Æneam 66. 8, 11	æstus 203. 9 232.	agor 72. 5 122.	11 165. 13
Æneas 66. 7 76.	10	15	aliquis 4. 4 16. 9
13	ætas 9. 12 48. 2	agreffe 155. 7	39. 5 60. 3 233.
Æneïdos 74. 5	148. 11	agricolæ 114. 8	5
Æoli 106. 6	ætatis 55. 8	Agrios 95. 13	alis 8. 12 160. 9
Æoliâ 154. 18	æternâ 177. 12	agros 62. 5	aliter 149. 17 200.
Æolus 107. 15 108.	æterna 101. 6	Ah 29. 1 45. 1	4
4	Æthalion 127. 7	50. 3 91. 7 106.	aliud 164. 8 171.
æqua 14. 14 25. 6	ætheriâ 160. 20	15 109. 18 124.	3 201. 7 203. 3
æqualiter 67. 15	Æthra 186. 12	6 170. 3, 5 172.	alius 201. 3
æquaque 91. 6	Æthrae 103. 3	15 182. 13 194.	alloquor 65. 2 77
æquis 152. 11	Æthramque 171. 1	11 211. 11 239.	1
æquo 112. 13 161.	192. 19	10	alma 13. 7
15 224. 11	Ætnæ 143. 7	ahenipedes 55. 4	alta 8. 5 16. 6
æquor 7. 6 19. 10	Ætnæo 143. 8	ait 55. 1 166. 21	41. 6 97. 20 98.
82. 4 140. 9 152.	Ætolde 94. 9	150. 4 160. 16.	8 114. 12
13 195. 5 199. 7,	ævi 148. 12	161. 12 187. 4	altaque 40. 2
19 203. 9 204.	ævo 85. 5	231. 16	altæ 198. 15
5 210. 10 215.	affixa 92. 3, 8	alas 196. 1	altam 153. 5
5	afflatus 114. 4	alat 100. 19	altaria 3. 10
æquora 13. 5 16.	Afrum 75. 3	alba 11. 8 71. 6,	altas 108. 19
13 19. 4, 7 24.	agam 27. 18 126.	90. 4	alter 16. 20 21.
11 36. 13 40.	12	albæ 145. 9	11 65. 15 77. 2
9 46. 14 68.	agamque 231. 15	albere 133. 3	95. 16 184. 8
3, 7 85. 13 98.	Agamemnonis 23.	albertis 107. 17	224. 14 225. 13
9 99. 21 178.	4	albus 64. 6	233. 5 237.
5 195. 9 200. 7	agar 141. 8 174.	Alcæus 145. 1	2
207. 8 214. 15	18	Alcathoën 154. 4	altera 13. 6 17.
æquore 202. 13	agas 35. 8 173.	Alcidæ 94. 1	13 65. 12, 15, 16
214. 20 216. 4	14 211. 8 224.	Alcide 91. 3	104. 3 115. 7
239. 5	17	Alcides 171. 9	135. 14 164. 18
æquoræ 154. 17	agat 19. 6	Alcimedede 60. 7	143. 11 184. 17
æquoream 212. 14	age 62. 17 68. 15	Aleyone 213. 3	185. 1 192. 8
æquoreas 68. 12	137. 7 138.	Aleyones 197. 15	219. 14 225. 19
214. 20	7	Alecto 19. 1	241. 22
æquoreis 45. 14	agebas 46. 15	ales 152. 2, 3 160.	alterius 21. 11 225.
163. 2	ager 143. 6	19	1, 17 229. 21, 22
			alternâ

I N D E X

- alterna 143. 1
 alternâ 35. 13
 alternant 55. 10 |
 altior 130. 1
 altis 67. 3 | 166. 13
 alto 42. 15 | 63. 9
     95. 13 | 118. 9
     191. 5
 altum 198. 11 | 232.
     19
 altus 66. 2 | 84. 5
     87. 12 | 197. 18
 alvo 57. 9
 Alymone 213. 3
 ama 192. 6
 amabis 226. 12
     233. 13
 amandum 36. 3
 amans 15. 1, 10 | 40.
     6 | 106. 4 | 110.
     16 | 124. 3 | 196. 8
 amantia 11. 6
 amantem 20. 11
     95. 5 | 174. 7
 amantes 11. 3 | 145.
     15 | 209. 13
 amanti 17. 11 | 125.
     3 | 180. 3 | 202.
     11 | 217. 11 | 226.
     3
 amantia 207. 11
 amantis 3. 7 | 17. 3
     22. 10 | 110. 16
     149. 6 | 60. 3
 amarâ 121. 17 | 199.
     5
 amare 60. 15 | 148.
     4. 14 | 184. 12
     185. 17 | 207. 2
     215. 11
 amarunt 201. 5
 amarus 227. 8
 amas 106. 6 | 182.
     5 | 216. 1 | 233.
     13
 amâsse 74. 16
 amâsti 14. 15 | 105.
     11
 amat 31. 4 | 34. 16
     222. 12
 amata 79. 14
 amatâ 155. 1
 amati 197. 15
 amator 170. 8
 amatur 145. 10
 amavi 12. 9 | 144. 3
     3
 Amazonio 29. 8
     236. 15
 ambage 79. 1
 ambiguus 90. 18
 ambit 86. 12
 ambitiose 144. 10
 ambo 39. 5 | 99. 13
 ambobus 61. 11
 amborum 146. 3
     226. 7
 ambos 99. 7
 ambrosias 152. 12
 amem 197. 18 | 185.
     16
 amemur 210. 17
 amens 261. 13
 ament 41. 4 | 148.
     14 | 161. 13 | 219.
     12
 amet 64. 4 | 128.
     20
 amica 27. 2 | 29. 2
     46. 6 | 93. 8 | 102.
     16 | 192. 16
 amicam 5. 7
 amicas 128. 15
 amicior 207. 19
 amictu 92. 16
 amictus 198. 17
 amifit 147. 4
 amifisâ 200. 11
 amiffis 23. 17 | 121.
     9
 amines 140. 4
 amo 50. 10 | 66. 11
     84. 16 | 183. 4
     203. 1 | 206. 4
     209. 4 | 218. 6
     219. 5 | 226. 12
 amoma 239. 4
 amor 2. 9 | 12. 3
     17. 14 | 21. 12
     23. 8 | 28. 9 | 30.
     6, 7, 15 | 32. 4
     34. 10 | 39. 14
     40. 4 | 44. 10 | 47.
     9 | 51. 15 | 54. 9
     58. 10 | 59. 12 | 65.
     15 | 66. 4 | 68. 9
     75. 13 | 87. 10
     115. 3 | 125. 22
     143. 3 | 150. 5
     153. 3, 13 | 156.
     6 | 161. 6 | 163.
     20 | 169. 22 | 186.
     4 | 188. 17 | 189.
     12 | 191. 16 | 194.
     4 | 195. 10 | 198.
     4 | 201. 2, 8 | 204.
     2 | 211. 2, 10 | 212.
     18 | 215. 12 | 218.
     14 | 219. 2, 8 | 220.
     8 | 229. 16, 20
 amore 12. 6 | 40.
     13 | 48. 8, 11 | 119.
     14 | 128. 19 | 147.
     1 | 153. 1, 10.
     183. 12 | 189.
     7 | 193. 3 | 219.
     10 | 222. 102 | 33.
     12
 amorem 33. 5 | 79.
     13 | 113. 13 | 115.
     3 | 149. 9 | 170. 5
     172. 9 | 240. 1
 amores 31. 1 | 89. 1
     152. 3 | 170. 19
     200. 1 | 202. 7
 amori 3. 8 | 30. 5
     79. 11 | 188. 15
 amoris 36. 8 | 43.
     18 | 68. 9 | 76. 8
     96. 6 | 110. 3 | 145.
     18 | 157. 12 | 204.
     8 | 211. 10 | 213.
     9 | 214. 7
 amorem 168. 1
 amorque 162. 8
 Amphitryon 88. 10
 amplectere 66. 13
 amplecti 17. 3
 amplectique 171. 14
 amplectitur 122. 1
 amplexa 130. 13
 amplexo 210. 4
 amplexos 99. 5
 amplexu 125. 4
     168. 14 | 198. 15.
 amplexus 48. 6
     132. 16 | 138. 3
     161. 14 | 171. 10
     183. 10
 amplius 229. 16
 Amyclæo 82. 2
 Amyntore 22. 16
 an 14. 3 | 23. 9
     25. 11 | 42. 1 | 54.
     16 | 78. 7 | 95. 7
     100. 20 | 115. 13
     116. 15 | 142. 5
     146. 13 | 154. 7
     155. 8 | 156. 5
     161. 10 | 172. 13
     178. 10 | 179. 7
     183. 16 | 187. 1.
     10 | 189. 13 | 191.
     17 | 202. 15 | 208.
     6, 14 | 212. 13
     226. 6
 Anaclorise 144. 1
 Anclifæ 74. 14
 Anchises 168. 1
 anchora 10. 12
 Anchillam 224. 19
 Anchillis 19. 12
 Androgeos 101. 13
 Andromache 49. 1
 Andromachem 78.
     3
 Andromedam 201.
     3
 Andromede 145. 8
 Andron 234. 19
 angue 92. 8 | 213.
     4
 angues 59. 16 | 87.
     5
 anguis 115. 2
 anhelatos 112. 7
 anile 208. 10
 anili 106. 5
 Animæ 28. 12
 animam 90. 1
 animi 24. 6 | 108.
     17 | 133. 2 | 157.
     6 | 159. 15 | 176.
     11 | 237. 15
 animis 122. 12
 animo 31. 2 | 66. 8
     67. 10 | 100. 15.
     106. 5 | 108. 18
     159. 1 | 162. 11
     196. 14 | 199. 15
     227. 12
 animoque 57. 3
 animos 25. 13 | 26.
     13 | 30. 12 | 38.
     10 | 41. 1 | 93. 3
     198. 8
 animosæ 229. 3
 animosus 77. 3 | 129.
     7
 animûm 116. 13
 animumque 65. 3
 animus 55. 3 | 75.
     15 | 98. 7 | 121. 3
     175.

VOCABULORUM:

175. 21	aper 36. 12 41. 8	10 59. 5 67. 9	arcus 131. 6 19. 13
apimisque 129.	92. 1 223. 5	68. 12 89. 10	35. 15 83. 3.
I	aperta 39. 10 46.	92. 5 117. 12	224. 3
Anna 76. 9	13 150. 6	129. 14 131. 14	ardebam 162. 14
anne 241. 9	apertis 240. 15	153. 2 163. 18	ardent 161. 7
anni 140. 12 144.	aperto 80. 9	167. 16 168. 8	ardet 48. 11 113.
5 148. 4	Apollo 144. 7	182. 6 194. 12	10 143. 6
annis 10. 3 52. 7	apparent 98. 5	195. 18 127. 10	ardor 174. 3 218.
79. 5 83. 11	apparentibus 231.	18 202. 2 204.	15 232. 22
168. 3 231. 7	9	6 210. 6	ardores 122. 8
237. 5	apparet 169. 22	aquatica 152. 7	ardua 101. 16 163.
anno 194. 15	appelles 50. 11	aquiloni 105. 1	3
annos 12. 15 28.	appeteres 293. 17	aquilonibus 103.	area 7. 5
5 74. 13 81.	applicor 72. 7 164.	11	arena 45. 8 97.
7 180. 3	2	aquilonis 175. 15	20 195. 3 207.
annua 106. 1	appositâ 182. 7	aquis 2. 3 45. 14	14
annuit 208. 9	appositæ 71. 6	68. 10 70. 10	arenæ 49. 9
annus 170. 16	appofui 154. 2	98. 6 131. 4	arenas 112. 5
Anthæus 90. 11	appofuisse 89. 14	139. 6 163. 2	arenis 217. 1
ante 5. 6, 10 11. 4	appullit 158. 11	12 168. 10 194.	arentem 41. 10
14. 11 15. 4	apros 43. 1	16 131. 6 208.	argentea 197. 5
24. 9 25. 12, 15	aprofque 88. 3	12 210. 14 212	argenti 241. 15
34. 9 50. 8 69.	apta 18. 8 24. 16	12 214. 10 215.	Argo 57. 13 112.
1 72. 2 78. 12	31. 2 47. 8 81.	4, 8 234. 4	I
80. 10 91. 10	8 93. 14 122.	aquosæ 23. 19	Argolicâ 58. 14
93. 19 98. 24	4 413. 2 150.	ara 10. 2 130. 10	Argolicas 82. 5
107. 5 115. 12	16 192. 5 194.	arabo 147. 14	Argolici 3. 10
116. 9 122. 14	14	aram 235. 17	Argolico 128. 7
128. 10 144. 2	aptaque 106. 2 150.	arandus 123. 10	Argolidas 58. 15
146. 10 150. 2	16	aras 72. 3 235. 11	Argos 135. 14
152. 10 159. 1	aptè 87. 16 130.	238. 13 239. 17	arguor 222. 3 229.
160. 9 165. 9,	19	arâsse 55. 4	14
13 169. 10 190.	apti 144. 5 186.	arat 6. 1	arida 49. 4
10 191. 8 221	13	arator 87. 13	aries 56. 9 123.
19 223. 8 229.	aptior 90. 4	aratra 6. 4	11
7 231. 15 235.	aptius 173. 12	aratro 186. 1	aris 227. 5
2 236. 3	aptius 282. 3	arbitro 88. 11 160.	aristâ 49. 5
antè 155. 3 194. 3	aptum 205. 1	17	aristæ 136. 5
200. 5	aptus 125. 3	arbitrio 184. 20	arma 25. 15, 20
anteferendus 168. 4	aqua 43. 14 45.	arbitrium 44. 2 79.	28. 6 35. 15 48.
176. 12	6 103. 8 188.	6 105. 15 164.	4 52. 6 55. 6
antennas 167. 7	16 202. 14	12 191. 12	62. 16 72. 12
Antenor 48. 1	aquâ 11. 12 16. 16	arbor 111. 8 163.	74. 8 78. 8 80.
Antilochum 2. 12	94. 18 125. 18	2 181. 13	5 82. 5 83. 9
Antilochus 3. 1	193. 6 196. 4	arbores 42. 13 160.	93. 16 117. 6
Antomique 8. 10	198. 14 203. 8	6 218. 7 235.	126. 10 127. 2
antra 151. 3, 7	205. 2 207. 18	18	132. 2, 3, 6, 13.
antraque 151. 3	212. 16	arcanaque 116. 3	139. 14 175. 13
antrum 70. 9	aquæ 58. 2 68. 4	arcantum 192. 17	176. 4 191. 15
anus 19. 8 106.	101. 8. 119. 4	arce 66. 2 102. 20	220. 9
22 107. 18 207.	153. 14 156. 2	arcta 110. 14	armatas 135. 4
12	192. 14 199. 12	arctius 169. 11	armata 78. 7 176.
anusque 44. 5	200. 16 241. 16	arcton 201. 1	13
anxia 228. 6	aquam 112. 2	arctophylax 203.	armentaque 46.
anxius 132. 11 190.	aquarum 200. 3	10	15
4 124. 18	aquas 18. 10 19.	arcu 31. 3 159. 3	armenti 92. 5

armi-

I N D E X

- armiferam 16. 10
 armis 3. 2 | 2. 10
   26. 3 | 44. 1 | 47.
   11 | 93. 1 | 128.
   21 | 129. 7 | 115.
   1 | 176. 12
 ars 31. 3 | III. 2
 arsi 113. 9
 arsit 36. 7 | 147. 1
   165. 3
 arsuram 159. 13
   191. 10
 arsuos 56. 2
 arte 22. 16 | 48. 9
   51. 16 | 114. 10
   177. 2 | 186. 4
   200. 17 | 208. 2
   216. 5 | 241. 18
 artes 10. 4 | 14. 4
   32. 1 | 51. 11
   220. 9
 artesque 121. 15
   148. 1
 artibus 106. 16
   154. 13
 articulo 103. 12
 articulos 147. 12
 artis 51. 16
 artus 94. 13 | 102.
   16 | 105. 15 | 122.
   1 | 152. 9 | 224.
   5 | 239. 7 | 242.
   17
 arva 6. 12 | 65. 14
   114. 6 | 117. 3
   143. 7
 arundine 96. 5
 Ascanius 69. 6
 Ascaniusque 74. 13
 ascendendo 98. 7
 ascensurus 194. 1
 ascribat 242. 20
 Asiae 166. 9 | 176.
   9 | 189. 18
 aspectu 205. 10
 aspectus 80. 12
 aspera 51. 8 | 78.
   16 | 93. 10 | 132.
   10
 aspexi 197. 19
 aspice 67. 8 | 103.
   7, 9 | 148. 16
 aspiciam 100. 2
 aspicienda 94. 2
 aspicias 21. 3 | 166.
   13
- aspicias 138. 10 | 232.
   6
 aspiciat 45. 13 | 152.
   13
 aspiciuntur 58. 2
 aspiceres 241. 23
 affidet 225. 1 | 240. 9
 affiduis 49. 6
 affiduos 202. 1
 affuetæ 207. 21
 affuetas 194. 12
 affueti 22. 18
 affueto 58. 6
 affuetum 213. 10
 affumpfit 218. 12
 aſto 19. 11
 aſtra 160. 10
 aſtrictum 149. 14
 at 4. 11 | 5. 6 | 13.
   11 | 16. 7, 13 | 21.
   15 | 22. 16 | 26. 6
   27. 1 | 31. 11 | 38.
   1 | 46. 15 | 50. 2,
   13 | 56. 5 | 70. 1
   78. 5 | 79. 7 | 86.
   7 | 87. 11 | 102. 6
   106. 4 | 111. 1
   118. 2 | 120. 4
   125. 13 | 139. 3
   141. 11 | 144. 11
   145. 5, 13 | 146.
   7 | 151. 1, 11
   154. 9 | 162. 9
   169. 1, 15 | 180.
   9 | 181. 14 | 184.
   15 | 186. 13 | 190.
   11 | 195. 7 | 200.
   6 | 201. 5 | 210.
   1 | 212. 17 | 215.
   7 | 231. 7 | 237. 3
   242. 8
 atque 4. 4 | 8. 11
   16. 9 | 24. 6 | 58.
   10 | 60. 3 | 63. 14
   65. 6 | 94. 11 | 98.
   7 | 144. 3 | 148.
   4, 12 | 150. 5 | 166.
   11 | 170. 2, 12
   198. 10 | 199. 5
   202. 5 | 215. 9
   226. 20
 Atalanta 36. 7
 Athamantides 200.
   7
 Athenas 16. 9
 Atlantis 160. 10
- Atlas 87. 2
 atri 93. 13 | 138.
   12
 Atracis 191. 18
 atræ 190. 11
 Atreus 79. 1
 atria 167. 2
 Atrida 23. 5
 Atridâ 223. 16
 Atridæ 28. 18
 Atridem 177. 2
 Atrides 48. 7 | 176.
   11
 atrum 115. 9
 attamen 1. 2
 Atthis 144. 2
 attigit 46. 3
 attinet 123. 18
 attoniti 44. 3
 attonitus 164. 10
 attonuere 33. 2
 attrahe 127. 1
 attritus 200. 3
 attuleratque 112.
   6
 attulimus 158. 9
 attulit 106. 12 | 179.
   7
 aucta 131. 2
 auctor 61. 12 | 71.
   11 | 73. 6 | 79. 5
   140. 12 | 147. 16
   184. 4 | 190. 9
 auctore 180. 17
 auctores 103. 4
 auctoris 142. 5
 auctorisque 104. 8
 aucupo 88. 7 | 130.
   5
 audaces 112. 6 | 196.
   1 | 220. 16,
   bis
 audaci 106. 12
 audacia 101. 1 | 204.
   7 | 210. 13
 audacior 192. 9
 audacter 240. 14
 audax 193. 9
 audes 184. 1
 audet 118. 5
 audi 122. 12
 audiebam 136. 2
 audiēram 71. 1 | 93.
   17
 audiet 228. 1
 audire 105. 13 | 130.
- 17 | 136. 1
 audirem 210. 5
 audires 98. 19
 audit 36. 14
 audita 228. 1
 auditâ 237. 10
 auditæ 131. 9
 auditis 185. 14
 auditore 70. 6
 avem 181. 6
 averſaque 115. 5
 averſata 29. 4
 avertere 112. 15
 everti 94. 1
 aves 97. 8 | 151.
   18
 aufer 238. 2
 auferet 73. 8
 auferit 240. 5
 Auger 89. 3
 augurio 191. 4
 auguror 19. 8
 avi 116. 2
 avia 20. 5 | 40. 9
   55. 2 | 224. 15
 avibus 18. 11
 avibusque 108. 13
 avida 74. 5
 avidæ 110. 8
 avidas 8. 10
 avido 30. 11 | 100.
   18
 avidos 76. 14
 avidosque 88. 3
 avidum 96. 5
 avis 18. 14 | 229.
   14
 aula 8. 7 | 78. 11
 aulâ 107. 15
 Aulide 124. 3
 avorum 105. 5 | 173.
   3
 avos 166. 8
 aura 17. 6 | 23. 10
   45. 5 | 75. 5 | 131.
   14 | 106. 6 | 153.
   11 | 155. 14 | 175.
   2 | 208. 16 | 209.
   18
 aurâ 46. 3 | 61. 1
   118. 5
 aurâs 7. 12 | 102.
   15 | 116. 9 | 158.
   5 | 196. 3
 auratâ 126. 2
 auratæ 53. 2
- aure

VOCABULORUM.

aure 93. 18 | 223.
 2
 aurea 60. 6 | 115.
 12 | 119. 6 | 158.
 17 | 160. 12 | 166.
 11 | 173. 1 | 200.
 14 | 230. 5
 aurem 22. 7
 aureo 56. 9 | 123.
 11
 aures 24. 5 | 108.
 1 | 120. 1 | 197. 13
 aureus 120. 16 | 123.
 11
 auri 22. 17 | 190.
 14
 auribus 122. 4 | 208.
 17
 auro 89. 13 | 94. 5
 127. 9 | 135. 5 | 236.
 15
 auroque 208. 23
 aurora 148. 4 | 183.
 7
 auroræ 36. 3 | 167.
 17 | 192. 2
 auroram 216. 17
 aurum 143. 13 | 235.
 7
 aurumve 51. 9
 ausa 118. 5 | 134.
 4
 ausis 135. 15
 auso 214. 19
 auspicii 129. 2 | 182.
 8
 auspicii 28. 6
 auresus 127. 7
 ausus 5. 3 | 17. 3
 90. 3 | 119. 11,
 12 | 171. 1 | 178. 3
 aut 6. 7, 15 | 20. 10
 24. 10 | 28. 9 | 32.
 7, 8 | 33. 1 | 47. 4
 66. 15 | 67. 5 | 85.
 5. 6 | 98. 11 | 99.
 3. 5 | 100. 17 | 112.
 5 | 119. 1 | 126. 15,
 26 | 134. 9 | 136.
 7 | 147. 15 | 166.
 1 | 172. 3. 4, 17
 174. 5 | 176. 12
 177. 7, 8 | 180. 6
 182. 1, 2 | 187. 1
 192. 11 | 195. 2
 201. 1 | 202. 10

204. 1, 7, 8 | 206.
 11, 12 | 207. 5, 7,
 9. 16 | 210. 10
 212. 3 | 214. 3, 4
 215. 6 | 220. 15
 235. 15, 17 | 236.
 11
 autem 28. 15
 avum 13. 4 | 108.
 16 | 109. 16
 avus 40. 11 | 61. 7
 79. 1, 6, 8 | 82. 8
 auxere 18. 15
 auxerunt 22. 14
 auxiliis 9. 13
 auxilium 52. 4
 auxiliiumque 123.
 4
 ave 82. 12

B

Baccha 99. 4
 Bacchi 61. 7
 Bacchiadæ 185. 1
 Bacchus 61. 7 | 144.
 8, 9
 baltheus 236. 15
 barbara 3. 11 | 54.
 7 | 58. 15 | 78. 2
 117. 13 | 181. 14
 barbaraque 132. 2
 barbarica 21. 2 | 115
 12
 barbitus 143. 4
 beata 112. 16 | 167.
 6
 beator 166. 9 | 221.
 5
 beato 190. 11
 Belide 138. 7
 bella 7. 2 | 27. 11
 47. 10 | 72. 11 | 78.
 16 | 126. 8 | 127.
 11, 16 | 128. 20
 140. 13 | 175. 11
 191. 17 | 192. 6
 bellando 27. 10
 belli 74. 5 | 126.
 12 | 177. 7 | 184.
 17
 bellica 137. 15
 bellis 72. 11
 bello 15. 7 | 131. 11

175. 16
 belua 101. 20
 bellum 26. 3 | 127.
 3 | 176. 7
 bene 8. 5, 6 | 11.
 3 | 21. 2 | 26. 14
 31. 11 | 49. 1 | 50.
 10 | 54. 12 | 70. 6
 72. 20 | 76. 5 | 84.
 118. 11 | 102. 21
 109. 16 | 111. 5
 113. 13 | 130. 15
 134. 9 | 147. 5
 180. 6 | 188. 11
 192. 3 | 222. 11,
 14 | 238. 8
 bibat 68. 12
 bibere 146. 16
 bibis 139. 14 | 182.
 12
 bibitis 112. 2
 bibit 214. 14
 bibulis 217. 1
 bibulum 186. 1
 bicornes 33. 1
 bicorniger 126. 3
 bimarsm 113. 3
 bimembres 15. 7
 bimembri 92. 13
 bina 34. 6 | 36. 13
 61. 14 | 79. 4 | 191.
 12 | 241. 10
 bis 22. 17, 18 | 94.
 16 | 179. 8 | 234.
 9
 bisque 57. 4
 Bistonâ 16. 16
 Bistonis 175. 16
 blandâ 45. 12
 blandæ 22. 14 | 146.
 9
 blandaque 131.
 14
 blandior 150. 13
 blandis 14. 1 | 171.
 2
 blandissima 144.
 11
 blanditias 83. 11
 132. 15
 blanditiis 183. 7
 blandiatur 240.
 13
 blandus 188. 8
 bona 107. 11 | 131.
 1 | 165. 8 | 174. 1

191. 4 | 209. 20
 229. 5
 bonis 93. 8 | 183.
 14 | 185. 14 | 237.
 5
 bona 232. 16
 Bonæ 53. 16
 boreâ 195. 9
 Boreas 125. 7 | 205.
 3 | 232. 20
 bos 139. 2
 bove 60. 1 | 139. 2
 227. 5
 bovem 101. 16
 boves 53. 10 | 55. 4
 bovi 140. 10
 bovis 160. 4
 boum 9. 8 | 99. 16
 112. 8 | 113. 16
 braccis 106. 13 | 179.
 13
 brachia 40. 6 | 44.
 4 | 68. 9 | 72. 16
 97. 12 | 138. 3
 165. 2 | 196. 10
 198. 10 | 202. 1
 208. 12 | 209. 6
 216. 6, 12 | 217.
 4 | 225. 4
 bractea 48. 4
 breve 69. 4 | 142.
 6
 brevi 76. 6 | 141.
 16 | 204. 17
 brevibus 19. 1 | 83.
 13
 brevis 145. 5 | 202.
 14 | 209. 11 | 214.
 2
 brevius 198. 23
 Briseïda 28. 7 | 221.
 13
 Briseïde 21. 1
 bubus 49. 10
 Bufiris 90. 9
 busta 135. 11
 Byzantia 39. 5

C

CAdam 136. 10
 141. 10
 cadant 216. 2
 cadat 41. 8 | 83. 2
 128. 8 | 184. 12.
R 193.

I N D E X

193. 2 | 226. 20
 cadent 69. 4
 cadendi 153. 13
 cadentibus 57. 11
 cadere 128. 7
 caderet 112. 10
 cadit 88. 8 | 131.
 2 | 197. 2
 cado 19. 2
 caduca 155. 8
 caducam 166. 3
 cadunt 26. 6 | 49.
 4 | 138. 2 | 238.
 12 | 240. 12
 caeca 15. 8
 caecis 104. 1
 caecum 30. 16 | 197.
 8
 caede 62. 11 | 64.
 2 | 92. 4 | 104. 2
 134. 17, 18 | 138.
 13 | 168. 7
 caedem 137. 9
 caedis 29. 4 | 134. 6
 caeduntur 163. 1
 caelatus 236. 15
 caelestis 172. 7
 caelestia 184. 19
 caelestibus 239. 17
 caelibe 130. 5
 caelo 105. 5 | 161.
 16
 caelum 193. 7
 caelumque 7. 13
 45. 1
 caerulea 44. 8 | 58.
 1 | 147. 3
 caerulea 162. 16
 caeruleas 216. 13
 caeruleis 67. 16
 caeruleus 70. 10
 caerulus 86. 12
 caesa 44. 7
 caesaque 119. 8.
 175. 6
 caesis 176. 13
 caesos 5 | 137. 8
 caetera 25 | 13 | 57.
 12 | 61. 16 | 77. 6
 133. 10 | 143. 12
 152. 4 | 157. 7
 192. 19 | 194. 10
 198. 19 | 221. 5
 242. 15
 calamo 242. 17
 calamum 104. 3
 calathis 91. 4
 calathum 91. 1
 calco 19. 3
 calefco 202. 17
 calet 198. 4
 calliditate 173. 12
 224. 14
 callidus 219. 5
 calor 136. 3 | 143.
 8 | 215. 13
 Calydonis 223. 5
 campo 123. 9
 cana 11. 12
 candida 34. 11 | 144.
 1 | 145. 7 | 196.
 13 | 225. 4 | 234.
 30 | 241. 13
 candidaque 98. 21
 candidior 174. 12
 candidiora 150. 8
 179. 14
 candor 31. 10
 canebat 49. 7
 canent 200. 7
 canente 242. 4
 canes 32. 6 | 43. 4
 88. 4 | 29. 7
 canescant 24. 11
 canet 45. 6
 canibus 119. 1
 canibusque 108. 13
 canis 133. 3
 canit 159. 13
 canitur 144. 12
 canore 166. 14
 cantabam 145. 15
 170. 19
 cantanti 145. 16
 canat 152. 3
 cantata 59. 2
 cantatus 120. 1
 cantus 121. 15
 canunt 34. 1 | 213
 7
 cape 25. 15
 capellæ 160. 7
 caperentur 164. 8
 capereine 22. 3
 caperes 27. 11 | 38.
 2
 capi 14. 6 | 23. 23
 183. 8 | 220. 5
 235. 22 | 237. 10
 capiat 242. 10
 capient 167. 2
 capiere 220. 6
 capies 31. 5 | 130.
 18
 capilli 34. 11 | 35.
 1 | 112. 3 | 147. 1
 capillis 59. 7 | 94. 3
 99. 3 | 133. 3 | 138.
 17 | 163. 15 | 238.
 17
 capillos 21. 14 | 25.
 7 | 51. 1 | 82. 10
 90. 3 | 103. 9, 19
 121. 5 | 126. 1
 137. 1 | 222. 5
 capillus 147. 14
 capit 34. 4 | 74. 8
 188. 6.
 capit 122. 12 | 144.
 8
 capta 15. 10 | 23.
 2 | 34. 4 | 50. 6
 116. 6 | 221. 10
 236. 18
 capta 78. 1
 captabere 220. 5
 captam 221. 9
 captamus 203. 7
 captantem 240. 18
 captantur 168. 9
 captarum 94. 3
 captasses 230. 13
 captavi 83. 13
 captes 192. 14
 captiva 24. 15 | 26.
 9 | 94. 1 | 101. 3
 captivo 6. 1
 capto 63. 2
 captus 7. 9 | 20. 18
 211. 8
 caput 26. 15 | 51. 3
 126. 9 | 133. 4
 165. 9 | 208. 10
 224. 15
 caputque 26. 2
 cara 100. 4 | 118.
 2 | 128. 1 | 207.
 5
 carbasa 75. 5 | 98.
 10 | 234. 9
 carcer 138. 18
 carcere 202. 6
 carcant 209. 14
 223. 3
 carcas 67. 14
 careat 16. 11
 carendus 5. 12
 carent 61. 2
 careo 130. 6
 carere 3. 5 | 12. 8
 66. 10 | 172. 16
 180. 8 | 183. 13
 cares 80. 5
 caret 35. 13 | 130.
 10
 carina 13. 12 | 147.
 10 | 163. 6 | 200.
 8
 carinæ 45. 15 | 58.
 1 | 205. 1
 carinam 129. 17
 carinas 73. 17 | 131.
 3 | 214. 3
 caris 232. 21
 carissima 107. 9
 caritura 29. 7
 carmen 18. 14 | 43.
 12 | 76. 12 | 143.
 3
 carmina 120. 3 | 143.
 2. 9, 10 | 144. 11
 154. 15 | 242. 7,
 8
 carmine 20. 10 | 59.
 1 | 236. 3 | 239.
 20
 carpere 31. 7 | 195.
 4
 capitur 160. 4
 carpsi 110. 7
 Carthaginis 66. 1
 Carthago 65. 9
 casa 42. 16
 Cassandra 163. 15
 cassibus 227. 13
 casta 50. 13 | 125.
 22
 castaque 18. 12
 136. 16 | 172.
 14
 castas 58. 7 | 218.
 8
 casto 3. 8
 Castori 82. 2
 castra 5. 4 | 56. 12
 177. 8 | 214. 17
 castris 3. 6
 casus 131. 13
 catena 101. 3
 catenæ 142. 1
 catenis

VOCABULORUM.

- catenis 222. 9
 catulos 43. 3
 cavas 193. 8
 cave 229. 22
 caves 219. 16
 caveto 128. 1
 causa 3. 1 | 6. 6
 20. 9 | 25. 18 | 38.
 4 | 48. 4 | 68. 14
 78. 10 | 80. 8 | 94.
 16 | 95. 8 | 103.
 15. 16 | 106. 19
 128. 13 | 134. 2
 140. 5 | 147. 9. 18
 150. 3 | 158. 10
 179. 6 | 181. 18
 182. 5 | 186. 18
 190. 6 | 199. 20
 204. 12 | 207. 6
 219. 2 | 220. 18
 222. 16 | 224. 14
 225. 20 | 226. 15
 231. 17 | 233. 9
 238. 8 | 240. 12
 causâ 128. 11 | 223.
 12
 causam 20. 12 | 76.
 13 | 106. 3 | 138.
 11 | 161. 4 | 174. 4
 176. 14 | 191. 14
 211. 3 | 225. 4
 causaque 212. 4
 230. 6
 causas 7. 7 | 12. 4
 71. 15 | 205. 8
 239. 13
 causis 122. 52 | 231.
 9
 cauta 232. 4
 cautas 184. 10
 cautè 132. 8 | 219.
 18
 cautum 198. 24
 cautus 5. 6 | 204.
 2 | 205. 4
 cecidère 216. 19
 cecidisse 3. 2 | 23.
 14
 cecidit 134. 10
 cecinit 18. 14
 Cecropi 101. 14
 Cecropidum 227.
 15
 Cecropios 102. 19
 cede 93. 8 | 119. 12
 cedent 177. 8.
- cedentes 197. 10
 cedere 215. 12 | 226.
 14
 ced's 232. 17
 cedunt 87. 8 | 220.
 17
 Celano 213. 5
 celare 39. 3 | 169.
 21 | 194. 3
 celat 107. 18 | 113.
 13
 celatur 57. 9
 celaverit 157. 3
 celavimus 106. 13
 celeberrima 42. 3
 229. 11
 celebrare 126. 4
 170. 17 | 224. 7
 celebras 146. 11
 celebrat 143. 7
 celer 45. 9 | 202. 6
 celerem 129. 18
 celeres 32. 6 | 51.
 1 | 155. 2
 celeri 184. 3 | 215.
 16
 celsa 4. 7
 celsus 102. 20
 Centauris 191. 17
 centesima 141. 9
 centum 100. 1 | 144.
 3
 cœerunt 175. 15
 Cephala 141. 5
 Cephalus 36. 1
 Cepheia 145. 7
 cepit 221. 13 | 231.
 1
 cera 132. 14
 ceræ 132. 18
 ceratæ 66. 5
 ceratas 44. 8
 Cerberus 92. 8
 cerea 59. 9
 Cerealis 37. 7
 cernam 97. 17
 cernere 98. 19 | 164.
 7 | 216. 22
 cerni 198. 7 | 216.
 18
 cernis 184. 1
 cernit 239. 2
 certa 40. 4 | 56. 11
 195. 8 | 228.
 15
 certæ 212. 4
- certamen 164. 13
 223. 7
 177. 10
 certamina 160. 17
 226. 9
 certamine 176. 15
 232. 15
 certaminis 171. 5
 certaque 52. 8
 certi 40. 4
 certior 53. 4
 certis 75. 4
 certius 75. 7 | 201.
 7
 certo 49. 1
 certus 65. 5 | 149.
 1 | 188. 17 | 232.
 19
 cervice 105. 11 | 165.
 9 | 169. 17
 cervis 32. 5
 cervix 221. 1
 cespite 152. 8
 cespitibusque 139.
 12
 cespitis 157. 13
 cessas 22. 6
 cessasse 54. 5
 cesses 35. 16
 cessi 119. 13
 cessit 84. 1 | 103. 13
 135. 8
 Ceycis 197. 15
 Chalciopœque 191.
 2
 Chara 115. 4
 Charaxus 150. 1.
 charta 6. 11 | 104.
 4 | 242. 16
 chartâ 194. 10
 chartas 50. 5
 chelyn 153. 15
 cibo 135. 13
 cibos 105. 16
 cibus 169. 12 | 180.
 10
 cibusque 101. 10
 cinerem 3. 9
 cineres 76. 10
 cineresque 72. 5
 cingit 99. 17
 cingitur 229. 12
 cinis 210. 18
 Cinnama 175. 5
 Cinyraque 36. 5
 Circeque 213. 3
 circum 136. 1.
215. 11
 116. 6.
 cito 21. 7
 citos 43. 1
 clam 215. 11
 clamabam 82. 11
 210. 11
 clamabis 48. 9
 clamat 120. 7 | 126.
 5
 clamantem 77. 9
 clamanti 98. 1
 clamantis 106. 22
 clamarem 121. 6
 clamat 48. 8
 clamata 66. 15 *bis*
 clamore 108. 9 | 135.
 9
 clara 168. 5 | 179.
 3 | 181. 2 | 207. 20
 clarave 201. 3
 clarus 36. 1 | 214.
 7
 classe 2. 2 | 44. 7
 127. 11
 classem 29. 5
 classi 24. 14 | 158.
 12 | 163. 12
 classibus 214. 4
 classis 17. 2 | 75. 9
 175. 1
 clava 37. 9 | 93. 15
 100. 11
 claudat 205. 3
 claudere 195. 13
 claudetur 133. 7
 claudis 213. 10
 clausa 73. 4 | 134.
 1
 clausaque 230. 10.
 clivo 220. 3
 clivus 199. 12
 Clymenem 171. 2
 192. 19
 clypeos 127. 7
 clypeus 132. 9
 R 2 *coacta*

I N D E X

- coacta 68. 18 | 105.
     16 | 119. 20 | 188.
     14
 coactus 57. 5.
 coëamus 209. 13.
     215. 7
 coëgi 55. 1
 coëgit 59. 15 | 191.
     17
 coëlestes 72. 20 | 83.
     7
 coëlesti 197. 1
 coëlestia 227. 5
 coëlo 12. 1 | 196. 17
     202. 8, 9
 coëloque 213. 5
 coëlum 87. 1 | 89.
     12 | 101. 9 | 148.
     9
 coëpi 55. 3 | 66. 15
     113. 7
 coëpisti 87. 7
 coëpit 43. 18
 coëpta 62. 2 | 234.
     6
 coëpto 157. 14 | 169.
     5 | 188. 15
 coërcet 195. 18
 coërcita 134. 1
 coëgare 221. 9
 coëgere 28. 10
 coëgente 186. 17
 coëgere 188. 11 | 237.
     9
 coëges 28. 11
 coëgimur 174. 4 | 220.
     16
 coëgis 28. 10
 coëgit 7. 15 | 107.
     1 | 132. 11 | 211.
     16 | 215. 11
 coëgitur 66. 11
 coëgitur 168. 12
 coëgnataque 140. 3
 coëgnata 138. 15
 coëgnato 39. 4
 coëgnatos 105. 6
 coëgnita 26. 16 | 56.
     5 | 100. 2 | 142.
     4 | 228. 11 | 234. 4
 coëgnoscens 61. 15
 coëgnosces 95. 11
 coëgnosco 150. 15
 coëgnovi 45. 15
 coëgnovit 62. 9
 coëgor 107. 4
 coëhibere 89. 13
 coëire 72. 13
 coëimus 188. 7
 coëissent 10. 11
 coëit 39. 1
 coëitura 38. 9
 coëlam 37. 1
 coëlar 147. 15
 coëlas 227. 4
 Coëlcha 176. 2
 Coëlchi 121. 7
 Coëlchisque 62. 7
 Coëlchorum 3. 1
 Coëlchos 62. 12 | 122.
     15 | 210. 9 | 215.
     15
 coëlendo 206. 9^e
 coëlenti 61. 9
 coëlit 34. 16
 coëlit 72. 20
 coëlla 20. 5 | 35. 3
     §3 13 | 86. 10
     113. 16 | 130. 4
     202. 4 | 206. 12
     211. 9 | 221. 2
 coëllaque 216. 3
 coëllaris 168. 3
 coëllige 110. 12
 coëlligere 108. 18
 coëlligit 59. 8
 coëlle 44. 14 | 89.
     11 | 90. 11 | 147.
     11 | 151. 6 | 165.
     21 | 169. 6
 coëllique 17. 3
 coëlliqui 231. 14
 coëlliquiumque 192.
     14
 coëllucent 135. 5
 coëllum 28. 1
 coëlor 105. 1 | 241.
     11, 15
 coëlorque 28. 11
 coëlus 25. 4
 coëlubris 19. 1
 coëlum 93. 14
 coëlumbæ 145. 9
 coëlent 101. 11
 coëlusque 137. 16
 coëma 97. 16 | 151.
     10
 coëmaque 107. 7
 coëma 27. 8 | 218.
     18
 coëmæ 50. 2 | 90. 4
     235. 6
 comam 198. 18
 comas 110. 6 | 115.
     5 | 126. 9 | 135
     10 | 136. 6 | 160.
     15
 combibere 107. 4
 combibit 151. 16
 comes 21. 10 | 22.
     12 | 36. 11 | 43. 3
     137. 4 | 140. 8
     196. 12
 comesque 62. 18
 cominus 176. 17
 comis 49. 8 | 69.
     2 | 77. 10 | 92. 8
     121. 4 | 149. 16
     213. 4 | 239. 4
 comitata 22. 13
     63. 1 | 119. 13
     163. 9
 comitem 133. 5
 comites 45. 2 | 74.
     10 | 192. 20
 comitesque 99. 19
 comiti 140. 8
 comitum 135. 9
     171. 1
 commentis 232.
     10
 comminuenda 150.
     20
 comminuere 28. 4
     91. 8
 commisit 205. 9
 commissaque 12.
     13
 commissi 137. 14
 commoditate 174. 4
     188. 2
 communes 122. 14
 communia 153. 14
     174. 11
 communiter 210.
     15
 compediibus 222. 9
 compensavimus 23.
     17
 compererim 50.
     10
 compeste 222. 9
 compefcere 169. 15
     187. 5
 complexo 70. 14
 compositas 131. 14
 compositas 121. 4
     219. 7
 composuisse 213.
     8
 compressa 92. 12
 comprimat 9. 7
 compulit 70. 10
 compulfus 221. 7
 compti 34. 15
 conantur 235. 6
 conabar 63. 19
 conata 30. 3
 conatoque 139. 7
 concava 57. 14
     98. 2
 concedat 31. 13
 concedite 69. 3
 concedunt 197. 6
 concidat 58. 12
 conciderant 36. 2
 concidimus 241.
     11
 concidit 76. 14
 conciliandus 59.
     12
 conciliare 219. 4
 concinit 64. 6 | 152.
     2
 conciperere 86. 8
 concita 13. 4 | 99.
     4 | 207. 7
 concitæ 67. 8 | 175.
     12
 concubitus 70. 2
 concubuisse 168. 2
 concurrere 128. 17
 concurrit 25. 10
 condam 109. 6
 condas 10. 5 | 66.
     1
 condat 102. 14
 condicitor 31. 3
 condidit 84. 8 | 213.
     2
 condita 212. 10
 conditione 237. 20
 coner 186. 2
 confer 123. 14
 conferre 126. 7
 confidit 187. 7
 confisum 92. 13
 confiteor 183. 9
     209. 17 | 238. 9
 confundere 17. 5
 confunditur 199.
     19
 confundor 199. 19
     216. 15

VOCABULORUM.

confusa 146. 31	consiliumque 192. 20	contendit 233. 5	cornu 102. 1
236. 7	consistere 221. 19	contenta 42. 9 70.	cornua 20. 11 19.
congerimus 193. 3	consta 43. 9	7 179. 15 185. 5	14 94. 17 114.
congestoque 190. 14	consors 127. 13	conterrita 97. 13	1 148. 8 171. 9
conjuge 23. 3 26. 7 46. 11 78. 8	145. 1	contigerit 230. 2	cornuaque 139. 6
83. 6 87. 14, 17	consortes 23. 13	contigero 204. 18	coronâ 61. 7
121. 10 132. 19	conspecta 228. 13	contigit 24. 5 108. 22	coronam 201. 3
172. 3 177. 10	conspicaris 169. 1	continet 75. 6 108. 10	coronas 239. 3
188. 5 199. 1	conspiciare 39. 12	continget 73. 18	coronatis 238. 17
228. 2	conspiciat 148. 7	204. 7	corpora 2. 28 28. 15 62. 6 84. 13
conjugii 12. 16 75. 12	conspicient 131. 16	contingit 202. 11	94. 12 113. 6.
12195 10 162. 10	conspicit 148. 7	232. 12	114. 7 126. 2
163. 10	conspicuumque 164. 6	continuare 148. 8	141. 14 153. 12
conjugiique 133. 2	conspicuus 51. 5	continuerê 153. 8	184. 19 192. 5
conjugio 64. 3	constans 189. 7 234. 16	continui 121. 5	corpore 73. 4 107. 10 108. 8 117. 1
conjugis 25. 20 60. 2 69. 1 77. 2	constant 165. 8	continuo 107. 3	1 127. 10 128. 16 146. 4 153. 2 194. 20 197. 14 200. 16 218. 1 232. 8 225. 10
93. 16	constantia 67. 13	contra 77. 4 123. 5 234. 13 239. 14	corporibus 135. 12
conjugium 166. 5	165. 17	contraria 241. 21	corporis 185. 3 205. 9 232. 22
218. 5 237. 7	constantus 187. 11	contractatque 225. 5	9 232. 22
conjunctas 12. 12	constiteram 236. 13	convalui 241. 7	convallere 159. 5
conjungere 242. 19	constitit 44. 6 120. 14 152. 10, 11	184. 1	184. 1
conjuravimus 237. 13	160. 9	convenient 47. 9	131. 15
conjux 4. 3 7. 10.	constitui 72. 9	conveniente 157. 8	convenit 104. 12
8. 2 27. 13 23. 3 24. 18 26. 5	constuertas 150. 16	154. 2	154. 2
42. 1 61. 4, 7	constuto 230. 10	conveniunt 46. 13	76. 5 126. 5
63. 13 71. 9 72. 3	constule 48. 2 60. 7 146. 12	convicia 205. 5 235. 17	17
83. 1 84. 1 95. 7	consult 223. 15	convivia 205. 2 241. 1, 5	1, 5
117. 11 135. 8	consultoque 219. 10	copia 14. 1 176. 9	200. 17 209. 21
161. 9 167. 17	consultui 16. 15 44. 5	221. 18	221. 18
184. 8, 9, 10 218. 6	consultuit 3. 8	coquit 143. 8	coquit 143. 8
connexos 77. 8	consumperit 64. 1	cor 58. 10 134. 15	147. 17
connubia 16. 7 109. 7	consumpta 76. 11	coram 25. 7 81. 1	108. 19 169. 9
7	confergere 176. 7	172. 11.	172. 11.
connubialia 56. 1	219. 5	corda 42. 8	corda 42. 8
consanguinea 144. 9	confergit 159. 11	corde 46. 4 105. 14	214. 16
9	confergiis 119. 11	cordis 184. 2	cordis 184. 2
conscendis 57. 13	contactas 33. 2	cornibus 235. 17	cornibus 235. 17
conscia 76. 9 106. 22 116. 11 151. 4 192. 17 198. 19 207. 12 227. 4 231. 13 233. 3	contegar 172. 4	cornigerumque 51. 3	cornigerumque 51. 3
conscius 33. 4 196. 15	contemnere 30. 7		
concedit 181. 6	167. 5 172. 9		
conferuere 117. 8	contemno 189. 15		
conferuisse 14. 10	contempta 25. 9		
consilio 164. 4	165. 22		
consilium 237. 15	contemptumque 210. 8		
	contenderit 177. 11		

I N D E X

- crebraque 146. 2
 credar 34. 1 | 83. 1
     95. 10
 credas 32. 1 | 108. 17
     183. 15 | 197. 4
     199. 1 | 233. 7
 creditat 60. 4
 credatur 50. 9
 crede 107. 13 | 132.
     17 | 158. 13 | 166.
     6 | 175. 14 | 185.
     17 | 212. 5 | 217.
     4 | 219. 6 | 223.
     13 | 248. 5
 credentem 14. 15
 creditibus 54. 3
 crede: 93. 17 | 118.
     8 | 183. 5 | 184. 19
     199. 13
 crederet 175. 2
 credens 91. 9
 credit 175. 4
 credi 231. 5
 credibile 137. 8
 credibilis 231. 18
 credideris 225. 15
     240. 7
 credidimus 14. 1, 2,
     3, 5
 credidit 187. 16 | 228.
     15
 credimus 11. 6 | 208.
     18
 credis 68. 4 | 164. 19
     167. 12 | 220. 8
 credita 11. 5 | 55. 2
     97. 2
 credite 27. 18
 creditur 86. 7 | 126.
     4
 creditus 185. 9 | 223.
     7
 credo 162. 1
 credor 84. 14
 credula 54. 9 | 161.
     6
 credule 111. 20
 credulitas 180. 7
 credulitatis 118. 10
 credulus 48. 12
 cremer 24. 10
 Creontis 114. 14
 crepitantibus 117.
     9
 crepuscula 135. 1
 crescens 106. 4
 crescentia 65. 9
 crescit 159. 1 | 169.
     12
 crescunt 43. 7
 crestra 16. 2 | 29. 8
 Creffia 173. 11
 Creteam 101. 20
 Cretas 176. 4
 Crete 40. 15 | 100. 1
 Creten 187. 7
 crevit 169. 16 | 218.
     14
 Crevisæ 114. 1
 crimen 7. 12 | 31.
     3 | 33. 10 | 42. 6
     74. 16 | 89. 5, 7
     107. 6 | 153. 14
     179. 9. 17 | 180.
     16 | 190. 8 | 219.
     18
 crimina 80. 11 | 106.
     21 | 107. 16 | 122.
     5 | 173. 6 | 211.
     18 | 218. 5
 crimine 12. 10 | 30.
     14 | 31. 9 | 62. 14
     94. 15 | 133. 10
     144. 3 | 168. 8
     179. 3 | 183. 11
     200. 12 | 211. 11
     221. 12 | 229. 15
 criminis 138. 14
     174. 18 | 213. 2
 crine 151. 6
 crines 221. 1
 crinibus 147. 13
     235. 7
 croco 238. 18
 crucianda 141. 7
 crudeles 102. 5, 7
 crudelibus 98. 9
     138. 15
 crudelis 75. 15 | 102.
     9 | 156. 1 | 233.
     1
 crudi 90. 7
 cruenta 20. 3 | 23.
     15 | 52. 6 | 64. 2
     165. 9
 cruentam 191. 7
 cruentavit 80. 10
 cruentus 168. 7
 cruore 72. 18
 crura 222. 2
 cubat 226. 8
 eubent 64. 14
 cubilia 26. 17 | 151.
     9
 cocurrit 44. 3 | 57. 4
 cui 18. 1, 11 | 25.
     7 | 39. 2 | 60. 8
     61. 15 | 78. 10
     86. 7 | 89. 12 | 101.
     5 | 147. 15 | 168.
     1 | 177. 6 | 229. 5
     240. 7
 cuique 25. 2
 cujus 15. 20 | 18. 5
     72. 17 | 116. 12
     121. 20 | 180.
     11
 culpa 21. 8 | 23. 7
     39. 4. 11 | 70. 2
     172. 16 | 180. 18
     211. 12
 culpæ 40. 3 | 71. 11
     76. 9 | 181. 18
     186. 8 | 227. 11
     228. 8
 culpam 50. 11 | 188.
     9
 culpasse 126. 15
 culpatum 232. 14
 culpent 119. 9
 culpò 62. 15
 culte 91. 10
 cultor 73. 1 | 112.
     10
 cultu 90. 9 | 92. 16
     99. 15 | 112. 10
     167. 7 | 239. 2
 cultoque 190. 11
 cultum 167. 11
 cultus 83. 15 | 94. 6
     147. 16
 cum 2. 2 | 10. 11
     15. 5 | 22. 7 | 24. 3
     42. 9 | 43. 13
     49. 3 | 53. 6 | 57. 5
     61. 1 | 68. 9 | 75.
     5 | 78. 4 | 79. 9
     81. 10 | 84. 5 | 87. 6
     98. 11 | 100. 5, 7
     107. 7 | 108. 19
     117. 6 | 120. 13
     123. 8 | 124. 6
     129. 3, 17 | 131. 1
     141. 2 | 146. 15
     149. 11 | 151. 1 | 154.
     3 | 160. 16 | 163.
     16 | 167. 11, 16
     178. 11 | 179. 10
     182. 9 | 184. 4, 17
     195. 11 | 196. 8
     197. 5 | 198. 7
     199. 10, 12 | 200.
     9 | 203. 9 | 204. 18
     205. 9 | 210. 9
     222. 11 | 223. 4
     231. 3 | 235. 3
     237. 7 | 238. 7
     241. 3 | 242. 1
 cumque 17. 5
 cum. præp. 7. 3 | 17.
     2 | 26. 14 | 33. 3
     42. 14 | 45. 1 | 46.
     15 | 47. 14 | 52. 6
     56. 7 | 65. 4, 7 | 98.
     1 | 80. 13 | 94. 15
     98. 18 | 102. 20
     104. 11 | 108. 5
     110. 9 | 209. 12
     210. 2, 11 | 215. 18
     222. 15 | 223. 1, 8
     225. 2 | 230. 3 | 236.
     3 | 238. 8 | 239. 15
     240. 15, 16
 cumque 23. 3 | 27.
     12 | 73. 7 | 181. 8
     188. 18 | 202. 12
     203. 7 | 232. 21
 comuisse 14. 9
 cuncta 116. 2 | 187.
     8 | 196. 5 | 197.
     6
 cunctarum 162. 9
 cunctatus 199. 5
 cunctis 235. 16
 cunis 87. 6 | 91. 14
 cuperem 104. 7
 cuperent 125. 2.
 cuperes 53. 6
 cupias 189. 7
 cupidæque 58. 5
 cupidi 22. 1 | 209.
     13
 cupidine 163. 9
 cupidis 130. 16
 Cupido 155. 15
 cupido 50. 9 | 198. 4
     220. 10
 cupienti 164. 7
 cupiêre 162. 5
 cupies 45. 8 | 241.
     20
 cupio 47. 5 | 162.
     5 | 216. 9 | 242.
     19.
     cupis

VOCABULORUM.

cupis 73. 16 216.	custode 22. 1	Danaïa 1. 3 47. 13	10 47. 2 50. 7
7 231. 5	custodiat 187. 9	52. 6 127. 14	59. 8 60. 3 62.
cupic 185. 8 223.	custodis 114. 9	Danaüm 134. 13	11 74. 11 89. 2.
16	custos 39. 8	Danaüm 129. 10	6 103. 5 107.
cupressifero 92. 1	custosque 9. 8	Danaüs 78. 9 138.	12 112. 14 200.
cur 28. 15 38. 2	cyeno 181. 5	13	9 207. 5, 15 216.
53. 9 95. 9 99.	Cydippe 223. 11	danda 22. 5 65. 16	19 222. 18 225.
13 103. 16 105.	225. 10 226. 16	137. 12	13 228. 2, 5 234.
11 106. 3 111. 7	Cydruppen 237. 1	dant 140. 4, 12	14 235. 17, 18
112. 1, 3 130. 7,	Cydnö 149. 1	dante 156. 4 165.	239. 4, 17 240.
8 137. 18 154.	Cygni 81. 9	22	5. 11 241. 7
3 155. 18 186.	Cytherea 158. 2	dantique 75. 4	deque 138. 2
14 193. 5 199.	164. 12 191. 11	dantur 24. 2 135.	Dea 28. 17 32. 3
15, 19, 20 210.		6	41. 5 115. 12
7 213. 9 214. 18		däpe 90. 8 168. 6	116. 12 121. 16
215. 3 221. 12		Daphnen 144. 9	139. 2 163. 10
222. 3 228. 7, 9		Dardana 74. 10	157. 18 185. 4
237. 7, 9 240. 3		Dardaniæ 160. 5	196. 13, 17, 18
cura 3. 5 9. 9 78.		Dardaniæ 175. 3	218. 16 227. 1
5 83. 15 121.		Dardanidæ 128.	233. 17 235. 18
20 126. 1 133.		15	239. 11
8 141. 11 150. 7		Dardanidas 167.	Dea 13. 8 88. 12
161. 7 173. 16		12	184. 16 222. 20
189. 6 226. 13		Dardanidisque 190.	228. 12 231.
233. 15 242. 15		2	2
curaque 162. 8		Dardanius 79. 16	Deam 175. 4 212,
cura 228. 5		dare 23. 6 24. 4	14 218. 10 226.
curæ 66. 16 187.		57. 5 150. 16	4 229. 10 237.
4		163. 16 177. 1	12 241. 20
curam 173. 14		194. 13 209. 7	Dearum 160. 17
curas 7. 5 147. 8		daret 184. 17 196.	Deas 149. 10 181.
curat 201. 2		1	16 197. 2
euret 208. 9		daretis 169. 9	debebimus 75. 11
curis 164. 10		dati 99. 19 108. 13	debent 85. 3 86.
currere 193. 6		154. 10 182. 14.	13
curreret 67. 16		234. 18	debere 67. 9 162.
curris 140. 3		dat 62. 16 94. 7	15
curro 97. 19		107. 20 140. 4	debet 105. 12
curra 59. 3 148.		155. 6 163. 4	debita 71. 9 105.
9		181. 5 232. 2	14 132. 15 237.
currus 32. 9		data 21. 10 22. 5	18
curfibus 189. 11		25. 3 80. 8 102.	debitus 218. 6
curfu 50. 1 146.		10 147. 20 185.	debueram 53. 4
14		2 186. 16 188.	debuerant III. 4
curfque 55. 11		1 230. 3	124. 7
cursum 155. 14		dätamque 227. 10	debueras 23. 6 226.
curfus 11. 10 171.		dati 141. 4	14
7 209. 21		dati 131. 6	debut 14. 8 119.
curva 33. 12		datom 172. 9	2 236. 2
curvavit 183. 16		datura 18. 6	deceat 40. 6 128.
curvi 200. 1		datturos 238. 3	17
curvis 6. 4		datus 155. 2	decebat 155. 10
curvo 186. 1		dautias 152. 2	decentior 44. 1
curvum 151. 14		de 6. 9 13. 9 16.	decepit 71. 11
cuspide 41. 8		1 21. 5, 6 30.	decepta 15. 1 181.
cuspidis 27. 7		18 34. 6 42. 4	5 223. 1
			deceptæ

I N D E X

- deceptæ 69. 1 | 209.
   1 | 242. 13
 deceptam 216. 1
 decepte 109. 9
 decepto 22. 1 | 33. 9
 decere 47. 6 | 145.
   14 | 166. 12
 decet 35. 2 | 167.
   10 | 214. 3 | 215.
   14
 deciderent 228. 16
 decipe 233. 11 | 238.
   1
 decipere 114. 10
 decipiant 146. 9
 decipiendus 39. 8
 declive 70. 9
 decolor 86. 2
 decor 112. 3 | 221.
   3
 decus 148. 12 | 172.
   1 | 181. 4
 dede 141. 13
 dedecuisse 90. 6
 dederam 117. 5
   136. 8
 dederas 29. 2 | 100.
   12 | 170. 17 | 218.
   14, 15
 dedere 71. 2, 14 | 98.
   20 | 141. 4
 dederis 29. 7 | 177. 3
   211. 13
 dederit 179. 6
 dederent 236. 17
 dedi 13. 13 | 18. 4,
   6 | 21. 14, 15 | 61.
   14 | 62. 1 | 70. 6
   100. 6 | 117. 16
   149. 7 | 169. 13
   216. 20
 dedique 232. 10
 designare 116. 7
   167. 17
 designor 40. 1 | 66.
   15
 dedimus 237. 19
 dedisse 187. 14
 dedissem 101. 17
   124. 9 | 149. 7
 dedit 20. 11 | 62.
   10 | 84. 4 | 108.
   15 | 129. 4 | 147.
   6 | 158. 5 | 187. 3,
   7 | 214. 11 | 215.
   4 | 223. 8 | 235. 8
   238. 14
 deducere 59. 3
 deducis 91. 5
 deducit 174. 7
 deducta 183. 3 | 234.
   5 | 239. 3
 deerant 149. 13
 deerat 98. 17
 deesse 200. 6
 defendere 127. 7
 defensa 42. 16
 deserat 158. 8
 deficiam 206. 8
 deficior 51. 16
 deficit 118. 4
 deformis 232. 13
 defunctaque 141.
   13
 degener 166. 5
 Dei 15. 8 | 79. 12
   160. 12
 Deianira 95. 6, 12
   96. 2, 8 | 171.
   10
 Deianira 94. 9
 dejecit 106. 7
 Deiphobo 47. 14
 Deiphobusque 175.
   16
 delapsa 196. 17
 Delia 32. 4 | 222.
   19
 deliciis 151. 4
 deliciisque 167.
   10
 delicti 190. 9
 deligere 31. 8
 delinita 179. 9
 delituisse 81. 10
 Delon 234. 15
 Delos 230. 4 | 234.
   4, 20 | 235. 20
 delphina 216. 21
 delphines 200. 1
 Delphis 242. 4
 delubra 115. 11
 dem 207. 17 | 231.
   3
 demens 7. 4 | 62.
   7 | 234. 10
 demere 121. 4 | 235.
   4
 demeruisse 12. 10
 demissos 103. 9
 demitto 109. 11
 Demophoon 10. 9
   12. 7 | 18. 3 | 20.
   11
 Demophœonta 17.
   8
 dempta 112. 12
 dempto 5. 12
 demptos 198. 17
 demptus 218. 7
 demum 108. 21
 demus 215. 8
 denaque 106. 18
 denique 3. 6 | 12.
   3 | 35. 8 | 47. 9
   98. 23 | 117. 3
   149. 4 | 169. 1
   221. 9 | 226. 7
 dento 167. 1
 dent 41. 9 | 57. 7
 dente 6. 12 | 100.
   18 | 194. 8
 dentes 55. 5
 denibus 117. 3
 dentur 157. 1 | 200.
   16 | 121. 11
 Deo 55. 2 | 65. 2
   73 11 | 88. 9 | 99. 5
   214. 5 | 242. 4
 Deorum 13. 9 | 101.
   9 | 242. 11
 Deos 3. 11 | 11. 13
   16. 8 | 30. 8 | 50.
   6 | 60. 10 | 72. 19
   73. 2 | 74. 10 | 113.
   10 | 116. 4, 8 | 119.
   6 | 163. 8 | 166. 12
   233. 4 | 242. 10,
   11
 depellere 239. 13
 deperit 48. 10
 depono 35. 9
 deponere 208. 7
 deposita 195. 3
 deposito 94. 10 | 192.
   11 | 196. 9
 deprecor 25. 5 | 96.
   3
 deprendi 68. 16
 deprendus 210. 3
 depruduit 40. 7
 depulit 141. 18
 descendere 198. 11
 descendit 172. 6
 desererer 13. 12
 deserit 114. 12
 deserror 121. 9
 desertaque 46. 11
 deserta 199. 6
 desertæ 24. 8
 deserto 2. 4
 desertor 214. 17
 desertos 152. 3
 desertum 95. 14
 deseruê. e 171. 4
 deseruisse 26. 18 | 43.
   6
 deseruistis 172. 10
 deseruit 50. 6 | 62.
   12 | 217. 2
 desierant 90. 2
 designat 129. 9
 desiluisse 153. 6
 desinat 25. 17
 desine 184. 11
 desinis 87. 7
 definit 231. 18
 definite 155. 2
 desino 204. 15
 definit 147. 7 | 215.
   5
 desistas 186. 14
 desistere 186. 13
 desit 74. 7 | 180. 5
 desp. sta 191. 1
 despecti 16. 7
 despectis 229. 14
 despice 47. 8
 destitor 240. 7
 desitit 30. 4
 desituantque 46.
   14
 desituique 108. 14
 desituisse 151. 2
   189. 4
 desituor 63. 13 | 101.
   10
 desunt 119. 11 | 242.
   8
 det 107. 11 | 127.
   2 | 208. 16
 detegit 55. 11
 detinet 37. 4
 detinuêre 125. 12
 detinisset 34. 8
 detrahat 90. 11 | 195.
   7
 detrahit 71. 12
 Deucalion 153. 1, 4
 devenerata 11. 14
 devia 18. 4
 devicto 55. 9
 devius 160. 9
 devoror 24. 9
 devota

VOCABULORUM.

- devota 95. 13
 devotâ 114. 6
 devoto 64. 4
 devovet 59. 9
 devovi 11. 9
 devovit 26. 2
 Deum 33. 8 | 105.
   14 | 201. 12
 Deum 164. 4
 Deus 3. 8 | 12. 14
   42. 5 | 52. 4 | 73.
   9 | 124. 1 | 242. 7
 dextra 12. 13 | 72.
   20 | 104. 3 | 118.
   5 | 136. 16 | 194.
   10
 dextra 55. 12
 dextræ 12. 14 | 116.
   24 | 134. 16 | 142. 3
 dextrom 240. 16
 Dî 9. 6 | 15. 2 | 27.
   13 | 49. 13 | 69. 9
   103. 5 | 118. 9
   127. 1 | 129. 12
   158. 14 | 171. 5
   179. 16 | 186. 4
   193. 3 | 198. 16
   220. 1
 Diana 229. 1 | 238.
   5
 Dianæ 55. 11, 15
   115. 11 | 116. 3
   218. 3 | 226. 17
   229. 7 | 231. 3
   236. 1
 Dianam 234. 1
 dic 12. 9 | 92. 17
   202. 10
 dicam 26. 19 | 123.
   12 | 172. 15 | 233.
   11
 dicant 134. 11
 dicar 8. 1 | 16. 14.
   39. 6 | 47. 2 | 54.
   9 | 75. 1 | 126. 12
   180. 18
 dicarque 219. 11
 dicas 25. 8 | 69. 3
   128. 5 | 166. 12
   219. 1 | 225. 16
 dicat 156. 1
 dicebas 23. 20 | 100.
   7
 dicendum 223. 13,
 dicere 17. 7 | 30. 6
   45. 4 | 92. 16 | 11. 9
   12 | 124. 10 | 125.
   6 | 187. 6 | 223. 11
   224. 12 | 233. 7
   235. 20
 diceris 41. 10 | 53.
   2 | 62. 8 | 91. 2
   139. 4
 dices 20. 2 | 167. 3
   190. 7 | 204. 12
   222. 12, 13 | 241.
   18
 dicit 132. 6 | 229.
   5
 dicimus 132. 16
 dicis 74. 16 | 184.
   12 | 237. 4
 dicit 146. 10
 dicitur 107. 19
 dicitur 113. 15 | 175.
   9
 dicor 125. 16 | 185.
   2
 dicta 110. 10 | 138.
   6 | 154. 18 | 159.
   6 | 218. 18
 dictant 149. 11
 dictas 83. 12
 dictatis 219. 9
 dictis 123. 4 | 194. 9
   237. 14
 dicto 236. 7
 dictos 163. 19
 dictu 236. 3
 dictum 212. 13
 dictus 5. 8
 Dictys 120. 21
 dicunt 242. 7
 dicuntur 101. 1 | 180.
   8
 didici 101. 12 | 183.
   6
 Dido 65. 5, 15 | 68.
   18 | 73. 3 | 75. 2
   76. 15
 die 19. 5 | 150. 8
   174. 12 | 207. 20
 diem 10. 6 | 11. 4
   40. 12 | 146. 16
   162. 4 | 191. 8
 dies 2. 5 | 43. 17
   70. 9 | 110. 4
   121. 17 | 212. 10
   232. 21
 diesque 66. 8
 differri 21. 13
 differt 206. 3
 difficilem 186. 8
 difficili 234. 5
 difficilis 145. 3
 diffimus 101. 11
 diffundimus 81. 3
 diffusus 49. 8 | 99. 3
 digesta 100. 1
 digestus 92. 7
 digitis 6. 11 | 27.
   6 | 51. 8 | 91. 7
   102. 14 | 121. 2
   137. 16 | 160. 12
   170. 16 | 182. 13
   216. 19 | 222. 6
   235. 7
 digitos 232. 5
 digna 14. 16 | 25.
   1 | 35. 10 | 37. 12
   53. 8 | 102. 8 | 135.
   12 | 140. 1 | 145.
   11 | 155. 18 | 160.
   18 | 165. 4 | 166.
   4 | 167. 7 | 172. 2
   179. 8 | 192. 8
   198. 16 | 202. 8, 9
 dignaque 47. 5
 dignæ 52. 5 | 161. 3
 dignabere 204. 11
 dignam 51. 11
 dignior 56. 2
 digno 31. 11
 dignos 197. 1
 dignum 164. 6
 dignus 63. 4, 6
   87. 6 | 141. 2
 digredimur 199. 7
 dilaceranda 118. 6
 dilacerate 110. 2
 dilaniantur 8. 8
 dilectæ 217. 5
 dilectam 189. 3
 dilexit 33. 8
 diluitur 206. 14
 dimissæ 45. 3
 dimittere 11. 9 | 134.
   3 | 165. 11
 dimotæ 197. 14
 dimotis 208. 12
 dinumerat 138. 14
 Diomedis 90. 7
 dira 45. 14 | 122.
   16
 diraque 59. 2
 diriguere 50.
 diripiunt 110. 8
 dirum 8. 9
 diruta 5. 13 | 25. 11
   84. 4
 Dîs 14. 5 | 167. 16
   177. 13 | 220. 6
 Dîsque 218. 7
 discas 241. 24
 discet 183. 13
 discedat 218. 1
 discedens 17. 7 | 44.
   9
 discedente 10. 7
 discedere 7. 14
 discedimus 99. 13
 discedit 149. 9
 disiecta 59. 7
 disiecta 5. 9
 disiectamque 115.
   5
 dispar 128. 13
 dispensant 111. 3
 displicuisse 126. 16
 dispositis 143. 9
 distinet 67. 2 | 192.
   4
 dissimiles 87. 8
 dissimili 226. 9
 dissimula 186. 13
 dissimulanda 47. 4
 dissimulante 33. 8
 dissimulantur 224.
   18
 dissimulare 93. 20.
   182. 8 | 186. 14
 dissimulo 157. 3
 distincta 43. 3
 distinctet 81. 11 | 117.
   12
 distincta 172. 5
 diu 37. 3 | 40. 3
   63. 15 | 75. 10
   98. 13 | 110. 10
   115. 11 | 125. 12
   149. 12
 diva 36. 4 | 71. 13
   146. 12 | 240. 6
 divæ 160. 13
 diversa 197. 9 | 145.
   7
 diversâ 178. 7
 diversi 120. 9 | 215.
   7
 diverso 132. 13
 dives 18. 5 | 53. 2
   92. 5, 10 | 109. 8
   113. 2 | 140. 2
   176. 10 | 181. 15
   S.
   divino

I N D E X

- divino 157. 13
 divite 167. 7
 divitiis 181. 13
 divitiōra 158. 16
 divitis 238. 2
 diurna 55. 8
 diurnus 197. 12
 dixerat 50. 1 | 114.
   11 | 146. 10
 dixere 147. 19
 dixi 12. 2 | 26. 10
   54. 1 | 77. 7 | 129. 5
   137. 2 | 133. 11
   155. 4 | 183. 1
   187. 2 | 194. 7 | 196.
   13 | 197. 2 | 202. 3
   235. 1 | 238. 7
 diximus 225. 17
 dixisses 149. 2
 dixit 22. 8 | 30. 9
   43. 17 | 71. 8 | 96. 6
   106. 6 | 114. 16
   127. 15 | 149. 11
   152. 11 | 161. 15
   173. 13 | 184. 11
   236. 5
 dixit 107. 9
 docentur 14. 3
 docta 239. 20
 doctam 198. 16
 doctas 16. 9
 doctus 121. 13 | 228.
   18
 doleat 46. 11
 dolenda 42. 8
 dolendi 224. 13
 do endo 212. 5
 dolent 80. 14
 dolente 218. 2
 dolet 48. 8 | 58. 10
   150. 4
 doli 220. 3
 dolis 236. 18
 dolitura 149. 4
 dolo 5. 2, 4 | 15.
   10
 Dolonaque 5. 1
 dolor 62. 16 | 98. 18
   107. 1 | 110. 1
   130. 2 | 145. 15
   154. 13 | 169. 19,
   20 | 218. 2
 dolore 98. 24 | 106. 2
   154. 16
 dolores 106. 19 | 125.
   21
- dolori 119. 11
 doloris 150. 3 | 211.
   13
 dolos 3. 3
 dolosa 219. 12
 dolus 219. 12
 doma 40. 8
 domina 202. 16
 dominae 91. 2, 10
   104. 2 | 128. 14
   132. 7 | 137. 10
   198. 9 | 202. 4
   222. 4 | 224. 15
 dominam 26. 9 | 199.
   8
 domini 26. 8 | 29. 6
 domino 21. 6 | 77.
   8
 domo que 21. 5
 dominos 30. 8
 dominum 27. 15 | 151.
   11 | 225. 14
 domines 23. 18
 dumitae 15. 7
 domitrice 93. 15
 domo 23. 6 | 34. 6
   88. 1 | 119. 12, 13
   134. 1 | 190. 20
   208. 5
 domoque 121. 9 | 140.
   13
 domos 6. 5 | 131. 8
 domui 74. 75 | 168.
   12
 domum 86. 14 | 132.
   8
 domumque 49. 11
 domus 34. 3 | 39. 9
   95. 13 | 162. 3 | 167.
   4 | 181. 2 | 188. 8
 domusque 187. 3
 dona 3. 12 | 22. 14
   51. 12 | 54. 11 | 76.
   10 | 109. 6 | 175.
   7 | 182. 2 | 185. 4
   206. 11
 donaque 190. 12
 donas 109. 7
 donavi 72. 8
 donec 117. 7
 donis 161. 8, 15
 doque 232. 10 | 242.
   12
 Donica 177. 8
 dormis 188. 5 | 209.
   3
- domit 231. 16
 dormitantur 216. 17
 dos 61. 9 | 123. 9, 12,
   13 | 151. 12
 dotale 119. 13
 dotalis 40. 15
 dotata 24. 1 | 62.
   14
 dote 47. 12 | 109.
   8
 dotem 74. 1
 dotes 173. 17
 dotis 117. 11
 draco 117. 9
 draconem 54. 1 | 121.
   19
 Dryades 33. 1
 duabus 34. 3
 duae 191. 14 | 192.
   20
 duas 54. 5 | 160.
   18 | 205. 8 | 214.
   2
 dubia 70. 3 | 88
   8 | 196. 4 | 216.
   22
 dubiae 201. 6
 cubiam 228. 7
 dubias 102. 22 | 158.
   3
 dubii 135. 9
 dubiis 188. 4
 dubio 215. 14
 dubitanti 30. 9
 dubitaret 187. 1
 dubitas 72. 15 | 95.
   6, 12 | 96. 2, 8
   197. 8 | 230. 2
 dubites 226. 6
 dubito 161. 10 | 169.
   19 | 178. 11 | 180. 5
   191. 15 | 215. 15
   221. 6
 dubium 164. 14 | 220.
   9
 ducar 211. 6
 duce 73. 11 | 100. 6
   158. 3 | 201. 8
 ducentes 208. 1
 ducentia 33. 11
 duces 3. 10
 ducet 120. 16
 duci 140. 8
 ducimur 135. 3
 ducit 214. 8 | 235.
   13
- ducitis 206. 13
 ducum 80. 2
 ducumque 162. 7
 dulce 61. 12 | 132.
   4 | 161. 11 | 197.
   16 | 105. 3
 dulce 151. 18
 dulci 130. 20
 dulcis 27. 10
 Dulichii 8. 5
 dum 5. 7 | 7. 8 | 9. 5
   11. 11 | 14. 12
   25. 9 | 27. 11 | 46. 1
   49. 13 | 55. 11
   67. 12, 14 | 75. 2,
   13 | 91. 7 | 100. 8
   122. 3, 9 | 125. 9
   130. 6, 17 | 131. 12
   132. 13 | 138. 3, 11
   157. 1 | 165. 5 | 170.
   15 | 171. 10 | 178.
   13 | 189. 9 | 194. 8
   196. 5 | 199. 8 | 201.
   9 | 204. 17 | 210.
   17 | 219. 2 | 221.
   9, 16 | 228. 12, 15 |
   232. 17
 dumque 132. 3 | 137.
   7 | 138. 1 | 165.
   21 | 178. 14 | 207.
   11 | 225. 3 | 235.
   11
 dummodo 220. 16
   216. 11
 duo 81. 11 | 83. 10
   99. 12
 duobus 83. 10 | 119.
   13 | 132. 4 | 230.
   2. 6
 duorum 63. 13
 duos 36. 6 | 39. 9
   73. 8 | 99. 12 | 107.
   10 | 110. 14 | 123.
   2 | 199. 16 | 214. 9
 dura 44. 4 | 101. 3
   113. 15 | 126. 10
   169. 9 | 172. 17
   231. 1
 duraque 40. 8
 durable 35. 13
 durante 5. 11
 duras 72. 6
 durat 72. 1
 duri 39. 7
 duris 9. 17 | 179. 2
 duritia 20. 1
   duritiā

VOCABULORUM.

duritiâ 68. 2
 duritiem 35. 9
 durities 242. 1
 duro 90. 11 | 69. 16
 104. 6 | 157. 7
 durum 232. 1
 durumque 66. 13
 dux 80. 2 | 126. 13
 140. 8

E

E 33. 6 | 52. 2
 57. 9. 13 | 93.
 2 | 97. 16 | 120. 13
 128. 12 | 150. 1.
 170. 16 | 178. 7
 179. 21 | 193. 10
 224. 9 | 229. 21
 238. 44
 ea 33. 7 | 153. 16
 170. 2 | 173. 7
 182. 3 | 209. 19
 237. 7
 eadem 140. 7 | 187.
 13
 eam 65. 13 | 201.
 10
 eant 149. 4
 eas 178. 2
 eat 16. 9 | 28. 6
 74. 6 | 128. 16
 129. 8 | 207. 16
 228. 2
 eatque 24. 18
 ebrietas 169. 16
 170. 10
 eburnea 221. 1
 eburno 148. 9
 ecce 83. 2 | 117. 9
 135. 9 | 140. 12
 147. 11 | 160. 7
 214. 13
 ecquæ 175. 15
 ecquid 142. 3 | 155.
 7
 edenda 108. 20
 edendi 8. 13
 edendos 119. 1
 edere 107. 1
 edidit 90. 2 | 109.
 2 | 139. 7
 edisco 75. 14
 edita 42. 10 | 68. 10
 editus 109. 15
 edicit 198. 13

efferus 90. 8
 effice 116. 6 | 137. 4
 214. 15
 efficiam 174. 16
 efficiet 134. 12
 efficit 155. 3
 effigie 230. 1
 effingue 224. 22
 effuge 138. 11
 effugere 121. 14
 140. 6
 effugias 220. 7
 effundere 75. 15
 effundit 120. 3
 effusus 69. 2 | 163.
 15
 egens 8. 13
 egenti 18. 5
 egerat 79. 15
 egeret 232. 14
 egi 43. 4
 egimus 219. 7
 egit 93. 5 | 126. 4
 ego 2. 4. 8 | 7. 8
 10. 7 | 21. 7 | 22. 1
 23. 12 | 24. 14 | 25.
 18 | 27. 17 | 30. 13
 34. 1 | 38. 4 | 40. 1
 45. 15 | 47. 1 | 51. 1
 52. 6 | 54. 3 | 56. 3
 194. 17 | 196. 13
 197. 9 | 199. 7, 19
 200. 17 | 201. 3
 202. 3 | 233. 10
 236. 13 | 237. 21
 239. 19 | 241. 7
 egrèdiebar 196. 8
 egredior 164. 1
 egregio 35. 2
 egressa 177. 13
 egressie 235. 9
 egressis 53. 12
 ejectam 75. 6
 ejectos 140. 14
 ejectum 70. 5
 ejusdem 57. 10
 elapsa 72. 7
 elapsaque 107. 3
 elapsis 73. 1
 elapsos 73. 2
 electu 20. 8
 elegeia 143. 3
 Eleleides 32. 11
 Eleo 202. 6
 Eleusin 34. 7
 elige 225. 13 | 234. 1

eligi 311. 10
 elisis 91. 13
 elissit 118. 11
 Elissa 71. 8 | 76. 11
 eloquar 156. 5
 eloquor 150. 14
 elusa 236. 12
 emaduisse 170. 8
 emeruitque 62. 14
 eminent 113. 14
 eminus 159. 4 | 241.
 8
 emissus 140. 9
 emo 72. 8
 emunt 51. 10
 en 34. 1 | 50. 4 | 61.
 6 | 93. 18 | 141.
 7 | 219. 13
 Endymion 106. 15
 enim 44. 5 | 46. 5
 66. 15 | 69. 13
 113. 13 | 118. 7
 149. 7 | 157. 3 | 160.
 7 | 180. 3. 5 | 188.
 12 | 204. 11 | 211.
 15 | 231. 9 | 235.
 19
 enixa 32. 10
 ense 37. 13 | 109. 5
 134. 9 | 136. 12
 ense 76. 3, 13
 109. 3 | 136. 1
 enses 26. 16
 ensis 28. 18 | 76. 2
 81. 2
 enumerabar 174.
 22
 eo 34. 2 | 71. 4
 115. 11 | 126. 4
 219. 9 | 224. 18
 230. 8
 eos 24. 3
 Epyren 113. 3
 Epimethida 24. 10
 epistola 29. 9 | 53. 7
 133. 7 | 156. 1
 157. 9 | 178. 1 | 181.
 15 | 205. 11 | 230. 9
 238. 1
 equæ 92. 4
 equas 90. 8
 equestre 92. 14
 equi 22. 18 | 32. 10
 35. 3 | 106. 12
 equidem 58. 13 | 82.
 6 | 101. 19 | 123.

17 | 184. 19
 equinus 95. 2
 equis 5. 8 | 67. 16
 84. 5 | 87. 12 | 176.
 10 | 235. 4 | 236. 2
 equos 4. 9 | 59. 4
 106. 18 | 120. 16
 168. 6
 equus 30. 18 | 202.
 6
 eram 2. 11 | 20. 2
 61. 4 | 78. 15 | 83.
 10 | 97. 2 | 106. 4
 150. 6 | 160. 6
 170. 8 | 194. 1
 232. 3
 erant 73. 13 | 82. 7
 106. 8 | 114. 1, 14
 136. 8 | 151. 8
 139. 16 | 161. 3
 162. 14
 eras 5. 6 | 13. 2 | 23.
 18 | 42. 2 | 46.
 15 | 63. 4 | 73. 1
 79. 2 | 83. 19 | 149.
 1 | 178. 10 | 181. 18
 232. 7 | 237. 8, 22
 241. 2
 erat 3. 1 | 6. 7 | 9. 13
 10. 14 | 12. 14, 16
 22. 2 | 23. 14, 15
 26. 5 | 27. 10 | 28.
 18 | 31. 10 | 34. 11,
 14 | 180. 14 | 194.
 2 | 196. 7 | 197. 12,
 199. 2 | 210. 10
 212. 18 | 218. 17
 229. 18 | 234. 10
 11. 20 | 239. 6
 Erechthida 175. 15
 ereptos 69. 10
 ereptus 98. 23
 erexerat 160. 15
 ergo 45. 11 | 202. 3
 165. 3 | 185. 15
 203. 5 | 232. 9
 Erichon 151. 3
 erigor 136. 10 | 197.
 18
 Erimantho 92. 1
 erimus 174. 5 | 214.
 14
 Erinn. es 109. 11
 Erinnys 56. 5
 eripit 108. 3
 eripuisse 35. 12
 S 2

I N D E X

- eris 13. 10 | 20. 10
 22 8 | 32. 11 | 41.
 2 | 68. 2 | 73. 16
 133. 6 | 144. 8
 154. 6 | 166 6
 184. 18 | 225. 12
 237 2
 erit 16 10 | 19. 16
 24. 8 | 25. 6 | 35.
 16 | 39. 8 | 61. 9
 66. 1, 4 | 68. 16
 71. 16 | 76. 4, 12
 84 2 | 94. 10 | 95.
 10 | 102 14 | 201.
 8 | 203. 8 | 204. 8
 215. 10 | 217. 6
 219. 18 | 220. 14
 223. 5 | 225. 20
 229. 8 | 230. 4,
 6
 erio 8. 2 | 57. 8 | 85.
 6 | 99. 22 | 115.
 18 | 189. 14 | 190.
 14 | 200. 18
 errabunt 104. 1
 errambusque 235. 14
 errandum 71. 15
 errat 59. 7 | 81, 7
 89. 9 | 188. 17
 erravi 99. 3
 erret 64. 2 | 211. 2
 erroneum 146. 7
 error 71. 15 | 158.
 11 | 180. 14, 16
 212. 2
 errorem 84. 16
 erroribus 18. 3
 erubui 106. 7
 erubique 182. 16
 erubuisse 218. 4 | 236.
 8
 erudierus 10. 4
 erunt 89. 5 | 153.
 16
 eruta 45. 6
 Erycina 146. 11
 es 5. 3, 8 | 65. 5,
 7 | 79. 14 | 90. 3
 93. 5, 12 | 107. 11,
 12 | 238. 5 | 241.
 4
 esset 7. 7, 9, 11 | 19.
 8 | 25. 2 | 29. 10
 38. 13 | 44. 6 | 47.
 3 | 52. 8 | 53. 4
 73. 2 | 75. 2, 16
 89. 2 | 105. 12
 214. 4 | 215. 2
 216. 8 | 217. 12
 220. 4, 12, 16 | 221.
 4 | 223. 16 | 224.
 10 | 225. 16 | 228.
 8
 effem 192. 9 | 221.
 5
 effes 68. 1 | 79. 2
 94. 4 | 113. 7 | 171.
 5 | 220. 15
 esset 2. 3 | 21. 12
 100. 12 | 106. 4
 165. 15 | 178. 9
 195. 10 | 200. 5
 234. 4 | 241. 5
 est 2. 9 | 3. 5, 9
 4. 6 | 6. 2, 13 | 7. 8
 9. 4 | 10. 3 | 12.
 11 | 13. 3 | 14. 15
 15. 10 | 19. 13 | 20.
 3, 8 | 21. 6, 8 | 22.
 6. 9 | 23. 3 | 24.
 16 | 25. 17, 20 | 26.
 1 | 27. 5 | 28. 1, 6,
 9 | 29. 7, 9 | 30. 5,
 7 | 31. 7 | 223. 3,
 13 | 225. 6, 9, 11
 226. 2, 4, 11 | 227.
 6, 9 | 229. 7, 13
 234. 1 | 2. 1 | 233.
 18 | 234. 2, 5, 14
 235 9 | 18. 22 | 236.
 11, 16 | 237. 13
 238. 8 | 239. 13, 18
 241. 11, 15, 18
 242. 9, 15
 este 100. 14
 esto 210. 11 | 221.
 10
 efuros 88. 4
 et 4. 5 | 5. 1, 6, 10
 6. 14 | 7. 2, 3, 5,
 10. 12. 15 | 8. 4.
 5 | 10. 2 | 11. 6
 12. 4, 7. 12. 16
 13. 1, 3, 8 | 14. 3,
 10 | 15. 1, 3, 6, 7,
 8 | 17. 7, 11, 14
 18. 2, 10, 14 | 19.
 7, 12, 16, | 97. 5,
 8, 19 | 98. 3. 14
 99. 9 | 100. 3, 9,
 19 | 101. 1, 2 | 102.
 10, 21 | 227. 2, 6
 7 | 228. 1, 9 | 229.
 15 | 237. 16 | 238.
 10, 14, 8 | 239. 2,
 5, 8, 10 | 240. 13,
 14, 17, 19, 21
 241. 4, 20, 21, 24
 242. 1, 7, 18
 etiam 6. 16 | 13 11
 24. 3 | 61. 13 | 68.
 5 | 71. 17 | 82. 10
 98. 11 | 116. 15
 130. 1 | 198. 9
 204. 5 | 214. 4
 evehor 157. 14
 eveniant 66. 3 | 169.
 3 | 224. 16
 evenit 210. 7
 Eveno 95. 1
 eventu 16. 12
 eventus 134. 14 | 226.
 8
 eversa 23. 2
 eversas 67. 8
 evicta 214. 15
 Eumenides 71. 2
 eunt 14. 4 | 81. 4
 127. 4
 euntem 198. 13 | 234.
 11
 eunti 155. 13 | 196.
 11
 euntibus 9. 6
 euntis 61. 4
 evoluisse 111. 4
 Eure 105. 2
 Euris 104. 2 | 143.
 5
 Europen 33. 7
 Euror 67. 8
 Eurybates 21. 9
 Eurybati 21. 10
 Eurymachique 8.
 13
 Eurystheus 86. 5 | 88.
 11
 Eurytidosque 94.
 11
 ex 14. 14 | 22. 15
 23. 4 | 38. 3 | 42. 7
 97. 3 | 108. 18
 109. 4, 12 | 128.
 16 | 138. 13 | 139.
 1. 2 | 161. 5, 15
 165. 14 | 224. 11
 226. 11
 exacta 188. 3
 exacto 31. 4
 exagitet 25. 5
 exanguis 125. 15
 excelisique 160. 5
 excelso 152. 13
 excepit 178. 6
 excepto 179. 12
 exciderint 115. 13
 excidimus 18. 1
 excidit 170. 16
 excipe 172. 12
 excipienda 16. 12
 excipietque 132.
 10
 excipis 164. 3 | 193.
 15
 excitat 98. 13, 14
 exclamant 163. 17
 exclamo 54. 15 | 98.
 15 | 99. 12
 excreat 232 2
 excusat 16. 3
 excussaque 216.
 11
 excussere 97. 13
 136. 9
 excusso 32. 7
 excuteretur 106.
 14
 excutienda 188. 12
 excutior 130. 9
 exegi 209. 15
 exegit 96. 1
 exemplis 174. 22
 190. 4
 exemplo 78. 9 | 79.
 14 | 174. 20 | 180.
 12 | 183. 13
 exemplum 49. 2
 exercentibus 143.
 5
 exercere 35. 11
 exerceo 67. 13
 exhibitis 189. 2
 exhibiturus 99. 8
 exhibuere 184. 16
 exhibuit 207. 20
 exi 129. 15 | 225.
 17, 18
 exierat 108. 21
 exige 71. 3 | 177. 14
 238. 18
 exigetur 104. 8
 exigit 18. 10 | 68. 8
 exiguas 75. 10
 exiguissima 141. 3
 exiguo

VOCABULORUM.

exiguo 4. 5 | 35. 4
 137. 2 | 183. 1
 194. 9
 exiguum 215. 10
 exiguum 202. 11
 exilio 117. 18
 exilui 54. 15
 eximii 91. 11
 exire 120. 3 | 131. 3
 exilium 208. 5
 exiliem 63. 1
 exigere 224. 1
 exit 84. 16 | 125. 10
 exitus 16. 11 | 216. 8
 220. 6
 exoranda 237. 6
 expandit 152. 7
 expectata 157. 5
 expectata 58. 16
 expectem 17. 9, 10
 expectes 17. 8
 expecto 17. 11
 expediunt 189. 8
 expellat 204. 4
 expellere 101. 1
 experiar 135. 1 | 182. 8
 experiemur 204. 6
 experior 169. 4
 expertæ 68. 4
 expertus 213. 9
 exprobrare 112. 13
 expulerunt 138. 6
 expectas 25. 11
 expies 64. 2
 exta 235. 12
 extat 130. 1 | 156. 6
 externis 137. 12
 externo 48. 8 | 174. 2
 183. 12
 externos 101. 12
 externum 16. 8
 extimui 118. 7 | 182. 15
 extimuit 134. 3
 extinguar 85. 5
 extremis 34. 10
 extremum 10. 6 | 72. 1
 167. 18
 extractos 149. 18
 exuet 132. 9
 exuit 140. 10
 exul 72. 5 | 99. 22
 141. 17 | 172. 4

exulat 95. 15
 exulet 63. 16
 exultas 236. 17
 exululare 149. 16
 exurgis 138. 9
 exuta 93. 9

F

Fabula 213. 2
 fac 129. 8 | 187. 2 | 204. 16 | 227. 4 | 228. 11 | 238. 3
 face 17. 8 | 19. 2
 132. 6 | 225. 16
 239. 10
 facem 159. 10
 facere 118. 5 | 234. 16
 facerem 106. 3
 facerent 99. 1 | 103. 5 | 171. 5
 faceres 80. 6 | 148. 6
 195. 10
 faceret 106. 19
 faces 13. 6 | 56. 6
 109. 9, 11 | 133. 2
 134. 8 | 237. 4 | 238. 16
 faciam 93. 15 | 107. 1
 169. 19 | 192. 11
 205. 5 | 207. 2
 231. 3
 faciant 15. 2 | 129. 12
 220. 1
 facias 210. 16 | 225. 12
 faciat 241. 9
 facie 50. 5 | 59. 1
 145. 11 | 164. 16
 169. 20 | 187. 17
 197. 3 | 220. 16
 faciem 122. 5 | 126. 15 | 167. 9 | 172. 16, 17
 facienda 65. 11
 facient 175. 2
 faciente 226. 19
 facientia 13. 5
 facies *verb.* 162. 13 | 233. 12 | 241. 21
 faciet, *nom.* 83. 18
 144. 5, 6 | 180. 6
 183. 9 | 192. 4

224. 6
 facilem 167. 13
 facilemque 195. 15
 faciles 106. 1 | 116. 8
 158. 5 | 172. 10
 193. 3, 5 | 208. 16
 facimus 221. 17
 facinus 62. 15 | 97. 6
 117. 7 | 168. 13
 faci 207. 3
 facis 28. 11 | 49. 9
 77. 7 | 182. 7 | 198. 8 | 219. 6 | 220. 17 | 225. 18 | 228. 8. 12
 facit 38. 14 | 107. 19 | 143. 4 | 148. 2
 157. 10 | 164. 15
 167. 8
 facito 128. 5 | 216. 4
 faciunt 9. 8 | 62. 4
 167. 9 | 221. 2
 facta 10. 8 | 13. 14
 16. 12 | 26. 20 | 27. 9 | 42. 2 | 49. 4 | 51. 8
 55. 3, 10 | 65. 11
 83. 4 | 87. 4
 factaque 91. 12
 factæ 163. 11
 factam 221. 17
 facti 95. 9 | 123. 19 | 138. 16 | 179. 18
 factis 38. 8 | 60. 1
 86. 2
 factisque 16. 1
 factio 100. 4 | 103. 14
 109. 16 | 179. 11
 219. 11
 factos 139. 10
 factum 164. 3 | 174. 19 | 218. 16 | 220. 11
 242. 15
 factus 147. 3
 facunda 154. 13
 facundus 27. 17
 fagi 43. 5
 faginea 47. 7
 falcatus 19. 13
 falce 6. 2 | 43. 6
 59. 2
 fallaci 18. 12
 fallar 7. 12
 fallas 65. 16
 fallax 174. 15 | 190. 19

fallentem 26. 18
 fallenti 50. 13
 fallere 2. 6 | 14. 15,
 16, 19 | 61. 16
 69. 13 | 172. 14
 227. 14 | 228. 4
 falleris 93. 11 | 174. 1
 fallēs 220. 7
 falli 50. 14 | 222. 19
 fallimus 208. 2
 fallit 212. 1
 fallitur 191. 4
 fallor 50. 7 | 67. 1
 fallunt 177. 5
 falsa 57. 11 | 130. 6
 136. 11 | 180. 13
 183. 2 | 211. 18
 223. 12
 falsæ 68. 17
 falsam 181. 6 | 225. 16
 falsis 3. 2 | 54. 10
 falso 12. 14 | 67. 1
 falsò 186. 11
 fama 6. 13 | 24. 3
 30. 14 | 53. 9 | 70. 8
 86. 1 | 25. 4 | 124. 5
 127. 9 | 159. 2
 179. 3 | 187. 11
 242. 5
 famâ 211. 14 | 234. 15
 famaue 164. 30
 famæ 31. 5 | 88. 7
 93. 17 | 187. 14
 189. 15 | 215. 12
 famam 65. 3 | 182. 1
 233. 7
 famem 139. 12
 famosus 94. 12
 famulæ 50. 1
 famulæque 25. 3
 famuli 222. 1
 famulosque 138. 5
 famulusque 224. 19
 farra 282. 12
 fas 21. 6 | 38. 14
 128. 7 | 160. 11
 167. 5
 fassa 94. 4 | 240. 22
 fassaue 242. 13
 fassa 40. 8 | 190. 25
 206. 4
 fasso

I N D E X

- falso 157. 7
 fastidia 162. 9
 fastus 40. 2
 fata 4. 1 | 54. 16
     55. 8 | 56. 11 | 57. 7
     64. 5 | 113. 11
     156. 2 | 212. 6
     242. 4
 fataque 211. 12
 fatale 34. 3
 fatali 95. 16
 fatebor 83. 17
 fatentis 106. 8
 fateor 129. 1 | 219. 15
 fateri 136. 13 | 221. 9
 fateris 230. 13
 fati 10. 6 | 2. 2
 fatigat 232. 5
 fatigatas 129. 14
 fatigatis 197. 17
 fatigant 147. 7
 fatis 9. 6 | 71. 2 | 73. 5
     96. 3 | 159. 5 | 162. 1
     172. 9
 fato 33. 5 | 76. 5
     81. 7 | 129. 9
 fatum 43. 17
 fatus 42. 13
 fauce 92. 12
 faucus 91. 13
 faveant 41. 7
 faveas 196. 13
 favebit 214. 19
 favente 25. 16 | 61. 14
 faventes 12. 1
 faventia 38. 5
 faveo 185. 7
 favet 60. 2 | 191. 11 | 212. 15 | 231. 4
 favisset 231. 7
 favit 17. 14
 Faunique 33. 1
 Faunus 51. 4
 favor 242. 9
 favore 14. 16
 fausti 110. 3
 fausto 239. 20
 faustos 214. 13
 fax 159. 14 | 191. 7
     239. 10
 faxque 56. 2
 febribus 224. 5
239. 7
 fecerat 61. 12
 fecere 21. 3 | 125. 19
 feci 12. 9 | 95. 5
     158. 3 | 170. 7
     219. 9 | 234. 17
 fecimus 137. 13
 fecisse 209. 10
 fecistis 155. 1
 fecit 83. 7 | 183. 4
     201. 10 | 224. 8
 felicem 203. 6
 felices 109. 13 | 186. 7 | 211. 17
 felici 99. 21
 feliciaque 193. 15
 felicior 26. 5
 felicis 230. 5
 feliciter 74. 13
 felicitus 74. 3
 felix 49. 11 | 61. 13
     180. 18 | 183. 11
     188. 14 | 194. 5
     204. 7 | 234. 12
 fer 141. 13
 fera 4. 4 | 27. 11
     43. 2 | 127. 11
     175. 11 | 223. 7
 ferat 36. 2, 8 | 67. 4
     87. 9 | 110. 8
 feram 27. 16 | 58. 11 | 112. 14 | 190. 12
 ferat 16. 8 | 99. 15
 ferare 68. 14
 ferarum 93. 15 | 97. 1
     110. 1
 feras 32. 2 | 41. 6
     78. 8 | 87. 18 | 223. 8
     240. 2
 ferat 46. 12 | 126. 10
     189. 19
 feratur 219. 2
 ferè 196. 11 | 208. 9
 ferebar 197. 10
 ferebat 83. 9 | 129. 1
 ferenda 216. 20
 ferendus 62. 1
 ferendum 42. 7
 ferens 132. 7 | 228. 18
 ferent 65. 6
 ferentem 87. 15
- ferentibus 164. 1
 ferere 220. 10
 feret 103. 22 | 175. 5, 10 | 177. 12
 feret 75. 2 | 123. 19
 feri 93. 12
 feriant 139. 14
 feris 37. 10 | 101. 10
 feriantur 6. 4 | 77. 7
 (fero 52. 6 | 145. 6
 ferocior 28. 3 | 154. 7
 ferocis 35. 3
 feror 32. 11 | 54. 4
     61. 6 | 72. 6 | 87. 11 | 151. 6 | 194. 20
 ferorum 113. 15
 feros 41. 1 | 59. 15
     121. 13 | 224. 3
 ferox 26. 3 | 35. 6
     141. 1 | 214. 1
 ferre 52. 4 | 59. 15
     89. 1 | 93. 14
     193. 1
 ferrea 102. 1 | 122. 11 | 127. 16 | 185. 16. 17
 ferret 108. 20 | 111. 2 | 127. 10 | 194. 12
 ferrens 6. 7 | 28. 8
     20. 10
 ferro 5. 1 | 28. 15 | 35. 7
     28. 17 | 137. 15
     242. 1
 ferrum 20. 1 | 96. 7
     104. 3 | 105. 7
     122. 9 | 134. 3
     177. 9 | 227. 7
 fers 69. 11
 fert 138. 15 | 227. 8
 ferte 109. 11
 fertilis 92. 10 | 143. 6
 fertis 109. 11
 fertur 52. 2 | 68. 10
 fervet 194. 16
 fervunt 3. 12 | 87. 5
     155. 8, 9 | 182. 20
     191. 10
 feruntur 39. 1 | 135. 11
- ferus 74. 12 | 81. 2
     104. 9 | 163. 20
     171. 9 | 226. 25
     233. 16
 fella 202. 2 | 209. 2
     231. 10
 fellaque 16. 16 | 35. 14
 fellaque 235. 12
 festos 162. 4
 fias 224. 9
 fiat 141. 8 | 183. 11 | 200. 17 | 210. 18
 fibræ 88. 5
 ficta 112. 4 | 185. 1
 ficta 232. 2
 fictaque 107. 19
 ficto 170. 7 | 179. 1
 fictus 13. 3
 fida 39. 6
 fidam 48. 5
 fide 12. 8 | 51. 5
     159. 6 | 177. 14
     180. 8 | 209. 14
     216. 22 | 223. 16
     227. 6
 fidelem 186. 3 | 190. 3
 fidelibus 141. 15
 fidelis 9. 9
 fideliter 147. 5
 fidem 55. 10 | 68. 7
     71. 16 | 123. 4
     144. 7 | 160. 8
     178. 4 | 218. 5
     227. 10 | 229. 2
     237. 14 | 141. 19
     242. 6
 fidemque 65. 6
 fides 12. 23 | 17. 12
     56. 1 | 65. 16 | 100. 12 | 102. 16 | 185. 10 | 199. 9 | 220. 2
 fidesque 102. 11
 fiducia 174. 15
     179. 5 | 180. 5
     185. 3
 fidus 12. 3
 fieret 198. 14
 fieri 25. 7 | 47. 5
     132. 12 | 106. 3
     174. 3 | 184. 9
     185. 14 | 225. 4
 finire 240. 4
- les

VOCABULORUM.

fies 144. 7 190. 9	flammâ 202. 17	fluctibus 36. 13 67. 6	formaque 161. 15
fiet 31. 6	flammaque 210. 18	fluctu 212. 9	formæ 145. 4 157. 8
figar 172. 8	flammæ 123. 1	fluctus 19. 17 45. 16	160. 17 232. 11
figat 30. 12	156. 5	110. 3	formam 145. 5 164. 7
figi 102. 1	flammæque 122. 9	flumiba 59. 5 140. 3	7 107. 8 184. 20
figit 59. 9	flammam 169. 15	3	formidare 177. 3
figitur 176. 18	152. 8	flumine 42. 20	formosa 145. 13 171. 13
figura 103. 6	flaminarum 212. 17	fluminei 81. 9	13 220. 15
figuræ 100. 15	flammis 121. 14	fluminis 81. 4 203. 4	formosæ 91. 16
figuram 193. 13	158. 9 165. 18	4	formotam 139. 4
fila 33. 11 91. 5	flammea 117. 15	fluviali 43. 9	194. 6
100. 6	flammiferam 159. 10	focis 11. 14 66. 6	formosâ 164. 18
filia 63. 18 101. 5	10	235. 12	formosè 126. 13
109. 8 147. 8	flammis 197. 6	focis 135. 6	148. 13
filii 103. 4	flava 34. 12 235. 10	fœcunda 52. 3	formosior 197. 7
findam 200. 16	flavaque 213. 5	fœcundo 92. 9	formosis 183. 13
finæ 217. 8	flaventes 50. 2	fœdera 30. 13 39. 13	197. 5
findere 158. 14	flavi 112. 2 221. 1	48. 7	formoso 150. 8
findis 117. 2	1	fœderè 65. 7	formosus 113. 11
finæ 5. 12 21. 15	fleatur 212. 12	fœmina 15. 1 28. 14	formula 223. 15
34. 16 79. 17	flbam 3. 3	14 34. 15 72. 11	237. 11
fines 181. 17	flebant 120. 9	11 93. 13 100. 10	foran 192. 16 226. 12
figas 122. 5 234. 1	flebat 82. 8	fœminâ 56. 12	fortan 7. 10 11. 10
fige 41. 12 68. 15	flabile 143. 3	105. 8 208. 2	17. 14 33. 5
99. 16 137. 13	flebitora 120. 4	fœminæ 77. 6	73. 3 143. 1
176. 7	flebus 126. 17 223. 20	fœmineas 46. 6	209. 3 225. 5
figebam 2. 10	1	fœmineo 18. 8	fortasse 123. 19
figit 225. 1	flebis 204. 11	fœnoque 42. 15	192. 11 222. 7
finat 240. 15	flebit 122. 8	fatu 63. 1	forte 22. 3 34. 1
finibus 166. 18	flecte 42. 1 98. 16	fatus 218. 7	116. 4, 7 122. 11
finiet 165. 10	103. 21 196. 16	fons 152. 6	170. 15 228. 13
finis 204. 8 211. 10	flecterè 183. 8	fonte 81. 6 139. 16	242. 9
10	flecti 180. 12	239. 6	fortes 26. 13 89. 13
fnit 167. 18	flectitis 206. 12	fontem 43. 14	forti 54. 2 57. 2
fnitimus 72. 10	flectuntur 163. 5	fora 206. 11	132. 1
fnxit 12. 4	flenda 210. 12	fore 172. 7 129. 1	fortia 93. 3 138. 10
firma 13. 12 39. 1	flendo 81. 3	forem 22. 3 54. 4	192. 3
106. 2 238. 7	flendus 143. 3	63. 9	fortior 9. 12 216. 10
firmataque 166. 13	flens 94. 17	forent 38. 6 73. 14	10
firmus 188. 18	flentem 221. 19	14 112. 12	fortis 34. 4 80. 7
firmus 209. 13	flentes 199. 7	fores 158. 16 165. 13	fortissime 25. 19
fimo 222. 10	flentis 44. 11	172. 2	fortiter 75. 14 85. 5
firmum 203. 7	fleo 142. 4	foret 7. 3 13. 12	109. 5
fit 31. 3 46. 3	flere 81. 3 83. 6	17. 6	fortius 206. 6
108. 5	149. 12	foribus 129. 3 196. 8	fortius 128. 19
fiunt 150. 17 198. 5	flerent 99. 1	8	fortuna 115. 15 23. 6
202. 12	fles 22. 8	foris 120. 14	6 146. 13 184. 13
fixa 236. 9 242. 14	flési 33. 9, 11	forma 15. 6 23. 1	13
14	flerus 170. 4	34. 4 185. 5	fortunam 94. 4
fixi 72. 9	flèvre 228. 7	213. 1	fossa 28. 16
fixi 228. 14	fleri 98. 23	formâ 59. 12 139. 8	fovère 41. 8
fixus 54. 14	flexit 26. 5	160. 18 221. 7	fovere 209. 8 240. 8
fl grat 163. 20	flere 35. 4	formaque 92. 13	
flaminaque 102. 8	flore 34. 11 135. 19		
flamma 113. 14			
130. 12			

I N D E X

- fovet 30. 11 | 169. 8
 fovit 181. 6
 fractis 216. 8 | 217.
 7
 frænaque 30. 18
 frænis 32. 10
 fræno 206. 12
 fragiles 136. 5
 frangat 281. 10
 frangentia 75. 3
 frangitur 8. 4
 frater 23. 18 | 27. 18
 66. 14 | 72. 4, 17
 73. 7 | 79. 2, 3
 96. 10
 fraternaque 74. 9
 fratre 38. 14 | 141.
 10
 fratrem 47. 13 | 66. 3
 77. 2
 fratremque 31. 15
 77. 1 | 102. 9
 fratres 38. 13 | 117.
 7
 fratresque 28. 13
 82. 8 | 175. 7
 fratri 63. 17 | 104.
 5
 fratribus 26. 1 | 133. 9
 138. 7
 fratrique 72. 7
 fratris 37. 9 | 49. 2
 62. 5 | 121. 8
 239. 12
 fratrum 26. 13
 fratrumque 174. 19
 fraudata 64. 3
 fraude 68. 18 | 100.
 10 | 219. 1 | 237.
 5
 fraudis 16. 4 | 219.
 2
 fraus 219. 3, 11, 14
 fraxina 108. 6
 frægerit 86. 4
 frægit 171. 9
 frequens 160. 2
 frequentant 120. 7.
 frequentes 135. 9
 freta 19. 6, 9 | 67. 12
 75. 3, 13 | 81. 11
 85. 2 | 101. 1 | 103.
 18 | 124. 7 | 140. 5
 147. 3 | 158. 4
 160. 7
 freti 194. 18
 freto 73. 12 | 77. 9
 208. 14
 fretoque 72. 7
 fretum 191. 6 | 158.
 13 | 205. 6 | 210.
 8 | 215. 2 | 216. 4
 fretumque 103. 4
 131. 1 | 196. 5
 frigida 2. 4 | 19. 5
 99. 5 | 110. 7
 frigidior 98. 15
 frigidus 32. 7
 frigidus 210. 18
 frigora 198. 3 | 216.
 4
 frigore 149. 14 | 241.
 16
 frigus 120. 6
 frigusque 94. 13.
 fronde 47. 7 | 97. 8
 139. 11
 frondes 71. 6
 frondibus 115. 9, 12
 151. 18
 fronte 239. 3
 frontem 40. 11
 fruar 112. 14 | 190.
 11
 fructum 179. 11
 fructus 122. 2 | 221.
 12
 fruenda 224. 6
 fruetur 58. 9
 frugibus 107. 17
 frui 59. 14 | 174. 4
 221. 16
 fruitur 16. 5
 fruorque 100. 15
 frustra 2. 4
 frustra 233. 17 | 237.
 20
 frustra 212. 7
 frutices 98. 5
 fruticosaque 19. 3
 fueram 10. 7 | 23.
 12
 fuerantque 115. 11
 fuerat 46. 5 | 146. 8
 198. 2 | 237. 3
 fuère 73. 14 | 98.
 18 | 121. 2 | 220.
 18
 fuère 151. 4 | 158.
 10
 fuerim 47. 4
 fuerint 230. 8
 fuerit 15. 5 | 167. 5
 fuero 100. 10
 fuga 155. 18
 fugacia 125. 13
 fugacis 32. 10
 fugæ 74. 10 | 140.
 5
 fugam 63. 16
 fugantem 168. 5
 fugatura 199. 1.
 fuge 109. 10
 fugerat 105. 15
 fugeres 124. 6
 fugias 24. 2
 fugiens 118. 3
 fugientia 203. 3
 fugio 84. 10
 fugis 65. 11 | 67. 7,
 12 | 91. 3 | 98.
 15 | 138. 12 | 235.
 1
 fugisque 140. 7
 fugisse 155. 17
 fugit 23. 8 | 33. 12
 38. 8 | 94. 13 | 135.
 7 | 138. 9 | 210. 13
 238. 14
 fugitiva 47. 11
 fugiturus 13. 13
 fugiunt 16. 7 | 149.
 11
 fui 11. 7 | 12. 4 | 18. 6
 22. 5
 fuisse 14. 8 | 23. 20
 108. 17
 fuissem 23. 5 | 70. 7
 179. 9
 fuisses 63. 5 | 80. 7
 184. 5
 fuisset 14. 11 | 21. 13
 28. 17
 fuisti 50. 3 | 151.
 15
 fuit 2. 1 | 5. 10 | 6. 2
 11. 5
 fulges 197. 5
 fulmine 40. 10 | 69.
 4
 fulminis 24. 10
 fulserit 24. 3
 fulsit 46. 1 | 87. 2
 fulva 54. 2
 fulvos 22. 15 | 100.
 19
 fumant 3. 10
 fumo 130. 10
 fumosis 66. 6 | 135.
 12
 fundatura 163. 5
 funde 110. 15
 funebra 105. 7
 funera 131. 16
 funere 68. 13 | 135.
 12
 funeribus 101. 14
 funeris 73. 6
 funesta 120. 4
 fungi 134. 17
 fungitur 186. 6
 funguntur 84. 9
 furem 50. 1
 fures 121. 11
 furialis 151. 5
 furiis 32. 11
 furiosa 13. 11 | 46.
 5
 furis 139. 9
 furor 33. 3 | 95. 5
 126. 4
 furorem 169. 2
 furoris 228. 15
 furta 173. 2 | 196.
 16 | 198. 23
 furti 196. 6
 furtim 56. 3 | 192.
 13 | 209. 2 | 224.
 19
 furtis 28. 7 | 173. 12
 10
 furtivæ 197. 17
 furtivis 141. 14
 furtivum 106. 10
 furtum 186. 3
 fusca 145. 8
 fusique 15. 7
 fuso 208. 1
 fusos 91. 8 | 111. 4
 fustum 22. 15
 futura 20. 8 | 69. 6
 70. 2 | 107. 11
 145. 12 | 164. 14
 177. 6
 futuri 175. 2
 futuro 38. 11
 futurus 73. 1 | 181.
 18

VOCABULORUM.

G

Gæulo 27. 15
 galea 126. 9
 galeam 27. 18 | 132.
 2
 galeaque 132. 9
 Gargara 163. 3
 gaude 121. 7
 gaudent 227. 5
 gaudes 236. 11 | 240.
 21
 gaudet 150. 1 | 168.
 2 | 173. 1
 gaudete 121. 7
 gaudia 26. 20 | 112.
 14 | 139. 6 | 141.
 11 | 150. 10 | 174.
 11 | 184. 7 | 189. 12
 195. 13 | 198. 21
 206. 3 | 208. 5
 209. 14
 gelida 125. 18
 gelidi 198. 3
 gelido 60. 8 | 108.
 12 | 149. 14 | 201.
 4
 gelidus 195. 11
 gelidusque 44. 3
 60. 15
 gemellam 61. 13
 gemelli 82. 8
 gemellis 127. 13
 gemello 63. 1
 geminæ 120. 14
 geminas 174. 21
 gemini 117. 12 | 215.
 6
 geminorum 127. 1
 geminos 87. 5 | 92.
 2
 gemit 63. 11
 gemitu 169. 14
 gemitum 106. 2
 gemitus 107. 1, 3
 136. 1 | 169. 13
 gemma 47. 12
 gemmas 51. 9 | 89.
 14 | 235. 7
 gemo 232. 15
 genæ 81. 6 | 98. 24
 153. 8
 genas 46. 4, 8 | 76.
 3 | 108. 22 | 218. 4

gener 229. 6
 generi 14. 12
 generis 33. 5 | 39.
 1 | 81. 7 | 137. 12
 generisq; e 23. 15
 85. 1
 genero 79. 13
 generos 138. 13
 generosa 229. 13
 generosaque 61. 5
 generosa 166. 5
 geniale 206. 9
 genibusque 40. 5
 genis 104. 10 | 228.
 14 | 236. 8
 genitor 40. 9 | 109.
 7 | 117. 17
 genitrice 175. 7
 genitrix 163. 13
 genitura 114. 5
 genitus 167. 16
 gens 116. 4
 gente 33. 6 | 74. 11
 166. 7 | 167. 11
 178. 7
 gentes 189. 18
 gentis 37. 7 | 34. 2
 165. 5 | 181. 7
 genu 125. 16
 genus 85. 1 | 97. 1
 116. 2 | 132. 4 | 181.
 1 | 214. 8
 geram 26. 7
 gerant 128. 20 | 192.
 6
 gerat 126. 8
 geres 132. 13
 geris 139. 14 | 195. 8
 germana 49. 7 | 63.
 17 | 86. 5
 germanaque 96. 9
 germane 118. 3
 germanis 137. 4
 germanus 95. 15
 gerunt 140. 13
 geruntur 127. 11
 Geryones 92. 6
 gessi 26. 7 | 31. 9
 gestu 93. 3
 gacialis 18. 9
 glæce 3. 7 | 98. 12
 gadio 20. 4
 glanos 101. 2 | 117.
 4 | 191. 16 | 219.
 17
 gloria 14. 10 | 27.

10 | 115. 18 | 148.
 13 | 164. 19 | 165
 2 | 172. 1 | 187. 2
 181. 9 | 187. 13
 191. 13 | 236. 11
 glori que 214. 6
 gnati 149. 17
 Gnatha 34. 8
 Gorge 96. 9
 gracilem 230. 11
 gradibus 236. 1
 gradu 22. 12
 gradum 129. 18
 Græcia 21. 2
 Græcia 25. 12 | 175.
 12
 Græia 49. 11, 12
 112. 2 | 113. 6
 123. 13
 Græias 78. 2 | 158.
 15
 gramen 151. 14
 graminea 32. 8
 graminibus 52. 3
 160. 14
 grandævus 125. 7
 grande 54. 6 | 69. 6
 grandia 22. 14 | 101.
 4
 grandius 145. 2
 grata 3. 12 | 21. 13
 83. 14 | 124. 17
 130. 3 | 144. 2
 151. 16 | 154. 1
 gratia 61. 11
 gratia 67. 7 | 103.
 14 | 112. 4 | 233.
 18
 gratior 37. 2
 gratulor 5. 3 | 85. 7
 gratum 157. 9
 gratus 65. 9
 gravatur 57. 9
 grave 107. 6 | 195.
 4 | 216. 2
 gravem 93. 14
 graves 103. 10 | 135.
 13
 gravibusque 134. 1
 gravæ 61. 12 | 153.
 8
 gravidam 73. 3
 gravidus 159. 8
 gravior 226. 11
 graviora 2. 8
 gravia 48. 1 | 79. 5

146. 13 | 207. 9
 gratius 219. 1
 gravis 30. 5 | 78. 1
 gæge 30. 18
 greges 42. 13
 gremio 46. 6 | 76.
 2 | 83. 14 | 94. 14
 104. 4 | 181. 6
 236. 9
 gremioque 106. 7
 greffus 175. 5
 gubernabit 155. 15

H

Habe 22. 10
Habeat 128. 2 | 184.
 14 | 205. 10
 habeas 172. 10
 habeat 110. 14
 habebat 79. 6 | 164.
 11
 habebit 115. 7 | 167.
 4 | 176. 11
 habenda 49. 2
 habendam 65. 13
 74. 15
 habendus 65. 15
 229. 18
 habens 91. 9
 habent 14. 4 | 21.
 4 | 30. 16 | 61. 16
 97. 18 | 153. 12
 197. 29 | 216. 14
 228. 10 | 239. 8
 habente 128. 8
 habeo 81. 5 | 95. 9.
 158. 14
 habere 61. 10 | 69.
 8 | 84. 14 | 134. 6
 152. 6 | 154. 8 | 167.
 12 | 171. 6 | 202.
 16 | 206. 2 | 221.
 8 | 237. 4 | 239.
 14 | 247. 6
 haberes 210. 3
 habet 40. 4
 habes 43. 12 | 79.
 18 | 80. 1 | 102. 4
 123. 15 | 141. 12
 144. 4 | 40. 6 | 157.
 6 | 113. 10 | 97.
 8 | 219. 14 | 222.
 18 | 225. 19 | 236.
 12 | 241. 6
T habet

I N D E X

- habet 7 6 | 12. 12
 30 8 | 55. 6 | 36.
 8 | 51 6 | 62. 4
 62. 12. | 68 6
 71. 15 | 72. 4 | 76.
 8 | 77 2
 habetque 191. 11
 habitantque 107. 11
 habitanti 15. 7
 habitas 6. 15
 habitura 157. 2
 160. 8
 habuisse 53. 6 | 220.
 14
 habuit 173. 11 | 178.
 8
 hâc 4. 6 | 29. 10
 41 12 | 100. 17
 109. 8 | 112. 14
 158. 3 | 204. 14
 212. 16 | 228. 7
 238. 5
 hactenus 87. 11
 152. 4 | 192. 17
 hæ 14. 3. 4 | 158.
 13
 hæc 6. 8 | 7. 8 | 25.
 8 | 31. 2 | 35 14
 37. 7 | 60. 5 | 64.
 3 | 70. 1 | 77. 8
 88. 1 | 46. 10 | 89.
 1
 Hæmonias 119. 5
 Hæmonias 54. 11
 Hæmonio 129. 4
 Hæmonios 191. 18
 Hæmonis 124. 4
 Hæmum 18. 9
 hærebat 46. 6
 hæredem 16. 4
 hærentem 103. 8
 hæres 93. 8
 hæret 231 9.
 hæretici 11. 12
 hæsit 30. 3 | 34. 10
 hamo 206. 13
 hanc 1. 1 | 59. 13
 62. 7 | 80. 9 | 132.
 19 | 153. 5 | 156.
 3 | 161. 6
 haræ 9 9
 has 46. 10 | 81. 5
 103. 17 | 163. 18
 171. 11 | 213. 7
 hasta 27. 14
 hastâ 129. 3
 hastam 3. | 27. 7
 haste 35 5
 Hæbri 11. 11
 Hebrus 18. 10
 Hecates 121 16
 Hector 4. 9 | 25. 14
 Hectora 47. 13 | 127.
 15 | 128. 1 | 177.
 3 | 127.
 Hectores 128. 4
 Hectore 2. 12 | 73.
 14
 Hectoreo 2. 11
 Hecubæ 47. 2
 hei 18. 2 | 21. 14
 45. 12 | 95. 5 | 110.
 2 | 111. 7 | 126.
 17 | 175. 9 | 183.
 6 | 191. 16 | 199.
 15 | 223. 11 | 236.
 4 | 240. 21, 22
 Helenæ 185. 15
 Helene 46. 11 | 172.
 9, 15
 Helenem 83. 14
 Helicen 201. 1
 Helle 200. 11 | 213.
 16
 Helles 212. 11
 Heliopontiaca 207.
 18
 Heliopontiaci 198.
 22
 heræ 91. 6
 herba 6. 5 | 36. 6
 42. 14 | 15. 13
 151. 16
 herbâ 192. 15
 herbaque 121. 15
 herbam 36. 1
 herbas 106 11 | 151.
 13
 herbis 51. 15 | 59.
 21 | 64. 5
 Hercule 17. 2 | 94.
 7
 Herculeæ 90 4
 Herculeo 89. 11
 Herculis 87. 11 | 95.
 9
 Hermiæ 77. 1.
 81. 1
 Hermiones 170. 18
 heros 37. 3 | 179.
 7
 hesternæ 209. 18
 hesternæ 216. 15
 heu 7. 1 | 13. 14
 40. 2 | 49. 14 | 56.
 1 | 105. 3 | 133. 6
 168. 13 | 203.
 2
 hiatu 24. 9
 hic 5. 2 | 15. 10
 25. 10 | 37. 1 | 56.
 9 | 57. 4 | 74. 8
 80. 2 | 87. 8 | 96.
 6 | 113. 1 3 | 120.
 15 | 124 6 | 129.
 8 | 134. 14
 hic 4. 6 | 7. 9 | 22.
 8 | 112. 9 | 158. 9
 165. 1 | 196. 2
 202. 11 | 210. 3
 hiemis 67. 7
 hiems 57. 4 | 67.
 7 | 70. 4 | 158. 11
 203. 6 | 204. 18
 205. 9 | 210. 4
 212. 8
 hinc 19. 15 | 45.
 15 | 57. 8 | 61. 3
 17. 7 | 215. 3 | 255.
 1 | 149. 1 | 153. 1
 160. 5 | 177. 13
 187. 9
 Hippodamia 82. 1, 8
 191. 18
 Hippolyte 136. 16
 Hippolyto 40. 16
 231. 6
 Hippolytum 31. 14
 Hippomenes 171. 7
 237. 2
 Hippotades 195.
 16
 hirsuti 93. 6
 hirsutos 93. 3
 his 23. 3 | 30. 1 | 41.
 11 | 70. 7 | 90. 1
 109. 7 | 127. 13
 130. 19 | 164. 11
 173 1 | 176. 5
 hirsute 63. 2
 hoc 7. 12 | 9. 6, 8
 12. 12 | 14. 8 | 15.
 9 | 20. 10 | 21. 8
 28. 12 | 34. 3 | 43.
 12 | 44. 9 | 49. 7
 50. 10 | 53. 3 | 73.
 11 | 76. 12 | 81. 7
 84. 4 | 120. 8
 hodierna 96. 11
 homine 139. 2
 hominem 173. 17
 homines 226. 4
 hominum 85. 5 | 92.
 4 | 99. 16
 honesta 14. 12
 honestas 17. 15
 honor 87. 15
 honores 185. 13
 hora 105. 15 | 173.
 7 | 206. 14 | 207.
 19 | 234. 6
 horis 109. 15
 horrens 117. 9
 horret 103. 11
 horror 160. 15
 hortari 32. 6
 hortor 216. 9
 hos 74. 1 | 103. 19
 hospes 20. 11 | 54.
 11 | 73. 16 | 87.
 17 | 126. 14 | 127.
 8 | 178. 10 | 187.
 4
 hospita 10. 9 | 15.
 10 | 56. 12 | 75. 1
 hospite 50. 6 | 82.
 4
 hospitibus 188. 17.
 hospitii 169. 5 | 178.
 3
 hospitio 113. 9
 164. 3
 hospitibus 173. 10, 14,
 16
 hospitium 14. 9
 hospitiumque 18. 4
 hostis 29. 4 | 30. 2
 58. 16 | 72. 6 | 84.
 10 | 88. 2 | 106.
 16
 hostem 74. 7 | 233.
 13
 hostes 112. 9 | 128.
 9
 hosti 29. 2
 hostia 58. 12
 hostibus 9. 11 | 128.
 12, 15 | 169. 3 | 176.
 14 | 224. 9
 hostis 22. 2 | 30. 9
 68. 12 | 87. 9
 122. 10 | 126. 14
 131. 16 | 178.
 10
 huc

VOCABULORUM.

huc 58. 4 158. 11	Hypermetra 33. 9	jacuiffem 2. 4	5 190. 9 218.
199. 9 224. 18	137. 3 141. 17	jaculatrix 229. 12	17 218. 11 235.
231. 13 241. 9	Hypophyle 57. 7	jaculo 241. 8	3
huc & illuc 97. 19	63. 11 189. 1	jaculum 32. 7	I den 46. 9
99. 13 126. 4	Hypophyles 62. 8	jam 6. 2 10. 5 14.	ideo 187. 8
148. 13		5 16. 14 17. 13	idonea 180. 11
huic 6. 11 86. 4	I	24. 13 32. 3 36.	idoneus 71. 11
168. 12 204. 12	I 22. 10 38. 7	9 37. 2 67. 15	jeciffec 112. 9
219. 11	I 93. 3 123. 14	76. 4. 10 87. 6	jecur 59. 10
hujus 147. 18 220.	181. 7 194. 5	106. 17 108. 1	ierant 146. 19
13 230. 7	jaceas 226. 17	192. 18	ieras 13. 2 61. 3
humana 90. 8	jaceat 121. 7	jamdudum 157. 9	iere 70. 15
humani 225. 19	jacebam 47. 7	212. 6 222. 4	ierit 240. 10
humant 81. 6	jacebant 135. 13	jamjam 100. 17	igitur 121. 11 177.
humeris 198. 17	jacebas 136. 7	jamne 208. 5. 7	7 185. 11 202.
208. 7 209. 6	jacent 26. 14 40.	jamque 96. 9 98.	7 213. 9
216. 12 235. 8	2 85. 4 147. 11	23 106. 9 108.	ignara 84. 12
humero 197. 17	162. 12	13 118. 8 125.	ignoras 228. 8
228. 16	jacente 151. 6	8 129. 14	ignarum 226. 20
humeros 69. 12	jacentem 115. 5	janua 39. 8	ignarus 38. 5 54.
humerus 90. 2	jacentes 130. 13	larbas 72. 15	11 89. 5 194.
humet 45. 8	jacentibus 42. 15	Jardanis 93. 1	12 210. 16
humi 37. 10	jacero 174. 10	Jafon 55. 9 61. 11	ignava 234. 16
humida 209. 6	jacere 24. 14	62. 15 120. 15	ignavus 78. 11
humiles 25. 3	jacet 174. 9 223.	176. 1 190. 19	igne 24. 10 30. 11
humill 42. 16 86.	14	215. 15	52. 2 73. 1 95.
10	jacet 1. 3 25. 12	Jafona 58. 11	16 109. 12 120.
humilisque 40. 1	27. 12 40. 3 48.	ibat 4. 6 36. 4	2 134. 7
humo 32. 8 54.	12 94. 14 104.	Iberi 92. 5	ignea 220. 17
14 140. 2 172.	4 113. 4 113.	Ibi 235. 20	ignem 143. 5 157.
4 223. 10 242.	10 137. 7	ibimus 153. 9	3
14	jaciente 218. 8	ibis 24. 7 75. 7	ignes 112. 7 121.
humor 168. 10	jacitabam 106. 10	102. 19 175. 3	13 163. 19 214.
humum 55. 7 86.	jacitatem 23. 16	13 227. 7	13 227. 7
12 92. 2 101. 20	jacitantes 21. 11	15 161. 13 191.	igni 31. 11 73. 1
117. 2. 10 129.	jacitatur 191. 5	14. 16	159. 13
10 175. 6	jacitare 122. 3 214.	Icarius 196. 2	ignibus 69. 10 73.
humus 6. 3 19. 5	3	Icarius 7. 14	11 86. 14 113. 9
34. 8 73. 10	jacitas 69. 11 138.	Ichnobatesque 100.	152. 11 195. 12
kunc 33. 5 36. 4	3 181. 1 192.	3	226. 14.
109. 3 128. 3	3 233. 18	ifta 58. 2 241. 8	ignis 78. 4 114. 2
148. 5. 7. 9 152.	3 233. 18	ictus 159. 4	162. 14 169. 16
6 162. 4 183. 2	3 233. 18	id 46. 5 51. 7 69.	197. 19
226. 18 233. 6	3 233. 18	3 204. 3 217. 3	ignorantia 227. 11
huncine 173. 17	3 233. 18	218. 9 219. 4	ignoras 177. 6 222. 3
Hydros 91. 13	3 233. 18	idque 226. 12	ignorat 174. 1
hyemi 43. 18	3 233. 18	Ida 51. 4 163. 4	ignorem 224. 17
Hylle 96. 12	3 233. 18	Idæ 160. 1 184. 15	ignorem 228. 9
Hyllus 96. 12	3 233. 18	Idæi 173. 13	ignores 242. 3
Hymen 56. 4. 5	3 233. 18	Idæis 168. 2	ignoret 229. 3
94. 12 123. 1. 7	3 233. 18	Idæo 32. 12 82. 4	ignoro 7. 4
135. 7	3 233. 18	Idæus 215. 17	ignofcet 79. 11
Hymenæe 109. 9	3 233. 18	idcirco 178. 5 225.	ignotas 32. 1
120. 7 135. 7	3 233. 18	20	ignotis 72. 7 95.
Hymenæus 12. 15	3 233. 18	Ide 127. 5	15
238. 13	3 233. 18	idem 79. 1 150	ignotum 200. 2
	3 233. 18		T 2
	3 233. 18		idem

I N D E X

<p> <i>idem</i> 65. 5 221. <i>17</i> <i>Iliacis</i> 126. 8 190. <i>11</i> <i>Iliacis</i> 236. 14 <i>Iliacos</i> 190. 5 <i>Iliacisque</i> 175. 8 <i>Ilicibus</i> 36. 5 <i>Ilicibusque</i> 160. 2 <i>Ilicis</i> 115. 9 <i>Iliion</i> 5. 10 74. 3 127. 5 129. 13 166. 13 191. 10 <i>Illioneus</i> 16. 16 <i>illa</i> 9. 13 16. 5 17. 1 19. 8 27. 6 26. 5 36. 8 37 39. 1, 31 43. 17 45. 14 48. 10 49. 14 50. 4 57. 14 56. 3, 5, 6 60. 9 62. 6, 9. 11 63. 8 70. 9 80. 6 86. 9 93. 4. 12 98. 16 113. 8 114. 8 115. 8 <i>illac</i> 100. 17 <i>illæ</i> 46. 7, 21 <i>illæso</i> 153. 2 <i>illam</i> 14. 11 50. 7 <i>illas</i> 158. 9 191. 13 204. 9 <i>ille</i> 4. 11 5. 2 16. 9, 11 7. 10 8. 3 9. 4 10. 12 13. 3 20. 12 22. 12 26. 3 28. 17 30. 8, 9, 10 <i>illi</i> 4. 1 93. 7 113. 2 120. 16 132. 15 174. 21 177. 1 180. 1 187. 6 <i>illic</i> 4. 8 102. 3, 4 113. 1 128. 4 150. 1 205. 1, 3 218. 9 <i>illinc</i> 46. 10 <i>illique</i> 34. 7 <i>illis</i> 18. 13 22. 17 61. 15 101. 11 116. 15 161. 5 168. 11 181. 12 223. 7 <i>illisit</i> 217. 1 <i>illia</i> 96. 7 </p>	<p> <i>illius</i> 107. 12 198. 21 232. 18 <i>illo</i> 16. 2 36. 2 37. 7 89. 12 97. 3 98. 17 <i>illuc</i> 115. 10 224. 18 <i>illuc post hunc</i> 97. 19 115. 13 126. 4 151. 5 <i>illud</i> 106. 4 124. 8 125. 6 164. 13 165. 15 198. 24 215. 10 218. 11 241. 20 <i>illum</i> 15. 9 37. 4 167. 17 185. 18 187. 17 208. 7 239. 13 240. 7 <i>imagine</i> 77. 3 122. 17 159. 9 180. 13 197. 11 216. 15 <i>imago</i> 15. 9 67. 1 69. 1 76. 1 90. 7 104. 5 130. 7 132. 17 230. 5 <i>imbelles</i> 9. 2 <i>imber</i> 70. 10 <i>imbre</i> 103. 10 198. 18 <i>imitanda</i> 35. 15 <i>imitare</i> 137. 7 <i>imitata</i> 126. 11 <i>immanissimum</i> 195. 7 <i>iam memor</i> 112. 8 149. 8 234. 2 <i>impenisa</i> 86. 3 <i>immentas</i> 7. 15 202. 2 <i>immentis</i> 57. 4 166. 10 <i>immentum</i> 45. 13 <i>immitte</i> que 58. 7 <i>immitis</i> 28. 3 <i>immittere</i> 19. 15 <i>immodicus</i> 200. 7 <i>immodicus</i> 232. 22 <i>immodicæ</i> 9. 9 <i>immodicus</i> 134. 6 <i>imò</i> 220. 3 <i>impar</i> 206. 5 211. 5 <i>impavidus</i> 59. 14 <i>impediarque</i> 205. 8 </p>	<p> <i>impediabat</i> 234. 12 <i>impediendus</i> 212. 18 <i>impediente</i> 135. 10 <i>impellere</i> 29. 5 <i>impensâ</i> 76. 6 <i>imperat</i> 105. 2 160. 19 <i>imperet</i> 165. 16 <i>imperfecta</i> 125. 5 132. 3 <i>imperiosa</i> 222. 5 <i>impetus</i> 32. 2 45. 16 <i>impia</i> 72. 13 95. 6 96. 2, 8 101. 14 135. 6 <i>impiger</i> 25. 15 <i>impleat</i> 28. 5 74. 13 145. 5 189. 16 <i>implet</i> 117. 3 <i>impletisse</i> 55. 8 <i>impletissimè</i> 63. 7 <i>impleti</i> 57. 6 80. 9 86. 14 <i>implevique</i> 46. 9 <i>implicitis</i> 92. 8 <i>implicituisse</i> 20. 6 <i>imolore</i> 123. 5 <i>imponere</i> 110. 13 <i>imponere</i> 220. 1 <i>imponet</i> 132. 2 <i>imposita</i> 163. 11 <i>impositas</i> 207. 14 <i>imposito</i> 108. 8 <i>imposuere</i> 160. 14 <i>imposui</i> 98. 21 <i>imposuisse</i> 86. 4 91. 4 <i>imposuit</i> 39. 2 169. 6 <i>impressis</i> 261. 3 <i>improbatè</i> 100. 11 123. 14 144. 4 182. 7 195. 11 209. 3 225. 11 236. 11 <i>impudens</i> 239. 16 <i>impulit</i> 151. 6 <i>impulsæ</i> 103. 11 <i>impulsæque</i> 128. 8 <i>imputat</i> 60. 4 <i>in</i> 2. 10, 11 3. 9. </p>	<p> 6. 7 7. 5, 12 8. 4 9. 1, 11 10. 4 12. 11, 14, 15 13. 10 15. 3 16. 2, 3 18. 13 19. 9, 13, 15 20. 8 21. 11 22. 7 <i>Inachi</i> 140. 7 <i>Inachia</i> 131. 12 <i>Inachides</i> 135. 3 <i>inadusto</i> 117. 1 <i>inaequales</i> 87. 13 <i>inane</i> 24. 6 102. 10 149. 18 <i>inania</i> 88. 5 <i>incalui</i> 105. 13 <i>incaluisse</i> 195. 12 <i>incendia</i> 163. 1 224. 7 <i>inceptis</i> 23. 10 195. 5 <i>incerta</i> 6. 13 232. 9 <i>incertæ</i> 88. 7 132. 11 <i>incertam</i> 133. 9 <i>incertior</i> 61. 1 <i>incerto</i> 83. 12 <i>incertum</i> 97. 2 <i>incinctæ</i> 35. 11 <i>incingi</i> 60. 6 <i>incipiens</i> 196. 7 <i>incipit</i> 69. 14 <i>incitæ</i> 43. 5 <i>incitat</i> 212. 2 <i>incitit</i> 174. 3 <i>inclusam</i> 77. 4 <i>inclusis</i> 80. 14 <i>inceptum</i> 146. 13 <i>incognita</i> 27. 1 <i>incola</i> 6. 1 <i>incolumi</i> 53. 3 <i>increpat</i> 7. 15 80. 11 <i>inceptet</i> 8. 1 <i>increpasse</i> 27. 6 <i>incubet</i> 92. 2 <i>incubui</i> 151. 15 <i>incubuit</i> 125. 7 <i>incubuitque</i> 62. 2 <i>incultæ</i> 81. 6 <i>incultis</i> 94. 3 <i>incumbo</i> 90. 11 <i>inde</i> 14. 6 61. 3, 70. 2 98. 9 353. 15 176. 14. </p>
---	---	--	---

VOCABULORUM.

- indebita 158. 1
 indice 156. 5
 iudicio 108. 2 | 113.
 14
 iudicium 59. 16
 201 6
 iudiciumque 170. 7
 indigna 200. 12
 indignâ 233. 16
 indignæ 2. 8
 indigni 177. 9
 indignor 16. 7 | 225.
 20
 indignos 109. 2
 indignus 168. 13
 indomitis 143. 5
 inducō 66. 5
 inoue 126. 6
 induit 80. 6 | 235.
 8
 iners 126. 14 | 165.
 17 | 174. 6 | 198.
 24
 inertem 102. 5
 inertia 138. 9
 inertis 199. 12
 inesse 180. 10 | 185.
 10 | 190. 8
 inest 180. 14 | 232..
 22
 inexpertam 112. 15
 inexpertum 220. 4
 infamem 155. 1
 infamis 200. 11
 infans 73. 5 | 106.
 15
 infantem 91. 14
 107. 17 | 108. 3
 infantes 110. 9
 infestas 56. 6
 intecit 95. 2
 infelix 17. 13 | 21.
 16 | 45. 7 | 84. 6
 85. 1 | 88. 7 | 91.
 9 | 102. 15 | 103.
 18 | 107. 1
 inferias 121. 8
 infestis 47. 11
 infesto 88. 2
 infestum 105. 7
 inficienda 86. 2
 inficior 183. 7
 infide 185. 3
 infidis 20. 5
 infidi 115. 14 | 123.
 29
 infidum 66. 12
 infirma 206. 7
 infirmas 262. 10
 infirmum 230. 9
 infusa 238. 15
 infusus 17. 3
 ingemit 240. 19
 ingenii 241. 10
 ingenio 16. 2 | 55.
 11 | 67. 2 | 104. 12
 145. 4 | 155. 6
 ingeniosa 61. 6 | 154.
 12
 ingeniosus 219. 8
 ingenium 148. 2
 206. 6
 ingeniumque 154.
 14
 ingens 175. 3 | 176.
 7
 ingentem 159. 9
 ingentes 123. 18
 ingentibus 161. 7
 ingenuus 218. 4
 ingenuos 12. 4
 ingenuum 51. 10
 ingerit 235. 12
 ingratus 119. 2
 ingrato 112. 13
 ingratus 123. 16
 ingreditur 94. 5
 inhæret 17. 1 | 66.
 I
 inhibent 163. 13
 inhumata 102. 17
 injice 78. 6
 injiceremque 121.
 6
 injicias 216. 12
 inimicos 10. 1
 inimicus 108. 19
 iniqua 114. 8 | 226.
 15
 iniquæ 88. 11
 iniquè 67. 11
 iniquis 62. 17 | 73.
 11
 iniquo 129. 9
 iniquos 83. 7
 iniquum 141. 17
 iniria 34. 7
 injuria 37. 7 | 83.
 7 | 112. 1 | 149. 5
 178. 9 | 188. 13
 222. 17
 injustis 122. 4
 innataque 67. 3
 innumeras 166. 11
 innumerasque 163.
 4
 innumeri 177. 4
 innumeris 235. 17
 Ino 105. 20 | 149.
 5 | 150. 5
 inopi 141. 2
 inops 64. 2 | 141. 2
 147. 1. 3 | 151.
 5
 inornatis 77. 10
 inquam 208. 11
 inque 8. 7 | 16. 6
 53. 12 | 74. 4 | 92.
 7 | 108. 22. | 115.
 16 | 128. 14 | 129.
 18 | 136. 4 | 148.
 13
 inquirat 229. 9
 inquire 30. 20
 inquit 16. 9 | 120.
 15 | 214. 14
 insana 68. 3 | 123. 3
 insanæ 140. 10
 insani 94. 11 | 194.
 18
 insanis 2. 3
 insano 153. 10
 inscicia 230. 12
 inscius 79. 7
 inscribat 76. 11
 inscribere 20. 9
 insideoque 224. 22
 insidias 9. 4 | 236. 6
 insidiata 96. 4
 insidiate 97. 6
 insidiis 221. 10
 insidiosa 144. 6 | 228.
 18
 insignis 50. 5
 insignitus 92. 15
 insimulasse 54. 10
 insolita 31. 10
 insolito 113. 16
 inspecta 142. 3
 inspicit 30. 2
 instant 79. 4
 instantes 182. 10
 instar 12. 12 | 66.
 1 | 81. 4 | 151. 8
 177. 4
 instat 84. 5 | 232.
 21
 instillat 214. 13
 institeram 235. 3
 instructa 175. 1
 instruere 177. 2
 instruis 76. 6
 instruxitque 93. 15
 insulo 40. 15 | 99.
 15 | 100. 20
 insuper 141. 14
 intactam 179. 17
 intepuere. 99. 10
 inter 15. 3 | 24. 17
 37. 11 | 51. 16 | 42.
 13 | 61. 10 | 88. 3
 91. 1 | 92. 11 | 105.
 6 | 117. 8 | 129.
 13 | 164. 18 | 241.
 15
 interdum 11. 11
 150. 13 | 188. 13
 208. 17 | 211. 5
 224. 13
 interea 98. 1 | 109.
 1 | 113. 15 | 162.
 1 | 196. 5 | 205. 11
 208. 3 | 217. 9
 internas 72. 3
 interitus 204. 13
 intima 164. 9
 intrabas 178. 10
 intrâsses 62. 18
 intrâsti 112. 16
 intraverit 190. 5
 intravi 83. 16
 intravit 215. 15
 intulit 46. 12
 intumulata 19. 18
 intus 33. 15 | 231.
 15
 invalida 244. 10
 invalidos 242. 3, 17
 invalidum 241. 3
 inveni 97. 1
 invenias 65. 13
 invenies 155. 18
 166. 8 | 191. 4
 218. 9
 inveniet 229. 10
 invenimus 158. 9
 163. 19
 invenio 150. 9 | 151.
 9. 11
 invenit 115. 6 | 149.
 15
 invidia 212. 8
 invideo 16. 5 | 131.
 15 | 169. 7 | 200. 13
 invi-

I N D E X

- invidiam 71. 12
     221. 11
 invidiosa 20. 9 | 72.
     10 | 80. 5 | 185. 6
 invisâ 1. 3 | 204. 14
 invisus 217. 10
 invisus 212. 13
 invisus 225. 2
 invita 77. 5
 invitâ 11. 9
 invitam 184. 10
 invitant 88. 9
 invitâ 204. 6
 invitâ 9. 5 | 94. 2
     131. 4 | 193. 4
 invito 169. 12
 invitos 135. 6
 invitus 199. 13, 14
     209. 3
 involtus 122. 10
 involvisse 91. 14
 inutile 125. 19
 inutilis 9. 10 | 30. 3
 Iô 140. 25
 Iô 49. 12
 loque 128. 19
 joco 146. 2
 Iolen 86. 4
 Ioles 94. 11
 Ionicas 91. 1
 Jove 80. 4 | 87. 6
     140. 1 | 170. 14
     172. 2 | 180. 18
     210. 5
 Jovem 81. 10 | 82.
     9 | 105. 6 | 173.
     2 | 181. 5
 Jovemque 166. 7
 Jovi 31. 14 | 100. 2
     127. 2 | 132. 6
     139. 4
 Jovis 25. 1 | 40. 15
     135. 8 | 136. 11
     160. 19
 Iphiolus 125. 17
 ipsa 7. 1 | 12. 2 | 20.
     12 | 29. 7 | 32. 4
     36. 11 | 39. 2 | 46.
     12 | 50. 12 | 53. 3
     63. 7, 12 | 75. 8
 ipsâ 238. 5
 ipsæ 137. 13
 ipsas 181. 16
 ipse 1. 2 | 8. 4. 12
     22. 7 | 23. 20 | 41.
     2 | 42. 4 | 50. 14
 Ipsea 191. 2
 ipsi 121. 15 | 188.
     17 | 215. 1 | 240.
     9
 ipſis 188. 13
 ipſius 174. 4
 ipſo 62. 13 | 127.
     6 | 176. 5 | 223.
     14
 ipsum 115. 3 | 123.
     16 | 174. 5 | 233. 1
 ipsumque 80. 1
 ira 25. 17 | 123. 18,
     19 | 139. 1 | 192.
     1 | 193. 2 | 222.
     11 | 231. 2
 irâ 58. 10 | 231. 5
     241. 1
 irâ 25. 11 | 88. 11
     105. 3
 iram 81. 3 | 204.
     15 | 221. 17 | 238. 9
 iramque 25. 13
 iraque 22. 6 | 88.
     12
 irascor 7. 1 | 180. 3
 irata 221. 15
 iratâ 221. 16
 iratis 62. 16
 iratus 190. 7
 ire 2. 5 | 9. 5 | 24.
     12 | 32. 2, 5 | 45.
     16 | 56. 2 | 65. 5
     67. 7 | 73. 9 | 101.
     2 | 108. 22 | 121.
     3 | 124. 3
 iret 187. 1
 irruat 128. 11
 irruit 108. 9
 Irus 8. 3
 is 84. 2 | 128. 1
     177. 4 | 181. 10
     190. 6 | 229. 7
     242. 5
 isdem 89. 9 | 214. 9
 Ismaris 5. 8
 Ismarium 152. 2
 isse 5. 8 | 53. 10
 isſes 149. 1
 isſet 112. 7 | 171. 11
 ista 15. 2 | 36. 9
     38. 11 | 42. 2 | 54.
     3 | 65. 2 | 67. 1
     93. 11 | 100. 19
     116. 4 | 124. 1
 istam 162. 15
 istas 225. 1
 iste 35. 1 | 44. 10
     109. 4 | 137. 4 | 167.
     8 | 169. 6 | 212.
     15 | 212. 14 | 225
     9, 18 | 237. 3
 Isthmon 36. 13
 Isthmos 81. 11 | 117.
     12
 istic 205. 8
 istis 185. 7 | 201. 7
     212. 2 | 7. 9, 13
 isto 90. 9 | 109. 12
     211. 11 | 218. 1
     237. 22
 istud 204. 17
 istud 225. 12
 ita 59. 15 | 98. 7
     147. 19 | 186. 17
     189. 13 | 199. 5
     200. 7 | 215. 9
 Italo 65. 8
 iter 131. 7 | 157.
     11 | 163. 14 | 167.
     18 | 193. 10 | 195.
     4 | 198. 20 | 200.
     5 | 202. 10 | 207.
     6 | 210. 16 | 213.
     10 | 225. 8 | 234.
     12, 16
 iterum 21. 15 | 55.
     9 | 65. 16 | 216. 9
     217. 11 | 219. 13
     230. 13 | 232. 5
 iterumque 97. 11
 iura 17. 2 | 22. 4
     99. 18
 ituros 2. 10
 iturus 13. 7 | 28.
     19 | 173. 13 | 207.
     18
 Ityn 152. 2, 3
 jube 29. 6 | 222. 4
 jubeant 9. 6
 jubeas 28. 15
 jubente 235. 6
 jubentur 14. 4
 juberis 114. 5
 jubet 73. 9 | 109.
     4 | 211. 18
 jubeto 192. 7 | 229. 9
 judexque 161. 3
 judice 34. 14 | 168.
     4 | 191. 14
 judicii 185. 2 | 237.
     16
 jud'cique 60. 6
 judicis 26. 12
 judicio 178. 12 | 184.
     6
 judicium 30. 4 | 161.
     8
 juga 30. 17 | 32. 6
     43. 4 | 53. 10 | 59.
     15 | 235. 4
 jugal 14. 9 | 38. 1
 jugalis 173. 7
 jugis 51. 14 | 92
     14 | 168. 2
 jugosis 35. 9
 jugulo 134. 3 | 136.
     13, 14
 juguloque 80. 9
 jugum 86. 4
 jvit 173. 13
 Juli 33. 7 | 65. 15
 Iulo 69. 7
 Iulus 74. 5
 juncta 7. 3 | 116.
     14 | 230. 1 | 241.
     19
 junctæ 215. 12
 juncti 199. 15
 juncto 209. 8
 junctura 39. 1
 junctus 130. 15
 jungam 143. 9
 jungant 174. 11
 jungar 79. 10
 junge 39. 13
 jungere 17. 4
 jungerer 210. 3
 junget 94. 12
 jungi 154. 9
 jungia 17. 1 | 198.
     15
 jungit 225. 5 | 229.
     16
 jungant 229. 5
 junguntur 145. 9
 Juno 31. 13 | 44. 1
     56. 3, 5 | 86. 3,
     9 | 17. 10 | 116.
     11 | 106. 7
 Junone 70. 10 | 104.
     10 | 106. 1
 Junonemque 13. 7
 Junonia 139. 11
 Junonis 88. 11 | 185.
     13
 junximus 26. 15
 Jupiter

VOCABULORUM.

Jupiter 33. 7 | 38.
 3 | 63. 10 | 168.
 12 | 173. 1 | 181. 3
 jura 12 13 | 26. 19
 56. 1 | 78. 6 | 96.
 3 | 172. 14 | 174.
 14 | 222. 3 | 237.
 18
 jurabas 145. 15
 jurabis 217. 12
 jurandi 237. II
 jurantia 237. 21
 jurare 55. 1
 juraret 230. 12
 jurârunt 102. 11
 jurâsti 13. 3 | 219. 6
 jurat 237. 13. 14
 jurata 12. 5 | 229.
 17
 juratæ 229. 18
 juratus 23. 19
 juravi 136. 4 | 237.
 21
 jure 29. 6 | 93. 4
 jurem 241. 21
 jurent 238. 3
 juris 219. 10 | 237.
 11
 juro 26. 18 | 85. 1.
 100. 7 | 133. 1
 149. 10
 jus 30. 8 | 115. 15
 158. 6 | 222. 17
 jusque 77. 4
 jussa 28. 14 | 119.
 13 | 136. 9 | 137.
 3 | 224. 21
 jufferat 108. 14
 jussis 30. 6, 7 | 128.
 6 | 229. 20
 jusso 117. 2 | 176.
 18
 jussus 122. 15 | 120.
 13 | 148. 8
 justa 48. 4 | 178. II
 192. 1
 justa 231. 4
 justam 235. 13
 justaque 186. 18
 justior 67. 10
 justique 4. 2
 justis 110. 5
 justitiæ 226. 13
 justius 187. 12
 justis 241. I
 justo 100. 3 | 119.

11 | 159. 8 | 232.
 8 | 239. 8
 justus 63. 10
 juvabat 120. 11 | 125.
 9 | 146. 1
 juvabit 130. 17
 juvant 27. 4 | 130.
 6 | 143. 12
 juvaret 38. 13
 juvat 20. 4 | 32. 9
 35. 8, 11 | 105. 5
 150. 18 | 155. 17
 187. 13 | 209. 10
 215 14 | 240. 2
 juvenca 49. 11, 12
 50. 4
 juvenaci 89. 13
 juvencos 30. 17
 juvene 50 9
 juvenem 179. 18
 201. 21 | 214. 5
 Juvenes 24. 15 | 113.
 5 | 176. 15 | 163.
 15
 juvenci 115. 8
 juvenilibus 111. 7
 195. 5
 juvenis 148. 11
 216. 3
 juventæ 177. 1
 juvenus 123. 13
 juvet 29. 10 | 115.
 17
 juvi 14. 7

L Abant 188. 4
 labar 99. 21
 labat 103. 12
 labe 31. 10 | 86. 6
 178. 14 | 182. 1
 labellis 194. 7
 laberis 235. 2
 labor 39. 3 | 114.
 10 | 232. 6
 laboranti 239. 11
 laboras 126. 1
 laborat 223. 15
 laboratæ 216. 5
 labore 73. 13 | 166.
 4 | 211. 4
 laborem 147. 15
 labores 126. 11
 laboris 121. 2 | 171.

12 | 182. 5 | 202.
 3 | 215. 6
 laboro 198. 9 | 228.
 5
 laborum 86. 3 | 91. 3
 laba 239. 19
 labuntur 76. 3
 Lacænam 48. 5
 Lacedæmona 2. 2
 215. 17
 Lacedæmone 71. 1
 164. 5
 lacer 4. 9
 lacerabitur 95. 7
 laceras 13. 11 | 155.
 12
 lacerat 25. 14
 lacero 150. 6
 lacerti 205. 7 | 211.
 9
 lacertis 5. 9 | 28. 1
 83. 13 | 204. 5
 lacerto 27. 13 | 32.
 7 | 35. 5
 lacertos 89. 1 | 150.
 1 | 169. 5
 lacerium 92. 11
 lacerus 35. 6 | 130.
 4
 lacrymæ 21. 3, 4
 76. 3 | 81. 4 | 127.
 4 | 138. 1 | 149.
 13 | 207. 11 | 240.
 12
 lacrymamque 130.
 11
 lacrymas 17. 5 | 22.
 15 | 41. 11, 12 | 44.
 12 | 46. 10 | 58.
 5 | 102. 8, 13
 lacrymasque 10. 13
 120. 3
 lacrymis 19. 3 | 17.
 5 | 28. 4 | 45. 8
 57. 6, 11 | 58. 4
 76. 4
 lacrymisque 99. 11
 lacrymosa 131. 15
 lacte 170. 13
 lædant 169. 2
 lædant 190. 17 | 211.
 5
 lædatis 184. 17
 lædat 92. 2
 lædatur 222. 8
 lædi 224. 14 | 238. 10

lædis 233. 15
 lædor 212. 16
 lædunt 11. 5 | 30.
 11
 Lætrîaque 22. 13
 Laerten 10. 5
 Lærtiesque 9. 3
 læsa 42. 4 | 48. 10
 101. 12 | 106. 2
 176. 2 | 223. 4
 læsa 71. 3 | 121. 7
 læsent 203. 9
 læsi 37. 8
 læsis 13. 9
 læsit 109. 19
 læsura 87. 15
 læsus 48. 8 | 68. 9
 79. 10
 læta 122. 6
 lætaque 86. 1
 læti 35. 11
 lætiferæ 95. 1
 lætitia 130. 14
 lætitia 157. 2
 lætom 139. 5
 lætus 170. 18 | 224.
 8
 læva 113. 4
 lævumque 92. 11
 lævus 90. 2
 Lamo 89. 8
 lampadēs 122. 2
 125. 5
 lana 93. 14 | 119. 6
 137. 16
 lanas 7. 12 | 24. 16
 languent 20. 2
 languere 98. 13
 languida 94. 14 | 97
 9 | 130. 24 | 238
 12 | 241. 24
 languor 146. 4 | 218.
 1 | 231. 9
 laniata 62. 6 | 221.
 5 | 137. 1
 laniataque 95. 9
 lanient 100. 18
 lanigero 201. 14
 lanuginis 148. 3
 lapis 67. 3 | 99. 6
 lapsa 17. 22 | 228.
 16
 lapsus 214. 15
 laqueis 20. 6
 laqueo 206. 13

largis

I N D E X

- largis 167. 9
 lasciva 169. 13
 lascivæ 90. 5
 lascivia 146. 1
 lassa 132. 10 | 142. 1
     216. 12
 lassret 2. 7
 lassas 103. 7
 lassavimus 242. 17
 lasset 230. 9
 lassis 198. 1
 lasso 146. 4 | 192.
     18
 lassos 152. 6
 lata 7. 5 | 19. 4
     114. 6
 latam 86. 12
 latè 94. 5 | 98. 7,
     20 | 181. 7
 latèque 72. 9
 lateas 6. 7
 lateat 73. 4 | 157. 1
 latebam 51. 1
 latente 240. 12
 lateri 14. 10 | 213. 8
 later 73. 17 | 130.
     1 | 212. 10 | 233. 9
 latissima 18. 7
 Latmia 196. 14
 lato 35. 7 | 94. 5
     203. 13
 latoque 214. 1
 Latoïdos 238. 9
 latu flet 194. 4
 latuit 11. 1
 latur 123. 10
 latorum 87. 1
 latus 14. 20. | 27.
     14 | 37. 13 | 58. 3
     68. 6 | 92. 11 | 93.
     10 | 99. 17 | 101.
     2 | 213. 8 | 240. 16
 lavabis 16. 16
 lavari 239. 15
 laudabās 145. 17
 laudabimur 39. 5
 laudamur 187. 12
 laudarer 119. 9 | 154.
     11 | 221. 5
 laudaret 134. 4
 laudas 192. 7
 laudataque 189. 13
 laudatam 104. 7
 laudatissima 213. 11
 laudatore 232. 1
 laudatrix 185. 6
 laudem 179. 4 | 184.
     17
 laudemque 39. 11
     80. 11
 laudibus 185. 7
 laudis 15. 2 | 93. 8
     141. 8 | 145. 2
     236. 12
 laudo 165. 7
 laus 27. 12
 laxa 170. 11
 laxatur 9. 5
 Leandre 206. 1 | 216.
     7
 Leandri 208. 4 | 214.
     10
 lebetas 22. 15
 lecta 29. 9 | 80. 8
     146. 15 | 213. 6
     227. 12 | 229. 4
     242. 20
 lecti 48. 7 | 61. 13
     96. 3
 lecto 2. 4 | 7. 24
     14. 9 | 39. 12 | 130.
     5. 15 | 158. 17
     172. 12
 lectule 99. 14
 lectum 38. 7 | 114.
     17 | 229. 1
 lectura 231. 1
 lectus 15. 5 | 108. 8
 Leda 82. 9 | 181. 5
 Ledæ 173. 4
 Ledæa 127. 13 | 156.
     3
 legat 225. 16
 legata 27. 15
 legatos 62. 1
 lege 147. 11
 legem 147. 10 | 153.
     5
 legendus 237. 22
 legeres 145. 13
 leges 34. 2 | 63. 12
     74. 8 | 171. 11
     193. 4
 legetque 155. 16
 legi 183. 3
 legibus 50. 14
 legis 21. 1 | 97. 3
 legisse 166. 1
 legisses 152. 5
 legit 94. 17
 legitimam 178. 4
 legitima 172. 14
 legitimos 46. 14
 legitimus 125. 22
 legor 43. 6
 Lemniadesque 57.
     2
 Lemniadum 62. 15
 Lemnias 55. 10 | 61.
     9 | 62. 12
 lene 101. 6
 leni 136. 5
 leniat 217. 12
 leniet 44. 19
 lenior 209. 18
 leniter 42. 7
 lenta 11. 5 | 22. 6
     28. 8 | 184. 8
     196. 10 | 210. 5
 lentaque 208. 12
 lentè 155. 10 | 209.
     16
 lentii 54. 5
 lentissima 153. 3
 lento 1. 1
 lentum 35. 5 | 192. 1
 lentus 6. 15 | 12.
     5 | 78. 8 | 169.
     12
 leones 88. 3 | 100.
     19
 leonis 93. 9, 11
 Lernæis 93. 13
 Lesbi 149. 2
 Lesbïadum 143. 12
 Lesbide 23. 2 | 154.
     17, 18 | 155. 1
 Lesbo 146. 6
 leti 68. 14 | 139. 13
 leto 3. 5 | 20. 11
     105. 10 | 141. 4
 letum 102. 21
 levamen 24. 8 | 116.
     1
 levare 231. 12
 levas 139. 12
 levatus 153. 4
 Leucada 153. 10
 Leucadia 154. 5
 Leucadiæ 153. 14
     156. 2
 Leucadiumque 152.
     14
 Leucippides 174. 21
 leve 95. 4 | 157.
     14
 leves 32. 9
 levet 41. 19
 levibus 107. 18
 levior 49. 3
 Levis 7. 1 | 23. 8
     35. 2 | 45. 5 | 49.
     6 | 75. 6 | 178. 2
     199. 20
 levitate 234. 14
 leviter 25. 8 | 172. 5
 lex 113. 15
 libamina 31. 5
 libata 18. 11 | 165.
     15
 libello 186. 5
 libellus 104. 2
 libens 242. 12
 liber 7. 13 | 201. 5
 libera 220. 2
 liberiore 84. 6
 libertas 147. 6 | 186.
     16
 libet 20. 6 | 32. 5
     126. 2
 libetive 235. 19
 libico 7. 8
 licet 196. 3, 18
     211. 16, 19, 20
     241. 3
 licebit 219. 1 | 221.
     15
 licere 187. 8
 licet 6. 7 | 8. 1 | 25.
     9 | 28. 3 | 30. 5
     89. 3, 12 | 45. 8
     49. 15 | 50. 11 | 79.
     17 | 81. 3 | 84. 10
     93. 20
 licuisse 125. 20
 licuit 93. 17 | 110.
     5
 limes 54. 12 | 108.
     1 | 226. 18
 limes 200. 3
 limina 120. 14 | 224.
     17
 limine 129. 4 | 234.
     7
 limosa 94. 18
 linea 24. 4
 lingua 30. 4 | 45.
     4 | 69. 13 | 92. 6
     108. 12 | 114. 16
     129. 2 | 130. 20
     147. 6 | 149. 13
     230. 12 | 241. 1
 linguaque 125. 5
     237. 12
linguæ

VOCABULORUM:

linguæ 68. 17 | 112.
 4 | 146 9 | 150.
 15 | 209. 9 | 242. 3
 linquor 19. 12
 lintea 19. 7 | 45. 5
 234. 18
 liquidus 139. 5
 liquido 196. 10
 lites 172. 18
 lite 43. 11
 lite 21. 1 | 42. 2
 43. 10 | 53. 9 | 118.
 4 | 142. 3 | 175. 10
 183. 4 | 186. 6
 literaque 103. 12
 204. 14
 littora 6. 8 | 19. 3.
 17 | 49. 10 | 53. 1
 97. 17 | 101. 7 | 194.
 19 | 197. 20
 littore 97. 3 | 98. 1
 129. 18 | 158. 3
 207. 13
 littoribus 10. 12
 littus 72. 8 | 75. 3
 97. 18 | 186. 1
 196. 2
 litura 148. 16
 lituras 21. 3
 liturus 104. 1
 lividus 222. 6
 loca 115. 13 | 235.
 14
 loci 151. 12 | 234.
 15
 locique 84. 11
 locis 72. 10 | 108.
 14 | 235. 16
 loco 59. 6 | 74. 4
 118. 4 | 148. 16
 76. 18
 locoque 14. 7
 locum 151. 15
 locus 68. 8 | 74. 8
 76. 8 | 98. 3. 4
 locuta 194. 10
 locutæ 171. 3
 locutus 197. 9
 longa 43. 4 | 48. 2
 67. 12 | 73. 12 | 88.
 12 | 103. 18 | 140.
 5 | 150. 10 | 158.
 4 | 162. 3 | 163. 4
 194. 18 | 206. 3
 longâ 174. 9
 longæ. 7. 7 | 98. 21

158. 10 | 183. 7
 longævaque 9. 8
 longævosque 44. 6
 longas 17. 4 | 182.
 6 | 187. 10
 longæ 24. 17 | 81.
 11 | 114. 13 | 125.
 8 | 149. 9 | 155. 17
 202. 16 | 241. 6
 longi 231. 17
 longior 230. 9
 longis 18. 3
 longius 58. 6 | 162.
 15 | 194. 15 | 242.
 18
 longo 183. 1 | 208.
 3 | 218. 3
 longos 82. 10
 loquamur 171. 11
 192. 13. 19 | 232. 1
 loquar 136. 11 | 160.
 8 | 208. 3
 loquendi 55. 11
 loqueris 189. 9
 loqui 30. 3 | 57. 12
 115. 14 | 122. 4
 145. 14 | 149. 12
 183. 6 | 189. 18
 196. 18 | 242. 16
 loquor 211. 14 | 240.
 17

lotos 152. 7
 lubebat 163. 12
 luce 130. 2. 3 | 235.
 3
 luceat 109. 12
 lucemque 138. 5
 lucent 19. 5
 lucerna 216. 17
 lucida 147. 12
 lucidaque 213. 3
 Lucifer 199. 2
 luciferas 227. 16
 luciferos 106. 18
 Lucina 61. 14 | 107.
 5

lucis 135. 2
 luctando 51. 7
 luctanti 179. 13
 luctantia 35. 3
 luctor 169. 21 | 187.
 5
 luctus 82. 6
 lude 186. 15
 ludis 165. 5
 lugebit 129. 4

luculentus 103. 9
 lugubria 103. 17
 lullies 101. 13
 lumen 196. 11
 197. 8, 19, 20
 198. 20 | 201. 7
 205. 10 | 214. 11
 lumina, 10. 5 | 19.
 2 | 21. 11 | 55. 8
 54. 14 | 58. 6 | 99.
 1 | 102. 14
 luminæque 236. 9
 lumine 157. 4 | 159.
 1 | 240. 17
 luna 11. 1 | 97. 17
 106. 18 | 196. 11
 lunæ 10. 11 | 197.
 11
 lunam 59. 3
 lupis 108. 20
 lupus 100. 18
 lutæ 180. 13
 luti 179. 3
 lufibus 144. 5
 lufimus 186. 4
 lufitrament 242. 13
 lux 96. 11 | 125.
 15 | 207. 19
 luxuriare 161. 16
 167. 10
 luxuria 6. 3
 luxuriosa 8. 6
 Lyeurgi 18. 7
 Lydo 89. 8
 Lymphæ 43. 15
 Lynceus 141. 11
 Lyrâ 154. 16, 18
 lyræ 166. 14
 lyræque 145. 1
 Lyram 27. 6 | 154. 1
 Lyricis 143. 2
 Lyricos 144. 10
 Lyrnesia 23. 11

M

MAcaren 105. 9
 maceror 224.
 13
 macie 241. 11
 macies 105. 15
 mactare 5. 5
 mactâsses 100. 11
 mactâsset 101. 15
 mactato 227. 5

mactatus 72. 3
 maculas 87. 4
 maculis 43. 3
 madent 58. 4 | 122.
 11
 madentis 127. 4
 madicæ 176. 13
 madidam 108. 12
 madidas 46. 8 | 135.
 10
 madidis 209. 7
 Mæandri 64. 6
 Mæandros 89. 9
 Mænala 15. 5
 Mænia 99. 5
 Mænonius 146. 19
 magis 19. 11 | 44.
 10 | 47. 1 | 101. 6
 130. 3 | 136. 7
 143. 2 | 152. 5
 161. 5 | 179. 5 | 184.
 2 | 192. 5 | 198. 5
 21. 21 | 202. 8
 223. 6
 magistra 48. 2
 magistræ 148. 1
 magna 23. 12 | 24.
 14 | 148. 12 | 158.
 1 | 164. 15 | 172.
 18 | 174. 1 | 175.
 1 | 177. 12 | 181.
 9 | 186. 11
 magnas 101. 1
 214. 3 | 238. 2
 magnæ 216. 6
 Magnitida 112. 1
 magni 114. 14
 135. 3 | 130. 11
 166. 10 | 171. 5
 189. 14 | 108. 16
 magnificum 28. 14
 magnificus 15. 4
 magnis 37. 8 | 185. 10
 magnisque 74. 17
 magno 42. 10 | 67.
 1 | 17. 14 | 235. 2
 magnos 113. 10 | 242.
 10
 magnum 153. 12
 214. 3
 magnus 210. 14
 major 99. 14 | 115.
 13 | 160. 29 | 176.
 5 | 186. 15 | 226.
 6 | 238. 5
 majore 228. 15
U majus

I N D E X

- majus 193. 6 | 124.
 2
 mala 56. 11 | 112.
 12 | 116. 1 | 186.
 17 | 233. 9
 malè 17. 14 | 26.
 11 | 31. 1 | 36. 3
 59. 11 | 63. 15
 65. 4 | 66. 9, 11
 68. 4 | 76. 9 | 84.
 13 | 87. 13
 mali 120. 10 | 129.
 2 | 230. 5
 maligna 164. 20
 malis 84. 11 | 154.
 14
 malum 157. 1 | 202.
 15
 malle 147. 17
 malle 14. 11 | 194.
 11 | 232. 13 | 234.
 3
 mallet 193. 1
 malo 45. 5 | 84. 6
 186. 9
 malos 163. 7
 maluerim 67. 9
 malum 106. 5 | 218.
 17 | 236. 3
 malus 126. 14
 manant 207. 11
 manante 99. 11
 manda 7. 7
 mandas 49. 9
 mandata 110. 17
 132. 1, 5 | 149. 7
 173. 5
 mandataque 124. 9
 mandatis 27. 16
 110. 18 | 125. 5
 mandato 133. 7
 mandatum 136. 16
 mando 173. 13 | 186.
 5
 mane 115. 4 | 138.
 13
 manebam 5. 11
 manente 41. 10
 maneo 54. 6
 manere 75. 8 | 189.
 7
 manes 29. 11
 manet 50. 13 | 146.
 14 | 200. 8
 manibus 27. 7 | 132.
 1 | 174. 7
 manifesta 37. 5
 manifestus 144. 7
 mansori 71. 14
 manu 18. 12 | 21.
 2 | 40. 10 | 42. 2
 54. 2 | 56. 12 | 76.
 14 | 84. 12
 manum 20. 12 | 91.
 4, 14 | 93. 15
 94. 6 | 240. 18
 manus 2. 7 | 8. 10
 24. 16 | 50. 10 | 47.
 6 | 51. 12 | 62. 4
 72. 17 | 77. 6 | 78.
 6 | 82. 15 | 84. 14
 91. 8 | 94. 14 | 97.
 10, 11 | 98. 20
 101. 18
 Marcia 210. 8
 mare 13. 1 | 36. 14
 64. 1 | 67. 5, 16
 70. 4 | 69. 5, 17
 101. 7 | 108. 5
 margine 43. 11
 mari 155. 13 | 158.
 6 | 196. 10
 maribus 215. 2
 marinæ 102. 17
 maris 117. 12 | 193.
 2 | 198. 22
 marita 38. 14
 maritâ 134. 17
 maritæ 122. 3 | 126.
 15 | 154. 9
 maritam 172. 13
 maritas 109. 9
 mariti 39. 7 | 54. 5
 173. 15
 maritis 3. 12 | 13. 7
 116. 11
 marito 16. 5 | 42.
 9 | 49. 1 | 50. 13
 78. 15 | 83. 15
 132. 1
 maritum 24. 15 | 167.
 13 | 129. 17
 maritus 173. 9
 marmore 76. 12
 marm rea 71. 5
 116. 12
 marmoris 151. 8
 242. 64
 Mars 74. 12
 Marte 23. 11 | 25.
 16 | 55. 7 | 74. 6
 Marti 53. 10 | 148.
 10 | 177. 8 | 192. 5
 Martus 55. 4 | 114. 1
 mater 23. 14 | 33.
 9 | 37. 14 | 41. 2
 60. 7 | 68. 9 | 69.
 15 | 78. 12
 materque 63. 13
 materia 35. 10
 materiâ 87. 7 | 163.
 2
 materiam 29. 4 | 66.
 16
 matre 83. 9 | 118.
 2 | 235. 6
 matrem 60. 7 | 74.
 6 | 110. 13 | 170.
 14
 matres 23. 17 | 81.
 8 | 129. 5 | 146. 8
 167. 1
 matri 79. 15 | 228.
 9 | 242. 13
 matris 23. 19 | 67.
 2 | 73. 5 | 102. 13
 110. 1 | 159. 7
 180. 13
 matrisque 28. 3
 matrona 47. 5
 matronaque 180. 9
 matura 20. 7
 mavis 186. 13
 maxima 165. 19
 185. 4 | 186. 15
 189. 6 | 209. 1
 maximè 93. 5
 me 7. 14 | 8. 6 | 12.
 11 | 13. 13 | 14. 13
 17. 9, 17 | 21. 9
 22. 2 | 24. 7. 11
 25. 5, 15, 17 | 26.
 7, 9, 20
 meque 175. 11, 13
 194. 12 | 210. 4
 227. 10 | 240. 19
 me 3. 5 | 7. 3 | 16.
 7, 15 | 18. 11 | 26.
 6, 13 | 27. 12 | 30.
 12 | 37. 2 | 43. 5
 45. 10 | 46. 10 | 51.
 14, 16
 meâ 8. 3 | 70. 2
 83. 9 | 102. 14 | 177.
 2 | 199. 14 | 202.
 12 | 223. 12 | 224.
 16 | 241. 18
 meâ 18. 5 | 23. 12
 33. 12 | 51. 6 | 66.
 16 | 69. 8 | 71. 12.
 76. 9
 meam 100. 8 | 199.
 8 | 157. 14
 meas 7. 5 | 41. 12
 51. 12 | 100. 2
 mecum 24. 2 | 26.
 17 | 39. 11 | 41. 1
 115. 13 | 130. 15
 149. 5
 Medea 58. 9 | 62.
 3 | 63. 9 | 81. 5
 113. 1 | 191. 3
 Medæ 62. 4 | 63.
 9 | 126. 10 | 190.
 19
 Medeam 62. 3
 medendi 51. 13
 medendis 231. 10
 media 15. 3 | 95. 7
 mediâ 107. 15
 152. 4
 mediæ 121. 3 | 160.
 1
 mediam 94. 1
 medias 171. 4 | 215. 1
 medicabilis 51. 15
 medicabilibus 121.
 13
 medicamina 106. 11
 117. 5
 medicas 51. 11
 medicato 117. 15
 medicorum 224. 21
 mediis 9. 11 | 128.
 12 | 168. 10 | 189.
 11
 medio 38. 6 | 174.
 12 | 208. 24 | 214.
 18
 medos 166. 8
 meditor 7. 8
 medium 215. 7
 Medontaque 8. 9
 medullas 30. 11
 Medusa 213. 4
 mei 5. 6 | 14. 8
 27. 9 | 68. 14 | 71.
 10 | 78. 5 | 83. 15
 98. 22 | 167. 14
 melique 230. 1
 meis 6. 11 | 7. 1
 13. 14 | 16. 8, 14
 17. 1 | 19. 4
 Melan-

VOCABULORUM.

Melanthius 8. 13	mensa 4. 4 169. 1	meritum 103. 14	9 121. 9
Meleagre 95. 11	mensaque 114. 12	112. 13 123. 2	micant 120. 2
melior 181. 18 209.	mensâ 183. 3	mero 4. 5 130. 12	micat 201. 4
22 232. 8	mensura 93. 7	135. 9 169. 4, 15	micuere 5. 7 44. 3
meliore 16. 5 80. 7	mensuram 145. 6	183. 4	mihî 1. 2 2. 6 4.
109. 13	mente 26. 4 80.	merfa 11. 12 40. 8	11 5. 9, 12, 13
melius 14. 13 27.	13 103. 7 194.	mersâ 200. 9	6. 6, 9 7. 10 9.
13 59. 11 68.	20 195. 8 196.	merlaque 212. 12	4 10. 1 11. 7
13 179. 16 237.	6 202. 1 226. 9	meriti 94. 12 195.	miles 106 20 117.
3	241. 12	6	4 132. 13
membra 16. 16	mentemque 136. 3	meruere 69. 9	mil te 57 2 128. 7
35. 14 84. 12	menti 58. 5	meruere 137. 11	miliet 66 14
106. 10 108. 7	mentior 234. 10	merui 23. 7 52. 5	militia 192. 8
110. 12 119. 8	mentiris 69. 13 240.	69. 3 123. 7	mil tiaz 78 10 80.
membraque 97. 14	1	meruisse 14. 13	2 130. 16
membris 99. 10	mentis 68. 16 113.	109. 17 137. 13	mil itis 78. 14 177.
209. 7	8 143. 10 151.	233. 4	4
memento 128. 3	5 192. 17	meruit 138. 18 222.	mille 72. 13 78.
meminerunt 145.	mentitaque 108. 3	19	13 87. 9 101. 3
15	meo 12. 10 17. 10	merum 214. 13	100. 15 129 13
memini 26. 9 43.	20. 9 31. 2 39.	merumque 235. 10	184. 4, 5
9 57. 12 82. 5	6, 12 40. 16 42.	messes 225. 7	millelima 129. 13
101. 6 111. 1	4 44. 14 73. 4	messibus 141. 6	minante 92. 8
145. 15 170. 11	98. 8 100. 4 105.	messis 57. 5 114.	minan ur 101. 3
210. 9 213. 6	14	8 192. 15	minas 91. 2, 10 123.
meminere 235. 19	meorum 116 5	Methymniadesve	18
meminisse 196. 7	meos 9. 7 17. 2	143. 11	minaxque 210 9
218. 10 241. 20	18 9 25. 7 93.	metior 98 8	Minerva 44. 2
meminit 240. 10	8 50. 4 62. 18	metit 59. 2	minima 205. 12
memor 5. 6 43. 10	63. 7 76. 10 80.	metu 5. 7 108.	minimè 224. 24
110. 15	12 63. 19 111.	12 188. 10	minimos 105. 16
memores 109. 14	4 115. 2 122. 5.	metuas 215. 5	minimùm 208 11
197. 15	8, 16 125. 12	metuenda 139. 11	miscifra 194. 14
memori 128. 2 212.	meoque 116. 8	metuendaque 159.	236. 10
17 223. 2	merces 158. 13	11	ministram 46 23
mendaces 130. 5	178. 9 211. 4 225.	metuentior 210. 7	ministrò 224. 21
mendacia 81. 9 146.	6 232. 12	metuis 172. 13	Minoia 34. 1 189.
9	mereris 67. 11	174. 17	1
mendax 11. 7 226.	merere 240. 20	metu t 187. 17 226.	M noïda 176 3
5	meretere 39. 11	5	Miqô 61. 6
Menelaë 126. 17	merentem 70. 1	metum 136. 0 160.	minor 48. 7 70. 2
Menelaon 48. 11	mereris 232. 8	16 217. 11 227. 3	87. 14 97. 5 120.
192. 1	meretricis 147. 1	metuo 211. 5	13 143. 8 164 19
Menelaüs 79. 11	mergite 49. 13	metus 25. 10 97.	minora 61. 8 105.
128. 9 168. 3	merguntur 216. 5	13 147. 2 175.	4 122. 12 181.
176. 11 184. 10	merita 65. 3	14 186. 9 226.	12
186. 16	meritas 118. 9	6	minore 210. 2
Menetiaden 3. 2	meriti 12. 12 14.	metuunt 16. 7	Minos 40. 9 101.
Menetiades 22. 7	8 38. 7	meum 74. 16 101.	5 176. 4
mens 19. 16 70.	meritis 75. 11 86.	2 123. 16 144.	minuent 25. 4
3 74. 5 94. 13	14 11. 6 154.	12 147. 17 161.	minuitque 179. 17
120. 12 124. 2	6	8	minüs 49. 5 75.
161. 1 166. 2	meritise 59. 1	meumque 151. 11	15 105. 7 207.
199. 16 206. 7	merito 14. 14 42.	meus 47. 9 54. 13	1 210. 10 212.
231. 13	7 109. 4	61. 3 74. 18 97.	8 224. 12 240.
mensa 132. 7	meritò 165. 3	5 106. 11 116.	13

I N D E X

- mīdus 100. 16 | 190.
 20 | 198. 6 | 202.
 14 | 203. 7 | 216.
 15 | 220. 15
 mīdus & mīdus 19.
 II
 Mīnyis 56. 7 | 115;
 7
 mīra 173. 12
 mīraque 201. 12
 mīrabar 241. 5
 mīrabile 221. 7
 mīrantur 4. 2
 mīrare 187. 15
 mīraris 16. 3 | 139. 9.
 mīraque 236. 5
 mīror 35. 4 | 47. 1
 62. 15 | 101. 19
 165. 7 | 207. 6
 228. 15 | 235. 16
 240. 15
 mīrum 148. 3 | 159.
 3
 mīse 214. 1
 mīscendus 30. 5
 mīscet 167. 16
 mīscimus 44. 12
 mīser 108. 15 | 109.
 18
 mīserabile 110. 3
 117. 7 | 127. 3
 241. 9
 mīserabilis 73. 5
 mīsera 24. 5 | 25.
 10 | 43. 17 | 50. 3
 83. 8 | 98. 4 | 110.
 11 | 125. 20
 mīseram 24. 7 | 28.
 8 | 51. 15 | 71. 4
 154. 3 | 155. 4
 188. 8
 mīseramque 65. 3
 mīserare 40. 13 | 52.
 1 | 116. 3 | 230. 1
 mīsero 87. 3 | 108.
 10 | 121. 18 | 209.
 11
 mīseras 23. 9
 mīserimus 34. 14
 mīserum 59. 10
 217. 2 | 224. 21,
 23
 mīsi 96. 7
 mīsimus 6. 13, 14
 mīssēt 119. 1
 mīssī 206. 1
 mīst 153. 2
 mīssa 69. 4 | 217.
 10
 mīssa 53. 8
 mīssam 206. 2
 mīssi 24. 10
 mīssilibus 159. 4
 mīssi 4. 10
 mīssus 202. 6
 mīsta 27. 16 | 98. 18
 165. 6
 mīstaque 15. 6 | 42.
 14 | 147. 2
 mīssa 241. 13
 mīssus 157. 2
 mīssus 58. 10
 mīte 24. 8
 mītefunt 75. 13
 mītis 63. 6 | 137. 5
 224. 4
 mītius 97. 1
 mītia 90. 3
 mītte 71. 9
 mīttes 241. 22
 mītter 204. 2
 mīttris 154. 3
 mīttrit 1. 1 | 29. 8
 109. 3 | 124. 3
 133. 9 | 193. 1
 mīttrite 27. 15
 mīttritur 124. 3 | 236.
 3
 mīturo 97. 3 | 156. 3
 mīttoque 219. 13
 mōbile 19. 10
 mōbilibus 49. 4
 mōbilis 61. 1
 mōbilitas 146. 2
 mōderatius 195. 15
 mōdestæ 209. 9
 mōdestè 220. 15
 mōdestia 179. 17
 mōdestius 149. 1
 mōdicè 19. 13
 mōdice 44. 5
 mōdico 34. 16
 mōdis 143. 2
 mōdo 6. 10 | 25. 6
 100. 9 | 138. 7
 149. 2 | 157. 10
 190. 16 | 195. 14
 196. 3 | 227. 13
 228. 7
 mōdo 9. 12 | 17. 11
 29. 5 | 35. 9 | 57.
 7 | 74. 9 | 133. 9
 135. 1 | 139. 4 | 140.
 1 | 159. 4. 14 | 165.
 17
 mōdos 144. 10
 mōdus 74. 12
 mōdusque 25. 18
 Mōnalon 66. 18
 mōnia 6. 16 | 23.
 11 | 65. 10 | 72.
 10 | 166. 14
 mōnibus 126. 8
 mōreat 63. 12
 mōrente 105. 1
 mōrere 27. 1
 mōrere 150. 1
 mōsta 19. 3 | 25.
 12 | 103. 6, 19
 125. 18
 mōsti 114. 11
 mōstissima 152. 1
 mōstus 84. 4
 mōstum 18. 14
 mōstus 44. 12
 mōle 19. 14
 mōles 45. 13
 mōlle 93. 10 | 148.
 2 | 184. 11 | 213. 8
 mōlles 98. 24 | 137.
 6
 mōlli 90. 12 | 163.
 20
 mōlliat 24. 16
 mōllibus 10. 3
 mōllior 23. 10 | 198.
 2
 mōllis 27. 2 | 35.
 16 | 93. 18 | 153.
 13
 mōlliter 74. 14
 mōmordit 125. 22
 mōnere 223. 12
 mōnilia 89. 11
 mōnit 216. 10
 mōnitu 157. 13
 mōnitum 199. 5
 mōnius 191. 9
 mōns 45. 14 | 98. 5
 mōnstraque 87. 18
 mōnstrabat 43. 1
 mōnstrarent 101,
 17
 mōnstrat 4. 4 | 198.
 20
 mōnstrataque 135.
 9
 mōntanaque 41. 7
 mōntanis 108. 20
 mōntes 67. 3 | 146.
 II
 mōnuī 147. 5
 mōnuīt 153. 7
 Mōpsofiā 82. 3
 mōra 20. 8 | 21. 13
 28. 8 | 71. 9
 mōrā 155. 12 | 206.
 10 | 208. 12
 mōrabar 46. 5
 mōræ 7. 7 | 69. 6
 208. 11 | 212. 4
 mōram 206. 8
 mōrandi 6. 6
 mōrantes 211. 1
 mōrantur 163. 14
 mōrarē 202. 9
 mōrari 124. 5 | 205.
 3
 mōras 7. 15 | 17. 4
 39. 13 | 75. 10
 199. 4 | 208. 2
 mōre 90. 5 | 94. 3
 127. 4 | 165. 5
 222. 4 | 223. 12
 237. 5, 22
 mōrentur 66. 3
 mōrerer 107. 6
 mōrerere 100. 5
 mōres 124. 1 | 197.
 1 | 229. 15
 mōresque 122. 5
 mōretur 207. 6
 mōri 14. 12 | 28.
 10, 14 | 67. 14 | 68.
 18 | 95. 6 | 96. 2, 8
 mōriar 154. 8 | 212.
 5
 mōribus 59. 12 | 187.
 16
 mōrientia 134. 11
 mōrientum 136. 1
 mōrietur 73. 7
 mōritura 38. 11 | 102.
 13
 mōror 46. 1 | 238.
 12 | 122. 14 | 199.
 13
 mōrs 95. 10 | 107.
 5, 6 | 204. 8 | 220.
 13
 mōrsque 100. 16
 115. 16
 mōrsus 212. 2
 mōrtale 209. 1
 mor-

VOCABULORUM.

mortalem 196. 17	munere 167. 9	114. 14 167. 7,	88. 2 90. 12
mortalia 111. 3	muneribus 109. 7	14 172. 2	nec 2. 5, 6 6. 6
morte 20. 4 100.	munitor 51. 7	natae 162. 7 170.	10. 1 11. 2, 10
12 137. 10	munus 21. 4 84.	17	12. 5, 6 14. 7
mortem 141. 8	4	natales 146. 15	16. 5, 15 22. 6, 9
mortis 69. 8 76.	mumur 197. 14	natali 110. 2	23. 10 25. 19
13 100. 13	murmure 194. 9	natantem 209. 5	26. 7 28. 8, 14
mortisque 239. 1	230. 11	214. 5	necevit 102. 9
mostua 107. 13 153.	musarum 172. 1	natantis 195. 6	nece 20. 7 63. 4
14	murabi is 68. 1	natate 216. 7	134. 10
mota 19. 3 35. 17	mutandis 210. 1	nataret 194. 11	nece 53. 12 109.
234. 15	Myconon 234. 19	natas 119. 7 216.	17 137. 11
motâ 2. 8. 18	Mygdonia 223. 10	2	nece 119. 9 172.
motu 238. 26	Mygdonii 157. 8	natat 214. 9	17
motus 12. 6 202. 1	Mygdoniusque 57. 8	natator 199. 9 209.	nece 20. 12 141.
move 129. 17 195.		19 210. 15	13
15		nataturo 205. 6	nece 20. 8 103.
movebat 106. 18		nate 110. 1	16 104. 7
movebunt 36. 11		nati 22. 11 26. 2	nece 17. 13
movent 32. 13 88.		37. 12. 71. 13	nece 167. 16
6 103. 20 177.		83. 4	nece 20. 5
10		natis 63. 14, 18 115.	nece 109. 10 134.
moventur 27. 1		7	14
moveo 14. 7		natis 45. 13	nece 115. 1
movere 70. 1 116.		nato 4. 11 73. 6	nece 44. 6 84. 13
13 127. 16 224. 3		162. 3	nece 107. 5
moveti 65. 1		natos 54. 6 63. 3	nece 241. 17
movet 203. 2 212.		122. 15 123. 2	nece 37. 5
1 226. 20		natum 223. 6	nece 196. 5
movetis 233. 9		natura 145. 3	nece 75. 4
movetur 142. 6		naturâ 219. 6	nece 44. 9 218.
movi 97. 9		natus 10. 3 191.	16
movisset 103. 6		16	nece 53. 6 189.
movit 193. 10		navale 205. 1	5 195. 12
mox 231. 17		nave 126. 15	nece 99. 20 233.
mugisse 139. 3		naves 65. 7 163. 5	61 242. 18
mugitus 139. 7		naufraga 11. 12 204.	nece 17. 10
mulcentem 184. 17		10	nece 183. 5 238.
mulcet 13. 4		naufragus 68. 12	4
multa 6. 8 68. 6		199. 10	nece 26. 4 145.
101. 8 112. 12		navibus 191. 6	3
130. 18 147. 5		navigat 201. 11	nece 26. 20 213.
148. 16		navigium 200. 18	12
multaque 36. 1		navis 232. 19 234.	nece 185. 8 186. 2
multarum 144. 4		5	nece 242. 6
162. 6		navisve 200. 15	nece 173. 15
multis 7. 3		navita 56. 8 99.	Neceia 6. 12
multo 127. 9 201.		17 193. 10	Nemæa 90. 1
7 238. 5, 18		nautae 125. 2 216.	nemorosa 160. 1
multoque 247. 1		7	nempé 63. 2 73.
multos 128. 4 183.		nautis 125. 3	11, 16 93. 3, 10
15		ne 11. 11 22. 9	173. 2 190. 13
munera 29. 1 51.		25. 5, 9 34. 1 38.	222. 18 227. 15
10 66. 4 76. 5		2 41. 6 53. 5	nemus 32. 5 115.
105. 7 117. 18		58. 14 68. 11 74.	9
141. 12		7 77. 5 83. 1	nemusque 151. 3
			Neopto-

N

N Actum 200. 10
 Nais 152. 10
 nam 21. 9 | 49. 7
 53. 5 | 83. 1 | 98.
 9 | 100. 3
 namque 4. 10 | 33.
 3 | 154. 13 | 196.
 7 | 216. 17
 nandi 200. 17
 nando 198. 9 | 201.
 11
 nandum 205. 4
 nantem 216. 21
 nanti 209. 17 | 217.
 8
 naribus 114. 3
 narrabas 91. 12
 narrabat 2. 12
 narrantia 230. 19
 narrantis 4. 3
 narraras 70. 1
 narrare 150. 17
 narraris 102. 21
 narrâsti 44. 4
 narrat 55. 4, 11
 narrato 103. 1
 narratur 54. 7 | 162.
 11
 narravi 170. 5
 narrem 166. 15 | 169.
 7
 narres 7. 10 | 228.
 9
 nascenti 147. 19
 nascitur 51. 14 | 117.
 4
 nata 83. 10 | 61. 7

I N D E X

- Neoptolemi 84. 15
 Neoptolemo 83. 2
 nepos 160. 10
 nepote 25. 1
 nepotem 108. 13
 nepotis 79. 6
 Neptune 212. 17
   213. 7
 Neptunia 29. 3
 Neptunius 37. 3
   179. 7
 Neptunus 131. 7
 neque 9. 10 | 16. 15
   44. 5 | 52. 3 | 66.
   15 | 69. 11 | 149.
   7 | 158. 11 | 212.
   7 | 213. 1 | 222. 9
   232. 11
 nequeas 215. 6
 nequitia 30. 13 | 179.
   15
 Nereidas 45. 9
 Nereus 25. 2 | 86.
   12
 nervis 143. 9
 nescia 6. 14 | 106.
   19 | 114. 9
 nesciat 29. 3
 nescierim 59. 11
 nescieris 68. 3
 nesciet 65. 19
 nescio 25. 6 | 50. 8
   72. 14 | 105. 14
   115. 13 | 124. 2
   127. 15
 nescire 120. 11
 nescires 142. 6
 nescis 65. 8 | 93.
   11 | 163. 18
 nescisse 180. 15
 Nescio 96. 7
 Nestus 95. 22 | 96. 5
 Nestor 4. 11
 Nestoris 6. 12
 neu 68. 12 | 146. 9
   197. 7
 neve 7. 13 | 25. 7
   101. 4 | 110. 16
   160. 19 | 173. 10
 nexa 44. 14
 nexis 213. 4
 ni 84. 2 | 138. 8
   172. 2 | 195. 10
 niger 145. 10
 nigra 114. 4
 nigri 15. 8
 nihil 108. 11 | 179.
   12 | 185. 7 | 188.
   18 | 191. 3 | 195.
   16 | 207. 2
 nil 1. 2 | 97. 18
   121. 16 | 125. 14
   149. 5 | 164. 8
   171. 13 | 179. 14
 Nilus 140. 9
 nimiam 139. 12
 nimiram 158. 6
 nimum 50. 3 | 57. 1
   172. 15 | 228. 15
 nimumque 102. 7
 nimum 3. 5 | 106.
   15 | 110. 17 | 122.
   17 | 126. 17 | 185.
   9
 nimumque 5. 3
   13. 5
 nisi 12. 9 | 13. 3
   29. 7 | 37. 5 | 38.
   25 | 46. 16 | 50. 7
   68. 2 | 87. 3 | 97.
   17, 18
 Nisades 146. 8
 Nisadesque 146. 8
 nifu 38. 6
 nitida 165. 5
 nitidis 239. 4
 nitidus 152. 5
 nititur 59. 4
 nitor 197. 12
 niveo 194. 8 | 224.
   8
 nivibus 170. 13
 nivis 127. 4
 nivosa 113. 3
 nixa 235. 18
 nixus 160. 6
 nobile 185. 15
 nobilis 214. 7
 nobilitas 40. 13 | 61.
   6
 nobilitate 181. 2
 nobilitatis 159. 16
 nobis 14. 5 | 17. 14
   23. 8 | 34. 15 | 37.
   7 | 46. 12 | 57. 9
   58. 2 | 69. 14 | 75.
   15 | 79. 1 | 83. 18
   84. 4
 noce 184. 12
 noceamve 68. 11
 noceant 229. 22
 nocebat 79. 9
 nocebit 29. 9
 nocebo 219. 15
 nocens 31. 6 | 117.
   14
 nocent 11. 6 | 176.
   8
 nocentes 119. 7
 nocenti 68. 11
 noceo 219. 15
 nocere 119. 2 | 127.
   14
 noceret 216. 4
 nocēs 233. 12 | 241.
   4
 nocet 27. 4 | 232.
   12
 nocitura 38. 5
 nocte 59. 14 | 88. 6
   102. 6 | 130. 2, 3
   152. 4 | 162. 11
   172. 12
 noctem 2. 6 | 199. 1
 noctes 121. 17 | 188.
   7 | 209. 15
 noctibus 22. 5 | 168.
   13 | 194. 18
 noctis 130. 9 | 134.
   15 | 135. 2
 nocturno 5. 4
 nocuere 240. 2
 nocuit 58. 15 | 70.
   9 | 86. 9
 nodoso 101. 15
 n lim 223. 4
 nolle 179. 10 | 207.
   10
 nolles 149. 8
 nollet 11. 9
 nomen 22. 10 | 77.
   2, 9 | 84. 15 | 98.
   2 | 102. 10 | 128.
   2 | 144. 12
 nomina 38. 10 | 43.
   3, 7 | 61. 5 | 79. 4
   100. 4 | 105. 5 | 127.
   6 | 142. 5
 nomine 2. 11 | 18.
   8 | 39. 4 | 50. 7,
   11 | 70. 6 | 84. 15
   94. 10 | 170. 7
 nominer 87. 11
 nominibusque 14.
   2
 nominis 26. 10 | 145.
   6 | 176. 14
 non 2. 4, 8 | 7. 11
   11. 4 | 12. 9 | 13.
   10 | 14. 15 | 20. 2
   21. 7 | 23. 3 | 24.
   14, 15 | 25. 6 | 30.
   7. 13 | 31. 2
 nondum 42. 9 | 73.
   6 | 162. 13 | 209.
   17 | 213. 3 | 241. 7
 nōram 106. 4
 nōrat 144. 10
 nōruot 57. 1 | 61.
   16 | 200. 1
 nos 6. 12 | 25. 3
   36. 9 | 70. 9 | 99.
   7 | 105. 9 | 110.
   14 | 119. 1, 4
 nosces 165. 17
 nōsse 173. 18 | 211.
   17
 nofter 21. 12 | 147.
   14 | 183. 12 | 191.
   19 | 207. 2, 8
 nōsti 18. 1
 nostra 8. 8 | 11. 5
   16. 13 | 25. 4, 8
   30. 14 | 34. 6 | 35.
   8 | 58. 6 | 65. 1
 nostrā 219. 1 | 239.
   18 | 241. 1
 nostræ 72. 1 | 104.
   7 | 115. 15 | 163.
   16 | 195. 11 | 205.
   1 | 219. 2
 nostraque 118. 12
   239. 9
 nostram 29. 1 | 166.
   3
 nostras 17. 5 | 30.
   11 | 112. 5 | 120.
   1 | 106. 12 | 197.
   13 | 225. 7 | 233. 2
 nostri 3. 1 | 28. 9
   43. 10 | 63. 11
   99. 14 | 110. 15
   122. 2 | 174. 15
   184. 14 | 204. 13
 nostris 10. 12 | 25.
   19 | 42. 5 | 96. 11
   106. 13 | 147. 9
   169. 3 | 186. 10
   242. 2
 nostro 12. 6 | 52.
   2 | 72. 8 | 76. 5
   79. 11 | 150. 1
   151. 14 | 258. 17
 nostros 44. 11 | 81. 7
   148.

VOCABULORUM.

148. 13 178. 1	novercâ 62. 3	122. 10 179. 4	107. 11
200. 1	novi 204. 1 241.	212. 18 136. 15	nuptaque 64. 4
nostrum 108. 9	14	num 105. 7 177.	154. 17
146. 7 179. 9	novis 106. 17	1, 2 190. 20 202.	nuptam 123. 15
222. 17 224. 15	novis 164. 10 167.	14 226. 6	nuptarum 135. 10
237. 17 240. 10	10	numen 116. 2 118.	nupturaque 154.
nostrum 31. 9 100.	novissima 72. 1 96.	9 152. 6 157.	17
8	11	14	nupturæ 238. 12
nostrumque 26. 15	novissimus 129. 15	numeramus 11. 3	nurui 66. 13
nota 26. 1 75. 3	novit 198. 19	numerari 198. 21	nurum 22. 4 58.
85. 18 93. 2 158.	novitatis 189. 11	numeras 139. 10	14
18 170. 2 180.	novo 135. 10 136.	numeravimus 123.	nurus 25. 1 47. 2
6 228. 15	4 186. 6	9	60. 8 78. 2 135.
notâ 87. 4 193. 6	novos 83. 16	numeremur 36. 9	4 146. 8 167. 2.
232. 2	novus 188. 15 210.	numeres 11. 3 80.	12 190. 2
notæ 156. 5	13	4	nusquam 99. 17
notamque 207. 21	nox 14. 12 84. 7	numero 9. 2 61.	nutrice 207. 5
notanda 16. 12	86. 7 106. 1 114.	13	nutricis 199. 5
notandus 31. 10	18 130. 3 138.	numeroque 166. 15	nutrix 9. 8 106.
notare 161. 2	11, 12	181. 13	5, 6, 11 107. 2
notas 30. 2 201.	noxque 27. 4 66. 8	numeros 35. 12 78.	198. 11 228. 5
14	noxæ 71. 12	14	214. 12
notasti 228. 13	nube 87. 16 112.	numerum 98. 18	nutum 170. 20
nota 6. 11 21. 2	10 229. 5	Numidesque 144.	Nympha 42. 10, 12
43. 6	nubebam 79. 9	17	84. 4 93. 1 164.
notavi 169. 13 182.	nubendi 223. 14	numina 12. 6 13.	2
13	nubente 224. 11	9 23. 19 26.	Nymphæ 3. 12 41.
notavit 218. 17	nubere 42. 12 87.	13 41. 7 42. 5	9 47. 3 153.
notus 38. 2	16	70. 3 133. 1 149.	9
noti 151. 13	nubiferis 24. 4	10 174. 13 223.	Nymphas 71. 1
notior 87. 17	nubite 109. 13	4 227. 5 229. 5	Nymphis 162. 3
notis 24. 4 30. 1	nuda 44. 2 68. 10	numine 33. 2 229.	229. 11
65. 14 113. 9	95. 14 165. 5	2	
182. 16 228. 18	nudâ 140. 2	numinibusque 164.	
240. 15	nudas 184. 16	4	
noticia 87. 3	nudi 165. 6	numinis 131. 10	
noto 71. 7 98. 10	nudo 128. 17	nunc 6. 16 9. 13	
105. 1 108. 6	nudos 195. 4	11. 6 12. 13, 15	
182. 8	nulla 21. 14 26.	16. 9 22. 10 26.	
notos 11. 8	17, 20 46. 16 47.	19 28. 5	
notus 20. 10 195.	9 71. 9 89. 6	nuncia 35. 9 95.	
10	99. 18 103. 14	3 157. 6 159. 2	
nova 31. 5 42. 1	nullâ 48. 9 71. 16	nunciis 120. 10	
65. 9 106. 20	195. 18 200. 17	160. 16	
112. 5	nullaque 154. 16	nunquam 17. 9 35.	
novâ 211. 14	186. 3 107. 13	16 41. 4 86. 3	
novam 175. 4	nullæ 151. 18	149. 9 203. 5	
novas 126. 10	nullam 18. 1	210. 6 217. 6	
novat 35. 14	nulli 79. 6 249.	218. 13 234. 3	
novata 3. 5	13	nunquid 177. 3 235.	
novem 149. 10	nullis 8. 7	2 239. 15	
noverca 165. 3	nullo 26. 6 106.	nuper 9. 4 54. 11	
noverca 38. 9 39.	2 166. 9	77. 1 171. 2	
6 62. 2 86. 6	nullum 68. 15 147.	nupta 24. 15 38.	
89. 8 122. 16	13 167. 13	1 49. 1 75. 1	
212. 4	nullos 97. 11, 12	78. 12 87. 11, 14.	

O

O 2. 2   5. 3   24.
7   38. 5   54.
3   62. 7   96. 12
105. 9   107. 9
110. 11   116. 5
119. 11
obelle 83. 8   199.
20
obeft 41. 9   60. 2.
obeunda 106. 10
oblique 59. 5
obliquo 36. 12
oblita 84. 11   178.
13
oblite 5. 3
oblitos 98. 22
oblitos 104. 2   190.
8
obmurmurat 155.
17
obortis

I N D E X

- abortis 84. 9 | 125.
     15 | 148. 15
 oborto 223. 9
 obrepens 208. 10
 obruat 190. 10
 obruet 69. 10
 obrutus 2. 3
 obscenam 49. 13
 obscura 212. 10
 obscuras 76. 6
 obsequium 54. 6
 obsevem 75. 5
 obses 12. 6
 obsistere 124. 7
 obitas 232. 18
 obstat 12. 3 | 67. 7
     154. 13 | 202. 14
 obstat 173. 10
 obstitit 136. 15 | 195.
     5
 obstupui 160. 15
     164. 9
 obvetior 216. 13
 obvia 83. 12
 obviaque 63. 1 | 215.
     8
 obumbret 180. 16
 occidere 103. 22
 occidit 69. 16 | 72.
     3
 occubuit 95. 1
 occulit 6. 5
 occultè 186. 15
 oculis 182. 16
 occurramque 19. 18.
 occurrent 68. 17
 occurrenter 167. 1
 occurrit 130. 7
 occurrunt 100. 15
 ocellos 44. 11 | 106.
     7
 oculi 84. 9 | 97. 18
     113. 12
 oculique 220. 17
 oculis 17. 1 | 19. 4.
     18 | 45. 7 | 66. 7
     94. 2 | 96. 11 | 98.
     23 | 103. 7
 oculo 183. 5
 oculos 9. 7 | 28. 2
     69. 1 | 93. 19 | 107.
     5 | 115. 1, 2 | 125.
     10
 odi 66. 11
 odia 67. 13
 odio 233. 12
 odiofo 207. 7
 odisse 41. 9
 odit 147. 5
 Oechaliam 85. 7 | 94.
     8
 Oenea 95. 14
 Oenides 25. 20 | 36.
     7
 Oenone 42. 3 | 43.
     6, 13 | 46. 16 | 49.
     9 | 50. 13
 Oenone 43. 16 | 189.
     4
 Oeta 95. 7
 offenderis 204. 13
 offensam 240. 20
 offenso 129. 4
 offensos 233. 4
 offerat 227. 16
 officii 234. 4 | 178.
     9
 officis 70. 7 | 102.
     18
 officio 79. 4 | 186.
     6 | 225. 6
 officiosa 102. 8 | 196.
     12
 officium 54. 5 | 125.
     19 | 200. 15 | 242.
     18
 Ogygio 99. 4
 Oleniumque 203.
     10
 olet 147. 14
 olim 79. 15
 olivæ 107. 17
 olor 64. 6
 omen 84. 16 | 127.
     11 | 131. 13
 omina 223. 3
 ominaque 88. 6
 omine 68. 15 | 187.
     3 | 104. 13
 omne 38. 14 | 58.
     3 | 62. 4 | 97. 1
     99 | 17 | 113. 4 | 116.
     6 | 150. 5
 omnem 208. 17
 omnes 8. 11 | 28. 7
     38. 3 | 80. 1 | 114.
     11 | 145. 5 | 161.
     3, 4 | 175. 8
 omni 152. 5
 omnique 145. 17
 omnia 4. 10 | 7. 4.
     33. 4 | 66. 3 | 69.
     13 | 82. 6, 7
 omnibus 9. 5 | 137.
     8 | 191. 5 | 197. 7
 omnis 129. 8 | 138.
     9 | 194. 2 | 206. 3
 onerare 150. 1
 oneri 187. 11
 onus 26. 10 | 61. 12
     87. 15 | 92. 12 | 106.
     10 | 215. 6
 onusque 33. 10 | 107.
     14
 opaca 151. 10
 opacæ 159. 11
 ope 33. 12 | 59. 16
     123. 6 | 231. 10
     232. 14 | 242. 3
 opem 26. 4 | 51.
     13 | 98. 4 | 107. 5
     111. 2
 operata 88. 1
 operi 80. 8
 operis 192. 8
 operosa 14. 15
 operoso 22. 14
 opes 8. 8 | 18. 5 | 24.
     2 | 25. 14 | 47.
     1 | 74. 2 | 78. 4
 opibus 190. 11
 opis 52. 1
 oporteat 159. 3
 oportet 8. 1
 oportuit 62. 17
 oppida 158. 16
 opposita 54. 14
 oppositas 178. 8
 oppositii 264. 11
 oppositus 128. 18
 opposuit 42. 5
 oppugnant 36. 13
 optabo 204. 9
 optare 183. 15
 optarem 184. 9
 optas 183. 15
 optat 124. 3
 optata 232. 2
 optavi 158. 18.
 optima 118. 2 | 222.
     16 | 231. 17
 opto 16. 11 | 157. 11
     166. 5
 opus 23. 3 | 104. 8
     136. 16 | 142. 6
     143. 10 | 145. 18
     155. 10
 ope 32. 10 | 34. 12
     35. 6 | 37. 4 | 57. 11
 oraque 51. 8 | 106.
     22 | 112. 8 | 222.
     6 | 288. 17
 orabat 82. 9
 orantis 171. 4
 oras 154. 3
 orat 115. 7
 orba 26. 1 | 63. 14
     83. 10 | 110. 10
     237. 20
 orbe 6. 7 | 10. 11
     11. 1 | 35. 4 | 51.
     14 | 63. 16 | 132.
     13 | 144. 12
 orbem 65. 11 | 86.
     11
 orbis 140. 14 | 177.
     11
 ordine 9. 6 | 79. 8
     97. 19 | 199. 3
     228. 11
 ore 4. 3 | 12. 14
     30. 4 | 35. 2 | 71. 7
     83. 12 | 103. 9
     105. 15 | 108. 10
 Orestæ 77. 9 | 84.
     15
 Oreste 78. 5
 Orestes 84. 1
 Orestri 81. 1
 origine 214. 7
 origo 33. 7
 oris 4. 11 | 95. 15
     184. 2 | 190. 17.
 oriunda 74. 17
 Ormeni 89. 4
 ornavit 93. 1
 oro 41. 3 | 45. 9
     64. 3 | 103. 20
 orsus 115. 14
 orta 106. 17 | 155.
     13 | 158. 6
 ortu 164. 17
 ortus 168. 11 | 199.
     2 | 229. 14 | 235.
     5
 osque 58. 4
 oscula 17. 4 | 21.
     14 | 27. 16 | 39.
     10 | 45. 3 | 110. 7
     124. 9
 ossa 6. 5 | 25. 10
     26. 11, 12 | 37. 9
     44. 4 | 59. 8 | 74.
     14 | 85. 3 | 102. 17
     offibus

VOCABULORUM.

effibus 34. 10 118.	par 164. 17 221.	Pari 126. 13 161. 11	233. 18 239. 20
12	6 225. 20 226.	102. 6	parva 22. 8 133. 7
ostendi 164. 6	10	pari 87. 16 206. 5	163. 9
ostendit 151. 1 164.	parabis 128. 5	Paridi 78. 12 128. 10	parvum 108. 13
5	parancie 83. 16	165 17	parvus 218 13
ostendo 103. 19	parantur 49. 9 115.	Paridis 159. 13 220.	Pasiphaë 33. 9
ostro 122. 7	11 238. 11	11	passa 28. 17 179.
otia 211. 8	pararis 78. 13	pariens 235. 18	12
ovem 111. 8	paras 29. 5 67. 6	Paris 43. 13, 16	passis 59. 7 188.
ovis 53. 2 60. 6	parat 9. 5	127 15 128. 10	13
160. 3 200. 14	parata 14. 7 83. 2	176. 12 180. 1	passo 227. 11
	parati 102 7	183. 16	passos 222 2
	paratibus 165. 9	parter 23. 13 31. 6	passura 100. 13
	paratis 131. 4	86. 13 123. 8	passus 100. 6 207.
	para ui 189. 9	125. 21 164. 13	13
	paravit 128. 23	196. 9 205. 7	passus 46. 16
	parca 167. 7 234.	231. 22	patens 48. 3
	18	pariterque 105. 7	patent 19. 4 233. 9
	parcâ 109 13	paro 72. 12	patentia 72. 9
	parcas 41. 3	Parthaus 201. 4	pater 7. 14 15. 4
	parcat 39. 14 200.	paris 23. 12 80. 2	28. 5 58. 4 60.
	12	14. 1 96. 14 116.	8 71. 13 79. 7
	parcatur 69. 7	13. 15 127. 12	15 80. 6. 10 83.
	parcè 40. 14 44. 9	135. 2 141. 3	4, 9 88. 10 96.
	66. 13 74. 15	175. 9 185. 1	9
	172. 9 195. 15	209. 1	paterque 69. 2 74.
	204. 15 214. 1	parique 73. 4	18
	217. 5 214. 3, 5	parta 63 15 191. 12	paterer 163. 12
	239. 11	236. 11	paterere 195 14
	parcere 40. 14 128.	partaque 27. 10	paterna 38. 2 99. 23
	6	parte 14. 6 54. 8	109. 6
	parceret 62. 6	71. 16 101. 16	paternis 129. 2
	parcis 217. 5	145. 17 151. 15	paterve 212. 3
	parcite 128. 15	182. 12	patet 7 5 18. 9
	parcius 78. 3	parem 220 7	152. 13 179. 18
	parens 26. 2 37. 12	partes 79. 16 204.	pati 75. 14 100.
	57. 10 71. 13	9	14
	123. 8 166. 9	Parthenis 89 3	patiuntur 193. 6
	195. 2, 8	partibus 60. 3	227. 7
	parente 34. 4 73. 7	partis 8. 12	patiar 196. 3 212.
	84. 3 94. 8 123. 8	partu 159 5 227.	11
	239. 18	15	patiari 25. 7, 6 42. 7
	parentem 80. 3 85. 1	parturit 123. 18	166 3 171. 14
	181. 5	partus 74. 6 89.	224. 4
	parentes 194. 3 228.	4. 10 122. 16	patienter 206. 4 222.
	7	228. 2	12
	parenti 63. 17 100. 3	partus 191. 8	patientius 211. 7
	134. 5	parva 20. 8 75. 12	patior 13. 14 93.
	parentibus 232. 21	83. 9 89. 12	20
	parentis 16. 1 38. 7	147. 8 188. 16	patitur 30. 18 58.
	79. 18 136. 9	221. 18	13
	137. 3 139. 5	parvas 199. 4	patrem 62. 11 15. 5
	146. 15 190. 18	parui 206. 8	173. 2
	parentur 191. 15	parum 22. 9 34.	patri 104. 6
	parentes 22. 16 133. 2	1 89. 11 110. 3	patria 26. 24 27. 12
	212. 2	138. 16 234. 12	37. 2 96. 10
			X patria

I N D E X

patriâ 50. 7 | 56. 8
 60. 10 | 211. 5
 patriaque 26. 14
 102. 19 | 171. 9
 patriæ 16. 2 | 23.
 12 | 26. 4 | 18. 3
 96. 10 | 102. 16
 145. 8
 patriæque 145. 1
 patriam 111. 5 | 189.
 10 | 199. 13
 patriæque 49. 11
 72. 5
 patriis 10. 4
 patrique 24. 13
 patriis 70. 11 | 138.
 17 | 139. 6 | 196. 8
 patrio 3. 11 | 119.
 6
 patrio 0. 13 | 16. 16
 77. 3 | 85. 3 | 107.
 16
 patrium 73. 15
 patrius 109. 1
 patruelia 137. 11
 patrii 85. 3
 patruque 140. 13
 patulo 160. 4
 pauca 21. 5, 6 | 179.
 13
 paucaque 208. 13
 paucis 109. 15 | 204.
 5
 paucos 231. 8
 pavet 134. 15
 Pavidas 24. 5
 pavidi 228. 7
 pavium 216. 14
 pavite 52. 1
 pavit 90. 8
 pauloque 192. 9
 paulum 207. 9
 pauper 46. 15 | 117.
 14 | 167. 3
 pauperi 46. 16
 pax 86. 13
 peccans 212. 7
 peccant 180. 9
 peccas 212. 6
 pecca um 224. 2
 peccatura 182. 7
 peccav 230. 19
 peccem 180. 15
 peccemu 1. 3, 7
 pecces 157. 13
 peccoris 200. 15
 peccorisque 8. 13
 peccar 126. 9
 peccados 126. 1
 peccora 23. 19 | 30.
 16 | 46. 7 | 76. 7
 97. 15 | 103. 17
 107. 8
 peccoraque 80. 14
 peccore 28. 16 | 54.
 15 | 102. 2 | 17.
 10 | 120. 6 | 121.
 18
 peccoribus 109. 6
 peccois 158. 7 | 159.
 14 | 186. 15
 peccus 3. 7 | 24. 6
 28 | 183 | 31 | 96.
 5 | 149. 1. | 50. 6
 184. 11
 peccusne 155. 7
 peccum 88. 5
 peccus 203. 10
 pede 51. 2 | 86. 10
 109. 10 | 234. 7, 8
 235. 14
 pedem 154. 4 | 161.
 16
 pedes 25. 12 | 35. 4
 91. 10 | 97. 20
 114. 3 | 122. 4
 139. 10
 pedibus 92. 13 | 138.
 17
 pedum 160. 7
 Pegasides 144. 11
 Pegasus 42. 3
 peju 31. 4. 12 | 66. 12
 97. 2 | 120. 18
 pejusque 63. 15
 pelagi 158. 7 | 214.
 5
 pelagique 69. 5
 pelago 17. 10 | 68. 5
 118. 8
 pelagoque 12. 1 | 30.
 1
 Pelasgi 135. 3
 Pelasgi anas 86. 1
 Pelasgida 155. 17
 Pelasgo 91. 9
 Pelasgos 113. 5
 Pelasgum 116. 7
 Pelens 28. 6
 Pelæ 60. 3 | 116. 7
 Pelias 27. 14 | 111. 8
 Pelides 8. 3
 pellere 10. 1 | 56.
 12
 pelleret 58. 15 | 93. 19
 122. 1
 pellice 45. 12 | 211.
 8
 pellis 63. 7 | 94. 10
 140. 10
 pellitur 140. 14
 Pelopeia 83. 1
 Peopetius 79. 1
 Pelopen 80. 3
 Pelopis 181. 4
 Pelopisque 80. 3
 pelstata 236. 13
 Penates 24. 13
 Penates 69. 9
 Penaribus 62. 3
 pendentem 52. 3
 penitentia 45. 5
 151. 7
 pendet 4. 3 | 98. 6
 214. 8
 pendula 2. 7
 Penelope 1. 1 | 8. 2
 penitus 106. 13
 214. 16
 pennas 153. 13
 pennis 195. 21
 pensa 25. 5 | 91. 16
 101. 4
 pensare 20. 7
 Penthesilea 236. 14
 pendit 92. 12 | 196.
 4
 peperis 61. 11
 peperisse 191. 7
 peperit 37. 12
 pepegit 158. 27
 226. 1
 pepulit 121. 13
 per 5. 8 | 9. 4 | 13.
 1, 2, 5, 8 | 17. 4
 22. 2, 13 | 23. 19
 26. 11 | 32. 2, 6
 36. 1 | 39. 7 | 41. 3
 43. 4 | 44. 4 | 45.
 16 | 46. 13 | 58. 5
 59. 7
 perque 13. 3 | 26.
 13, 15, 16 | 74. 10
 76. 3 | 81. 4 | 97. 12
 133. 2, 3
 peracta 238. 8
 peractâ 235. 3
 peractro 112. 13
 peragit 146. 13
 147. 3
 perambulat 94. 13
 percussus 96. 5
 percutiente 36. 2
 perdam 68. 11, 13
 perdat 49. 12
 perde 107. 10
 perdendas 41. 6
 perdere 29. 3 | 65.
 3 | 115. 17 | 233.
 14
 perdiderim 65. 4
 perditâ 69. 11
 perdo 58. 11
 perdomuisse 121. 12
 perream 188. 9
 perream 188. 1
 perream 67. 12
 peregit 37. 13
 peregrina 72. 11
 peregrinam 6. 8
 peregrinas 102. 15
 peregrini 118. 1
 peregrinis 82. 1
 peregrino 7. 9
 peregrinos 98. 1
 peremptos 55. 7
 perenne 81. 6
 perennis 138. 8
 pererras 140. 5
 pereundi 100. 15
 perfer 110. 18
 perfida 224. 1
 perfide 16. 4 | 69. 11.
 72. 8 | 99. 14
 perfidiæ 63. 4 | 68.
 8
 perfidos 33. 11
 perfracta 37. 9
 perfruar 10. 18
 perfruiturque 168.
 14
 perfruar 84. 6
 perfundere 110. 5
 perfusa 141. 15
 Pergama 4. 5 | 5. 13
 39. 4 | 73. 13 | 189.
 13 | 223. 15
 Pergis 19. 16
 periculo 176. 5
 pericula 2. 8 | 7. 6
 100. 7
 perière 141. 9
 perii 113. 9
 perill

VOCABULORUM.

perat 209. 20 212. 16	petas 174. 16 242. 2	Phæbus 130. 1 144. 9 152. 13 154. 6	pignora 14. 5. 6, 14 123. 2 204. 4
perire 20. 4 35. 10 95. 4 233. 6	petat 28. 17 33. 6	Phœnix 27. 17	pignore 37. 15
perisset 112. 11	petatur 163. 18	Phryges 149. 8	pignoribus 62. 6
perit 222. 16	pete 28. 15 49. 4 30. 3 153. 5	Phrygia 94. 6	pignus 36. 8 95. 10 110. 3
perjura 223. 15 226. 5	petebas 196. 17	Phrygiâ 68. 18 163. 1	pigrâ 238. 15
perjuri 100. 10	petebat 2. 2	Phrygiæ 181. 7	pineâ 113. 10
perjuria 68. 17 224. 15 227. 9	petemus 153. 9	Phrygas 78. 4 27. 10 167. 2	pinet 163. 1
perlege 42. 1 99. 9 157. 8	petenda 128. 12 152. 12 241. 18	Phrygii 49. 14	pingit 4. 5
perlegis 41. 12 42. 1	petendus 237. 8	Phrygiis 42. 3 190. 17	pinguis 92. 4
perlucidus 152. 5	peterem 162. 16	Phrygiis 42. 3 190. 17	pinguis 6. 3
permaneam 42. 16	peterent 114. 7	Phrygio 6. 3	pinus 201. 10 178. 14
permanet 139. 1 166. 2	peterere 220. 15	Phrygiis 171. 8	Pirrhon 37. 4
permisit 79. 13 226. 7	peteres 111. 2 237. 7	Phryx 167. 15 17 Phryxæ 60. 6	Pirihoüm 37. 6
permittit 79. 13	peti 169. 4 198. 16 219. 19	Phryxæ 60. 6	Pirihoümque 37. 8
permittitur 240. 9	petière 162. 7	Phrixæam 111. 8	Pisandrum 8. 9
pernoctet 205. 11	petiit 111. 8 219. 3	Phyixique 215. 3	piscibus 200. 2
perpetuar 222. 7	petis 65. 11 73. 15 138. 3 184. 8 192. 13	Phtias 75. 17	Pitheia 37. 1
perpetuò 182. 1	petit 115. 7 171. 10	Phtius 24. 11	Pitheidos 103. 3
Perseo 145. 7	petita 73. 18 88. 6 158. 12 184. 4	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	pium 38. 13 125. 19
persequiturque 87. 18	petitum 179. 11	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	piomque 277. 4
Perseus 201. 5	positur 131. 11	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placem 221. 18
perfolvam 58. 9	peto 75. 12 123. 7 151. 3 195. 17	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placere 224. 1
perfolvenda 58. 8	petulantius 170. 9	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placat 229. 7
perisset 158. 7 204. 18	Phædra 34. 14	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placebam 145. 17
persuadere 216. 9 237. 9	Phædræ 37. 6	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placebant 2. 9
persuades 188. 11	Phaon 143. 5 148. 8 150. 7	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placebas 34. 9 162. 3
pertimui 46. 2 120. 5 230. 11	phætra 239. 11	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placebat 155. 3 161. c
pert. misse 91. 1, 10 176. 6	phætram 144. 7	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placent 24. 13
pertulit 218. 8	phætratæ 228. 12	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placere 1. 4. 6 139. 4. 148. 10
pervenias 73. 16 216. 11	Phasiacam 112. 2	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placet 19. 1 190. 18 201. 6 229. 7 238. 4
pervenit 86. 1	Phasias 10. 5	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placere 60. 3
pervia 217. 9	Phasida 176. 1 215. 19	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placidas 210. 6 217. 9
pervigil 115. 2 117. 9	Phasidos 60. 19	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placit 115. 18
pervigilem 54. 1	Phæreas 52. 1	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placido 162. 13 194. 13
pes 129. 4 198. 14	Phereclæ 158. 4	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placitum 210. 16
peffima 43. 18	Phocas 101. 1	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	pacitas 219. 17
peffus 90. 1	Phæbe 148. 7 151. 1 229. 19	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placis 18. 14
petam 190. 18 219. 16	Phæbeque 32. 8	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	pacuete 112. 3
petantur 156. 12	Phæbi 6. 16 101. 5 106. 17	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placui 72. 11
	Phæbo 153. 15	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	placuisse 88. 9

I N D E X

134. 5 | 147. 15
 placuisset 83. 5
 placuit 34. 3 | 83. 5
 145. 7
 plaga 113. 4
 plangendo 103. 17
 planget 175. 6
 plangi 108. 21 | 149.
 15
 plangore 98. 17
 planguntur 212. 9
 planxi 46. 7 | 121. 1
 plebe 159. 15
 plectitur 109. 18
 plector 69. 14 | 233.
 10
 pleetra 27. 1 | 154.
 16
 Pleiones 160. 10
 plena 2. 9 | 71. 4
 82. 7 | 115. 6
 plenâ 177. 14
 plenas 25. 4
 plenior 225. 6
 plenis 31. 7
 pleno 10. 11 | 159.
 10
 Pliada 166. 7
 Plias 203. 10
 plorantes 259. 9
 plorer 46. 11
 plumi 180. 14
 plumis 81. 10
 plura 124. 9, 10
 142. 1
 plures 214. 14, 15
 220. 1
 pluresque 213. 7
 plurima 41. 3
 plurimus 12. 14 | 146.
 4
 plus 27. 17, 18 | 62. 3
 79. 8 | 86. 9 | 105.
 11
 pocula 169. 1 | 170.
 15
 poena 42. 8 | 70. 2
 103. 15
 poenâ 224. 16
 poenaeque 73. 8
 poenâ 12. 13 | 100. 16
 139. 3
 poenam 123. 17
 poenas 13. 10 | 68. 8
 71. 3 | 118. 10 | 230.
 10
 poene 138. 4 | 145. 4
 164. 10
 poeniteat 134. 13
 poenitet 14. 10 | 25.
 11 | 73. 2
 poenituisse 179. 18
 poenituit 180. 1
 poëtâ 236. 6
 poëtæ 213. 7
 poëtria 154. 1
 pollice 91. 5 | 192.
 18 | 207. 12 | 225.
 3
 pollicita 158. 2 | 165.
 20
 polliciti 61. 2 | 204.
 4 | 227. 4 | 237.
 18
 Polluci 82. 2
 pollutas 84. 14.
 polo 201. 4
 Polybnumque 8. 9
 Polydamanta 47. 14
 poma 168. 10 | 203.
 3
 pomaria 31. 7
 pomi 230. 7
 pomo 238. 1 | 241.
 12
 pompam 120. 16
 pompis 91. 11
 pomum 237. 1
 ponam 153. 15
 pondera 21. 5 | 106.
 9
 pondere 22. 16 | 26.
 6 | 49. 3 | 61. 2
 92. 2 | 142. 1
 151. 14 | 159. 8
 190. 14
 pondus 12. 12 | 49. 5
 68. 15 | 153. 12
 239. 8
 pone 73. 49 | 160. 16
 217. 11
 ponent 67. 15
 ponere 32. 8
 ponetur 230. 5
 ponimus 207. 21
 ponis 207. 18
 ponite 34. 6
 ponitis 206. 10
 ponitur 3. 11 | 119.
 6
 pnti 113. 4 | 201.
 9

ponto 49. 13 | 149.
 13
 pontum 212. 11
 pontus 68. 6 | 125.
 14
 ponuntur 214. 18
 popesci 51. 9
 popule 43. 11
 populeas 136. 6
 populi 104. 12 | 152.
 14
 populo 89. 6 | 94. 7
 141. 3
 populos 55. 7 | 66. 2
 74. 1
 populum 60. 4 | 166.
 16
 populus 43. 9 | 90. 4
 107. 20
 porrectus 81. 11
 porriget 194. 6
 porrigit 19. 10
 portante 158. 13
 portas 72. 12
 portenti 19. 7
 portet 149. 18
 porticibus 235. 15
 portu 178. 6 | 191. 6
 193. 10 | 200. 8
 portuque 14. 7
 portubus 164. 1
 por us 10. 2 | 17. 2
 18. 4 | 62. 18 | 102.
 19 | 140. 9 | 158. 8
 172. 3
 poscenti 21. 7 | 102.
 10
 posco 158. 1 | 218. 5
 poscont 75. 9
 posita 4. 4 | 169. 1
 positas 238. 13
 positiue 35. 1
 positus 26. 3 | 151.
 17
 posito 169. 4 | 206.
 14
 positos 36. 6 | 102.
 16
 positum 107. 14
 114. 17
 posse 3. 3 | 65. 1
 75. 14 | 104. 6
 205. 6 | 115. 17
 127. 14 | 128. 14
 139. 4 | 148. 10
 157. 10

possem 54. 3 | 165. 21
 170. 9 | 221. 5
 posses 98. 19
 possessa 184. 7
 posses 79. 8 | 127. 6
 137. 9
 possidet 40. 9 | 50. 4
 105. 4
 possum 180. 15 | 189.
 3 | 201. 11 | 206.
 2 | 220. 1 | 231. 16
 242. 3
 possint 47. 6 | 68. 3
 181. 16
 possis 29. 3 | 96. 12
 133. 4 | 140. 1
 154. 4 | 188. 11
 208. 14
 possine 220. 5
 possit 41. 4 | 72. 17
 132. 20 | 199. 13
 207. 4
 possum 99. 9 | 121. 19
 126. 11 | 196. 21
 possunt 132. 12
 post 15. 9 | 118. 7
 242. 15
 postque 208. 11
 posteritate 177. 12
 postmodo 225. 12
 228. 17
 postquam 99. 2 | 125.
 13 | 149. 14 | 162.
 9 | 163. 11 | 217.
 21
 postulat 75. 10
 posui 154. 1 | 169.
 10
 posuissent 152. 0
 potandas 167. 16
 potens 51. 13 | 127. 11
 161. 10
 potentem 123. 15
 potenti 88. 9
 potentia 181. 11
 potentis 47. 5 | 121.
 16
 poteram 106. 3 | 125.
 11 | 194. 3 | 237.
 10
 poterant 102. 1 | 125.
 10 | 183. 8
 poterat 50. 14
 poterat 128. 16 | 165.
 16
 poteris 140. 6 | 190. 3
 potent

VOCABULORUM.

poterit 39. 4 43. 13 145. 11 189. 17	102. 1 222. 11 præcordiaque 164. 9	præterito 44. 10 prætulit 56. 6 prævalidæ 91. 8 prævius 199. 2 precamur 208. 15 præantia 107. 19 præcarer 210. 6 præcari 40. 1 171. 13	Priamide 126. 19 Priamides 42. 11 156. 3 Priamo 159. 12 168. 7 Priamus 181. 8 Priamus 2. 1 47. 3 48. 1 190. 1 prima 30. 17 32. 3 33. 7 37. 11 45. 15 106. 5. 6 110. 4
potest 29. 10 89. 2 100. 15 128. 15 148. 4 156. 4 198. 22	prædicere 123. 17 præfella 116. 11 præfers 180. 9 præferur 89. 7 prægrave 92. 12 præha 4. 4 125. 8 214. 1 233. 10 præmedicatus 112. 7	prece 11. 14 25. 20 65. 1 preces 22. 14 58. 7 122. 11 precibus 25. 19 91. 11 155. 7 precibusque 8. 3 195. 17	primaque 69. 14 135. 2 primæ 141. 3 177. 1 primam 1. 8 primas 19. 10 171. 1 primis 83. 11 87. 7 primo 30. 4. 9 primo 56. 11 76. 7 primoque 85. 5 primordia 181. 7 primos 31. 1 primum 36. 9 97. 7 200. 9 228. 11 primus 129. 10 181. 10 184. 5 226. 1 prior 31. 9 46. 12 53. 9 79. 8 87. 1 115. 14 197. 3 priora 87. 4 211. 12
potestque 183. 9 potestas 115. 17 potière 227. 3 pôtitur 141. 1 potius 20. 1 68. 14 74. 1 99. 1 120. . 11 182. 2 potui 12. 10 14. 6 21. 13 77. 5 potuisse 57. 12 134. 17 149. 12 potoit 41. 1 62. 5 87. 10 109. 17 potus 170. 5 præbeat 41. 6 66. 16 præbebat 36. 3 196. 11 præbebimus 74. 7 præbeois 75. 5 præbent 29. 3 præbere 126. 1 præbet 131. 7 præbuerim 72. 16 præbuerunt 20. 6 præbuit 20. 12 42. 14 50. 12 76. 13 præceptis 125. 1 præceptaque 184. 7 præcioere 225. 7 præcinctæ 135. 7 præcincti 34. 11 præcinctus 51. 3 præcipis 188. 1 præcipitanda 154 10 præcipitata 97. 14 præcipiti 98. 10 præcipiè 34. 9 86. 9 145. 18 præconia 91. 11 164. 4 189. 5 præcordia 96. 20	præmia 72. 4 138. 18 158. 1 præmonco 129. 15 præmonuisse 191. 10 præmoniar 85. 5 præpediente 15. 18 præpedit 134. 16 præpetis 79. 12 præponere 48. 3 præpositura 31. 14 præposui 165. 11 præposuisse 16. 8 62. 8 72. 14 185. 14 præposuit 37. 5 præradiat 61. 8 præruptâ 19. 14 præfens 162. 13 172. 1 174. 16 218. 28 238. 6 præfensit 226. 5 præfente 229. 1 præsentem 237. 14 præfentes 192. 13 præfentia 211. 17 præfentisque 28. 2 præfidet 13. 7 præfignis 32. 3 præstante 23. 1 præstat 134. 5 198. 4 præstet 155. 13 præsentaque 114. 3 præter 53. 5 74. 16 108. 11 præterea 114. 5 209. 9 235. 19 præteritine 239. 17 præterita 209. 19 præteritæ 227. 11	precor 9. 6 10. 3 17. 13 24. 9 27. 15 40. 5 43. 11 52. 8 68. 13 74. 15 78. 3 110. 12 prematuro 126. 9 premie 25. 16 premendâ 102. 6 promendo 86. 9 premeres 113. 16 premeret 17. 2 premit 95. 14 147. 12 premitis 113. 6 premitur 87. 14. premunt 135. 12 prêndere 203. 3 prênderet 22. 2 prênsuras 97. 10 pietâ 17. 4 73. 10 103. 12 107. 8 200. 4 pressâ 27. 8 pressas 151. 13 presserunt 69. 12 pressimus 99. 12 pressisque 32. 5 pressisse 87. 5 pressit 106. 22 133. 2 pretio 23. 5 63. 4 pietiosa 67. 13 102. 5 pietiosaque 190. 13 pretium 51. 9 69. 6 141. 17 Priami 4. 7 22. 4 47. 2 190. 1	Priami 4. 7 22. 4 47. 2 190. 1 pro 3. 12 11. 7 26. 6, 7, 14 27. 9 34. 14 45. 12 55. 5 58. 22 62. 1 proavi 40. 10 proavo 168. 9 proavos 181. 1 proavum 80. 3 proavus 181. 3 probas 27. 11 probari 185. 5 probaris 229. 13 probâsse 218. 18 probat 16. 11 60. 7 pro-

I N D E X

- probata 161. 15
 probitas 189. 18
 probrius 189. 16
 procedit 93. 7
 procellis 67. 9
 procellosos 11. 8
 proceris 163. 3
 procerumque 60.
     I
 processi 234. 7
 proci 8. 6
 procis 72. 13 | 184. 4
 Procrustes 15. 5
 procubuisse 84. 8
 procubuisse 122. 14
     125. 16
 procul 19. 7 | 34. 15
     109. 9 | 131. 16
     153. 10 | 162. 14
     186. 17
 procuro 19. 19
 prodar 240. 15
 proderit 79. 14
 prodest 5. 9 | 68. 7
     202. 13 | 237. 11
 prodidit 62. 11 | 97.
     5
 prodigiumque 92.
     5
 prodis 106. 21
 prodita 100. 4 | 102.
     12
 proditis 232. 16
 proditur 108. 2
     157. 4
 proditus 5. 2 | 117.
     17
 producetque 132.
     5
 produxi 111. 6
 profanas 72. 19
 profecturis 49. 10
 profectus 186. 17
 proficiant 220. 9
 proficienda 237. 7
 profundi 108. 11
 profuerint 224. 20
 profugum 154. 4
 profugusque 40. 7
 profundi 198. 3
     210. 1
 profundo 81. 4
 profundum 45. 13
 profusis 99. 11
 progennere 67. 4
 progressa 32. 3
 prohibe 49. 12
 prohibent 131. 3
 prohibente 131. 15
 prohibentibus 8. 9
 prohibet 42. 1 | 180.
     10 | 198. 11
 projectæ 110. 17
 projectam 19. 17
 projecti 239. 3
 prolemque 61. 13
 proles 154. 17
 promise at 79. 7
 promiser 157. 11
     165. 1
 promittit 173. 8 | 199.
     12 | 226. 3
 promissam 217. 12
     230. 12
 promissi 58. 8 | 238.
     8
 promissique 241.
     19
 promissis 190. 12
 promisso 235. 10
 promissum 10. 10
     220. 10
 promissus 12. 15
 promitte 48. 5
 promittere 240. 3
     228. 3 | 237. 17
 promittes 228. 3
 promittit 181. 15
 promptior 130. 20
 promptum 94. 4
 prona 199. 11
 pronuba 18. 13 | 56.
     3
 pronurus 189. 14
 prope 108. 1 | 196. 2
     209. 5 | 235. 3
 propellit 232. 20
 propero 43. 15
 properabam 234.
     15
 properas 232. 3
 properantibus 12.
     3
 properas 138. 8
     140. 7 | 192. 15
     210. 2
 properata 109. 3
 properataque 39.
     13
 properes 129. 16
 propior 22. 12 | 46. 3
     120. 8 | 126. 2
 propioraque 198. 5
 propiore 174. 20
     202. 17
 propius 202. 17
 propositi 236. 10
 propositumque 163.
     13
 proprio 232. 16
 propter 25. 17 | 232. 9
     237. 8
 propulzæ 58. 1
 prora 46. 1
 proræ 194. 1
 proscindere 186. 1
 prosequar 110. 9
     161. 15 | 205. 15
 prosequitur 72. 2
 prosequor 45. 7
     114. 15
 proficit 151. 3 | 240.
     2
 proficit 67. 7
 proficer 25. 2
 profectu 98. 8
 prospera 162. 1
     214. 12
 prospiciens 99. 5
     160. 6 | 207. 7
 profpicimus 208.
     15
 prospicio 19. 6
 proterva 51. 2 | 83.
     4
 protervè 105. 2
 protervis 182. 9
 protervus 179. 13
 Protefilæ 125. 4
 Protefilæus 125. 4
     128. 20 | 132. 18
 protinus 10. 8 | 19.
     8 | 54. 15 | 68. 17
     97. 15 | 121. 1
     142. 4 | 153. 5
     160. 20
 proveniunt 143.
     10
 prout 241. 3
 proxima 182. 1
     185. 12
 prudens 51. 16 | 236.
     18
 prudensque 237.
     25
 proinâ 97. 7
 publica 201. 2
 pudenda 48. 4
     150. 3
 pudendus 44. 10
 pudentes 221. 3
 pudet 75. 1 | 150. 17
     147. 17 | 176. 6
     183. 2 | 209. 10
     233. 3 | 239. 5
 pudibunda 108. 11
 pudica 62. 10 | 180.
     9
 pudicis 8. 3 | 88. 1
 pudicitia 48. 10
 pudicitiz 172. 18
 pudicum 65. 3
 pudor 9. 1 | 30. 5
     40. 7 | 71. 3 | 93.
     9 | 106. 7 | 107. 2
     150. 5
 pudore 54. 1 | 71. 10
     147. 2 | 192. 11
     236. 7
 pudorem 20. 7 | 108.
     6
 pudori 87. 3
 pudoris 71. 4 | 178. 13
     181. 17 | 184. 14
     242. 14
 pudori 30. 6 | 89. 13
     149. 16
 puella 10. 7 | 23. 4
     28. 8 | 77. 8 | 78.
     10 | 83. 12 | 102.
     12 | 116. 16 | 149. 2
     167. 14 | 183. 10
     192. 10 | 193. 2
     202. 8.
 puellæ 4. 2 | 23. 1
     52. 5 | 90. 5 | 116.
     13 | 137. 15 | 143.
     12 | 146. 5 | 162.
     5 | 217. 5 | 233.
     15
 puellam 14. 15 | 27. 5
     139. 3
 puellares 97. 20
 puellas 37. 11 | 41. 9
     91. 1 | 219. 17
 puellis 1. 3 | 130. 3
     180. 7 | 206. 7
     212. 15
 puer 9. 3 | 69. 9 | 87. 8
     88. 10 | 96. 11
     109. 15 | 148. 12
     162. 2
 puerilibus 52. 7
 pueris 120. 13
     puero

VOCABULORUM.

puero 69. 7 100. 2	187. 8	20. 5 59. 16 175.	quales 5. 11 9. 4
pugna 27. 4 128.	putabam 120. 5	5 182. 12	236. 13
13	putabas 237. 7	quaque 108. 16	qualisque 229. 9
puzabit 132. 8	putant 27. 1 152. 6	201. 10	qualiter 94. 6
pugnæ 94. 16	putare 132. 12	quaque 84. 10	quam 21. 1 24. 11
pugnans 215. 3	putarem 98. 11	quæ 6. 6 7. 9, 11	28. 10 45. 4 100.
pugnare 27. 3 40. 3	putares 108. 15	10. 7 11. 3, 5	12 123. 12 128.
128. 5	putaret 174. 1	13. 7 14. 11 18	10 143. 12, 17
pugnares 7. 2	putas 172. 16 192. 2	2, 3, 7 23. 6, 14	quàm 7. 10 27. 7,
pugnas 22. 9	231. 1	24. 2, 16 25. 6	17. 18 49. 5 53. 9
pugnat 128. 19	putat 16. 12 90. 6	26. 15 30. 6	63. 17 68. 13 76.
212. 8 226. 15	195. 2 232. 17	quæque 32. 12 46.	5 86. 9 87. 7,
pugnamus 188. 15	233. 8	12 65. 8 69. 4	13 93. 6
pugnet 84. 8 128.	putavi 11. 7 14. 13	92. 9 119. 3 121.	quamque 6. 10 65.
9	11. 1	13 134. 8	16 99. 6 161. 2
puicherrima 24. 17	putem 185. 4	quæcunque 7. 6 14.	231. 11 232. 8
83. 19 106.	putes 69. 4 94. 8	14 22. 7 51. 3	quamlibet 22. 4
17	135. 17 176. 17	100. 14	53. 7 110. 14
pulcherrime 38. 5	180. 12 204. 3	quæquam 26. 9	221. 15
pulchræ 161. 13	208. 5, 8 216. 6	quælibet 36. 6 62. 16	quamprimum 187.
pulchrior 161. 14	pute ur 100. 7	80. 2	2
pulsa 190. 20	puto 18. 1 127. 14	quæras 30. 12 37. 13	quamvis 21. 8 24. 1
pulsâ 94. 9	168. 3 181. 1,	69. 15 166. 7	41. 9 50. 5 66. 11
pulsat 103. 8 233.	2 200. 10 210.	quærat 27. 3 60. 10	67. 11 92. 6 130.
2	3 224. 14 230.	63. 16.	17
pulsata 15. 8	13	quærebant 21. 12	quando 2. 8 66. 1
pulsio 207. 20	Pygmalionis 74. 2	quærenda 65. 11	150. 13, 15 180. 2
pulsu 160. 7	Pylo 6. 13	quærens 164. 16	quanquam 150. 9
pulsu 92. 14	Pylon 6. 12 9. 5	quærenti 2. 6 128.	209. 8
pulvere 32. 9	Pyrrhæ 153. 1, 3	11	quanta 54. 4 73. 14
pulvino 216. 20	Pyrrhe 77. 8	quærere 4. 10 189.	114. 18
pulvis 35. 2	Pyrrhiades 143. 11	6	quanto 212. 9
punica 73. 10	Pyrrho 79. 20	quæreret 170. 4	quânto 93. 5 154. 9
puppe 103. 5 155.	Phyrius 28. 6 77. 3	quærimus 55. 10	194. 11
15 148. 4 176.	79. 16 84. 3	61. 15 122. 4	quantum 43. 7 49.
1 215. 6 134.		123. 9 208. 3	14 53. 3
16		quærit 74. 5 147.	quantum 132. 13
puppis 13. 11 24. 12		4	164. 11 240. 9
216. 5		quæritur 59. 11	quantumque 222.
puppibus 216. 2, 8		168. 10 242. 4	11
puppique 154. 11		quæro 207. 16	quantus 23. 15 252.
puppim 6. 8 49. 13		quæsiêrunt 51. 2	6
112. 15		quæsiita 65. 12 87.	quare 27. 3 143. 4
puppis 1. 12 99. 18		3	185. 3 238. 11
112. 5 129. 13		quæso 173. 6 204. 16	241. 5
163. 8 205. 2		224. 15	quartus 174. 22
puris 170. 13 197.		quæsiataque 66. 12	quarum 89. 6 130. 4
5		237. 18	213. 6
purpura 46. 1 120.		quæris 174. 13	quas 6. 15 33. 1
13		quale 67. 5	47. 6 71. 4 79. 15
purpureis 235. 4		qualem 167. 12	103. 20 106. 11
purpureo 40. 12		241. 11	109. 11
47. 8		qualemque 105. 13	quascunque 21. 3
purpureos 114. 12		quales 221. 4	quasdam 186. 12
137. 1		qualia 169. 4	quasque 10. 13 132.
pora 25. 19 128. 4		qualibet 14. 6	8
			quassus

I N D E X

- quaffus 108. 8
 quaffvis 167. 4
 quater 11. 7 | 71. 7
 quatit 85. 2 | 136. 6
 195. 18
 quatitur 108. 6
 queam 119. 14
 queam 38. 8 | 72. 14
 74. 7 | 79. 13 | 86. 3
 87. 9 | 103. 8 | 105. 14
 quemque 34. 13
 194. 4
 quemquam 220. 12.
 querar 21. 6 | 81. 10
 83. 8. | 140. 12
 205. 6
 queraris 219. 14
 228. 18
 querebat 200. 5
 querela 7. 3 | 11. 4 | 130. 8 | 178. 12
 querelis 147. 9
 querentes 72. 13
 querere 45. 2
 quereretur 210. 3
 219. 4
 queri 17. 6 | 21. 5
 139. 7 | 197. 16
 204. 15 | 234. 14
 querimur 199. 4
 queritur 138. 16
 242. 6
 queriturque 88. 9
 queror 10. 10 | 12. 8
 42. 4 | 54. 5 | 68. 12
 85. 8 | 132. 20
 138. 1
 querulis 46. 9
 queruntur 97. 8
 151. 18
 questar 89. 2
 qui 9. 10 | 10. 3 | 12. 16
 13. 4 | 16. 10
 17. 9, 14 | 22. 2
 25. 13 | 26. 14
 28. 16, 17 | 39. 14
 40. 9, 12
 qui 190. 3
 quique 12. 14 | 92. 11
 117. 12 | 127. 10
 141. 4 | 146. 3
 213. 13
 quia 11. 9 | 14. 13
 20. 5 | 21. 5 | 38. 9
 63. 6 | 65. 1 | 68. 9
 87. 11
 quibus 176. 16 | 186. 7 | 202. 7 | 220. 17
 223. 8 | 229. 21
 235. 9
 quicquamne 81. 1
 quicquid 12. 3 | 35. 8
 42. 7 | 69. 3
 quicunque 190. 5
 quid 5. 9 | 7. 4
 8. 9 | 12. 9 | 17. 13
 22. 8 | 25. 11, 14
 27. 9 | 35. 11
 40. 4, 6 | 46. 5
 48. 1
 quidem 38. 1 | 63. 5
 66. 9 | 103. 15
 157. 1 | 158. 1
 164. 5, 15
 quidve 224. 20
 236. 12
 quidquid 30. 7 | 120. 11 | 154. 5 | 195. 3 | 217. 3 | 235. 20
 quidlibet 75. 2
 quies 136. 18
 quiescat 123. 6
 quin 24. 3 | 70. 3
 121. 5 | 137. 7
 151. 17 | 162. 16
 170. 9
 quinque 22. 17
 quintus 80. 4 | 181. 10
 quis 2. 12 | 19. 6
 24. 8 | 27. 3 | 42. 5
 43. 1 | 48. 2 | 50. 8
 65. 13 | 78. 7 | 100. 10
 quifque 13. 9 | 131. 8
 215. 2
 quisquis 3. 6 | 6. 8
 16. 12 | 129. 1
 229. 7
 quo 6. 7 | 13. 13
 14. 9 | 23. 8 | 25. 6
 31. 9 | 34. 7 | 40. 9
 63. 3 | 66. 10
 97. 5. 6 | 107. 12
 109. 16
 quod 19. 11 | 30. 15
 67. 6, 7 | 75. 15
 95. 5 | 98. 15
 99. 15 | 120. 8
 123. 19 | 126. 4
 129. 16
 quocunque 133. 5
 quod 5. 10 | 12. 11.
 13. 1, 2 | 14. 7
 16. 3, 8 | 21. 7
 24. 5 | 29. 2, 10
 31. 11 | 35. 13
 40. 9, 10, 11
 quod 58. 11 | 63. 9
 83. 12 | 85. 4
 116. 7 | 122. 11
 139. 3 | 141. 7
 157. 9 | 180. 11
 181. 1
 quodque 17. 6 | 23. 1 | 101. 6 | 136. 2 | 198. 20 | 219. 14
 quodcunque 29. 9
 38. 13
 quodlibet 117. 18
 quolibet 214. 6
 quondam 49. 7 | 83. 5
 141. 9 | 165. 19
 195. 11 | 223. 7
 229. 4, 11
 quoniam 19. 16 | 103. 13 | 112. 5 | 152. 11
 217. 9 | 126. 15
 229. 7
 quoque 6. 14 | 11. 5
 21. 8 | 25. 8 | 26. 19
 28. 5 | 29. 10 | 32. 1
 34. 3 | 36. 9 | 41. 11
 48. 9
 quorum 14. 1 | 141. 2
 116. 1
 quos 8. 5, 11 | 22. 12
 29. 3 | 38. 2 | 60. 1
 93. 6 | 122. 1
 123. 17
 quoscunque 74. 11
 quosque 63. 8
 quot 141. 5
 quota 116. 13
 quotacunque 127. 12
 quoties 45. 1, 3 | 91. 7 | 98. 3 | 122. 18
 128. 5 | 167. 3
 170. 3, 5
 quotiesque 127. 3
 quum 128. 19

R.

- R** Adiabāt 197.
 II
 radiantibus 84. 5
 radiis 40. 11 | 115. 10
 197. 9
 radixque 51. 13
 rami 151. 17
 ramis 31. 7
 ramisque 107. 17
 rames 152. 7
 rapax 119. 1
 rapere 127. 7
 raperes 117. 16 | 148. 5
 raperet 78. 2
 rapi 21. 16 | 50. 12 | 165. 16 | 179. 8
 rapiat 78. 7 | 128. 10
 rapidarum 110. 1
 rapidis 87. 12 | 101. 10 | 195. 7
 rapido 51. 2 | 68. 15
 73. 12
 rapina 81. 8 | 148. 6
 165. 4
 rapinae 210. 13
 rapit 155. 6
 rapta 21. 1 | 50. 21
 54. 2 | 82. 4 | 97. 16
 121. 4 | 145. 10
 175. 11
 rapta 78. 8 | 126. 17
 raptam 48. 3 | 84. 3
 raptamque 138. 7
 raptim 199. 3
 rapturo 195. 13
 raptus 125. 3
 rapuere 34. 5 | 50. 1
 219. 17
 rapuit 165. 7 | 174. 21 | 176. 3
 rara 180. 9 | 183. 9
 240. 13
 rari 98. 5
 raris 180. 10
 rasilibus 91. 4
 rata 157. 11 | 162. 1 | 230. 8
 rate 99. 21
 ratem

VOCABULORUM.

ratem 75. 6 97. 4	reddebant 98. 2	refeci 13. 11	6 85. 2 105. 4
98. 18 103. 21	reddenda 47. 13 65.	refecit 125. 18	regnant 8. 7
rateque 99. 19	13	refer 110. 13 123.	regnat 30. 8
rates 11. 2 44. 8	reddere 106. 3 159.	4 181. 8 229.	regnata 100. 3
47. 10 78. 13	10 222. 20	4	regni 127. 12 158.
129. 13 131. 12	reddi 207. 4	referam 8. 11 81.	16
163. 16 193. 8	reddidit 165. 7 179.	9 83. 4 119. 7	regno 121. 9
ratu 46. 3 234. 8	17 201. 10	140. 11 297. 8	regnoque 140. 13
ratus 51. 11	reddita 50. 9 82.	207. 17	regnum 104. 16 117.
raucis 98. 6 194.	3	referas 79. 18 103.	17 184. 17 185.
16	redditur 193. 10	16 132. 6 228.	15
re 223. 3 186. 17	redeamus 215. 9	11	regum 235. 15
rea 134. 4 141. 8	redes 10. 8 17.	referas 132. 14	rejicioque 240. 18
ream 134. 5	11	referbat 234. 11	relabere 103. 21
reâr 181. 11 221.	redeat 155. 5	referens 170. 6	148. 13
4	redemit 180. 17	referes 130. 17 163.	relata 159. 6 236.
rebus 8. 12 37. 8	redes 199. 10, 12	17	16
157. 5 273. 9	236. 1	refero 95. 3 129.	relicta 2. 5 16. 2
185. 10 206. 2	redi 214. 17	7 241. 12	24. 12 37. 10
recens 89. 7 188.	redibit 155. 5	referoque 97. 11	43. 13 69. 16
16	reddere 3. 10	referre 11. 8 105.	89. 6 100. 14
recense 93. 3	reidiere 125. 21 198.	6 130. 20 132.	relicta 103. 1 187.
recenses 192. 3	1	20 133. 4 154.	15
recentia 132. 7	rediêrunt 234. 9	4 160. 11 209.	relicti 121. 7
recepti 12. 11 57.	redii 179. 12	10	relictus 59. 13
3 70. 3 176. 13	redisti 55. 3 125.	referrent 155. 9	religer 101. 3
recepta 25. 15 54.	21 215. 18	refert 62. 13 66.	relinquar 25. 9
8 101. 18 115.	redimicula 90. 11	8 119. 12 163.	relinquas 73. 3
4 157. 9 162. 3	redimire 90. 3	11 175. 10 232.	relinquat 63. 15
213. 5	redimita 61. 7	20	relinquere 65. 5
recepte 214. 16	redire 128. 14	referunt 33. 9	relinques 24. 7 189.
recessisse 165. 9	redirem 22. 13	reflexi 170. 3	11
recidit 136. 12	redines 53. 5	reformida 110. 16	relinquis 216. 1
recincta 18. 12	rediret 191. 1	refovisti 107. 8	relinquit 40. 7 125.
recioi 15. 10	redis 12. 6 155.	refranat 56. 5	5 136. 13
reclusi 78. 7	11	refugi 203. 4	relinquo 72. 5 84.
recolo 49. 7	redisti 45. 11 61. 3	refugit 136. 16	13 212. 3
recorder 100. 13	redit 226. 16	regales 126. 6	relinquunt 121. 15
regrevit 11. 1	reditque 150. 2	regalia 40. 5	reliqua 117. 17 118.
recta 43. 8	redite 131. 8	regat 16. 10	3 123. 3
recti 226. 13	reditu 12. 8	regabat 80. 1	reliquet 130. 11
recumbis 140. 2	reditum 215. 5	regerent 100. 6	reliquantem 59. 3
recumbi 169. 17	rediture 45. 11	rege 238. 2	remige 29. 5
recurreret 43. 14	rediturus 187. 2	regi 18. 18 21. 7	remigunquo 13.
recurrite 43. 15	redius 101. 17	regia 4. 7 15. 8	13
recurfus 57. 7	113. 1	16. 15 1. 10	remittisco 164. 11
recurvas 35. 3	reditusque 24. 13	47. 1 56. 10	remis 24. 11 45.
recurvo 100. 5	reduce 84. 3	108. 4	6 1. 7 205.
recusarem 160. 19	reducem 130. 23	regibus 187. 10	9 216. 6 34.
recuset 27. 3	reduci 53. 1 83.	regina 111. 1 17.	17
recuset 47. 3	17 127. 2 132.	3	remittit 33. 3 207.
reddamus 33. 5	9	regionibus 150. 9	9
reddat 22. 9	reducis 61. 4	regibus 162. 2	remissa 74. 1
reddat 6. 10	reducunt 12. 5 150.	regno 8. 17 9. 11	remissis 210. 19
redde 99. 12 123.	7	37. 1 38. 2 12	remittes 119
3. 12 222. 20	redundabat 92. 3	35. 5 65. 8 70	remittite 145. 7

remis remo

I N D E X

- remo 16. 13 | 147.
3
remoque 129. 17
remorante 159. 7
remorum 122. 22
remota 239. 2
remoto 224. 23
remotus 202. 15
removete 127. 1
remus 175. 2
renuente 183. 5
renui 77. 5
reor 186. 10, 11
200. 2
reparabilis 48. 9
reparat 15. 14
repellas 24. 1
rependis 91. 16
rependo 145. 4
repercussæ 197. 11
reperita 223. 6 | 242.
9
reperor 52. 1
repetam 28. 13 | 72.
3
repetas 218. 7
repetenda 73. 13
78. 15
repetens 228. 1
repetere 177. 7
repetisse 22. 9
reperita 45. 3 | 175.
13. | 232. 5.
reperor 78. 9
repeto 99. 7 | 172. 7
192. 13
repetoque 199. 7
repetor 22. 6
replebam 98. 17
reportas 74. 11
repositur 47. 11
reprehendere 220.
11
reprehenfor 190. 9
reprehendo 107. 3
repugnat 224. 9
repuleris 227. 1
repulsâ 226. 11 | 257.
4.
reque 35. 13
requiem 75. 9
requievimus 42.
13
requiras 143. 1
s 83. 20
requireba 224. 19
requirens
requirere 57. 3
requirer 228. 1
requiro 220. 15
rerum 16. 1 | 38.
5 | 93. 5, 7 | 186.
7
rerumque 84. 11
res 2. 9 | 26. 1 | 54.
5 | 61. 10 | 123.
3 | 175. 14 | 202.
18 | 215. 13
resque 187. 3
rescribas 1. 2
rescribendi 178. 2
rescribere 231. 11
rescandaque 6. 2
resedit 188. 16
referanda 39. 7
reseryne 141. 7
residens 155. 15
resistit 45. 14
resistunt 130. 19
resolvat 132. 9.
resorbet 119. 3
respergi 72. 18
respice 10. 5 | 28. 7
89. 11 | 122. 15
226. 8
respiciens 199. 8
respicietque 132. 8
respondent 145. 15
restabat 101. 9.
restant 5. 13 | 220.
3
resta 141. 3
restat 65. 15 | 198.
6 | 242. 20
restiterem 228. 14
restitit 106. 15
resupinus 176. 19
resurgunt. 238. 15
retenta 92. 16 | 108.
12
retento 97. 1.
retia 32. 5 | 43. 3
241. 2
reticenda 209. 9
reticetur 225. 15
retinacula 68. 5
retinebat 198. 13
retinens 206. 11
retinente 124. 5
retinentibus 19. 9
retorquet 89. 10
retro 43. 15
retulerat 4. 11
retulit 5. 1 | 161.
16 | 186. 12
revalescere 242. 3
revelat 108. 3
revellit 60. 6
reverentia 52. 11
215. 13
revereire 38. 7
reversuri 129. 6
revertendi 7. 13
revertere 98. 15
reverteris 119. 5
reverti 22. 1 | 131.
5 | 132. 15
revixi 107. 13
revocantis 131. 13
revocare 129. 1
revocare 169. 18
revocavit 235. 5
revoca 131. 13
reus 174. 18 | 222.
15
Rhesumque 5. 1
Rhodope 18. 9
Rhodopeia 10. 9
ride 217. 3
rideat 122. 6, 7
rigent 19. 14
rigente 46. 8
riget 49. 6 | 155. 8
rigida 26. 4
rigido 34. 14 | 54.
5
rigidumque 34. 13
rigor 35. 1
ripa 43. 9 | 139. 5
ripæ 43. 15
ripis 94. 17
riserunt 45. 2
rist 161. 11
risum 169. 14 | 187.
5
rite 71. 4
robora 67. 4 | 68.
2 | 163. 5 | 177.
5
robusto 91. 5
roga 47. 14
rogabas 241. 23
rogabat 108. 16
rogabis 227. 15
rogabo 27. 15
roganda 63. 2
rogando 163. 13
rogantia 219. 13
rogantibus 231. 15
rogas 18. 2
rogat 115. 2
rogatur 233. 17
rogatus 6. 9
rogem 207. 15
rogi 165. 18
rogis 59. 8 | 76. 11
141. 14
rogo 29. 2 | 110.
17
rogos 56. 2 | 149.
18
rogus 109. 12
rorantur 148. 15
roratis 212. 12
rore 147. 14
rosam 31. 8
rota 200. 4
rotis 82. 1
rubebas 223. 1
rubor 34. 12 | 224.
8 | 239. 6
rubore 141. 13
ruboris 222. 10
rude 31. 1
rudes 7. 11 | 72.
12
rudimentum 48. 3
rudis 106. 10 | 186.
3
rugoso 43. 12
ruina 113. 8
ruinosas 6. 5
ruis 163. 17
ruiis 131. 8, 9
rumor 164. 15
rumpam 34. 15
rumpere 194. 8
rumpor 80. 13 | 169
7
rupe 43. 2 | 194.
19
rupi 51. 7
rupique 21. 15 | 46.
7
rupibus 67. 3
rupta 167. 14
ruptis 54. 15
rure 167. 14
rursus 224. 23 | 241.
21.
rus 306. 9
rustica 7. 10 | 36.
10 | 38. 12 | 172.
15 | 178. 12, 13
rusticitas 188. 12
rustici-

VOCABULORUM.

ruficitate 221. 3.
 ruficus 169. 6
 rutilo 24. 10
 ruunt 8. 6 | 120. 7

S

Sacer 18. 10 | 152. 6
 facerrima 96. 3
 sacra 13. 8 | 69. 12
 72. 10, 19 | 107. 19 | 108. 3 | 116. 3
 sacram 46. 9 | 57. 13
 sacrata 74. 4
 sacratus 71. 5.
 sacris 107. 20 | 116. 11 | 134. 8
 sacros 53. 10.
 saepe 11. 7, 13 | 12. 1 | 15. 2 | 20. 3
 22. 1 | 32. 9 | 36. 5 | 42. 13, 15
 sapius 26. 8
 saeva 62. 2 | 222. 1 | 223. 6 | 226. 19 | 233. 17 | 240. 6
 saevaque 128. 18
 saevæ 67. 4 | 231. 2 | 238. 9.
 saevas 32. 2 | 100. 20
 saevasque 134. 13
 saevi 76. 8 | 114. 1
 saevit 122. 16.
 saevior 42. 2
 saevis 104. 11 | 124. 8 | 125. 9.
 saevit 39. 14
 saevitiæ 69. 5 | 207. 9
 saevum 210. 9
 saevus 137. 3
 sagitta 176. 18
 sagittâ 172. 5=7
 sagittæ 229. 21
 sagittas 74. 9
 salebrofa 36. 11
 salientem 225. 3
 saltem 44. 9 | 98. 19 | 156. 1
 saltibus 41. 5

salvus 43. 1 | 50. 4
 salva 165. 16 | 223. 16
 salvam 223. 16
 salubres 35. 1
 salubrior 154. 7
 salvis 3. 12
 salvos 58. 8 | 204. 7
 salus 230. 1
 salutatis 235. 10
 salute 53. 8 | 227. 3
 salutem 29. 7 | 124. 3 | 156. 3 | 193. 1 | 206. 1
 salutiferam 239. 12
 salutis 103. 15 | 115. 15 | 232. 9
 salvus 227. 2
 Samiique 3. 5
 sanciat 63. 2
 sancta 229. 1
 sane 178. 13
 sanguine 3. 4 | 6. 3.
 8. 12 | 23. 7 | 76. 4 | 134. 15 | 167. 15 | 230. 4
 sanguinea 127. 16
 sanguineam 175. 6
 sanguineumque 105. 6
 sanguinis 22. 12
 24. 6 | 46. 14
 138. 16
 sanguinolenta 23. 16
 56. 6 | 69. 2
 137. 10
 sanguis 28. 16 | 95. 2 | 96. 6 | 128. 16 | 136. 3
 saperem 192. 9
 saperes 155. 10
 sapiant 183. 16
 sapias 48. 5 | 226. 18
 sapiens 36. 4
 sapienter 12. 9 | 233. 13
 sapit 192. 10
 Sappho 152. 3 | 154. 1 | 155. 17
 Sapphus 146. 5
 sarcina 24. 14 | 71. 13 | 83. 14 | 89. 12

sarcinaque 31. 2
 sat 115. 17
 satelles 109. 1
 sataverit 222. 11
 satis 13. 10 | 14. 6
 18. 8 | 46. 5 | 69. 8 | 93. 14 | 106. 8 | 139. 3 | 150. 10
 saturatas 126. 7
 Saturno 38. 12
 Satyri 41. 7 | 51. 1
 saucia 114. 17 | 138. 4
 faucius 52. 2
 saxa 26. 12 | 46. 10 | 59. 6 | 98. 2
 103. 4 | 153. 9
 160. 3
 saxi 102. 22
 saxis 154. 10
 saxo 99. 5 | 153. 6
 223. 9
 scabro 151. 7
 scelerata 62. 13
 scelerate 11. 13 | 12. 11 | 63. 3 | 73. 3
 98. 15.
 sceleri 72. 16
 sceleris 72. 4 | 95. 8 | 134. 13
 scelus 12. 11, 12
 24. 5 | 62. 4 | 120. 5 | 134. 4
 scepra 47. 6 | 74. 4 | 166. 9
 sceptro 65. 10
 sceptroque 141. 1
 Schœneïda 171. 7
 scierò 212. 5
 scilicet 24. 1 | 30. 17 | 45. 10 | 59. 15 | 91. 13 | 98. 22 | 104. 11 | 126. 7 | 139. 1 | 178. 5 | 204. 13 | 237. 2.
 scimus 109. 5 | 192. 14 | 223. 5
 scindas 222. 5
 scindi 25. 7
 scire 6. 6 | 109. 4
 113. 7
 scirem 7. 2 | 120. 12
 scires 151. 6 | 171.

12 | 230. 14
 scissa 82. 10
 scissâ 107. 7
 scissis 149. 16
 scit 100. 20 | 228. 3, 4
 scopulis 154. 7
 scopulu 103. 8
 scopulos 19. 3
 scopulus 98. 6
 scribam 207. 15
 scribe 30. 10
 scribens 194. 5
 scribenti 95. 3
 scribentis 76. 1 | 104. 5
 scribere 30. 6, 9
 118. 5 | 134. 18
 142. 1 | 229. 19, 20
 scriberet 104. 11
 scribimus 76. 2 | 148. 15 | 214. 11
 scribis 210. 17 | 241. 3
 scribo 219. 13
 scripsit 54. 4
 scripta 43. 10 | 104. 1 | 219. 18 | 210. 9, 8
 scriptaque 141. 8
 scriptis 241. 8
 scripto 53. 4 | 229. 3
 scriptum 222. 17
 scriptumque 230. 11
 scutaque 117. 8
 scuticæ 91. 9
 Scylla 119. 1, 2
 Scyria 84. 12
 Scyron 15. 5
 Scythia 113. 3
 Scythiaque 60. 9
 se 20. 5 | 33. 2
 35. 6 | 36. 3 | 60. 2 | 74. 15 | 82. 5
 84. 2 | 85. 4 | 86. 13 | 89. 10 | 93. 1
 117. 8 | 127. 7
 secessit 26. 3
 secreti 231. 17
 secretis 41. 5
 sectaque 102. 22
 sectæque 44. 7
 secui 46. 8
 Y 2 *secum*

I N D E X

- secum 114. 7 | 132.
     7 | 151. 1
 secunda 17. 6
 secundet 131. 14
 secundi 193. 3
 secundis 177. 13
     187. 7.
 Secundum 231. 17
 secundus 45. 2 | 234.
     10, 11
 secura 58. 13
 securi 163. 1 | 236.
     13
 securigeras 37. 11
 securum 174. 6 | 187.
     17
 securumque 135. 14
 securus 211. 15
 secuta 125. 10 | 174.
     17
 secutus 33. 1
 sed 3 | 8 | 5 | 2 | 9.
     10 | 12. 12 | 16.
     15 | 21. 4 | 22. 2,
     5 | 23. 3 | 25. 17
     27. 9 | 38. 4 | 52.
     7 | 56. 5. 11 | 57.
     7 | 59. 1 | 60. 5
     62. 2 | 63. 6
 sedens 194. 19
 sedeo 79. 2
 sedes 99. 6
 sedet 16. 9 | 31. 2
     95. 13 | 107. 15
     231. 15
 sedi 83. 14 | 99. 5
     117. 5
 sedit 16. 2
 seauri 214. 2
 sedula 107. 18 | 194.
     1 | 235. 13
 sepes 6. 2
 segetes 53. 11 | 103.
     11
 segetesque 115. 1
 segeti 233. 6
 semel 10. 11 | 48.
     10 | 102. 6 | 112.
     5 | 170. 10 | 179.
     8
 semiantmisque 98.
     12
 semideæ 33. 1
 femina 49. 9 | 112.
     9 | 114. 5
 femine 55. 5 | 117.
     3 | 173. 3
 feminibus 53. 11
 femirefecta 75. 10
 femisepulta 6. 4
 femiupina 79. 10
 fem vir 95. 1
 semper 2. 11 | 8. 2
     22. 18 | 26. 12
     57. 8 | 66. 7 | 81.
     5 | 87. 17 | 119.
     14 | 130. 19 | 146.
     14
 semperque 58. 13
     81. 5
 sene 36. 4 | 141.
     2
 senecta 95. 14
 senectus 140. 11
 senex 9. 3 | 25. 2
 seni 73. 18 | 159.
     12
 senior 4. 10
 seniorque 71. 13
     95. 9
 senis 4. 7 | 56. 10
     74. 14
 senis 71. 7 | 83. 19
     84. 13 | 105. 14
     164. 9 | 186. 11
     236. 8
 senibus 150. 14
 sensisse 108. 15 | 240.
     11, 15
 sensisset 112. 9
 sensiti 113. 13
 sensus 03. 18 | 194.
     4 | 240. 22
 sententia 229. 3 | 237.
     15
 sentiat 231. 14
 sentibus 85. 2
 sentiet 190. 1
 sentire 198. 3
 sentis 170. 1
 sentitur 88. 12
 separoi 202. 13
 sepeli 141. 15
 septem 22. 19 | 140.
     9
 septima 70. 4 | 194.
     15
 sepulchra 79. 6 | 102.
     18 | 110. 6 | 141.
     16
 sepulchrali 19. 2
 sepulchro 20. 9 | 26.
     11 | 110. 13
 sepulra 70. 8 | 100.
     10
 sequacis 206. 12
 sequantur 46. 13
     175. 11
 sequar 24. 15 | 99.
     20 | 123. 19 | 174.
     19 | 189. 13
 sequendus 20. 2
 sequente 72. 6
 sequentia 163. 7
 sequerisque 140. 7
 sequi 65. 8 | 134.
     14 | 186. 2 | 203.
     4 | 289. 8
 sequitur 30. 5 | 119.
     14 | 127. 12
 sequor 196. 18 | 202.
     8 | 242. 11
 sequuntur 138. 1
 sequuta 221. 14
 serieisque 86. 3
 serior 104. 10 | 206.
     14
 serius 30. 15
 sermone 188. 7
 serpens 92. 9 | 823.
     6
 serpente 55. 9
 serpentes 88. 3 | 121.
     11
 fertaque 121. 4
 fertis 56. 4
 serua 26. 8 | 78. 1
     227. 10
 serva 101. 4
 servaque 214. 9
 servant 43. 5
 servasse 54. 3
 servatæ 31. 5
 servatus 115. 18
 servavi 122. 1
 servantur 224. 7
 serves 29. 1 | 233.
     14
 servetur 224. 6
 servi 120. 9
 serviat 46. 16 | 222.
     14
 servit 222. 14
 servitio 26. 10
 seruo 42. 12 | 102.
     7
 serus 17. 11 | 184. 7
 servus 42. 12
 Sexta 193. 2
 Sextos 199. 17
 seu 19. 5 | 35. 5
     130. 1
 severa 147. 20
 severè 231. 12
 severi 199. 16
 sex 22. 18 | 146. 15
 si. 5. 11 | 6. 10 | 11.
     3 | 12. 2 | 13. 9
     16. 13 | 18. 2 | 21.
     5 | 22. 3 | 23. 5
     24. 13 | 26. 19
     27. 3 | 28. 9, 13,
     17 | 31. 9, 13 | 35.
     16 | 36. 10 | 37.
     5, 13 | 40. 4, 11,
     14 | 42. 4 | 47. 13
     48. 5 | 54. 3. 6
     55. 9
 sibilat 117. 10
 sic 20. 2 | 28. 5, 6
     30. 12 | 31. 1 | 39.
     14 | 41. 4, 5, 7, 9
     44. 13 | 46. 11 | 48.
     11 | 49. 8 | 64. 5
     66. 4 | 68. 13 | 74.
     11 | 78. 15 | 104.
     6 | 108. 7
 sicca 195. 3
 ficcas 198. 18
 ficcat 207. 12
 ficcis 104. 10
 Sicelides 146. 5
 Sicels 146. 6
 Sihnæi 76. 11
 Sichæo 71. 3
 Sichæus 71. 5
 sicut 16. 4 | 84. 19
     103. 10 | 159. 3
 sidera 19. 6 | 87. 2
     197. 6 | 201. 2
     207. 20 | 220. 18
 Sidonio 92. 15
 fidus 83. 8
 Sigæo 158. 3
 Sigæia 4. 6
 Sigæos 172. 3
 signa 40. 7 | 61. 8
     71. 2 | 90. 20
     106. 8 | 129. 4,
     6 | 162. 2 | 170.
     20 | 182. 14 | 207.
     21
 signa-

VOCABULORUM.

signatum 128. 2
 signet 168. 8
 signetur 15. 9 | 53.
 7
 silent 152. 4 |
 silente 56. 14 | 172.
 12
 silet 92. 19
 silices 102. 3, 4
 silique 41. 6
 silvæque 151. 11
 silvam 151. 9
 silvas 59. 6 | 108.
 19
 silvis 35. 9 | 36. 1
 42. 3 | 51. 1 | 163.
 3
 sim 18. 2 | 22. 5
 61. 4 | 66. 10 | 143.
 2 | 153. 14 | 173.
 6 | 178. 13 | 179.
 10 | 185. 19 | 224.
 13 | 229. 9
 simque 25. 18
 similes 61. 15 | 122.
 17 | 164. 11
 simili 20. 10
 similes 179. 16 | 209.
 12 | 211. 2
 simillima 150. 13
 Simoenta 73. 15
 Simois 4. 6
 Simorisque 127. 5
 simplex 172. 15
 simplicitas 14. 6
 235. 22
 simplicitate 174.
 8
 simplicis 116. 14
 188. 2
 simul 5. 5 | 21. 9
 132. 3 | 190. 13.
 217. 2. 10
 simulacra 101. 9
 simu'acraque 59. 9
 88. 5 | 130. 9
 simulare 14. 3
 simula 46. 2. 19
 simu'ata 170. 10
 simulatur 108. 4
 240. 7
 simus 57. 10
 sin 75. 15
 sinam 75. 8
 sinas 148. 14
 sinat 7. 11 | 116. 15
 sine 9. 2 | 21. 15
 24. 11 | 26. 20
 28. 10 | 31. 9 | 35.
 1 | 49. 3 | 67. 9
 77. 7 | 79. 17 | 82.
 11 | 83. 9
 sinet 220. 4
 singula 55. 11 | 170.
 6
 sinis 15. 6 | 42. 4
 51. 3 | 94. 1 | 233.
 13.
 sinistra 234. 6
 sinistris 18. 11
 sinistram 127. 1
 sinit 131. 12
 sint 34. 15 | 61. 15
 65. 8 | 122. 6 | 141.
 16 | 143. 1 | 157.
 1 | 170. 2
 sinu 270. 2 | 132.
 10. 19 | 159. 6
 165. 12 | 209. 8
 220. 10 | 232. 4
 sinuam 81. 4
 sinuosaque 78. 13
 sinis 5. 7 | 19. 13
 44. 3 | 46. 7 | 126.
 6 | 128. 14 | 173.
 1 | 148. 13
 sinisque 58. 4
 sis 28. 3 | 103. 15
 126. 14 | 129. 7
 172. 17 | 173. 15
 177. 6 | 195. 11
 210. 7, 15, 17
 221. 15
 sisque 216. 10
 sistat 192. 18
 siste 129. 28 | 163.
 17 | 227. 3
 sistu 59. 5
 Sisyphus 149. 1
 Sisyphus 123. 14
 sit 5. 2 | 7. 10 | 9.
 10 | 15. 2 | 17. 12.
 37. 13 | 47. 13
 48. 6 | 50. 5 | 63.
 14. 18 | 68. 15.
 69. 15 | 74. 12
 75. 2 | 76. 1 | 78.
 9 | 86. 6 | 103. 14
 sitque 10. 3 | 87.
 12 | 211. 10 | 238.
 4
 Sithonio 105. 1
 Sithonis 11. 2
 siim 14. 10
 sitis 20. 3
 sine 2. 12 | 3. 2
 19. 5 | 29. 5, 6
 35. 3, 7 | 101. 11
 130. 1 | 133. 9
 147. 19 | 148. 1
 socr 47. 3 | 78. 9,
 11 | 87. 12
 socreri 163. 7 | 181.
 3
 socero 25. 1
 socerum 168. 5
 socerumque 123.
 15
 socialia 30. 13 | 120.
 3
 socias 34. 2 | 192.
 19
 sociasse 26. 17
 socii 65. 9 | 214.
 17
 sociis 57. 13
 socioque 110. 13
 socios 12. 15 | 50.
 6
 sol 235. 4
 sola 26. 5 | 37. 7
 69. 16 | 99. 3 15.
 103. 1 | 112. 14
 152. 1 | 162. 6
 solâ 156. 4
 solæ 197. 15
 solas 81. 5
 sole 127. 4
 solen 220. 11
 solebam 105. 13
 solebas 154. 11 | 219.
 15
 solent 216. 18 | 222.
 1
 soleo 209. 7
 solentem 219. 6
 soles 209. 12 | 227.
 14
 solet 130. 12 | 134.
 14 | 176. 4 | 180.
 7 | 185. 10 | 215.
 2
 soli 170. 2
 solibus 49. 6
 solidam 117. 2
 solidi 114. 3
 solidis 89. 14
 solio 95. 13 | 141. 1
 solis 59. 4 | 86. 1
 solis 108. 14 | 115.
 14 | 164. 17
 solitarum 200. 3
 solitis 28. 1
 solitus 146. 1 | 237.
 5
 solitoque 233. 11
 solitus 235. 5
 sollicitam 28. 7
 sollicitare 161. 8
 178. 4
 sollicitata 211. 14
 solliciti 2. 9 | 82. 7
 130. 6 | 204. 2
 sollici 0 131. 2
 sollicitum 194. 16
 solo 17. 12 | 223.
 18 | 236. 14
 solvar 130. 14
 solvas 68. 5
 solve 155. 13, 14
 solvere 65. 7
 solveret 194. 2
 solum 5. 10 | 16. 3
 solus 121. 10 | 141.
 1 | 173. 6 | 174.
 10
 soluta 100. 12 | 104.
 4
 solutus 121. 14
 somni 88. 5 | 102.
 5 | 106. 1 | 138.
 9 | 159. 9 | 224.
 20
 somnia 150. 7, 8
 216. 18 | 217. 3
 somnis 97. 6 | 229.
 19
 somno 5. 2 | 59.
 14 | 84. 9 | 27. 9.
 16 | 114. 9 | 117.
 15 | 130. 9 | 209.
 12
 somnoque 135. 13
 somnos 130. 5 | 138.
 6 | 148. 8 | 151.
 2
 somnum 97. 13
 194. 17
 somnus 102. 11
 121. 18 | 150. 10
 208. 10 | 231. 17
 204. 17
 somnusque 97. 5
 sonabant 230. 3
 sonantes

I N D E X

- fonantes 210. 5
 fonat 108. 4
 fonct 145. 2
 fonis 171. 2
 sono 17. 8 | 127. 6
     137. 2
 sonos 109. 2
 fonti 141. 8
 fontibus 70. 7
 fonuerunt 97. 15
 fonum 132. 18
 fonus 30. 4
 fopire 121. 19
 fopit que 138. 3
 fopor 209. 2
 fopore 162. 12 | 216.
     19
 foporis 136. 8
 foror 34. 4 | 37. 10
     38. 14 | 76. 9 | 82.
     3. 8 | 105. 12 | 106.
     17
 fororque 165. 20
 forore 215. 3
 fororem 95. 11
 forores 34. 5 | 89.
     5 | 109. 13 | 111.
     3 | 134. 13 | 137.
     7 | 141. 5
 forori 79. 3 | 110. 11
     139. 11
 fororis 33. 12 | 110
     17 | 141. 11
 fois 129. 9
 foitem 184. 13
 fospes 119. 5 | 123.
     13 | 217. 6
 fospeque 63. 5
 fospire 3. 9 | 217.
     6
 fspargere 62. 5 | 114.
     6
 fspargitur 97. 8
 fsparsa 72. 18 | 110.
     12 | 130. 11 | 188.
     16
 fsparsi 147. 11
 fsparsit 37. 10
 fsparte 6. 14 | 167.
     7 | 189. 17
 fsparten 6. 14 | 167.
     5
 fspatior 235. 15
 fspatiosam 2. 6
 fspatium 69. 4 | 194.
     15 | 198. 23
- spe 75. 12 | 177.
     13 | 218. 14
 speque 88. 8
 species 17. 1 | 87.
     15
 spectabar 125. 21
 spectabilis 56. 9 | 94.
     7 | 123. 11 | 137.
     9
 spectans 235. 21
 spectante 169. 5
 spectare 125. 9 | 209.
     5
 spectarem 225. 14
 spectaret 104. 10
 spectas 182. 9
 spectasque 139.
     13
 spectator 104. 7
 spectatrix 198. 8
 spectem 201. 9
 spectet 201. 3
 spectro 58. 5 | 97.
     17 | 132. 17 | 194.
     19 | 208. 13
 speculis 194. 3
 speculo 93. 16
 spem 71. 14 | 157.
     10 | 162. 15 | 166.
     3 | 202. 16 | 218.
     15 | 237. 5 | 240.
     9
 spemque 26. 2 | 179.
     6 | 186. 2 | 203.
     4
 speranda 240. 5
 sperare 190. 3
 sperata 189. 9
 speratae 233. 15
 speravi 14. 13
 sperem 65. 1
 speres 173. 17 | 188.
     18
 spernas 216. 4
 spernere 41. 4
 sperno 182. 3
 spes 11. 5 | 14. 14
     28. 11 | 107. 11
     131. 2 | 162. 10
     182. 6 | 184. 8
     191. 4 | 202. 18
     203. 8 | 214. 10
     217. 7 | 226. 10
 spesque 55. 10 | 88.
     8
 spirare 43. 15
- spiritus 102. 15 | 114.
     2 | 116. 19
 spiffa 184. 14
 spiffaque 239. 4
 splendida 130. 16
     238. 18
 spolia 93. 11
 spoliatur 163. 3
 spolium 36. 8 | 51.
     6 | 54. 1 | 184.
     14
 spondere 118. 9
 sponsae 241. 24
 sponsalia 219. 9
 sponsor 12. 6 | 163.
     10
 spreta 239. 18
 spretis 210. 14
 spumescant 16. 13
 squallore 126. 11
 squammis 117. 9
 stabile 227. 3
 stabit 69. 1
 stabulis 78. 7
 stagno 114. 6
 stamina 25. 4 | 91.
     7 | 208. 1, 13
     216. 19
 stantia 235. 15
 stare 94. 8
 starent 6. 16
 stat 20. 7 | 101. 19
     115. 11 | 163. 10
     205. 2
 statione 70. 5
 statuaris 15. 3
 statuit 38. 12
 stellis 61. 8
 sternet 214. 20
 sternuit 214. 11,
     12
 stertisset 87. 11
 steterat 4. 7
 steteris 203. 20
 steterunt 74. 18.
 Sthenelcius 87. 9
 stillant 238. 17
 stipite 101. 15
 stramen 42. 15
 strataque 67. 15 | 99.
     10 | 101. 20 | 135.
     12
 strenuus 129. 12
 strepitum 208. 18
 strictas 117. 18
 stricto 28. 15
- strictum 76. 3 | 104.
     3
 stringitur 108. 5 |
 structa 166. 14
 structam 235. 17
 studia 35. 11 | 148.
     1
 studio 55. 11
 studioque 120. 13
 studiosae 142. 3
 stulta 66. 10
 stulte 122. 3
 stulte 166. 1.
 stulte 7. 8
 stulti 174. 5
 stultum 234. 14
 stupefacta 139. 13
 stupeo 84. 11 | 170.
     15
 stupri 51. 9
 Stygia 168. 9
 sua 10 5 | 13. 9
     40. 7 | 42. 5 | 51.
     12 | 65. 14 | 73. 7
     76. 14 | 77. 10
     85. 2 | 96. 1 | 119.
     11 | 127. 2
 sua 50. 8 | 64. 2
     139. 8 | 165. 2
     215. 18
 suaque 19. 17 | 104.
     21
 suadeat 48. 1
 suadebat 121. 3
 suadente 68. 5
 suades 189. 13
 suadet 173. 9
 suae 55. 8 | 67. 2
     137. 10 | 145. 8
 suam 131. 7 | 161.
     4 | 240. 24
 suas 8. 4 | 44. 12
     63. 12 | 127. 8
     175. 12 | 208. 7
     285. 9 | 239. 3
 suasi 157. 12
 sub 3. 3 | 32. 11
     36. 5 | 40. 13 | 53.
     10 | 56. 2 | 70. 9
     77. 8 | 85. 4 | 86.
     10 | 90. 1 | 94. 7
     126. 8 | 128. 7
 subdita 33. 9
 subducitur 58. 1
 subduxit 117. 15
 subeamus 118. 9
     subdant

VOCABULORUM.

subeant 196. 14	fui 28. 2 37. 4	144. 5 147. 20	suppone 153. 13
subest 224. 8	93. 16. 104. 12	suntque 29. 2	suppositas 19. 15
subeant 131. 1 162.	127. 12 163. 10	suo 33. 2, 10 74.	supposito 87. 2
2 172. 11	173. 10	6 77. 8 79. 24	suppositus 130. 4
subiecti 18. 7	fuis 4. 1 15. 4	108. 2 112. 10	184. 20
subimus 226. 9	36. 13 58. 8 61.	113. 14 114. 8	supposuisse 150. 12
subit 31. 1 127. 3	8 63. 8 72. 14	127. 13 132. 10	supposuisset 119.
131. 1 209. 2	92. 10 104. 9	146. 14 147. 10	4
subitæ 186. 18	105. 4 112. 1	148. 10 157. 4	supposuitque 106.
subiri 131. 10	137. 4 163. 6	166. 2 171. 6	12
subitis 70. 10	future 66. 5	178. 6 181. 8	supra 152. 7
subitò 24. 9 26.	sum 8. 1 11. 14	191. 4 200. 8 203.	suprema 14. 11 17.
11 55. 6 86. 1	15. 1 21. 7, 10,	4 208. 6 225. 3,	7
120. 1 153. 11	16 24. 16 35.	6 231. 6 239. 2	supremaque 96. 7
198. 1 201. 12	10 47. 5, 8 52.	suorum 231. 15	suidior 77. 9
subitòque 161. 1	7 56. 3 61. 13	suos 35. 12 39. 2	surdis 205. 5
subitos 106. 19 117.	69. 11	43. 2 74. 13 114.	surdus 66. 9
6	sumat 199. 17	4 158. 8 166.	surge 138. 7
subitus 134. 16	sume 144. 7	12	furgere 130. 1
sublato 136. 12	sumebant 105. 6	super 42. 15 130.	furgite 43. 8
sublime 94. 7 236.	sumere 177. 9	11 239. 9	furgo 97. 13 153.
1	sumerer 51. 14	superant 103. 19	7
sublimis 122. 7	sumis 182. 12 225.	superare 201. 11	surripienda 103. 2
sublucens 241. 15	9	superba 47. 14 223.	107. 16
submissas 222. 2	summa 14. 8 15.	2	fuscitat 45. 6
subnota 233. 10	2 32. 6 46. 1	superbæ 232. 11	suspecta 226. 17
subnotæ 207. 1	65. 10 91. 11	superabit 79. 17	suspecto 214. 8
subnuba 63. 11	103. 5	supercillii 179. 2.	suspensa 89. 11
sublequor 32. 4 224.	sumimâ 49. 5 98.	supercillio 182. 14	suspensis 161. 12
19	14 171. 5 195.	superemus 274. 5.	suspiciens 196. 13
substitit 129. 2 154.	1	superent 74. 11	suspicio 181. 9
14	summæ 138. 14	superentque 211.	suspicior 7. 7 100.
subtrahit 142. 2	summas 196. 18	3	7 127. 14 186.
succedat 138. 1	summave 161. 18	superes 20. 2	8 206. 6 218.
succederet 180. 1	summis 215. 8	superest 52. 8 171.	4 238. 10
succense 185. 9	summittere 40. 3	13 207. 2, 3	suspiras 182. 11
succenset 130. 3	summo 207. 21	superet 74. 7	suspirat 240. 19
240. 3	sumque 125. 10 236	superjecta 169. 8	sustinet 10. 6 28.
succensus 153. 1	18	superincubui 110.	12 93. 16 80
successibus 16. 11	sumsitque 52. 15	7	12 166. 16
successit 31. 11	sumpta 169. 10 236.	superincumbens 107.	sustinuisse 27. 8
successu 3. 2	13	7	sustinuit 36. 6 45.
succi 49. 3	sumptisque 44. 2	superis 225. 2 233.	4
succiduo 125. 16	sumus 9. 2 37. 8	6 235. 9	sustulit 86. 10 136.
succubuisse 85. 8	81. 8 116. 12	superos 82. 9 123.	11 236. 5
90. 12	132. 11	1 202. 10	sufurra 242. 5
succubuit 79. 12	sunt 5. 13 10. 1	superposita 240. 8	sufurro 207. 5
succumbere 25. 19	22. 17 35. 15	superstabant 102.	sum 11. 4 98.
114. 9	44. 14 47. 6 51.	17	16 108. 16 166.
succurat 190. 17	8 75. 3 81. 2	superstes 95. 8 133.	16 221. 14 225.
succurie 79. 3	93. 11 97. 14	6	14
succurrit 90. 7	100. 4 102. 18	supervacuum 23. 1	sumque 82. 9
succus 227. 8	107. 19 115. 11	supplex 11. 13 40.	suis 221. 12
succusque 122. 9	116. 13 122. 17	1 122. 13	syiva 36. 10
sudamus 220. 3	124. 20 127. 6	supplicii 134. 2.	Symplegades 118. 11

I N D E X

T

TABE 95. 4
 233. 16
 taceam 28. 4
 taceamus 166. 8
 taceatur 181. 3
 tacent 154. 16
 tacentur 92. 4
 taceo 220. 17
 tacita 106. 8 | 197.
 II
 tacitam 33. 4
 taciti 21. 12
 tacito 186. 5 | 240.
 19
 tacitioque 129. 5
 tacta 84. 13
 tacta 208. 13
 tactuque 20. 11
 tactum 54. 14 | 241.
 16
 tactus 240. 18
 tæda 62. 10 | 79. 9
 113. 10
 tædaque 58. 1
 tædæ 66. 5
 tædia 28. 9
 tædifera 13. 8
 Tænaria 172. 4
 Tænariæ 126. 15
 Tænariis 82. 3, 4
 158. 12 | 178. 6
 tale 191. 3 | 200.
 10
 talem 167. 8 | 229.
 17
 talenta 22. 17
 tales 61. 20
 tali 236. 3 | 241.
 7
 talia 57. 6 | 137. 2
 169. 3
 talibus 194. 9
 talis 229. 8. 18
 231. 6 | 241. 14,
 15
 Talthybioque 21.
 10
 Talthybiusque 21.
 9
 tam 7. 7 | 23. 8
 48. 6 | 50. 10 | 57.

2 | 63. 18 | 68. 4
 87. 14 | 99. 9 | 109.
 15 | 113. 2 | 116.
 8 | 122. 13
 tamen 7. 4 | 8. 3 | 17.
 11 | 19. 3 | 21. 4
 23. 17 | 25. 11
 26. 7. 11 | 28. 12
 31. 9 | 34. 9 | 36.
 3 | 38. 3 | 47. 3
 51. 7 | 53. 3 | 54.
 2 | 57. 9 | 62. 7
 Tanai 60. 9
 tandem 209. 13.
 tangant 161. 11
 tangat 129. 20
 tangendo 72. 19
 tangere 5. 4 | 194.
 7
 tangi 174. 20
 tangis 225. 11
 tangit 16. 15 | 47.
 1 | 78. 5.
 tango 99. 9 | 203.
 1
 tangor 122. 17
 tangunt 61. 5 | 65. 9
 122. 11
 tanquam 120. 12
 132. 20 | 147. 7
 151. 3 | 207. 14
 tantâ 16. 1 | 177
 9 | 181. 15 | 185.
 3 | 203. 1
 tantaque 161. 7
 Tantalidæ 85. 6
 181. 4
 Tantalides 80. 1
 81. 8
 Tantalus 85. 6
 tanti 2. 1 | 97. 11
 72. 4 | 86. 8 | 95.
 8 | 120. 10 | 178.
 9 | 190. 15 | 211.
 3
 tanto 37. 14 | 73.
 13 | 132. 11 | 165.
 4 | 166. 4 | 221.
 12
 tantò 93. 5 | 197. 7
 tantum 25. 5 | 39.
 13 | 43. 7 | 101. 3
 120. 5 | 149. 5
 tantum 7. 2, 11
 27. 11 | 100. 13
 128. 13 | 162. 7

222. 7 | 227. 9
 tantummodo 179.
 13
 tantus 42. 9 | 86. 8
 tarda 71. 10 | 185.
 10 | 224. 4
 tardâ 231. 18
 tardæ 160. 4
 tardas 208. 2
 tardat 97. 20
 tardè 11. 5
 tardis 234. 17
 tardior 188. 10
 tardos 2. 5
 tauri 15. 6 | 114. 1
 taurique 102. 21
 115. 1
 tauro 33. 8, 9 | 41.
 2
 tauros 59. 15 | 117.
 1
 taurosque 121. 11
 223. 5
 taurum 41. 1
 Tæygetenque 120.
 1
 te 2. 10 | 4. 10
 6. 9, 10 | 10. 19
 11. 7, 9 | 12. 5,
 10, 11 | 14. 7 | 16.
 15 | 17. 13 | 21. 5
 22. 11 | 23. 17 | 24.
 4 | 27. 2 | 28. 10
 29. 10 | 35. 1 | 37.
 12 | 41. 4 | 42. 4,
 9 | 43. 5
 teque 20. 1 | 62.
 10 | 171. 6, 12
 175. 4 | 201. 8
 207. 3 | 219. 16
 224. 14 | 227. 10
 242. 11
 tecta 26. 11 | 33.
 12 | 51. 1 | 77. 10
 80. 10 | 96. 7 | 102.
 22 | 109. 10 | 135.
 2 | 160. 5 | 166. 11
 182. 13
 tectæ 97. 8 | 159.
 16
 tecti 42. 13
 tectis 10. 1
 tecto 100. 5 | 207.
 21 | 240. 17
 tectoque 57. 3
 tectus 106. 10

180. 14
 tecum 30. 3 | 37.
 1 | 47. 7 | 54. 7
 69. 11 | 101. 19
 112. 11 | 118. 6
 tecumque 52. 7
 tegebat 120. 9
 Tegæus 92. 1
 tegenda 170. 20
 tegendo 94. 4
 tegeres 102. 2
 tegeret 43. 2
 tegi 39. 4 | 126. 2
 194. 4
 tegitur 232. 4
 tegmina 20. 2
 tegor 147. 13
 tegunt 71. 6
 tela 2. 7 | 13. 5, 6
 26. 16 | 74. 9 | 94.
 13 | 104. 8 | 136.
 10. 14 | 137. 6,
 15 | 138. 10 | 176.
 8 | 219. 22
 Telamon 221. 13
 Telamone 22. 11
 Telemacho 9. 12
 Telemachusque 9.
 3
 talis 15. 14 | 79.
 12 | 114. 7 | 147.
 17 | 159. 4
 tellure 23. 15 | 103.
 1 | 146. 7 | 202. 9
 telluris 24. 9
 tellus 4. 6 | 7. 6
 36. 14 | 40. 15
 52. 3 | 100. 3, 19
 166. 16 | 190. 16
 199. 16
 telo 76. 7 | 138. 4
 temerare 172. 13
 temeraria 54. 9
 temerarius 184. 1
 204. 1 | 210. 11
 temerata 134. 15
 temeratam 89. 3
 temerati 48. 7
 temeratis 178. 3
 temperat 8. 4
 temperes 99. 22
 templa 166. 22
 227. 4
 templis 58. 11
 templum 236. 1

tem-

VOCABULORUM.

tempora 11. 3 56. 4	tenerā 155. 16	repidum 40. 12	tetendi 43. 2
73. 12 75. 12	teneraque 90. 17	ter 30 3, 4 136.	tetendit 115. 7
94. 13 126. 12	teneram 139. 3	17, 12 195. 3, 4	220. 8
157. 1 62. 3 188.	tenerē 9. 11 117.	238. 13	tetigi 84. 12 114. 17
1 196. 6 206. 10	6 162. 6 219.	terga 60. 6 238.	234. 8
215. 6	12	14	tetigique 151. 15
tempore 17 12 22. 8	tenerer 77. 5	tergit 239. 4	tetigisse 28. 1 53. 1
31. 4 34. 7 17 3	teneri 45. 1	teris 73. 12	126 3
75. 13 111. 6	teneris 31. 3 206. 7	terna 88. 4	tetigit 153. 3 239.
192. 12 208 3	212. 15	terra 58. 2 61. 9	1
210. 2 216. 18	tenero 152. 8 170.	63. 2 65 12 73.	Teucris 27. 18
218 13 223. 14	18	18 97 7 99 20	Teucris 73. 10
234. 3	teneros 30. 14 160.	100. 2 101. 14	texerunt 93. 10
temporibus 75. 4	14 224. 5	129. 16 140. 4	textit 151. 10
tempus 10. 10 97. 7	tenerum 20. 7	terra 30. 1 208. 13	textitur 163. 6
116. 6 124. 8	tenes 35. 7 237.	terrā 86. 13 99. 17	texta 190. 13 234.
169. 2 173. 11	20	101. 8 176. 9	8
174. 6 204. 3	tener 17. 13 27. 2	235. 3	thalami 238. 14
233. 1	57. 14 77. 4	terram 65. 13	239. 10
tenaciter 23. 9 87.	86. 10 104. 3	terras 6. 15 64. 1	thalamis 18. 13
5	113. 4 148. 6	70. 4 85. 2 101.	72. 14 84. 7
tendat 128. 9 134.	153. 5 166. 10	7 140. 3 145. 5	165. 10
8	168. 11, 14	164. 2 189. 16	thalamo 108. 21
tendebas 241. 2	Tenon 234. 19	214. 2	114. 17 115 4
tendebat 4. 8	tenor 72. 2 178.	terrasque 46. 3	116. 10 158. 2
tendere 35. 16 222.	14	terrebar 44. 5	225. 17
2	tenorem 146. 13	terreor 212. 7	thalamoque 59. 13
tendis 11. 11	tenta 98. 10	terrere 214. 5	thalamos 24. 18
tendo 40. 5 103.	tentantibus 68. 7	terret 191. 7	47. 12 83. 16
18	tentas 224. 1 227.	terribiles 87. 18	135. 11
tendunt 202. 5	14	terribilis 114. 2	Thalia 148. 2
tene 74. 4 87. 5	tentat 225. 3	terrigenæ 117. 7	Thæba 15. 7
teneant 204. 10	tentavi 195. 7	terrigenas 55. 7	Therapnæo 167.
205. 7	tentas 159. 5	terris 89. 9 130. 1	14
teneat 63. 15.	tentet 64. 1	135. 1	Thesæa 11. 9 97. 10
tenebam 170. 15	tenor 72. 11	territa 139. 8 159.	98. 14 102. 4
236. 9	tenuabimus 221. 17	11	180. 1
tenebar 159. 7	tenuere 191. 15	territaque 139. 8	Thesæ 97. 3 98 1,
tenebat 237. 3	tenuis 7. 12 59. 10	territus 139. 8	15 100. 9 101 15
tenebit 39. 9 173.	116. 9	terio 176. 5	103 21
5	tenui 51. 8 71. 8	terruerint 38. 10	Thesæus 27. 13 50.
tenebo 182. 1 203.	106. 21 108. 5	terrui 4. 9	7. 8 165. 3 174.
5	114. 16 187.	tertia 57. 5 184.	21 176. 3
tenebras 39. 7	5	18	Thesæusque 31. 5
tenebis 59. 4 125.	tenuis 36. 14	tertius 9. 9	Thetides 34. 5
15 201. 8	tenuisset 27. 5 91. 1	testæ 106 17	Thessalia 176. 2
Tenedos 127. 5	169. 14	testatur 230 7	201. 10
teneda 65. 14	tenuissis 101. 5	teste 55 2 185. 4	Thessaliæ 53. 1
165. 8 202. 14	tenuit 11. 10 39. 9	218. 16 227. 6	Thessalicis 92. 14
tenens 242. 14	62. 2	229. 2	Thessalis 130. 10
tenente 38. 12 242.	tenus 113. 3	testes 186. 4	Thessalius 54. 11
11	tepefecerat 3. 4	testificata 226. 4	Tbet di 221 4
teneo 105. 8	tepeute 105. 14	257. 12	Thetranteusque 57e
teneor 134. 1	tep dis 59 8	testis 189. 1 223. 5,	4
tener 87. 6 121.	tepidus 27. 2 108.	7 242 0	Thetrantia 89. 5
28	6	testor 173. 12	Thesanta 62. 11

I N D E X

- Thoante 61. 6.
 Thoantias 64. 3
 Thracon 16. 10
 Thraeca 16. 7 | 175.
     15
 Thraci 5. 4
 Threicam 27. 6
 Threiciis 2. 3
 Threiciis 18. 4
 Threissa 211. 6
 thura 66. 6 | 130.
     11 | 135. 6 | 231.
     3 | 235. 10 | 240.
     2
 thuricremis 11. 14
 Tiberis 33. 20
 tibi 1. 1 | 6. 10 | 8.
     9 | 10. 3 | 14. 1
     18. 1, 3, 7 | 20. 2
     23. 3, 5, 7 | 24. 2,
     13 | 25. 10 | 26. 1,
     19, 20 | 27. 1, 9
     28. 14 | 35. 15 | 37.
     6 | 38. 3, 5 | 39. 7,
     14 | 41. 5, 9 | 124.
     10 | 128. 1 | 129.
     7, 16 | 132. 15
     133. 5, 8 | 136. 8,
     13 | 137. 3 | 138.
     8 | 140. 4, 5, 8
     141. 11, 12 | 146.
     5 | 149. 9 | 152.
     11 | 154. 1, 2, 12
     156. 3
 tibiaque 120. 3
 Tibulle 291. 10
 tigribus 16. 6
 tigridas 100. 20
 time 153. 9 | 175.
     11
 timeam 7. 4
 timeas 214. 19
 timebam 22. 3 | 138.
     5 | 148. 5
 timebas 209. 16
 timebat 191. 3
 timeho 222. 7
 timenda 127. 6
 timendum 176. 17
 timendus 36. 12
 timeo 7. 4 | 68. 11
     101. 9 | 127. 3,
     15 | 133. 6 | 188.
     3 | 191. 3, 9 | 211.
     1 | 217. 3 | 218.
     11
 timeoque 20. 11
 timere 101. 12
     176. 6 | 187. 18
     211. 16, 18
 timerem 7. 2 | 118.
     7
 times 139. 14
 timet 134. 11 | 187.
     12 | 208. 6 | 216.
     5
 timida 138. 10
 timidâ 177. 13 | 208.
     15
 timidam 22. 2
 timidas 78. 6
 timidè 54. 3
 timidissimè 175. 15
 timido 240. 14
 timidumque 55. 1.
 timidus 215. 12
 timor 88. 8 | 107. 2
     115. 3 | 129. 8
     132. 12 | 136. 15
     142. 20 | 153. 10
     210. 13 | 226.
     10
 timorque 55. 10
 timore 88. 8 | 129. 2
     131. 2 | 179. 12
     196. 9
 timorem 239. 1
 timori 58. 7
 timoris 2. 9 | 3. 1
     52. 7 | 161. 12
     190. 6
 timui 2. 8 | 11. 11
     58. 15 | 61. 3 | 149.
     4 | 161. 2
 timuit 242. 16
 tinctaque 230. 4
 tinctus 76. 4
 tingere 208. 8
 tingit 235. 11
 tinxerat 34. 12
 tinxit 101. 20
 Tiphys 56. 8
 Tiphone 18. 13
 Titan 84. 5 | 151.
     1
 Tichoni 199. 1
 titulis 15. 4 | 85. 7
     103. 2
 titulo 15. 9 | 60. 2
     141. 16
 titulos 43. 8
 titulum 69. 8 | 154. 8.
     239. 14
 Tlepolemi 3. 5
 Tlepolemus 3. 4
 tofo 151. 7
 tollas 36. 10
 tolle 39. 13 | 93. 3
     109. 9 | 225. 10,
     11
 tollendi 38. 4
 tollere 196. 4
 tollit 160. 20
 Tonantis 86. 5
 tonat 87. 12
 tonas 110. 6
 tori 54. 8 | 172. 14
     179. 6 | 237. 18
 toris 13. 7 | 89. 14
     189. 2
 toro 27. 5 | 47. 8
     48. 12 | 62. 4 | 64.
     4 | 78. 16. | 84. 8
     97. 14 | 99. 11
     136. 4 | 171. 6
     174. 10 | 211. 6
     214. 18 | 224. 22
 toros 113. 16 | 114.
     12
 torpuerat 98. 24
 torpuerat 108. 12
 torquata 19. 1
 torquentem 32. 10
 torqueor 88. 2 | 224.
     11
 torques 35. 5 | 91.
     7
 torrentur 239. 7
 torta 40. 10
 tortaque 208. 1
 cortilis 22. 2
 torto 117. 10
 torva 179. 2
 totum 26. 8 | 42.
     14 | 97. 12 | 99.
     7 | 123. 3 | 240.
     10
 torus 225. 18
 torvusque 15. 5
 tot 13. 9 | 14. 5
     22. 2 | 23. 3, 17
     47. 2 | 123. 3 | 128.
     15 | 133. 9
 totque 5. 5 | 190.
     2
 tota 4. 5 | 33. 6
     40. 16 | 189. 17
 totâ 164. 5
 totaque 2. 1 | 175.
     8
 totidem 63. 14 | 92. 7
     112. 9
 totidemque 119.
     3
 totis 50. 13 | 68. 4
     89. 9 | 98. 3 | 119.
     10 | 154. 12 | 209.
     16 | 213. 9 | 224. 2
     230. 9 | 238. 12,
     15
 totis 168. 13 | 214. 4
     236. 8
 toto 11. 1 | 51. 14
     63. 16 | 98. 1 | 120.
     6 | 144. 12 | 165. 14
     202. 15 | 214. 16
     238. 4
 totum 13. 1 | 69. 3
     221. 6
 totus 177. 11
 trabe 44. 7 | 162.
     4
 tractabile 209. 17
 tradebar 22. 7
 tradere 72. 15
 traderet 119. 15
 tradit 65. 13
 tradidit 51. 11 | 79. 6
     109. 3 | 115. 16
     134. 9
 tradis 198. 17
 tradit 74. 15
 tradita 21. 7 | 69.
     10
 traditur 6. 11
 traham 101. 4
 trahébant 56. 11
     113. 11
 trahemus 25. 3
 trahique 124. 10
 trahitur 238. 18
 traho 241. 8
 trahunt 54. 16
 trahuntur 202. 2
 trajectam 20. 4
 tranquillo 217. 4
 trans 82. 4 | 103. 18
     198. 16
 transeat 27. 14
 transferor 204. 17.
 transféram 234.
     12
 transire 181. 17
 transt 239. 6
     traxit

VOCABULORUM.

traxit 77. 10	Trojam 128. 7 129.	189. 4 213. 2	tumet 51. 4
tremefactus 91. 9	3	229. 2	tumidæ 105. 3
tremente 46. 4 103.	Troicus 76. 2 187.	tuamque 170. 13	tumidarum 216. 3
12 136. 10	4	tuarum 93. 7 171. 1	tumidum 195. 5
tremor 44. 4 134.	trucem 214. 4	212. 17	204. 5
16	trucemque 34. 13	tuas 14. 12 73. 17	tumuli 76. 12
tremui 136. 7	truci 41. 2	164. 2 239.	tumulo 85. 4
tremulo 207. 12	truculentior 104.	17	tumulus 59. 7
tremulum 32. 7	9.	tuba 120. 4	tumultu 177. 7
108. 5 196. 12	truncaque 94. 18	tucantur 158. 14	tunc 2. 2 22. 7
trepidæque 4. 2	trunci 43. 7	tueare 170. 17 193.	34. 9 46. 7 49.
trepido 232. 4	trunco 92. 7	18	3 108. 17. 21
trepidos 168. 6	tu 10. 2 11. 13	tuenda 9. 83 57.	111. 3. 5 113. 7
tres 9. 2 23. 14	12. 5 23. 18. 19	2	217. 11 146. 1
184. 16	26. 19 29. 8 37.	tuente 222. 16	161. 5 174. 13.
tresque 160. 13	5 35. 9. 39. 12	tueri 184. 13	15 184. 3 198. 9
tribuet 184. 13	48. 9 49. 3 52.	tui 28. 12 48. 11	204. 2
tribus 23. 4. 14 92. 6	4 57. 5 63. 6	73. 4 74. 12 85. 3	tunica 170. 11
102. 12	68. 1. 14 73. 1	93. 12 103. 4	tunicaque 107. 7
tributa 33. 6.	74. 9 78. 5. 13	110. 12 113. 12	tunicæ 95. 4
Trinacria 119. 4	79. 10. 15. 18 80.	119. 14 133. 8	tunicas 103. 10
Trinodi 37. 9	3. 6 92. 15 93. 4	tuique 230. 1	tuos 8. 12 16. 2. 13
triplex 92. 5	94. 6 95. 8. 11	tuis 10. 2 14. 2	23. 11 26. 6 53. 4
triplicis 116. 3	96. 11 97. 5	15. 1 17. 5 19.	55. 12 65. 10
tripodas 22. 16	102. 3 203. 3.	18 28. 6 40. 5	67. 19 72. 16
triste 125. 6 195. 16	16. 21	50. 14 57. 6 66.	79. 4 80. 8 83. 14
205. 6	tuque 62. 18 93.	14 86. 2 93. 1	108. 18 110. 2
tristem 227. 8	12	96. 4 99. 10 101.	125. 4 129. 18
tristi 239. 9	tu 1. 1 8. 1. 7 9. 1	14 103. 2 105. 2	136. 14 165. 21
tristia 68. 6 76. 14	10. 9. 12 15. 9	107. 8 116. 16	168. 14
200. 13	17. 12 19. 17 21.	118. 12	tuorum 5. 3 126. 13
tristis 23. 9 56. 5	8 22. 6 27. 12	tuisque 60. 1	174. 19
69. 2 114. 15	29. 1 34. 4 35. 10	tulère 97. 4	tuos 9. 7 11. 10
120. 12 126. 12	36. 10 42. 6 44.	tuli 42. 12 46. 10	24. 18 25. 12 26.
179. 1 194. 19	14 47. 1 48. 4	54. 6 58. 16	16 30. 12 38. 10
tristitiæ 25. 18	49. 7 52. 7. 8	83. 12 117. 18	47. 12 48. 6 66.
Triton 67. 16 231.	54. 6	170. 18 176. 14	2 69. 12 89. 4 94
11	tuâ 43. 6 53. 12	239. 16	4 103. 6 122.
Tritonide 56. 7	115. 16 123. 6	tulisse 55. 6 78.	14 125. 10 126.
trium 26. 13	164. 16 169. 20	16	11 132. 14 138.
triumphi 91. 11	211. 12 223. 16	tulissim 78. 1 166.	6 140. 6 150.
triumphus 74. 6	211. 12 223. 16	13	11 159. 1 161.
Troadæ 129. 10	tuæque 197. 3.	tulisti 80. 5 87.	14
Troadas 167. 1	tuæ 8. 8 15. 2	1 102. 3 149.	tuosque 75. 16
Troas 2. 10	24. 14 25. 3. 8	3	turba 8. 6 16. 1
Troasin 131. 15	35. 15 45. 15	tulit 8. 5 93. 2. 13	36. 9 51. 2 78. 2
Troczena 37. 1	86. 6 93. 8 96. 10	141. 18 147. 2	89. 5 120. 7 133.
Troja 1. 3 2. 1 3. 9	102. 20 112. 4	171. 7 176. 11	10 141. 2. 6.
4. 1 6. 2 84. 4	120. 16 146. 12	215. 16	143. 12 155. 2
131. 1 162. 4	150. 12 155. 11	tum 98. 23 224.	166. 15
163. 1 173. 5	157. 8 165. 5	7 145. 18 173.	turbâ 239. 5
175. 8 189. 18	173. 18 181. 11	5 210. 5 217.	turbaque 112. 2
Troja 5. 11	221. 8 228. 6. 8	8	turbæ 121. 3 141.
Troia 175. 1 184.	241. 24	tument 72. 11	9
9	tuæque 69. 5	tumescabant 106.	turbato 109. 10
Trojæ 51. 5 181. 11	tuam 25. 13 97. 4	9	turbatos 25. 16
	126. 16 139. 13		Z a turbida

I N D E X

turbida 193. 8 220.	Tyndaricque 181.	vallibus 89. 3 160. 1	1. 7, 11, 12, 13
12	4	184. 15	131. 6, 22 155.
turbine 68. 16 213.	Tyndaricumque 193.	valuere 77. 6	9, 16
10	2	vana 38. 10 173. 8	velamina 98. 21
turpe 24. 19 48.	Tyndareus 79. 5	195. 17 212. 1	209. 7
3 78. 15 184.	Tyndari 162. 10	213. 2	veles 50. 11
14 214. 5 239.	173. 18	vaneicat 7. 12 116.	velim 30. 14 66. 10
13	Tyndaridos 184.	9	161. 10 188. 14
turpi 87. 4 147.	18	vanos 175. 14	224. 12
2	Tyndaris 47. 11	varia 206. 10	velis 7. 13 17. 6
turpia 94. 12	Ty. hoïdos 143. 7	variis 145. 9	26. 18 129. 12
turpis 31. 12 46. 6	Tyriam 74. 3	vario 176. 15	223. 14
131. 11	Tyrio 122. 7	vastis 215. 4	velit 25. 2 86. 5, 7
tuspiter 8. 11 14.	Tyio 213. 2	vasto 92. 2	109. 4 131. 5, 8
9 51. 10 62.	Tyros 201. 1	vates 50. 3 155. 5	231. 8
9 166. 6 225.		159. 19 163. 19	velle 183. 10 203.
9		242. 7	3 219. 12 233.
turre 195. 1 199.		vati 146. 12	14
6		vatibus 159. 12	vellem 24. 8 73. 9
turribus 166. 13		vaticinata 49. 8	80. 7 126. 16
turris 58. 3 198.		172. 8	154. 13 155. 9
19		vatum 191. 9	156. 6 181. 17
tustur 145. 10		uberiora 190. 12	184. 3 224. 4
tuta 37. 16 69. 6		ubi 6. 2, 15 7. 2	241. 23
26. 13 117. 16		12. 13 21. 3 37.	vellent 163. 16
121. 6 175. 16		13 40. 3 56. 1	195. 11
200. 8 224. 16		64. 5 65. 8 66.	vellera 54. 2 93. 10
tutâ 70. 5		15 84. 7 99. 14	117. 16
tutior 236. 2		117. 11 146. 3	velleraque 71. 16
tutis 27. 6		205. 3 207. 9. 19	vellere 53. 2 200.
tutius 27. 5 210. 16		209. 1 210. 14	14
215. 2		222. 13 231. 17	velles 129. 3 239.
tuto 217. 8 226.		233. 12	15
11		udæ 60. 6	vellet 120. 10 195.
tutu 231. 16		udis 64. 5 94. 17	13 215. 12 234.
tutum 30. 7 200.		114. 15	4
13		udus 198. 14	vellus 123. 10
tutus 39. 11 47. 9		vesta 82. 1	veloque 129. 17
61. 5 102. 2 100.		vestis 215. 3	velocibus 160. 9
16		vector 200. 18	velut 194. 3 235.
tuum 13. 3 17. 8		vestum 178. 5	19
26. 15 32. 4 34.		vehit 11. 2 46. 15	veluti 158. 15 236.
2 98. 2 116. 6		vehor 163. 9	9
133. 1 190. 8		vel 25. 9 47. 13, 14	venefica 54. 7
191. 12 207. 6		141. 13 144. 10	veneficiis 63. 8
224. 2 230. 11		165. 15 170. 13	233. 8
238. 4		183. 1, 11 197. 9	veneni 122. 9
tuus 28. 9. 17 35.		199. 17 207. 1	venenis 60. 3 62. 7
1 46. 2 57. 8		215. 11, 12 224.	93. 13
80. 10 95. 7		11 229. 17, 18	veneno 96. 7
129. 4 164. 3		234. 3	venenorum 20. 3
198. 14 211.		vela 11. 8 12. 7.	venerat 54. 12 112.
2		8 17. 10 24. 4	6 127. 9
Tybridis 73. 15		45. 7, 15 57. 5.	Venerem 13. 6 36.
Tydeus 95. 15		14 65. 6 78. 13	5, 10 41. 3 172.
Tympana 32. 12		97. 4 99. 2 125.	13
			Veneri

VOCABULORUM.

Veneri 35. 12 185.	veniunt 146. 5	verâ 209. 14	vertat 163. 6
11 192. 5	150. 5	verba 12. 7, 8 26.	vertice 98. 5
veneris 164. 14	venter 159. 8	6 40. 2 41. 11	vertit 6. 8 80. 12
168. 3 197. 3	venti 65. 6 67. 15	57. 6 61. 2 65.	82. 5
venerit 207. 16	102. 7 105. 7	4 107. 3, 13, 19	vertite 131. 12
212. 11	131. 3 234. 14	119. 11 122. 12	verûm 148. 14 185.
venerunt 22. 11	ventique 131. 1	125. 5 130. 19	1
veni 1. 2 71. 8	196. 5	132. 15, 20 137.	verus 170. 8
78. 14 206. 2	ventis 12. 7 13.	2 138. 1 146.	veste 121. 1 126. 2
veniam 24. 1 36.	1, 4 49. 4 62.	2 228. 18 229.	147. 13 169. 8
11 49. 8 71. 11	17 67. 5 68. 1	4 232. 3 236.	196. 9
184. 6 190. 16	73. 11 75. 5 98.	17 237. 20, 21	vestis 126. 7, 10
206. 4 227. 11	9 104. 11 105.	241. 22	208. 7 235. 8
242. 2	3 187. 7 189.	verbaque 180. 8	vestibus 207. 17
veniant 40. 10	12 193. 7 195.	verbera 98. 18 194.	vestigia 99. 9
87. 13 211. 9	7 203. 8 212.	13 222. 1	vestis 34. 11 195.
221. 2	18	verbis 14. 1 15. 1	3
venias 10. 2 45.	ventisque 164. 1	98. 18 116. 16.	vestra 7. 8 155. 5
9, 10 212. 3, 8	vento 45. 1 53. 7	130. 8 160. 19	180. 8
241. 9	103. 21 124. 5	170. 9 174. 14	vestrâ 176. 9
veniebat 197. 13	131. 5 147. 10	184. 11 192. 4	vestram 167. 3
veniemus 220. 9	207. 7 211. 2	194. 9 206. 1	vestras 131. 8
veniens 199. 9 238.	234. 9, 18	207. 8 219. 8,	vestris 5. 9 85. 7
13	ventos 12. 1 53. 6	9	124. 7
veniente 210. 9	99. 22 129. 8	vercare 210. 8 216,	vestro 187. 12 232.
venientia 19. 7	131. 9 210. 5	4	15
venientibus 170.	211. 1.	verebar 58. 15 136. 2	vetant 107. 2
3	ventosa 178. 5	161. 3	vetante 131. 6
venis 129. 17	ventos 216. 21	verecundus 34. 12	vetantes 131. 9
veniet 9. 12 290.	ventosque 99. 19	verenda 26. 12	vetat 101. 2 211.
9	158. 5	verentur 222. 1	18
venimus 99. 13	ventre 159. 10	vercor 191. 13 211.	veteres 154. 15
115. 13	ventris 106. 9	15 231. 8	170. 19
venio 71. 9 158.	ventura 202. 19	veri 6. 14 160. 8.	vetes 226. 18
15	venturam 133. 5	veris 2. 8 230. 6	vetuisset 73. 9
venire 29. 6 155.	venturi 211. 12	verisque 150. 13	vetuit 76. 2
2 207. 10 209.	venturos 120. 17	vernaque 61. 1	vetus 38. 11
4 222. 4 232.	ventus 19. 6 57. 14	vero 42. 11 46. 7	vexant 102. 19
1	67. 10 124. 6	132. 19 164. 19	vexat 212. 14
venires 178. 7	125. 2, 3 189. 10	169. 9 198. 7	vexavit 78. 3
venis 130. 2 184.	203. 7	199. 9	vexisset 148. 9
7 209. 4 210.	ventusque 102. 11	verrit 117. 10	vexit 176. 1 200.
2	ventusve 212. 3	versa 3. 9 43. 14	14
venisse 54. 7 184. 3	Venus 33. 6 39.	48. 6 212. 14	vi 138. 12
228. 17	2 44. 1 66. 13	versâ 169. 17	via 69. 6 199. 11
venisses 176. 13	86. 9 148. 9 155.	versaque 43. 15	200. 4 209. 20
venisset 105. 10	13 158. 17 160.	versare 32. 9	viâ 160. 20 162.
venit 11. 4 12. 2	13 161. 11 165.	versat 124. 1	16
14. 14 21. 1 23.	14	versato 208. 1	vix 158. 10 186. 18
10 30. 15 31. 4	vera 50. 3 83. 17	verset 129. 14	201. 6 209. 21
37. 7 42. 8 44.	136. 13 159. 6	versiculis 230. 6	135. 16
2 47. 12 49. 11	160. 8 163. 19	versis 162. 1	viam 75. 4, 5 107.
53. 6 60. 8 93.	191. 13 196. 18	versoque 103. 21	20 140. 4 186. 8
18 94. 2, 3 95.	197. 2 209. 11	versor 240. 16	210. 10
3 108. 2 109.	211. 18 216. 18	versus 25. 20 28. 9	vias 62. 2 72. 6
2	232. 7	153. 3, 26	99. 18 102. 22
			158.

I N D E X

158. 5 | 175. 2
 196. 12 | 208. 16
 214. 20 | 217. 8
 234. 6
 vibrantur 136. 5
 vibrare 32. 7
 vibrari 108. 7
 vibrata 27. 13
 vice 125. 7 | 138.
 11
 vicem 188. 6
 vices 231. 14
 vici 176. 15
 vitinae 217. 7
 vitinia 203. 1
 vicisti 93. 6
 vicit 191. 11
 victa 4. 1 | 27. 12
 40. 5 | 123. 6
 131. 2 | 162. 12
 165. 2 | 192. 12
 221. 14
 victae 85. 8
 victam 127. 13
 victas 30. 13 | 242.
 12
 victima 175. 6
 victo 90. 10 | 94.
 7
 victor 5. 7 | 6. 6
 29. 2 | 60. 1 | 90.
 10 | 93. 12 | 100.
 5 | 171. 6 | 216.
 3
 victorque 119. 5
 victore 84. 3
 victorem 24. 15
 85. 8 | 161. 16
 221. 14
 victoria 101. 19
 victricem 91. 3
 victrix 78. 3
 victum 2. 12
 victus 147. 1 | 153.
 10
 videam 24. 12 | 133. 3
 169. 17
 videant 97. 18
 videat 38. 9 | 96. 4
 211. 4 | 223. 12
 233. 4
 videare 174. 17
 videbo 102. 13
 videbor 10. 8 | 166.
 1
 videndi 120. 13
 207. 21
 videns 82. 1
 vident 52. 6 | 151.
 7
 videntis 116. 2
 videntur 151. 17
 video 99. 16 | 122. 18
 230. 9
 videor 31. 14 | 104.
 6 | 150. 12 | 179.
 8 | 199. 10 | 229.
 5
 videre 41. 12 | 99. 2
 125. 11 | 169. 19
 195. 2
 videres 63. 6 | 103. 5
 108. 7
 videret 173. 11 | 182.
 15
 videri 140. 1 | 143.
 11
 videris 222. 13
 viderit 6. 10 | 39. 5
 124. 1
 vides 67. 5 | 193. 7
 197. 4
 videt 40. 6 | 148. 10
 195. 2 | 223. 4
 232. 1
 videtur 199. 11
 240. 11
 vidi 19. 7 | 23. 11,
 13, 15 | 46. 4 | 57. 3
 98. 10, 11 | 101. 7
 113. 7, 9 | 198. 12
 235. 1, 20
 vidimus 112. 1
 vidisse 98. 11 | 160.
 11
 vidissem 148. 5
 vidisset 90. 9
 vidisti 44. 11
 vidit 89. 11 | 139. 6
 223. 1
 vidua 78. 11 | 88.
 1
 viduas 2. 7 | 209.
 15
 viduo 7. 14 | 48. 12
 97. 14 | 174. 9,
 10
 viduum 83. 6
 vigilans 99. 7 | 162.
 11 | 229. 20
 vigilant 150. 14
 208. 6
 vigilantia 195. 1
 207. 21
 vigilantis 66. 7
 vigilantur 121. 17
 viginti 82. 15
 vigorque 159. 15
 vigore 37. 12
 vile 67. 14 | 151. 10
 202. 3
 villi 147. 13
 villis 23. 7 | 122. 15
 144. 1
 villo 56. 9 | 123.
 11
 vim 50. 11 | 179. 7
 vina 136. 8
 vincas 102. 4 | 128.
 11
 vince 25. 13
 vincendi 167. 7
 vincere 22. 18 | 57. 1
 87. 10 | 93. 6 | 169.
 18 | 161. 3, 4
 vincet 122. 8
 vincis 25. 13 | 68. 2
 vincit 62. 13 | 87. 19
 128. 11
 vincitur 44. 13 | 181.
 14
 vincis 134. 1
 vincit 72. 15 | 229.
 2
 vincus 56. 4 | 223.
 10
 vincula 194. 1 | 237.
 16
 vindicat 231. 5
 vindice 77. 7
 vindicet 13. 10 | 225.
 13
 vindicibus 86. 11
 vinoque 135. 15
 violabile 147. 17
 violarit 178. 1
 violasse 68. 7
 violavimus 134. 7
 violente 24. 7
 violenti 136. 9
 violentius 223. 3
 violento 109. 3
 violentos 2. 10
 vir 23. 18 | 48. 4
 57. 8 | 61. 3 | 79.
 2, 3 | 87. 8, 17
 88. 2 | 93. 4 | 126.
 10 | 127. 2 | 134.
 10 | 148. 4 | 264.
 3 | 182. 15
 virque 5. 12 | 64. 4
 74. 18 | 96. 12
 vires 8. 4 | 10. 1
 35. 14 | 81. 2 | 96.
 6 | 98. 7 | 127. 8,
 11 | 142. 2 | 154.
 15 | 155. 6 | 173.
 3 | 175. 12 | 176.
 8 | 198. 1 | 218.
 12
 viret 152. 18
 virga 108. 6 | 160.
 12
 virgine 200. 9 | 236.
 12 | 242. 15
 virginea 119. 8
 virginis 199. 17 | 224.
 3 | 231. 7 | 240.
 10
 virginitas 18. 11
 118. 1 | 165. 15
 184. 3
 virginitate 165. 16
 virginitatis 51. 6
 virgo 50. 9 | 62. 9
 116. 5 | 137. 4
 189. 1 | 218. 10
 227. 3 | 231. 7
 viri 4. 3 | 15. 36 | 26.
 15 | 71. 14 | 72. 5,
 11 | 100. 18 | 101.
 18 | 174. 1 | 188. 2
 virique 102. 11
 viribus 9. 2 | 86.
 11 | 206. 5 | 237.
 20
 virides 45. 9
 viridi 145. 10
 virilis 34. 16
 viris 119. 2 | 165.
 6 | 176. 10 | 206.
 10
 virisque 114. 11
 175. 1
 vira 3. 9 | 29. 8 | 36.
 4 | 90. 12 | 93. 2
 123. 20 | 124. 4, 9
 128. 12 | 165. 4
 172. 2 | 174. 2 | 177.
 6
 viroque 21. 5, 6
 virore 53. 11 | 166.
 15 | 167. 11 | 181.
 13
 viros 5. 4 | 25. 16
 46.

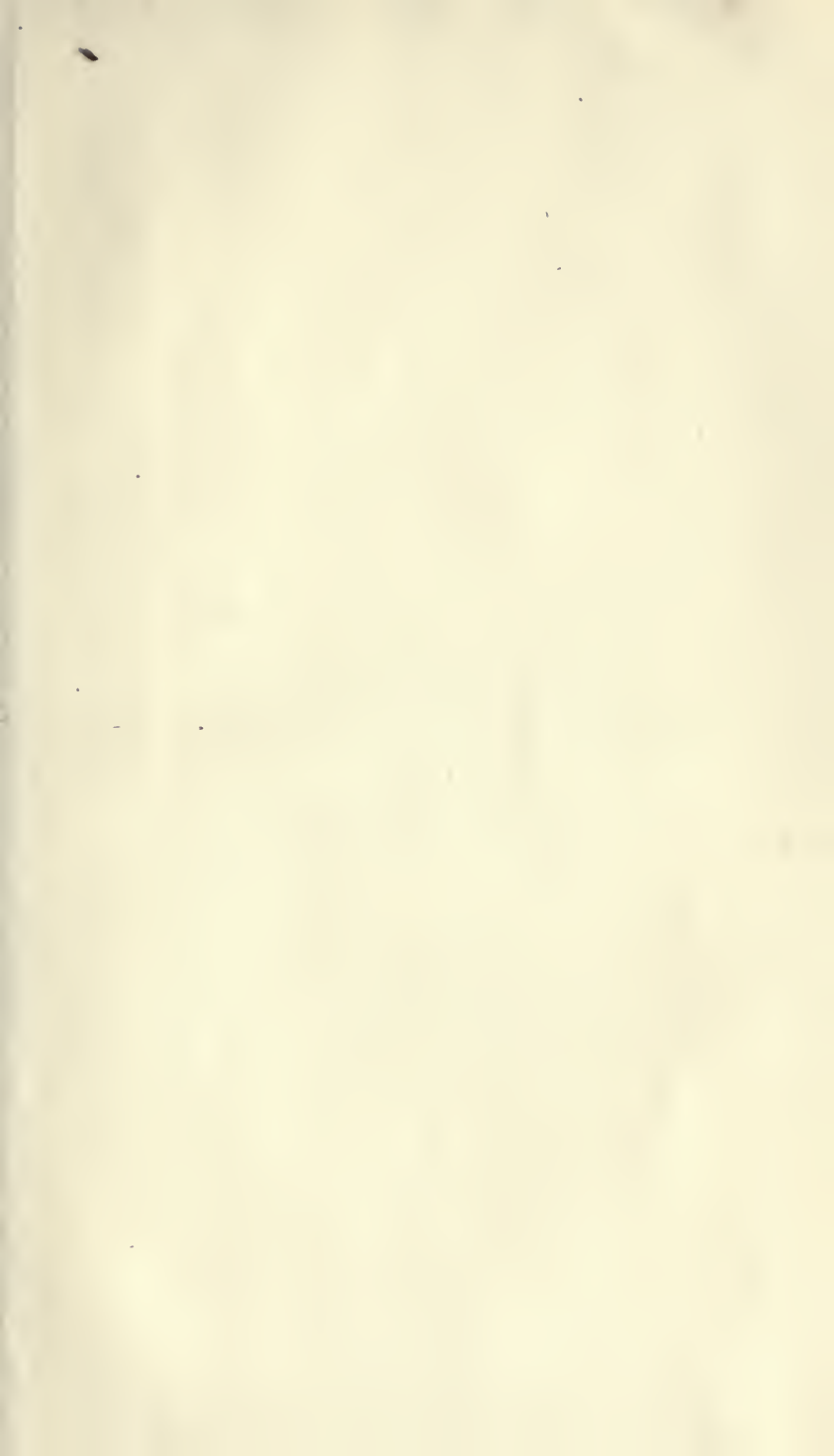
VOCABULORUM.

46. 14 55. 6 57. 1 101. 12	vitiumque 180. 17	ultrices 47. 10	vobis 39. 7, 20 146. 10 155. 33
virosque 123. 5	viteâ 97. 7	ultra 75. 11 188. 1	voca 222. 3
virtus 165. 22 183. 14 185. 15 210. 12	vitroque 152. 5	ululantem 84. 7	vocabat 26. 9 98. 3
virtute 37. 11 80. 5	vittis 107. 18	ululantibus 46. 9	vocant 34. 13 64. 5 135. 7 152. 14
virtutem 161. 9	viva 240. 5	ululavit 18. 13	vocantes 135. 7
virum 23. 16 26. 5 54. 10 57. 3 60. 10 62. 9, 14 83. 6 84. 10 95. 4 101. 16 116. 7	vivante 83. 10	Ulyffen 44. 11	vocaret 125. 1
virumque 28. 13	vivat 9. 12 55. 9 57. 10	Ulyffes 4. 8 27. 17	vocari 226. 3
31. 13 77. 1 212. 6	vivax 106. 15	Ulyffis 8. 2	vocaris 133. 6
vis 40. 14 176. 7 209. 4 222. 20 234. 2	vive 43. 11 68. 13 107. 9, 10	umbræ 121. 8	vocârunt 21. 9
visâ 21. 16 117. 14 159. 9, 12. 160. 7, 11 162. 13	vivere 28 10 104. 11 128. 13	umbræque 147. 8	vocat 176. 4 240. 14
visaque 154 12 198. 2 235 22	viveret 101. 13	umbras 110. 9	vocata 26. 8
visâ 197. 16	vivet 100. 8	umbroso 239. 15	voce 17. 7 98. 14 108. 4, 16
visam 185. 12 189. 13 241. 17	vivimus 100. 9	umbrosum 18. 9	vocem 106. 21 157. 5 223. 2
viscera 8. 8 38. 6 100. 18 108. 20 110. 8	vivis 100. 9 123. 15 141. 7	una 23. 4 28. 12 34 3 39. 9 47. 2 73. 8 84. 1 86. 6 89. 7	voces 71. 1 186. 12 192. 4
visceribus 106. 14	vivit 54. 16 55. 1 150. 4	unâ 26. 16	vocetur 178. 11
visere 234. 13 241. 3	vivite 64. 4	unam 145. 14 230. 2	vocibus 197. 4 242. 2
visus 176. 15	vivo 73. 14 94. 8	unctæ 206. 11	vocis 21. 4 84. 16 98. 17 221. 8
visurus 17. 9	vivum 58. 11	unda 11. 2 41. 10 44. 8 47. 10 58. 1 68. 10	voco 98. 14
vita 55. 2 57. 2 79. 3 227. 9	vivus 95. 16 165. 12	undâ 67. 15 154. 5	volat 57. 14
vitâ 141. 13	vix 2. 1 18. 8 19. 9 21. 2 30. 18 32. 1 45. 4 54. 12 55. 2 73. 12 82. 9 93. 14 108. 10 109. 16	undaque 154. 7	volebas 237. 9
vitæ 86. 6 111. 6 147. 20 178. 14 187. 16, 17 226. 10 228. 6	vixque 31. 1 70. 6 72. 12 200. 8 202. 2 238. 15	undæ 210. 7	volebat 98. 4
vitæque 72. 1	ulla 100. 14 176. 10 143. 4 149. 8 173. 16 175. 9 197. 3 205. 5	undas 19. 15 58. 3 73. 15 215. 7 216. 1, 13	voles 87. 16
vitam 29. 1 75. 15 240. 6	ulli 97. 2	undâ 19. 15 58. 3 73. 15 215. 7 216. 1, 13	volet 194. 8 203. 5 222. 11
vitare 128. 3	ullo 222. 16	unde 18. 2 50. 10 66 4 74. 6 89. 8 90. 2	volo 146. 6
vitaris 128. 3	ullum 128. 8	undique 135. 5	volubile 228. 17
vitâffet 83. 3	ullus 40. 6 180. 5	undis 13. 1 19. 9 28. 3 199. 15 217. 7	volucrum 205. 13 240. 16
vitatque 73. 17	ulmus 44. 13	ungue 31. 8 46. 8 51. 7	volucres 102. 17
vitatis 227. 17	ultra 85. 4 152. 1	unguenta 238. 17	volucris 189. 15
vitiat 106. 9	ulteriora 150. 17	unguis 108. 22	volucrum 168. 1
vitibus 44. 13	ulterius 178. 14	uni 5. 13 128. 15 133. 9 219. 3	volui 22. 1 124. 10 129. 1
vitibus 105. 4 122. 6	ultima 19. 14 34. 2 76. 10 87. 7 129. 14 133. 7	unicus 147. 16	volumus 194. 4
vitium 242. 7	ultimus 9. 1 57. 13 114. 10 140. 14	unius 107. 10	voluntas 188. 3
	ultor 126. 7	uno 5. 5 59. 13 92. 7 118. 4	voluptas 112. 13 146. 3 165. 11
	ultra 10. 9	unquam 105. 11 111. 7 112. 1	vomere 113. 16 117. 2
		usum 12. 11 23. 17 96. 3 105. 9	vomi 119. 3
		unus 13. 10 92. 6 138. 7 144. 4	vos 102. 7 146. 7, 9 206. 9, 11 233. 9

INDEX VOCABULORUM.

<p>votivo 230. 4 235. 11 voto 166. 2 192. 16 242. 8 votum 162. 6 228. 3. vovimus 65. 2 vox 120. 8 174. 3 183. 2 urar 207. 1 urat 134. 7 urbe 15. 3 57. 3 58. 14 82. 3 135. 8 199. 14 urbem 66. 1 72. 9 74. 3 94. 1 131. 7 urbes 86. 1 100. 1 158. 15 urbis 72. 11 102. 20 119. 5 ure 28. 8 ureret 78. 4 ureris 152. 12 urget 23. 9 59. 10 120. 16 urimur 30. 15, 16 206. 5 urit 33. 4 urnaue 110. 14</p>	<p>uror 66. 5 143. 5 157. 6 202. 7 urfa 201. 4 urfa 76. 14 98. 9 urquam 6. 10 164. 17 urque 5. 7 7. 15 8. 1 60. 10. urta 49. 6 80. 14 ufu 75. 13 219. 5 ufus 164. 1 186. 7 ut 9. 6, 10 10. 5, 8, 11, 13 13. 12 17. 12 20. 1 24. 15 28. 4 30. 11, 17 32. 11. utque 5. 2 18. 1 28. 11. 46. 9 63. 13 utamur 188. 2 utar 205. 9 utemur 109. 5 uterque 31. 6 37. 8 44. 12 utere 174. 8 uterer 192. 10 uteri 107. 14 utero 33. 10 159. 7 utetur 192. 10</p>	<p>uti 167. 9 219. 3 utile 23. 20 124. 8 utilior 121. 20 utilis 19. 11 15. 14 148. 11 utinam 2. 2 38. 5 54. 9 68. 1 utitur 201. 1 utraque 141. 6 161. 12 189. 2 utramque 86. 14 utraque 97. 19 197. 17 utrumque 36. 14 vulgat 109. 9 vulgi 186. 11 vulgus 135. 7 150. 6 175. 4 vulnera 13. 14 55. 11 104. 10 170. 1 vulnere 92. 9 110. 9, 15 241. 7 vulnerer 211. 11 vulneror 232. 16 vuius 30. 16 58. 16 76. 8 128. 8 vultibus 86. 10 vulta 63. 3 109. 1 157. 7 161. 2 vultum 21. 11 34. 3 94. 7 vultus 63. 7 94. 4 103. 6 116. 3 uxor 9. 2 25. 5 46. 16 49. 2 60. 2 66. 4 85. 6 87. 11 94. 10 95. 9 107. 12 uxoris 75. 1 97. 3</p>
<p style="margin: 0;">X</p>		
<p style="margin: 0;">X Antbe 43. 15 Xanthi 43. 14 Xanthus 127. 5</p>		
<p style="margin: 0;">Z</p>		
<p style="margin: 0;">Z Acinthos 8, 4. Zephyri 155. 8 Zephyro 136. 5 Zephyroque 105. 1 Zona 18. 12 Zonâ 90. 6</p>		

F. I. N. I. S.

BINDING SECT. SEP 14 1972

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PA
6519
H4
1788

Ovidius Naso, Publius
Heroides. Latin. 1788
[Epistolarum heroïdum liber]

